Padányi Biró Márton Római Katolikus Gimnázium, Technikum és Általános Iskola
OM azonosító szám: 038156
Fenntartó: Veszprémi Főegyházmegye
Székhely: H-8200 Veszprém, Szeglethy György utca 6.

SZAKMAI PROGRAM

2025

A Pedagógiai program 3. sz. melléklete

TARTALOM

Bevezetés 1
Szakképzés átalakulása 1
A SZAKMAI OKTATÁS ÉS A VIZSGÁK RENDSZERE 2
A tanulók magasabb évfolyamba lépésének feltételei 2
Együttműködés a duális képzőhellyel 3
PROGRAMTANTERV ÁLTALÁNOS ÁPOLÓ 5 0913 03 01 4
1. A SZAKMA ALAPADATAI 4
2. A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA 4
3. A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA ÁLTALÁNOS ÁPOLÓ 48
4. KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK ÁLTALÁNOS ÁPOLÓ SZAKMA 5 0913 03 01 279
PROGRAMTANTERV CSECSEMŐ- ÉS GYERMEKÁPOLÓ 5 0913 03 13 338
1. A Szakma alapadatai 338
2. A képzés szerkezete és tartalma 338
3. A Tanulási Területek Részletes Szakmai Tartalma 356
4. KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK 5 0913 03 13 CSECSEMŐ- ÉS GYERMEKÁPOLÓ SZAKMA 472
5 A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek 473
6 Kimeneti követelmények 476
7 Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma 515
8. A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai Csecsemő- és gyermekápoló 515
PROGRAMTANTERV GYAKORLÓ ÁPOLÓ 5 0913 03 04 519
1 A SZAKMA ALAPADATAI 519
2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA 519
Programtanterv alapján készült óraterv, tananyag tartalom 545

Bevezetés

Szakképzés átalakulása

2020. szeptember 1-től a szakképzés szerkezetében, tartalmában, a duális képzés módszertanában és támogatási rendszerében egyaránt megújul.

Az **alapképzés** ún. **alapvizsgával** zárul, melyet a technikumban a 10. évfolyam végén tesznek a tanulók. Az alapvizsga az adott ágazatban történő munkavégzéshez szükséges szakmai alaptudást és kompetenciát mér országosan egységes eljárás keretében. Jogosulttá teszi a tanulót a duális képzésbe való belépésre és a szakmatanulás elkezdésére. Alkalmassá teheti a tanulót egyszerű munkakörök betöltésére, amennyiben azt a **Képzési Kimeneti Követelmény** meghatározta. Az alapvizsga letételét követően a **duális képzőhellyel szakképzési munkaszerződést** köthetnek és ennek alapján munkabért kapnak.

Az ágazati alapoktatást követően történik a **konkrét szakma, illetve szakmairány kiválasztása**, ami tudatosabb döntést tesz lehetővé. A tanulói jogviszony időtartamának meghosszabbodása lehetővé teszi, hogy a tanuló az általa választott második szakmát is megszerezze iskolarendszerben, legfeljebb három tanéven keresztül. Tanulói jogviszony tanköteles kiskorúval, továbbá a nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő tanulóval hozható létre annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyikben a tanuló a huszonötödik életévét betölti (vagyis azzal, aki tanulmányai megkezdésekor a 25 éves kort nem éri el.)

A másik lényegi változás, hogy **a technikus vizsga ötödik érettségi tárgynak számít** és emelt szintű érettségiknek felel meg. A szakmai vizsga akkreditált vizsgaközpontban történik.

A szakképzés tartalma kimenetszabályozású, az **alapvizsga** és a **szakmai vizsga** módját **Képzési és Kimeneti Követelmények (KKK)** határozzák meg. A vizsga minden általunk oktatott szakma esetében projektvizsgáztatásból áll. Hagyományos értelemben vett szóbeli vizsga nem lesz. Az oktatás szakmai tartalmát a **programantervek (PTT)** alapján, intézményi szinten kialakított „helyi tantervek” határozzák meg, melyben bizonyos fokú szabadság valósítható meg.

A **szakképzési ösztöndíj** minden szakképzésben tanulónak jár, aki az igénybevétel alábbiakban felsorolt feltételeinek megfelel. Az ágazati alapoktatásban a tanulók fix összegű ösztöndíjra jogosultak. A szakirányú oktatásban az ösztöndíj mértéke a tanulmányi eredmények függvényében változik. Az ösztöndíj alapja a szakirányú oktatás központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott önköltségének egyhavi összege.

Apáczai ösztöndíjprogram a technikumban tanuló hátrányos helyzetű, jó tanulmányi eredményű tanulói számára nyújt támogatás.

Egyszeri pályakezdési juttatásra jogosult minden sikeres szakmai vizsgát tett tanuló, aki az alább felsorolt feltételeknek megfelel. A pályakezdési juttatás mértéke a szakmai vizsga eredményétől függ. A juttatás szabadon felhasználható.

A SZAKMAI OKTATÁS ÉS A VIZSGÁK RENDSZERE

Intézményünkben a közismereti oktatás a technikum 9-14. évfolyamán a közismereti kerettanterv szerint folyik.

A tanulók magasabb évfolyamba lépésének feltételei

A továbblépés szakaszhatárai:

- ágazati alapozás szakasza
- szakirányú oktatás szakasza

A továbbhaladás kritériumai:

- Az adott évfolyamra vagy szakaszra előírt tanulmányi követelmények sikeres teljesítése (tanév végére vagy javítóvizsgán).
- A tanuló igazolt és igazolatlan hiányzása nem haladja meg a jogszabályban, illetve a Házirendben-ben előírt mértéket.
- A szakmai oktatás szakaszában a programtantervben előírt egybefüggő gyakorlat teljesítése

A kritériumok nem teljesítésének következményei:

- Tanulmányi követelmények nem teljesítése esetén: évismétlés.
- A tanuló magasabb évfolyamra nem léphet, ha sikertelen ágazati alapvizsgát tett.
- Szkr. 256. § (1)
- Ha a tanuló hiányzása a szorgalmi időszakban teljesítendő szakirányú oktatásról való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes szakirányú oktatási idő húsz százalékát, a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.
- Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlatról való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette és magasabb évfolyamba nem léphet.
- Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg a szorgalmi időszakon kívüli egybefüggő gyakorlat foglalkozásainak öt százalékát.
- Ha a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy mulasztása az e bekezdésben meghatározott mértéket eléri és a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja, magasabb évfolyamba léphet.
- A tanuló a megismételt évfolyamon akkor is köteles teljesíteni az egybefüggő gyakorlatot, ha azt korábban már teljesítette.

Ágazati alapvizsga

Az Szkr. 255. § alapján az ágazati alapvizsga lebonyolítására a tanulmányok alatti vizsga szabályait kell alkalmazni. Az alapvizsgát intézményünk szervezi, azt az oktatóinkból és az elnökből álló vizsgabizottság előtt kell letenni.

Az Szkr. 256. § (3) bekezdése alapján nem kell ágazati alapvizsgát tennie és az ágazati alapvizsga eredményét sikeresnek kell tekinteni annak a tanulónak, aki korábbi tanulmányai, előzetesen megszerzett tudása, illetve gyakorlata beszámításával vesz részt a szakmai oktatásban, ha beszámított előzetes tudása magában foglalja az ágazati alapvizsga követelményeit. Ebben az esetben a szakmai vizsga eredményét – az ágazati alapvizsga eredményének figyelmen kívül hagyásával – a szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek egymáshoz viszonyított súlyozásának megfelelően kell megállapítani.

Szkr. 256. § (1) A tanuló magasabb évfolyamba nem léphet, a tanuló és a képzésben részt vevő személy a szakirányú oktatásban szakképzési munkaszerződéssel nem vehet részt, ha sikertelen ágazati alapvizsgát tett.

Az Szkr. 256. § (2) bekezdésében megállapított speciális szabály szerint az érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben, ha a képzésben részt vevő személy sikertelen ágazati alapvizsgát tett, a javítóvizsgát a tanév második félévében teheti le. A javítóvizsgán is sikertelen ágazati alapvizsgát tett képzésben részt vevő személy a tanév végén nem minősíthető, és a tanulmányait az ágazati alapoktatás megismétlésével folytatja.

Az alapvizsga feladatok kidolgozásának alapelvei, szabályai:

Az egyes alapvizsga feladatok kidolgozását, pontos meghatározását, a feladatlapok elkészítését a KKK előírásai alapján az egyes tantárgyak adott tanulási témáinak tanárai végzik.

A szakmai vizsga

A szakmai vizsga a szakirányú oktatás során megtanult, képzési kimeneti követelményekben meghatározott szempontok alapján országos egységes eljárás keretében mérik.

A tanulói teljesítmények értékelése

A tanulói teljesítmények értékelése során a képzési kimeneti követelmény előírásait kell követni. Mivel a tanulók az alapvizsgán kerülnek először „éles” vizsgaszituációba, ezért a vizsgát megelőzően „próbavizsgán” mérjük fel rátermettségüket, tudásukat, lehetővé téve a hiányosságok pótlását és a szükséges korrekciókat.

Együttműködés a duális képzőhellyel

A szakirányú oktatás a tanítási évben teljesítendő oktatásból és a tanítási éven kívüli – eltérő óraszámú – összefüggő gyakorlatból áll.

A duális képzőhelyekkel környezetünkben a hagyományos együttműködés valósítható meg.

Iskolánk mivel többcélú köznevelési intézmény, ezért elsősorban a köznevelési intézményekre vonatkozó szabályozás alá van rendelve. A 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet alapján a szakképzési alapfeladatra tekintettel a szakképzési szabályok szerint elkészített szakmai program az intézményi egységes pedagógiai program részét képezi.

Padányi Biró Márton Római Katolikus Gimnázium, Technikum és Általános Iskola
OM azonosító szám: 038156
Fenntartó: Veszprémi Főegyházmegye
Székhely: H-8200 Veszprém, Szeglethy György utca 6.

PROGRAMTANTERV
ÁLTALÁNOS ÁPOLÓ 5 0913 03 01

2020-tól
EGÉSZSÉGÜGY ágazathoz tartozó
5 0913 03 01 Általános ápoló
SZAKMÁHOZ

1. A SZAKMA ALAPADATAI

- Az ágazat megnevezése: **Egészségügy**
- A szakma megnevezése: **Általános ápoló**
- A szakma azonosító száma: **5 0913 03 01**
- A szakma szakmairányai: **—**
- A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: **5**
- A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: **5**
- Ágazati alapoktatás megnevezése: **Egészségügy ágazati alapoktatás**
- Kapcsolódó részszakmák megnevezése: **—**

2. A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtantervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra sza-badon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekint-ve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanmű-helyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gya-korlatba ágyazottan történő oktatására.

A programtantervben meghatározott tantárgyak, témakörök és a benne foglalt meghatározások (oktatók, elmélet/klinikai szimulációs gyakorlat/klinikai gyakorlat, óraszámok) kötelező érvényűek.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területek részletes szakmai tartalma Innovatív Képzéstámogató Központ hivatalos oldalán olvasható.

1.1. A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként (az elméleti és gyakorlati órák bontása nélkül)

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	0	18	0	0	0	0	18	18	0	0	18
	Álláskeresés		5					5	5			5
	Munkajogi alapismeretek		5					5	5			5
	Munkaviszony létesítése		5					5	5			5
	Munkanélküliség		3					3	3			3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	72	0	0	72	0	72	0	72
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések				13			13		13		13
	Önéletrajz és motivációs levél				23			23		23		23
	„Small talk” - általános társalgás				13			13		13		13
	Állásinterjú				23			23		23		23
Egészségügy ágazati alapoktatás	Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek	18	0	0	0	0	0	18	9	0	0	9
	Etika és megbízhatóság	4						4	2			2

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	A képzés összes óraszáma	**1/13.**	**2/14.**	**3/15.**	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Betegjogok	7						7	4			4
	Az egészségügyi dolgozó alapvető jogai és kötelezettségei	4						4	2			2
	Az egészségügyi törvény alapvető szabályozási területei	3						3	1			1
	Kommunikáció alapjai	9	0	0	0	0	0	9	9	0	0	9
	Kommunikáció	3						3	3			3
	Szociokulturális faktorok	3						3	3			3
	Egészségügyi kommunikáció	3						3	3			3
	Az emberi test felépítése	18	0	0	0	0	0	18	18	0	0	18
	A mozgásrendszer alapjai	5						5	5			5
	A keringés és légzés alapjai	4						4	4			4
	Az emésztés, kiválasztás, szaporodás alapjai	5						5	5			5
	Az idegrendszer, endokrin rendszer	4						4	4			4

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	A képzés összes óraszáma	**1/13.**	**2/14.**	**3/15.**	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	és az érzékszervek alapjai											
	Elsősegélynyújtási alapismeretek	36	0	0	0	0	0	36	18	0	0	18
	Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai	2						2	1			1
	Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái	4						4	2			2
	ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás	4						4	2			2
	Újraélesztés	10						10	5			5
	Sérültek állapotfelmérése, ellátása	8						8	4			4
	Rosszullétek, mérgezések	4						4	2			2
	Tömeges balesetek, katasztrófák	2						2	1			1
	Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLS)	2						2	1			1
	Munka-balesetvédelem, betegbiztonság	36	0	0	0	0	0	36	27	0	0	27
	A munkavédelem alapjai	4						4	4			4

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	A képzés összes óraszáma	**1/13.**	**2/14.**	**3/15.**	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	A munkahelyek kialakítása	4						4	3			3
	A munkaeszközök biztonsága	4						4	3			3
	Balesetvédelem	4						4	4			4
	Betegbiztonság	5						5	4			4
	Fertőtlenítés	5						5	3			3
	Sterilizálás	5						5	3			3
	Infekciókontroll	5						5	3			3
	Alapápolás-gondozás	36	72	0	0	0	0	108	72	0	0	72
	A betegmegfigyelés alapjai	18						18	18			18
	Non-invazív mérések és dokumentáció	18						18	14			14
	A beteggondozás alapjai		15					15	6			6
	Betegápolási eljárások		15					15	5			5
	Asszisztensi feladatok		20					20	11			11
	Inaktivitási tünetcsoport		4					4	2			2

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Az akadályozottság/korlátozottság alapfogalmai		5					5	3			3
	Szállítási módok, betegszállítási alapok		6					6	6			6
	Betegfektetési és más pozicionálási technikái, betegmozgatás		7					7	7			7
	Irányított gyógyszerelés	0	36	0	0	0	0	36	36	0	0	36
	A gyógyszerelés alapjai		14					14	14			14
	Gyógyszerbejuttatási módok		19					19	19			19
	Gyógyászati segédeszközök		3					3	3			3
	Komplex klinikai szimulációs gyakorlat	0	63	0	0	0	0	63	52	0	0	52
	Betegbiztonság szimulációs gyakorlat		6					6	5			5
	Betegfektetési és más pozicionálási technikák szimulációs gyakorlat		6					6	5			5

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Betegmozgatás szimulációs gyakorlat		6					6	5			5
	Non-invazív mérések és dokumentáció szimulációs gyakorlat		8					8	7			7
	Beteggondozás alapjai szimulációs gyakorlat		8					8	7			7
	Betegápolási eljárások szimulációs gyakorlat		9					9	7			7
	Asszisztensi feladatok szimulációs gyakorlat		9					9	7			7
	Gyógyszerbejuttatási módok szimulációs gyakorlat		6					6	5			5
	Gyógyászati segédeszközök szimulációs gyakorlat		5					5	4			4
	Vitális paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat	0	35	0	0	0	0	35	21	0	0	21
	Non-invazív mérések és dokumentáció klinikai gyakorlat		22					22	7			7

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	A képzés összes óraszáma	**1/13.**	**2/14.**	**3/15.**	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Gyógyszerbejuttatási módok klinikai gyakorlat		13					13	14			14
	Tanulási terület összóraszáma	153	206	0	0	0	0	359	262	0	0	262
Alaptudományok	Szakmai kémiai és biokémiai alapok	0	36	0	36	0	0	72	51	0	0	51
	Kémiai alapfogalmak, az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer		12					12	5			5
	A molekulák szerkezete, kémiai kötések és kémiai reakciók		12					12	5			5
	Halmazállapotok, oldatok és kolloidok		12					12	5			5
	A víz és a vizes oldatok (elektrolitok, savak, bázisok), kémiai egyensúlyok				5			5	5			5
	Alkálifémek, alkáliföldfémek, szerepük a biológiai rendszerekben				5			5	5			5
	Átmenetifémek, fémkomplexek, földfémek				5			5	5			5

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	A képzés összes óraszáma	**1/13.**	**2/14.**	**3/15.**	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Nemfémes elemek				8			8	8			8
	Halogén elemek biológiai jelentősége				4			4	4			4
	Kémiai termodinamika és Reakciókinetika				5			5	5			5
	Az elektrokémia alapjai				4			4	4			4
	Szakmai fizikai és biofizikai alapok	36	0	0	0	0	0	36	36	0	0	36
	Sugárfizika alapjai	10						10	10			10
	Röntgen képalkotó berendezések	10						10	10			10
	Ultrahang fizikai alapjai	10						10	10			10
	Fénytan alapjai, fényvisszaverődés, -elnyelés, -törés	6						6	6			6
	Egészségügyi informatika	9	0	0	0	0	0	9	9	0	0	9
	Egészségügyi informatikai alapok	3						3	3			3
	Adatvédelem	3						3	3			3
	Informatika az egészségügyben	3						3	3			3

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	A képzés összes óraszáma	**1/13.**	**2/14.**	**3/15.**	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Egészségügyi terminológia	18	0	0	0	0	0	18	18	0	0	18
	Az orvosi latin nyelv alapjai	3						3	3			3
	Az emberi test részei, síkok, irányok	2						2	2			2
	Szervek, szervrendszerek	8						8	8			8
	Kórtani és klinikumi elnevezések	3						3	3			3
	Gyógyítással kapcsolatos kifejezések	2						2	2			2
	Egészségügyi jog és etika alapjai	0	0	18	0	0	0	18	18	0	0	18
	Alapfogalmak			2				2	2			2
	Az egészségügyi etika alapelvei			2				2	2			2
	Szakmai etikai alapkövetelmények			3				3	3			3
	Egészségügyi etikett			2				2	2			2
	Az egészségügyről szóló törvény			2				2	2			2
	A betegek jogai és kötelezettségei			4				4	4			4

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei			3				3	3			3
	Sejtbiológia	0	0	0	36	0	0	36	36	0	0	36
	A sejt felépítése (prokarióta, eukarióta)				1			1	1			1
	A növényi és az állati (humán) sejt összehasonlítása				1			1	1			1
	A sejtmembrán szerkezete, transzportfolyamatok				2			2	2			2
	A sejtalkotók és szerepük a sejt életében				1			1	1			1
	A riboszómák szerkezete és működése, a génkifejeződés				2			2	2			2
	A sejtciklus és a sejtosztódás (mitózis, meiózis)				7			7	7			7
	A sejtpusztulás				1			1	1			1
	Mivel és hogyan vizsgálhatóak a sejtek				3			3	3			3

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	A képzés összes óraszáma	**1/13.**	**2/14.**	**3/15.**	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Évközi gyakorlat (sejtvizsgáló módszerek) szövettani laboratóriumban				18			18	18			18
	Tanulási terület összóraszáma	63	36	18	72	0	0	189	168	0	0	168
Egészségügyi alapozó ismeretek	Emberi test és működése	0	64	0	0	0	0	64	36	0	0	36
	Általános ismeretek		6					6	6			6
	Szervrendszerenkénti felépítési és működési ismeretek		58					58	30			30
	Alapvető higiénés rendszabályok	18	0	0	0	0	0	18	18	0	0	18
	Infekció - nosocomiális infekció	9						9	9			9
	Egyéni védőeszközök használata	3						3	3			3
	Fertőtlenítés, sterilizálás alapjai, steril anyagok kezelése	5						5	5			5
	Hulladékkezelés	1						1	1			1
	Általános ápolástan és gondozástan	0	0	90	0	0	0	90	90	0	0	90
	Diagnosztikai alapismeretek			10				10	10			10

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	A képzés összes óraszáma	**1/13.**	**2/14.**	**3/15.**	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	A gondozás fogalma, célja és formái			5				5	5			5
	A betegellátó osztály és működése			5				5	5			5
	A betegmegfigyelés alapjai			15				15	15			15
	Testváladékok megfigyelése és kezelése			15				15	15			15
	Általános ápolási beavatkozások			30				30	30			30
	Haldoklás, halál, gyász			10				10	10			10
	Gyógyszertani alapismeretek	0	0	18	0	0	0	18	18	0	0	18
	Gyógyszertani alapfogalmak			3				3	3			3
	Gyógyszerbejuttatási módok			8				8	8			8
	Gyógyszerinterakciók és ellátásuk			3				3	3			3
	A gyógyszerelés szabályai			3				3	3			3
	Gyógyszerelő rendszerek			1				1	1			1
	Kommunikáció	18	0	0	0	0	0	18	18	0	0	18

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Kommunikációs zavarok	3						3	3			3
	Egészségügyi szakmai kommunikáció	3						3	3			3
	Speciális kommunikáció	8						8	8			8
	Konfliktuskezelés	4						4	4			4
	Általános laboratóriumi alapismeretek	0	0	0	36	0	0	36	36	0	0	36
	A laboratóriumi munka eszközei				1			1	1			1
	Tömeg- és térfogatmérés a laboratóriumban				1			1	1			1
	Matematikai számítások a laboratóriumban				3			3	3			3
	Oldatkészítés, oldatkoncentráció				5			5	5			5
	Laboratóriumi alapműveletek: anyagok tisztítása és szétválasztása				1			1	1			1
	Laboratóriumi vegyszerek és tárolásuk				1			1	1			1

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Biztonságtechnika a laboratóriumban				1			1	1			1
	Évközi orientációs gyakorlat szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumban				18			18	18			18
	Informatika a laboratóriumban				2			2	2			2
	Minőségbiztosítás a laboratóriumban				3			3	3			3
	Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia	0	0	0	54	0	0	54	54	0	0	54
	A rehabilitáció alapfogalmai				4			4	4			4
	Az akadályozott ember sajátos ellátási igényei, szükségletei				20			20	20			20
	Komplex, átfogó akadálymentesítés				5			5	5			5
	A komplex (átfogó) rehabilitáció rendszere				5			5	5			5
	A rehabilitációt támogató eszközök				5			5	5			5

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	A képzés összes óraszáma	**1/13.**	**2/14.**	**3/15.**	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Akadályozottságok az orvosi rehabilitációban				3			3	3			3
	Fizioterápiáról általában				2			2	2			2
	Fizioterápiás alapok				10			10	10			10
	Tanulási terület összóraszáma	36	64	108	90	0	0	298	270	0	0	270
Társadalomtudományi ismeretek	Szociológia alapjai	0	0	18	0	0	0	18	18	0	0	18
	A szociológia alapjai			5				5	5			5
	Egészségszociológia			8				8	8			8
	Családszociológia			5				5	5			5
	Pszichológia alapjai	0	0	36	0	0	0	36	18	0	0	18
	Általános lélektan			8				8	5			5
	Személyiséglélektan			5				5	2			2
	Fejlődéslélektan			10				10	4			4
	Szociálpszichológia			4				4	2			2
	Beteg ember lélektana			9				9	5			5
	Népegészségtan, egészségfejlesztés	0	0	18	0	0	0	18	18	0	0	18

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	A képzés összes óraszáma	**1/13.**	**2/14.**	**3/15.**	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Az egészség, egészségkulturáltság			1				1	1			1
	Az egészségi állapot mérési módszerei			2				2	2			2
	Prevenció és egészségmegőrzés			2				2	2			2
	Népegészségügyi programok			1				1	1			1
	Életmód - egészségmagatartás			2				2	2			2
	Szexuálhigiéné			2				2	2			2
	Mentálhigiéné			3				3	3			3
	Egészségkárosító tényezők			2				2	2			2
	Egészségfejlesztés			3				3	3			3
	Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek	0	0	18	0	0	0	18	18	0	0	18
	Általános pedagógia alapismeretek			7				7	7			7
	Andragógia			3				3	3			3
	Betegoktatás			5				5	5			5
	Egészségügyi szakdolgozók oktatása			3				3	3			3

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	A képzés összes óraszáma	**1/13.**	**2/14.**	**3/15.**	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Tanulási terület összóraszáma	0	0	90	0	0	0	90	72	0	0	72
Klinikumi alapismeretek	Belgyógyászat és ápolástana	0	0	54	0	0	0	54	47	0	0	47
	Szív-és érrendszeri megbetegedések			5				5	5			5
	Vérképzőrendszeri megbetegedések			5				5	5			5
	Légzőrendszeri megbetegedések			5				5	5			5
	Emésztőrendszeri megbetegedések			5				5	5			5
	Kiválasztórendszeri megbetegedések			5				5	5			5
	Endokrinrendszeri megbetegedései			5				5	5			5
	Daganatos megbetegedések			5				5	5			5
	Fertőző betegek, infektológia			5				5	5			5
	Belgyógyászati ápolási beavatkozások			14				14	7			7
	Sebészet és ápolástana	0	0	54	0	0	0	54	36	0	0	36
	Általános sebészeti alapismeretek			15				15	7			7

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Részletes sebészet			15				15	10			10
	Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása			10				10	5			5
	Sebészeti ápolási beavatkozások			14				14	14			14
	Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk	0	0	0	36	0	0	36	31	0	0	31
	Fül-orr-gégészeti betegek ápolása				6			6	6			6
	Szemészeti betegek ápolása				6			6	6			6
	Bőrgyógyászati betegek ápolása				6			6	6			6
	Urológiai betegek ápolása				6			6	6			6
	Ápolási beavatkozások				12			12	7			7
	Szülészet-nőgyógyászat klinikuma	0	0	0	18	0	0	18	18	0	0	18
	Nőgyógyászati vizsgáló eljárások				3			3	3			3
	Várandós gondozás				3			3	3			3

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Szövődményes/patológiás terhesség				3			3	3			3
	Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenessége				3			3	3			3
	Szoptatástámogatás, gyerekbarát újszülött ellátás, gyermekágy				3			3	3			3
	Nőgyógyászati betegségek				3			3	3			3
	Neurológia klinikuma	0	0	0	18	0	0	18	18	0	0	18
	Általános és speciális vizsgálatok				1			1	1			1
	Tudatállapot változások				2			2	2			2
	A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások				1			1	1			1
	Idegsebészeti beavatkozások				1			1	1			1
	Fejfájás, epilepszia				2			2	2			2
	Agyi érbetegségek				3			3	3			3
	Neurotraumán átesett betegek				1			1	1			1

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Neuroinfektológiai betegségek				2			2	2			2
	Autoimmun betegségek				2			2	2			2
	Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek				3			3	3			3
	Pszichiátria klinikuma	0	0	0	18	0	0	18	18	0	0	18
	A pszichiátriai története, előítéletek, stigmák				2			2	2			2
	Szorongásos zavarok				2			2	2			2
	Hangulatzavarok				2			2	2			2
	Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok				3			3	3			3
	Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichoti- kus zavarok, agresszió és konfliktus kezelés				3			3	3			3
	Személyiség zavarok				2			2	2			2
	Táplálkozási magatartás zavarai				2			2	2			2

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Organikus pszichoszindrómák				2			2	2			2
	Geriátria klinikuma	0	0	0	18	0	0	18	18	0	0	18
	Bevezetés a geriátriába				2			2	2			2
	Az idős kor jellegzetességei				2			2	2			2
	Az öregedés biológiai folyamatát befolyásoló tényezők, az időskorra vonatkozó általános jellegzetességek				3			3	3			3
	Veszélyeztető tényezők idős korban				2			2	2			2
	Szervek, szervrendszerek és a homeosztá- zis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek				2			2	2			2
	Egészséggondozás idős korban				2			2	2			2
	Idős betegek speciális ápolása				5			5	5			5
	Klinikai gyakorlat	0	0	112	77	0	0	189	168	0	0	168
	Belgyógyászat gyakorlat			56				56	56			56

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Sebészet gyakorlat			56				56	56			56
	Kisklinikum gyakorlat				56			56	35			35
	Egyéb klinikai gyakorlat				21			21	21			21
	Tanulási terület összóraszáma	0	0	220	185	0	0	405	354	0	0	354
Ápolói alapozó ismeretek	Biokémia	0	0	0	0	18	0	18	0	18	0	18
	A biokémia alapjai					6		6		6		6
	Az anyagcsere folyamatok biokémiája					4		4		4		4
	Homeosztázis					8		8		8		8
	Biofizika	0	0	0	0	18	0	18	0	18	0	18
	Az életfolyamatok biofizikai jelenségei					6		6		6		6
	Elektromos diagnosztikai módszerek fizikai alapjai					6		6		6		6
	Képalkotó módszerek biofizikai alapjai					6		6		6		6
	Sejtbiológia II.	0	0	0	0	18	0	18	0	18	0	18
	Sejttani alapismeretek					8		8		8		8

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Általános szövettani alapismeretek					10		10		10		10
	Mikrobiológia	0	0	0	0	18	0	18	0	18	0	18
	Bakteriológia, virológia és mikológia					10		10		10		10
	Parazitológia					8		8		8		8
	Közegészségtan - járványtan	0	0	0	0	36	0	36	0	36	0	36
	A közegészségtan alapjai					10		10		10		10
	A fertőzés, fertőző betegségek					5		5		5		5
	A járványfolyamat mozgatóerői					5		5		5		5
	Járványügyi feladatok					5		5		5		5
	Kórházi fertőzések járványtana					6		6		6		6
	Immunológia					5		5		5		5
	Egészségügyi etikai esettanulmányok	0	0	0	0	18	0	18	0	16	0	16
	Rendszerező ismeretek					2		2		2		2
	Az egészségügyi etika alapjai					3		3		3		3

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Az egészségügyi dolgozók tevékenységének etikai kérdései					7		7		5		5
	Szakdolgozói etikett					2		2		2		2
	Etikai esettanulmányok					4		4		4		4
	Egészségügyi jogi esettanulmányok	0	0	0	0	18	0	18	0	16	0	16
	A jog és a jogrend					2		2		2		2
	Egészségügyi jogi ismeretek					7		7		5		5
	Szociális ellátások jogi alapjai					5		5		5		5
	Jogi esettanulmányok					4		4		4		4
	Egészségügyi informatika	0	0	0	0	18	0	18	0	16	0	16
	Egészségügyi informatikai ismeretek					10		10		8		8
	Az egészségügyi dokumentáció, adatvédelem					8		8		8		8
	Egészségpszichológia	0	0	0	0	36	0	36	0	32	0	32

Évfolyam		**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**14.**	A képzés összes óraszáma	**1/13.**	**2/14.**	**3/15.**	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Bevezetés a pszichológiába					10		10		8		8
	Általános lélektan					4		4		4		4
	Személyiséglélektan					8		8		8		8
	Fejlődéslélektan					4		4		4		4
	Szociálpszichológia					10		10		8		8
	Beteg ember lélektana							0				0
	Népegészségtan	0	0	0	0	0	16	16	0	0	16	16
	Az egészség, egészségkulturáltság						3	3			3	3
	Az egészségi állapot mérési módszerei						4	4			4	4
	Prevenció és egészségmegőrzés						5	5			5	5
	Népegészségügyi programok						4	4			4	4
	Egészségügyi kommunikáció - konfliktuskezelés - krízis menedzsment	0	0	0	0	0	16	16	0	0	16	16
	A kommunikáció alapfogalmai						4	4			4	4
	Kommunikációs zavarok						2	2			2	2

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Egészségügyi szakmai kommunikáció						3	3			3	3
	Speciális kommunikáció						5	5			5	5
	Konfliktuskezelés						2	2			2	2
	Egészségnevelés - egészségfejlesztés	0	0	0	0	0	16	16	0	0	16	16
	Életmód - egészségmagatartás						3	3			3	3
	Egészségfejlesztés						4	4			4	4
	Mentálhigiéné						4	4			4	4
	Szexuálhigiéné						2	2			2	2
	Egészségkárosító tényezők						3	3			3	3
	Egészségszociológia	0	0	0	0	0	16	16	0	0	16	16
	A szociológia alapjai						5	5			5	5
	Egészségszociológia						6	6			6	6
	Családszociológia						5	5			5	5
	Tanulási terület összóraszáma	0	0	0	0	198	64	262	0	188	64	252
Ápolói szakmai	Anatómia-élettan-kórélettan	0	0	0	0	54	0	54	0	54	0	54

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Az anatómia és élettan tudománya, a szervezet morfológiai felépítése					3		3		3		3
	Mozgásrendszer					8		8		8		8
	Keringési rendszer					8		8		8		8
	Légzőrendszer és emésztőrendszer					8		8		8		8
	A vizeletkiválasztó rendszer és szaporodás szervrendszere					5		5		5		5
	Endokrin rendszer és idegrendszer					8		8		8		8
	Érzékszervek					3		3		3		3
	Kórtani alapfogalmak, kórokozó tényezők, A betegségek lefolyása					4		4		4		4
	A szervezet jelző reakciói, Védekező mechanizmusok					3		3		3		3
	A szövetek kóros elváltozásai					4		4		4		4
	Elsősegélynyújtás-első ellátás	0	0	0	0	36	0	36	0	32	0	32

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai					2		2		2		2
	Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái					2		2		2		2
	ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás					4		4		4		4
	Újraélesztés					4		4		4		4
	Sérültek állapotfelmérése, ellátása					10		10		8		8
	Rosszullétek, mérgezések					8		8		6		6
	Tömeges balesetek, katasztrófák					4		4		4		4
	Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLS)					2		2		2		2
	Egészségügyi terminológia II.	0	0	0	0	18	0	18	0	16	0	16
	Az emberi test részei, síkok, irányok					2		2		2		2
	Szervek, szervrendszerek					10		10		8		8
	Kórtani és klinikumi elnevezések					3		3		3		3

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Gyógyítással, ápolással kapcsolatos kifejezések					3		3		3		3
	Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszertan	0	0	0	0	36	0	36	0	34	0	34
	Terápiás alapfogalmak					2		2		2		2
	Gyógyszertani alapfogalmak					3		3		3		3
	Gyógyszerformák					3		3		3		3
	Gyógyszerbejuttatási módok					8		8		8		8
	Gyógyszerinterakciók és ellátásuk					2		2		2		2
	A gyógyszerelés életkori sajátosságai					3		3		3		3
	A gyógyszerelés szabályai					2		2		2		2
	Gyógyszerelő rendszerek					2		2		2		2
	Láz- és fájdalomcsillapítás					5		5		5		5
	Transzfúziós terápia					6		6		4		4

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika	0	0	0	0	36	0	36	0	36	0	36
	A betegmegfigyelés általános szempontjai					7		7		7		7
	Fizikális vizsgálatok, eszközös vizsgálatok					8		8		8		8
	Labordiagnosztikai ismeretek					4		4		4		4
	Radiológiai diagnosztikai ismeretek, Invazív diagnosztikai vizsgálatok					4		4		4		4
	Állapotkövetés, betegmegfigyelés, betegmonitorozás					5		5		5		5
	Ápolói betegmegfigyelés					8		8		8		8
	Sztóma ellátás és sebkezelés	0	0	0	0	0	126	126	0	0	119	119
	Krónikus sebek és ellátásuk						34	34			32	32
	Szakápolási specialitások a sebkezelésben						45	45			42	42

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Sztómaterápia						32	32			30	30
	Katéterezés						15	15			15	15
	Klinikai táplálás	0	0	0	0	0	16	16	0	0	16	16
	Táplálkozás és táplálkozási szokások						3	3			3	3
	Tápláltsági állapot felmérése						4	4			4	4
	Tápanyagok						3	3			3	3
	Étrend és energiatartalom						2	2			2	2
	Speciális étrendek és táplálási formák						4	4			4	4
	Pedagógia	0	0	0	0	0	16	16	0	0	16	16
	Általános pedagógiai ismeretek						5	5			5	5
	Andragógia						3	3			3	3
	Betegoktatás						5	5			5	5
	Egészségügyi szakdolgozók oktatása						3	3			3	3
	Általános Ápolástan II	0	0	0	0	36	0	36	0	36	0	36
	Non-invazív ápolói beavatkozások					18		18		18		18
	Invazív ápolói beavatkozások					18		18		18		18

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Tanulási terület összóraszáma	0	0	0	0	216	158	374	0	208	151	359
Klinikumi és szakápolástani ismeretek	Belgyógyászat és szakápolástana	0	0	0	0	144	0	144	0	130	0	130
	Szív-és érrendszeri betegek ápolása					16		16		16		16
	Vérképzőrendszeri betegek ápolása					10		10		10		10
	Légzőrendszeri betegek ápolása					10		10		10		10
	Emésztőrendszeri betegek ápolása					16		16		16		16
	Kiválasztórendszeri betegek ápolása					10		10		10		10
	Endokrinrendszeri betegek ápolása					10		10		10		10
	Mozgásrendszeri betegek ápolása					10		10		10		10
	Belgyógyászati ápolási gyakorlat					62		62		48		48
	Sebészet és határterületeinek ápolástana	0	0	0	0	144	0	144	0	136	0	136
	Sebészeti beavatkozások alapjai					10		10		10		10
	Perioperatív ellátás alapjai					12		12		12		12

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Sebészeti betegek ápolása					24		24		20		20
	Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása					20		20		20		20
	Kötözéstani és sebkezelési alapismeretek					6		6		6		6
	Sebészeti ápolási gyakorlat					72		72		68		68
	Pszichiátriai betegek ápolása	0	0	0	0	72	0	72	0	55	0	55
	Pszichiátriai ápolás története, előítéletek, stigmák					5		5		3		3
	Szorongásos zavarok					4		4		3		3
	Hangulatzavarok					5		5		4		4
	Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok					5		5		4		4
	Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichoti- kus zavarok, agresszió és konfliktuskezelés					5		5		4		4

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Személy iségzavarok					4		4		3		3
	Táplálkozási magatartás zavarai					4		4		3		3
	Organikus pszicho szindrómák					4		4		3		3
	A pszichiátriai betegségek					36		36		28		28
	Neurológia és szakápolástana	0	0	0	0	72	0	72	0	63	0	63
	Általános és speciális vizsgálatok neurológia betegségben szenvedő betegek esetén					8		8		7		7
	A tudatállapot változások felismerése, mérésének lehetőségei, ápolói vonatkozásai					10		10		9		9
	A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások klinikai megjelenése, mérésük, ápolása					8		8		7		7
	Idegsebészeti beavatkozások, lokali-					8		8		7		7

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	záció szerinti típusai, pre -postoperatív ápolás											
	Epilepsziák, epilepszia betegségben szenvedő beteg ápolása. Fejfájás típusai, ápolási specialitások, fejfájásban szenvedő betegek esetén					9		9		7		7
	Agyi érbetegségek típusai. A kivizsgálás és ellátásuk sajátosságai, ápolási menedzsmentje					5		5		5		5
	Neuroinfektológiai betegségek csoportosítása, és ápolásuk jellegzetességei					6		6		6		6
	Autoimmun betegségek a neurológiaiellátás területén					8		8		7		7
	Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek csoportosítása. Kivizsgálásuk és ápolásuk specialitásai. Agyidegek és perifériás idegbetegségekben szenvedők ápolása					10		10		8		8

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Infektológia és szakápolástana, infek- ciókontroll	0	0	0	0	54	0	54	0	48	0	48
	Fertőző betegek ápolása, infektológia					21		21		18		18
	Infektológia és szakápolástana					21		21		18		18
	Infekciókontroll					12		12		12		12
	Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan	0	0	0	0	85	0	85	0	76	0	76
	Szemészet és szakápolástana					21		21		19		19
	Fül-orr-gégészet és szakápolástana					22		22		19		19
	Bőrgyógyászat és szakápolástana					21		21		19		19
	Urológia és szakápolástana					21		21		19		19
	Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban	0	0	0	0	72	0	72	0	68	0	68
	Szív- és érrendeszer					11		11		10		10
	Légzőrendszer					15		15		15		15

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Emésztőrendszer					12		12		11		11
	Idegrendszer					11		11		10		10
	Endokrin rendszer					12		12		11		11
	A leggyakrabban előforduló pszichiátriai betegségek gyermekkorban					11		11		11		11
	Csecsemő és gyermekápolási ismeretek	0	0	0	0	90	0	90	0	76	0	76
	A gyermekkori betegségek sajátosságai					8		8		7		7
	Kiterjesztett anatómiai és élettani ismeretek					8		8		7		7
	Átfogó neonatológia ismeretek					8		8		7		7
	Leggyakrabban előforduló betegségek koraszülöttség esetén					20		20		15		15
	A koraszülött ellátás egyéb aspektusai					13		13		11		11
	Invazív beavatkozások					17		17		15		15

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Fájdalomterápia csecsemő- és gyermekkorban					10		10		9		9
	Haldokló gyermek ápolása					6		6		5		5
	Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana	0	0	0	0	72	0	72	0	60	0	60
	Sürgősségi állapotfelmérés, kritikus állapotú gyermek ellátása					13		13		11		11
	Sürgősségi állapotok gyermekkorban					20		20		20		20
	Mérgezések csecsemő- és gyermekkorban					7		7		5		5
	Sürgősségi ápolástan gyakorlat					32		32		24		24
	Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása	0	0	0	0	0	46	46	0	0	42	42
	Nőgyógyászati vizsgáló eljárások						4	4			3	3
	Várandós gondozás						6	6			5	5
	Szövődményes/patológiás terhesség						4	4			3	3

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenességek						5	5			4	4
	Gyerekbarát újszülött ellátás, szoptatástámogatás, gyermekágy						3	3			3	3
	Nőgyógyászati betegek ápolása						24	24			24	24
	Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana	0	0	0	0	0	108	108	0	0	97	97
	Az Alapellátás-közösségi ellátás kialakulása és fejlődése						7	7			6	6
	Az alapellátás-közösségi ellátás személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételrendszere						7	7			6	6
	Az otthoni szakápolás, hospice ellátás és a háziorvosi praxis kapcsolata						7	7			6	6
	A szociális ellátás és az egészségügyi alapellátás kapcsolata						7	7			6	6

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Közegészségügyi, járványügyi feladatok a háziorvosi praxisban						7	7			6	6
	Háziorvosi praxisokban történő orvos szakértői, hatósági vizsgálatok						7	7			6	6
	Alapellátási gyakorlat (intézménylátogatások)						20	20			20	20
	Háziorvosi, ügyeleti, otthoni szakápolási gyakorlat						20	20			20	20
	A prevenció szintjei, színterei és célcsoportjai						6	6			6	6
	Ápolási folyamatok tervezése, megvalósítása az alapellátásban						15	15			10	10
	Az ápolói tevékenységet támogató eszközök						5	5			5	5
	Gerontológia és szakápolástana	0	0	0	0	0	155	155	0	0	152	152
	Általános gerontológiai alapok						50	50			48	48

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Geriátriai szakápolástan						49	49			48	48
	Geriátriai gyakorlat						56	56			56	56
	Onkológia és szakápolástana	0	0	0	0	0	140	140	0	0	135	135
	Daganatos betegségek etiológiája, epidemiológiája						8	8			7	7
	A daganatok szűrése és korai felismerés						8	8			7	7
	A daganatos betegségek diagnosztikája, ápolói feladatok a diagnosztikus eljárások során						8	8			7	7
	Daganatok csoportosításának egységes rendszere						8	8			7	7
	Daganatos betegek kezelésének lehetőségei						15	15			15	15
	Daganatos betegek szupportív (támogató) kezelése						15	15			15	15
	Onkológiai gyógyszertani ismeretek						15	15			15	15

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Részletes klinikai onkológia és szakápolástanának alapjai						25	25			25	25
	Speciális onkológiai szakápolástan						15	15			15	15
	Onko-hematológia-immunrendszer sajátosságai csecsemő- és gyermekkorban						8	8			7	7
	Bevezetés az onkopszichológiába						15	15			15	15
	Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás	0	0	0	0	0	85	85	0	0	82	82
	A hospice-palliatív ellátás szellemisége, alapelvei a hospice mozgalom története						7	7			7	7
	A Mo.-i hospice-palliatív ellátórendszer felépítése, törvényi és finanszírozási háttere, ellátási formák sajátosságai						7	7			7	7
	Multidiszciplináris team tagjai, feladatai, jelentősége						5	5			5	5

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Speciális klinikai és ápolási ismeretek						7	7			7	7
	A palliatív és szupportív terápia orvosi és ápolói vonatkozásai						5	5			5	5
	A fájdalomcsillapítás speciális vonatkozásai						10	10			9	9
	Utolsó órák ellátása, halottellátás						7	7			7	7
	Gyász, gyásztámogatás						8	8			7	7
	Életvégi ellátással kapcsolatos jogi, etikai vonatkozások						8	8			7	7
	Szakmai gyakorlat						21	21			21	21
	Kritikus állapotú beteg ellátása	0	0	0	0	0	93	93	0	0	93	93
	Prehospitális sürgősségi ellátás						6	6			6	6
	Intrahospitalis sürgősségi ellátás						12	12			12	12
	Intenzív betegellátás						12	12			12	12
	Aneszteziológia beavatkozások						6	6			6	6

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	14.	A képzés összes óraszáma	1/13.	2/14.	3/15.	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	1219	949	3599	1144	1180	916	3240
	Kritikus állapotú betegek ápolási gyakorlata						57	57			57	57
	Klinikai gyakorlat II tantárgy	0	0	0	0	0	100	100	0	0	100	100
	Irányított gyakorlat						76	76			76	76
	Orientációs gyakorlat						24	24			24	24
	Tanulási terület összóraszáma	0	0	0	0	805	727	1532	0	712	701	1413
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	140	140	160	160			160	160		

3. A TANULÁSI TERÜLETEK RÉSZLETES SZAKMAI TARTALMA ÁLTALÁNOS ÁPOLÓ

3.1. Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 18/18 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezete munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

3.1.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy: 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

---

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait.	Teljesen önállóan	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalmazására. Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott. Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére.	
Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri, megnevezi és leírja az álláskeresés módszereit.	Ismeri a formális és informális álláskeresési technikákat.	Teljesen önállóan		Internetes álláskeresési portálokon információkat keres, rendszerez.

A tantárgy témakörei

1. Álláskeresés
2. Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága
3. Munkajogi alapismeretek
4. Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony
5. A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége
6. Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idénymunka és alkalmi munka)
7. Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

8. Munkaviszony létesítése
9. Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai
10. A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.
11. A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő
12. A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei
13. A munkaszerződés módosítása
14. Munkaviszony megszűnése, megszüntetése
15. Munkaidő és pihenőidő
16. A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)
17. Munkanélküliség
18. Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel Az álláskeresési ellátások fajtái
19. Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások)
20. Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)
21. Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

3.2. Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület (technikus szakmák esetén)

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 72/72 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során hatékony idegen nyelvű kommunikáció.

3.2.1 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy 72/72 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.

Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően megfogalmazni, megértsék egy munkaszerződés alapvető idegen nyelvi fordulatait, kifejezéseit.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan kérdéseket, véleményt tudjanak formálni.

A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteikre, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókincset is alkalmazva gyakorolja.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

- A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.
- Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Idegen nyelvek
- A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Internetes álláskereső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskereséshez használja a kapcsolati tőkéjét.	Ismeri az álláskeresést segítő fórumokat, álláshirdetéseket tartalmazó forrásokat, állásokat hirdető vagy álláskeresésben segítő szervezeteket, munkaközvetítő ügynökségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, íráskészség, valamint beszédprodukció). Szakmája iránt elkötelezett. Megjelenése visszafogott, helyzethez illő. Viselkedésében	Hatékonyan tudja álláskereséshez használni az internetes böngészőket és álláskereső portálokat, és ezek segítségével képes szakmájának, végzettségének, képességeinek megfelelően álláshirdetéseket kiválasztani.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletrajzot fogalmaz.	Ismeri az önéletrajz típusait, azok tartalmi és formai követelményeit.	Teljesen önállóan		Ki tud tölteni önéletrajzsablonokat, pl. Europass CVsablon, vagy szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni az adott önéletrajztípusoknak megfelelő dokumentumot.

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivációs levelet ír, melyet a megpályázandó állás sajátosságaihoz igazít.	Ismeri a motivációs levél tartalmi és formai követelményét, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyelven.	Teljesen önállóan	törekszik az adott helyzetnek megfelelni.	Szövegszerkesztő program segítségével meg tud írni egy önéletrajzot, figyelembe véve a formai szabályokat.
Kitölti és a munkaadóhoz eljuttatja a szükséges nyomtatványokat és dokumentumokat az álláskeresés folyamatának figyelembevételével.	Ismeri az álláskeresés folyamatát.	Teljesen önállóan		Digitális formanyomtatványok kitöltése, szövegek formai követelményeknek megfelelő létrehozása, e-mailek küldése és fogadása, csatolmányok letöltése és hozzáadása.
Felkészül az állásinterjúra a megpályázni kívánt állásnak megfelelően, a céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.	Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szókinccsel és nyelvtani tudással rendelkezik.	Teljesen önállóan		A megpályázni kívánt állással kapcsolatban képes az internetről információt szerezni.

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Az állásinterjún, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad.	Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókincsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetés során vagy az állásinterjúra megérkezéskor felmerülhetnek.	Teljesen önállóan		
Az állásinterjúhoz kapcsolódóan telefonbeszélgetést folytat, időpontot egyeztet, tényeket tisztáz.	Tisztában van a telefonbeszélgetés szabályaival és általános nyelvi fordulataival.	Teljesen önállóan		
A munkaszerződések, munkaköri leírások szókincsét munkájára vonatkozóan alapvetően megérti.	Ismeri a munkaszerződés főbb elemeit, leggyakoribb idegen nyelvű kifejezéseit. A munkaszerződések, munkaköri leírások szókincsét értelmezni tudja.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1. Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókincset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képessé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (íráskészség).

2. Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képessé válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát.

Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartami és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

3. „Small talk" – általános társalgás

A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúnak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez paszszoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

Az állásinterjút megelőzően gyakran telefonos egyeztetésre is sor kerül, ezért a tanulónak fontos a telefonbeszélgetések szabályait és fordulatait is megismernie, elsajátítania. A témakör során elsősorban a tanulók produktív kompetenciája fejlődik (beszédkészség), de a témához kapcsolódó internetes videók és egyéb hanganyagok hallgatása során receptív készségeik is fejlődnek (hallás utáni értés).

4. Állásinterjú

A témakör végére a tanuló képes viszonylagos folyékonysággal, hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan.

A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

A témakör tanítása során az állásinterjú lefolytatásán kívül fontos, hogy a tanuló ismerje a munkaszerződés azon szakkifejezéseit, részeit is, amelyek szakmájához kötődhetnek. A munkaszerződések kulcskifejezéseinek elsajátítása és fordítása révén alkalmas lesz arra, hogy a leendő saját munkaszerződését, illetve munkaköri leírását lefordítsa és értelmezze. A témakör során elsősorban a tanuló produktív kompetenciája fejlődik (beszédkészség), de a témához kapcsolódó videók és egyéb hanganyagok hallgatása során a receptív készségek is fejlődnek (hallás utáni értés), valamint a munkaszerződés-minták szövegének olvasása során az olvasott szövegértés is fejleszthető.

3.3. Egészségügy ágazati alapoktatás megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 359/262 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az ágazati alapozó ismeretek tartalmazza mindazon ismereteket, melyek elengedhetetlenek egy egészségügyi ellátó intézményben történő képzett segédápolói munkakör betöltéséhez. A tananyag elsajátításával a tanulók képessé válnak megérteni a betegellátás alap pilléreit, etikusan empatikusan és a betegjogok, munkavédelmi alapok betartásával végezni kompetencia szintű beavatkozásaikat, megismerik az emberi test felépítését, a kórházi aszepszist, az alapvető ápolási-gondozási beavatkozásokat, és azok kivitelezését, illetve gyakorolják ezeket szimulációs és klinikai környezetben.

3.3.1 Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek tantárgy 18/9 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja az egészségügyi etikába és a betegjogokba történő betekintés nyújtása, illetve képessé tenni a tanulót ezen ismeretek figyelembevétele mellett ellátni mindennapi feladataikat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak —

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Alkalmazza az alapvető etikai normákat.	Ismeri az alapvető etikai normákat, ismeri a normáktól való eltérés következményeit.	Teljesen önállóan	A tanuló folyamatosan aktualizálja tudását, a megfelelő ismereteit bővíti.	
Betartja a betegjogokat.	Ismeri az ellátottakra vonatkozó jogokat.	Teljesen önállóan		
Érvényesíti a jogait. Betartja a kötelességeit.	Ismeri az egészségügyi/egészség-ügyben dolgozók jogait és alapvető kötelességeit.	Teljesen önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Alkalmazza a rá vonatkozó egészségügyi törvényi szabályozást.	Ismeri az egészségügyi törvény főbb rendelkezéseit.	Teljesen önállóan		Elektronikus adatforrásokat használ a jogi szabályozás nyomonkövetésére
Érvényesíti a betegjogokat, és a beteglátogatás szabályait.	Ismeri a beteg-jogokat.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Etika és megbízhatóság

Alapvető etikai fogalmak. Az egészségügyi személyzettől elvárható etikus viselkedés, alapvető etikai szabályok. Etikai vétség és következményei.

2 Betegjogok

A betegek törvény által előírt jogai és azok alkalmazása a gyakorlatban. Esetismertetés.

3 Az egészségügyi dolgozó alapvető jogai és kötelezettségei

Az egészségügyi és egészségügyben dolgozók alapvető jogai, és azok érvényesítése a gyakorlatban, esettanulmányokkal szemléltetve. Érdekvédelmi szervezet.

4 Az egészségügyi törvény alapvető szabályozási területei

A magyar egészségügyi törvény főbb szabályozási körei, ezek vonatkozásai a munkavállalók kapcsán.

3.3.2 Kommunikáció alapjai tantárgy 9/9 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló megismeri a tantárgy kapcsán a kollégákkal és a kliensekkel történő kommunikáció főbb alapvetéseit, mely segíti a későbbi beilleszkedését, a feladatok megértését, az ápolási dokumentáció értelmezését.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógia tanár / Pszichológus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Magyar nyelv és irodalom

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Munkája során kulturált kommunikációt folytat a betegekkel, családtagjaikkal, munkatársakkal. Hatékonyan kommunikál látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel.	Ismeri a speciális kommunikációs technikákat.	Teljesen önállóan	A munkájához etikusan áll, tudását folyamatosan fejleszti.	
Hiteles kommunikációt folytat betegekkel, hozzátartozókkal, munkatársakkal.	Ismeri az ellátó csapat tagjait és az azokkal történő kommunikáció alapjait.	Teljesen önállóan		Hiteles digitális kommunikációt folytat
Alkalmazza a különböző kultúrkörből érkező betegekkel történő megfelelő kommunikációs szabályokat.	Ismeri a különböző kultúrkörből érkező betegekkel történő kommunikáció alapjait.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *Kommunikáció*
   - A kommunikáció fogalma, a kommunikáció általános elméleti modellje
   - A kommunikációs folyamat dinamikai alapelvei
   - A kommunikáció csatornái: verbális, nonverbális csatornák A kulturális szignálok jelentősége a kommunikációban
   - Kongruens kommunikáció az ellátók és kliensek között.
2. *Szociokulturális faktorok*
   - A kliensekkel történő kommunikáció sajátosságai a különböző kultúrkörből érkező betegek körében. Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén Infokommunikációs akadálymentesítés A segítő beszélgetés.
3. *Egészségügyi kommunikáció*

- Kompetencia körbe tartozó munkafolyamatokkal kapcsolatos kommunikáció, kliensek és hozzátartozóik tájékoztatásának módjai, és hatáskörök. A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai
- Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái

4. *Kommunikáció hozzátartozóval*
   - Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs nehézségek.

3.3.3 Az emberi test felépítése tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók megismerik az emberi test és a szervrendszerek főbb részeit, elkülönítik az egészséges és a kóros állapotokat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meg tudja határozni az egyes testrészek, szervek elhelyezkedését, egymáshoz való viszonyát.	Ismeri az emberi szerveket, és elhelyezkedésüket.	Teljesen önállóan	Tudása szempontjából fejlesztő szemléletű, a megszerzett információkat integrálja a munkája során.	Digitális segédanyagokat és atlaszokat használ
Csoportosítja a törzs, végtagok, koponya csontjait, izmait.	Ismeri a mozgásrendszer alapjait.	Teljesen önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Bemutatja a szív felépítését. Értelmezi a vérköröket és az érrendszert, és a nyirokrendszert.	Ismeri a szív felépítését, a vérköröket és az érrendszert. Ismeri a nyirokrendszert. Ismeri a véralkotó elemeit, a véralvadás alapjait és a vércsoportokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a légzőrendszer részeit, a mellhártyát, a tüdő szerkezetét és érrendszerét.	Ismeri a légzőrendszer részeit, a mellhártyát, a tüdő szerkezetét és az érrendszerét.	Teljesen önállóan		
Bemutatja az emésztőrendszer részeit, illetve a főbb tápanyagokat.	Ismeri az emésztőrendszer részeit, továbbá a májat, hasnyálmirigyet, hashártyát.	Teljesen önállóan		
Meghatározza a normák vizeletet.	Ismeri a vese szerkezetét, és az általa előállított normál vizelet mennyiségi és minőségi jellemzőit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Meghatározza a férfi és női nemiszerveket, másodlagos jellegeket.	Ismeri a női és férfi nemiszerveket és másodlagos nemi jellegeket.	Teljesen önállóan		
Értelmezi az idegrendszer felépítését és részeit.	Ismeri az idegrendszer felépítését és részeit, a reflexeket, a központi, környéki és vegetatív idegrendszert.	Teljesen önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Értelmezi az endokrin rendszer főbb részeit.	Felismeri az endokrin rendszer főbb részeit.	Teljesen önállóan		
Bemutatja az érzékszerveket, és a hőszabályozást.	Tisztába van az érzékszervekkel és a hőszabályozással.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *A mozgásrendszer alapjai*

Az emberi csontváz főbb részei, az ízületek és mozgásuk, az izomzat, illetve ezek magyar nyelvű megnevezése.

2. *A keringés és légzés alapjai*

   Szív felépítése, vérerek, vérkörök, vér alkotóelemei, véralvadás alapjai, vércsoportok, nyirokrendszer. Légzőrendszer felépítése, tüdő szerkezete, érrendszere, mellhártya.

3. *Az emésztés, kiválasztás, szaporodás alapjai*

   Emésztőrendszer szakaszai, máj, hasnyálmirigy, hashártya. Vese főbb szerkezete, normál vizelet mennyiségi és eszköz nélkül meghatározható minőségi jellemzői. Női nemi szervek, férfi nemi szervek, másodlagos nemi jellegek. Magyar nyelvű megnevezések.

4. *Az idegrendszer, endokrin rendszer és az érzékszervek alapjai*

   Idegrendszer felosztása, gerincvelői reflexek. Agyvelő lebenyei és az agykamrák megnevezése. Érzékszervek megnevezése. Hőszabályozás.

3.3.4 Elsősegélynyújtási alapismeretek tantárgy óra 36/18

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanuló legyen képes a környezetében bekövetkező balesetek, hirtelen egészségkárosodások korai felismerésére, a környezet, beteg/sérült állapotának szakszerű felmérésére, pontos, tárgyilagos segítségkérésre, mentőhívásra, a szükséges elsősegélynyújtási beavatkozások szabályos elvégzésére, és az ellátásban résztvevő laikusok irányítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Mentőtiszt Bsc / kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló (sürgősségi/intenzív/aneszteziológiai specializációval) / Általános orvos / Mentőorvos / Oxyológia és sürgősségi orvostan szakorvos

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Felismeri az elsősegélynyújtás szükségét.	Ismeri az életveszélyes állapotokra utaló jeleket, tüneteket.	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, gyors döntéshozatal, magabiztosság, jó kommunikáció, irányító képesség.	Applikációk alkalmazásával vagy digitális eszközök segítségével mentőt hív.
Felismeri és elhárítja a veszélyforrásokat.	Ismeri a veszélyforrásokat és azok elhárításának elemeit.	Teljesen önállóan		
Elsődleges állapotfelmérést követően a szükséges beavatkozásokat elvégzi.	ABCDE algoritmus és az azonnali beavatkozások ismerete.	Teljesen önállóan		
Felnőtt és gyermek újraélesztést végez.	BLS, PBLS, AED algoritmus ismerete.	Teljesen önállóan		Újraélesztést oktató eszközök és szoftverek használata.
Sebellátást végez.	Ismeri a sebek típusait, jellemzőit.	Teljesen önállóan		
Vérzést csillapít.	Ismeri a vérzések ellátási stratégiáit.	Teljesen önállóan		
Sérültet ellát.	Ismeri a sérültellátási algoritmust.	Teljesen önállóan		
Rosszullétet, mérgezést felismeri.	Ismeri a hirtelen rosszullétek ellátási stratégiáit, a mérgezésre utaló tüneteket, jeleket.	Teljesen önállóan		
Tömeges baleseti ellátásban részt vesz.	Ismeri a tömeges ellátás szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
HBLS-ben részt vesz.	Ismeri a riasztási kritériumokat és a kompetencia szintű eszközök alkalmazását.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai*
   - Az elsősegélynyújtás jellemzői a különböző történelmi korokban
   - A nemzetközi és hazai elsősegélynyújtás és mentés fejlődésének fontosabb állomásai Mária Terézia Mentési rendelete
   - Flór Ferenc, Kresz Géza munkássága
   - A Nemzetközi Vöröskereszt, Magyar Vöröskereszt elsősegélynyújtói tevékenysége
   - A Mentőszolgálat kialakulás (BŐME, VVOME, OMSZ)
   - Az elsősegélynyújtás társadalmi jelentősége, szerepe napjainkban
   - Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, színterei, helye a mentési láncban
   - Az elsősegélynyújtás jogi, etikai vonatkozásai
   - Az elsősegélynyújtó személyisége, kompetenciái
2. *Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái*
   - Az elsősegélynyújtás helyszínei, baleseti helyszín és jellemzői
   - A helyszín biztonsága, veszélyei
   - Veszélyforrások felmérése, elhárítása
   - Kimentés során alkalmazható műfogások
   - Veszélyzóna, biztonsági zóna fogalma, jellemzői
   - A mentőhívás szabályai, a mentésirányító támogató tevékenysége
   - Speciális vészhelyzetek, események jelentési specialitásai
   - Kommunikáció a beteggel/sérülttel, hozzátartozóval, ellátókkal
   - A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni
3. *ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás*
   - Az ABCDE algoritmus alkalmazásának szabályai
   - A légutak átjárhatóságának megítélése, átjárhatóság biztosítása eszköz nélkül
   - A légzés vizsgálata hármas érzékeléssel, légzési nehezítettség jeleinek felismerése, ellátása
   - A keringés jeleinek vizsgálata, a sokk jeleinek felismerése, ellátása
   - Az eszmélet és tudat megítélése, eszméletlen ellátása
   - Az egész test vizsgálata, sérülések, kihűlés védelem
   - Leggyakoribb pozícionálások
   - A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni
4. *Újraélesztés*
   - A hirtelen halál, hirtelen szívhalál fogalma, jellemzői, kórélettani alapjai

- Pre-arrest jelek, tünetek
- Az újraélesztés fogalma, célja, szintjei
- A felnőtt BLS érvényes algoritmusa
- Az AED alkalmazásának jelentősége, szabályai
- A csecsemő és kisgyermek újraélesztés (PBLS) algoritmusa
- A légúti idegentest eltávolítás felnőtt, gyermek algoritmusa
- Eszméletlen beteg ellátása, pozícionálása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

5. *Sérültek állapotfelmérése, ellátása*
   - Baleseti mechanizmusok és lehetséges sérülések
   - A sebek típusai, jellemzői, ellátásuk
   - Vérzések ellátása
   - Amputált végtag, amputátum ellátása
   - Rándulás, ficam, törés ellátása
   - Koponya, gerinc, mellkas, has, medence és végtag sérülések ellátása, pozícionálása
   - Termikus sérülése ellátása
   - Elektromos balesetek ellátása
   - A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni
6. *Rosszullétek, mérgezések*
   - Hirtelen fellépő fájdalmak (fejfájás, mellkasi fájdalom, hasi fájdalom, végtag fájdalom) és ellátásuk
   - Görcsrohammal járó állapotok és ellátásuk
   - Életveszélyes allergiás reakciók és ellátásuk
   - A mérgezés fogalma, formái, jellemzői, behatolási kapuk, mérgezésre utaló jelek, tünetek
   - Leggyakoribb mérgezések (gáz, gyógyszer, drog, alkohol, marószer, vegyi anyag, gomba, étel) és ellátási stratégiájuk
   - A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni
7. *Tömeges balesetek, katasztrófák*
   - A tömeges balesetek fogalma, jellemzői
   - A helyszín és a sérültek felmérésének szabályai, a sérült osztályozás szempontjai
   - A tömeges baleseti ellátás főbb szabályai
   - A katasztrófa fogalma, formái, főbb jellemzői
   - Együttműködés a társszervekkel
8. *Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLS)*
   - Az egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok jellemzői, ellátási rendszere (MET)
   - A sürgősségi ellátók riasztásának kritériumai
   - Az IHBLS algoritmusa és kompetenciái
   - Egyszerű, eszközös légútbiztosítás (OPA, NPA) alkalmazása
   - Maszkos-ballonos lélegeztetés alkalmazása
   - A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.3.5 Munka-balesetvédelem, betegbiztonság tantárgy 36/27 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló sajátítsa el az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, megfelelő viselkedésével segítse elő a balesetek megelőzését, és képes legyen balesetek esetén az előírásoknak megfelelően eljárni, ismerje meg és alkalmazza a betegbiztonságot szolgáló eszközöket, technikákat és viselkedésmódot. A tanulók szerezzenek ismereteket a fertőtlenítés, sterilizálás és infekciókontroll kapcsán. Megszerzett ismereteiket eredményesen tudják alkalmazni mindennapi munkájuk során a nosocomiális infekciók megelőzése érdekében.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel) / Munkavédelmi-balesetvédelmi előadó.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Alapápolás-gondozás

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Munkatevékenysége során biztonságos környezetet és munkakörülményeket alakít ki.	Ismeri munkakörével kapcsolatos munka-, tűz- és balesetvédelmi szabályokat, a biztonságos munkavégzés feltételeit.	Teljesen önállóan	Magára nézve kötelezőnek érzi a munka-, tűz-, balesetvédelmi és betegbiztonsági szabályok betartását.	Munkavédelemmel kapcsolatos szakmai tájékoztatók, jogszabályok keresése az interneten.
Munkája során az előírásoknak megfelelően alkalmazza az egyéni védőeszközöket.	Tisztában van az egyéni védőeszközök fogalmával, fajtáival, használatuk szabályaival.	Teljesen önállóan		
A betegellátás során gondoskodik a beteg, az ellátó személyzet és a környezet biztonságáról, megakadályozza a sérülések kialakulását.	Ismeri a betegbiztonság formáit, a betegkorlátozás módjait, jogi szabályozását.	Teljesen önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfelelő viselkedésével és eszközök használatával megelőzi a balesetek kialakulását.	Ismeri a balesetvédelmi, a betegbiztonsági előírásokat, és azok alkalmazását.	Teljesen önállóan		
Megfelelően alkalmazza a higiénés protokollokat.	Tisztában van a nosocomialis fertőzések fogalmával, kialakulásának megelőzésével. Ismeri a fertőtlenítő szereket és eljárásokat.	Teljesen önállóan	Felelősséget érez a beteg és a saját biztonsága iránt. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés szabályok betartását.	
Az eszközöket előkészíti sterilezésre, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását.	Teljesen önállóan		
Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a nosocomiális infekciók megelőzésének szabályait.	Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, jelentőségét, a leggyakrabban előforduló nosocomialis infekciókat. Tisztában van az infekciókontroll fogalmával, alapelemeivel, a fertőzések megelőzésének ápolói feladataival.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *A munkavédelem alapjai*

- A munkahelyi biztonság és egészség megtartásának jelentősége
- A munkavédelem jogi szabályozása
- A munkavédelem területei, fogalomrendszere
- A munkavédelem intézményrendszere

2. *A munkahelyek kialakítása*
   - A munkavégzés személyi feltételei: jogszerű foglalkoztatás, munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata, foglalkoztatási tilalmak, szakmai ismeretek, munkavédelmi ismeretek. A munkavégzés alapvető szervezési feltételei: egyedül végzett munka tilalma, irányítás szükségessége. Egyéni védőeszközök juttatásának szabályai.
3. *A munkaeszközök biztonsága*
   - Munkaeszközök üzemeltetésének, használatának feltételei
   - A munkaeszközök dokumentációi
   - A munkaeszközök veszélyessége, veszélyes munkaeszközök használata
4. *Balesetvédelem*
   - Veszélyek és veszélyforrások a munkahelyeken
   - Fizikai, biológiai, kémiai veszélyforrások az egészségügyi munkavégzés során
   - Pszichés igénybevétel, a stressz
   - Kockázatfelmérés és kezelés
   - Balesetvédelmi előírások az egészségügyben
   - Balesetek és foglalkozási megbetegedések
   - Teendők munkabaleset esetén
5. *Betegbiztonság*
   - Biztonságos betegmozgatás eszközei, és módszerei. Biztonságos környezet és kialakítása, egészségvédelmi szempontok betegmozgatás betegszállítás esetén.
6. *Fertőtlenítés*
   - Asepsis, antisepsis fogalma
   - A fertőtlenítés fogalma, a fertőtlenítő eljárások hatékonyságát befolyásoló tényezők A fertőtlenítő eljárások hatáserősségének fokozatai
   - A fertőtlenítés módjai, fizikai, kémiai, kombinált és speciális fertőtlenítő eljárás
   - A leggyakrabban alkalmazott fertőtlenítő eljárások: higiénés kézfertőtlenítés, műtéti kézfertőtlenítés, bőrfelület fertőtlenítése beavatkozások előtt, váladékfertőtlenítés, váladékfelfogó eszközök fertőtlenítése, felületfertőtlenítés, fertőtlenítő mosás, mosogatás, takarítás, műszer- és eszközfertőtlenítés
   - A fertőtlenítés végrehajtásának formái: Folyamatos és záró fertőtlenítés, szigorított folyamatos és záró fertőtlenítés
7. *Sterilizálás*
   - A sterilizálás fogalma
   - Eszközök, műszerek, anyagok sterilizálhatósága
   - Főbb sterilizáló módszerek
   - A sterilizálandó eszközök előkészítése, csomagolása
   - A steril anyagok utókezelése
   - Steril anyagok szállítása, tárolása
8. *Infekciókontroll*
   - A nosocomiális infekció fogalma, jelentősége
   - A nosocomiális fertőzések epidemiológiai sajátosságai
   - A nosocomiális infekció kialakulását elősegítő tényezők, a fertőzés terjedésének leggyakoribb módjai

- Az infekció kontroll fogalma, feladata
- Az infekció kontroll tevékenységi elemei
- A nosocomiális surweillance. Kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése. Megelőző tevékenység Izolációs szabályok a betegellátás során, környezeti infekciókontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egészségügyi kártevők elleni védekezés. Antibiotikum politika. Az egészségügyi dolgozók nosocomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.
- A leggyakoribb nosocomiális infekciók: húgyúti infekciók, pneumoniák, műtéti sebfertőzés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés okai, hajlamosító tényezői, jellemzői, az infekciók megelőzésének lehetőségei, ápolói feladatai
- Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai

3.3.6 Alapápolás-gondozás tantárgy 108/72 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Képessé tenni a tanulót az alapvető szükséglet alapú alapápolási-gondozási feladatok elvégzésére, valamint egyes ápolói beavatkozások elvégzésére. Képessé tenni a tanulót a betegmegfigyelésre különböző non-invazív vitális paraméterek mérésére szolgáló eszközök segítségével, és alkalmassá tenni arra, hogy a mért értéket szükség esetén jelezze felettese számára, illetve az elvégzett feladatokat szakszerűen dokumentálja. Felkészíteni a tanulót a rehabilitáció kapcsán a megfelelő gondozási feladatok elvégzésére. Támogató szemléletet biztosítani a család számára. A tanuló sajátítsa el a betegszállítás lehetőségeket, az intézményen belül, és intézményen kívül, szükség esetén alkalmazza a megszerzett ismereteit. Képessé váljon a szakszerű betegmozgatás kivitelezésére, a beteg pozícionálására és kényelmének biztosítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló/Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás-mozgatás-pozícionálás

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Elvégzi a kliens szükségleteinek megfelelő alapvető gondozási feladatokat. Felismeri a decubitus jeleit.	Ismeri az alapvető emberi szükségleteket, és azok ellátására vonatkozó szabályokat, a kivitelezés menetét, és eszközeit. Ismeri a decubitus kialakulását elősegítő tényezőket, annak előjeleit, és a kialakult decubitust felismeri.	Teljesen önállóan	A kliensekhez, empatikusan segítőkészen áll, a munkáját tudásának megfelelő legmagasabb szinten végzi el, minden körülmények között szem előtt tartja a beteg jogait, és szemérmének védelmét. Munkájára pontos, precíz, a vele szemben támasztható elvárásoknak megfelelően végzi a beavatkozásokat. Empatikusan, fejlesztő szemlélettel végzi munkáját.	
Alkalmazza a gyorsteszteket vizelet, széklet és ujjbegyből történő vér mintavétellel. Az ápolói beavatkozások kapcsán aszszisztál.	Ismeri a beavatkozás eszközrendszerét, és kivitelezésének protokollját, a beavatkozás dokumentálásának módját. Ismeri a beavatkozások eszközrendszerét, előkészítésének eszközös és kliensoldali vetületét, a környezet előkészítését a betegjogok vonatkozásában.	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus dokumentációt kompetenciaszintjének megfelelően vezeti.

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Nem steril kötéseket, fedőkötéseket helyez fel. Elvégzi a beavatkozások kapcsán keletkező hulladékok és az újrahasznosítható eszközök kezelését.	Ismeri a nem steril szigetkötszereket, és azok felhelyezésének menetét. Ismeri a fedőkötés elkészítését. Ismeri az újrahasznosítás menetét, az eszközök tisztítására, vonatkozó előírásokat, és az egészségügyi hulladékkezelés szabályait, eszközeit.	Teljesen önállóan		
Alapvető ápolói szempontból jelentős betegmegfigyelést végez.	Ismeri a betegmegfigyelés jelentőségét, kivitelezésének főbb lépéseit.	Irányítással		
Non-invazív méréseket végez el. Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében. Segít az ápolónak az egészség fejlesztését célzó rendezvények, szűrőprogramok lebonyolításában.	Ismeri a szükséges eszközparkot, és a beavatkozások protokolljait. Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit. Ismeri az egészségkultúra elemeit, az egészséges életmód, életvitel jellemzőit. Tisztában van a környezetszennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők	Instrukció alapján részben önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
	formáival, a megelőzés lehetőségeivel. Ismeri a prevenció szintjeit, a mentálhigiéné és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit.			
Elvégzi a beavatkozások kapcsán felmerülő dokumentációs feladatokat.	Ismeri az ápolási és orvosi dokumentációt, illetve a vezetésükre vonatkozó szabályokat.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.
Megérti az inaktivitás káros hatásait az emberi szervezetre	Felsorolás szerűen ismeri az inaktivitás negatív hatásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Alkalmazza a betegmozgatási technikákat és eszközöket.	Ismeri a megfelelő mozgatási technikát és eszközparkot.	Instrukció alapján részben önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meghatározza a betegszállítás módját, megrendeli a betegszállítást. Diagnosztikus és terápiás beavatkozásokat követően pozícionálja a beteget.	Felismeri a betegszállítás megrendelő dokumentációt, ismeri a kitöltésére vonatkozó szabályokat. Ismeri a betegpozícionálási lehetőségeket.	Irányítással		Elektronikus dokumentáció esetén is képes elvégezni a szállítás megrendelését.
Biztosítja a beteg kényelmét és a megfelelő kényelmi eszközöket alkalmazza. A nyomási fekély kialakulását megelőző eszközöket és ápolási technikákat alkalmazza a tartósan fekvő beteg ápolása során.	Ismeri a betegpozícionálás lehetőségeit, és a kényelmi eszközöket. Ismeri a nyomási fekély fogalmát, rizikótényezőit, stádiumait, megelőzésének lehetőségeit, valamint a megelőzésben használt eszközöket.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *A betegmegfigyelés alapjai*
   - Alapfogalmak: panasz, tünet, szindróma, kardinális tünetek
   - A beteg általános megtekintése, a testalkat, járás, arckifejezés, beszéd megfigyelése
   - Testtájak megfigyelése: fej, nyak, mellkas, has, végtagok
   - A bőr és bőrfüggelékek megfigyelése
   - Érzékszervek megfigyelése: a látás, hallás megfigyelése
   - A fekvés megfigyelése
   - A fájdalomra utaló jelek, jellegzetes fájdalmak felismerése A tudat, a magatartás megfigyelése Testváladékok és megfigyelésük.
2. *Non-invazív mérések és dokumentáció*
   - Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálása
   - Testkörfogat mérése és dokumentálása
   - Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálása:
   - A pulzus jellemzői, megfigyelésének szempontjai, a pulzusvizsgálat módja
   - A légzés megfigyelése: a légzés megfigyelésének szempontjai, a megfigyelés módja
   - A vérnyomás jellemzői, a vérnyomásmérés
   - A testhőmérséklet élettani értékei, eltérések az élettani értéktől A láz fogalma, jellemzői, tünetei, a testhőmérséklet mérése Egészségügyi dokumentáció vezetése, típusai, formái.

3. *A beteggondozás alapjai*
   - Beteg szükségletei, és szükségletek kielégítése. Beteggondozás az életkorok függvényében. Fürdetés, speciális gyógyfürdetés (kiütéses, elvékonyodott/száraz bőrű beteg fürdetése, fertőtlenítő fürdetés fertőző beteg esetén, fürdető kendős fürdetés kivitelezése). Hajápolás, gyógysamponok, körömgondozás, borotválás, genitáliák tisztán tartása. Ürítési szükséglet biztosítása, eszközök. Ágyazás, kórtermi környezet, vizsgáló helyiség kialakítása, vizitek előtti teendők, textília kezelés. Öltöztetés. Táplálkozási szükséglet kielégítése, szájápolás, protézisgondozás.
4. *Betegápolási eljárások*
   - Decubitus/bőrelváltozások jeleinek felismerése. Mintagyűjtés módjai, széklet, vizelet, vér (ujjbegyből) és gyorsteszttel történő vizsgálatuk, minta laborba juttatása, fedőkötések felhelyezése, nem steril kötések felhelyezése. Sztómazsák csere, bőrápolás. Bevitt-ürített folyadék egyensúly monitorizálása.
5. *Asszisztensi feladatok*
   - Alapvető ápolási beavatkozások eszközei, és előkészítésük, egyszer és többször használatos eszközök kezelése, hulladékok kezelése az egészségügyben. Ápolási beavatkozásokban történő asszisztálás/részvétel: perifériás és midline kanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxygénterápia, bőrteszt kivitelezés. Az egészségfejlesztés alapjai. Az egészségkultúra elemei, az egészséges életmód, életvitel jellemzői. A környezet szennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formái, a megelőzés lehetőségei. A prevenció szintjei, a mentálhigiéné és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit.
6. *Inaktivitási tünetcsoport*
   - A főbb szervrendszerek kapcsán kialakuló negatív hatások az inaktivitás kapcsán és azok megelőzési lehetősége, beteg mozgatási ismeretek kontextusba hozása az inaktivitás kapcsán.
7. *Az akadályozottság/korlátozottság alapfogalmai*
   - Bevezetés az akadályozottság/korlátozottság témakörébe, alapfogalmak (integráció, szegregáció, előítélet, diszkrimináció, stigmatizáció, esélyegyenlőség)
   - Mozgásképességükben akadályozott személyek
   - Látássérült személyek
   - Hallássérült személyek
   - Értelmileg akadályozott személyek
   - Akadálymentesség meghatározása
   - Az akadályok főbb formái
   - Egyetemes tervezés filozófiája
8. *Szállítási módok, betegszállítási alapok*
   - Intézményen belüli és intézményen kívüli szállítási módok lehetőségek, szabályok. Beteg vizsgálatra kísérésének szabályai, oxigénpalack kezelése a szállítás alkalmával. Elérhető szállítási eszközök.
   - Betegszállítás megrendelése, ülő, fekvő szállítás feltételei, speciális betegszállítás megrendelése (oxigén igényes beteg szállítása).
9. *Betegfektetési és más pozicionálási technikák, betegmozgatás*
   - Kényelmi eszközök és alkalmazásuk, nyomási fekély prevenciós eszközök és használatuk. Betegpozícionálási lehetőségek az ápolói beavatkozások alatt (fürdetés oldalra fordítható/felültethető beteg esetén, fektetés beöntés, sztómaellátás, EKG készítés, enterális

gyógyszerelés, ágy melletti és egyszerű eszközös vizsgálatok kivitelezése közben, pozícionálás I.V. perifériás kanülök behelyezése, vérvétel, injekciózás, infúziós terápia és oxygén terápia során. Betegmozgatás kivitelezésének helyes technikái, különböző önellátási képességekkel rendelkező vagy akadályozott ember ágyban történő mozgatása, felültetése, kiültetése, felállásban, mozgásban történő segítése emberi erővel és betegemelő eszközök és mozgatást segítő eszközök használatával.

3.3.7 Irányított gyógyszerelés tantárgy 36/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulót felkészíteni az előre csomagolt enterális gyógyszerek előírásszerű bejuttatására, segédkezik különböző gyógyszerek bejuttatása kapcsán. Megismertetni a gyógyászati segédeszközöket és használatukat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, Munka-balesetvédelem, Betegbiztonság

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Elvégzi az előre csomagolt enterális készítmények beadását, előírásnak megfelelően.	Ismeri a gyógyszerelés alapszabályait, a beadás menetét.	Instrukció alapján részben önállóan	Precízen, szakmai tudásának legmagasabb szintjén végzi a gyógyszerelő tevékenységét, együttműködik a team tagjaival, empatikus a kliensekkel szemben.	
Elvégzi a subcutan, intracutan és intramusculári (deltaizom) injekciózást, előre töltött fecskendők esetén. Szövődményeket felismer.	Ismeri a beavatkozás eszközeit, használatukra vonatkozó protokollokat, ismeri az esetleges szövődményeket, és megfigyeli azok jeleit, ismeri a dokumentáció vezetésére vonatkozó előírásokat.	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus dokumentációt kompetenciaszintjének megfelelően vezet.

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Segédkezik a különböző gyógyszerbejuttatások kapcsán.	Ismeri a hüvely, fülorr-szem, rectalis és transzdermális gyógyszerbejuttatás lehetőségeit, a megfelelő gyógyszerformákat, képes az eszközöket, a klienst a kórtermet és a gyógyszereket megfelelően előkészíteni, és asszisztálni a beavatkozás kapcsán.	Irányítással		
Megfelelően tárolja a gyógyszereket.	Ismeri a gyógyszerek tárolására vonatkozó előírásokat.	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a gyógyászati segédeszközöket	Ismeri a gyógyászati segédeszközök használatának indikációit és alkalmazási körét	Irányítással		

A tantárgy témakörei

1. *A gyógyszerelés alapjai*
   - Szilárd-, lágy-, folyékony gyógyszerformák, törzskönyvezett gyári készítmény, kémiai-, generikus-, gyári név fogalma, rövidítések, gyógyszeradagok és számításuk, gyógyszerelés eszközei, használatuk, gyógyszerelés szabályai, gyógyszertárolás szabályai, higiénés szabályok.
2. *Gyógyszerbejuttatási módok*
   - A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati,
   - Per os adagolható gyógyszerformák,
   - Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata,
   - Az injekciózás fogalma, formái,
   - Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusa, szabályai,
   - Az injekciós szövődmények és megelőzésük Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai
   - Az inzulin beadás szabályai

- Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája
- Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezés intravénás injekciózásnál)
- Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, életkori sajátosságai
- A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai
- A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3. *Gyógyászati segédeszközök*
   - Gyógyászati segédeszközök fajtái. A betegmozgatást, betegfürdetést segítő eszközök használata. Gyógyászati segédeszközökkel szemben támasztott követelménye.

3.3.8 Komplex klinikai szimulációs gyakorlat tantárgy 63/52 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulási terület tantárgyai kapcsán megszerzett ismeretek készség szintű gyakorlati elsajátítása szimulációs környezetben.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás-mozgatás-pozícionálás, alapápolás-gondozás, irányított gyógyszerelés,

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Készség szinten alkalmazza a biztonságos betegmozgatást és eszközeit, használja az egyéni védő felszereléseket.	Széles körű betegbiztonsági ismeretekkel rendelkezik.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkájára, környezetére és önmagára precíz, a szakma elvárásai-	

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Készség szinten alkalmazza a kényelmi eszközöket, és pozícionálja a beteget.	Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a kényelmi eszközök és betegpozícionálás terén.	Instrukció alapján részben önállóan	nak megfelelő viselkedést tanúsít a szimulációs körülmények között.	
Készség szinten alkalmazza a betegbiztonsági és munkavédelmi szabályokat.	Ismeri a munka-baleset és tűzvédelmi előírásokat és a betegbiztonságra vonatkozó szabályokat.	Teljesen önállóan		
Készség szinten non-invazív eszközök segítségével vitális paramétereket mér és egyszerű eszközös vizsgálatokat végez	Ismeri a beavatkozások protokollját, eszközeit és azok használatának szabályait.	Teljesen önállóan		
Készség szinten alkalmazza a szükségletek szerinti alapápolási-gondozási feladatokat és a betegápolási eljárásokat.	Ismeri a beavatkozások jogi és etikai hátterét, a beavatkozások kivitelezésének módját és eszközeit.	Teljesen önállóan		
Készség szinten asszisztál az ápolási beavatkozások (perifériás és midline-kanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxigénterápia, bőr-teszt kivitelezés kapcsán.	Ismeri az ápolási beavatkozások eszközparkját, eszközös, környezeti és kliens előkészítésekre vonatkozó szabályokat. A hulladékgazdálkodást, és az újrahasznosítható eszközök kezelését.	Instrukció alapján részben önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Alkalmas a gyógyszerbejuttatásokban történő segédkezés kivitelezésére, és az enterális gyógyszerbejuttatás megvalósítására.	Ismeri a gyógyszerelés szabályait, a gyógyszertárolás szabályait, a gyógyszer formákat, és a gyógyszerbejuttatás módjait, valamint az aszszisztálás menetét egyes beavatkozások kapcsán.	Instrukció alapján részben önállóan		
Készség szinten alkalmazza a gyógyászati segédeszközöket.	Ismeri a gyógyászati segédeszközökkel kapcsolatos elvárásokat, és használatukat.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *Betegbiztonság szimulációs gyakorlat*
   - Egészségügyi védőfelszerelések használata. Biztonságos környezet és kialakítása, egészségvédelmi szempontok betegmozgatás betegszállítás esetén.
   - A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.
2. *Betegfektetési és más pozicionálási technikák szimulációs gyakorlat*
   - *Kényelmi eszközök és alkalmazásuk, nyomási* fekély prevenciós eszközök és használatuk. Betegpozícionálási lehetőségek az ápolói beavatkozások alatt (fürdetés oldalra fordítható/felültethető beteg esetén, fektetés beöntés, sztómaellátás, EKG készítés, enterális gyógyszerelés, ágy melletti és egyszerű eszközös vizsgálatok kivitelezése közben, pozícionálás I.V. perifériás kanülök behelyezése, vérvétel, injekciózás, infúziós terápia és oxigén terápia során A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.
3. *Betegmozgatás szimulációs gyakorlat*
   - Betegmozgatás kivitelezésének helyes technikája és eszközei.
   - A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni
4. *Non-invazív mérések és dokumentáció szimulációs gyakorlat*
   - Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálása
   - Testkörfogat mérése és dokumentálása
   - Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálása:
   - A pulzusvizsgálat módja
   - A légzés megfigyelése, a megfigyelés módjai
   - A vérnyomásmérés kivitelezése

- A testhőmérséklet mérése, mérésének módjai, eszközei.
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

5. *Beteggondozás alapjai szimulációs gyakorlat*
   - Beteg szükségletei, és szükségletek kielégítése. Beteggondozás az életkorok függvényében. Fürdetés, speciális gyógyfürdetés (kiütéses, elvékonyodott/száraz bőrű beteg fürdetése, fertőtlenítő fürdetés fertőző beteg esetén, fürdető kendős fürdetés kivitelezése). Hajápolás, gyógysamponok, körömgondozás, borotválás, genitáliák tisztán tartása. Ürítési szükséglet biztosítása, eszközök. Ágyazás, kórtermi környezet, vizsgáló helyiség kialakítása, vizitek előtti teendők, textília kezelés. Öltöztetés. Táplálkozási szükséglet kielégítése, szájápolás, protézisgondozás. A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.
6. *Betegápolási eljárások szimulációs gyakorlat*
   - Decubitus/bőrelváltozások jeleinek felismerése. Mintagyűjtés módjai, széklet, vizelet, vér (ujjbegyből) és gyorsteszttel történő vizsgálatuk, minta laborba juttatása, fedőkötések felhelyezése, nem steril kötések felhelyezése. Sztómazsák csere, bőrápolás. Bevitt-ürített folyadék egyensúly monitorizálása.
   - A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.
7. *Asszisztensi feladatok szimulációs gyakorlat*
   - Alapvető ápolási beavatkozások eszközei, és előkészítésük, egyszer és többször használatos eszközök kezelése, hulladékgazdálkodás az egészségügyben. Ápolási beavatkozásokban történő asszisztálás/részvétel: perifériás és midline kanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxigénterápia, sztóma gondozás, bőrteszt kivitelezés.
   - A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.
8. *Gyógyszerbejuttatási módok szimulációs gyakorlat*
   - A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati,
   - Per os adagolható gyógyszerformák,
   - Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata,
   - Az injekciózás fogalma, formái,
   - Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusa, szabályai,
   - Az injekciós szövődmények és megelőzésük
   - Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai
   - Az inzulin beadás szabályai
   - Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája
   - Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezés intravénás injekciózásnál)
   - Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, életkori sajátosságai
   - A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai
   - A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.
9. *Gyógyászati segédeszközök szimulációs gyakorlat*
   - Leggyakoribb gyógyászati segédeszközök használatuk indikációs köre és alkalmazásuk. A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.3.9 Vitális paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat tantárgy 35/21 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A készség szintű ismeretek klinikai körülmények között történő alkalmazásának elsajátítása, megismerkedés a klinikai környezettel és a team munkával.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően) legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás-mozgatás-pozícionálás, alapápolás-gondozás, irányított gyógyszerelés, Komplex klinikai szimulációs gyakorlat tantárgy

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Elvégzi a klinikai környezetben a vitális paraméterek mérését kivitelezését, a megfelelő dokumentáció vezetésével.	Ismeri a beavatkozások kivitelezésének módját.	Instrukció alapján részben önállóan	Kliensközpontúan áll a munkájához, a beavatkozásokat precízen végzi. A szakma elvárásainak megfelelő viselkedést tanúsít a klinikai körülmények között.	Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.
Elvégzi klinikai körülmények között az injekciós terápia kivitelezését, s.c.; i.m. (deltai-tom) injekciózás esetén előre töltött fecskendővel.	Ismeri az injekciózás és gyógyszerelés szabályait, annak ápolói vonatkozásait, illetve az esetleges szövődmények kialakulásának lehetséges tüneteit.	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.

A tantárgy témakörei

1. *Non-invazív mérések és dokumentáció klinikai gyakorlat*
   - Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálásának kivitelezése

- Testkörfogat mérése és dokumentálásának kivitelezése
- Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálásának kivitelezése
- A pulzus vizsgálat kivitelezése
- A légzés megfigyelés kivitelezése
- A vérnyomásmérés kivitelezése
- A testhőmérséklet mérésének kivitelezése.

2. *Gyógyszerbejuttatási módok klinikai gyakorlat*
   - Az injekciózások bejuttatásának helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusa, szabályai, az injekciós szövődmények és megelőzésük. Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai a gyakorlatban.

3.4. Alaptudományok megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 189/168 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanuló elmélyíti tudását az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkedik az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével, valamint ezek biokémiai, biofizikai alapjaival. A tanulási terület a mikrobiológia-járványtan és általános kórtan, higiéné tantárgy segítségével bevezeti a tanulót a kóros folyamatokba és a fertőzések, járványok megelőzésével kapcsolatos feladatokba is.

3.4.1 Szakmai kémiai és biokémiai alapok tantárgy 72/51 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sajátítsák el a laboratóriumi munkához, a laboratóriumban használt berendezések működéséhez kapcsolódó fizikai-kémiai elméleti alapokat. A tanulók sajátítsák el az általános kémiai ismereteket. Ismerjék meg a kémia elemek élettani hatásait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Biokémikus / Kémikus / Kémia szakos tanár / Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus Bsc

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Komplex természettudományos tárgy, biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a termodinamika és reakciókinetika törvényszerűségeit, folyamatait.	Termodinamika és reakciókinetika elmélete.	Teljesen önállóan	Törekszik a szakmai szabályok betartására, szaknyelv pontos és szakszerű használatára, pontos, logikusan gondolkozik. A használt eszközöket, berendezé-	Felhasználói szintű számítógépkezelés, Szövegszerkesztő és táblázatkezelő szoftver használata.
Ismerteti az elektromos vezetők csoportjait, az elektródfolyama-	Elektrokémiai alapismeretek.	Teljesen önállóan		Laboratóriumi eszközöket használja.

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
tokat és az elektrolízis folyamatát.			seket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja. A hulladékokat szakszerűen kezeli. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy	
Ismerteti az atomok és molekulák felépítését.	Ismeri az általános kémia alapjait, a molekulák jellemzőit.	Teljesen önállóan		Az adatokat digitálisan is dokumentálja, prezentálja.
Ismerteti a halmazállapotokat és azok változásait.	Ismeri a halmazállapotok jellemzőit.	Teljesen önállóan		
Ismerteti az oldatok tulajdonságait, a kolloidoldatok jellemzőit.	Elsajátította az oldatokkal kapcsolatos kémiai ismereteket.	Teljesen önállóan	csoportfeladat esetén.	
Ismerteti a vizes oldatok jellemzőit.	Elsajátította a vízzel és a vizes oldatokkal kapcsolatos ismereteket.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a periódusos rendszer főcsoportjaira jellemző tulajdonságokat, egyes elemek élettani hatását.	Ismeri a periodikus rendszer elemeinek fizikai, kémiai és élettani hatását.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *Kémiai alapfogalmak, az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer Tudománytörténet*
   - Mennyiségek, mértékegységek
   - Az atomok felépítése, az elemi részecskék
   - Az elektronszerkezet. Az atomok gerjesztett állapota
   - Az elemek periódusos rendszere

- Az anyagmennyiség
- Kémiai képlet, kémiai egyenlet

2. *A molekulák szerkezete, kémiai kötések és kémiai reakciók*
   - Elsőrendű kémiai kötéstípusok
   - Másodrendű kémiai kötéstípusok Molekulák képződése
   - Kölcsönhatás a molekulák között
   - Kristályrács
   - Molekulapolaritás
3. *Halmazállapotok, oldatok és kolloidok*
   - Az anyagok halmazállapotai, az egyes halmazállapotok jellemzői
   - Halmazállapot változások
   - Elegyek és oldatok
   - Oldatok összetevői
   - Oldódás folyamata, az oldhatóság
   - Az oldódást kísérő energiaváltozások
   - A kolloid rendszer fogalma, legfontosabb általános tulajdonságai
4. *A víz és a vizes oldatok (elektrolitok, savak, bázisok), kémiai egyensúlyok*
   - A víz tulajdonságai Elektrolitok Savak és bázisok
   - Vizes oldatok kémhatásának meghatározása
   - Elektrolitok, elektrolitos disszociáció
   - Kémiai egyensúlyi állapotok
5. *Alkálifémek, alkáliföldfémek, szerepük a biológiai rendszerekben*
   - Elhelyezkedésük a periódusos rendszerben
   - Alkálifémek általános jellemzői
   - Alkálifémek legfontosabb vegyületei és azok mindennapi felhasználása, élettani szerepük Alkáliföldfémek általános jellemzői
   - Alkáliföldfémek legfontosabb vegyületei és azok mindennapi felhasználása, élettani szerepük
6. *Átmenetifémek, fémkomplexek, földfémek*
   - Fémes anyagok jellemzői
   - Átmeneti fémek általános tulajdonságai
   - Átmeneti fémek felhasználása a hétköznapokban
   - Komplexképzés
   - Fémkomplexek a mindennapokban
   - A földfémek általános jellemzői
   - A bór és az alumínium szerepe, felhasználási területei a hétköznapokban
   - A félfémek általános tulajdonságai
   - A félfémek gyakorlati hasznosítása
7. *Nemfémes elemek*
   - Nitrogén legfontosabb vegyületei és ezek felhasználása a gyakorlatban
   - A foszfor fizikai és kémiai tulajdonságai
   - A foszfor allotróp módosulatai és tulajdonságaik
   - A foszfor előfordulása a természetben
   - A foszfor legjelentősebb vegyületei
   - A foszfor élettani jelentősége
   - Az oxigén molekulaszerkezete, fizikai és kémiai jellemzői

- Az oxigén előfordulása, felhasználása
- Oxigén és ózon élettani szerepe
- Szabad oxigéngyökök és jelentőségük
- Kén fizikai és kémiai tulajdonságai
- Kén előfordulása és felhasználása
- Kén legfontosabb vegyületei
- A kén élettani hatásai

8. *Halogén elemek biológiai jelentősége*
   - Halogénelemek fizikai és kémiai tulajdonságai
   - A fluor, a klór, a bróm és a jód felhasználása a hétköznapokban
   - A fluor, a klór, a bróm és a jód élettani hatása
9. *Kémiai termodinamika és Reakciókinetika A termodinamika 3 főtétele*
   - A kémiai reakciók iránya, egyensúlyi állapot kialakulása Termodinamikai rendszerek típusai (izolált, zárt, nyitott)
   - Reakcióhő fogalma
   - Termodinamika és az ember - Hogyan fogyjunk le (termodinamikai magyarázat) A reakciók feltételei
   - A reakció sebességét befolyásoló tényezők
   - Megfordítható kémiai reakciók
   - A reakciósebességet befolyásoló tényezők változásának hatása
   - Katalizátor hatása
   - Kémiai reakciók csoportosítása a reakcióban részt vevő anyagok szerint (egyesülés, bomlás, cserebomlás, helyettesítés)
   - Kémiai reakciók csoportosítása a lejátszódó kémia folyamat szerint – redoxi és sav-bázis reakciók
   - Kémiai reakciók csoportosítása a reakció termodinamikai jellege szerint
10. *Az elektrokémia alapjai*
    - Az elektrokémia fogalma
    - Mi az elektromos áram
    - Első- és másodfajú vezetők
    - Elektródok, elektródfolyamatok
    - Elektrolízis
    - Az elektrolízis gyakorlati alkalmazása

3.4.2 Szakmai fizikai és biofizikai alapok tantárgy 36/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók tisztában legyenek a képalkotó berendezések működésével, annak felépítésével. Ismerje a sugárvédelmi szabályokat, hogy azokat betartsa és betartassa.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Fizikus / Biofizikus / Fizika szakos tanár / Orvosi diagnosztikai analitikus Bsc

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Komplex természettudományos tárgy, biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Bemutatja az atomok szerkezetét, az elektromágnesesség alapjait.	Ismeri a főbb atomszerkezeti részeket, az izotópok fogalmát, az elektromágneses képi diagnosztika alapjait.	Instrukció alapján részben önállóan	Önmagára és környezetére figyelmes, szem előtt tartja a sugárvédelmi szempontokat.	
Ismerteti a röntgensugárzással működő készülékeket, és bemutatja a sugárvédelmi előírásokat.	Ismeri a röntgen képalkotás eszközeit, és a sugárvédelmi eszközöket, szabályokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti az ultrahang-diagnosztika fizikai alapjait.	Ismeri az ultrahangdiagnosztika fizikai alapjait.	Teljesen önállóan		
Ismerteti és jellemzi a fény tulajdonságait, elektromágneses jellemzőit.	Fénytani alapismeretek.	Teljesen önállóan		Adatok digitális rendszerekben történő dokumentálása, prezentációkészítő programok használata.

A tantárgy témakörei

1. *Sugárfizika alapjai*
   - Az atom szerkezete
   - Atommag
   - Elektronhéj
   - Az atommag szerkezete
   - Nukleonok
   - Izotóp
   - A mag energiaállapota, stabilitás
   - Természetes és mesterséges radioaktivitás
   - Magsugárzások
   - Bomlási törvény, felezési idő
   - Az elektromágneses sugárzások
   - Keletkezés
   - Hullámhossz

- A röntgensugár fizikai tulajdonságai, kölcsönhatása az élő és élettelen anyaggal.

2. *Röntgen képalkotó berendezések*
   - Röntgensugárzás alkalmazása a gyógyászatban
   - Röntgensugárzást használó készülékek, és alkalmazásuk főbb indikációi Sugárvédelmi szabályok és alkalmazásuk, eszközrendszerek.
3. *Ultrahang fizikai alapjai*
   - Ultrahang vizsgálatok feltételei:
   - Ultrahang vizsgáló helység, ultrahang készülék
   - Ultrahangdiagnosztikai alapok, az ultrahang kép keletkezése:
   - Ultrahang fizikai jellemzői (frekvencia, terjedési sebesség, hullámhossz, intenzitás).
4. *Fénytan alapjai, fényvisszaverődés, -elnyelés, -törés*
   - A fény jellemző tulajdonságai, a látható fény
   - A fény, mint elektromágneses sugárzás – fénytörés
   - A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényfelbontás
   - A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényvisszaverődés A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényelnyelés.

3.4.3 Egészségügyi informatika tantárgy 9/9 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók szerezzenek ismereteket és tapasztalatokat az egészségügyi dokumentáció kezelésével, az egészségügyi szoftverek alkalmazásával kapcsolatban.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások.

Informatikus / Informatika tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Az egészségügyi dokumentációt az adatvédelmi szabályok betartásával kezeli.	Ismeri az egészségügyi dokumentáció részeit, a dokumentálás és adatvédelem szabályait.	Irányítással	Munkájára igényes, precíz, figyelmes.	Digitális források használata.

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Munkája során medikai rendszerek alkalmazásában közreműködik.	Ismeri az egészségügyi informatikának a felhasználó szempontjából lényeges alapjait, a szakmai szoftverek típusait.	Irányítással		Medikai rendszerek használata.

A tantárgy témakörei

1. *Egészségügyi informatikai alapok*
   - Az egészségügyi informatika tárgya
   - Elektronikus egészségügyi dokumentáció részei
2. *Adatvédelem*
   - Adatvédelem, adattovábbítás
   - Az elektronikus levél küldésének szabályai
3. *Informatika az egészségügyben*
   - Egészségügyi kódrendszerek
   - Szoftverek az egészségügyben (orvosi, gazdasági, pénzügyi, személyügyi rendszerek)
   - Egészségügyi Elektronikus Szolgáltatási Tér (EESZT) fogalma, moduljai E-recept
   - Medikai rendszerek típusai
   - Tetszőlegesen kiválasztott medikai rendszer alkalmazása

3.4.4 Egészségügyi terminológia tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Az alapvető orvosi latin nyelvi ismereteinek megszerzése, valamint a szakkifejezések helyes használata.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Ápoló Bsc / Mentőtiszt Bsc / Latin szakos tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megérti és ismerteti a latin szakkifejezéseket az emberi test részeinek megnevezésére, és egyes klinikumi, ápolástani szakkifejezéseket megért.	Ismeri a főbb anatómiai, ápolástani és klinikumi latin kifejezéseket.	Teljesen önállóan	Megfelelő minőségű szakmai kommunikációra törekszik a csapat tagjaival szemben.	
Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a latin szakkifejezéseket.	Ismeri az orvosi latin szakkifejezéseket, a latin nyelv alapvető nyelvtani szabályait.	Teljesen önállóan		Digitális tananyagok használata.

A tantárgy témakörei

1. *Az orvosi latin nyelv alapjai*
   - Az orvosi latin nyelv kialakulása és fejlődése
   - A latin szavak írása és olvasása Írásjelek és helyesírás
   - A kiejtés és hangsúly.
2. *Az emberi test részei, síkok, irányok*
   - Az emberi test főbb részeinek latin megnevezése
   - Anatómiai gyűjtőnevek
   - Az emberi test fő síkjai és irányai
   - A főnevek szótári alakja és neme
   - A főnevek declinatiói Birtokos jelzős szerkezetek
   - Minőségjelzős szerkezetek.
3. *Szervek, szervrendszerek A mozgásrendszer anatómiai szakkifejezései*
   - A keringési rendszer anatómiai szakkifejezései
   - A légzőrendszer anatómiai szakkifejezései
   - Az emésztőrendszer anatómiai szakkifejezései
   - A vizeletkiválasztó és elvezető rendszer anatómiai szakkifejezései
   - A nemi szervek anatómiai szakkifejezései
   - Az endokrin rendszer anatómiai szakkifejezései
   - Az idegrendszer anatómiai szakkifejezései
   - Az érzékszervek anatómiai szakkifejezései
   - Melléknevek képzése főnevekből
   - Az igék szótári alakja, főnevek képzése igékből.
4. *Kórtani és klinikumi elnevezések*

- A betegség, a betegség lefolyásának szakaszai - latin elnevezései
- A mozgásrendszer, keringési rendszer, légzőrendszer, emésztőrendszer, vizeleti rendszer betegségeinek gyakrabban előforduló szakkifejezései.

5. *Gyógyítással kapcsolatos kifejezések*
   - Alapvető szakkifejezések: kórelőzmény, fizikális vizsgálat, tünet, tünetegyüttes, jelen állapot, kórisme, diagnózis, gyógykezelés A latin számnevek.

3.4.5 Egészségügyi jog és etika alapjai tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségügyi etika vonatkozásainak ismertetése a tanulókkal. A tantárgy felkészíti a tanulókat az alapvető egészségügyi jogszabályok megismerésére és betartására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Ápoló MSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek tantárgy

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti az etikai alapfogalmakat, és alapelveket.	Ismeri az etika alapfogalmakat és alapelveket.	Teljesen önállóan	Munkája során a lehető legmagasabb	
Munkáját az etikai normák és az egészségügyi dolgozóktól elvárt viselkedési szabályok betartásával végzi.	Ismeri az egészségügyi szakdolgozó tevékenységével kapcsolatos etikai normákat, magatartási és kommunikációs szabályokat. Érti a beteglátogatásra vonatkozó általános elvárásokat.	Teljesen önállóan	etikai ismereteit használja fel.	Ápolók etikai kódexének keresése interneten.

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Szakmai munkáját az alapvető jogi normák betartásával végzi.	Ismeri az egészségügyi örvény betegjogokkal, valamint az egészségügyi dolgozók jogaival kapcsolatos előírásait. Ismeri a betegjogok érvényesítésének lehetőségeit.	Teljesen önállóan	A munkáját mindig a jogi normák szem előtt tartásával végzi.	Digitális jogtár használata.
Érvényesíti a saját és a beteg jogait.	Ismeri a saját és a betegjogok érvényesítésének módját.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *Alapfogalmak*
   - Erkölcs
   - Moralitás
   - Érték
   - Norma
   - Etika
   - Bioetika
   - Ápolásetika
2. *Az egészségügyi etika alapelvei Autonómia tisztelete "Ne árts" elve*
   - Jótékonyság elve
   - Igazságosság elve
3. *Szakmai etikai alapkövetelmények*
   - Előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimitás, esélyegyenlőség biztosítása
   - Az orvos - szakdolgozó - beteg közötti munkakapcsolat etikai normái A team munka alapjai, együttműködés az egészségügyi dolgozók között
   - Személyiségi jogok, titoktartás, adatvédelem
   - Tájékozott beleegyezés, az egészségügyi szakdolgozó kompetenciája a betegtájékoztatásban
4. *Egészségügyi etikett*
   - Az egészségügyi dolgozó megjelenése, az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartás, viselkedés
   - A beteglátogatás viselkedési szabályai

- Etikai kódex

5. *Az egészségügyről szóló törvény*
   - Céljai
   - Alapelvei
   - Szerkezete
6. *A betegek jogai és kötelezettségei*
   - A betegjogok és érvényesítése, betegjogi képviselő, szakmai szervezetek. A betegek kötelezettségei
7. *Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei*
   - Az egészségügyi dolgozókra vonatkozó jogszabályok, és azok érvényesítése

3.4.6 Sejtbiológia tantárgy 36/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a sejtnek, mint az élő szervezet alapegységének felépítését működését, az alapvető biológiai folyamatok alapjait. Ismerkedjen meg a sejtek vizsgálatára szolgáló eljárásokkal.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Általános orvos / Biológia szakos tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, szerves és biokémia

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Jellemzi a növényi és állati (humán) sejteket.	Ismeri a növényi és állati (humán) sejtek felépítése közötti azonosságokat, különbségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik a szakmai szabályok betartására, szaknyelv pontos és szakszerű használatára, pontos, logikusan gondolkozik	
Felsorolja a sejtalkotókat, azok működését.	Ismeri a sejt organellumokat.	Teljesen önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a sejt alapvető biológiai funkcióit.	Ismeri a sejtosztódás és a sejtpusztulás folyamatát.	Teljesen önállóan	A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja. A hulladékokat szakszerűen kezeli.	Adatok digitális rendszerekben történő dokumentálása, prezentációkészítő programok használata.
Ismerteti a sejt különböző vizsgálómódszereit.	Ismeri, hogy milyen főbb módszerekkel lehet sejteket vizsgálni.	Teljesen önállóan	Érti a munkavédelmi szabályok jelentőségét. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportfeladat esetén.	

A tantárgy témakörei

1. *A sejt felépítése (prokarióta, eukarióta)*
   - A prokarióta sejt felépítése, jellemzői
   - Az eukarióta sejt felépítése jellemzői
2. *A növényi és az állati (humán) sejt összehasonlítása*
   - Különbözőségek és azonosságok a növényi és állati (humán) sejtfelépítésében, működésében
3. *A sejtmembrán szerkezete, transzportfolyamatok*
   - A foszfolipid kettősréteg felépítése
   - A membránfehérjék
   - A sejtmembrán fluiditása
   - Transzportfolyamatok
4. *A sejtalkotók és szerepük a sejt életében*
   - A citoplazmában elhelyezkedő sejtorganellumok és azok funkciója
   - A sejtváz szerkezete
5. *A riboszómák szerkezete és működése, a génkifejeződés*
   - A génexpresszió fogalma
   - A génátíródás (transzkripció) folyamata, az mRNS szerepe
   - A riboszómák szerkezete, a transzláció lépései
6. *A sejtciklus és a sejtosztódás (mitózis, meiózis)*
   - A sejtciklus fogalma, fázisai

- A meiózis
- A mitózis

7. *A sejtpusztulás*
   - A necrosis
   - Az apoptozis
8. *Mivel és hogyan vizsgálhatóak a sejtek*
   - A sejtalkotók centrifugális ülepítéssel történő elkülönítése (sejtfrakcionálás) Fénymikroszkópia
   - Fáziskontraszt mikroszkópia
   - Elektronmikroszkópia
   - Citokémiai módszerek alapjai
9. *Évközi gyakorlat (sejtvizsgáló módszerek) szövettani laboratóriumban Szövettani laboratóriumban megismerkednek a* tanulók:
   - A centrifugákkal, a centrifugálással
   - A különböző mikroszkópokkal
   - Betekintést nyernek a citokémiai módszerekbe

3.5. Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 298/270 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanulók elmélyítik tudásukat az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkednek az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével. A tanulási terület megismerése során alapismereteket adunk át a laboratóriumi és az ápolói munka gyakorlati megvalósításához. Az ápolás történetén keresztül eljutunk a ma alkalmazott ápolási folyamatokhoz. A tanulók elsajátítják a betegmegfigyelés, állapotkövetés alapjait, képesek lesznek a szükségletek felmérésére, azok kielégítésére.

3.5.1 Emberi test és működése tantárgy 64/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az egészséges ember testi működésének alapjait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Komplex természettudományos tantárgy, biológia, emberi test felépítése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Bemutatja az emberi szervezet struktúráját, ismerteti az életműködések lényegét. Ez irányú tudását az alapozó tárgyak során alkalmazza.	Ismeri az emberi test felépítésének és működésének alapjait.	Teljesen önállóan	Tudását fejleszti, elhivatott munkája iránt.	Anatómiai oktatóprogramok, elektronikus tananyagok használata.
Felsorolja az emberi szervezet főbb részeit, és azok főbb funkcióit	Ismeri az emberi test felépítését és az egyes szervek főbb feladatait.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *Általános ismeretek*
   - Szervek, szervrendszerek fogalma, felépítése
2. *Szervrendszerenkénti felépítési és működési ismeretek*
   - A mozgásrendszer felépítésének alapjai
   - A keringési rendszer feladata, felépítésének, működésének alapjai
   - A légzőrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai
   - Az emésztőrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai
   - A vizeleti rendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai
   - A nemi szervek feladata, felépítése
   - Az idegrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai
   - A belső elválasztású mirigyek

3.5.2 Alapvető higiénés rendszabályok tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók szerezzenek ismereteket a nosocomialis infekciók kialakulásáról, az infekciókontroll ápolói feladatairól.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kórházhigiénikus / Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészséges ember és környezete, Az ápolás és gondozás alapjai.

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Munkája során az előírásoknak megfelelően alkalmazza az egyéni védőeszközöket.	Tisztában van az egyéni védőeszközök fogalmával, fajtáival, használatuk szabályaival.	Teljesen önállóan	Magára nézve kötelezőnek érzi a munka-, tűz-, balesetvédelmi és higiénés szabályok betartását.	
Megfelelően alkalmazza a higiénés protokollokat.	Ismeri a mikroorganizmusok típusait, a fertőzések, járványok létrejöttének alapjait. Tisztában van a nosocomialis fertőzések fogalmával, kialakulásának megelőzésével. Ismeri a fertőtlenítő szereket és eljárásokat.	Teljesen önállóan		Szakmai oldalak felkeresése, oktatóvideók alkalmazása a fertőtlenítés, higiénés kézfertőtlenítés témakörében.
Az eszközöket előkészíti sterilezésre, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását.	Teljesen önállóan		Sterilizáló berendezések használatának megtekintése.
Részt vesz a fertőző betegek elkülönítésében.	Ismeri a fertőző betegek elkülönítésére és ápolására vonatkozó alapvető előírásokat, higiénés és munkavédelmi szabályokat.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

1. *Infekció - nosocomiális infekció*
   - A kórokozók csoportosítása, főbb jellemzői
   - A fertőzés fogalma
   - A járványfolyamat mozgató erői
   - A fertőzés terjedési módjai gyakoriság és kiterjedés szerint

- A fertőző betegség és szakaszai
- A fertőző betegségek előfordulási módjai
- Járványügyi teendők Bejelentési kötelezettség
- A fertőző betegek elkülönítése
- A fertőző betegségek megelőzése
- Nosocomialis infekció fogalma, leggyakoribb formái
- Infekciókontroll

2. *Egyéni védőeszközök használata Munkaruha, védőruha*
   - Egyéni védőeszköz fogalma, használatának jellemzői
   - Az egészségügyben használt egyéni védőeszközök típusai, jellemzői
   - Egyéni védőeszközök használatának gyakorlása
3. *Fertőtlenítés, sterilizálás alapjai, steril anyagok kezelése*
   - A fertőtlenítés fogalma
   - A fertőtlenítő eljárások hatékonyságát befolyásoló tényezők
   - Fizikai, kémiai fertőtlenítő eljárások, fertőtlenítés gázzal
   - A gyakoribb fertőtlenítőszer hatóanyagok és készítmények
   - A fertőtlenítőszerek alkalmazása
   - Kombinált fertőtlenítő eljárások: fertőtlenítő mosás, mosogatás, takarítás
   - Higiénés kézfertőtlenítés, fertőtlenítő kézmosás
   - Fertőző beteg elkülönítésének és ápolásának alapvető szabályai
   - Folyamatos és záró fertőtlenítés
   - A sterilizálás alapfogalmai
   - A sterilizálás gyakorlata: előkészítés, fertőtlenítés, tisztítás, eszközök átvizsgálása, karbantartása, csomagolás
   - A sterilizáló eljárások alapjai
   - Steril anyagok szállítása, tártolása
   - A sterilitás ellenőrzése
4. *Hulladékkezelés*
   - A hulladék fogalma, a hulladékok csoportosítása (a keletkezés forrása szerint, halmazállapot szerint, környezetre gyakorolt hatás szerint)
   - A hulladékok környezeti hatásai
   - A települési hulladékok gyűjtése, elszállítása, ártalmatlanítása
   - A szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás
   - Az egészségügyben keletkező hulladékok fajtái

3.5.3 Általános ápolástan és gondozástan tantárgy 90/90 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók szerezzék meg az egészséges és a beteg ember gondozásához, ápolásához szükséges elméleti és gyakorlati alapokat. Fejlődjön problémaérzékenységük, felelősségérzetük, empátiás készségük, törekedjenek a precíz munkavégzésre. Sajátítsák el az intramusculáris injekciózást, kanülbehelyezést, bólus gyógyszerbejuttatást (fájdalomcsillapítók, hányáscsillapítók, antikoagulánsok, diuretikumok, kortikoszteroidok, fiziológiás oldatok, heparinos fiziológiás oldatok és 14 éves kor felett glukóz).

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test működésének alapjai, ágazati alapozó képzés

A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Segédkezik a betegek vizsgálatánál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében.	Ismeri a kórképekhez kapcsolódó főbb alapápolási feladatokat.	Teljesen önállóan	Nyitott, az egészséges, a beteg ember életét befolyásoló tényezők megfelelő módon való befolyásolására. Támogatja az előítélet mentes viselkedést munkatársai és a gondozottak körében	Digitális mérőeszközöket használ a munkája során.
Biztosítja az egyén komfortját különböző életszakaszokban, élethelyzetekben.	Ismeri az egyén komfortját biztosító tényezőket.	Instrukció alapján részben önállóan		
Elvégzi a perifériás rövid kanül behelyezését, gondozását, eltávolítását, valamint intramusculáris injekciót ad. Elvégzi a gyógyszer beadást, az előírásoknak megfelelően. (fájdalomcsillapító, hányáscsillapító, antikoaguláns, diuretikumo, kortikoszteroid, fiziológiás oldat, heparinos fiziológiás oldat és 14	Ismeri a perifériás vénakanül, az injekciózás, a gyógyszerelési beavatkozások eszközeit, azok használatát, előkészítésük menetét, és a beavatkozást követő ápolói teendőket.	Instrukció alapján részben önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
éves kor felett glukóz esetén).				
Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében.	Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit.	Teljesen önállóan		
Biztosítja a kórterem rendjét, biztonságos, nyugodt környezetet alakít ki.	Ismeri a betegosztály felépítését és működését. Ismeri a kórterem és a vizsgáló felszerelését, a berendezések fertőtlenítését, a szennyes és tiszta textília kezelését.	Teljesen önállóan		Prezentáció készítése.
Segédkezik a vizitek előkészítésében, és diagnosztikus eljárások kapcsán.	Ismeri a vizit és konzílium fogalmát, a vizit előkészítésével kapcsolatos ápolói feladatokat. Ismeri a diagnosztikus beavatkozások során az asszisztensi feladatokat.	Irányítással		Előkészíti az elektronikus dokumentáció áttekintéséhez szükséges eszközöket a vizit során, kinyomtatja a szükséges tartalmakat

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A beteg általános megtekintése során felismeri a főbb kóros eltéréseket, észleli a beteg magatartásának, tudatállapotának változásait, a jellegzetes fájdalmakat.	Ismeri a testalkat, testtájékok, járás, a kültakaró, a tudat, a magatartás és a fájdalom megfigyelésének szempontjait, a kóros eltéréseket, a kóros eltérések szakkifejezéseit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Felsorolja a testváladékok típusait, és a mintavételek általános szabályait, részt vesz a minták laboratóriumba juttatásában.	Ismeri a testváladék mintavételének általános alapjait, és a CVK-ból történő vérvétel kivitelezésének protokollját. Tisztában van a váladékfelfogó eszközök használatával, tisztításuk és fertőtlenítésük módjával. Ismeri a vizsgálati minta tárolásának, szállításának szabályait.	Teljesen önállóan		
Részt vesz a terminális állapotú beteg alapápolásában, a halott körüli teendők ellátásában.	Ismeri a haldoklás szakaszait, a haldokló és terminális állapotban lévő beteg ápolását. Ismeri a halott körüli teendőket, a család támogatásának szempontjait.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

1. *Diagnosztikai alapismeretek*
   - Diagnosztikai alapfogalmak: Anamnézis, auto-, hetero anamnézis, az anamnézis főbb elemei, objektív tünet, szubjektív panasz, tünet, tünet együttes

- Labordiagnosztikai ismeretek: A beteg előkészítés szempontjai különböző laborvizsgálatoknál. Vérvétel gyakorlata zárt vérvételi rendszer alkalmazásával, aktív-, passzív biztonsági rendszerek. Hiba lehetőségek és azok megelőzése vérvételnél. Testváladékok mintavételi technikái, szabályai. Point Of Care Testing (betegágy melletti labordiagnosztika) fogalma, célja, módszerei, jelentősége a betegellátásban. Betegágy melletti vércukor és vizelet meghatározás kivitelezése
- Radiológiai diagnosztikai ismeretek: A Rtg, CT, MR, PET, SPECT, Doppler UH, UH vizsgáló modalitások jellemzői, indikációi, kontraindikációi, biztonsági specialitásai,
- A beteg előkészítésének és vizsgálat utáni megfigyelésének szempontjai

2. *A gondozás fogalma, célja és formái*
   - Az ember és környezete
   - Az ember, mint biopszicho-szociális lény
   - Az egészség fogalma, értelmezése (WHO
   - Az egészséges életmód, életvitel összetevői
   - A prevenció fogalma, szintjei
   - A gondozás fogalma, célja és formái, a gondozó jellemzői
   - A gondozás és nevelés egysége
   - Gondozói hálózat
   - Gondozás, fejlődés életkoronként
   - Akadályozott ember gondozása
   - A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.
3. *A betegellátó osztály és működése*
   - A kórterem felszerelése
   - A vizsgáló, kezelő felszerelése
   - Higiénés követelmények a betegosztályon: takarítás, fertőtlenítés, tiszta és szennyes textília kezelése, hulladékkezelés
   - A beteg távozása, áthelyezés más osztályra
   - A kórházi házirend
   - Látogatás szabályai
   - Vizit, konzílium ápolói feladatai
   - A betegosztályok munkarendje
4. *A betegmegfigyelés alapjai*
   - Alapfogalmak: panasz, tünet, szindróma, kardinális tünetek
   - A beteg általános megtekintése, a testalkat, járás, arckifejezés, beszéd megfigyelése
   - Testtájak megfigyelése: fej, nyak, mellkas, has, végtagok A bőr és bőrfüggelékek megfigyelése
   - Érzékszervek megfigyelése: a látás, hallás megfigyelése
   - A fekvés megfigyelése
   - A fájdalomra utaló jelek, jellegzetes fájdalmak felismerése
   - A tudat, a magatartás megfigyelése betegmegfigyelő monitor mérési lehetőségei
   - A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.
5. *Testváladékok megfigyelése és kezelése*
   - Vérvétel elméleti alapjai és kivitelezése
   - Vérvétel CVK-ból
   - A testváladék mintavétel általános alapjai, minta típusok (széklet vizelet, hányadék, köpet, seb-torok-orr-fül-szemváladék)

- A laboratóriumi minták kezelésének, tárolásának, szállításának szabályai
- Asszisztálás punkciók, biopsziák, spirometria során
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

6. *Általános ápolási beavatkozások*
   - Alapápolási feladatok szükségletek szerint
   - Perifériás rövid kanül behelyezése, gondozása, eltávolítása
   - Intramusculáris injekció kivitelezése
   - Beteg előkészítés
   - Beadás kivitelezése ventrogluteális régióba, vastus lateralisba és rectus femorisba.
   - Inkontinens beteg ellátása, ennek non-invazív eszközei és alkalmazásuk (váladék felfogó eszközök).
   - Hólyagkondícionálás
   - Gyógyszerelés eszközei, előkészítése és kivitelezése, beavatkozás dokumentálása Asszisztálási feladatok diagnosztikus beavatkozások során (képalkotó diagnosztika, labordiagnosztika)
   - A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.
7. *Haldoklás, halál, gyász*
   - A haldoklási folyamat szakaszai
   - A terminális állapot fogalma
   - A haldokló beteg ápolási igényei
   - A halál klinikai és biológiai jelei
   - A halott körüli teendők
   - A család támogatása, a gyász

3.5.4 Gyógyszertani alapismeretek tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg a különböző gyógyszerformák és bejuttatási módok fontosabb jellemzőit, azok esetleges indikációit, kontraindikációit. Képessé váljanak szabályos és felelősségteljes kompetencia szintű gyógyszerelés kivitelezésére, az esetleges interakciók, szövődmények megelőzésére, felismerésére. Ismerjék meg az infúziós oldatokat és azok típusait, az oxigén és inhalációs terápia elméleti alapjait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, biokémia, biofizika, egészségügyi jog, Anatómia, élettan, ápolástan

A képzés órakeretének legalább 40%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Enterális és parenterális gyógyszerelést végez	Ismeri a gyógyszerelés szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan	Precizitás, pontosság, felelősségtudat, logikus gondolkodás, megfigyelőképesség, felismerő képesség, szabálykövetés.	Medikai gyógyszerelő programokat használ.
Oxigén és inhalációs terápiát végez alacsony áramlású rendszerekkel	Ismeri az oxigén és inhalációs terápia gyakorlatát, és az alacsony nyomású rendszereket.	Instrukció alapján részben önállóan		
Előkészít infúziós terápiához, segédkezik a kivitelezésben, és infúziós palackot cserél.	Ismeri az infúziók típusait és adagolásuk szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		Infúzió adagolásához kapcsolódó számításokat végez digitális eszközökön.
Gyógyszer interakciókat felismer és jelent.	Ismeri a leggyakoribb gyógyszer interakciók tüne-	Teljesen önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
	tet, azok ellátásának kompetenciáit.			
Felismeri az invazív beavatkozások szövődményeit.	Ismeri az invazív beavatkozások helyi és általános szövődményeit.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *Gyógyszertani alapfogalmak*
   - A farmakológia, tárgya, célja, tudomány ágai, főbb területei
   - Farmakodinámia fogalma, jellemzői
   - Farmakokinetika fogalma, fázisa és az egyes fázisok jellemzői
   - Felezési idő, biológiai hasznosulás, terápiás dózis, toxicus dózis
   - A gyógyszerabúzus fogalma, leggyakoribb formái, jellemzői, megelőzési lehetőségek
   - Törzskönyvezett gyári készítmény, kémiai-, generikus-, gyári név fogalma
   - ATC rendszer fogalma, lényege
   - Magisztrális készítmény, Fo-No készítmény fogalma
   - A beteg gyógyszerszedési compliance lényege és jelentősége
2. *Gyógyszerbejuttatási módok*
   - Gyógyszerformák áttekintő ismétlése
   - A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati
   - Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata
   - A parenterális gyógyszer bejuttatás formái, előnyei, javallatai
   - Az inhalációs terápia formái, előnyei, javallatai
   - Az oxigén terápia célja, javallatai, kompetenciái
   - Oxigénvételi formák (palack, központi oxigén rendszer, oxigén fejlesztő)
   - Az oxigén adagolás eszközei (reduktor)
   - Az oxigén bejuttatás eszköze (orrkanül, egyszerű arcmaszk, reservoáros arcmaszk, Venturi maszk, aeroszol maszk, T-szár, Hi-flow rendszerek), az egyes bejuttatási eszközök alkalmazásának javallatai, ellenjavallata Az oxigénterápia gyakorlata, algoritmusa
   - Az oxigénterápia hatékonyságának követése
   - Az inhalációs terápia fogalma, célja, az inhalációs terápia főbb gyógyszercsoportjai
   - Az inhalációs terápiás eszközök (kézi adagolók -MDI, DPI, nebulizátorok, köd porlasztók,
   - UH porlasztók, JET porlasztók) főbb jellemzői, alkalmazásának javallatai, ellenjavallatai
   - Az inhalációs terápia algoritmusa, gyakorlata, hatékonyságának követése
   - Az oxigén- és inhalációs biztonsági és higiénés szabályai
   - Az injekciózás fogalma, formái

- Az injekciós készítmények felszívása, injekciós oldatok elkészítése
- Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusa, szabályai Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai
- Az injekciós szövődmények és megelőzésük
- Az inzulin beadás szabályai, inzulin adagok kiszámítása
- Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája, adagok kiszámítása nagydózisú kiszerelés esetén
- Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezés intravénás injekciózásnál)
- Az infúziós terápia fogalma, formái, lehetséges bejuttatási módok, azok jellemzői, Az infúziós szerelékek jellemzői (mikro-, makro cseppes szerelék, cseppszám faktor fogalma)
- Az infúziós terápia során alkalmazható egyéb eszközök és jellemzőik (intravascularis kanülök, összekötők, tűmentes csatlakozók, csatlakozók, infúzióadagoló készülékek)
- Az infúziós oldatok adagolásának számítási képletei
- Perifériás rövid kanülök jellemzői (nyitott, zárt kanül, aktív-passzív biztonsági rendszerű kanül, biokompatibilitás)
- A kanülök alkalmazásának indikációi, kontraindikációi, a behelyezés algoritmusa Az intravasalis érkatéterek kezelésének, gondozásának és gyógyszer bejuttatásának szabályai, kanülök bemosásának, lezárásának szabályai
- Az infúziós terápia követése, megfigyelési szempontok, vizuális infúziós phlebitis score alkalmazása
- Az infúziós terápia szövődményei és azok megelőzésének szempontjai, teendők szövődmények esetén
- Az infúzió összeállításának algoritmusa, gyakorlata
- Az perifériás vénakanülálás és az infúziós terápia kivitelezésének algoritmusa, gyakorlata A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3. *Gyógyszerinterakciók és ellátásuk*
   - Főbb gyógyszercsoportok (fájdalomcsillapító, hányáscsillapító, antikoaguláns, diuretikum, kortikoszteroid) és lehetséges legjellemzőbb mellékhatásaik és megfigyelése
   - A gyógyszerelés tényezői
   - A gyógyszer interakció fogalma, lényege, elősegítő tényezői A szervezet és a gyógyszerek kölcsönhatásai:
   - – receptor-elmélet, dózis hatás, fogalma, lényege – szinergizmus, antagonizmus fogalma, jellemzői
   - – antagonisták, kompetitiv antagonisták fogalma
   - A gyógyszer mellékhatás kialakulása, jellemzői, mellékhatásra utaló tünetek
   - Az allergiás reakciók fogalma, formái, azok jellemzői
   - Allergiás reakcióra utaló tünetek
   - Teendők gyógyszer allergia esetén
4. *A gyógyszerelés szabályai*
   - A gyógyszer rendelés jogi, minőségirányítási szabályai, kompetenciái
   - A gyógyszer elrendelésének formái (azonnali, egyszeri, folyamatos, szükség szerinti) Gyógyszerelés elrendelésének szabályai speciális esetekben (szóban vagy telefonon történt elrendelés)
   - A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata az alap és járóbeteg ellátásban
   - A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata a fekvőbeteg ellátásban
   - A gyógyszerek tárolásának szabályai, specialitásai

- A kábítószerekkel való gyógyszerelés szabályai
- A gyógyszerelés 3-as, 5-ös, 9-es szabályai
- A gyógyszer helyettesítés szabályai
- Lejárt gyógyszerekkel történő feladatok szabályai
- A gyógyszerelés dokumentálásának szabályai
- A gyógyszer interakciók, gyógyszer tévesztés esetén követendő szabályok
- A gyógyszereléshez kapcsolódó betegoktatás szempontjai, szabályai

5. *Gyógyszerelő rendszerek*
   - A gyógyszerrendelés és vényírás gyakorlata
   - A vényírás nyelvezete, az egyes kifejezések értelmezése
   - Gyógyszerelrendelő, vényíró rendszerek az alapellátásban
   - Az EESZT funkciói a gyógyszer felírásban, kiváltásban és követésben
   - A gyógyszer elrendelés szabályai a fekvőbeteg ellátásban
   - Gyógyszerelrendelő rendszerek a fekvőbeteg ellátás medikai programjaiban
   - Kórházi gyógyszerelő rendszerek (Unit dose) alkalmazásának lényege, hatékonysága, gyógyszerelés biztonsági tényezői.

3.5.5 Kommunikáció tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségügyi szakmák gyakorlásához szükséges kommunikációs képességek fejlesztése

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógia tanár / Pszichológus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Magyar nyelv, Történelem, Az emberi test és működése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Hiteles kommunikációt folytat betegekkel, hozzátartozókkal, munkatársakkal.	Ismeri a kommunikáció jellemzőit, a hiteles kommunikáció feltételeit, a kommunikációs zavarokat. Tisztában van a beteggel, családtagokkal, munkatársakkal történő kommunikáció szempontjaival.	Teljesen önállóan	Fontosnak érzi a beteg meghallgatását. A betegekkel, hozzátartozókkal történő kommunikáció során nem lépi túl a hatáskörét.	
Speciális kommunikációt folytat, segítő kommunikációs technikákat alkalmaz.	Ismeri a kommunikáció módját látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel. Ismeri a segítő beszélgetés alapjait.	Teljesen önállóan		Digitális kommunikációs lehetőségek hallás-, látássérültek esetében. A kommunikáció sajátosságait bemutató videók.
Hatékony konfliktuskezelési technikákat alkalmaz.	Ismeri a konfliktusok típusait, a konfliktuskezelés módjait.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *Kommunikációs zavarok*
   - Kóros kommunikáció
   - A nyelvi szocializáció hiányosságai
   - Szégyenlősség, gátlásosság
   - Kommunikációs gátak és közléssorompók
2. *Egészségügyi szakmai kommunikáció*
   - Az egészségügyi dolgozók közötti kommunikáció
   - Az egészségügyi dolgozó és a beteg közötti kommunikáció
   - A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai
   - Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái
   - Kommunikáció hozzátartozóval

- Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs nehézségek
- Kommunikáció eltérő kultúrából érkező beteg esetén
- Kommunikáció zaklatott beteggel, indulatos beteggel
- A telefonos kommunikáció szabályai az egészségügyben

3. *Speciális kommunikáció*

- Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel
- Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén
- Infokommunikációs akadálymentesítés
- A segítő beszélgetés
- Esettanulmányok

4. *Konfliktuskezelés*

- Konfliktus fogalma Konfliktusok típusai
- Konfliktuskezelési stratégiák: elkerülő, versengő, együttműködő, kompromisszumkereső, alkalmazkodó
- A konfliktushelyzetek megelőzése és feloldása hatékony kommunikáció segítségével

3.5.6 Általános laboratóriumi alapismeretek tantárgy 36/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az alapvető laboratóriumi munkafolyamatokat, Tevékenységük során az elsajátított elméleti ismereteiket képesek legyenek a laboratóriumi gyakorlatban hasznosítani. Tanulják meg milyen minőségbiztosítási feladatokat és munkavédelmi szabályokat kell a laboratóriumokban alkalmazni. Legyenek tisztában a környezetvédelmi előírásokkal.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus / egészségügyi szakoktató szakirányú végzettséggel / szövettani szakasszisztens minimálisan 5 év gyakorlattal / klinikai kémiai laboratóriumi szakasszisztens minimálisan 5 év gyakorlattal

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, kórházi aszepszis, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Tömeget és térfogatot mér a laboratóriumban használt mérőeszközökkel.	Ismeri a laboratóriumi tömeg- és térfogatmérő eszközöket.	Instrukció alapján részben önállóan	Törekszik a szakmai szabályok betartására, pontos,	Az adatok feldolgozását és megjelenítését digitálisan is elvégzi.

Oldatokat készít.	Elsajátította a kapcsolódó matematikai és kémiai ismereteket.	Instrukció alapján részben önállóan	logikusan gondolkozik, szabályokat betartja. Feladatait pontosan, precízen, az utasításoknak megfelelően, fegyelmezetten látja el A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja. A hulladékokat szakszerűen kezeli. Érti a munkavédelmi szabályok jelentőségét. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportfeladat esetén.	Digitális laboratóriumi eszközök használata.
Elvégzi az alapvető anyagtisztítási és anyagszétválasztási műveleteket.	Ismeri az anyagok szétválasztására és szűrésére használt eszközöket.	Irányítással		Internetes információforrások keresése és használata.
Munka- és környezetvédelmi előírásokat, szabályokat alkalmaz.	Ismeri a biztonságtechnikai előírásokat.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *A laboratóriumi munka eszközei*
- A laboratóriumokban használt üveg fém és műanyag eszközök

2 *Tömeg- és térfogatmérés a laboratóriumban*
- Tömegmérés eszközei - a mérlegek típusai, jellemzői
- Folyadékok térfogatmérésére használt eszközök típusai, tulajdonságai.
- Használatuk szabályai

3 *Matematikai számítások a laboratóriumban*
- Elegyek és oldatok százalékos összetételével kapcsolatos számítások
- Oldatok koncentrációjával kapcsolatos számítások
- Normál oldat számítása

4 *Oldatkészítés, oldatkoncentráció*
- Az oldódás folyamata
- Az oldatkészítés alapvető szabályai
- Százalékos összetétel és típusai
- Oldatkoncentráció és típusai
- Normál oldat Hígítás, töményítése

5 *Laboratóriumi alapműveletek: anyagok tisztítása és szétválasztása Szűrés*
- Bepárlás
- Ülepítés
- Extrakció (kioldás)

- Centrifugálás
- Dekantálás (szilárd anyagok oldódási különbségén alapuló szétválasztása)
- Többfázisú elegyek szétválasztása
- Egyszerű és frakcionált desztillálás

6 *Laboratóriumi vegyszerek és tárolásuk*

- Laboratóriumban használt szervetlen vegyszerek
- Laboratóriumban használt szerves vegyszerek
- A vegyszerek szabályszerű tárolása

7 *Biztonságtechnika a laboratóriumban*

- Az emberre és környezetre veszélyes anyagok kezelése tárolása
- Használt veszélyes anyagok kezelése
- Munka a biológia anyagokkal

8 *Évközi orientációs gyakorlat szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumban*

- Látogatás szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumokba.
- Tájékozódás a munkakörnyezetről, az egyes területeken zajló munkáról, munkafolyamatokról

9 *Informatika a laboratóriumban*

- A szövettani és klinikai kémiai laboratóriumban használatos informatikai eszközök alkalmazási területe.

10 *Minőségbiztosítás a laboratóriumban*

- Minőség fogalma
- Minőségbiztosítás fogalma
- Minőségbiztosítás módszerei (minőségellenőrzés, minőségirányítás)
- Minőségbiztosítási szabványok

3.5.7 Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia tantárgy 54/54 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg az akadályozott ember gondozásával kapcsolatos alapvető fogalmakat és gondozási feladatokat. A tantárgy során a tanulók megismerkednek a re/habilitációt érintő legfontosabb fogalmakkal, meghatározásokkal. Továbbá elsajátítják a fizioterápia alapjait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Gyógytornász Bsc / Gyógypedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi terminológia, Szakmai kémiai és biokémiai alapok, Szakmai fizikai és biofizikai alapok, Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Pszichológia alapjai, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana.

A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
A rehabilitációs alapfogalmakat helyesen értelmezi, és ennek megfelelően cselekszik	Ismeri a rehabilitáció alapfogalmait.	Teljesen önállóan	Mindennapi élete és munkája során empatikusan és diszkrimináció mentesen cselekszik, erre ösztönzi környezetét. Elkötelezett a morális akadálymentesítés és az integráció eszméjével, - munkája során önkritikus önmagával szemben.	A betegségek és fogyatékosságok nemzetközi osztályozásának rendszerét az informatikai rendszeren keresztül tanulmányozza.
A komplex rehabilitáció rendszerében az akadályozott emberek fejlesztését végzi.	Ismeri az átfogó rehabilitációs rendszer működését.	Instrukció alapján részben önállóan		Internet alapú szakmai anyagokat olvas.
Kiválasztja a megfelelő segédeszközöket.	Áttekintéssel rendelkezik a segédeszközök alkalmazására és beszerzésére vonatkozólag.	Instrukció alapján részben önállóan		Internet segítségével segédeszköz forgalmazó cégeket keres.
A különböző típusú akadályozottságokkal élő kliensekkel megfelelően kommunikál.	Ismeri a sajátos ellátású igényű kliensek segítésének, kommunikációjának technikáit.	Teljesen önállóan		Tájékoztató, oktató jellegű filmeket keres az internet segítségével.
Feladatokat végez az akadályozott emberek sajátos szükségleteinek kielégítésénél.	Tisztában van a különböző akadályozottságok jellegzetes megjelenési formáival.	Instrukció alapján részben önállóan		Oktatófilmek keresése az interneten.
Alkalmazza az akadálymentes környezet lehetőségei gondozási tevékenysége folyamatában.	Ismeri az akadálymentes környezet kialakításának főbb szempontjait.	Instrukció alapján részben önállóan		Akadálymentes környezet kialakításával kapcsolatos filmek keresése az interneten.
A fizioterápia területén tanult fogalmakat helyesen értelmezi.	Ismeri a fizioterápia alapfogalmait.	Teljesen önállóan		

Felsorolja a fizioterápiás eljárások főbb csoportjait, és azok legfőbb alkalmazási köreit.	Ismeri a fizioterápiás eljárások főbb csoportjait és azok alkalmazási köreit.	Teljesen önállóan		
Gyógyszer nélküli fájdalomcsillapító eljárásokat alkalmaz.	Ismeri a fájdalom alapjait, jellemzőit, a fájdalom felmérését és a felméréshez kapcsolódó dokumentációs rendszert Tisztában van a fájdalomcsillapítás lehetőségeivel. Ismeri a nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás módjait.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *A rehabilitáció alapfogalmai A re/habilitációs tevékenység fogalma, tartalma*

- A betegségek és fogyatékosságok nemzetközi osztályozása (BNO)
- A tevékenység akadályozottsága, a részvétel korlátozottsága, az FNO kódrendszer gyakorlati jelentősége
- Az akadályozottságok formái, tipológiák (orvosi rehabilitáció, gyógypedagógia)
- Különböző akadályozottságok, és rehabilitációjuk főbb sarokpontjai
- A re/habilitációs team és szerepe
- A rehabilitációs szakemberek főbb tevékenységei, kompetenciái, képzési sajátosságaik
- A rehabilitációt akadályozó és támogató tényezők
- Támogató tényezők: empátia, önrehabilitációs akarat, együttműködés, érdekvédelem, ismeretterjesztés, felvilágosítás, jó szociális körülmények
- Akadályozó tényezők: az izoláció, a vikitmizáció, stigmatizáció, álrehabilitáció, rossz életkörülmények, az önrehabilitációs akarat hiánya

2 *Az akadályozott ember sajátos ellátási igényei, szükségletei*

- Az akadályozottság lelki vonatkozásai
- A felnőttkori akadályozottságok lelki vonatkozásai (betegség, akadályozottság elfogadásának folyamata,)
- Sérülésspecifikus pszichológiai következmények:
- Kommunikációjukban (hang-, beszéd- és nyelvi zavarban) akadályozott személyek
- Mozgásképességükben akadályozott személyek
- Látássérült személyek
- Hallássérült személyek
- Értelmileg akadályozott személyek

3 *Komplex, átfogó akadálymentesítés*

- Akadálymentesség meghatározása
- Az akadályok főbb formái

- Egyetemes tervezés filozófiája

4 *A komplex (átfogó) rehabilitáció rendszere*

- A rehabilitáció komplexitása, - jellemzői meghatározói
- A rehabilitáció intézményrendszere, főbb feladataik
- Az orvosi rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, és módszerei
- A pszichológiai rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, és módszerei
- Az oktatási, nevelési rehabilitáció célja, feladata, és eszközrendszere, módszerei
- A foglalkozási rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, módszerei
- A szociális rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, módszerei
- A lakóközösségi rehabilitáció elmélete, hazai vonatkozásai
- Az Önálló Életvitel Mozgalmak és az új paradigmák
- Az életminőség jelentősége
- A civil szervezetek szerepe a rehabilitációban, az akadályozott emberek érdekvédelmi szervezetei
- Aktivizáló/rehabilitációs szemléletű gondozási feladatok

5 *A rehabilitációt támogató eszközök*

- Test távoli és test közeli segédeszközök
- A mobilitás segédeszközei
- Az önellátás segédeszközei
- A kommunikáció és az információ eszközei
- Kényelmi eszközök

6 *Akadályozottságok az orvosi rehabilitációban Az orvosi rehabilitáció tipológiája szerint felosztás területei:*

- Speciális funkciózavarok (pl.: spaszticitás, inkontinencia)
- Pszichológiai problémák (pl.: viselkedés zavarok)
- Tartós akadályozottságot okozó állapotok (pl.: stroke)
- Az életkorral összefüggő akadályozottságok (pl.: cerebral paresis)

7 *Fizioterápiáról általában*

- A fizioterápia fogalma és felosztása a bevitt energia szerint, feladata. A fájdalomcsillapítás nem gyógyszeres formáinak, jellemzői, indikációi-kontraindikációi, alkalmazásának algoritmusai (pozíciós terápia, felszíni kezelés, hideg-meleg terápiás alkalmazások, masszázs, fizioterápia, hydroterápia, TENS, alternatív medicina módszerei).

8 *Fizioterápiás alapok*

- Hidroterápia, Balneoterápia, Mechanoterápia, Klímaterápia
- Inhalációs kezelések
- Mágneses és elektroterápia, Fototerápia, Termoterápia fogalma
- Legfőbb alkalmazási területeik

3.6. Társadalomtudományi ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 90/72 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület összefogja azokat a pszichológiai, pedagógiai, szociológiai ismereteket, amelyek nélkülözhetetlenek a segítő hivatást választók számára. Az itt tanult tantárgyak azokra a

témákra helyezik a hangsúlyt, amelyek az egészségügyi szakdolgozó munkájára közvetlenül, vagy közvetett módon hatással vannak. A pszichológiai, pedagógiai ismeretek megalapozzák betegvezetés, a betegoktatás, egészségfejlesztés tevékenységét, a szociológiai, közigazgatási, valamint szociális joggal foglalkozó témák a szociális segítségnyújtás lehetőségeibe vezetik be a tanulókat.

3.6.1 Szociológia alapjai tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik nyitottak a szociális különbözőségek felismerésére, megfelelő ismerettel rendelkeznek ezen egyenlőtlenségek kezelésére, ismerik a szociológia alapjait, a családot, mint a társadalom legkisebb egységét, védik a társadalmi értékeket és képesek összefoglalni a magyar társadalomra jellemző egészségszociológiai ismereteiket.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociológus / Szociális Munkás Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár / Egészségügyi szakoktató.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Felsorolja a szociológia alapfogalmait, és jellemzi azokat.	Ismeri a szociológia, a társadalmi rétegződés és szocializáció, deviancia fogalmát és tárgykörüket röviden jellemzi.	Teljesen önállóan	Munkája során figyelembe veszi a kulturális különbözőségeket, biztosítja az ellátás során az esélyegyenlőséget, segítő magatartást tanúsít a kollégáival és a kliensekkel egyaránt.	
Használja a mortalitást, morbiditást, meghatározza a szociális intézményrendszereket, és azok működésének főbb szempontjait.	Ismeri az alapfogalmakat, a szociális intézményeket és rendszerüket.	Teljesen önállóan		Elektronikus adatbáziskat kezel, elektronikus formában tartja a kapcsolatot egyes kliensekkel.

Munkája során alkalmazza az egészségszociológiai ismereteit.	Ismeri a társadalmi rétegződést, az egészséget, mint értéket, az egészségi állapotot az életmódot és a betegek/fogyatékkal élők társadalmi helyzetét.	Teljesen önállóan		
Jellemzi a családot, mint a társadalom legkisebb egységét és megítéli a családban bekövetkező szerepkonfliktusokat.	Ismeri a család egységét és a szerepkonfliktusokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a családmodelleket, és a házasság intézményét szociológiai szempontból.	Ismeri a családmodelleket, és a házasság intézményét.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 A szociológia alapjai

- A szociológia lényege, tárgya, jelentősége. Társadalmi rétegződés és mobilitás. Társadalmi egyenlőtlenségek és a szegénység. A szocializáció fogalma és elméletei; szinterei, intézményei. Deviáns magatartás fogalma, formái.

2 Egészségszociológia

- Mortalitás, Morbiditás, Társadalmi rétegződés és az egészség kapcsolata, az egészség, mint érték, az életkor és az egészségi állapot, életmód a különböző társadalmi rétegekben, betegek, fogyatékkal élők társadalmi helyzete. Biomedikális szemlélet.

3 Családszociológia

- Családszociológia. Család intézménye. Családon belüli szerepek és szerepkonfliktusok, a család funkciói. Házasság intézménye. Családmodellek: Klasszikus, egyszülős, mátrix családok szociológiai jelentősége.

3.6.2 Pszichológia alapjai tantárgy 36/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az ember pszichikus működésének, pszichikus fejlődésének alapjait, a személyiség jellemzőit. Pszichológiai ismereteik járuljanak hozzá a betegekkel, munkatársakkal való együttműködési képesség fejlődéséhez. Fejlődjön empátiás készségük, a beteg ember lélektanával kapcsolatos ismereteik segítsék őket a megfelelő beteg-szakdolgozó kapcsolat kialakításában, a betegvezetés és a betegek lelki támogatása során.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus / Mentálhigiénés szakember / Pedagógia tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Általános ápolástan és gondozástan, Kommunikáció

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Általános lélektannal kapcsolatos ismereteit felhasználja a betegekkel való kapcsolat kialakítása, a betegoktatás és egészségnevelés során.	Ismeri a megismerő folyamatok működésének alapjait.	Teljesen önállóan	Megértő, empatikus magatartást tanúsít a betegekkel szemben. Korrekt munkahelyi kapcsolatokra törekszik.	Online pszichológiai tesztek keresése, kitöltése.
Felismeri a személyiségtípusokat.	Ismeri a legalapvetőbb személyiségelméletek lényegét.	Teljesen önállóan		
Munkáját az életkori sajátosságok figyelembevételével végzi.	Ismeri a pszichikus fejlődés törvényszerűségeit, a pszichikus fejlődés főbb mozzanatait.	Teljesen önállóan		Fejlődéslélektannal kapcsolatos videók keresése és megtekintése a világhálón.
Megfelel a munkahelyi szerepelvárásoknak, hatékonyan együttműködik az egészségügyi team tagjaként.	Ismeretekkel rendelkezik a szerepekről, szereptanulásról. Ismeri a formális kiscsoportok jellemzőit, a csoportok alakulásának folyamatát.	Teljesen önállóan		
Felismeri a betegnek a betegségre adott reakcióját, a megfelelő segítséget, pszichés támogatást nyújtja ezzel kapcsolatban.	Ismeri a beteg ember lélektani folyamatait. Ismeri a szororigén pszichikus ártalmakat.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Általános lélektan

- A megismerő folyamatok rendszere
- Az érzékelés és észlelés

- A figyelem Alvás, álom
- Emlékezés, tanulás
- Képzelet
- Gondolkodás, intelligencia és kreativitás
- Motiváció és érzelmek

2 *Személyiséglélektan*

- A személyiség fogalmának ismétlése. A személyiségelméletek csoportjai. Típuselméletek ismétlése
- Pszichoanalitikus elméletek: Sigmund Freud, Carl Gustav Jung személyiségelmélete
- Humanisztikus elméletek: Rogers, Maslow elmélete
- A jellem. Az érett személyiség jellemzői

3 *Fejlődéslélektan*

- A fejlődéslélektan fogalma. Pszichikus fejlődéstörvények. Életkori periodicitás
- A szenzomotoros fejlődés. A mozgásfejlődés főbb jellemzői. Az érzékszervi-mozgásos értelmi fejlődés periódusai
- A beszéd és nonverbális kommunikáció fejlődése
- Gyermeki világkép és gondolkodás
- Az énkép és éntudat fejlődése
- Az érzelmek és az akarat fejlődése
- A játék, a rajz és a mese szerepe
- A korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége. Az apa szerepe
- A szocializáció fogalma, színterei. Utánzás, azonosulás, identifikáció

4 *Szociálpszichológia*

- A szociálpszichológia tárgya. A személyészlelés ismétlése
- Szerepek, szereptanulás, szerepkonfliktus
- Az emberi kollektívák. A csoport fogalma, csoporttípusok. A formális kiscsoport rétegződése. A csoportnormák, csoportszerepek. A formális kiscsoport fejlődése.

5 *Beteg ember lélektana*

- A gyógyítók személyisége. Nővértípusok. A gyógyítók közössége
- A beteggel való kommunikáció. Empátia és tolerancia
- A betegség hatása a személyiségre. Betegségélmény és magatartás. A fájdalom. A krónikus betegség hatása a személyiségre. A haldoklás, halál és gyász Az egészségügyi szakdolgozók feladatai a betegvezetés során
- Az egészségügyi dolgozó mindennapos feladatai elvégzésével kapcsolatos lélektani vonatkozások
- Szororigén pszichikus ártalmak

3.6.3 Népegészségtan, egészségfejlesztés tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanulása egészítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá az egészségtudatos magatartás formálásához.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, Általános ápolástan és gondozástan, Emberi test és működése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Felismeri az egészséget hátrányosan befolyásoló tényezőket.	Ismeri az egészség, és az egészségkultúra fogalmát, elemeit.	Teljesen önállóan	Belátja az egészséges életmód, életvitel jelentőségét. Életvitelében törekszik ennek betartására, és a környezetével való kiegyensúlyozott kapcsolatra.	
Értelmezi a lakosság egészségi állapotát leíró mutatókat, statisztikai adatokat, diagramokat.	Ismeri az egészségi állapot mérési módszereinek lényegét, a főbb mutatókat.	Teljesen önállóan		A lakosság egészségi állapotával kapcsolatos adatok keresése digitális adatbázisokban.
Felismeri az egyén magatartásában az egészséget veszélyeztető tényezőket, rizikófaktorokat.	Ismeri a prevenció fogalmát, szintjeit, eszközeit, az egészségmegőrzési programokat.	Teljesen önállóan		
Egészséges életmóddal, szexuálhigiénével, káros szenvedélyekkel kapcsolatos ismereteit alkalmazza az egészségfejlesztő tevékenység során.	Tisztában van az egészséges életmód elemivel, a modern nemzedék egészség magatartásával, a szexuálhigiénével. Ismeri a káros szenvedélyek formáit, jellemzőit.	Teljesen önállóan		Internetes kutatómunka, prezentációkészítés egészséges életmód, vagy káros szenvedélyek témában.
Megelőzi a kiégés kialakulását.	Ismeri a stressz és a konfliktusok lelki egészségre gyako-	Teljesen önállóan		

	rolt hatását, a lelki egyensúly fenntartásának, helyreállításának lehetőségeit.			
Munkájához kapcsolódó egészségfejlesztési tevékenységet folytat.	Ismeri az egészségfejlesztés módszereit, eszközeit, színtereit.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *Az egészség, egészségkulturáltság Az egészségkultúra fogalma, összetevői, helye a kultúrában*

- Az egészség fogalmának értelmezése
- Az egészséget meghatározó tényezők: életmód, környezet (társadalmi, természeti), egészségügyi ellátórendszer, egyéni sajátosságok A népegészségtan fogalma, feladatai

2 *Az egészségi állapot mérési módszerei*

- A magyar lakosság egészségi állapotának jellemzői
- Az egészségi állapot mérésének módszerei
- Statisztikai módszerek: statisztikai adat, adatgyűjtés, csoportosítás, statisztikai sorok Szociológiai módszerek
- Demográfiai módszerek: a demográfia fogalma, demográfiai adatgyűjtés, a strukturális demográfia, népmozgás, a természetes népmozgás mutatói (születési, halálozási mutatók) Epidemiológiai módszerek: morbiditás, morbiditási adatok forrásai

3 *Prevenció és egészségmegőrzés*

- A prevenció fogalma, szintjei
- A primer, secunder és tercier prevenció célja, lényege és eszközei
- Védőoltások típusai, életkorhoz kötött védőoltások
- Szűrővizsgálatok célja, fajtái
- A szív- és érrendszeri, emésztőszervi, légzőszervi megbetegedések kialakulásának okai és kockázati tényezői
- Daganatos betegségek megelőzése

4 *Népegészségügyi programok*

- Az egészségfejlesztés alapdokumentumai (Alma-Ata, Ottawai Charta, Dzsakartai Nyilatkozat)
- Hazai népegészségügyi programok

5 *Életmód - egészségmagatartás*

- Az életmód fogalma, objektív és szubjektív meghatározói
- Az egészségmagatartás. Preventív magatartás, kockázati magatartás
- Egészségtudatos magatartás fogalma, jellemzői. Az életminőség
- A modern nemzedék egészség-magatartása. A digitális nemzedék jellemzői. A számítógép használatának egészségügyi vonatkozásai, az egészségügyi problémák megelőzése. Elhúzódó serdülőkor. Modern kori evés- és testképzavarok.

6 *Szexuálhigiéné*

- A szexuális identitás
- A pubertás élettani változásai

- Intim higiéné. Menstruációs higiéné
- Az emlő és a here önvizsgálata
- Partnerkapcsolatok
- Családtervezés. A fogamzásgátlás módszerei
- Felkészülés a nőgyógyászati vizsgálatra
- Szexuális úton terjedő betegségek és megelőzésük

7 *Mentálhigiéné*

- A mentálhigiéné fogalma
- Az egészséges lelki egyensúly fenntartása
- A stressz. Megküzdési stratégiák, énvédő technikák
- Konfliktushelyzetek és kezelésük
- A burn-out szindróma. A kiégés megelőzése

8 *Egészségkárosító tényezők*

- A környezetszennyezés egészségre gyakorolt hatásainak ismétlése
- Addikció fogalma. A függőségek fajtái. Hajlamosító tényezők
- Kémiai függőségek: nikotin, alkohol, pszichoaktív szerek
- Viselkedéses függőségek

9 *Egészségfejlesztés*

- Az egészségfejlesztés fogalma, célja, feladata
- Az egészségfejlesztés módszerei, eszközei
- Az egészségfejlesztés színterei, szervezeti formái
- Egészségfejlesztő foglalkozások tervezése

3.6.4 Pedagógiai – betegoktatási alapismeretek tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sajátítsák el a betegek és hozzátartozók oktatásához szükséges alapvető pedagógiai ismereteket. Lássák át a területükön gyakorlatot teljesítő tanulókkal kapcsolatos alapvető feladatokat, értsék meg a szakmai gyakorlat pályaszocializációban betöltött szerepét, jelentőségét.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló MSc / kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Pedagógia tanár (általános pedagógia, andragógia) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi

40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Pszichológiai ismeretek, Általános ápolástan és gondozástan, Kommunikáció

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

A nevelés és oktatás alapelveit, módszereit alkalmazza a betegek oktatása során.	Ismeri a nevelés fogalmát, alapelveit, módszereit, a nevelői attitűdöket. Ismeri az oktatás alapelveit, főbb módszereit, munkaformáit.	Irányítással	A betegekkel és a hozzátartozókkal empatikus, toleráns. Figyelembe veszi egyéni tanulási igényeiket és szükségletüket. Fontos számára a szakmai utánpótlás nevelésében való szerepvállalás.	Prezentációkészítés, oktatástechnikai eszköz használata.
A felnőtt beteg oktatásánál figyelembe veszi a felnőttekre jellemző sajátos igényeket.	Ismeri az andragógia alapfogalmait, a felnőttek tanulásának jellegzetességeit.	Irányítással		Felnőttképzési, felnőttoktatási lehetőségek keresése az interneten.
Részt vesz a betegek oktatásában, a beteg otthonában önállóan végezhető egyszerűbb műveletek tekintetében.	Ismeri a betegek oktatásának főbb elveit, módszereit.	Irányítással		
Részt vesz a területre érkező tanulóval való foglalkozásban.	Tisztában van a gyakorlatot teljesítő tanulók gyakorlati foglalkoztatásának alapvető szabályaival.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

1 *Általános pedagógiai alapismeretek*

- A pedagógia tárgya, tudományterületei
- A nevelés fogalma, célja, alapelvei
- A nevelés főbb módszerei
- A módszerek megválasztásának elvei
- A nevelői attitűdök
- A didaktika fogalma, alapelvei. A tanulási-tanítási folyamat
- Az oktatás leggyakoribb módszerei (előadás, magyarázat, megbeszélés, vita, szemléltetés, munkáltatás), megválasztásuk elvei. Az oktatás szervezeti formái Oktatástechnikai eszközök

2 *Andragógia*

- Az andragógia fogalma, területei (felnőttoktatás, felnőttképzés)
- A lifelonglearning elve. A távoktatás és e-learning jellemzői
- A tanulás típusai: formális, informális, nonformális
- A felnőtt tanulók és a felnőttkori tanulás főbb jellemzői

- A felnőttoktató szerepe

3 Betegoktatás

- A betegoktatás célja
- Beteg és hozzátartozójának oktatása során alkalmazott módszerek
- Krónikus betegek oktatása (diabétesz, onkológiai, nefrológiai, pulmonológiai)
- A betegnapló vezetésének megtanítása
- Gyógyászati segédeszközök alkalmazásának megtanítása

4 Egészségügyi szakdolgozók oktatása

- A szakmai gyakorlatok célja, feladatai
- A szakmai gyakorlatok etikai és jogszabályi előírásai (felelősségbiztosítás, szerződések, a tanuló gyakorlati foglalkoztatásának szabályai)
- Az egészségügyi intézményben folytatott gyakorlatok személyi és tárgyi feltételei, adminisztrációs feladatai (foglalkozási napló, jelenléti ív)
- Az intézményi gyakorlatok sajátos módszerei: előmegbeszélés, gyakorlás, utómegbeszélés, esetbemutatás

3.7. Klinikumi alapismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 405/354 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület tárgyainak oktatása során a tanuló megismeri belgyógyászat-, sebészet és határterületeinek, valamint a gyermekgyógyászatban leggyakrabban előforduló kórképeket.

3.7.1 Belgyógyászat és ápolástana tantárgy 54/47 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanítása során a tanulók megismerik a leggyakoribb belgyógyászati betegségek mortalitási és morbiditási mutatóin túl azok kórélettani és patofiziológiai alapjait, a szükséges diagnosztikai, valamint terápiás specialitásait. Képessé válnak az oxygénterápia, a húgyhólyag irrigálás, az infúziós terápia, az EKG kivitelezésére és a széklet, vizelet, hányadék felfogására, mintavételére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év belgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompeten-

				ciák
Részt vesz a szív-, és érrendszeri betegek ellátásában.	Ismeri keringési rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség.	Kórházi informatikai rendszerek használata.
Részt vesz a vérképző rendszeri betegek ellátásában.	Ismeri vérképző rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a légző rendszeri betegek ellátásában	Ismeri légző rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz az emésztőrendszeri betegek ellátásában.	Ismeri az emésztőrendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a kiválasztó rendszeri betegek ellátásában.	Ismeri a kiválasztó rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz az endokrin rendszeri betegek ellátásában.	Ismeri az endokrin rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a daganatos betegek ellátásában.	Ismeri a daganatos megbetegedések klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a fertőző betegek ellátásában.	Ismeri a fertőző betegségek klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		

Belgyógyászati ápolási beavatkozásokat végez (EKG készítés, részvétel az infúziós terápiában: palack csere, cseppszám szabályozás, húgyhólyag öblítés, széklet vizelet hányadék mintavétel, felfogása, oxygénterápia alacsony nyomású rendszerekkel).	Ismeri a beavatkozások elméleti és gyakorlati kivitelezésének menetét, az esetleges szövődményeket megfigyeli.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Szív- és érrendszeri megbetegedések

- A leggyakoribb szívérrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnozisa, terápiája
- Koszorúér-betegségek (Atherosclerosis, ISZB, akut coronária szindróma /angina, infarctus), Koronarográfia
- A pericardium betegségei (pericarditis, pericardiális tamponád, pericardiocentesis)
- A myocardium betegségei (myocarditis, cardiomyopathia)
- Az endocardium betegségei (endocarditis, rheumás láz)
- Szívhibák/vitiumok (veleszületett vitiumok, shunt nélkül, jobb-bal, bal-jobb shunttel, szerzett vitiumok stenosis, insuffitientia)
- Az ingerképzés, ingerületvezetés zavarai, csoportosítása (bradycardiával, tachycardiával járó ritmuszavarok
- A szívelégtelenség okai, kialakulásának folyamata, tünettana, teráoiuája, stádium beosztása
- A hypertónia betegség (primer, secunder, hypertoniás sürgősségi állapotok)
- Az érrendszeri betegségek (az artériás és vénás rendszer betegségei, rizikó tényezői, Virchow triász, thrombo-emboliás állapotok, mélyvénás thrombozis, thrombophlebitis, varicositas, artériás embolizáció)
- Anticoaguláns terápiák (thrombolysis, thrombocita aggregációgátló-, anticoaguláns- és profilaktikus terápiák és jellemzőik
- A szív-érrendszeri betegek educatiójának specialitásai
- Szív-érrendszeri betegségek időskori vonatkozásai

2 Vérképzőrendszeri megbetegedések

- A vérképzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- A vérképzőrendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb vérképzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózisa, terápiája

- A vörösvértestek betegségei – anaemiák (vashiányos, megaloblastos, hemolyticus, corpuscularis, renalis, aplasticus)
- A fehérvérsejtek betegségei – leukaemiák, malignus lymphomák
- Heamorrhagiás diathesisek (coagulopathiák, haemophilia, DIC, thrombocytopéniák, thrombocytopathiák)
- A vérképzőrendszeri betegek edukációjának specialitásai

3 *Légzőrendszeri megbetegedések*

- A légzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- A légzőrendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb légzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, terápiája A felsőlégutak lázzal és láz nélkül járó betegségei
- Obstructiv tüdőbetegségek – COPD (asthma bronchiale, krónikus bronchtis, emphysema)
- Restrictiv tüdőbetegségek (pneumóniák, tbc, fibrosis, tumorook)
- A tüdő keringési zavarai (pulmonális hypertonia, cor pulmonale)
- A pleura betegségei (pleuritis, tumor, pleurális folyadékgyűlem)
- A légzőrendszeri betegek educatiojának fontosabb elemei (steroid, bronchodilatátor és profilaktikus terápiák, a légzésfunkció önellenőrzése, a köpet kezelése)

4 *Emésztőrendszeri megbetegedések*

- Az emésztőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- Az emésztőrendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb emésztőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, terápiája A nyelőcső betegségei (gyulladás, diverticulum, achalasia, reflux, szűkület, tumor, hiatus hernia) A gyomor betegségei (gastritisek, ulcus ventriculi, stenosis, tumor)
- A belek betegségei (IBD, ulcus duodeni, colitis ulcerosa, M. Chron, diverticulosis, diverticulitis, polyposis, tumor)
- Emésztőrendszeri vérzések (occult vérzés, oesophagus varix ruptura, haematemezis, melaena, haematokézia
- A székletürítés zavarai (hasmenés, székrekedés, bélférgesség, fertőző betegségek)
- A hasnyálmirigy betegségei (acut és krónikus pancreatitis, tumor)
- A májelégtelenséghez vezető kompenzált és dekompenzált állapotok (cirrhosis, portális hypertonia, hepaticus encephalopathia, coma hepaticum) Az epeutak betegségei (epekövesség, cholecystitis, cholangitis)
- Az emésztőrendszeri betegek educátiójának specialitásai

5 *Kiválasztórendszeri megbetegedések*

- A kiválasztórendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- A kiválasztórendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb kiválasztórendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózisa, terápiája
- A vese gyulladásos betegségei (glomerulonephritis, pyelonephritis)
- Nephrosis syndroma
- Vesekövesség
- Vese cysta, polycistás vese, vese daganatok
- Acut veseelégtelenség prerenális, renális és postrenális formái
- Krónikus veseelégtelenség, uraemia
- Vesepótlókezelés (haemodialízis, peritoneális dialízis, CAPD)
- A dializált betegek educatiojának specialitásai

- A vizeletkiválasztó rendszeri betegségek időskori vonatkozásai

6 *Endokrinrendszeri megbetegedései*

- Az endokrinrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- Az endokrinrendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb endokrinrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnozisa, terápiája
- A diabetes mellitus (formái, diagnosztika, terápia, szövődmény, crisis állapotok) A diabetes terápiáinak csoportosítása, jellemzői
- A diabetes szövődményei, azok megelőzésének feladatai, diabeteses beteg educatioja A pajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, strumák, Basedow-kór, gyulladások, daganatok, crisis állapotok)
- A mellékpajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, tetánia)
- A mellékvesekéreg betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, Cushing syndroma, Phaecromocytoma, Addison kór, crisis állapotok)
- A hypothalamus és hypophysis endokrin zavarai (nanizmus, gigantizmus, acromegália, diabetes insipidus
- Az endokrinrendszeri betegek educatiójának specialitásai

7 *Daganatos megbetegedések*

- A daganatos betegségek epidemiológiája (morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői)
- Daganatos betegségek diagnosztikája
- Daganatos betegségek szűrővizsgálata (formái, jelentősége, a szűrési programokkal kapcsolatos követelmények,)
- Daganatok nevezéktana és stádium beosztása
- A daganatos betegségek jelei, tünetei (általános tünetek, szervspecifikus tünetek, áttétek tünetei, paraneoplasiás jelenségek)
- Daganatos betegségek kezelésének módszerei (sebészeti kezelés, sugárterápia, kemoterápia, hormonkezelés, daganatok célzott kezelése: biológiai kezelés, immunterápia, génterápia, gyógyszeres kezeléssel)
- Terápiás mellékhatások és kezelésük (hányinger, hányás, hasmenés, nyálkahártya elváltozások, bőrtünetek) Fájdalomcsillapítás
- Táplálás terápia az onkológiai betegségben szenvedőknél
- Daganatos betegek lelki gondozása (daganatos betegségek pszichoszociális jellemzői, haldokló betegek pszichoszociális ellátása)

8 *Fertőző betegek, infektológia A fertőző betegségek epidemiológiai vonatkozásai*

- A fertőző betegségek kialakulásának tényezői, lefolyásának jellemzői
- A fertőző betegségeket megelőző közegészségügyi – járványügyi tevékenységek
- A védőoltások elméleti alapjai (aktív, passzív immunizálás, életkorhoz kötött és felnőttkori védőoltások)
- Fertőzésre utaló tünetek
- Kiütéssel járó fertőző betegségek
- Hasmenéssel, hányással járó fertőzések
- Élősködők, kullancsok által terjesztett megbetegedések
- Bakteriális meningitis klinikai specialitásai
- Influenza klinikai specialitásai
- A fertőző betegek ellátásának jogi és etikai aspektusai

- Fertőzőbeteg, fertőző forrás elkülönítése, az izoláció
- A kórházi infekciók, járványok megelőzésére irányuló intézkedések.

9 *Belgyógyászati ápolási beavatkozások*

- Oxygénterápia eszközei, használatuk
- Húgyhólyaöblítés eszközei használata, előkészítés és asszisztálás
- EKG készítés eszközei, használatuk
- Betegedukácio a vizsgálat alatt, eszközök kezelése.
- Széklet, vizelet, hányadék felfogása
- Mintavétel eszközei és azok alkalmazása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.7.2 Sebészet és ápolástana tantárgy 54/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Megismertetni a tanulókat a sebészeti osztályon történő gyógyító tevékenységekkel, a sebészeti területek sajátosságaival. Megtanítani a legfőbb kórképek klinikai jellemzőit terápiás vonatkozásait. Betekintést nyújtani a műtét alatti folyamatokba és azok hatásaival emberi szervezetre. Elsajátítja a tanuló a sebkezelés, a stómaterápia alapjait, a beöntés adás módját, a gyomorszonda levezetését, a sebváladékok megfigyelését, a decubitus jeleit és súlyosságát, a műtéti előkészítés ápolási vonatkozásait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sebészeti területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Megfigyeli és felméri a beteg állapotát és szükségleteit a perioperatív időszakban.	Állapot felmérés szabályai, módszerei, a perioperatív és a posztoperatív ellátás főbb szempontjai.	Teljesen önállóan	Empatikusan, etikusan, segítő-készen a kliens érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az	Egészségügyi dokumentációt vezet, felhasználói szintű számítógépes ismeretei vannak.

Műtét előtti beteg-tájékoztatást vé-gez.	A kliensek műtét előtti és utáni sa-játos igényei.	Instrukció alapján részben ön-állóan	ellátásban, munká-jára és önmagára igényes, tiszta, ápolt	
Segédkezik a mű-tét utáni seb-kötö-zésben, sebek megfigyelésében.	Az akut sebek jel-lemzőit, a szö-vetegyesítő eljá-rásokat, a seb-gyógyulási zava-rokat, sebváladék minta-vétel me-nete, a vérzési rendellenességek, a sebek típusai, varratszedés tí-pusai.	Irányítással	megjelenésű, tudá-sát folyamatosan bővíti, fogékony az innovatív eljárá-sokra és alkalmazá-sukra.	
Részt vesz a hasi sebészeti betegek terápiájában.	Hasi műtét típu-sok és eljárások, a fektetési módok, a kliens műtét utáni szükségle-tei, a mobilizációs lehetőségek, meg-nevezi a dietetí-kai meg-szorítá-sok.	Instrukció alapján részben ön-állóan		Egészségügyi informatikai rendszereket használ.
Részt vesz a mell-kasi-, szívsebé-szeti betegek terá-piájában.	A mellkasi-szívse-bészeti műtét tí-pusok és a műtét utáni teendők, is-meri a kliens szükségletei, mellkas punctió/csapolás asszisztálásának módjai, a mellkasi szívás típusai, al-kalmazása. Át-látja a mellkasi fi-zioterápiás lehe-tőségek.	Instrukció alapján részben ön-állóan		Egészségügyi informatikai rendszereket használ.
Részt vesz a moz-gásrendszeri bete-gek ellátásában.	Ismeri a mozgás-rendszer klini-kumi specialitá-sait	Instrukció alapján részben ön-állóan		

Akut és műtéti sebkezelést, kötéscserét végez, sebváladékból mintát vesz. Decubitust megfigyel, súlyosságát felméri.	Ismeri a beavatkozások protokollját, ismeri a sebekre vonatkozó alapvető ismereteket, és a decubitus felmérésének lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Ápolási beavatkozásokat végez, nazogasztrikus szondán keresztül táplál, sztómazsákot cserél, gondoz, beöntést ad, műtéti előkészítést végez.	Ismeri az ápolási beavatkozások kivitelezésének protokolljait, eszköz igényét.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Általános sebészeti alapismeretek

- A sebek klinikuma, a sebgyógyulás folyamata
- A sebek fajtái
- A sebgyógyulás zavarai, gyulladásos sebek kezelése Sebészeti fertőzések (anaerob, vírus, gombás)
- Hőhatás okozta sérülések és ellátásuk (égés, fagyás)
- Vegyi hatások, sugárhatások és elektromos áram okozta sérülések
- Műtéti érzéstelenítés formái
- Műtét előtti kivizsgálás, anamnézis felvétele
- Posztoperatív betegfogadás, megfigyelés
- Műtét utáni szövődmények

2 Részletes sebészet

- A fej sebészete (fejlődési rendellenességek, daganatok, agy sebészeti betegségei)
- A nyak sebészete (pajzsmirigy, mellékpajzsmirigy)
- Az emlő sebészete (gyulladásos megbetegedések, jó- és rosszindulatú daganatok)
- Gyomor és nyombél fekélybetegsége, kezelése
- Gyomor daganatos betegségei
- Vékonybél sebészi betegségei (fejlődési rendellenességek, Crohn-betegség, féregnyúlvány gyulladás)
- Vastagbél sebészi betegségei (colitis ulcerosa, jó- és rosszindulatú daganatok, FAP szindróma)
- Anorectum sebészi betegségei (nodus heamorrhoidalis, fistulák, fissurák)
- A máj sebészete (sérülés, tályogok, ciszták, daganatok)
- Epehólyag, epeutak sebészete (epekövesség, carcinoma)
- Hasnyálmirigy sebészete (pancreatitis, carcinoma)
- Lép sebészete

- Sérvek sebészete (hasfali sérvek, lágyék-, femoralis sérvek)
- Akut hasi katrasztrófák sebészete (bélelzáródás, peritonitis, gastrointestinalis vérzések)
- A mellkas sebészete (mellkasfal, mellhártya, mediastinum)
- A tüdő sebészete
- Szívsebészeti betegségek (fejlődési rendellenességek, zárt és nyitott szívműtétek, coronaria elváltozások)
- Érsebészet (arteriás rendszer betegségei, vénás rendszer betegségei)

3 *Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása*

- Csonttörés típusok, rögzítési lehetőségük, konzervatív módszerek (gipszrögzítés, húzatásos módszer) külső csontrögzítő eszközök ápolása
- Leggyakoribb törési típusok csecsemő- és gyermekkorban
- Ortopédiai műtétet igénylő kórképek, ízületek betegségei és ápolásuk
- Protézisek fajtái, ortézisek és használatuk
- Politraumatizált beteg ellátásának specifikumai
- Végtag amputált beteg ápolása
- Sebészeti ellátást igénylő mozgásrendszeri fejlődési rendellenességek műtét utáni ápolása
- Gerinc és mellkas deformitásai
- Termikus sérülések és ellátásuk

4 *Sebészeti ápolási beavatkozások*

- Akut és műtéti sebek ellátása, fedőkötés felhelyezése, asszisztálás drain gondozás, sebkötözés, PTX, HTX ellátásának ápolói vonatkozásai, mellkas szívás, csapolás; biopsiák asszisztálási feladatai
- Kötéscsere
- Enterosztóma gondozás, zsák csere, beöntések típusai, kivitelezésük eszközei, menete Gyomor szonda levezetésének eszközei, menete
- Sebváladék mintavétel eszközei, menete
- Decubitus jelei és súlyosságának meghatározása
- Kliens műtéti előkészítésének menete
- Nazogasztrikus szondán keresztüli táplálás menete, és eszközrendszere
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.7.3 Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk tantárgy 36/31 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulót képessé tenni a kisklinikumi tárgyak tekintetében az ápolási-asszisztensi feladatok elvégzésére, bőrteszt, testváladék mintavételek, gyógyszerelés kivitelezésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év kisklinikumi területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Szemészeti és FOG kliensek ápolásában részt vesz.	Ismeri az anatómiai élettani alapfogalmakat, a szemöblítés formáit, a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, fülcsepp alkalmazásának szabályait, speciális kötözési lehetőségeket, gégekanül tisztításának lépéseit.	Instrukció alapján részben önállóan	Empatikusan, előítéletektől mentesen áll a beteghez, munkájára precíz, az etikai vonatkozásokat szem előtt tartja.	E-ápolási dokumentációt vezet
Közreműködik Bőrgyógyászati és Urológiai kliensek ápolásában.	Felismeri a bőrgyógyászati műtétet követő kliens ápolási szükségleteit, felsorolja a vizeletvizsgálat lehetőségeit, ismerteti a vizelet mintavétel szabályait, ismeri a non-invazív vizeletfelfogó eszközöket, és alkalmazásukat, urosztómák ápolói teendőit.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Bőrtesztet végez (Prick-teszt, tuberculin próba).	Ismeri a bőrtesztek kivitelezésének eszközeit és módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet

Testváladékot felfog, mintát vesz (köpet, torok, szem, orr, fül váladék).	Ismeri a testváladékok felfogásának módját és a mintavételek kivitelezésének protokollját.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet

A tantárgy témakörei

1 *Fül-orr-gégészeti betegek ápolása*
- A műtétet igénylő kórképek klinikumi és ápolási vonatkozási
- Fülmosás, gége kanül tisztítása, orrszívás, kötözés típusok

2 *Szemészeti betegek ápolása*
- Műtétet igénylő szemészeti kórképek klinikumi és ápolói vonatkozási
- Szemöblítés, szemcsepp, szemkenőcs, kötözések alkalmazása
- Szemészeti műtétek perioperatív ápolása

3 *Bőrgyógyászati betegek ápolása*
- Műtétet igénylő bőrelváltozások klinikumi és ápolói vonatkozási
- Bőrelváltozások ápolása
- Plasztikai sebészet specifikumai
- Bőrtranszplantáció

4 *Urológiai betegek ápolása*
- Műtétet igénylő urológiai betegségek klinikumi és ápolási vonatkozásai
- Urostoma
- Non-invazív eszközök Vizeletmintavétel/gyűjtés
- Vizeletvizsgálatok kivitelezése
- Vesebiopsia asszisztálási feladatai

5 *Ápolási beavatkozások*
- Bőrteszt kivitelezésének indikációi, menete, eszközei,
- A szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, orrkenőcs, fülcsepp alkalmazása Köpet, torok-szem-orr-fül váladék mintavétel eszközei, előkészítés és kivitelezés A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.7.4 Szülészet-nőgyógyászat klinikuma tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy megismertessük a tanulókkal a nőgyógyászati intézmények munkáját, a nőgyógyászat eszközrendszerét, valamint meg tudják különböztetni az élettani várandósságot/szülést a patológiástól. Cél továbbá, hogy megismertessük a tanulókat a reprodukciós szervrendszer kóros működésével, a diagnosztika, terápia lehetőségeiről.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos, szülésznő Bsc (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év szülészet-nőgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia, emberi test és működése, Klinikai gyakorlat

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a női reprodukciós szervekről és működésükről.	Ismeri a női reprodukciós szerveket és működésüket, eszközparkot, kliens pozícionálásának lehetőségeit.	Teljesen önállóan	Munkája során, valamint a mindennapi életében empatikusan segíti a fiziológiás és a patológiás várandós ember életét, különös tekintettel a sajátos ellátási igényű emberekre.	Internet használat az adott témában, tájékoztató-oktatási segédleteket használata.
Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a fogamzás és a magzat fejlődéséről.	Érti a fogamzás feltételeit, a fiziológiás várandósságot, diagnosztikáját, szűrővizsgálatok menetét, magzat fejlődését, anyai szervezet változásait.	Teljesen önállóan		
Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a várandóság leggyakoribb szövődményeiről.	Ismeri a várandósság alatti leggyakoribb szövődményeket és a mesterséges megtermékenyítés okait.	Teljesen önállóan		
Akadályozott/korlátozott pacienseket tájékoztat a szülés szakaszairól.	Ismeri a szülés szakaszait, az aranyóra jelentőségét hormonális és pszichés szempontból.	Teljesen önállóan		

Tájékoztatja a sajátos ellátási igényű pácienseket az érett újszülött paramétereiről, az alapvető gondozási feladatokról.	Ismeri az érett újszülött jellemzőit, ismeri az újszülött ellátás menetét. Ismeri a női mell anatómiáját és élettanát, a szoptatás jelentőségét, a tejtermelődés folyamatát, tejtermelést segítő tényezőket, mennyiségét, az újszülött fiziológiás változásait. Ismeri az újszülött kori szűrővizsgálatok kivitelezésének módját.	Teljesen önállóan		
Tevékenysége során a várandós páciensek állapot változásait észleli, és jelenti az orvosnak.	Ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati betegségeket (fertőzés, PCOS, endometriózis), az életkori fiziológiás változásokat, a vérzési rendellenességeket, ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségeket a petesejt tárolás lehetőségeit.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Nőgyógyászati vizsgáló eljárások

- Nőgyógyászati anamnézis felvétel lépései, elemei
- Külső, belső női nemi szervek megtekintésének lépései, fiziológiás kinézete, vizsgáló eszközök felsorolása
- Hüvely kenet mintavétel menete
- Tapintásos vizsgálat menete, diagnosztikai jelentősége
- Nőgyógyászati vizsgáló eszközök

2 Várandós gondozás

- Élettani fogamzás
- Várandósság jelei, otthoni és klinikai diagnosztikája
- Fiziológiás anyai változások a várandósság egyes szakaszaiban
- Várandósság alatti kötelező szűrővizsgálatok és ápolói vonatkozásaik
- Magzat fejlődésének mérföldkövei a várandósság során

3 *Szövődményes/patológiás terhesség*
- Patológiás terhesség fogalma, diagnosztikája
- Veszélyeztetett terhesség meghatározása
- Várandósság alatt fellépő leggyakoribb szövődmények és ápolói vonatkozásaik Vetélés típusai

4 *Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenessége*
- Háborítatlan szülés fogalma, menete, szülés szakaszai, kísérése. Vertikális szülési módok, szülőszoba felszereltsége. Szülés alatti vizsgáló eljárások, lehetséges szövődmények, beavatkozások és ápolói vonatkozásaik. Anyai-magzati sérülések a szülés alatt.

5 *Szoptatástámogatás, gyerekbarát újszülött ellátás, gyermekágy*
- Érett újszülött jellemzői, Apgar, aranyóra és hormonális-pszichés jelentősége, újszülött ellátása, szűrővizsgálatai, fiziológiás sárgaság, súlyvesztés
- Női mell anatómiája és élettana, tejtermelés folyamata, ingerei
- Szoptatás elősegítése (bőrkontaktus, rooming-in, pszichés támogatás).
- Gyermekágyas anya fiziológiás változásai

6 *Nőgyógyászati betegségek*
- Reprodukciós és hormonrendszer életkori fiziológiás változásai
- Vérzési rendellenességek
- A leggyakoribb nőgyógyászati fertőzések, gyulladásos kórképek, PCOS, endometriózis,
- HPV klinikumi vonatkozása
- Leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségek klinikai vonatkozásai

3.7.5 Neurológia klinikuma tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatása képessé teszi az asszisztenseket, hogy alapvetően megértsék, és elsajátítsák a neuroanatómiai, neurofiziológiai és neurodiagnosztikai eljárások miben létét, a betegek felkészítését a beavatkozásokra. Képessé válnak a neurológiai problémák azonosítására, a betegek idegrendszeri funkcióinak és egészségügyi állapotának folyamatos értékelésére. Az ellátó team többi tagjával együttműködve, kompetencia szintjének megfelelő alapvető ellátást nyújtson.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló, egészségügyi szakoktató/ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év neurológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakmai kémiai és biokémiai alapok, Szakmai fizikai és biofizikai alapok, Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Pszichológia alapjai, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Az alapvető kóros tünetek azonosítani tudja.	Betegmegfigyelés, állapotkövetés.	Instrukció alapján részben önállóan	Határozottság, empátia, jó meg-figyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása.	e-ápolási dokumentációt vezet
Asszisztál a diagnosztikai vizsgálatoknál.	Ismeri diagnosztikai beavatkozások előkészítésére, kivitelezésére vonatkozó feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri az életveszélyes állapotokat, és közreműködik annak elhárításában kompetenciájának megfelelően.	Ismeri az életveszélyes állapot tüneteit.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *Általános és speciális vizsgálatok*
- *Az egészségi állapot felmérés, a fizikális vizsgálatok neurológiai sajátosságai*
- *Neurológiai diagnosztikai vizsgáló módszerek, berendezések*
- *Betegek előkészítésének specialitásai diagnosztikus vizsgálatokra*

2 *Tudatállapot változások*
- *A beteg tudat éberségének megfigyelése*
- *Neurológia állapot felmérő skálák használatának megismerése, a kapott eredmények értékelése*
- *A beszédzavarok típusainak felismerése*

3 *A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások*
- *Koponyaűri nyomásváltozással járó kórképek*
- *Diagnosztikus lehetőségek*
- *Koponyaűri nyomásemelkedésben szenvedő beteg megfigyelése*

4 *Idegsebészeti beavatkozások*
- *Idegsebészeti beavatkozást igénylő kórképek*
- *Idegsebészeti beavatkozások típusai*
- *Koponyanyitás tájanatómiája*

5 *Fejfájás, epilepszia*
- *Fejfájás típusai*

- *Különböző roham típusok*
- *Epilepszia betegség*
- *Status epilepticus*

6 *Agyi érbetegségek*

- *Az agyi vérellátás zavarai*
- *Ischaemiás stroke típusai, vizsgálatok, ellátás lehetőségei*
- *Koponyaűri vérzés típusai*

7 *Neurotraumán átesett betegek*

- *Koponyasérülések*
- *Az agy traumás sérülései*
- *Gerincvelő traumás sérülései*

8 *Neuroinfektológiai betegségek*

- *Vírusfertőzések*
- *Bakteriális fertőzések*
- *Gombás fertőzések*
- *Egyéb kórokozók által indukált agyi fertőzések*

9 *Autoimmun betegségek*

- *Sclerosis multiplex Myasthaenia gravis*
- *Gullien-Barré syndróma*

10 *Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek*

- *Primer agydaganatok típusai*
- *Más helyen keletkezett tumorok agyi áttéti*
- *Gerincvelői tumorok*
- *Parkinson betegség*
- *Amyotropic latheral sclerosis*
- *Alzheimer betegség*

3.7.6 Pszichiátria klinikuma tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megismerje a pszichiátriai betegek ellátásának hazai színtereit, azok diagnosztikus és terápiás specialitásait. Legyen képes a felismerni a pszichiátriai tüneteket és kórképeket a különböző életkorokban, képes legyen a mentális zavarokkal küzdő betegek megfigyelésre és felismerje a pszichiátriai sürgősségi ellátást igénylő állapotokat. Ismerje meg a komplex pszichiátriai eljárásokat, mely a beteg/kliens intézeti felvételétől hazabocsátásáig tart.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év pszichiátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfejlesztés, Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Felismeri és felettesének jelenti a krízis és veszélyeztető magatartást.	Önkárosító magatartásformák, presuicidális szindróma, NSS.	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, jó meg-figyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása.	Elektronikus dokumentációt alkalmaz.
Felismeri a pszichiátriai gyógyszerek hatásait, mellékhatásait, azt dokumentálja.	A pszichiátriai ellátásban alkalmazott gyógyszerek hatásai, mellékhatása.	Teljesen önállóan		A gyógyszerekkel kapcsolatos elektronikus információkat értelmezi.
Felismeri a pszichotikus tüneteket s kompetenciájának megfelelően kezeli azokat.	Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok.	Teljesen önállóan		Elektronikus szakirodalmat olvas.

A tantárgy témakörei

1 *Pszichiátriai története, előítéletek, stigmák*

- A magyar pszichiátriai gondozás történeti áttekintése
- A pszichiátriai gondozás főbb színterei
- Előítéletek a pszichiátriával kapcsolatban, stigmák
- A pszichiátria és a jog, cselekvőképesség, a pszichiátriai betegek jogai, korlátozó intézkedések
- Sürgősségi és kötelező intézeti gyógykezelés

2 *Szorongásos zavarok*

- A szorongás jellemzői, etiológiája, neurobiológiája, epidemiológiája
- Gyermekeknél jelentkező szorongásos zavarok: szeparációs szorongás, szelektív mutizmus Genaralizált szorongásos zavar
- Pánikzavar
- Fóbiák: szociális szorongásos zavar (szociális fóbia), Agorafóbia, Specifikus fóbiák, kevert szorongásos és depressziós zavar

- Kényszeres és kapcsolódó zavarok: OCD-obszesszív-kompulzív zavar etiológia, epidemiológia, diagnosztika/tünettan, komorbiditás, differenciáldiagnosztika, terápia

3 *Hangulatzavarok*

- Epidemiológia, etiológia (genetikai tényezők, pszichoszociális tényezők), patogenezis, komorbiditás, diagnosztika, differenciáldiagnosztika
- Depresszió, Bipoláris zavar: Depressziós epizódok, Mániás epizódok, Kevert epizódok
- Diszruptív hangulatszabályozási zavar (DMDD), Disztímia, ciklotímia
- A kórképek terápiája: biológiai terápiák, pszichoterápiák
- Öngyilkosság (suicidum): öngyilkos magatartás, epidemiológia, az öngyilkosság rizikó- és védőfaktorai, presuicidális szindróma felismerése – Ringel triász

4 *Pszichoaktívszerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok Addikció* fogalma, neurobiológiája, a kémiai hozzászokás ismérve

- Alkohol, koffein, kannabisz, fenciklidin (és rokon vegyületei), hallucinogének, inhalánsok, opiátok, nyugtató-, altató és szorongásoldószerek, stimulánsok és nikotin használatával összefüggő zavarok
- A zavarok etiológiája, epidemiológiája, diagnosztikája és tünettana, differenciáldiagnosztikája és terápiája

5 *Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktuskezelés*

- A pszichotikus állapotok meghatározása, epidemiológia, etiológia, tünetek, diagnosztika, a pszichotikus zavarok osztályozása a DSM-V alapján: Téveszmés zavar, Rövid pszichotikus zavar, Szkizofreniform zavar, Szkizofrénia, Szkizoaffektív zavar, Differenciáldiagnózis A szkizofrénia lefolyása, kezelés: gyógyszeres kezelés, pszicho és szocioterápiák, ECT, agresszió

6 *Személyiség zavarok*

- Történeti vonatkozások
- Klasszifikáció
- Kóreredet (genetikai, biológiai, pszichológiai faktorok)
- Terápiás lehetőségek

A személyiségzavarok típusai:

- A csoport: Paranoid, szkizoid, szkizotípiás személyiségzavar
- B csoport: antiszociális, borderline, hisztrionikus, nárcisztikus személyiségzavar
- C csoport: elkerülő, dependens, kényszeres személyiségzavar

Nem meghatározott, egyéb személyiségzavar

NSSI: nem szuicidális önsértések

7 *Táplálkozási magatartás zavarai*

- A gyermekkori evészavarok diagnosztikájának nehézségei, gyermekkori és serdülőkori kezdetű Anorexia nervosa, Bulimia nervosa, Pica, Ételelutasítással járó érzelemzavar, Szelektív evés, Fóbiás típusú evészavar, Falászavar, Izomdiszmorfia, Orthorexia nervosa. A tanulók megismerik a kórképek epidemiológiáját, etiológiáját, klinikai tüneteiket, a kórlefolyást, prognózist az alkalmazott terápiákat.

8 *Organikus pszichoszindrómák*

- A betegvizsgálat sajátosságai
- Demenciák, a demenciák osztályozása, felosztása (tünetek, kóreredet, életkor és gyógykezelhetőség alapján)
- A demenciák differenciáldiagnózisa

- A demenciákhoz társuló pszichológiai és magatartási zavarok
- Alzheimer demencia, vaszkuláris demenciák, frontális demenciák, Lewy-testes demencia
- A delírium-szindróma, delíriumok okai, terápia
- Egyéb organikus mentális zavarok (organikus hallucinózis, organikus (deluzív) paranoid zavar)
- Intellektuális képesség zavarok, okai, súlyosság

3.7.7 Geriátria klinikuma tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanuló tisztában legyen az öregedési folyamatok tudományos vizsgálatának szakterületeivel, ezen belül az idősgyógyászat típusaival, a témával kapcsolatos fogalmak definícióival. Ismerje meg az idősödő társadalmakra jellemző demográfiai helyzet mutatóit. Ismerje meg az idősek helyzetét a mai társadalomban, az öregedő társadalmak kihívásait, problémáit, az erre adható társadalmi, szociális egészségügyi válaszokat és segítségnyújtási lehetőségeket. Ismerje az idős kor jellegzetességeit, az öregedés biológiai folyamatát, az érzék-szervek, szervrendszerek, a viselkedés és az emberi kapcsolatok idősödéssel járó változásait. Ismerje fel az idős kor veszélyeztető tényezőit. Legyen képes részt venni az egészséges idősek egészséggondozásában, illetve sajátítsa el az idős betegek megfigyelésének, speciális ápolásának, gondozásának alapjait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év geriátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfejlesztés, Pedagógiai-betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana, Pszichiátria klinikuma

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

Bemutatja a geriátriát és elhelyezi a gerontológián belül, Ismerteti az egyes országok, illetve Magyarország demográfiai jellemzőit.	A gerontológia és a geriátria története. Gerontológiai ismeretek, a gerontológia definíciója, típusai, rendszerszemlélete. Az idősödés folyamata a világ országaiban, Európában és Magyarországon, Népegészségügyi ismeretek.	Teljesen önállóan	Jó megfigyelő készség, képesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, kritikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, képesség, együttműködési készség, képesség, határozottság, türelem, empátia,	Informatikai ismeretek, informatikai eszközök alkalmazása, kereső funkciók, programok alkalmazása.
Felismeri az idős kor testi-, szellemi és működésbeli változásainak jellegzetességeit és elkülöníti egyes betegségektől, kórképektől.	Biofizika, biokémia. Anatómia- élettan, kórélettan. A test külső jegyeinek, jellegzetességeinek változása, érzékszervi változások, testtömeg-, izomzat, csontrendszer-, immunrendszer változása. Mozgás és reflexek idős korban. Időskori akklimatizáció sajátosságai, közérzet-, figyelem, hangulatváltozások, alvás és életritmus változásai, társas kapcsolatok, elszigetelődés. Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek.	Teljesen önállóan	feltétel nélküli elfogadás képessége.	Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.
Felméri és felismeri az időseket veszélyeztető tényezőket, egyénre szabott prevenciós tervet összeállít és kivitelez.	A biztonság szükségletének változása idős korban. Az idősek testi, lelki épségét veszélyeztető tényezők. Az időskori balesetek okai, formái. A balesetek	Teljesen önállóan		Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata,

	megelőzésének lehetőségei. Baleseti veszélyforrások. Az időskorúakra irányuló agresszió okai, megjelenési formái. Az időseket érin-tő családon belüli erőszak. Az idős ember védekező, elhárító magatartásának jellemzői. Az ápoló szerepe az önveszélyeztető, illetve az idősek elleni agresszió felismerésében és Megszüntetésében. Az abúzus fogalma. Az időskori szenvedélybetegségek kialakulásának okai, lelki háttere, megjelenési formái. Öngyilkosság okai idős korban. Az idős emberek érdek-, és jogvédelme.			elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.
Ismerteti az időskori gyógyszerfelszívódási zavarokat, interakciókat.	A gyógyszerek hatásai, mellékhatásai idős korban, idősek gyógyszerelésnek sajátosságai. A gyógyszereléshez kapcsolódó dokumentációs feladatok.	Teljesen önállóan		Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.

A tantárgy témakörei

1 Bevezetés a geriátriába

- Magyarország jellemző demográfiai adatai

- A korfa fogalma, típusai, Magyarország korfájának jellemzői, nemzetközi összehasonlítás
- A magyar társadalom életkor szerinti megoszlása, sajátosságai
- Az időskorúak számarányának alakulása Magyarország népességén belül
- A nemek arányának alakulása az időskorúak körében
- A népesség elöregedésének okai
- A kettős öregedés értelmezése
- Európai és világ trendek az időskorúak számarányában
- Az elöregedés és a népességfogyás társadalmi és gazdasági következményei
- Az időskor felosztása, az egyes szakaszok sajátosságai
- Az idősek helyzete a mai társadalomban
- Időseket ellátó hazai intézményrendszere
- A gerontológia definíciója, típusai, rendszerszemlélete
- A geriátria fogalma, kapcsolata a gerontológiával
- Klinikai geriátria
- Geriátriai ápolás

2 *Az idős kor jellegzetességei*

- Szerepváltozások, magatartások, hiedelmek, veszteségek, krízisek, a gazdasági tényezők hatása, a jövedelmi viszonyok változása, nyugdíjazás, az életmód változás hatása, az életminőség, társas kapcsolatok, munkavégzés idős korban.

3 *Az öregedés biológiai folyamatát befolyásoló tényezők, az időskorra vonatkozó általános jellegzetességek*

- A test külső jegyeinek, jellegzetességeinek változása, érzékszervi változások, testtömeg-, izomzat-, csontrendszer változása, mozgás, reflexek idős korban, időskori akklimatizáció sajátosságai, szervek- szervrendszerek, immunrendszer működésének változásai, érdeklődés, közérzet, figyelem, érzelmek/ hangulat-, alvás-, életritmus változása, elszigetelődés.

4 *Veszélyeztető tényezők idős korban*

- A biztonság szükségletének változása idős korban
- Az idősek testi, lelki épségét veszélyeztető tényezők
- Az időskori balesetek okai, formái
- Baleseti veszélyforrások
- A balesetek megelőzésének lehetőségei
- Az időskorúakra irányuló agresszió okai, megjelenési formái
- Az időseket érintő családon belüli erőszak
- Az idős ember védekező, elhárító magatartásának jellemzői
- Az ápoló szerepe az önveszélyeztető, illetve az idősek elleni agresszió felismerésében és megszüntetésében Az abúzus fogalma
- Az időskori szenvedélybetegségek kialakulásának okai, lelki háttere, megjelenési formái Öngyilkosság okai idős korban Az idős emberek érdek-, és jogvédelme

5 *Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek Keringés rendszere Idegrendszer*

- Érzékszervek rendszere
- Mozgás-, csontok, izomzat szervrendszere
- Zsigeri rendszer: emésztő rendszer
- Légzőrendszer

- Vizeletkiválasztó rendszer
- Nemi szervek rendszere
- Endokrin rendszer

6 *Egészséggondozás idős korban*

- Az egészség definíciói
- Ember és környezet
- Az egészségi állapotot befolyásoló tényezők
- Az egészséges életvitel kialakításának lehetőségei idős korban
- Az egészség fenntartása
- A betegségek kialakulása, rizikótényezői
- Egészséges életmód összetevői
- Egészségkárosító tényezők
- Népegészségügyi mutatók
- Egészségtudatos magatartás
- A testtartás és a rendszeres mozgás jelentősége a mindennapi életben
- Az életmód keringési szervekre és a légzőrendszerre gyakorolt hatása
- A táplálkozás, az életmód és az emésztőrendszer közti összefüggések
- A túlzott tápanyagbevitel következményei
- Az egészséges étrend, napirend összeállítása
- Segítségnyújtás az idős emberek szükségleteinek kielégítésében, ápolási feladatok

7 *Idős betegek speciális ápolása*

- Segítségnyújtás az idős emberek szükségleteinek kielégítésében
- Demenciában, Alzheimer kórban szenvedő betegek speciális ápolása
- Neurológiai kórképek fennállása esetén nyújtott egyénre szabott ápolás
- Emésztőrendszeri kórképek speciális ápolása
- Akut és krónikus sebek ellátása ápolása
- Esések megelőzése, kezelése
- Megváltozott ürítési szükséglet és megváltozott ürítés ellátása
- Decubitus prevenciója, ellátása
- Segédeszközök, ápolási eszközök alkalmazása az idősellátásban
- Segélyhívó eszközök alkalmazása az idősellátásban

3.7.8 Klinikai gyakorlat tantárgy 189/168 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy szintézisbe hozza az elsajátított ismereteket, ápolási és asszisztensi ismereteket gyakorlati készségekké kovácsolja össze. Továbbá betekintést enged a tanulóknak a munkahelyi környezetben történő betegellátásba és a kliensekkel történő interakcióba.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Ápoló Bsc 2 év klinikai adott osztályon eltöltött klinikai gyakorlattal / felsőfokú végzettséggel, szakirányú középfokú szakképzettséggel, egészségügyi gyakorlatvezető végzettséggel és legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan

és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfejlesztés, Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana, Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Készség szintű belgyógyászati ápolási beavatkozásokat végez (EKG készítés, részvétel az infúziós terápiában: palack csere, cseppszám szabályozás, húgyhólyag irrigálás, széklet vizelet hányadék mintavétel, felfogása, oxigén terápia alacsony nyomású rendszerekkel).	Ismeri a beavatkozások elméleti és gyakorlati kivitelezésének menetét, az esetleges szövődményeket megfigyeli.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkájára és önmagára precíz, szem előtt tartja az etikai normákat és jogi követelményeket, empatikusan előítéletektől mentesen viszonyul a kliensekhez és a team tagjaihoz.	Betegmegfigyelő monitorral EKG-t készít, kinyomtatja a szükséges anyagokat.
Készség szintű ápolási beavatkozásokat végez, nasogasztrikus szondán keresztül táplál, sztómazsákot cserél, gondoz, beöntést ad, műtéti előkészítést végez.	Ismeri az ápolási beavatkozások kivitelezésének protokolljait, eszköz igényét.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Készség szinten bőrtesztet végez.	Ismeri a bőrtesztek kivitelezésének eszközeit és módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet

Készség szinten testváladékot felfog, mintát vesz (köpet, torok, szem, orr, fül váladék).	Ismeri a testváladékok felfogásának módját és a mintavételek kivitelezésének protokollját.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Részt vesz az osztályok, szakrendelők mindennapjaiban, a klienssel történő interakciókban.	Ismeri az egészségügyi ellátórendszer működésének alapját, a helyét és szerepét az ellátásban.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet

A tantárgy témakörei

1 *Belgyógyászat gyakorlat*

- A tanuló betekintést nyer az alábbi osztályok működésébe: Kardiológia, pulmonológia, nefrológia, és elsajátítja az oxigénterápia, infúziós terápia, húgyhólyag irrigálás, EKG készítés, széklet, vizelet és hányadék mintavételeket, és laborba juttatásukat. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciózások kivitelezését (s.c., i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.
- Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

2 *Sebészet gyakorlat*

- A tanuló betekintést nyer a sebészeti, ortopédiai és traumatológiai osztályok mindennapjaiba, elsajátítja az akut és műtéti sebkezelést, decubitus felmérést, sztómagondozást, beöntés adását, gyomorszondán keresztüli táplálást, sebváladék mintavételt és a beteg műtéti előkészítését. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciózások kivitelezését (s.c., i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.
- Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

3 *Kisklinikumi gyakorlat*

- A tanuló betekintést nyer a szemészeti, urológiai, orr-fül-gégészeti, bőrgyógyászati ellátás menetébe, gyakorolja a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, orrkenőcs, fülcsepp beadását, a bőrtesztek kivitelezését, valamint köpetet, torok-szem-orr-fül váladékot vesz, és laborba juttat.
- Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

4 *Egyéb klinikai gyakorlat*

- A tanuló betekintést nyer az alábbi osztályok működésébe: Pszichiátria, neurológia, geriátria, szülészet-nőgyógyászat.
- Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

3.8. Ápolói alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 262/252 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület célja megalapozni a szakápolástani és ápolástani feladatokat, megfelelően rávilágítva milyen széles körű ismeret integrációra van szükség az ápolói hivatáshoz. Lehetővé tenni, hogy a tanuló megfelelő jogi, etikai, biokémiai, biofizikai, sejtbiológiai, mikrobiológiai, közegészségtani, informatikai, pszichológiai, népegészségtani, kommunikációs, egészségnevelésiegészségfejlesztési, egészségszociológiai ismereteket felhasználva részt vegyen a gyógyító team munkájában.

3.8.1 Biokémia tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik képesek holisztikusan szemlélni az egyént és annak ellátását. Akik képesek megfelelő ismereteik révén körültekintéssel felkészíteni a klienseket a rájuk váró vizsgálatokra, hiszen ismerik azok biokémiai hatásait. Megismertetni a tanulókkal a szervezet belső egyensúlyának alappilléreit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Biokémikus / Kémikus / Kémia szakos tanár.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Kémia (szerves kémia), Biológia (sejttan, emberi test)

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Saját szavaival megfogalmazza az élő szervezet biokémiai alapjait.	Felismeri az élő szervezetben a biokémiai tényezőket, tudja azok meghatározásának módját, az alapvető tápanyagok, emberi testre kifejtett hatásait.	Teljesen önállóan	A vizsgálatok során holisztikusan szemléli az egyént, figyel a sajátos reakciókra melyet a vizsgáló eljárások váltanak ki. Preventív szemléletű, ösztönzi a klienst a szükséges beavatkozásokon való részvételre, pszichésen támogató, szakmája iránt elkötelezett.	
Jellemzi az anyagcsere folyamatok alapvető tulajdonságait.	Ismeri az anyagcsere elemeit, a szervezet szempontjából nélkülözhetetlen biokémiai folyamatokat.	Teljesen önállóan		
Felméri az emberi szervezet homeosztázistól eltérő állapotait.	Ismeri a homeosztázis elemeit, a legfontosabb vizsgáló eljárásokat, és azok használatát ápolói szempontból.	Instrukció alapján részben önállóan	Folyamatos tanulásra törekszik.	Homeosztázis monitorozást végez diagrammok segítségével.

A tantárgy témakörei

1 A biokémia alapjai

- Az élőszervezet építőanyagainak és biokémiai alapfolyamatainak jellemzői, élettani szerepe, makromolekulák, enzimek, vitaminok

2 Az anyagcsere folyamatok biokémiája

- Fehérjék jellemzői, csoportjai. A hemoglobin szerkezete, jellemzői. Aminosavak csoportosítása, anyagcsere folyamatainak jellemzői. Az emberi szervezet nitrogén anyagcseréje, karbamid szintézise. A glukóz oxidációja és szintézise. Lipidek jellemzői, csoportosításuk, lipid anyagcsere folyamata, módszerei. Oxigén és széndioxid anyagcsere jellemzői. Enzimek és működésük.

3 Homeosztázis

- A homeosztázis fogalma, alkotói, élettani jellemzői, diagnosztikai módszerei

3.8.2 Biofizika tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik képesek holisztikusan szemlélni az egyént és annak ellátását. Akik képesek megfelelő ismereteik révén körültekintéssel felkészíteni a klienseket a rájuk váró vizsgálatokra, hiszen ismerik azok biofizikai hátterét. Szintézisbe hozni az anatómiai ismereteiket a diagnosztikai eljárásokkal.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Fizikus / Biofizikus / Fizika szakos tanár.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Fizika (elektromosságtan, mágnesesség, rezgések, hullámok, kinematika, vektorok, erő, munka, kommunikációs eszközök, képalkotás, képrögzítés, fény jellemzői, radioaktivitás), Biológia (sejttan, emberi test)

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Jellemzi az életfolyamatok biofizikáját	Ismeri a különböző fizikai alapfogalmakat, megfelelő használatukat.	Teljesen önállóan	A vizsgálatok során holisztikusan szemléli az egyént, figyel a sajátos reakciókra melyet a vizsgáló eljárások váltanak ki. Preventív szemléletű, ösztönzi a klienst a szükséges beavatkozásokon való részvételre, pszichésen támogató, szakmája iránt elkötelezett. Folyamatos tanulásra törekszik.	
Meghatározza az EKG, EEG, EMG, ENG működési elvét	Ismeri a szervezetben keletkező elektromosságot, és ezek rögzítésének módjait.	Teljesen önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Ismerteti a képalkotó vizsgálatok elméleti alapjait, használatuk indikációit, kontraindikációit és szövődményeit.	Ismeri a képalkotó eljárásokat, a működési elvüket, hatásukat az emberi szervezetre, szövődmények kialakulásának lehetőségeit	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Az életfolyamatok biofizikai jelenségei

- Az emberi szervezet élettani működésének biofizikai jelenségei, Inger, ingerület, ingerelhetőség, a szenzoros működés tulajdonságai. Mozgás, helyváltoztatás, izomműködés.

Légzés (mechanika, gázcsere, nyomásviszonyok, felületi feszültség). Keringés (szívműködés, szisztole-disztole, szívmunka, vérnyomás, folyadék-véráramlás). Látás (optikai alapok, akkomodáció, fotoreceptorok, fényérzékelés, látómező). Hallás (halláselmélet, audiometria)

2 *Elektromos diagnosztikai módszerek fizikai alapjai*

- Elektromos diagnosztikai eszközök (EKG, EEG, EMG, ENG) működési elvének jellemzői

3 *Képalkotó módszerek biofizikai alapjai*

- Radiológiai alapismeretek. A Rtg, CT, MR, PET, SPECT, UH, Angiográfiás és Mammográfiás radiológiai vizsgáló eszközök működési elvének jellemzői. A vizsgáló módszerek főbb indikációi, kontraindikációi. A kontrasztanyagok helye, szerepe a képalkotó diagnosztikában. A kontrasztanyagok főbb jellemzői és típusai Az endoszkópos vizsgálatok alkalmazásának elméleti alapjai, indikációi, céljai

3.8.3 Sejtbiológia II. tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Az emberi szervezetben a sejtek, szövetek szerveket, funkcionális egységben szervrendszereket, az emberi szervezetet alkotják. A patológiai diagnosztika ennek a legkisebb egységeire, a sejtekre és szövetekre épül. A szövettani asszisztens feladata ezeknek az emberi szöveteknek diagnosztikára való előkészítése. A tanítás célja, hogy a hallgató megismerje a szöveteket alkotó sejtek működését, biokémiai összetevőit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Általános orvos / Biológia szakos tanár.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Sejtbiológia, szakmai kémia és biokémiai alapok

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Elsajátítja a sejtek alkotóelemeit, szerkezetüket, és azok funkcióit	Ismeri a sejttani alapismereteket	Teljesen önállóan	A vizsgálatok során holisztikusan szemléli az egyént, figyel a sajátos reakciókra melyet a vizsgáló eljárások váltanak ki. Preventív szemléletű, ösztönzi a klienst a	Digitális atlaszok segítségével sajátítja el a sejtek alkotórészeit
Megismeri a sejt életjelenségeit, azok folyamatát, összefüggéseit	Ismeri a sejttani alapismereteket	Teljesen önállóan		

Elsajátítja a sejtciklus és a sejtosztódás formáit, folyamatát, működési zavarait	Ismeri a sejttani alapismereteket	Teljesen önállóan	szükséges beavatkozásokon való részvételre, pszichésen támogató, szakmája iránt elkötelezett. Folyamatos tanulásra törekszik.	
Felidézi a különböző szövettípusokat és azok jellemzőit	Ismeri a szövettani alapismereteket	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Sejttani alapismeretek

- A sejt molekuláris összetevői
- A sejt strukturális alapjai
- A sejtmembrán.
- A citolazma
- Lizoszómák, mitokondriumok szerkezete, működésük
- Anyagtranszport a membránon keresztül
- Autofágia, heterofágia
- Golgi-apparátus működése
- A sejtmag szerkezete, a kromoszómák jellemzése.
- Fehérjeszintézis és anyagtermelés
- A sejtek mozgása
- Sejtosztódás típusai, folyamata

2 Általános szövettani alapismeretek

- Hámszövet jellemzői, csoportosítása.
- Sejtkapcsolódási módok.
- Speciális hámok.
- Kötő-és támasztó szövetek jellemzői
- A kötőszövetek osztályozása
- Sejttípusok, sejt közötti állomány
- Vér és vérképző szövetek jellemzése
- Simaizomszövet, harántcsíkolt izomszövet és a szívizom jellemzői
- Idegszövet jellemzői Idegrostok
- Az idegvégkészülékek jellemzői.
- A szinapszis

3.8.4 Mikrobiológia tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók mélyítsék el a fertőzésről, fertőző betegségekről korábban megszerzett ismereteiket. A tantárgy tanulása járuljon hozzá a klinikai tantárgyak megalapozásához. Ismerjék meg a kórokozókat, jellemzésüket és vizsgálati módjaikat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Mikrobiológus / Biológia szakos tanár.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A mikrobák tulajdonságaival, ellenálló képességével kapcsolatos ismereteit összekapcsolja az infekciókontroll ismereteivel.	Ismeri a baktériumok, vírusok, gombák és paraziták alapvető jellemzőit, tulajdonságait, szerepüket a betegségek kialakulásában, a kórokozók kimutatásának lehetőségeit.	Teljesen önállóan	Felelősséget érez a fertőzések és járványok megelőzése iránt, törekszik azoknak a tényezőknek a kiiktatására, amelyek ezek kialakulásában, terjedésében szerepet játszanak. Belátja a megelőzés szerepét a betegségek kialakulásában.	Videók, képek keresése az Internetről, prezentáció készítés
Felsorolja és jellemzi a kórokozókat, és azok vizsgáló módszereit.	Ismeri a kórokozókat és azok jellemzését, vizsgálatát.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *Bakteriológia, virológia és mikológia*

- A baktériumok osztályozása, elnevezése
- A baktériumok alakja, szerkezete, anyagcseréje, szaporodása, kórokozó képessége, ellenálló képessége
- A szervezet normál baktériumflórája
- A bakteriológiai vizsgálati módszerek típusai
- Antibiotikus kezelés, antibiotikum rezisztencia
- A vírusok jellemzői, szerkezetük, osztályozásuk
- A vírusok ellenálló képessége
- A vírusbetegségek patogenezise, kimutatása, kezelése, megelőzése
- A gombák általános tulajdonságai, a gombasejt felépítése, szaporodásuk
- A gombák osztályozása
- A gombák kórokozó képessége, a gombafertőzések rizikófaktorai
- A mycosisok kimutatása, kezelése, megelőzése
- A gombák ellenálló képessége

2 *Parazitológia*

- A parazitológia tárgya, felosztása
- A paraziták rendszerezése, protozoonok, parazita férgek, parazita ízeltlábúak főbb jellemzői
- A paraziták behatolása a szervezetbe, hatásuk a szervezetre

- A paraziták ellenálló képessége
- A paraziták kimutatása, kezelés, megelőzés elvei

3.8.5 Közegészségtan - járványtan tantárgy 36/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Ismeri a levegő-, víz-, talajszennyeződés emberre és a környezetére gyakorolt hatásait. Ismeri az élelmiszerekkel kapcsolatos egészségkárosodásokat, azok vizsgálati módszereit, továbbá az ételfertőzésre, ételmérgezésre gyanús megbetegedések tüneteit, valamint a szükséges intézkedéseket.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Mikrobiológia, biológia, komplex természettudományos tárgy,

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Ismerteti a közegészségtani alapfogalmakat, elhelyezi a tárgyát az orvostudományban.	Ismeri a közegészségtani alapokat	Teljesen önállóan	Preventív szemléletű, a kórokozók terjedésének megelőzésére törekszik.	
Felismeri a fertőzés terjedési lehetőségeit, a fogékony embereket	Ismeri a fertőzés, fertőző betegség fogalmát, a fertőző betegségek kialakulását, előfordulási módjait, a járványfolyamat mozgatóerőit.	Teljesen önállóan		Naprakészen tájékozódik a digitálisan elérhető járványügyi helyzetekről, amennyiben felmerül, hogy a kliens utazás közben fertőződött meg.

Ismerteti az enterális, kültakarón keresztül terjedő és légúti rendszer járványtanának főbb tényezőit	Ismeri az enterális, kültakarón keresztül terjedő és légúti rendszer járványtani jellemzőit.	Teljesen önállóan		
Munkaterületén részt vesz a fertőző betegségek terjedésének megelőzésében.	Ismeri az alapvető járványügyi feladatokat, járványellenes teendőket	Instrukció alapján részben önállóan		Járványügyi szervezet honlapjának keresése az Interneten.
Ismerteti az immunvédekezés lényegét, az immunrendszer szerepét a védekezésben.	Ismeri az immunrendszer működésének alapjait, az immunitás fajtáit, az immunrendszer kóros működésének formáit.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 A közegészségtan alapjai

- A közegészségtan fogalma, története, részterületei, helye és feladatai az orvostudományban. A magyar népegészségügy felépítése és szervezeti rendszere Humán ökológia.
- A légkör felépítése, tulajdonságai és hatása a szervezetre.
- A levegőt szennyező legfontosabb anyagok és források, globális következmények.
- Ivóvíz nyerés és ivóvíz ellátás helyzete Magyarországon
- A talaj környezet-egészségügyi hatásai

2 A fertőzés, fertőző betegségek

- A fertőzés, fertőző betegség fogalma
- A fertőző betegség létrejöttének feltételei: kórokozók száma, virulencia, behatolás helye, szervezet ellenállása
- A fertőző betegségek csoportosítása járványtani szempontból
- A fertőző betegségek előfordulási módjai: sporadikus, endémiás előfordulás, epidémia, pandémia, szezonalitás, ciklicitás
- A fertőzésekről általában, járványtan felosztása. Járványfolyamat elsődleges és másodlagos mozgatóerői. A fertőző betegségek és járványok megelőzése, járványügyi intézkedések Enterális fertőzések járványtana (Bakteriális fertőzések: Hastífusz, Paratyhus, Dysenteria, Coli enteritisek
- Enterális fertőzések járványtana (Bakteriális fertőzések: Yersiniosis, Campylobacteriosis,
- Helicobacteriosis, Kolera, Toxikoinfekciók; Vírusfertőzések; Féregfertőzések)
- Légutakon keresztül terjedő fertőzések járványtana (Torokgyík, Mumpsz, Rubeola, Kanyaró, Szamárköhögés, Bárányhimlő, Skarlát, Meningitis epidemica, Haemophylus influenzae

- Légutakon keresztül terjedő fertőzések járványtana (Influenza, Mononucleosis infectiosa, Legionellosis, Tuberculosis, Streptococcus fertőzés).
- A kültakarón keresztül terjedő fertőző betegségek járványtana

3 *A járványfolyamat mozgatóerői*

- Elsődleges mozgató erők:
- A fertőző forrás
- A fertőzés terjedésének lehetséges módjai
- A fogékony emberi szervezet
- Másodlagos mozgató erők: természeti, társadalmi, egyéni tényezők

4 *Járványügyi feladatok*

- A fertőző betegségek megelőzése
- Járványügyi teendők fertőző betegségek előfordulásakor - teendők a beteggel és a beteg környezetében
- A fertőző beteg bejelentése
- Az izoláció, annak szakmai és jogi vonatkozásai. A fertőzőbetegségek megelőzése, immunizálás, oltások és azok formái, jellemzői, oltási naptár.

5 *Kórházi fertőzések járványtana*

- A nosocomiális infekció fogalma, jelentősége
- A nosocomiális fertőzések epidemiológiai sajátosságai
- A nosocomiális infekció kialakulását elősegítő tényezők, a fertőzés terjedésének leggyakoribb módjai
- Az infekció kontroll fogalma, feladata
- Az infekció kontroll tevékenységi elemei
- A nosocomiális surweillance. Kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése. Megelőző tevékenység Izolációs szabályok a betegellátás során, környezeti infekciókontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egész-ségügyi kártevők elleni védekezés. Antibiotikum politika. Az egészségügyi dolgozók nosocomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.
- A leggyakoribb nosocomiális infekciók: húgyúti infekciók, pneumoniák, műtéti sebfertőzés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés okai, hajlamosító tényezői, jellemzői, az infekciók megelőzésének lehetőségei, ápolói feladatai
- Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai.

6 *Immunológia*

- Az immunrendszer működése
- Az immunitás formái
- A szervezet immunizálása
- Az immunrendszer megváltozott működése: allergia, autoimmun betegségek, immunhiányos állapotok

3.8.6 Egészségügyi etikai esettanulmányok tantárgy 18/16 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tárgy tanítása elsődlegesen a tanulók attitűdjének formálását, általános tájékozottságuk szélesítését szolgálja. Az etikai ismeretek elmélyítése.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Történelem (állampolgári ismeretek, Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek, Egészségügyi etika és jog alapjai)

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Jellemzi az egészségügyben az alapvető viselkedési normákat.	Ismeri az egészségügyi etika alapfogalmait.	Teljesen önállóan	Felelős és etikus viselkedés, magabiztos kiállás.	
Megítéli a munkája kapcsán leggyakrabban jelentkező etikai dilemmákat.	Ismeri a leggyakoribb egészségügyi munka során fellépő etikai dilemmákat, és kompetencia szintű kontextusát. A dolgozótól elvárt viselkedésmódot megérti.	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a munkája során rá vonatkozó etikai normákat	Ismeri az egészségügyi dolgozókkal szemben támasztott etikai elvárásokat, és a be nem tartásukból származó következményeket.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet az etikai normák betartásával.

A tantárgy témakörei

1 Rendszerező ismeretek

- Alapfogalmak: erkölcs, moralitás, érték, norma, etika
- A bioetika, ápolásetika fogalma
- Az egészségügyi etika alapelvei: autonómia tisztelete, "ne árts" elve, jótékonyság elve, igazságosság elve
- Szakmai etikai alapkövetelmények: előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimitás, esélyegyenlőség biztosítása
- Az orvos és szakdolgozó, illetve a szakdolgozó és beteg közötti kapcsolat etikai normái
- A team munka alapjai, együttműködés az egészségügyi dolgozók között
- Személyiségi jogok, titoktartás, adatvédelem
- Tájékozott beleegyezés, az egészségügyi szakdolgozó kompetenciája a betegtájékoztatásban Egészségügyi etikett: az egészségügyi dolgozó megjelenése, az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartás, viselkedés A beteglátogatás viselkedési szabályai
- Etikai kódex
- Etikai sajátosságok időskorban

2 Az egészségügyi etika alapjai

- Az egészségügyi etika alapelvei. Etikai értékek az egészségügyben. Etikai szabályozás. Etikai kódex.

3 *Az egészségügyi dolgozók tevékenységének etikai kérdései*

- Az egészségügyi dolgozók tevékenységének etikai elvei és problémái: titoktartás etikai vonatkozási, tájékoztatás etikai kérdései, haldokló beteg ápolásának etikai kérdései, gyermekek ápolásának etikai vonatkozásai, különleges esetek/akadályozott emberek ápolásának etikai problémái, fizikai/kémiai korlátozó intézkedések alkalmazásának etikai kérdései etikai kérdései. Az egészségügyi sztrájk. Etikai dilemmák és bioetikai kérdések. Az abortusz etikai kérdései. Eutanázia formái és etikai vonatkozásai. Társadalmon belüli szubkultúrák etikai vonatkozásai.

4 *Szakdolgozói etikett*

- Az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartás, viselkedés. Szakmai etikai alapkövetelmények: előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimitás

5 *Etikai esettanulmányok*

- Az egészségügyi dolgozók tevékenységével kapcsolatos esettanulmányok ismertetése, kötetlen beszélgetés formájában történő elemzése, a szakdolgozói etikettel kapcsolatos esettanulmányok ismertetése, és kötetlen beszélgetés formájában történő beszélgetés elemzése. Abortusszal kapcsolatos, eutanáziával kapcsolatos esettanulmányok.

3.8.7 Egészségügyi jogi esettanulmányok tantárgy 18/16 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tárgy tanítása elsődlegesen a tanulók attitűdjének formálását, általános tájékozottságuk szélesítését szolgálja. Olyan szakemberek oktatásának szerves részét képezi, akik ismerik és magukra nézve kötelezően alkalmazzák a betegjogokat, tisztában vannak az ellátó személyzet jogaival és kötelességével.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Történelem (állampolgári ismeretek, Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek, Egészségügyi etika és jog alapjai)

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**

Megnevezi és leírja a magyar jogrendszer alapvető fogalmait, és az alaptörvényi szabályozásokat	Ismeri Magyarország alaptörvényének főbb szabályait, ismeri a jogot, a jogrendet és a jogforrásokat.	Teljesen önállóan		Ismeri a jogszabályok elektronikus elérhetőségeit.
Betartja az egészségügyi dolgozókra vonatkozó speciális jogszabályokat.	Ismeri a betegjogokat, az egészségügyi dolgozó jogait és kötelességeit, az adatvédelmi szabályokat.	Teljesen önállóan		Ismeri az elektronikus adatvédelmi szabályozást.
Ismerteti a szociális ellátások jogi alapjait.	Ismeri az állam szerepét a szociális ellátások tekintetében, felsorolja a szociális intézményeket	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a munkája során rá vonatkozó etikai normákat	Ismeri az egészségügyi dolgozókkal szemben támasztott etikai elvárásokat, és a be nem tartásukból származó következményeket	Teljesen önállóan	Felelős és etikus viselkedés, magabiztos kiállás.	
Ismerteti a főbb szociális ellátásokat	Ismeri a szociális törvény által szabályozott ellátásokat, a társadalombiztosítási nyugellátásokat, egészségbiztosítási támogatásokat, családi ellátásokat, a gyermekvédelmi törvény és a munkanélküliek támogatásával kapcsolatos szabályozásokat. A közszolgáltatások rendszerét.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *A jog és a jogrend*

- Jogi normák fogalma. A jog és a jogrend fogalma, a belső jogforrások rendszere. Magyarország Alaptörvényében meghatározott alapvető jogok és kötelezettségek.

2 *Egészségügyi jogi ismeretek*

- Az egészségügyre és az egészségügyi szolgáltatásra vonatkozó fontosabb jogi szabályozások. A betegek jogai és a betegjogok érvényesítése. Egészségügyi sztrájkjog. Az egészségügyi dokumentáció kezelése. Információbiztonság és adatvédelem. Egészségügyi dokumentációval kapcsolatos jogok. Az idősellátás jogi vonatkozásai.

3 *Szociális ellátások jogi alapjai*

- A szociálpolitika intézményrendszere és az állam szerepe. A szociális ellátások rendszerei: biztosítási ellátások, költségvetésből finanszírozott ellátások. A szociális szempontból főbb ellátások és jellemzőik: A szociális tv. által szabályozott ellátások, a társadalombiztosítási nyugellátások, egészségbiztosítási támogatások, családi ellátások, a gyermekvédelmi tv. és a munkanélküliek támogatásával kapcsolatos szabályozások. A közszolgáltatások rendszere: az egészségügy és a szociális ellátás intézményei és azok alapvető követelményei, jogi alapjai. Az állami szervek rendszere, jellegük és egymáshoz való viszonyuk. Az állam felelőssége a lakosság egészségi állapotáért. Esélyegyenlőség biztosítása.

4 *Jogi esettanulmányok*

- Az egészségügyi szolgáltatásra vonatkozó esettanulmányok és ismertetésük, az egészségügyi sztrájkkal kapcsolatos esettanulmányok és érdekvédelmi szervezetek szerepe, a szociális ellátásokkal kapcsolatos esettanulmányok.

3.8.8 Egészségügyi informatika tantárgy 18/16 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanulásának célja, hogy a tanulók szerezzenek ismereteket és tapasztalatot az egészségügyi dokumentáció kezelésével, az egészségügyi szoftverek alkalmazásával kapcsolatban.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Informatikus, Informatika tanár.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Társadalomismeret

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Elektronikus ápolási dokumentációt vezet, felhasználói szinten használja a táblázatkezelő és szövegszerkesztő programokat	Ismeri a felhasználói szintű táblázatkezelő, szövegszerkesztő programokat és az elektronikus ápolási dokumentáció vezetését.	Teljesen önállóan	Magára nézve kötelezőnek érzi és betartja a munkájával kapcsolatos jogi, etikai, magatartási következményeket.	

Az egészségügyi dokumentációt az adatvédelmi szabályok betartásával kezeli.	Ismeri az egészségügyi dokumentáció részeit, a dokumentálás és adatvédelem szabályait.	Irányítással		
Munkája során medikai rendszerek alkalmazásában közreműködik.	Ismeri az egészségügyi informatikának a felhasználó szempontjából lényeges alapjait, a szakmai szoftverek típusait.	Irányítással		Medikai rendszerek használata.

A tantárgy témakörei

1 Egészségügyi informatikai ismeretek

- Az egészségügyi informatika tárgya
- Elektronikus egészségügyi dokumentáció részei
- Adatvédelem, adattovábbítás
- Az elektronikus levél küldésének szabályai
- Egészségügyi kódrendszerek
- Szoftverek az egészségügyben (orvosi, gazdasági, pénzügyi, személyügyi rendszerek)
- Egészségügyi Elektronikus Szolgáltatási Tér (EESZT) fogalma, moduljai E-recept
- Medikai rendszerek típusai
- Tetszőlegesen kiválasztott medikai rendszer alkalmazása

2 Az egészségügyi dokumentáció, adatvédelem

- Az egészségügyi dokumentáció fogalma, részei
- A dokumentálás alapvető követelményei
- Adatok az egészségügyben: személyazonosító adat, egészségügyi adat GDPR. Az egészségügyi adatkezelés, adattovábbítás céljai, alapszabályai

3.8.9 Egészségpszichológia tantárgy 36/32 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az ember pszichikus működésének, pszichikus fejlődésének alapjait, a személyiség jellemzőit. Pszichológiai ismereteik járuljanak hozzá a betegekkel, munkatársakkal való együttműködési képesség fejlődéséhez. Fejlődjön empátiás készségük, a beteg ember lélektanával kapcsolatos ismereteik segítsék őket a megfelelő beteg-szakdolgozó kapcsolat kialakításában, a betegvezetés és a betegek lelki támogatása során.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Pszichológus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Társadalomismeret, egészségfejlesztés, betegoktatás, betegápolás alapjai, klinikumok és ápolástan

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Általános lélektannal kapcsolatos ismereteit felhasználja a betegekkel való kapcsolat kialakítása, a betegoktatás és egészségnevelés során.	Ismeri a megismerő folyamatok működésének alapjait.	Teljesen önállóan	Megértő, empatikus magatartást tanúsít a betegekkel szemben. Korrekt munkahelyi kapcsolatokra törekszik.	Online pszichológiai tesztek keresése, kitöltése.
Felismeri a személyiségtípusokat.	Ismeri a legalapvetőbb személyiségelméletek lényegét.	Teljesen önállóan		
Munkáját az életkori sajátosságok figyelembevételével végzi	Ismeri a pszichikus fejlődés törvényszerűségeit, a pszichikus fejlődés főbb mozzanatait.	Teljesen önállóan		Fejlődéslélektannal kapcsolatos videók keresése és megtekintése a világhálón.
Megfelel a munkahelyi szerepelvárásoknak, hatékonyan együttműködik az egészségügyi team tagjaként.	Ismeretekkel rendelkezik a szerepekről, szereptanulásról. Ismeri a formális kiscsoportok jellemzőit, a csoportok alakulásának folyamatát.	Teljesen önállóan		
Felismeri a betegnek a betegségre adott reakcióját, a megfelelő segítséget, pszichés támogatást nyújtja ezzel kapcsolatban.	Ismeri a beteg ember lélektani folyamatait. Ismeri a szororigén pszichikus ártalmakat.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Bevezetés a pszichológiába

- A pszichológia fogalma, tárgya, tudományterületei, irányzatai
- A személyiség fogalma, a személyiség kialakulásában és fejlődésében szerepet játszó tényezők (külső, belső tényezők, érés, tanulás, fejlődés, differenciálódás, integrálódás)
- Személyiségtipológiák: Hippokratesz-Galenosz - féle, Kretschmer - féle és Jung féle tipológia

- Önismeret fogalma, énkép, önértékelés
- Az önismeret fejlesztésének lehetőségei
- Énvédő technikák: elhárító mechanizmusok, coping stratégiák
- Társismeret, más személyek megismerésének sajátosságai: személyészlelés, első benyomás, kategorizálás és gondolkodási sztereotipiák
- A motiváció fogalma, alapvető és magasabb rendű motívumok, motívumok hierarchiája

2 *Általános lélektan*

- A megismerő folyamatok rendszere
- Az érzékelés és észlelés
- A figyelem Alvás, álom
- Emlékezés, tanulás
- Képzelet
- Gondolkodás, intelligencia és kreativitás
- Motiváció és érzelmek

3 *Személyiséglélektan*

- A személyiség fogalmának ismétlése. A személyiségelméletek csoportjai. Típuselméletek ismétlése.
- Pszichoanalitikus elméletek: Sigmund Freud, Carl Gustav Jung személyiségelmélete Humanisztikus elméletek: Rogers, Maslow elmélete A jellem. Az érett személyiség jellemzői.

4 *Fejlődéslélektan A fejlődéslélektan fogalma. Pszichikus fejlődéstörvények. Életkori periodicitás.*

- A szenzomotoros fejlődés. A mozgásfejlődés főbb jellemzői. Az érzékszervi-mozgásos értelmi fejlődés periódusai.
- A beszéd és nonverbális kommunikáció fejlődése.
- Gyermeki világkép és gondolkodás.
- Az énkép és éntudat fejlődése.
- Az érzelmek és az akarat fejlődése
- A játék, a rajz és a mese szerepe
- A korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége. Az apa szerepe.
- A szocializáció fogalma, színterei. Utánzás, azonosulás, identifikáció.

5 *Szociálpszichológia*

- A szociálpszichológia tárgya. A személyészlelés ismétlése.
- Szerepek, szereptanulás, szerepkonfliktus.
- Az emberi kollektívák. A csoport fogalma, csoporttípusok. A formális kiscsoport rétegződése. A csoportnormák, csoportszerepek. A formális kiscsoport fejlődése

6 *Beteg ember lélektana*

- A gyógyítók személyisége. ápoló típusok. A gyógyítók közössége
- A beteggel való kommunikáció. Empátia és tolerancia
- A betegség hatása a személyiségre. Betegségélmény és magatartás. A fájdalom, krónikus fájdalom hatása a beteg ember személyiségére. A krónikus betegség hatása a személyiségre. A haldoklás, halál és gyász
- Az egészségügyi szakdolgozók feladatai a betegvezetés során
- Az egészségügyi dolgozó mindennapos feladatai elvégzésével kapcsolatos lélektani vonatkozások
    - Szororigén pszichikus ártalmak

3.8.10 Népegészségtan tantárgy 16/16 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanulása egészítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá az egészségtudatos magatartás formálásához.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Felismeri az egészséget hátrányosan befolyásoló tényezőket.	Ismeri az egészség, és az egészségkultúra fogalmát, elemeit.	Teljesen önállóan	Belátja az egészséges életmód, életvitel jelentőségét. Életvitelében törekszik ennek betartására, és a környezetével való kiegyensúlyozott kapcsolatra.	
Értelmezi a lakosság egészségi állapotát leíró mutatókat, statisztikai adatokat, diagramokat.	Ismeri az egészségi állapot mérési módszereinek lényegét, a főbb mutatókat.	Teljesen önállóan		A lakosság egészségi állapotával kapcsolatos keresés az interneten.
Felismeri az egyén magatartásában az egészséget veszélyeztető tényezőket, rizikófaktorokat.	Ismeri a prevenció fogalmát, szintjeit, eszközeit, az egészségmegőrzési programokat.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Az egészség, egészségkulturáltság

- Az egészségkultúra fogalma, összetevői, helye a kultúrában
- Az egészség fogalmának értelmezése

- Az egészséget meghatározó tényezők: életmód, környezet (társadalmi, természeti), egészségügyi ellátórendszer, egyéni sajátosságok A népegészségtan fogalma, feladatai

2 *Az egészségi állapot mérési módszerei*

- A magyar lakosság egészségi állapotának jellemzői
- Az egészségi állapot mérésének módszerei: a demográfia, szomatometria fogalma, célja, jellemzői
- Statisztikai módszerek: statisztikai adat, adatgyűjtés, csoportosítás, statisztikai sorok Szociológiai módszerek
- Demográfiai módszerek: a demográfia fogalma, demográfiai adatgyűjtés, a strukturális demográfia, népmozgás, a természetes népmozgás mutatói (születési, halálozási mutatók) Epidemiológiai módszerek: morbiditás, morbiditási adatok forrásai

3 *Prevenció és egészségmegőrzés*

- A prevenció fogalma, szintjei
- A primer, secunder és tercier prevenció célja, lényege és eszközei
- Védőoltások típusai, életkorhoz kötött védőoltások
- Szűrővizsgálatok célja, fajtái
- A szív- és érrendszeri, emésztőszervi, légzőszervi megbetegedések kialakulásának okai és kockázati tényezői
- Daganatos betegségek megelőzése

4 *Népegészségügyi programok*

- Az egészségfejlesztés alapdokumentumai (Alma-Ata, Ottawai Charta, Dzsakartai Nyilatkozat)
- Hazai népegészségügyi programok

3.8.11 Egészségügyi kommunikáció – konfliktuskezelés – krízis menedzsment tantárgy 16/16 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségügyi szakmák gyakorlásához szükséges kommunikációs képességek fejlesztése.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógia tanár / Pszichológus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Magyar nyelv, Történelem

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.)

kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Hiteles kommunikációt folytat betegekkel, hozzátartozókkal, munkatársakkal.	Ismeri a kommunikáció jellemzőit, a hiteles kommunikáció feltételeit, a kommunikációs zavarokat. Tisztában van a beteggel, családtagokkal, munkatársakkal történő kommunikáció szempontjaival.	Teljesen önállóan	Fontosnak érzi a beteg meghallgatását. A betegekkel, hozzátartozókkal történő kommunikáció során nem lépi túl a hatáskörét.	
Speciális kommunikációt folytat, segítő kommunikációs technikákat alkalmaz.	Ismeri a kommunikáció módját látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel. Ismeri a segítő beszélgetés alapjait.	Teljesen önállóan		Digitális kommunikációs lehetőségek hallás-, látássérültek esetében. A kommunikáció sajátosságait bemutató videók.
Hatékony konfliktuskezelési technikákat alkalmaz.	Ismeri a konfliktusok típusait, a konfliktuskezelés módjait.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 A kommunikáció alapfogalmai

- A kommunikáció fogalma, a kommunikáció általános elméleti modellje
- A kommunikációs folyamat dinamikai alapelvei
- A kommunikáció csatornái: verbális, nonverbális csatornák
- A kulturális szignálok jelentősége a kommunikációban
- Kongruens kommunikáció
- A témakört csoportbontásban szükséges oktatni

2 Kommunikációs zavarok

- Kóros kommunikáció
- A nyelvi szocializáció hiányosságai

- Szégyenlősség, gátlásosság
- Kommunikációs gátak és közléssorompók
- A témakört csoportbontásban szükséges oktatni

3 *Egészségügyi szakmai kommunikáció*

- Az egészségügyi dolgozók közötti kommunikáció
- Az egészségügyi dolgozó és a beteg közötti kommunikáció
- A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai
- Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái
- Kommunikáció hozzátartozóval
- Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs nehézségek
- Kommunikáció eltérő kultúrából érkező beteg esetén
- Kommunikáció zaklatott beteggel, indulatos beteggel vagy hozzátartozóval
- A telefonos kommunikáció szabályai az egészségügyben
- A témakört csoportbontásban szükséges oktatni

4 *Speciális kommunikáció*

- Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel
- Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén
- Infokommunikációs akadálymentesítés
- A segítő beszélgetés
- A témakört csoportbontásban szükséges oktatni

5 *Konfliktuskezelés*

- Konfliktus fogalma Konfliktusok típusai
- Konfliktuskezelési stratégiák: elkerülő, versengő, együttműködő, kompromisszumkereső, alkalmazkodó
- A konfliktushelyzetek megelőzése és feloldása hatékony kommunikáció segítségével A témakört csoportbontásban szükséges oktatni.

3.8.12 Egészségnevelés – egészségfejlesztés tantárgy 16/16 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanulása egészítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá az egészségtudatos magatartás formálásához.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (Ápoló Bsc előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Egészséges életmóddal, szexuálhigiénével, káros szenvedélyekkel kapcsolatos ismereteit alkalmazza az egészségfejlesztő tevékenység során.	Tisztában van az egészséges életmód elemivel, a modern nemzedék egészség magatartásával, a szexuálhigiénéval. Ismeri a káros szenvedélyek formáit, jellemzőit.	Teljesen önállóan	Megértő, empatikus magatartást tanúsít a betegekkel szemben. Korrekt munkahelyi kapcsolatokra törekszik.	Internetes kutatómunka, prezentációkészítés egészséges életmód, vagy káros szenvedélyek témában.
Megelőzi a kiégés kialakulását.	Ismeri a stressz és a konfliktusok lelki egészségre gyakorolt hatását, a lelki egyensúly fenntartásának, helyreállításának lehetőségeit.	Teljesen önállóan		
Munkájához kapcsolódó egészségfejlesztési tevékenységet folytat.	Ismeri az egészségfejlesztés módszereit, eszközeit, színtereit	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Életmód - egészségmagatartás

- Az életmód fogalma, objektív és szubjektív meghatározói
- Az egészségmagatartás. Preventív magatartás, kockázati magatartás.
- Egészségtudatos magatartás fogalma, jellemzői. Az életminőség.
- A modern nemzedék egészség-magatartása. A digitális nemzedék jellemzői. A számítógép használatának egészségügyi vonatkozásai, az egészségügyi problémák megelőzése. Elhúzódó serdülőkor. Modern kori evés- és testképzavarok

2 Egészségfejlesztés

- Az egészségfejlesztés fogalma, célja, feladata
- Az egészségfejlesztés módszerei, eszközei
- Az egészségfejlesztés színterei, szervezeti formái
- Egészségfejlesztő foglalkozások tervezése
- Egészségfejlesztés idős korban

3 Mentálhigiéné

- A mentálhigiéné fogalma
- Az egészséges lelki egyensúly fenntartása
- A stressz. Megküzdési stratégiák, énvédő technikák.
- Konfliktushelyzetek és kezelésük
- A burn-out szindróma. A kiégés megelőzése

4 *Szexuálhigiéné*

- A szexuális identitás
- A pubertás élettani változásai
- Intim higiéné. Menstruációs higiéné. Az emlő és a here önvizsgálata Partnerkapcsolatok
- Családtervezés. A fogamzásgátlás módszerei.
- Felkészülés a nőgyógyászati vizsgálatra
- Szexuális úton terjedő betegségek és megelőzésük

5 *Egészségkárosító tényezők*

- A környezetszennyezés egészségre gyakorolt hatásainak ismétlése Addikció fogalma. A függőségek fajtái. Hajlamosító tényezők.
- Kémiai függőségek: nikotin, alkohol, pszichoaktív szerek
- Viselkedéses függőségek

3.8.13 Egészségszociológia tantárgy 16/16 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik nyitottak a szociális különbözőségek felismerésére, megfelelő ismerettel rendelkeznek ezen egyenlőtlenségek kezelésére, ismerik a szociológia alapjait, a családot, mint a társadalom legkisebb egységét, védik a társadalmi értékeket és képesek összefoglalni a magyar társadalomra jellemző egészségszociológiai ismereteiket.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociológus / Szociális munkás / Egészségügyi szaktanár/tanár / Egészségügyi szakoktató.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

Felsorolja a szociológia alapfogalmait, és jellemzi azokat.	Ismeri a szociológia, a társadalmi rétegződés és szocializáció, deviancia fogalmát és tárgykörüket röviden jellemzi.	Teljesen önállóan	Munkája során figyelembe veszi a kulturális különbözőségeket, biztosítja az ellátás során az esélyegyenlőséget, segítő magatartást tanúsít a kollégáival és a kliensekkel egyaránt.	
Használja a mortalitást, morbiditást, meghatározza a szociális intézményrendszereket, és azok működésének főbb szempontjait.	Ismeri az alapfogalmakat, a szociális intézményeket és rendszerüket.	Teljesen önállóan		
Munkája során alkalmazza az egészségszociológiai ismereteit.	Ismeri a társadalmi rétegződést, az egészséget, mint értéket, az egészségi állapotot az életmódot és a betegek/fogyatékkal élők társadalmi helyzetét.	Teljesen önállóan		Digitális forrásokat használ az ismereteinek fejlesztésére.
Jellemzi a családot, mint a társadalom legkisebb egységét és megítéli a családban bekövetkező szerepkonfliktusokat.	Ismeri a család egységét és a szerepkonfliktusokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a családmodelleket, és a házasság intézményét szociológiai szempontból	Ismeri a családmodelleket, és a házasság intézményét.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *A szociológia alapjai*

- A szociológia lényege, tárgya, jelentősége. Társadalmi rétegződés és mobilitás. Társadalmi egyenlőtlenségek és a szegénység. A szocializáció fogalma és elméletei; szinterei, intézményei. Deviáns magatartás fogalma, formái.

2 *Egészségszociológia*

- Mortalitás, Morbiditás, Társadalmi rétegződés és az egészség kapcsolata, az egészség, mint érték, az életkor és az egészségi állapot, életmód a különböző társadalmi rétegekben, betegek, fogyatékkal élők társadalmi helyzete. Biomedikális szemlélet

3 *Családszociológia*

- Családszociológia. Család intézménye. Családon belüli szerepek és szerepkonfliktusok, a család funkciói. Házasság intézménye. Családmodellek: Klasszikus, egyszülős, mátrix családok szociológiai jelentősége

3.9. Ápolói szakmai ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 374/359 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület elsajátítása során a tanuló megismeri és képessé válik az emberi test élettani-kórélettani működésének értelmezésére. A különböző betegségek, kórállapotok kialakulásának, tünettanának ok-okozati összefüggéseinek felismerésével és azok értelmezésével alkalmas lesz a kompetencia szintű betegmegfigyelésre, vizsgálatra, valamint az elrendelt diagnosztikai és terápiás beavatkozások megtervezésére és azok preanalitikai feladatainak szabályos kivitelezésére. Az elsajátított szakmai ismereteken túl mindennapi munkáját a jogi, etikai, beteg-lélektani, kommunikációs és betegedukációs ismereteinek adaptálásával, valamint a biztonságos betegellátás szabályainak betartásával végzi.

3.9.1 Anatómia-élettan-kórélettan tantárgy 54/54 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg az emberi szervezet felépítését és működését, szerezze meg azokat a nélkülözhetetlen ismereteket, amelyek a betegmegfigyelés, diagnosztika és a klinikai tantárgyak eredményes tanulásához szükségesek. A tantárgy tanulása járuljon hozzá a klinikai tantárgyak megalapozásához.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
A síkok, irányok ismeretében meg tudja határozni az egyes testrészek, szervek elhelyezkedését, egymáshoz való viszonyát.	Ismeri az emberi szervezetet alkotó sejtek, szövetek felépítésének alapjait, tisztában van a test felépítésének alapelveivel, a főbb síkokkal, irányokkal	Teljesen önállóan	Belátja a tantárgy jelentőségét, alapozó szerepét. Pontosságra törekszik, tanulmányai és munkája során szem előtt tartja az ember anatómiai-élettani sajátosságait. Elkötelezett a	Anatómiai digitális tananyagok használata

Csoportosítja a törzs, végtagok, koponya csontjait, izmait. Alkalmazza az anatómiai szakkifejezéseket.	Ismeri a mozgásrendszer felépítését és működését.	Teljesen önállóan	szakmai nyelvhasználat mellett.	Anatómiai digitális tananyagok használata
Bemutatja a szív felépítésének és működésének összefüggéseit. Értelmezi a vérköröket. Az anatómiai szakkifejezéseket adekvátan alkalmazza.	Ismeri a szív és vérerek, a vér és nyirokrendszer jellemzőit, feladatát, a keringési rendszer működését, a működéssel kapcsolatos alapvető élettani paramétereket. Tisztában van a magzati vérkeringés jellemzőivel.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Megmagyarázza a gázcsere lényegét. Értelmezi a légzés és a szívműködés összefüggéseit	Ismeri a légzőrendszer feladatát, felépítését és működését, a légzés szabályozását.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Ismerteti az emésztés folyamatát és az anyagcsere lényegét	Ismeri az emésztőrendszer feladatát, felépítését, működését. Ismeri a tápanyagokat, sejtépítők, enzimek szerepét.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Elmagyarázza a vizeletképzés folyamatát és a vizeletürítés mechanizmusát.	Ismeri a vizeleti szervek feladatát, felépítését és működését, a vizelet jellemzőit. Ismeri a vese szerepét a homeosztázis fenntartásában.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata

Elmagyarázza a menstruációs ciklus szakaszainak jellemzőit.	Ismeri a férfi és női nemi szervek felépítését, a petefészek és a here hormontermelését, a szaporodás élettanát.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Ismerteti az idegrendszer, endokrin rendszerszabályozó szerepét az emberi szervezet működésében. Elmagyarázza az érzékelési folyamatokat.	Ismeri az idegrendszer és a hormonális rendszer felépítését, a szabályozó működések alapjait Ismeri az érzékszervek felépítését és működését.	Teljesen önállóan		Anatómiai digitális tananyagok használata
Felismeri és jellemzi a kórokozó tényezőket. Felismeri a daganatok korai figyelmeztető jeleit. Megfelelően használja a szövetek kóros elváltozásainak szakkifejezéseit.	Ismeri a betegségek kialakulásának és lefolyásának jellemzőit, a betegségek lefolyását módosító tényezőket. Ismeri a szövetek kóros elváltozásait és azok jellemzőit.	Teljesen önállóan		
Helyesen értelmezi a szervezet jelző reakcióit. Megmagyarázza a gyulladás klasszikus tüneteit. Érti a transszudatum és exsudatum közötti különbséget.	Ismeri a szervezet jelző és védekező mechanizmusait és azok jellemzőit.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Az anatómia és élettan tudománya, a szervezet morfológiai felépítése

- Az anatómia és élettan fogalma, felosztása
- Az emberi test fő részei, felépítésének általános jellemzői
- Az emberi test fő síkjai és irányai
- A sejt szerkezete, alkotórészei, sejtjelenségek
- A szövetek típusai, főbb jellemzői

2 *Mozgásrendszer*

- Általános csonttan és ízülettan
- A törzs nagyobb csontjai és ízületei
- A végtagok nagyobb csontjai és ízületei
- A koponya csontjai, összeköttetései A magzati koponya
- Az izmok általános jellemzői
- Az izomműködés élettana
- A törzs és a végtagok nagyobb izmai
- A fej és a nyak nagyobb izmai

3 *Keringési rendszer*

- A keringési rendszer részei, feladata
- A szív felépítése és működése, a szívműködés szabályozása
- A vérerek fajtái és jellemzése, az erek közötti összeköttetések
- Vérkörök
- A nagyvérkör főbb artériái és vénái
- A perifériás vérkeringés
- A vérnyomás
- Az érműködés szabályozása
- A magzati vérkeringés jellemzői
- A vér összetétele, az alakos elemek és a vérplazma jellemzése
- A vérképző szervek
- A véralvadás
- A vércsoportok
- A nyirokrendszer felépítése, a nyirokkeringés és szabályozása

4 *Légzőrendszer és emésztőrendszer*

- A légzőrendszer feladata, részei
- A légzőszervek anatómiai felépítése
- A légzés mechanizmusa
- A külső és belső légzés
- A légzés szabályozása
- Az emésztőrendszer részei, feladata
- Tápanyagok, sejtépítők, enzimek
- A tápcsatorna szakaszai, felépítése
- A máj, a hasnyálmirigy felépítése és működése
- Az epe termelés és az enterohepatikus körforgás jellemzői
- A hashártya szerepe, a hasűri szervek elhelyezkedésének hashártyai viszonya
- Az emésztés folyamata
- Az anyagcsere folyamatok élettani jellemzői

5 *A vizeletkiválasztó rendszer és szaporodás szervrendszere*

- A vizeletkiválasztó rendszer élettani szerepe, részei
- A vese anatómiai felépítése, működése
- A vizeletelvezető rendszer felépítése
- A vizelet képződés és ürítés mechanizmusa
- A vizelet összetétele
- A nemi jellegek

- A külső és belső női nemi szervek felépítése
- A petevezető, petefészek jellemzői
- A petefészek hormontermelése, a petefészek működésének szabályozása
- A menstruációs ciklus
- A külső és belső férfi nemi szervek felépítése
- A szaporodás élettana

6 *Endokrin rendszer és idegrendszer*

- A neuroendokrin rendszer fogalma, a hormonok általános jellemzői
- A hormonszekréció szabályozása
- A hypophysis felépítése és működése
- A pajzsmirigy felépítése és működése
- A mellékpajzsmirigy felépítése és működése
- A mellékvese felépítése és működése
- A hasnyálmirigy, mint belső elválasztású szerv
- Az ivarmirigyek hormonjai és hatásuk
- A csecsemőmirigy, a tobozmirigy
- Az idegrendszer feladata, felosztása
- Az idegrendszer szöveti felépítése
- Az ingerületvezetés élettana
- A reflex, reflexív
- A gerincvelő anatómiai felépítése, pályarendszerei
- Gerincvelői reflexek
- Az agyvelő felépítése és működése
- Agykamrák
- Liquor és liquorkeringés
- Az agy vérellátása
- Az agy és gerincvelő burkai
- A környéki idegrendszer - agyidegek, gerincvelői idegek
- A vegetatív idegrendszer felosztása, működése

7 *Érzékszervek*

- A látószerv felépítése, működése
- A halló és egyensúlyozó szerv felépítése, működése
- Szaglószerv, ízlelőszerv jellemzői, szaglás és ízlelés
- A bőr feladata, felépítése
- A bőr, mint érzékszerv
- Az emlő

8 *Kórtani alapfogalmak, kórokozó tényezők, A betegségek lefolyása*

- A kórtan tárgya, területei
- Egészség, betegség, kóros állapot
- A kórokok csoportosítása
- Elsődleges, másodlagos kórokok
- Élő és élettelen kórokok
- A betegségek csoportosítása lefolyásuk időtartama szerint
- Az akut, szubakut, krónikus betegség jellemzői
- A kórokok behatolási kapuja, hatásai

- A betegségre való hajlam, fogékonyság
- A betegség szakaszai, kimenete
- A betegségek lefolyását befolyásoló tényezők

9 *A szervezet jelző reakciói, Védekező mechanizmusok*

- A szervezet reakcióinak csoportjai
- A fájdalom szerepe, okai, formái, hatása a szervezetre
- A láz fogalma, kialakulása, szerepe, fokozatai
- A gyulladás fogalma, okai és klasszikus tünetei
- A gyulladást kísérő jelenségek
- Az akut gyulladások típusai, jellemzői
- Krónikus gyulladások okai, jellemzői, következményei
- Az allergiás reakció fogalma, okai, formái, folyamatának jellemzői, tünettana

10 *A szövetek kóros elváltozásai*

- Hypertrophia, hyperplasia, aplasia, hypoplasia, atrophia, degeneratio, necrosis
- A szövetek regenerációs képessége
- A daganat fogalma, a daganatok kialakulása, karcinogén tényezők
- A daganatok általános jellemzése, terjedése, hatása a szervezetre
- Rákmegelőző állapotok
- A szűrővizsgálatok jelentősége
- Hám eredetű benignus és malignus daganatok
- Kötő-, támasztószövet eredetű benignus és malignus daganatok

3.9.2 Elsősegélynyújtás-első ellátás tantárgy 36/32 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanuló legyen képes a környezetében bekövetkező balesetek, hirtelen egészségkárosodások korai felismerésére, a környezet, beteg/sérült állapotának szakszerű felmérésére, pontos, tárgyilagos segítségkérésre, mentőhívásra, a szükséges elsősegélynyújtási beavatkozások szabályos elvégzésére, és az ellátásban résztvevő laikusok irányítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Mentőtiszt Bsc 6 kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló (sürgősségi/intenzív specializációval)

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Egészségügyi jogi, etikai ismeretek, az emberi test működésének alapjai

A képzés órakeretének legalább 90%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

Felismeri az elsősegélynyújtás szükségét	Ismeri az életveszélyes állapotokra utaló jeleket, tüneteket	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, gyors döntéshozatal, magabiztosság, jó kommunikáció, irányító képesség	Mentőhívás
Felismeri és elhárítja a veszélyforrásokat.	Ismeri a veszélyforrásokat és azok elhárításának elemeit	Teljesen önállóan		
Elsődleges állapotfelmérést követően a szükséges beavatkozásokat elvégzi	ABCDE algoritmus és az azonnali beavatkozások ismerete	Teljesen önállóan		
Felnőtt és gyermek újraélesztést végez	BLS, PBLS, AED algoritmus ismerete	Teljesen önállóan		Újraélesztést oktató eszközök és szoftverek használata
Sebellátást végez	Ismeri a sebek típusait, jellemzőit	Teljesen önállóan		
Vérzést csillapít	Ismeri a vérzések ellátási stratégiáit	Teljesen önállóan		
Sérültet ellát	Ismeri a sérültellátási algoritmust	Teljesen önállóan		
Rosszullétet, mérgezést felismeri	Ismeri a hirtelen rosszullétek ellátási stratégiáit, a mérgezésre utaló tüneteket, jeleket	Teljesen önállóan		
Tömeges baleseti ellátásban részt vesz	Ismeri a tömeges ellátás szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		
IHBLS-ben részt vesz	Ismeri a riasztási kritériumokat és a kompetencia szintű eszközök alkalmazását.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai

- Az elsősegélynyújtás jellemzői a különböző történelmi korokban
- A nemzetközi és hazai elsősegélynyújtás és mentés fejlődésének fontosabb állomásai

- Mária Terézia Mentési rendelete
- Flór Ferenc, Kresz Géza munkássága
- A Nemzetközi Vöröskereszt, Magyar Vöröskereszt elsősegélynyújtói tevékenysége
- A Mentőszolgálat kialakulás (BŐME, VVOME, OMSZ)
- Az elsősegélynyújtás társadalmi jelentősége, szerepe napjainkban
- Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, színterei, helye a mentési láncban
- Az elsősegélynyújtás jogi, etikai vonatkozásai
- Az elsősegélynyújtó személyisége, kompetenciái

2 *Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái*

- Az elsősegélynyújtás helyszínei, baleseti helyszín és jellemzői
- A helyszín biztonsága, veszélyei
- Veszélyforrások felmérése, elhárítása
- Kimentés során alkalmazható műfogások
- Veszélyzóna, biztonsági zóna fogalma, jellemzői
- A mentőhívás szabályai, a mentésirányító támogató tevékenysége
- Speciális vészhelyzetek, események jelentési specialitásai
- Kommunikáció a beteggel/sérülttel, hozzátartozóval, ellátókkal
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3 *ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás*

- Az ABCDE algoritmus alkalmazásának szabályai
- A légutak átjárhatóságának megítélése, átjárhatóság biztosítása eszköz nélkül
- A légzés vizsgálata hármas érzékeléssel, légzési nehezítettség jeleinek felismerése, ellátása
- A keringés jeleinek vizsgálata, a sokk jeleinek felismerése, ellátása
- Az eszmélet és tudat megítélése, eszméletlen ellátása
- Az egész test vizsgálata, sérülések, kihűlés védelem
- Leggyakoribb pozícionálások
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

4 *Újraélesztés*

- A hirtelen halál, hirtelen szívhalál fogalma, jellemzői, kórélettani alapjai
- Pre-arrest jelek, tünetek
- Az újraélesztés fogalma, célja, szintjei
- A felnőtt BLS érvényes algoritmusa
- Az AED alkalmazásának jelentősége, szabályai
- A csecsemő és kisgyermek újraélesztés (PBLS) algoritmusa
- A légúti idegentest eltávolítás felnőtt, gyermek algoritmusa
- Eszméletlen beteg ellátása, pozícionálása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

5 *Sérültek állapotfelmérése, ellátása*

- Baleseti mechanizmusok és lehetséges sérülések
- A sebek típusai, jellemzői, ellátásuk
- Vérzések ellátása
- Rándulás, ficam, törés ellátása
- Koponya, gerinc, mellkas, has, medence és végtag sérülések ellátása, pozícionálása
- Amputált végtag, amputátum ellátása

- Termikus sérülések ellátása
- Elektromos balesetek ellátása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

6 *Rosszullétek, mérgezések*

- Hirtelen fellépő fájdalmak (fejfájás, mellkasi fájdalom, hasi fájdalom, végtag fájdalom) és ellátásuk
- Görcsrohammal járó állapotok és ellátásuk
- Életveszélyes allergiás reakciók és ellátásuk
- A mérgezés fogalma, formái, jellemzői, behatolási kapuk, mérgezésre utaló jelek, tünetek
- Leggyakoribb mérgezések (gáz, gyógyszer, drog, alkohol, marószer, vegyi anyag, gomba, étel) és ellátási stratégiájuk
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

7 *Tömeges balesetek, katasztrófák*

- A tömeges balesetek fogalma, jellemzői
- A helyszín és a sérültek felmérésének szabályai, a sérült osztályozás szempontjai
- A tömeges baleseti ellátás főbb szabályai
- A katasztrófa fogalma, formái, főbb jellemzői
- Együttműködés a társszervekkel
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

8 *Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLS)*

- Az egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok jellemzői, ellátási rendszere (MET)
- A sürgősségi ellátók riasztásának kritériumai
- Az IHBLS algoritmusa és kompetenciái
- Egyszerű, eszközös légútbiztosítás (OPA, NPA) alkalmazása
- Maszkos-ballonos lélegeztetés alkalmazása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.3 Egészségügyi terminológia II. tantárgy 18/16 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségügyi szakmák gyakorlásához szükséges kommunikációs képességek fejlesztése, az alapvető orvosi latin nyelvi ismeretek megszerzése, a szakkifejezések helyes használata és az egészségügyi dokumentációk szakszerű és pontos vezetése.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Ápoló Bsc / Mentőtiszt Bsc

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Anatómia, élettan, általános kórtan

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő di-

				gitális kompetenciák
Alkalmazza szóban és írásban a latin nyelvű kifejezéseket és fogalmakat.	Ismeri a latin nyelvi kifejezéseket és alapfogalmakat, melyeket a munkája során használ.	Teljesen önállóan	Belátja a tantárgy jelentőségét, alapozó szerepét. Pontosságra törekszik, tanulmányai és munkája során szem előtt tartja a tantárgy fontosságát. Elkötelezett a szakmai nyelvhasználat mellett.	
Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a latin szakkifejezéseket.	Ismeri az orvosi latin szakkifejezéseket, a latin nyelv alapvető nyelvtani szabályait.	Teljesen önállóan		Digitális tananyagok használata.
Az egészségügyi dokumentáció vezetése során pontosan alkalmazza a szakmai helyesírás szabályait	Ismeri a latin nyelvi kifejezések helyesírását.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *Az emberi test részei, síkok, irányok*
- Az emberi test főbb részeinek latin megnevezése
- Anatómiai gyűjtőnevek
- Az emberi test fő síkjai és irányai

2 *Szervek, szervrendszerek A mozgásrendszer anatómiai szakkifejezései*
- A keringési rendszer anatómiai szakkifejezései
- A légzőrendszer anatómiai szakkifejezései
- Az emésztőrendszer anatómiai szakkifejezései
- A vizeletkiválasztó és elvezető rendszer anatómiai szakkifejezései
- A nemi szervek anatómiai szakkifejezései
- Az endokrin rendszer anatómiai szakkifejezései
- Az idegrendszer anatómiai szakkifejezései
- Az érzékszervek anatómiai szakkifejezései

3 *Kórtani és klinikumi elnevezések*
- A betegség, a betegség lefolyásának szakaszai - latin elnevezései
- A mozgásrendszer, keringési rendszer, légzőrendszer, emésztőrendszer, vizeleti rendszer betegségeinek gyakrabban előforduló szakkifejezései

4 *Gyógyítással, ápolással kapcsolatos kifejezések*
- Alapvető szakkifejezések: kórelőzmény, fizikális vizsgálat, tünet, tünetegyüttes, jelen állapot, kórisme, diagnózis, gyógykezelés Gyógyszeralakok elnevezése
- Az ápolói beavatkozások elnevezései

3.9.4 Gyógyszertan - alkalmazott gyógyszertan tantárgy 36/34 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a gyógyszeres terápiák élettani alapjait. Ismerje a különböző gyógyszerformák és bejuttatási módok fontosabb jellemzőit, azok esetleges indikációit, kontraindikációit az egyes életkorok vonatkozásában. Képessé váljon szabályos és felelősségteljes kompetencia szintű gyógyszerelés kivitelezésére, az esetleges interakciók, szövődmények megelőzésére, felismerésére és a terápia hatékonyságának követésére. Legyen képes a fájdalommal és lázzal járó állapotokhoz kapcsolódó terápiák kivitelezésére. Ismerje a transzfúziós terápia elméleti alapjait és a hozzá társuló ápolási feladatokat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, biokémia, biofizika, egészségügyi jog, Anatómia, élettan, kórtan ápolástan,

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Enterális és parenterális gyógyszerelést végez	Ismeri a gyógyszerelés szabályait	Instrukció alapján részben önállóan	Precizitás, pontosság, felelősségtudat, logikus gondolkodás, megfigyelőképesség, felismerő képesség, szabálykövetés	Medikai gyógyszerelő programokat használ
Oxigén és inhalációs terápiát végez	Ismeri az oxigén és inhalációs terápia gyakorlatát	Instrukció alapján részben önállóan		
Intramuscularis és subcutan injekciózást végez	Ismeri a parenterális gyógyszerelés szabályait, az injekciózás előkészítési kimérési és beadási módjait	Instrukció alapján részben önállóan		
Perifériás rövidkanült helyez be és a kanül gondozását végzi	Ismeri a kanülökkel történő munka szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		
Infúziós terápiát végez	Ismeri az infúziók típusait és adagolásuk szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		Infúzió adagoláshoz kapcsolódó szoftvert használja
Láz és fájdalomcsillapítást végez	Ismeri a láz és fájdalomcsillapításhoz tartozó ápolói feladatokat	Instrukció alapján részben önállóan		
Gyógyszer interakciókat felismer és jelent	Ismeri a leggyakoribb gyógyszer interakciók tüneteit, azok ellátásának kompetenciáit	Teljesen önállóan		
Transzfúziós terápiánál közreműködik	Ismeri a transzfúziós szabályzat ápolói vonatkozásait	Irányítással		
Felismeri az invazív beavatkozások szövődményeit	Ismeri az invazív beavatkozások helyi és	Teljesen önállóan		

	általános szövődményeit			
Terápiás beavatkozásokat dokumentál	Ismeri a terápiás beavatkozások dokumentációs követelményeit	Teljesen önállóan		Elektronikus medika rendszert alkalmaz

A tantárgy témakörei

1 Terápiás alapfogalmak

- A terápia fogalma, célja, formái
- Tüneti-támogató terápia, supportív terápia, palliatív terápia, komfort terápia, életvégi terápia, aspecifikus-, specifikus terápia fogalma, céljai, helye az egészségügyi ellátás rendszerében,
- A konzervatív terápia, műtéti terápia, dietoterápia, fizioterápia, pszichoterápia célja, főbb jellemzői
- Döntési algoritmus és allokáció az optimális terápia megválasztásában,
- A beteg pszichés előkészítésének és vezetésének praktikumai a kompetencia határok betartásával,
- A terápiás módszerek jogi, etikai, minőségirányítási, biztonsági, higiénés szempontjai és szabályai

2 Gyógyszertani alapfogalmak

- A farmakológia, tárgya, célja, tudomány ágai, főbb területei
- Farmakodinámia fogalma, jellemzői
- Farmakokinetika fogalma, fázisa és az egyes fázisok jellemzői
- Felezési idő, biológiai hasznosulás, terápiás dózis, toxicus dózis,
- A gyógyszerabúzus fogalma, leggyakoribb formái, jellemzői, megelőzési lehetőségek
- Törzskönyvezett gyári készítmény, kémiai-, generikus-, gyári név fogalma
- ATC rendszer fogalma, lényege
- Magisztrális készítmény, Fo-No készítmény fogalma
- A beteg gyógyszerszedési compliance lényege és jelentősége

3 Gyógyszerformák

- Szilárd-, lágy-, folyékony gyógyszerformák
- A szilárd gyógyszerformák jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi, farmakokinetikai jellemzői
- A lágy gyógyszerformák jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi, farmakokinetikai jellemzői
- A folyékony jellemzői, alkalmazásuk lényege, indikációi-kontraindikációi, farmakokinetikai jellemzői
- Az infúziós oldatok csoportosítása, főbb jellemzői

4 Gyógyszerbejuttatási módok

- A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallatai
- Per os adagolható gyógyszerformák
- Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata
- A parenterális gyógyszer bejuttatás formái, előnyei, javallatai
- Az inhalációs terápia formái, előnyei, javallatai

- Az oxigén terápia célja, javallatai, kompetenciái
- Oxigénvételi formák (palack, központi oxigén rendszer, oxigén fejlesztő)
- Az oxigénterápia hatékonyságának követése
- Az inhalációs terápia fogalma, célja, az inhalációs terápia főbb gyógyszercsoportjai Az inhalációs terápiás eszközök (kézi adagolók -MDI, DPI, nebulizátorok, köd porlasztók,
- UH porlasztók, JET porlasztók) főbb jellemzői, alkalmazásának javallatai, ellenjavallatai
- Az inhalációs terápia algoritmusa, gyakorlata, hatékonyságának követése
- Az oxigén- és inhalációs terápia biztonsági és higiénés szabályai
- Az injekciózás fogalma, formái,
- Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai
- Az injekciós szövődmények és megelőzésük
- Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája, adagok kiszámítása nagydózisú kiszerelés esetén
- Perifériás rövid kanülök jellemzői (nyitott, zárt kanül, aktív-passzív biztonsági rendszerű kanül, biokompatibilitás)
- A kanülök alkalmazásának indikációi, kontraindikációi, a behelyezés algoritmusa Az intravasalis érkatéterek kezelésének, gondozásának és gyógyszer bejuttatásának szabályai, kanülök bemosásának, lezárásának szabályai
- Az infúziós terápia fogalma, formái, lehetséges bejuttatási módok, azok jellemzői, Az infúziós szerelékek jellemzői (mikro- és makro cseppes szerelék, cseppszám faktor fogalma)
- Az infúziós terápia során alkalmazható egyéb eszközök és jellemzőik (intravascularis kanülök, összekötők, tűmentes csatlakozók, csatlakozók, infúzióadagoló készülékek).
- Az infúziós oldatok adagolásának számítási képletei
- Az infúziós terápia követése, megfigyelési szempontok, vizuális infúziós phlebitis score alkalmazása
- Az infúziós terápia szövődményei és azok megelőzésének szempontjai, teendők szövődmények esetén

5 *Gyógyszerinterakciók és ellátásuk*

- A gyógyszerelés tényezői
- A gyógyszer interakció fogalma, lényege, elősegítő tényezői
- A szervezet és a gyógyszerek kölcsönhatásai
- – receptor-elmélet, dózis hatás, fogalma, lényege
- – szinergizmus, antagonizmus fogalma, jellemzői
- – antagonisták, kompetitiv antagonisták fogalma
- A gyógyszer mellékhatás kialakulása, jellemzői, mellékhatásra utaló tünetek
- Az allergiás reakciók fogalma, formái, azok jellemzői
- Allergiás reakcióra utaló tünetek
- Teendők gyógyszer allergia esetén

6 *A gyógyszerelés életkori sajátosságai A gyógyszerelést befolyásoló fontosabb életkori tényezők*

- A gyógyszerformák megválasztásának szempontjai különböző életkorokban
- A gyógyszer bejuttatási módját befolyásoló tényezők különböző életkorokban
- A gyógyszeradagok kiszámításának szempontjai és szabályai különböző életkorokban
- Csecsemő és kisgyermek gyógyszerelésének sajátosságai
- Idős beteg gyógyszerelésének sajátosságai
- Demens beteg gyógyszerelésének specialitásai

- Szem-orr-fül cseppek bejuttatásának gyakorlata csecsemő és gyermekek esetén
- Rectális kúpok, oldatok bejuttatásának gyakorlata csecsemő és kisgyermek esetén

7 *A gyógyszerelés szabályai*

- A gyógyszer rendelés jogi, minőségirányítási szabályai, kompetenciái
- A gyógyszer elrendelésének formái (azonnali, egyszeri, folyamatos, szükség szerinti) Gyógyszerelés elrendelésének szabályai speciális esetekben (szóban vagy telefonon történt elrendelés)
- A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata az alap és járóbeteg ellátásban
- A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata a fekvőbeteg ellátásban
- A gyógyszerek tárolásának szabályai, specialitásai
- A kábítószerekkel való gyógyszerelés szabályai
- A gyógyszerelés 3-as, 5-ös, 9-es szabályai
- A gyógyszer helyettesítés szabályai
- Lejárt gyógyszerekkel történő feladatok szabályai
- A gyógyszerelés dokumentálásának szabályai
- A gyógyszer interakciók, gyógyszer tévesztés esetén követendő szabályok
- A gyógyszereléshez kapcsolódó betegoktatás szempontjai, szabályai

8 *Gyógyszerelő rendszerek A gyógyszerrendelés és vényírás gyakorlata*

- A vényírás nyelvezete, az egyes kifejezések értelmezése
- Gyógyszerelrendelő, vényíró rendszerek az alapellátásban
- Az EESZT funkciói a gyógyszer felírásban, kiváltásban és követésben
- A gyógyszer elrendelés szabályai a fekvőbeteg ellátásban
- Gyógyszerelrendelő rendszerek a fekvőbeteg ellátás medikai programjaiban
- Kórházi gyógyszerelő rendszerek (Unit dose) alkalmazásának lényege, hatékonysága, gyógyszerelés biztonsági tényezői

9 *Láz- és fájdalomcsillapítás*

- A láz fogalma, szervezetre gyakorolt hatásai, tünetei,
- A lázcsillapítás lényege, lázcsillapítók csoportosítása, jellemzői, lehetséges mellékhatásai,
- A fizikális lázcsillapítás fogalma, célja, módszerei, indikációi,
- A hűtőfürdő és hűtő borogatás (priznic) alkalmazásának algoritmusa,
- Lázas beteg ápolásának, megfigyelésének szempontjai,
- A lázcsillapítás hatékonyságának követése, dokumentálása,
- A lázcsillapítás életkori sajátosságai,
- A fájdalom fogalma, kórélettani alapjai, formái, jellemzői,
- A fájdalom hatása a szervezetre,
- A fájdalom felmérésének, megfigyelésének, szempontjai,
- A fájdalomcsillapítás fogalma, célja, módszerei, kompetenciaköre,
- A gyógyszeres fájdalom csillapítás lényege, fájdalom csillapítók csoportosítása, jellemzői, lehetséges mellékhatásai,
- A fájdalomcsillapítás nem gyógyszeres formáinak, jellemzői, indikációi-kontraindikációi, alkalmazásának algoritmusai (pozíciós terápia, felszíni kezelés, hideg-meleg terápiás alkalmazások, masszázs, fizioterápia, hydroterápia, TENS, alternatív medicina módszerei),
- A fájdalomcsillapítás hatékonyságának követése, dokumentálása,
- A fájdalomcsillapítás életkori sajátosságai

10 *Transzfúziós terápia*

- A transzfúziós terápia fogalma, célja, leggyakoribb javallatai és formái
- A transzfúziós terápia, jogi-, etikai szabályai, transzfúziós szabályzat
- Leggyakrabban alkalmazott vér-, vérkészítmények, azok jellemzői, alkalmazásuk és tárolásuk szabályai,
- A transzfúziós tálca teljeségi listája
- A transzfúziós terápia orvosi tevékenységei
- A transzfúziós terápia ápolói feladatai a terápia előtt-alatt-után,
- A vér, vérkészítmények bejuttatásának eszközei és jellemzőik
- A beteg megfigyelésének szempontjai
- Transzfúziós szövődmények, szövődményre utaló panaszok, tünetek, teendők szövődmények esetén,
- A transzfúziós terápia dokumentálása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.5 Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika tantárgy 36/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának fő célja, hogy a tanuló sajátítsa el a betegmegfigyelés alapjainak elméletét és gyakorlatát. Képes legyen gyors és határozott állapotfelmérést végezni, a beteg állapotában fellépő változásokat felismerni, a változásoknak megfelelően intézkedni, a megfigyeléseit dokumentálni. A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló képes legyen a páciens/beteg panaszainak felmérésére, az elmondott és megfigyelt tünetek értelmezését követően a szükséges fizikális és eszközös vizsgálatok kompetencia szintű elvégzésére. Ismerje az elrendelt labor-, képalkotó, és invazív diagnosztikai vizsgálatokhoz kapcsolódó feladatait és képessé váljon azok szakszerű kivitelezésére. A betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával képes legyen a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Általános orvos / Ápoló BSc.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Elsősegélynyújtás - első ellátás, szakmai kommunikáció, pszichológiai, szociológiai, pedagógiai, jogi ismeretek, anatómiai ismeretek, ápolási folyamat, szükségletek

A képzés órakeretének legalább 66%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

Megfigyeli és alkalmazza a betegmegfigyelés általános szempontjait, speciális eseteit.	Ismeri a betegmegfigyeléssel kapcsolatos fogalmi meghatározásokat, elvárásokat, szempontokat, feladatokat	Teljesen önállóan	Együttérzés, határozottság, gyors döntéshozatal, önálló gondolkodás, jó kommunikációs készség, együttműködés a team tagokkal, felelősség tudat, etikai, jogi normák, szabályok betartása, pontosság, precizitás	
Felismeri a beteg állapotváltozásait	Ismeri az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét	Teljesen önállóan		
Légzést megfigyeli, vizsgálja, kóros eltéréseket felismeri, eszköz nélküli, és egyszerű eszközös légút biztosítást végez, dokumentál	Ismeri az élettani és a kóros légzés típusokat, a normál, tolerábilis, intolerábilis értékeket.	Teljesen önállóan		Medikai informatikai rendszerek alkalmazása
Beteg megfigyelő monitorokat kezel, EKG vizsgálatot végez	Ismeri a non-invazív monitorozás és EKG készítés szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		Betegmegfigyelő monitorok használata
Megfigyeli a beteg viselkedését, magatartását, megfigyeléseit dokumentálja, felismeri a beteg viselkedésében, magatartásában bekövetkezett változásokat	Ismeri a lehetséges viselkedési formákat, a betegség viselkedést módosító hatásait, a hirtelen állapotváltozás jelentőségét	Teljesen önállóan		Medikai informatikai rendszerek alkalmazása
Megfigyeli, felméri a beteg tudatállapotát, összefüggést hoz az egyéb megfigyelései között, felelősségteljes döntést hoz további teendőivel kapcsolatosan	Ismeri a tudatállapotokat, a tudatállapot megfigyelésének lehetőségeit, felismeri annak megváltozását, riasztási kritériumokat	Teljesen önállóan		Medikai informatikai rendszerek alkalmazása

Munkája során megfigyeli a beteg mozgását, járását, felméri annak szükségleteket módosító hatása a betegellátásban. Felméri a Nyomási fekély kialakulás kockázatát, Norton skálát, Braden skálát alkalmaz, az eredmények alapján kockázatot állapít meg.	Ismeri a beteg önellátó képességének, mozgásának megfigyelési szempontjait. Felméri a beteg mozgásképességét, annak szükségleteket módosító hatását. Nyomási fekély kialakulásának felmérésére scorokat alkalmaz.	Teljesen önállóan		Medikai informatikai rendszerek alkalmazása
Információt gyűjt a beteg alvási, pihenési szokásairól, kiegészítve a saját megfigyelésel	Ismeri az alvás, pihenés szervezetre gyakorolt élettani hatásait, az alvászavarok leggyakoribb formáit, alvási szokásokat.	Teljesen önállóan		Medikai informatikai rendszerek alkalmazása
Testváladékok mintavételét végzi laboratóriumi vizsgálatokhoz, Közreműködik csapolásoknál, biopsziáknál	Ismeri a laboratóriumi preanalitikai tevékenységeket. Ismeri a beavatkozások algoritmusát és szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		Laboratóriumi informatikai rendszer használata
Beteget előkészít képi diagnosztikai vizsgálatokhoz, beavatkozásokhoz	Ismeri a képalkotó vizsgálatok és beavatkozások modalitásait és előkészítési specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		Radiológiai informatikai rendszer használata

A tantárgy témakörei

1 A betegmegfigyelés általános szempontjai

- A betegmegfigyelés fogalma, jellemzői, formái
- A betegmegfigyeléssel kapcsolatos életkori sajátosságok
- A betegmegfigyelés kritériumai
- Általános megtekintés
- Anamnézis, auto-, hetero anamnézis, az anamnézis főbb elemei
- Objektív tünet, szubjektív panasz
- Tünet, tünet együttes
- Diagnózis, csoport diagnózis, differenciál diagnózis

- Döntési algoritmus és allokáció a diagnosztikai módszer megválasztásában
- A diagnosztikai beavatkozások biztonsági és higiénés szempontjai és szabályai A páciens/beteg vizsgálatának jogi, etikai szabályai

2 *Fizikális vizsgálatok, eszközös vizsgálatok*

- Megtekintés - eszmélet, tudatállapot, viselkedés, a kültakaró, ruházat, testalkat, testarányok, járás, mozgás megtekintése, kóros fekvések megfigyelése, az élettanitól eltérő változások, a testváladékok makroszkópos megfigyelése (köpet, hányadék, vizelet, széklet), azok jellegzetes kóros eltérései, Higiénia felmérése
- Tapintás - a bőrtapintása, testhőmérséklet, hidráltság, turgor, oedemák, deformitások, pulzus vizsgálata, tapintásának helyei, megfigyelésének szempontjai (numericitás, kvalicitás, ritmicitás, pulzus deficit), a pulzus normál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, has tapintása, végtagok tapintása
- Hallgatózás - a légzés vizsgálatának szempontjai, szabályai, a légzés normál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, kóros légzési formák, légzési hangok, a nehézlégzés formái, a fonendoszkóp használata, centrális pulzus hallgatása, bélhangok hallgatása Kopogtatás - a kopogtatás diagnosztikai jelentősége, tompulat, dobozos hang
- Ütögetés - az ütögetés diagnosztikai, differenciál diagnosztikai jelentősége
- A fizikális vizsgálatok gyakorlata
- A testtömeg, testmagasság, testarányok, testkörfogatok mérése, a BMI kiszámítása, A vérnyomás non-invazív mérése, a vérnyomásnormál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, hiba lehetőségek, Speciális non-invazív vérnyomásmérés (ABPM)
- Pulzoxymetriás vizsgálat, a saturáció normál-tolerábilis-intolerábilis értéktartományai, a pulzoximetria mérés életkori sajátosságai, hiba lehetőségek
- A testhőmérséklet mérése, köpeny, mag hőmérséklet fogalma, mérési helyei, szabályai, eszközei, a testhőmérséklet eltérései, láz típusok és jellemzői a testhőmérséklet mérésének életkori sajátosságai, hibalehetőségek,
- Az EKG vizsgálat elméleti alapja, elvezetések, EKG készítés szabályai, hiba lehetőségek és azok megelőzésének szempontjai, speciális EKG vizsgálatok (terheléses, Holter, TTE, Telemetriás), hiba lehetőségek
- Spirometriás vizsgálatok lényege, fontosabb mért értékek, a vizsgálatot megelőző feladatok
- A mérési eszközök kezelésének, tisztításának szabályai
- A mért értékek dokumentálásának szabályai
- Az eszközös vizsgálatok gyakorlata
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3 *Labordiagnosztikai ismeretek*

- Labordiagnosztika fogalma, célja, módszerei, fázisai, TAT idő,
- Leggyakrabban alkalmazott laborvizsgálatok csoportosítása, indikációi, jellemzői.
- A beteg előkészítés szempontjai különböző laborvizsgálatoknál.
- Vérvétel gyakorlata zárt vérvételi rendszer alkalmazásával, aktív-, passzív biztonsági rendszerek
- Hiba lehetőségek és azok megelőzése vérvételnél
- Testváladékok mintavételi technikái, szabályai,
- A hemokultúra vizsgálat célja, indikációja, módszere, kivitelezésének szabályai,
- Mintavételi technikák vizelet, széklet, köpet, garatváladék, sebváladék mikrobiológiai vizsgálatához, hiba lehetőségek

- A vizsgálati anyagok kezelésének, szállításának, dokumentálásának specialitásai.
- Point Of Care Testing (betegágy melletti labordiagnosztika) fogalma, célja, módszerei, jelentősége a betegellátásban.
- Betegágy melletti vércukor és vizelet meghatározás kivitelezése
- Váladékok megfigyelésének, kezelésének biztonsági szabályai
- Székletürítés, széklet megfigyelése
- Vizeletürítés, vizelet megfigyelése
- Hányás, hányadék megfigyelése
- Köhögés, köpetürítés, köpet megfigyelése
- Hüvelyváladék megfigyelése
- Sebváladék megfigyelése
- Vízháztartás megfigyelése, folyadékegyenleg vezetése
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

4 *Radiológiai diagnosztikai ismeretek, Invazív diagnosztikai vizsgálatok Radiológiai vizsgálatok célja,*

- A Rtg, CT, MR, PET, SPECT, Doppler UH, UH vizsgáló modalitások jellemzői, indikációi, kontraindikációi, biztonsági specialitásai,
- A beteg előkészítésének és vizsgálat utáni megfigyelésének szempontjai,
- A kontrasztanyag alkalmazásával történt radiológiai vizsgálatok előkészítési és megfigyelési specialitásai,
- Az invazív radiológia módszerei (DSA, angiografia, coronarografia) azok előkészítési és megfigyelési, ápolási specialitásai
- A nukleáris medicina leggyakoribb vizsgáló módszerei és jellemzői,
- Az invazív diagnosztikai beavatkozások fogalma, általános jellemzői, biztonsági szabályai, lehetséges szövődményei,
- A csapolások elméleti alapjai, célja, higiénés szabályai
- A has-, mellkas-, lumbál-, ciszterna-, sternumpunkció és crista biopszia lényege, indikációikontraindikációi, a beavatkozásokhoz kapcsolódó előkészítési, együttműködési, megfigyelési és dokumentációs feladatok.
- A csapolások ápolói tevékenységének gyakorlata
- Az endoszkópos vizsgálatok elméleti alapjai, indikációi, céljai,
- A beavatkozásokhoz (emésztőrendszeri-, légzőrendszeri-, urológiai endoszkópiák) kapcsolódó előkészítési, együttműködési, megfigyelési és dokumentációs feladatok,
- A biopsziák elméleti alapjai, céljai,
- A máj, vese, pajzsmirigy, emlő biopszia lényege, indikációi-kontraindikációi, a beavatkozásokhoz kapcsolódó előkészítési, együttműködési, megfigyelési és dokumentációs feladatok A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

5 *Állapotkövetés, betegmegfigyelés, betegmonitorozás*

- A beteg állapotkövetésének színterei, jelentősége, progresszió, regresszió,
- Az állapotkövetés szempontjai, járó- és fekvőbeteg ellátásban, gondozott betegek körében
- Krónikus betegek állapotkövetése,
- A betegmegfigyelés szempontjai, jelentősége,
- A megfigyelés formái (rutin, teljeskörű, kiterjesztett, folyamatos, intermittáló
- A betegmegfigyelés, állapotkövetés dokumentálása, lázlap és egyéb megfigyelési lapok vezetése,

- A betegmonitorozás célja, formái,
- A monitorozás eszközei, az optimális monitor jellemzői (programozhatóság, riasztás, memória)
- Monitorrendszerek és főbb jellemzőik (ágymelletti-, központi-, transport-, telemetriás monitorok),
- Non-invazív, invazív monitorozás fogalma, formái, jellemzői,
- A non-invazív monitorizálható paraméterek és jelöléseik (pulzus, SpO2, EtCO2, Testhő, légzés)
- Az EKG monitorozás elméleti alapjai, elvezetések,
- Monitorok kezelésének ápolói feladatai, programozás, trendek nyomtatása, perifériák használata, tisztítása)
- A beteg monitorozásának gyakorlata
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

6 *Ápolói betegmegfigyelés Mozgásszükséglet felmérésének szempontjai*

- Önellátási képesség felmérése
- Hely-helyzetváltoztatás
- A betegbiztonság, beteg elesés rizikójának felmérése
- Nyomási fekély kockázatának felmérése. Norton, Braden skála alkalmazása
- Érzékszervek állapotának szükségletmódosító hatásai
- Érzékszervi betegek segédeszközei
- Az alvás, pihenés fogalma, jelentősége
- A nyugodt alvást befolyásoló tényezők
- Alvászavarok formái, jellemzői
- Alvási szokások
- A betegviselkedésének, magatartásának megnyilvánulási formái, jellemzői
- A betegség magatartás szakaszai
- Betegségszínlelés, betegség tagadás
- Tudatzavar fogalma, osztályozása, Zavart tudat okai, veszélyei
- Teendők zavart tudatú betegnél
- Fájdalom fogalmi meghatározása, fájdalmat befolyásoló tényezők
- Jellemző fájdalmak
- Fájdalommérő skálák alkalmazása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.6 Sztóma ellátás és sebkezelés tantárgy 126/119 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan ismeretek átadása, mely képessé teszi az ápolót a speciális beavatkozások elvégzéséhez, elméleti és gyakorlati tudást közvetít a munkavégzéshez. Megismerteti a tanulót a krónikus sebellátás és sztómaterápia szabályos kivitelezésének gyakorlását, a beavatkozás közben és után fellépő szövődmények megismertetését és kivédésének lehetőségeit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Ápoló BSc 3 év sztóma terápia és sebkezelés területén eltöltött gyakorlat, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Higiéné, anatómia-élettan, betegmegfigyelés, állapotkövetés, gyógyszertani és terápiás alapismeretek, belgyógyászat és határterületeinek ápolása, sebészet és határterületeinek ápolása, kritikus állapotú betegek ellátása, munkavédelem, betegoktatás, egészségügyi jogi ismeretek, egészségügyi etika alapjai.

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Krónikus sebeket ápol	Ismeri a krónikus sebek fogalmát, típusait, kezelésük menetét, eszközrendszerét, dokumentáció módját, megelőzésének lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Megfelelő empátiával és toleranciával rendelkezik a betegek irányában, tiszteletben tartja szeméremérzetüket, a megfigyelés során pontosságra	Krónikus sebek elektronikus dokumentálása.
Nyomási fekély ellátást végez	Ismeri a nyomási fekély felmérésének lépéseit, skálák alkalmazását, ismeri a stádiumonkénti ellátásának eszközeit, kezelési lehetőségeket. Ismeri a megelőzés eszközrendszerét, a kényelmi eszközöket, aktív és passzív rendszereket. Ismeri a dokumentáció szabályait és fontosságát.	Instrukció alapján részben önállóan	törekszik, elkötelezett az ápolás tekintetében. Fontosnak tartja a munka- és környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	
Sztómaápolást, gondozást kivitelez	Ismeri a sztóma ápolás alapjait	Instrukció alapján részben önállóan		

Betegeket és hozzátartozókat oktat sztómaápolásra, protézisek használatára	Ismeri sztómaápolás elméleti és gyakorlati alapjait	Teljesen önállóan		
Segíti a felnőtt vagy gyermek beteget a szükségleteinek kielégítésében, biztosítja a beteg komfortját, segédkezik sztóma ellátásnál, közreműködik a decubitus prevencióban	Ismeri a beteg ember szükségleteit, a szükségletek kielégítésének lehetőségeit. Ismeri az inkontinens és sztómás beteg mindennapi ápolási feladatait, a decubitus megelőzés lehetőségeit.	Irányítással		Oktatófilm letöltése/szakirodalom keresése az inkontinencia, sztómagondozás, decubitus prevenció témájában.

A tantárgy témakörei

1 Krónikus sebek és ellátásuk

- Kockázatfelmérés szakápolói feladatai, eszközei, módszerei. Sebek felosztása. Sebek, sebtípusok. A sebgyógyulás folyamata, élettana, Elsődleges és másodlagos sebgyógyulás. A kültakaró (bőr) ellenálló képességének a csökkenése, sebgyógyulási zavarok,
- A sebgyógyulás szövődményei (vérzés, fertőzés, sebszétválás, előesés, sipoly.) A sebváladék mintavétele. Mikrobiológiai vigyálat. Szövetegyesítő eljárások, varrat, kapocs eltávolítása. Debridement eljárások. Lábszárfekély. Diabeteses láb. Tumoros sebek, fekélyek szakápolástana. Nyomási fekély prevenciós stratégiák. Táplálás, folyadékbevitel, bőrvédelem, nyomáscsökkentés, időfaktor, információáramlás jelentősége a decubitus prevencióban, ellátásban.
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

2 Szakápolási specialitások a sebkezelésben

- A beavatkozások higiénés, munka-, baleset-, és környezetvédelmi szabályai. A beavatkozások előtti pszichés, szomatikus és eszközös előkészítés ápolói feladatai. A sebek felmérésének, megfigyelésének szempontjai. Krónikus sebek fogalma, kialakulásuk főbb okai, típusai és kezelésük. Sebek mikrobiológiai egyensúlyának jellemzői. Kontaminált, kolonizált, kritikusan kolonizált, fertőzött seb jellemzői. Váladéktípusok, váladék kontroll, mikrobiológiai mintavételi eljárások ápolói vonatkozásai Intelligens kötszerek típusai alkalmazási körük a gyakorlatban. Nyomási fekély fogalma, kialakulása és hatótényezői, megkülönböztetése az IAD (Inkontinencia asszociált dermatitis)-től. Nyomási fekély stádiumai, felmérése, Norton és Braden skálák, stádiumonkénti ellátásuk a gyakorlatban. Innovatív eszközök a decubitus megelőzésben, aktív és passzív rendszerek, betegmobilizálás, kényelmi eszközök alkalmazása. A különböző etiológiájú fekélyek (lábszárfekély, vénás fekély, artériás fekély) kialakulásának patomechanizmusa, kezelési irányelvei, ápolói feladatai, megelőzési stratégiái. Neuropátia, diabeteses láb kezelési és ápolási irányelvei. Nekrotikus, fertőzött, granulálódó, hámosodó, drenált, tumoros sebek jellemzői, ellátási

és ápolási specialitásai. Sebkezelési módszerek és szempontok (sebtisztítás, mechanikus tisztítás, öblítés, debriment, nedves sebkezelés).

- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3 Sztómaterápia

- Sztómák típusai, a sztómaellátás felnőtt és gyermekkorban szakápolástana
- Szómatípusok (input-output, enterális-urosztóma) funkcióik, kialakításuk indikációi, tipológiájuk az idő függvényében. Enterális sztómák kialakításának jellemző helyei, típusai. Entero és urosztóma eszközei, azok használata, betegmenedzsment, betegoktatás, ápolói gyakorlat (frissen képzett, kialakult sztóma)
- Sztómán át történő táplálás
- Irrigálás, beöntés sztómán át
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

4 Katéterezés

- Húgyúti katéterezéssel kapcsolatos ápolói teendők (előkészítés, szükséges eszközök, kivitelezés (nemek szerint, felnőtt és gyermekkorban), kompetenciák, megfigyelések, lehetséges szövődmények)
- Katétergondozás ápolási teendői
- Hólyagtréning, kondicionálás
- Katétereltávolítás mechanizmusa, ápolói teendői s felnőtt/csecsemő- és gyermekgyógyászatban
- Széklet inkontinencia ellátásának gyakorlata
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.9.7 Klinikai táplálás tantárgy 16/16 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a szervezet élettani működéséhez szükséges táplálkozási szempontokat, amely alapján képessé válik a táplálkozási állapot felmérésére, követésére és a kóros tápláltsági állapotok felismerésére. A különböző diétás rendszerek, diéták megismerését követően alkalmassá válik az elrendelt dietoterápiák szakszerű és biztonságos elvégzésére a klinikai táplálás különböző módszereinek alkalmazásával.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások Dietetikus Bsc / Ápoló Bsc.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, Biológia, Anatómia, Élettan, Ápolástan, Terápiás ismertek

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Tápláltsági állapotot felmér	Ismeri a tápláltsági állapot felmérésének algoritmusát	Instrukció alapján részben önállóan	Megfigyelőképesség, kérdezés képessége, empátia, logikus gondolkodás, pontosság, precizitás, higiénés szabályok betartása	
Táplálkozási problémákat felismer	Ismeri a kóros táplálkozásra utaló tüneteket, jeleket	Teljesen önállóan		
Klinikai táplálásban közreműködik	Ismeri a klinikai táplálás rendszerét	Instrukció alapján részben önállóan		
Szondatáplálást végez	Ismeri a szondatáplálás szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		
Tápszerek tárolását végzi	Ismeri a tápszerek típusait, azok felhasználásának szabályait	Instrukció alapján részben önállóan		
Beteget táplálkozási tanácsokkal ellát	Ismeri az egészséges táplálkozás szempontjait, jellemzőit	Teljesen önállóan		Digitális oktató programokat használ

A tantárgy témakörei

1 Táplálkozás és táplálkozási szokások

- A táplálkozás élettani jelentősége,
- A táplálkozást befolyásoló tényezők,
- Táplálkozási szokások és jellemzői,
- Táplálkozási anomáliák és hóbortok,
- A rendellenes táplálkozás lehetséges következményei,
- Táplálkozási problémára utaló, jelek, tünetek

2 Tápláltsági állapot felmérése

- A tápláltági állapot felmérésének célja,
- Ápolói kompetenciák a tápláltsági állapot felmérésében,
- A tápláltsági állapot felmérésének módszerei, score-ok (MUST, NRS, MNA, MST),
- A táplálkozási anamnézis felvétel szempontjai,
- Antropometriai vizsgálatok (bőrredő vastagság, Brocca index, BMI),
- BMI számítása, értéktartományai,
- Bioelektromos Impedancia Analízis,
- Laboratóriumi vizsgálatok,
- Kórós tápláltsági állapotot jelző paraméterek,
- Ápoló feladatai a szűrési eredményének kiértékelését követően

3 Tápanyagok

- Fehérjék, zsírok, szénhidrátok szerepe a táplálkozásban, napi szükségletek,
- A nyomelemek (Zn, F, I, Fe, Cr, Cu) szerepe, napi szükségletek,
- Tápanyagszükséglet fogalma, jellemzői,
- A tápanyagszükségletet befolyásoló tényezők,
- Alap anyagcsere és kiszámítása, Teljes anyagcsere,
- Az egyéni tápanyagszükséglet,
- Az energia szükséglet meghatározása
- A malnutrició fogalma, kialakulásának okai, megjelenési formáinak (Marasmus, Kwashior kór, kevert forma) jellemzői Panaszok, tünetek malnutrícióban
- A malnutrició szervezetre gyakorolt hatása, következménye
- Starvatio, cachexia fogalma, jellemzői
- A katabolizmus és kialakulásának okai

4 Étrend és energiatartalom A diéta fogalma, célja, terápiás jelentősége,

- Diétás rendszer működésének jellemzői,
- Leggyakoribb diéták és jellemzői, indikációi,
- Tápanyagtartalom szerinti étrendek és jellemzőik (energiaszegény étrend, energiában gazdag étrend, fehérjeszegény étrend, fehérjegazdag étrend, szénhidrátgazdag étrend, szénhidrát szegény étrend, zsírszegény étrend, Na-szegény étrend)
- Ételkészítés szerinti étrendek és jellemzőik (folyékony, pépes, rostszegény, könnyű-vegyes, normál, rostokban gazdag)

5 Speciális étrendek és táplálási formák

- A klinikai táplálás fogalma, célja, csoportosítása, főbb jellemzői, indikációi
- Az enterális táplálás formái, javallatai, ellenjavallatai,
- A gyomorba és vékonybélbe történő táplálás módszerei, szabályai,
- A táplálás felépítésének szempontjai,

- A beadás módszerei (folyamatos, bólus, intermittáló),
- Enterális tápszerek és jellemzőik,
- Tápszerek hígítása
- A tápszerek tárolása
- Gyógyszerek adagolása tápláló szondán – eszközön keresztül,
- Az enterális táplálás szövődményei,
- Az enterális táplálás algoritmusa, gyakorlata

3.9.8 Pedagógia tantárgy 16/16 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sajátítsák el a betegek és hozzátartozók oktatásához szükséges alapvető pedagógiai ismereteket. Lássák át a területükön gyakorlatot teljesítő tanulókkal kapcsolatos alapvető feladatokat, értsék meg a szakmai gyakorlat pályaszocializációban betöltött szerepét, jelentőségét.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Ápoló MSc / Pedagógia tanár /Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészséges ember és környezete, Pszichológiai ismeretek

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
A nevelés és oktatás alapelveit, módszereit alkalmazza a betegek oktatása során.	Ismeri a nevelés fogalmát, alapelveit, módszereit, a nevelői attitűdöket. Ismeri az oktatás alapelveit, főbb módszereit, munkaformáit.	Irányítással	A betegekkel és a hozzátartozókkal empatikus, toleráns. Figyelembe veszi egyéni tanulási igényeiket és szükségletüket. Fontos számára a szakmai utánpótlás nevelésében való szerepvállalás.	Prezentációkészítés, oktatástechnikai eszköz használata.
A felnőtt beteg oktatásánál figyelembe veszi a felnőttekre jellemző sajátos igényeket.	Ismeri az andragógia alapfogalmait, a felnőttek tanulásának jellegzetességeit.	Irányítással		Felnőttképzési, felnőttoktatási lehetőségek keresése az interneten.

Részt vesz a betegek oktatásában, a beteg otthonában önállóan végezhető egyszerűbb műveletek tekintetében.	Ismeri a betegek oktatásának főbb elveit, módszereit.	Irányítással		
Részt vesz a területre érkező tanulóval való foglalkozásban.	Tisztában van a gyakorlatot teljesítő tanulók gyakorlati foglalkoztatásának alapvető szabályaival.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

1 *Általános pedagógiai ismeretek*

- A pedagógia tárgya, tudományterületei.
- A nevelés fogalma, célja, alapelvei
- A nevelés főbb módszerei
- A módszerek megválasztásának elvei.
- A nevelői attitűdök
- A didaktika fogalma, alapelvei. A tanulási-tanítási folyamat.
- Az oktatás szervezeti formái
- Az oktatás leggyakoribb módszerei (előadás, magyarázat, megbeszélés, vita, szemléltetés, munkáltatás), megválasztásuk elvei. Oktatástechnikai eszközök

2 *Andragógia*

- Az andragógia fogalma, területei (felnőttoktatás, felnőttképzés) A lifelonglearning elve. A távoktatás és e-learning jellemzői.
- A digitális oktatás formái, színterei, annak fontosabb jellemzői
- A tanulás típusai: formális, informális, nonformális
- A felnőtt tanulók és a felnőttkori tanulás főbb jellemzői
- A felnőttoktató szerepe

3 *Betegoktatás*

- A betegoktatás célja
- Beteg és hozzátartozójának oktatása során alkalmazott módszerek, oktatási színterek és formák
- Krónikus betegek oktatása (diabétesz, onkológiai, nefrológiai, pulmonológiai)
- A betegnapló vezetésének megtanítása
- Gyógyászati segédeszközök alkalmazásának megtanítása

4 *Egészségügyi szakdolgozók oktatása A szakmai gyakorlatok célja, feladatai.*

- Speciális oktatási formák az egészségügyi szakképzésben (demonstráció, szimuláció) A szakmai gyakorlatok etikai és jogszabályi előírásai (felelősségbiztosítás, szerződések, a tanuló gyakorlati foglalkoztatásának szabályai).

- Az egészségügyi intézményben folytatott gyakorlatok személyi és tárgyi feltételei, adminisztrációs feladatai (foglalkozási napló, jelenléti ív).
- A portfólió szerepe, formái, jelentősége az egészségügyi oktatásban
- A portfólió összeállításának, vezetésének gyakorlati aspektusai, szabályai
- Az intézményi gyakorlatok sajátos módszerei: előmegbeszélés, gyakorlás, utómegbeszélés, esetbemutatás, ápolási vizit
- A teljesítmény mérése, értékelése, szakmai vizsgák

3.9.9 Általános ápolástan II. tantárgy 36/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A korábban megszerzett ápolói ismeretek, képességek, készségek elmélyítése, a tanuló felkészítése a tervezhető és önálló munkavégzésre, munkacsoportban való tevékenységre. Továbbá gyakoroltatja az ápolás specifikus beavatkozásokat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellés szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan, Egészségügyi etikai, Egészségügyi jogi ismeretek, Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Enterális és parenterális gyógyszerelést végez	Ismeri a gyógyszerelés szabályait	Instrukció alapján részben önállóan	Empátiával fordul a beteghez, segítőkész. Fontosak számára a beteg igényei, tudásának folyamatos fejlesztése a legújabb technikai eszközök és eljárások vonatkozásában. A munkavégzés során határozott,	
Oxigén és inhalációs terápiát végez	Ismeri az oxigén és inhalációs terápia gyakorlatát	Instrukció alapján részben önállóan		
Intramuscularis és subcutan injekciózást végez	Ismeri a parenterális gyógyszerelés szabályait, az injekciózás előkészítési kimérési és beadási módjait	Instrukció alapján részben önállóan		

Asszisztál invazív beavatkozásoknál	Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit. (perifériás és centrális vénakanülök, artéria punkció, artéria kanülálás, EDA kanül, Port-a-cath, gyógyszerek bejuttatásának eszközei, használatuk (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék), dialízis, punkciók, biopsiák). Ismeri az egyes beavatkozások eszközeit, ápolói feladatait, a lehetséges szövődményeket.	Instrukció alapján részben önállóan	körültekintő, pontosságra törekszik. Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve, vagy utasítás alapján önállóan (perifériás vénakanülök, vizeletkatéter, egyszerű eszközös légútbiztosítás kivitelezése, betegmegfigyelő monitor, gyógyszerbejuttatás eszközeinek használata) együttműködve az ápolóval és/vagy az orvossal vesz részt az invazív beavatkozások kivitelezésében. Felelős a beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért. Betartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályokat. A beavatkozásokat felettes utasítására, vagy a szervezeti egység protokollja alapján önállóan végzi. Önálló felelősséggel.	
Invazív beavatkozásokat végez (vénakanül behelyezés, véna punkció, hólyag katéter bevezetése, női és férfi páciensnek)	Ismeri a perifériás véna kanül behelyezésének protokollját, a vénapunctió menetét. Ismeri a beavatkozás indikációit, kontraindikációit, és a lehetséges szövődményeket. Ismeri a beavatkozás dokumentálásának menetét, és ápolói vonatkozásait.	Instrukció alapján részben önállóan		

Hatóanyag nélküli infúziót előkészít, bead. Előkészít, és segédkezik a hatóanyagot tartalmazó infúziós oldat beadásánál.	Ismeri a krisztalloid oldatok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásokat. Részletesen ismeri a gyógyszeres és hatóanyag nélküli infúzió előkészítésével, beadásával kapcsolatos ápolói feladatokat, az infúzió beadásának eszközeit, a lehetséges szövődményeket, teendőket szövődmény esetén, a dokumentálás szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan	Orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve vesz részt a hatóanyagot tartalmazó infúzió beadásánál. A hatóanyag nélküli infúziót orvosi utasításra önállóan beadja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.	

A tantárgy témakörei

1 Non-invazív ápolói beavatkozások

- Kardinális tünetek – Vérnyomás mérés, pulzus vizsgálat, Üvegampullából történő gyógyszerfelszívás, Gumidugós ampullából történő gyógyszerfelszívás, Két ampulla tartalmának összekeverése egy fecskendőben, Porampulla oldása, mulageon. Perfuzor használata. Beöntés. Tisztítóbeöntés kivitelezése mulageon. Az oxigén adagolás eszközei (reduktor, párásító tartály, flow-meter, áramlás szabályozó)
- Az oxigén bejuttatás eszköze (orrkanül, egyszerű arcmaszk, reservoáros arcmaszk, Venturi maszk, aeroszol maszk, T-szár, Hi-flow rendszerek), az egyes bejuttatási eszközök alkalmazásának javallatai, ellenjavallata. Az oxigénterápia gyakorlata, algoritmusa.
- Az perifériás vénakanülálás és az infúziós terápia kivitelezésének algoritmusa, gyakorlata
- Enterális gyógyszerelés. Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, életkori sajátosságai
- A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai, A nasalis adagolás alkalmazásának javallatai, eszköze (MAD), a bejuttatás algoritmusa, szabályai
- A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

2 Invazív ápolói beavatkozások

- Invazív beavatkozások fogalma, formái
- Injekciózás előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon
- Vérvétel Perifériás kanül felvezetése, mulageon, Szárnyas tű felvezetése
- Perifériás és centrális vénakanülök gondozása, artéria punkció ápolói feladatai, artéria kanüláláshoz asszisztálás

- EDA kanül, Port-a-cath. Skybalum eltávolítás - Előkészítés és kivitelezés szimulátoron
- Nasogastrikus szonda levezetése - Előkészítés és kivitelezés mulageon
- Gyomormosás - Előkészítés és kivitelezés mulageon
- Ágymelletti vércsoportmeghatározás Serafol teszttel
- Előkészítés infúziós terápiához és kivitelezés mulageon (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék). Dialízis, punctiók, biopsiák ápolói feladatai. A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.10. Klinikumi és szakápolástani ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 1532/1413 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Készség szinten elsajátíttatni a tanulókkal az ápolási-szakápolási feladatokat szintézisbe hozni a klinikumi tanulmányaikkal, korábbi tanulmányaikat beépíteni a mindennapi munkatevékenységükbe.

3.10.1 Belgyógyászat és szakápolástana tantárgy 144/130 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanítása során a tanuló megismeri a leggyakoribb belgyógyászati betegségek mortalitási és morbiditási mutatóin túl azok kórélettani és patofiziológiai alapjait, a szükséges diagnosztikai, valamint terápiás specialitásait. Képessé válik az egyes betegségekhez rendelt vizsgálatok, terápiák és ápolási beavatkozások kompetencia szintű, szabályos elvégzésére, a beteg állapotának követésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Belgyógyász szakorvos orvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év belgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia

A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

Szív-érrendszeri betegeket ápol	Ismeri a keringési rendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség.	Kórházi medikai rendszerek használata
Vérképzőrendszeri betegeket ápol	Ismeri a vérképzőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Légzőrendszeri betegeket ápol	Ismeri a vérképzőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Emésztőrendszeri betegeket ápol	Ismeri az emésztőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Kiválasztórendszeri betegeket ápol	Ismeri a kiválasztórendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Endokrin rendszeri betegeket ápol	Ismeri az endokrin rendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Mozgásrendszeri betegek ápol	Ismeri a mozgásrendszer klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Ápolási folyamatot tervez, végrehajt	Ismeri az ápolási folyamat tervezési és kivitelezési szabályait	Teljesen önállóan		Medikai informatikai rendszerek alkalmazása

A tantárgy témakörei

1 Szív-és érrendszeri betegek ápolása

- A szív-érrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- A leggyakoribb szívérrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:
- Koszorúér-betegségek (Atherosclerosis, ISZB, akut coronária szindróma /angina, infarctus), Koronarográfia utáni ápolói feladatok
- A pericardium betegségei (pericarditis, pericardiális tamponád, pericardiocentesis)
- A myocardium betegségei (myocarditis, cardiomyopathia)
- Az endocardium betegségei (endocarditis, rheumás láz)

- Szívhibák/vitiumok (veleszületett vitiumok, shunt nélkül, jobb-bal, bal-jobb shunttel, szerzett vitiumok stenosis, insuffitientia)
- Az ingerképzés, ingerületvezetés zavarai, csoportosítása (bradycardiával, tachycardiával járó ritmuszavarok, A ritmuszavarok gyógyszeres terápiájának és elektromos kezelésének (cardioverzió, pacemaker terápia) ápolási vonatkozásai
- A szívelégtelenség okai, kialakulásának folyamata, tünettana, terápiás lehetőségek, stádium beosztása, a gyógyszeres kezelés ápolási vonatkozásai
- A hypertónia betegség (primer, secunder, hypertoniás sürgősségi állapotok)
- Az érrendszeri betegségek (az artériás és vénás rendszer betegségei, rizikó tényezői, Virchow triász, thrombo-emboliás állapotok, mélyvénás thrombozis, thrombophlebitis, varicositas, artériás embolizáció)
- Anticoaguláns terápiák (thrombolysis, thrombocita aggregációgátló-, anticoaguláns- és profilaktikus terápiák és jellemzőik)
- A szív-érrendszeri betegek educatiójának specialitásai
- A szív-érrendszeri betegek rehabilitációjának színterei, ápolási feladatai
- Szív-érrendszeri betegségek időskori vonatkozásai és ápolási specialitásai
- Veleszületett szívbetegségek és ápolási vonatkozásai (bal-jobb shunttel járó szívbetegségek, jobb-bal shunttel járó szívbetegségek, szűkülettel járó szívbetegségek, teljes nagyér transzpozíció) Ápolási diagnózisok alkalmazása.
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

2 *Vérképzőrendszeri betegek ápolása*

- A vérképzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- A vérképzőrendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb vérképzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:
- A vörösvértestek betegségei – anaemiák (vashiányos, megaloblastos, hemolyticus, corpuscularis, renalis, aplasticus)
- A fehérvérsejtek betegségei – leukaemiák, malignus lymphomák
- Heamorrhagiás diathesisek (coagulopathiák, haemophilia, DIC, thrombocytopéniák, thrombocytopathiák)
- A vérképzőrendszeri betegek educatiojának specialitásai
- Ápolási diagnózisok alkalmazása.
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3 *Légzőrendszeri betegek ápolása*

- A légzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői, kóros légzéstípusok.
- A légzőrendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb légzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:
- A felsőlégutak lázzal és láz nélkül járó betegségei
- Obstructiv tüdőbetegségek – COPD (asthma bronchiale, krónikus bronchtis, emphysema)
- Restrictiv tüdőbetegségek (pneumóniák, tbc, fibrosis, tumorook)
- A tüdő keringési zavarai (pulmonális hypertonia, cor pulmonale)
- A pleura betegségei (pleuritis, tumor, pleurális folyadékgyülem)
- A légzőrendszeri betegek légzési fizioterápiájának és rehabilitációjának ápolási feladatai A légzőrendszeri betegek educatiojának fontosabb elemei (steroid, bronchodilatátor és

profilaktikus terápiák, a légzésfunkció önellenőrzése, a köpet kezelése) Ápolási diagnózisok alkalmazása.
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

4 *Emésztőrendszeri betegek ápolása*
- Az emésztőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- Az emésztőrendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb emésztőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:
- A nyelőcső betegségei (gyulladás, diverticulum, achalasia, reflux, szűkület, tumor, hiatus hernia)
- A gyomor betegségei (gastritisek, ulcus ventriculi, stenosis, tumor)
- A belek betegségei (IBD, ulcus duodeni, colitis ulcerosa, M. Chron, diverticulosis, diverticulitis, polyposis, tumor, Bélférgesség)
- Emésztőrendszeri vérzések (occult vérzés, oesophagus varix ruptura, haematemezis, melaena, haematokézia
- A székletürítés zavarai (hasmenés, székrekedés, bélférgesség, fertőző betegségek) és ápolási vonatkozásai
- A hasnyálmirigy betegségei (acut és krónikus pancreatitis, tumor)
- A májelégtelenséghez vezető kompenzált és dekompenzált állapotok (cirrhosis, portális hypertonia, hepaticus encephalopathia, coma hepaticum) Az epeutak betegségei (epekövesség, cholecystitis, cholangitis)
- Az emésztőrendszeri betegek rehabilitációjának és educátiójának specialitásai Ápolási diagnózisok alkalmazása.
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

5 *Kiválasztórendszeri betegek ápolása*
- A kiválasztórendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- A kiválasztórendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb kiválasztórendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:
- A vese gyulladásos betegségei (glomerulonephritis, pyelonephritis)
- Nephrosis syndroma
- Vesekövesség
- Vese cysta, polycistás vese, vese daganatok
- Acut veseelégtelenség prerenális, renális és postrenális formái
- Krónikus veseelégtelenség, uraemia
- Vesepótlókezelés (haemodialízis, peritoneális dialízis, CAPD) és ápolási specialitásai
- A dializált betegek educatiójának specialitásai
- A vizeletkiválasztó rendszeri betegségek időskori vonatkozásai és ápolási specialitásai Ápolási diagnózisok alkalmazása.
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

6 *Endokrinrendszeri betegek ápolása*
- Az endokrinrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- Az endokrinrendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb endokrinrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai felnőtt és gyermekkorban:
- A diabetes mellitus (formái, diagnosztika, terápia, szövődmény, crisis állapotok)

- A diabetes terápiáinak csoportosítása, jellemzői
- A diabetes szövődményei, azok megelőzésének feladatai, diabeteses beteg educatioja A pajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, strumák, Basedow-kór, gyulladások, daganatok, crisis állapotok)
- A mellékpajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, tetánia)
- A mellékvesekéreg betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, Cushing syndroma, Phaecromocytoma, Addison kór, crisis állapotok)
- A hypothalamus és hypophysis endocrin zavarai (nanizmus, gigantizmus, acromegália, diabetes insipidus
- Az endokrinrendszeri betegek educatiojának specialitásai.
- Ápolási diagnózisok alkalmazása.
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

7 *Mozgásrendszeri betegek ápolása*

- A mozgásrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- A mozgásrendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb mozgásrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai:
- Generalizált csont betegségek (osteoporosis, osteomalatia, Paget-kór, köszvény)
- Generalizált rheumatológiai betegségek (rheumatoid arthritis, M. Bechterev) Regionális rheumatológiai betegségek (osteoarthrosis, spondylarthrosis) A mozgásrendszeri betegek educatiojának és rehabilitációjának specialitásai.
- Ápolási diagnózisok alkalmazása.
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

8 *Belgyógyászati ápolási gyakorlat*

- A belgyógyászati osztály rendje
- A belgyógyászati betegek vizsgálati algoritmusai
- Diagnosztikus célú mintavételi eljárások
- A beteg előkészítése diagnosztikus és terápiás beavatkozásokhoz
- A gyógyszerelés gyakorlata belgyógyászati osztályon
- Belgyógyászati kezelések ápolási specialitásai
- Az ápolási folyamat jellemzői belgyógyászati osztályon

3.10.2 Sebészet és határterületeinek ápolástana tantárgy 144/136 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sebészeti osztályon történő elhelyezkedésének, a sebészeti területek átlátásának, kliensek ápolásának felkészítése. Megtanítani a legfőbb kórképek klinikai és ápolási vonatkozásait. Ismertetni a műtét körüli ápolói teendőket. Betekintést nyújtani a műtét alatti folyamatokba és hatásukba az emberi szervezetre, ezáltal képessé tenni a posztoperatív páciens fogadására, ellátására. Szemléltetni a gyermeksebészeti speciális vonatkozásokat. A perioperatív ellátás ápolói specialitásainak ismerete és kompetencia szintű részvétel a folyamatban

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Sebész szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sebészeti területen eltöltött gyakorlat, az adott

klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia

A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Felméri a perioperatív ápolási szükségletet.	Ismeri az ápolási anamnézis felvételének menetét, meghatározza az ápolási célokat, azonosítja a posztoperatív őrzés lépéseit, és a megfigyelő rendszereket, tudja a műtét utáni szövődmények kialakulásának megfigyelési szempontjait, ismeri a műtét típusokat, az anaesztézia fajtáit	Instrukció alapján részben önállóan	Empatikusan, etikusan, segítő-készen a kliens érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban, munkájára és önmagára igényes, tiszta, ápolt megjelenésű, tudását folyamatosan bővíti, fogékony az innovatív eljárásokra és alkalmazásukra.	Ápolási dokumentációt vezet, felhasználói szintű számítógépes ismeretei vannak
Részt vesz a kliens műtéti felkészítésében	Meghatározza a műtét előtti vizsgálatok ápolói teendőit, ismeri a műtéthez szükséges dokumentumokat, ismeri a műtéthez szükséges ápolói beavatkozásokat (pl.: gyógyszerelés, katéter behelyezés, borotválás stb.), azonosítja a kliens pszichés szükségleteit.	Instrukció alapján részben önállóan		Egészségügyi szervereket önállóan használ, ápolási dokumentációt szerkeszt, vezet
Részt vesz a műtét utáni sebkötözésben, sebek megfigyelésében	Ismeri az akut sebek jellemzőit, a szövetegyesítő eljárásokat, a sebgyógyulási zavarokat, sebváladék mintavétel menetét, a vérzési rendellenességeket, a sebek típusait, varratszedés típusait.	Instrukció alapján részben önállóan		

Részt vesz a hasi sebészeti betegek ápolásában	Ismeri a hasi műtét típusokat és eljárásokat, a fektetési módokat, a kliens műtét utáni szükségleteit, a mobilizációs lehetőségeket, megnevezi a dietetikai megszorításokat.	Instrukció alapján részben önállóan		
Mellkasi-szívsebészeti betegek ápolásában részt vesz	Ismeri a mellkasiszívsebészeti műtét típusokat, és a műtét utáni ápolói teendőket, ismeri a kliens szükségleteit, mellkas punctió/csapolás asszisztálásának módjait, a mellkasi szívás típusait, alkalmazását. Felsorolja a mellkasi fizioterápiás lehetőségeket.	Instrukció alapján részben önállóan		
Közreműködik a traumatológiai és ortopédiai betegek ellátásának ápolói vonatkozásaiban	Megérti a csont és porc sérülések okait, felsorolja a csontegyesítő eljárásokat, bemutatja az ortézisek használatát, ismeri a protézis típusokat, és behelyezésük menetét, azonosítja a külső csontrögzítő eszközök ápolói teendőit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Szemészeti és FOG kliensek ápolásában részt vesz	Ismeri az anatómiai élettani alapfogalmakat, a szemöblítés formáit, a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, fülcsepp alkalmazásának szabályait, speciális kötözési lehetőségeket, gégekanül tisztításának lépéseit.	Instrukció alapján részben önállóan		

Közreműködik Bőrgyógyászati és Urológiai kliensek ápolásában	Felismeri a bőrgyógyászati műtétet követő kliens ápolási szükségleteit, felsorolja a vizeletvizsgálat lehetőségeit, ismerteti a vizelet mintavétel szabályait, ismeri a noninvazív vizeletfelfogó eszközöket, és alkalmazásukat, urosztómák ápolói teendőit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Közreműködik gyermeksebészeti páciensek ellátásában.	Ismeri a gyermeksebészeti műtéteket, műtétet követően a kliens ápolási és pszichés szükségleteit, a gyermek beteg ápolásának speciális vonatkozásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Speciális ápolói feladatokat lát el	Ismeri a fizikai fájdalomcsillapítás lehetőségeit, a NG szonda levezetésének menetét, ismeri az input enterosztómák típusait, alkalmazását, ismerteti az output enterosztómák ellátását, tudja a katéter bevezetés menetét lehetséges szövődményeit, ismeri a drain gondozás menetét, az invazív beavatkozásokat, rugalmas pólya felhelyezését, gyógyszerelés ápolói vonatkozásait.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Sebészeti beavatkozások alapjai

- Anamnézis felvétel specialitásai
- Műtét típusok, műtéti behatolási helyek
- Sebgyógyulás stádiumai, sebgyógyulási zavarok, sebváladékok megfigyelése, mintavétel
- Fertőző beteg műtéti ellátása, posztoperatív ápolás

- Egynapos sebészeti eljárások és feltételeik
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

2 *Perioperatív ellátás alapjai*

- Műtét előtti kivizsgálás, ápolási anamnézis felvétel
- Anaesztézia módjai, típusai
- Postoperatív betegfogadás, megfigyelés, monitorozás, testhelyzetek ápolói beavatkozások, fájdalomcsillapítás ápolási specialitásai
- Posztoperatív szövődmények felismerése, ápolása Ápolási diagnózisok alkalmazása.
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3 *Sebészeti betegek ápolása*

- Hasi sebészet: a has sebészeti ellátást igénylő kórképek klinikuma és ápolása
- Heveny hasi katasztrófák Nasogastricus szonda Input és output enterostómák
- Drain gondozás
- Gyomormosás/tehermentesítés
- Leggyakoribb gyermekkori hasi sebészeti kórképek ápolása
- Mellkas sebészet: tüdő műtétet igénylő betegségei
- PTX, HTX ellátásának klinikai és ápolói vonatkozásai, mellkas szívás, csapolás; biopsiák asszisztálási feladatai; mellkasi fizioterápiás eljárások Szívsebészeti klinikumi és ápolói teendők, műtét típusok
- Szívtranszplantált beteg ápolása, intervenciós eljárások klinikumi és ápolói vonatkozásai
- Pacemaker/ICD beültetésen átesett beteg ápolása
- Műtétet igénylő szívfejlődési rendellenességek műtét utáni ápolása, helyreállító sebészeti eljárások
- Emlő műtét klinikumi és ápolói vonatkozásai, beavatkozási tilalmak
- Daganatos betegek sebészeti kezelése, sugársebészet
- Őssejt transzplantáció
- Ápolási diagnózisok alkalmazása.
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

4 *Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása*

- Csonttörés típusok, rögzítési lehetőségük, konzervatív módszerek (gipszrögzítés, húzatásos módszer) külső csontrögzítő eszközök ápolása
- Leggyakoribb törési típusok csecsemő- és gyermekkorban
- Lágyrész sérülések, ízületi sérülések és ellátásuk.
- Arcsérülések
- Koponyasérülések
- Az agy traumás sérülései
- Gerincvelő traumás sérülései
- Ortopédiai műtétet igénylő kórképek, ízületek betegségei és ápolásuk
- Protézisek fajtái, ortézisek és használatuk
- Súlyos sérült beteg ellátásának specifikumai
- Végtag amputált beteg ápolása
- Sebészeti ellátást igénylő mozgásrendszeri fejlődési rendellenességek műtét utáni ápolása
- Gerinc és mellkas deformitásai
- Gyermekek orthopédiai műtét utáni ápolása

- Ápolási diagnózisok alkalmazása.
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

5 *Kötözéstani és sebkezelési alapismeretek*

- Seb típusok, akut sebek ellátása, kötözéstan, kötéscsere ápolási vonatkozásai Szövetegyesítő eljárások
- Vérzés, vérzéscsillapítás
- Varratszedés ápolói feladatai
- Kompressziós pólya, harisnya alkalmazása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

6 *Sebészeti ápolási gyakorlat*

- Az osztály munkarendjének megismerése
- Beteg műtéti előkészítése
- Pre és postoperatív betegmegfigyelés
- A beteg állapotváltozásainak felismerése
- Kötöző kocsi felszerelésének használata
- Segédkezés kötözésnél
- Kötések, sebváladék megfigyelése
- Közreműködés sztóma ellátásában
- Gastrostoma gondozása
- Drain gondozás ápolás
- Beteg és hozzátartozó oktatása
- Ápolás-lélektani ismeretek alkalmazása
- Ápolási tervek készítése
- Ápolási dokumentáció vezetése
- Ápolás folyamata a sebészeti gyakorlatban

3.10.3 Pszichiátriai betegek ápolása tantárgy 72/55 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanuló megismerje a pszichiátriai betegek ellátásának hazai színtereit, azok diagnosztikus, terápiás és ápolási specialitásait. Legyen képes a felismerni a pszichiátriai tüneteket és kórképeket a különböző életkorok tükrében, képes legyen a mentális zavarokkal küzdő betegek megfigyelésre és ellátására, felismerje a pszichiátriai sürgősségi ellátást igénylő állapotokat, valamint e betegek ápolásának tervezésére és kivitelezésére. Ismerje meg a komplex rehabilitációs eljárásokat, mely a beteg/kliens intézeti felvételétől hazabocsátásáig tart.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Pszichiáter 6 Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év pszichiátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Felismeri a krízis és veszélyeztető magatartást	Önkárosító magatartásformák, presuicidális szindróma, NSSI	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együtt-működési	
Felismeri a pszichiátriai gyógyszerek hatásait, mellékhatásait, azt dokumentálja	A pszichiátriai ellátásban alkalmazott gyógyszerek hatásai, mellékhatásai	Teljesen önállóan		
Felismeri a pszichotikus tüneteket	Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok	Teljesen önállóan	készség, higiénés szabályok betartása	
Ismerteti a korlátozó intézkedések alkalmazásának indikációit, ápolói feladatait	Ismeri a korlátozó intézkedések alkalmazásának indikációit ápolói feladatait	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a pszichiátriai gyógyszerelés specialitásait	Ismeri a pszichiátriai gyógyszerelés specialitásait	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *Pszichiátriai ápolás története, előítéletek, stigmák*

- A magyar pszichiátriai ápolás történeti áttekintése
- A pszichiátriai gondozás főbb színterei
- Előítéletek a pszichiátriával kapcsolatban, stigmák
- A pszichiátria és a jog, cselekvőképesség, a pszichiátriai betegek jogai, korlátozó intézkedések
- Sürgősségi és kötelező intézeti gyógykezelés

2 *Szorongásos zavarok*

- A szorongás jellemzői, etiológiája, neurobiológiája, epidemiológiája

- Gyermekeknél jelentkező szorongásos zavarok: szeparációs szorongás, szelektív mutizmus Genaralizált szorongásos zavar
- Pánikzavar
- Fóbiák: szociális szorongásos zavar (szociális fóbia), Agorafóbia, Specifikus fóbiák, kevert szorongásos és depressziós zavar
- Kényszeres és kapcsolódó zavarok: OCD-obszesszív-kompulzív zavar etiológia, epidemiológia, diagnosztika/tünettan, komorbiditás, differenciáldiagnosztika, terápia, az ápoló szerepe és feladata OCD-s betegek ápolása során
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3 *Hangulatzavarok*

- Epidemiológia, etiológia (genetikai tényezők, pszichoszociális tényezők), patogenezis, komorbiditás, diagnosztika, differenciáldiagnosztika
- Depresszió, Bipoláris zavar: Depressziós epizódok, Mániás epizódok, Kevert epizódok
- Diszruptív hangulatszabályozási zavar (DMDD), Disztímia, ciklotímia
- A kórképek terápiája: biológiai terápiák, pszichoterápiák
- Öngyilkosság (suicidum): öngyilkos magatartás, epidemiológia, az öngyilkosság rizikó-és védőfaktorai, presuicidális szindróma felismerése, Ringel triász, ápolói feladatok öngyilkos magatartás esetén, öngyilkosság prevenció
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

4 *Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok Addikció fogalma, neurobiológiája, a kémiai hozzászokás ismérvei*

- Alkohol, koffein, kannabisz, fenciklidin (és rokon vegyületei), hallucinogének, inhalánsok, opiátok, nyugtató-, altató- és szorongásoldószerek, stimulánsok és nikotin használatával összefüggő zavarok. A zavarok etiológiája, epidemiológiája, diagnosztikája és tünettana, differenciáldiagnosztikája és terápiája
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

5 *Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktuskezelés*

- A pszichotikus állapotok meghatározása, epidemiológia, etiológia, tünetek, diagnosztika, a pszichotikus zavarok osztályozása a DSM-V alapján: Téveszmés zavar, Rövid pszichotikus zavar, Szkizofreniform zavar, Szkizofrénia, Szkizoaffektív zavar, Differenciáldiagnózis, A szkizofrénia lefolyása, kezelés: gyógyszeres kezelés, pszicho és szocioterápiák, ECT, agresszió
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

6 *Személyiségzavarok*

- Történeti vonatkozások
- Klasszifikáció
- Kóreredet (genetikai, biológiai, pszichológiai faktorok
- Terápiás lehetőségek
- A személyiségzavarok típusai:
- csoport: Paranoid, szkizoid, szkizotípiás személyiségzavar
- csoport: antiszociális, borderline, hisztrionikus, nárcisztikus személyiségzavar
- csoport: elkerülő, dependens, kényszeres személyiségzavar
- Nem meghatározott, egyéb meghatározott személyiségzavar
- NSSI: nem szuicidális önsértések
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

7 *Táplálkozási magatartás zavarai*

- A gyermekkori evészavarok diagnosztikájának nehézségei, gyermekkori és serdülőkori kezdetű Anorexia nervosa, Bulimia nervosa, Pica, Ételelutasítással járó érzelemzavar, Szelektív evés, Fóbiás típusú evészavar, Falászavar, Izomdiszmorfia, Orthorexia nervosa. A tanulók megismerik a kórképek epidemiológiáját, etiológiáját, klinikai tüneteiket, a kórlefolyást, a prognózist az alkalmazott terápiákat és az ápoló szerepét, feladatait az evészavarokkal küzdő betegek ellátása során
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

8 *Organikus pszicho szindrómák*

- A betegvizsgálat sajátosságai
- Demenciák, a demenciák osztályozása, felosztása (tünetek, kóreredet, életkor és gyógykezelhetőség alapján)
- A demenciák differenciáldiagnózisa
- A demenciákhoz társuló pszichológiai és magatartási zavarok
- Alzheimer demencia, vaszkuláris demenciák, frontális demenciák, Lewy-testes demencia
- A delírum-szindróma, delíriumok okai, therápia, ápolói feladatok
- Egyéb organikus mentális zavarok (organikus hallucinózis, organikus (deluzív) paranoid zavar)
- Intellektuális képesség zavarok, okai, súlyosság
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

9 *A pszichiátriai betegségek*

- Az egészségi állapotot meghatározó tényezők, A pszichiátriai betegségek okai, a betegség, mint élmény magatartás, a betegszerep, a betegség, mint krízishelyzet
- A pszichiátria vizsgálómódszerei
- Pszichopatológia: Érzékelés, észlelés, Az érzékelés és az észrevevés zavarai, az emlékezés zavarai, a gondolkodás zavarai, a képzelet zavarai, az értelem zavarai, tudatzavarok
- Speciális ápolói megfigyelések Ápolási diagnózisok alkalmazása.
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.4 Neurológia és szakápolástana tantárgy 72/63 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatása képessé teszi a hallgatókat, hogy alapvetően megértsék, és elsajátítsák a neuroanatómiai, neurofiziológiai és neurodiagnosztikai eljárások miben létét, a betegek felkészítését a beavatkozásokra. Képessé válnak a neurológiai problémák azonosítására, a betegek idegrendszeri funkcióinak és egészségügyi állapotának folyamatos értékelésére. Az ellátó team többi tagjával együttműködve, kompetencia szintjének megfelelő alapvető ellátást nyújtson.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Neurológus / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év neurológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Az alapvető kóros neurológiai tüneteket azonosítani tudja	Ismeri a neurológiai betegségeket.	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, jó meg-figyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet,	Megfigyelést szolgáló eszközök használatának ismerete, Szövegszerkesztő program ismerete
Ismerteti az egyes neurológiai diagnosztikai beavatkozásokat	Ismeri a neurológiai vizsgáló eljárásokat	Instrukció alapján részben önállóan	etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása	
Jártas a közvetlen neurológiai életveszélyes állapot felismerésében,	Ismeri a neurológiai veszélyhelyzeteket.	Teljesen önállóan		Képes értelmezni a betegmegfigyelés eszközeinek értékeit
Speciális neurológiai gyógyszereket alkalmaz	Ismeri a speciális neurológiai gyógyszereket és alkalmazásuk ápolói vonatkozásit.	Instrukció alapján részben önállóan		Ismeri a speciális gyógyszeradagoló pumpák kezelését
Alternatív táplálási technikákat alkalmaz	Ismeri a betegek általános és megváltozott kalória igényét	Instrukció alapján részben önállóan		Volumetrikus és táplálópumpák kezelése, Képes Excel táblázatot használni
Állapotértékelő skálákat használ a neurológia területén	A tudatéberség változásainak felmérése. Neurológiai állapot felmérő skálákat ismer	Teljesen önállóan		Medikai modult használ
Fertőzőbeteget ápol	Ismeri a fertőző betegek ápolásának szabályait, ápolási vonatkozásait és a fertőző betegek elkülönítésének szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		

Elő és felkészíti a beteget a neurológiai sebészeti ellátásra és posztoperatív megfigyelést végez.	Ismeri a neurológiai perioperatív ápolói teendőket.	Instrukció alapján részben önállóan		
Megteremti a betegek komfortos elhelyezésének technikáját	Ismeri a betegek szükségleteit, azok felmérését, és kielégítésükre vonatkozó ápolói teendőket.	Irányítással		
Invazív neurológiai beavatkozásoknál asszisztál	Ismeri a neurológiai beavatkozásokat, és a beteg, illetve eszközelőkészítés mentét, valamint az aszszisztálás lépéseit.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

1 *Általános és speciális vizsgálatok neurológia betegségben szenvedő betegek esetén*

- Az egészségi állapot felmérés, a fizikális vizsgálatok neurológiai sajátosságai
- Neurológiai diagnosztikai vizsgáló módszerek, berendezések Betegek előkészítésének specialitásai diagnosztikus vizsgálatokra
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

2 *A tudatállapot változások felismerése, mérésének lehetőségei, ápolói vonatkozásai*

- A beteg tudat éberségének megfigyelése
- Neurológia állapot felmérő skálák használatának megismerése, a kapott eredmények értékelése
- A beszédzavarok típusainak felismerése Ápolási diagnózisok alkalmazása.
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3 *A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások klinikai megjelenése, mérésük, ápolása*

- Koponyaűri nyomásváltozással járó kórképek
- Diagnosztikus lehetőségek
- Koponyaűri nyomásemelkedésben szenvedő beteg megfigyelése, ápolása
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

4 *Idegsebészeti beavatkozások, lokalizáció szerinti típusai, pre -postoperatív ápolás*

- Idegsebészeti beavatkozást igénylő kórképek
- Idegsebészeti beavatkozások típusai
- Koponyanyitás tájanatómiája
- Preoperatív előkészítés
- Postoperatív ellátás specialitásai
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

5 *Epilepsziák, epilepszia betegségben szenvedő beteg ápolása. Fejfájás típusai, ápolási specialitások, fejfájásban szenvedő betegek esetén*

- Különböző roham típusok
- Epilepszia betegség Status epilepticus
- Fejfájás típusai
- Ápolási diagnózisok alkalmazása.
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

6 *Agyi érbetegségek típusai. A kivizsgálás és ellátásuk sajátosságai, ápolási menedzsmentje Az agyi vérellátás zavarai*

- Ischaemiás stroke típusai, vizsgálatok, ellátás lehetőségei
- Koponyaűri vérzés típusai
- Agyiérbetegségben szenvedő betegek speciális ápolási tevékenysége, rehabilitációja
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

7 *Neuroinfektológiai betegségek csoportosítása, és ápolásuk jellegzetességei Vírusfertőzések*

- Bakteriális fertőzések
- Gombás fertőzések
- Egyéb kórokozók által indukált agyi fertőzések Izolált neurológiai beteg ápolásának jellegzetessége
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

8 *Autoimmun betegségek a neurológiaiellátás területén*

- Sclerosis multiplex Myasthaenia gravis
- Gullien-Barré syndróma
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

9 *Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek csoportosítása. Kivizsgálásuk és ápolásuk specialitásai. Agyidegek és perifériás idegbetegségekben szenvedők ápolása*

- Primer agydaganatok típusai
- Más helyen keletkezett tumorok agyi áttéti
- Gerincvelői tumorok
- Parkinson betegség
- Amyotropic latheral sclerosis
- Alzheimer betegség
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.5 Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll tantárgy 54/48 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg a leggyakoribb infektológiai kórképeket, valamint az ezekhez kapcsolódó szakápolási feladatokat. A tanulók mélyítsék el korábbi ismereteiket a fertőtlenítés, sterilizálás és infekciókontroll kapcsán. Megszerzett ismereteiket eredményesen tudják alkalmazni mindennapi munkájuk során a nosocomiális infekciók megelőzése érdekében.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Infektológus / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha

megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év infektológia területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Fertőző beteg elkülönítésében és ápolásában részt vesz.	Ismeri a fertőző betegségeket és ápolási vonatkozásukat.	Instrukció alapján részben önállóan	Megfelelő empátiával rendelkezik a betegek irányában.	Képi anyagokat, videókat keres Interneten.
Fertőző betegeket ápol	Ismeri a fertőző betegségek klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	Együttműködik a team tagjaival. Etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Fontosnak tartja a munka- és környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását. Felelősséget érez a beteg és a saját biztonsága iránt. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés szabályok betartását.	
A fertőtlenítő eljárásokat megfelelően alkalmazza.	Ismeri a fertőtlenítés fogalmát, formáit, szabályait, a fertőtlenítés hatásosságát befolyásoló tényezőket.	Teljesen önállóan		
Az eszközöket előkészíti sterilezésre, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását.	Teljesen önállóan		

Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a nosocomiális infekciók megelőzésének szabályait.	Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, jelentőségét, a leggyakrabban előforduló nosocomialis infekciókat. Tisztában van az infekciókontroll fogalmával, alapelemeivel, a fertőzések megelőzésének ápolói feladataival.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Fertőző betegek ápolása, infektológia

- A fertőző betegségek epidemiológiai vonatkozásai
- A fertőző betegségek kialakulásának tényezői, lefolyásának jellemzői,
- A fertőző betegségeket megelőző közegészségügyi – járványügyi tevékenységek
- A védőoltások elméleti alapjai (aktív, passzív immunizálás, életkorhoz kötött és felnőttkori védőoltások)
- Fertőzésre utaló tünetek, jelek az ápolás gyakorlatában
- Kiütéssel járó fertőző betegségek és ápolási specialitásai
- Hasmenéssel, hányással járó fertőzések és azok ápolási vonatkozásai
- Élősködők, kullancsok által terjesztett megbetegedések klinikai és ápolási specialitásai
- Bakteriális meningitis klinikai és ápolási specialitásai
- Influenza klinikai és ápolási specialitásai
- A fertőző betegek ellátásának jogi és etikai aspektusai
- Fertőzőbeteg, fertőző forrás elkülönítése, az izoláció ápolói feladatai
- A kórházi infekciók, járványok megelőzésére irányuló intézkedések A fertőző beteg ápolásának specialitásai és dokumentációs kötelezettségei
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

2 Infektológia és szakápolástana

- Az infektológia fogalma, feladatai
- Az immunrendszer működésének, az immunizálás formáinak áttekintése
- A járványtani alapfogalmak ismétlése
- A fertőző betegségek lefolyása, kimenete
- A fertőző betegségek felosztása
- A fertőző betegségek jelentési kötelezettsége
- Infekciókontroll, surveillance
- A fertőző betegségek diagnosztikája
- Az antimikrobás, antivirális, antifungicid terápia, a kezelés alapelvei, egyéni védőeszközök és alkalmazásuk szabályai.
- A fertőző betegek szállítása, kórházi felvételének, elhelyezésének és ápolásának szabályai
- A fertőző betegek izolálásának módjai, szabályai

- A fertőző betegségre gyanús személyek elkülönítése
- A beteglátogatásra vonatkozó szabályok fertőző osztályon
- Gyakoribb fertőzések és fertőző betegségek
- Nyirokcsomó megnagyobbodással járó fertőzések: Epstein-Barr vírusfertőzés
- Hasmenéssel járó fertőző betegségek: A hasmenéssel járó betegségekről általában, a leggyakoribb kórokozók, csoportosításuk, lefolyás, diagnosztika, kezelés. Salmonellosisok, Campylobacter-enterocolitis, Shigellosis, patogén E.coli, Clostridiumdifficile, Rotavírus, Calicivírus fertőzés, Amoebiasis, Giardiasis
- Vírushepatitisek
- Magyarországon előforduló helminthiasisok
- Légúti fertőzések: influenza, pneumonia
- Zoonosisok: Leptospirosis, Toxoplasmosis. Kullancs által okozott betegségek.
- Bakteriális meningitis
- Sepsis
- Nemi úton terjedő betegségek: Lues, Gonorrhoea
- Csökkent immunitású betegek infekciói
- HIV és AIDS
- Gyakoribb nosocomialis fertőzések: invazív katéterekkel, kanülökkel, húgyúti katéterekkel kapcsolatos fertőzések
- A fertőző betegségek lefolyásának jellemzői, kezelése, ápolási vonatkozásai

3 Infekciókontroll

- A nosocomiális infekció fogalma, jelentősége
- A nosocomiális fertőzések epidemiológiai sajátosságai
- A nosocomiális infekció kialakulását elősegítő tényezők, a fertőzés terjedésének leggyakoribb módjai
- Az infekció kontroll fogalma, feladata
- Az infekció kontroll tevékenységi elemei
- A nosocomiális surweillance. Kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése. Megelőző tevékenység Izolációs szabályok a betegellátás során, környezeti infekciókontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egészségügyi kártevők elleni védekezés. Antibiotikum politika. Az egészségügyi dolgozók nosocomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.
- A leggyakoribb nosocomiális infekciók: húgyúti infekciók, pneumoniák, műtéti sebfertőzés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés okai, hajlamosító tényezői, jellemzői, az infekciók megelőzésének lehetőségei, ápolói feladatai
- Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.6 Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan tantárgy 85/76 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló széleskörű ismereteket szerezzen a kisklinikumi tárgyak tekintetében és azok ápolásában.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Szemész / Fül-orr-gégész / Urológus / Bőrgyógyász / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év Szemészeti/Fül-orr-gégészeti/bőrgyógyászati/urológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Klinikai táplálásterápia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Szemészeti betegeket ápol.	Ismeri a szemészeti megbetegedéseket és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan	Megfelelő empátiával rendelkezik a betegek irányában. Együttműködik a team tagjaival. Etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Fontosnak tartja a munka- és környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	Medikai rendszerek megtekintése, alkalmazása.
Fül-orr-gégészeti betegeket ápol.	Ismeri a fül-orr-gégészeti megbetegedéseket és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan		
Bőrgyógyászati betegeket ápol.	Ismeri a bőrgyógyászati megbetegedéseket, és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan		
Urológiai betegeket ápol.	Ismeri az urológiai megbetegedéseket és a kapcsolódó szakápolási feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan		
Munkája során alkalmazza az ápolási folyamat lépéseit.	Ismeri az ápolási folyamatot, az ápolás tervezésének és az ápolási terv megvalósításának szempontjait.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Szemészet és szakápolástana

- Szemészeti vizsgálatok (látás, színlátás, látótér, szemfenék, szemnyomás) ápolói vonatkozásai
- A szem fénytörési hibái és azok korrekciós lehetőségei
- A szemhéj, szemhéjszélek betegségei és azok ápolási specialitásai
- A könnyszervek betegségei és azok ápolási specialitásai
- A kötőhártya betegségei és azok ápolási vonatkozásai
- A szaruhártya betegségei és azok ápolási vonatkozásai
- A glaucoma (primer, secunder) ápolási vonatkozásai

- A retina betegségei és azok ápolási vonatkozásai
- Az akut látásvesztés okai, tünettana és ápolási specialitásai
- A szemsérüléseinek korszerű ellátási stratégiái
- Szemészeti kezelésmódok (öblítés, cseppentés, kenőcs, kötözési módok) ápolói feladatai
- Szemészeti műtétek perioperatív ápolási vonatkozása
- Műtétet igénylő szemészeti kórképek klinikumi és ápolói vonatkozási
- Szemöblítés, szemcsepp, szemkenőcs, kötözések alkalmazása
- Szemészeti műtétek perioperatív ápolása
- Gyermekkori műtétet igénylő betegek ellátásai
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

2 *Fül-orr-gégészet és szakápolástana*

- A fül-orr-gégészeti osztály jellemzői
- A fül-orr-gégészeti vizsgálathoz használt eszközök, műszerek. A betegek vizsgálata, a vizsgálatokkal, kezelésekkel kapcsolatos ápolói feladatok.
- A külsőfül betegségeinek (fejlődési rendellenességek, gyulladásos folyamatok, idegentest, sérülések) ápolási specialitásai
- A középfül betegségeinek (gyulladásos folyamatok, daganatok, sérülések) ápolási specialitásai
- A belsőfül betegségeinek (gyulladásos folyamatok, daganatok, Menière-betegség) ápolási specialitásai
- Az akut halláskárosodás okai, tünettana és ápolási specalitásai
- Az orr betegségeinek (fejlődési rendellenességek, degeneratív elváltozások, gyulladásos folyamatok, daganatok, idegentest, sérülések) ápolási specialitásai
- Az orrvérző beteg ellátásának ápolási specialitásai
- A felsőlégutak (garat, gége, hangszalagok, trachea) betegségeinek gégészeti ellátást igénylő betegségei és állapotai (gyulladások, daganatok, tonsillectomia, gége exstirpatio, tracheotomia) ápolási specialitásai
- Fül-orr-gégészeti műtétek és perioperatív ápolási vonatkozásaik
- A műtétet igénylő kórképek klinikumi és ápolási vonatkozási
- Fülmosás, gége kanül tisztítása, orrszívás, kötözés típusok
- Gyermekkori műtétet igénylő betegek ellátása
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3 *Bőrgyógyászat és szakápolástana*

- A bőrbetegek vizsgálata, speciális vizsgáló eljárások és a kapcsolódó ápolói feladatok A bőrgyógyászati kezelések és ápolói vonatkozásaik.
- Elsődleges, másodlagos elemi bőrjelenségek
- Állati élősködők általi betegségek (scabies, pediculosis) ápolási specialitásai, a dekontaminálás szabályai, ápolói feladatai
- Mikroorganizmusok (baktériumok, vírusok, gombák) okozta betegségek és ápolási vonatkozásai Allergiás megbetegedések (azonnali és késői típusú) ellátási stratégiái és ápolási specialitásai
- A bőr genetikai eredetű betegségeinek ápolási vonatkozásai
- A bőr daganatos betegségei és ápolási vonatkozásai
- A nemi úton terjedő betegségek (STD) bőrgyógyászati vonatkozása
- Műtétet igénylő bőrelváltozások klinikumi és ápolói vonatkozási, Gyermekkori műtétet igénylő betegek ellátása Bőrelváltozások ápolása

- Plasztikai sebészet specifikumai
- Bőrtranszplantáció,
- Termikus sérülések és ellátásuk,
- Égésplasztikai
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

4 *Urológia és szakápolástana*

- Az urológiai vizsgáló eljárások és kapcsolódó ápolói feladatok Urogenitálisrendszer fejlődési rendellenességei és ápolási vonatkozásai
- A húgyutak gyulladásos megbetegedései és azok szakápolási feladatai
- A húgyutak köves megbetegedései és azok szakápolási feladatai
- Vizeletkiválasztó és elvezető rendszer daganatos megbetegedései és ápolási specialitásai
- Férfi reproduktív rendszer betegségei és ápolási vonatkozásai
- Prosztata megbetegedései, diagnosztikus, terápiás és ápolási vonatkozásai
- A vizeletretenció ellátásának ápolási vonatkozásai
- A vizeletkiválasztó rendszer sérüléseinek ápolási vonatkozásai
- Noninvazív eszközök
- Vizeletmintavétel/gyűjtés
- Vizeletvizsgálatok kivitelezése
- Katéter felhelyezés női-férfi páciensnek
- Vesebiopsia asszisztálási feladatai
- ESWL terápia ápolási vonatkozásai
- Urológiai műtétek típusai, perioperatív ápolási vonatkozásai
- Urostomával rendelkező beteg ápolása
- Műtétet igénylő urológiai betegségek klinikumi és ápolási vonatkozásai
- Műtétet igénylő gyermekkori húgy-ivarszervi betegségek ápolása
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.7 Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő- és gyermekkorban tantárgy 72/68 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatása során a tanuló megismeri a gyermekgyógyászat alapjait, a gyermekellátás során alkalmazott alapvető/mindennapi diagnosztikai és terápiás beavatkozásokat, ápolói feladatokat. A leggyakrabban előforduló kórképek és állapotok megismerését követően képessé válik a gyermekellátás területén ápolói kompetencia szintű szolgáltatást nyújtani. A tanuló a képzés során megismeri, és irányítással képessé válik arra, hogy az ellátást a kora-, újszülött, csecsemő vagy a gyermek és családja, illetve a közösség testi, lelki, szocio-kulturális jellemzőinek figyelembevételével végezze.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos. BSc ápoló / Egészségügyi szakoktató / Egészségügyi szaktanár/tanár (szakirányú végzettséggel): igazolt 5 gyermekgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszertan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan, Egészségügyi etikai, Egészségügyi jogi ismeretek Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása.

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait.	Teljesen önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Elektronikus betegmegfigyelő rendszerek ismerete és alkalmazása
Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét.	Teljesen önállóan		Kórházi medikai rendszerek használata
Szív-érrendszeri gyermekbetegeket ápol	Ismeri a keringési rendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Légzőrendszeri gyermekbetegeket ápol	Ismeri a légzőrendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Emésztőrendszeri gyermekbetegeket ápol	Ismeri az emésztőrendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és	Instrukció alapján részben önállóan		

	ápolási specialitásait			
Endokrin rendszeri gyermekbetegeket ápol	Ismeri az endokrinrendszer anatómiai és élettani jellemzőit, klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Pszichiátriai gyermekbeteget ápol	Ismeri a pszichiátria klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Szív- és érrendeszer

- Szív- és érrendszer anatómiai és élettani sajátosságok, jellemzők
- Veleszületett szívbetegségek és ápolási vonatkozásai (bal-jobb shunttel járó szívbetegségek, jobb-bal shunttel járó szívbetegségek, szűkülettel járó szívbetegségek, teljes nagyér transzpozíció)
- Speciális ápolói tevékenységek

2 Légzőrendszer

- Légzőrendszer anatómiai és élettani jellemzői, sajátosságok
- A leggyakoribb felső és alsó légúti betegségek csecsemő –és gyermekkorban
- Allergiás kórképek
- Kóros légzéstípusok
- Légzési elégtelenség csecsemő és gyermekkorban
- Idegentest aspiráció
- Sajátos ápolói tevékenységek

3 Emésztőrendszer

- Emésztőrendszer anatómiai és élettani jellegzetességek
- Emésztőcsatorna betegségei csecsemő és-gyermekkorban
- Motilitás zavarai (hasmenés, székrekedés)
- A táplálkozás és az anyagcsere zavarai
- Speciális ápolói tevékenységek
- Energia és tápanyagszükséglet meghatározása csecsemő és gyermekkorban
- Táplálás az emésztőrendszer betegségeiben, ápolói vonatkozások

4 Idegrendszer

- Idegrendszer anatómiai és élettani sajátosságok
- Strukturális idegrendszeri betegségek (hydrocephalus, velőcsőzáródási rendellenességek) Térszűkítő folyamtok
- Gyermekkori epilepszia, egyéb görcsös állapotok
- Tudatzavarok, eszméletlen gyermek
- Speciális ápolói tevékenységek

- Központi idegrendszeri infekciók (meningitis, encephalitis)

5 *Endokrin rendszer*

- Endokrin rendszer anatómiai és élettani sajátosságok jellemzői
- Csecsemő –és gyermekkori Diabets mellitus
- Obesitas, és Anyagcsere betegségei
- Speciális ápolói tevékenységek

6 *A leggyakrabban előforduló pszichiátriai betegségek gyermekkorban*

- Idegrendszer fejlődési zavarai (értelmi fejlődés zavara, tanulási zavarok, kommunikációs zavarok, autizmus spektrum zavara, ADHD, Tic zavarok, Tourette-szindróma) és ápolói vonatkozásai
- Táplálkozási magatartászavarok (táplálási zavarok, evésmagatartás zavarai (Ruminációs,
- Pica, szelektív evés, fóbiás, Bulimia nervosa, Anorexia nervosa, falászavar,)
- Ürítési zavarok (nem organikus enuresis, encopresis)
- Gyermekek bántalmazása, elhanyagolása (Abúzus (fizikai, érzelmi, szexuális, Münchausenszindróma), elhanyagolás)
- Speciális Nevelési Igényű gyermekek
- Speciális ápolói tevékenységek

3.10.8 Csecsemő és gyermekápolási ismeretek tantárgy 90/76 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatása során a tanuló ismerje meg a kora-újszülött ellátásban előforduló kórképek és állapotok klinikai alapjait, az ellátás specialitásait, a megfigyelés fő szempontjait és tudja azokat a szakma szabályai szerint alkalmazni a betegellátás során. Legyen képes a kora-újszülött állapotának megfelelő ápolói ellátást biztosítani.

Váljon képessé a mindehhez kapcsolódó ápolási feladatok szabályos és felelősségteljes kompetencia-szintű kivitelezésére, esetleges szövődmények megelőzésére, felismerésére és az ellátás során a megfelelő, szakmai együttműködésre. Legyen képes a betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére. A tanuló megismerje és a szakma szabályai szerint alkalmazni tudja a különböző invazív beavatkozásokat. Ismerje és tudja a különböző vérvételi és vénabiztosítási eszközöket, azok kompetenciahatárokon belüli alkalmazását, kivitelezését, specifikumait csecsemő- és gyermekkorban, valamint ezeknek az eszközöknek szakszerű további megfigyelését és ápolását. Legyen képes elvégezni a megfelelő ismeretek birtokában az intravénás gyógyszerek és folyadékok elkészítését, tárolását, ismerni az ápolói vonatkozásait a gyermekgyógyászatban.

Ismerje a fájdalomterápia gyermekkori sajátosságait, felmérő módszereit és a fájdalomtünetek életkor szerinti megjelenését, azok megfigyelésének általános szempontjait, valamint képes legyen a fájdalomcsillapító terápiát szakma szabályai szerint alkalmazni, az esetleges állapotváltozásokat korán felismerni és monitorozni, szükség esetén adekvátan, a kompetenciahatárokat betartóan beavatkozni.

Ismerje a gyermekgyógyászatban követendő szakmai irányelveket a palliatív és a haldokló gyermek ellátása során, képes legyen ezek legfontosabb ápolási szempontjait betartva részt venni az ellátásban.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos / Neonatológus szakorvos. BSc ápoló végzettség

(3 éves koraszülött ellátásban szerzett szakmai és oktatói gyakorlattal) / Egészségügyi szakoktató/ Egészségügyi szaktanár/tanár (szakirányú végzettséggel és igazolt 3 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal), az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszertan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan, Egészségügyi etikai, Egészségügyi jogi ismeretek Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása.

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez	Ismeri az újszülöttek, koraszülöttek sajátosságait	Teljesen önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése
Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt	Ismeri a kora-újszülött betegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét	Teljesen önállóan		Kórházi medikai rendszerek használata
Koraszülöttet ápol	Ismeri a koraszülöttek anatómia élettani jellemzőit. A koraszülötteknél leggyakrabban előforduló betegségeket, és az ápolási specialitásokat	Instrukció alapján részben önállóan		

Újszülöttet ápol	Ismeri az újszülöttek anatómia élettani jellemzőit. Az újszülötteknél leggyakrabban előforduló betegségeket, és az ápolási specialitásokat	Instrukció alapján részben önállóan		
Kivitelezi az invazív beavatkozásokat a szakma szabályai szerint	Ismeri az invazív beavatkozások fajtáit és azok szakma szabályai szerinti kivitelezését.	Instrukció alapján részben önállóan		
Fájdalom kor-specifikus felmérése, csillapítása a kompetenciák megfelelő betartásával	Ismeri a fájdalomskálákat, megítélésének gyermekkori sajátosságait, a fájdalomcsillapítás ápolói kompetenciáit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Haldokló gyermek ápol	Ismeri a haldokló gyermekkel kapcsolatos sajátosságokat	Instrukció alapján részben önállóan		
Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet	Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségé	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése

A tantárgy témakörei

1 *A gyermekkori betegségek sajátosságai*
- Gyermekkori betegségek morbiditási és mortalitási mutatói
- Betegfogadás, betegfelvétel a gyermekosztályon
- Gyermek beteg felvétel, ápolói feladatok, kompetenciák
- Kisgyermekek ellátásának jogi és etikai aspektusai
- Betegbiztonság a gyermek betegek ellátásában
- Az ápolási folyamat specialitásai gyermekosztályok

2 *Kiterjesztett anatómiai és élettani ismeretek*
- Az újszülöttek anatómiai és élettani sajátosságai
- A koraszülöttek anatómiai és élettani sajátosságai

3 *Átfogó neonatológia ismeretek*
- Újszülöttkori adaptációs zavarok
- Újszülöttkori icterusok

- Speciális ápolói tevékenységek

4 *Leggyakrabban előforduló betegségek koraszülöttség esetén*

- Idiopathiás Respiratoricus Distress Syndroma (IRDS),
- Necrotisalo entocolitis (NEC),
- Nyitott ductus arteriosus (PDA),
- Agykamrai vérzés (IVH) kialakulásának okai, felismerése, ápolói feladatok
- Retinopathia prematurorum ROP Speciális ápolói tevékenységek

5 *A koraszülött ellátás egyéb aspektusai*

- A koraszülöttek speciális ellátási igényei
- A koraszülöttek táplálása
- A Perinatális Intenzív Centrumok szerepe a koraszülött ellátásban
- A koraszülöttszállítás alapelvei, ápolói teendők

6 *Invazív beavatkozások*

- Vénás vérvétel, eszközei, kivitelezése és azok speciális szempontjai csecsemő- és gyermekkorban
- Perifériás vénabiztosítás, eszközei, kivitelezése és azok speciális szempontjai csecsemő- és gyermekkorban
- Vércsere, köldökkanülálás
- Artériapunkció és -kanülálás
- Intraossealis technika alkalmazása
- Eszközös légútbiztosítás korspecifikus sajátosságai, eszközei és jellemzői Transzfúzió kora –újszülött és gyermekkorban, egyedi ápolási vonatkozások
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

7 *Fájdalomterápia csecsemő– és gyermekkorban*

- Gyermekkori sajátosságok
- Fájdalom megítélése gyermekeknél (alapelvek, kikérdezés, fizikális paraméterek felmérése, fájdalomskálák használata)
- A fájdalomcsillapítás gyermekgyógyászati vonatkozásai
- Fájdalom pszichológiája csecsemő- és gyermekkorban
- Fájdalomtünetek életkor szerinti megjelenése
- Fájdalom megítélése korspecifikusan (fájdalomskálák)
- Fájdalomcsillapítás szempontjai kora –újszülött –csecsemő és gyermekkorban
- Nem gyógyszeres, gyógyszeres fájdalomcsillapítás

8 *Haldokló gyermek ápolása*

- Gyermek halálképének fejlődése, jellemzői (halál megélése különböző életkorokban, gyermek viszonya saját halálához)
- Palliatív ellátás a gyermekgyógyászatban (definíciója, szerepe, fontos elemei, beteg-csoportok, hazai és nemzetközi gyermekhospice)
- Gyermek elvesztésének hatása az ápolóra
- Haldokló gyermek ápolása (ellátási lehetőségek Magyarországon (intézeti, otthon, hospiceház), ellátási formák (életvégi, mentesítő, tranzit, nappali ellátás)
- Haldokló gyermek tünetei szervrendszerek szerint, ápolási szempontok, legfontosabb ápolási problémák

3.10.9 Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana tantárgy 72/60 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megismerje a gyermeksürgősségi ellátás klinikai és ápolástani ismereteit. Ismerje a különböző, sürgősségi ellátásban előforduló kórképek és állapotok klinikai alapjait, az állapotfelmérés korspecifikus algoritmusát, a megfigyelés fő szempontjait és tudja azokat a szakma szabályai szerint alkalmazni a betegellátás során. Legyen képes felismerni az életet veszélyeztető állapotokat a különböző életkorokban.

Megfelelően, az aktuális protokollok szerint tudja alkalmazni a maszkos-ballonos lélegeztetést, valamint az alapszintű és az alapszintű eszközös újraélesztést.

Váljon képessé a mindehhez kapcsolódó ápolási feladatok életkorspecifikus, szabályos és felelősségteljes kompetencia-szintű kivitelezésére, esetleges szövődmények megelőzésére, felismerésére és az ellátás során a megfelelő, szakmai együttműködésre. Legyen képes a betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos / Sürgősségi szakorvos (igazolt 3 éves gyermekgyógyászat gyakorlattal) / BSc ápoló (3 éves sürgősségi szakmai és oktatói gyakorlattal) / Egészségügyi szakoktató / Egészségügyi szaktanár/tanár (igazolt 3 éves gyermek-gyógyászatban eltöltött gyakorlattal) / Mentőtiszt (3 éves kivonuló szakmai és oktatói gyakorlattal) / BLS instruktor: az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszertan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan, Egészségügyi etikai, Egészségügyi jogi ismeretek Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása.

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**

Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait	Teljesen önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Elektronikus betegmegfigyelő rendszerek ismerete és alkalmazása
Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét	Teljesen önállóan		Kórházi medikai rendszerek használata
Gyermekkori sürgősségi állapotokat felismer	Ismeri a gyermekkori sürgősségi állapotokat	Instrukció alapján részben önállóan		
Kritikus állapotú gyermeket ellát	Ismeri a kritikus állapotú gyermek klinikum alapjait és ápolástani vonatkozásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Szakma szabályai szerint tudja alkalmazni az alapszintű és eszközös alapszintű újraélesztést	Ismeri a BLS protokollját.	Teljesen önállóan		
Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet	Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségét.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése.
Mérgezett gyermeket ápol	Ismeri a csecsemő és gyermekkorban leggyakrabban előforduló mérgezéseket, és az ellátás sajátosságait	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Sürgősségi állapotfelmérés, kritikus állapotú gyermek ellátása

- Állapotfelmérés algoritmusa (ABCDE vizsgálat)
- Felkészülés súlyos beteg fogadására
- Életet veszélyeztető állapotok felismerése, ápolói teendői
- Maszkos ballonos lélegeztetés
- BLS
- Postresuscitatiós ellátás

- Ápolói teendők
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

2 *Sürgősségi állapotok gyermekkorban Légzési nehezítettség, stridor, köhögés, hyperventilatio*

- Bronchiolitis,
- Krupp-szindróma,
- Epiglottitis
- Akut asztmás roham
- Mellkasi fájdalom, palpitáció, cianózis
- Eszméletvesztés, tudatzavar Sokk
- Szepszis, szeptikus sokk
- Anafilaxia
- Bradycardia, tachycardia
- Akut has
- Diabeteses ketoacidosis Akut légzési elégtelenség
- Légúti idegen test eltávolítása
- Fejfájás
- Kiütések
- Fül- és torokfájdalom
- Hányás, hasmenés
- Lázas gyermek, lázgörcs Akut glomerulonefritisz
- Epilepszia, status epilepticus
- Hypovolaemia, dehidráció sürgősségi ellátása
- Hypoglycaemia
- Orrvérzés
- Szemsérülés, szemgyulladás
- Akut torticollis
- Pszichés zavarok, viselkedésproblémák
- Ápolástan sürgősségi ellátást igénylő csecsemő és gyermek esetén

3 *Mérgezések csecsemő– és gyermekkorban*

- A mérgezések formái
- A mérgek hatástalanításának lehetőségei
- Az ellátás sajátosságai csecsemő –és gyermekkorban

4 *Sürgősségi ápolástan gyakorlat*

- Triage-rendszer megismerése, annak csecsemő- és gyermekspecifikus aspektusai
- Kritikus állapotú beteg felismerése, ápolói teendőinek megismerése
- Betegmegfigyelés
- Csecsemő- és gyermeksürgősségi állapotok vizsgálati algoritmusai
- Diagnosztikai és terápiás beavatkozások előkészítése, azokban való asszisztálás/kivitelezés Ápolási specialitások és az ápolási folyamat jellemzői a csecsemő- és gyermeksürgősségi osztályon
- Betegfelvételi és megfigyelési dokumentáció vezetése

3.10.10 Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása tantárgy 46/42 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik képesek a szülészeti és nőgyógyászati intézmények munkájába részt venni, el tudják különíteni az élettani várandósságot/szülést a patológiástól, ismerik a nőgyógyászat eszközrendszerét. Részt tudnak venni az új, családbarát alapelvekre épülő egészségügyi szakmai irányelvek alapján a várandósgondozásban, az újszülött ellátásában, és ismerik a korszerű szoptatási, szülészeti irányelveket. A tanulót megismertetni a reprodukciós szervrendszer kóros működésével, a betegek ápolási diagnózisaival és felkészíteni a szakápolási tevékenységek elvégzésére

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Szülész-nőgyógyász szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal / Szülésznő Bsc 3 év gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év szülészet-nőgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia: emberi reprodukció, sejtosztódás, Anatómia, élettan, kórélettan, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszertan,

Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Sztóma ellátás és sebkezelés

Klinikai táplálás, Pedagógia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Nőgyógyászati vizsgálatoknál asszisztál	Ismeri a női reprodukciós szerveket és működésüket, eszköz-parkot, kliens pozícionálásának lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Empatikusan, etikusan, segítőkészen a kliens érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban	Felhasználói szintű számítógép kezelés - egészségügyi szoftver kezelése
Várandósság alatti szűrővizsgálatokban részt vesz	Meghatározza a fogamzás feltét-eleit, a fiziológiás várandósságot, diagnosztikáját, szűrővizsgálatok menetét, magzat fejlődését, anyai szervezet változásait	Instrukció alapján részben önállóan		Haladó szinten keresi az aktuális várandós gondozási irányelveket
Patológiás várandóst ápol	Ismeri a felnőtt ember ápolásának menetét, az ápolási folyamatot, a várandósság alatti leggyakoribb szövődményeket és a hozzájuk tartozó ápolói tevékenységet. Azonosítja a mesterséges megtermékenyítés okait.	Teljesen önállóan		Egészségügyi szoftvereket használva komplettálja ismereteit, elektronikus ápolási dokumentációt vezet
Jellemzi a háborítatlan szülés folyamatát, és az aranyóra alap pilléreit	Meghatározza a szülés szakaszait, az aranyóra jelentőségét hormonális és pszichés szempontból	Teljesen önállóan		Haladó módon keresi az aktuális szülészeti ajánlásokat

Rendellenes szülésen / vetélésen átesett nőt ápol	Felsorolja a szülés alatti lehetséges szövődményeket, ellátásuk menetét, a vetélést követő hormonális és pszichikai változásokat, betegjogokat. Azonosítja az ápolói teendőket	Teljesen önállóan		
Közreműködik a szoptatás és gyermekbarát újszülött ellátásban.	Felsorolja az érett újszülött jellemzőit, ismeri az újszülött ellátás menetét. Ismeri a női mell anatómiáját és élettanát, a szoptatás jelentőségét, a tejtermelődés folyamatát, tej-termelést segítő tényezőket, mennyiségét, az újszülött fiziológiás változásait. Ismeri az újszülött kori szűrővizsgálatok kivitelezésének módját.	Instrukció alapján részben önállóan		
Gyermekágyas anyát ápol	Felsorolja a méh involutió lépéseit, ismeri a szült nő fiziológiás szükségleteit. Ismeri a pszichés támogatás jelentőségét	Teljesen önállóan		

Nőgyógyászati beteget ápol	Ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati betegségeket (fertőzés, PCOS, endometriózis), ápolói teendőket, életkori fiziológiás változásokat, nőgyógyászati szempontból, felsorolja a vérzési rendellenességeket, ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségek ápolói sajátosságait, petesejt tárolás lehetőségeit. Integrálja a nőgyógyászati ellátásba a gyógyszertani ismereteit.	Teljesen önállóan		
Nőgyógyászati beteget felkészít beavatkozásokhoz, és segédkezik benne	Ismeri a fizikális gyógymódokat a nőgyógyászati ellátás kapcsán, meghatározza a nőgyógyászati citosztatikus kezelések ápolói beavatkozásait, tudja a nőgyógyászati vizsgálatok során alkalmazott testhelyzeteket, a beavatkozások menetét, eszközeit	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Nőgyógyászati vizsgáló eljárások

- Nőgyógyászati anamnézis felvétel lépései, elemei
- Külső, belső női nemiszerv megtekintésének lépései, fiziológiás kinézete, vizsgáló eszközök felsorolása
- Hüvely kenet mintavétel menete
- Tapintásos vizsgálat menete, diagnosztikai jelentősége, colposcopia, emlők vizsgálata, önvizsgálat oktatása
- Hasi, hüvelyi UH vizsgálatra történő kliens előkészítés, vizsgálat menete

- Nőgyógyászati vizsgáló eszközök
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

2 *Várandós gondozás*

- Élettani fogamzás
- Várandósság jelei, otthoni és klinikai diagnosztikája
- Fiziológiás anyai változások a várandósság egyes szakaszaiban
- Várandósság alatti kötelező szűrővizsgálatok és ápolói vonatkozásaik
- Magzat fejlődésének mérföldkövei a várandósság során

3 *Szövődményes/patológiás terhesség*

- Patológiás terhesség fogalma, diagnosztikája
- Veszélyeztetett terhesség meghatározása
- Várandósság alatt fellépő leggyakoribb szövődmények és ápolói vonatkozásaik
- Vetélés típusai, kliens felvételének és ápolásának specialitásai, pszichés és fizikai előkészítése
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

4 *Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenességek*

- Háborítatlan szülés fogalma, menete
- Szülés szakaszai, kísérése
- Vertikális szülési módok, szülőszoba felszereltsége
- Szülés alatti vizsgáló eljárások, lehetséges szövődmények, beavatkozások és ápolói vonatkozásaik
- Anyai-magzati sérülések a szülés alatt és ápolói

5 *Gyerekbarát újszülött ellátás, szoptatástámogatás, gyermekágy*

- Érett újszülött jellemzői
- Apgár
- Aranyóra és hormonális-pszichés jelentősége
- Újszülött ellátása, szűrővizsgálatai, fiziológiás sárgaság, súlyvesztés
- Női mell anatómiája és élettana, tejtermelés folyamata, ingerei
- Szoptatás elősegítése (bőrkontaktus, rooming-in, pszichés támogatás)
- Gyermekágyas anya fiziológiás változásai és ápolói vonatkozások

6 *Nőgyógyászati betegek ápolása*

- Reprodukciós és hormonrendszer életkori fiziológiás változásai Vérzési rendellenességek
- A leggyakoribb nőgyógyászati fertőzések, gyulladásos kórképek, PCOS, endometriózis,
- HPV klinikumi és ápolási vonatkozásai
- Leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségek klinikai és ápolási vonatkozásaik
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.11 Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana tantárgy 108/97 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A közösségi orvoslás-ápolás területén szerzett, ill. más előzetes tanulmányokra alapozva megismertetni a tanulót a körzeti-közösségi ápoló szerepével, lehetséges feladataival, kapcsolatrendszerével. A családorvos praxishoz tartozó felnőtt lakosság (18 éves kortól) számára a primer,

secunder és tercier prevenció lehetőségeinek megismerése és az ezekhez kapcsolódó körzeti-közösségi tevékenységekben való aktív közreműködés. A közösségben dolgozó egészségügyi team munkájának és szakmai kapcsolatrendszerének a megismerése. A családorvos praxis csapat jelentősége a gyógyítási-ápolási folyamatban

A tanulási terület oktatásának célja, hogy a tanuló ismerje meg a nemzetközi és hazai alapellátási-közösségi ápolási rendszereket, azok fontosabb jellemzőit, a lakóhely közeli ellátórendszeren belüli és azon kívüli betegutak szervezési szempontjait

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Háziorvostani szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év alapellátási-közösségi területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia: emberi reprodukció, sejtosztódás, Anatómia, élettan, kórélettan, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszertan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Sztóma ellátás és sebkezelés Klinikai táplálás, Pedagógia, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana

A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Eligazodik az egészségügyi alapellátás rendszerében	Ismeri a hazai egészségügyi alapellátás felépítését, működését meghatározó tényezőket.	Teljesen önállóan	Kiváló probléma felismerő és problémamegoldó készséggel rendelkezik. Kapcsolatteremtő képessége kiváló.	Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni az ellátórendszer különböző elemeiről.
Figyelemmel kíséri a szakterületét érintő jogszabályi környezet változá-sait	Ismeri az alapellátás területére vonatkozó jog-szabályi előírásokat.	Teljesen önállóan	A kapcsolódó szakterületek munkatársaival hatékonyan együttműködik a problémák	Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a jogszabályváltozásokról.

Standardokat, protokollokat dolgoz ki	Ismeri a szakdolgozói kompetenciákat és hatásköröket, valamint a standardok, protokollok kidolgozásának eljárásrendjét	Irányítással	közös megoldásában. Korrekt és empatikus módon kommunikál. Határozottság, Felelősségtudat, jogszerű és etikus magatartás, szabályok ismerete és betartása, szervezés és irányítás képessége, logikus gondolkodás, vissza-csatolás.	Word dokumentum sablon létrehozása
Alkalmazza a környezetvédelmi és hulladékkezelési szabályokat	Ismeri a környezetvédelmi és hulladékkezelési előírásokat	Teljesen önállóan		Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a témát érintő változásokról.
Részt vesz a betegutak menedzselésében	Ismeri a különböző egészségügyi és szociális ellátási formákra vonatkozó jogosultsági szabályokat.	Instrukció alapján részben önállóan		Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a témát érintő változásokról.
Közreműködik a praxis hatáskörébe tartozó orvosszakértői feladatok elvégzésében, dokumentálja azokat és vezeti a nyilvántartást.	Ismeri a praxis hatáskörébe tartozó orvosszakértői feladatokra vonatkozó szabályozásokat.	Irányítással		Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a témát érintő változásokról.
Közreműködik a közegészségügyi és járványügyi jogszabályok által előírt feladatok végrehajtásában	Ismeri a közegészségügyi és járványügyi jog-szabályok alapellátásra vonatkozó előírásait.	Irányítással		Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a témát érintő változásokról.

A kötelező és az ajánlott védőoltások beszerzésében, beadásában és nyilvántartásában részt vesz.	Ismeri a kötelező és az ajánlott védőoltásokkal kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási kötelezettségeket, valamint az oltó-anyagok beszerzésével, tárolásával összefüggő szabályokat, továbbá a védőoltás beadásával kapcsolatos szabályokat.	Instrukció alapján részben önállóan		Háziorvosi betegnyilvántartó szoftverek alkalmazása
Kapcsolatot tart az egészségügyi és szociális alap-ellátást nyújtó szolgáltatókkal	Ismeri az egészségügyi és szociális ellátást nyújtó szolgáltatókkal való kapcsolattartás módját.	Teljesen önállóan		Keresőprogramok segítségével képes információt gyűjteni a területén lévő ellátási lehetőségekről
Betartja az etikai és jogi szabályokat, standardokat, protokollokat az ápolásban és a háziorvosi rendszerben	Ismeri az etikai és jogi szabályokat, standardokat, protokollokat.	Teljesen önállóan		Keresőprogramok segítségével képes az etikai kódexet, jogszabályokat, minőségügyi dokumentumokat, protokollokat megkeresni.

A tantárgy témakörei

1 Az alapellátás-közösségi ellátás kialakulása és fejlődése

- Az alapellátás-közösségi ellátás helye az egészségügyi ellátórendszerben
- Az alapellátás-közösségi ellátás és ápolás fogalma
- Az alapellátás kialakulásának és fejlődésének hazai és nemzetközi története
- Az alapellátás-közösségi ellátás jelenlegi szereplői és kapcsolatrendszerük, feladatai
- Háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás feladata, sajátosságai Fogorvosi alapellátás feladata, sajátosságai
- Háziorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás feladata, sajátosságai
- Védőnői ellátás feladata, sajátosságai
- Iskola-egészségügyi ellátás feladata, sajátosságai
- Az alapellátáshoz kapcsolódó otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás feladata, sajátosságai

- A foglalkozás-egészségügyi alapellátás feladata, sajátosságai
- Lakóhely közeli szolgáltatások, praxisközösségek, csoportpraxisok, egészségfejlesztési irodák feladatai
- Az alapellátás jogszabályi környezete
- Az alapellátás és közösségi ápolás fejlődésének trendjei hazánkban és Európában

2 *Az alapellátás-közösségi ellátás személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételrendszere*

- A személyi, tárgyi és infrastrukturális feltételrendszer jogi szabályozása és ellenőrzése
- Szakdolgozói kompetenciák és hatáskörök az alapellátásban
- Hatósági és szakmai szakfelügyelet és irányítás
- Standardok, protokollok a háziorvosi rendszerben
- Minőségbiztosítás az alapellátás területén (praxis minőségirányítási rendszerének fajtái, felépítése, a megfelelőség tanúsítás kritériumai)
- A praxisműködtetés finanszírozása
- Lehetséges gazdasági és foglalkoztatási formák
- A szakdolgozók szerepe a praxismenedzsmentben
- Ápolói felelősség és etikai kérdések az alapellátásban
- Környezetvédelem, hulladékkezelés

3 *Az otthoni szakápolás, hospice ellátás és a háziorvosi praxis kapcsolata*

- Az otthoni szakápolás, hospice ellátás jogi szabályozása
- Az otthoni szakápolás, hospice ellátás célja, módszere
- Az otthoni szakápolás, hospice igénybevételének feltételei, az elrendelés dokumentációja
- Az otthoni szakápolás keretében ellátható feladatok
- Az otthoni hospice ellátás keretében ellátható feladatok

4 *A szociális ellátás és az egészségügyi alapellátás kapcsolata*

- A szociális ellátórendszer felépítése
- Együttműködés a szociális ellátórendszer szereplőivel
- Szociális juttatások és igények felmérése
- Szociális ellátások felosztásának rendszere
- Szociális juttatások kérelmezésének formái, módja

5 *Közegészségügyi, járványügyi feladatok a háziorvosi praxisban*

- Fertőző betegségekkel és fertőző betegségekre gyanús személyekkel kapcsolatos tevékenység
- Fertőző betegek be és kijelentése, nyilvántartása
- Kórokozó-hordozókkal kapcsolatos tennivalók
- Életkorhoz kötötten kötelező védőoltások
- Megbetegedési veszély esetén kötelező védőoltások
- Megbetegedési veszély elhárítása céljából önkéntesen igénybe vehető térítésmentes védőoltások
- Külföldre történő kiutazás esetén fennálló védőoltási kötelezettség és egyéb ajánlott védőoltások
- Munkakörökhöz kapcsolódó védőoltási kötelezettség
- Védőoltások és azzal kapcsolatos nyilvántartások, igazolások
- A védőoltással kapcsolatos jelentések
- Járványügyi érdekből végzett laboratóriumi vizsgálatok
- Járványügyi érdekből végzett szűrővizsgálatok

- Járványveszély vagy járvány esetére vonatkozó rendelkezések
- Ételmérgezések esetén szükséges teendők
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

6 *Háziorvosi praxisokban történő orvos szakértői, hatósági vizsgálatok Háziorvosi praxisokban történő orvos szakértői, hatósági vizsgálatok típusai, jellemzői*

- A praxisokban végzett orvos szakértői, hatósági vizsgálatok jogszabályi háttere, feltételei
- Keresőképtelenség típusai, keresőképesség elbírálása
- Egészségkárosodás mértékének elbírálásához kapcsolódó feladatok
- Látlelet felvétele
- A halál megállapítása
- Gépjármű-vezetői, belvízi hajózási szolgálati és belvízi kedvtelési célú vízijármű-vezetői alkalmassági vizsgálat
- Kézilőfegyverek, lőszerek, gáz- és riasztófegyverek megszerzésének és tartásának egészségi alkalmassági vizsgálata

7 *Alapellátási gyakorlat (intézménylátogatások)*

- Fogorvosi praxis
- Védőnői szolgálat
- Foglalkozás-egészségügyi alapszolgálat
- Praxisközösség
- Szociális ellátást nyújtó intézmény
- Oltóközpont
- Kormányhivatala Rehabilitációs Szakigazgatási Szerve

8 *Háziorvosi, ügyeleti, otthoni szakápolási gyakorlat*

- Felnőtt és gyermek háziorvosi praxis
- Otthoni szakápolási, otthoni hospice ellátást nyújtó szolgáltató
- Ügyeleti ellátás
- Egészségfejlesztési Iroda
- Csoportpraxis
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

9 *A prevenció szintjei, színterei és célcsoportjai*

- A prevenció szintjei, színterei és célcsoportjai
- Szűrővizsgálatok célja, módszerei, szűréssel szemben támasztott követelmények
- Egészségnevelés, egészségfejlesztés, mint a megelőzés lehetőségei
- A szűrővizsgálatok jogszabályi háttere
- Etikai felelősség a szűrővizsgálatok kapcsán
- Szakdolgozók szerepe a toborzásban
- A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető szűrések
- Életkorhoz kötött ellenőrző és szűrővizsgálatok
- Ajánlott szűrővizsgálatok

10 *Ápolási folyamatok tervezése, megvalósítása az alapellátásban*

- Ápolási folyamat az alapellátásban
- Ápolási diagnózis alkotás
- Ápolási terv készítése az alapellátásban
- Az otthonába hazatérő páciens ápolási tervének specialitásai
- Ápolási dokumentáció

11 Az ápolói tevékenységet támogató eszközök

- A minimumfeltételekben előírt és az ajánlott tárgyi eszközök
- A nővértáska felszerelése, a páciens otthonában alkalmazott "táskatechnika" ("visiting nurse bag technique")
- Ápolási eszközök, segédeszközök
- Rehabilitációs-, kényelmi- és mobilizációs eszközök
- Önellátást-, életvitelt segítő és fejlesztő eszközök
- Protézisek, ortézisek
- Egészségmegőrzést támogató mobilapplikációk
- Egészségfejlesztés szemléltető eszközei
- Betegirányítást támogató eszközök
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3.10.12 Gerontológia és szakápolástana tantárgy 155/152 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanuló tisztában legyen az öregedési folyamatokkal a témával kapcsolatos fogalmak definícióival. Ismerje fel az idős kor veszélyeztető tényezőit. Legyen képes részt venni az egészséges idősek egészséggondozásában, illetve sajátítsa el az idős betegek megfigyelésének, speciális ápolásának, gondozásának alapjait. A XXI. század egyik kihívása a demográfiai változás, az időskorú lakosság részarányának növekedése és az idősek ellátásához kapcsolódó problémák halmozódása. A gerontológiai ismeretek szükségesek ahhoz, hogy a hallgató választott szakterületét az idősek körében is megfelelően művelni tudja. Az elméleti oktatás célja rendszerezni és kiegészíteni a geriátria elmélet és szakápolástani ismereteket.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Gerontológus szakorvos / Geriáter szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év gerontológiai/geriátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszertan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Gyermekgyógyászat és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan

Egészségügyi etikai esettanulmányok, Egészségügyi jogi esettanulmányok, Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Szülészet-nőgyógyászat és szakápolástana, Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana

A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Meghatározza a gerontológia alapfogalmait és rendszerezi a gerontológia ágait, részterületeit, alapkérdéseit, célkitűzéseit	Ismeri a gerontológiai alapfogalmakat, a gerontológia ágait, részterületeit alapkérdéseit és célkitűzéseit	Teljesen önállóan	Jó megfigyelő készség, képesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, kritikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, képesség, együttműködési készség, képesség, határozottság, türelem, empátia, feltétel nélküli elfogadás képessége,	Informatikai ismeretek, informatikai eszközök alkalmazása, kereső funkciók, programok alkalmazása
Azonosítja az időskorban élettaninak minősíthető változásokat	Ismeri az időskorban élettaninak minősíthető változásokat, Ismeri az időskorra bekövetkező élettani-funkcionális, szociológiai és pszichológiai változásokat	Teljesen önállóan		Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése
Meghatározza az időskor biológiai, szomatikus és pszichés jellegzetességeit	Ismeri az életmód hatását az öregedési folyamatra	Teljesen önállóan		
Bemutatja a geriátriai ellátás holisztikus szemléletét	Ismeri a geriátriai ellátás holisztikus szemléletét	Teljesen önállóan		Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése

Azonosítja az egészségi állapotot, a potenciális rizikó faktorokat	Ismeri a prevenciós színtereket és a különböző szűrővizsgálatokat	Teljesen önállóan		Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő, segélyhívó, betegmegfigyelő szoftverek / rendszerek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése
Meghatározza a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeit, az életvégi gondozás különböző színtereit	Ismeri a geriátriai betegek speciális ápolási és rehabilitációs igényeit, az életvégi gondozás különböző színtereit	Teljesen önállóan		Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése

A tantárgy témakörei

1 *Általános gerontológiai alapok*

- Demográfiai, epidemiológiai, társadalmi és gazdasági összefüggések, A geriátriai ellátás rendszere, szervezeti struktúrája, Ápolási színterek a geriátria területén, Ápolási folyamat az
- idősellátásban, Értékelési és dokumentációs formák a geriátriai ellátásban A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

2 *Geriátriai szakápolástan*

- Geriátriai beteg állapotfelmérésének elvei és módszerei, Idős és krónikus betegek szükségleteinek kielégítése, Viselkedésminták, kulturális sémák, interperszonális kapcsolatok idős korban, Az idős beteg menedzselése az ellátási színterekben, Idős betegek gyógyszerelése, Mindennapos és invazív beavatkozások a geriátriában, A kiválasztó és a reprodukciós rendszer szakápolástana, inkontinenciaellátás idős korban, Idős és krónikus betegek hagyományos és mesterséges táplálása, folyadékegyensúly fenntartása, A demens és Alzheimer kórban szenvedő betegek ellátása, szakápolása, Krónikus, légzőszervi megbetegedések ellátása,
- szakápolása, A gyógyfoglalkoztatás jelentősége az idősellátásban
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3 Geriátriai gyakorlat

- A gyakorlatot célzottan kell lefolytatni Geriátriai-, Ápolási-, Krónikus Belgyógyászati Osztályokon, valamint Pszichiátriai Osztály Demens, vagy Alzheimer részlegén, illetve otthoni szakápolást nyújtó szolgálaton belül

3.10.13 Onkológia és szakápolástana tantárgy 140/135 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Rendelkeznek azokkal az élettudományi, egészségtudományi, ápolástudományi, táplálkozástudományi, fizioterápia, orvostudományi, különös tekintettel a klinikai, diagnosztikai, terápiás és szakápolástani ismeretekre, melyek birtokában képesek az onkológiai betegellátásban önálló munkavégzésre, specializációjának megfelelően a kritikus gondolkodásra, a megszerzett tudás gyakorlati alkalmazására.

Elméleti és gyakorlati ismereteik képessé teszik az onkológiai betegellátás színterén a betegvizsgálattal, diagnózisalkotással, terápiás, valamint betegvezetési és betegedukációs feladatok ellátására is.

Képességeiket azon intézményben alkalmazhatják a gyakorlatban is, ahol az alkalmazandó jogszabályok, irányelvek, protokollok ezt lehetővé teszik

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Onkológus szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év Onkológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszertan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Gyermekgyógyászat és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan

Egészségügyi etikai esettanulmányok, Egészségügyi jogi esettanulmányok, Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Szülészet-nőgyógyászat és szakápolástana, Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana, Gerontológia és szakápolástana

A képzés órakeretének legalább 70%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**

Ismerteti a daganatos betegségek morbiditási, mortalitási mutatóit. A daganatos betegségek kialakulásának rizikótényezőit.	Ismeri a daganatos betegségek etiológai tényezőit, megelőzésük lehetőségeit	Teljesen önállóan	A tantárgy elsajátításában motivált. Megfigyelőképesség, gondolkodás, pontosság, precizitás	
Biztonságos betegkörnyezet biztosít a diagnosztikus beavatkozások, tevékenységek során	Ismeri a biztonságos betegkörnyezetet	Teljesen önállóan		
A beteget előkészíti a diagnosztikus beavatkozásokhoz	Ismeri a beteg előkészítés módjait	Instrukció alapján részben önállóan		
Betegmegfigyelést és a vizsgálati anyagokkal kapcsolatos teendők ellátja	Ismeri beteg megfigyelés általános szempontjait, speciális eseteit	Teljesen önállóan		Elektronikusan rög- zíti
Részt vesz, a szűrővizsgálatok szervezésében, végrehajtásában	Ismeri az egyes kórképekhez kötődő szűrővizsgálati lehetőségeket.	Instrukció alapján részben önállóan		E-mailban tájékoztatja az érintetteket az eseményről, megfelelő hozzájárulás birtokában, digitális platformokon hirdeti az eseményeket.
Fájdalomcsillapítást végez	Ismeri a daganatos betegek fájdalomcsillapítási protokolljait	Instrukció alapján részben önállóan		
Tápláltsági állapotot felmér.	Ismeri a tápláltsági állapot felmérésének algoritmusát	Instrukció alapján részben önállóan		
Klinikai táplálásban közreműködik	Ismeri a klinikai táplálás rendszerét	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Daganatos betegségek etiológiája, epidemiológiája

- A daganatképződés molekuláris alapjai (onkogének, tumorszuppresszor gének, DNS javító rendszerek, epigenetikai szerepe a daganatképződésben)
- Vírusok szerepe a daganatok kialakulásában
- Fizikai-kémia daganatkeltő faktorok,
- A sugárzás daganatkeltő hatása
- Daganatok növekedése és terjedése
- Daganat előtti állapotok
- Alapfogalmak: Incidencia, morbiditás, mortalitás
- A daganatok gyakorisága, daganat keletkezés kockázati tényezői az életmód szerepe
- Daganatos megbetegedések gyakoriságát befolyásoló tényezők
- A daganatos megbetegedések incidenciája és az általuk okozott halálozás alakulása Magyarországon.
- A daganatos betegségek várható alakulása

2 *A daganatok szűrése és korai felismerés*

- A szűrési programok alapjai
- A primer (életmód, környezetszennyezés, vakcináció) és szekunder (szervezett szűrések) prevenció lehetőségei Nemzetközi ajánlások
- Hazai szűrési programok
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

3 *A daganatos betegségek diagnosztikája, ápolói feladatok a diagnosztikus eljárások során*

- Daganatos betegségek tünettana (általános tünetek, szervspecifikus tünetek, áttétek tünetei, paraneoplasiás jelenségek)
- A daganatos betegségek kórelőzménye, fizikális vizsgálat
- Daganatos megbetegedések laboratóriumi diagnosztikája, tumor markerek
- Képalkotó diagnosztika szerepe, módszerei
- Izotóppal végzett diagnosztika lehetőségei,
- A daganatok szövettani és molekuláris, géndiagnosztikája
- Intervenciós módszerek
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

4 *Daganatok csoportosításának egységes rendszere*

- Daganatok nevezéktana
- Daganatok szövettani típusai
- Daganatok TNM beosztása
- Daganatok stádium besorolása

5 *Daganatos betegek kezelésének lehetőségei*

- Daganatos betegségek kezelésének módszerei (sebészeti kezelés, sugárterápia, kemoterápia, hormonkezelés, daganatok célzott kezelése -biológiai kezelés, immunterápia, génterápia, gyógy-szeres kezeléssel kapcsolatos ápolói feladatok)
- A daganatos betegek kezelhetőségét befolyásoló tényezők, és a kezeléssel összefüggő fogalmak
- A daganatok sebészi kezelése-sebészi onkológia, daganat eltávolítás elvei, sebészi technikája, műtétek fajtái
- A daganatos betegségek gyógyszeres szisztémás kezelése: kemoterápia, hormonterápia, célzott daganatellenes kezelés, immunterápia
- Daganatok sugárkezelése- modalitásai, fizikai, kémiai és biológiai alapjai

- Terápiás mellékhatások és kezelésük (hányinger, hányás, hasmenés, nyálkahártya elváltozások, bőrtünetek) Fájdalomcsillapítás
- Táplálás terápia az onkológiai betegségben szenvedőknél
- Rehabilitáció az onkológiában (definíció, onkológiai rehabilitációs program elemei, testi és lelki rehabilitáció, nonverbális pszichoterápia, ápolói feladatok rehabilitáció területén Daganatos betegek lelki gondozása (daganatos betegségek pszichoszociális jellemzői, haldokló betegek pszichoszociális ellátása)

6 *Daganatos betegek szupportív (támogató) kezelése*

- Vérképző rendszerre kifejtett mellékhatások kezelése
- Nyálkahártya, bőr, oto-neurotoxicitás kezelése
- Gyomor-bélműködés zavarainak elhárítása (hányinger, hányás, hasmenés kezelése) Daganatos betegek fájdalomcsillapítása
- Táplálásterápia onkológiai beteg kezelése során

7 *Onkológiai gyógyszertani ismeretek*

- Citosztatikus kezelések alapelvei
- Kemoterápiás kezelések módjai
- Daganatok hormonális befolyásolásának lehetőségei
- Citokinek szerepe
- Célzott daganatkezelés jelentősége
- Immunterápia alapjai
- Farmakodinámiás interakciók: antagonizmus, szinergizmus
- Farmakokinetikai interakciók (béltraktusban előforduló, fehérjekötődés során létrejövő, metabolizmus során bekövetkező interakció.
- Daganatellenes szerek és az étel közötti interakció

8 *Részletes klinikai onkológia és szakápolástanának alapjai*

- Fej-nyak régió daganatok, kezelése és szakápolása
- Tápcsatorna daganatok, kezelése és szakápolása
- Máj és epeúti daganatok, kezelése és szakápolása
- A hasnyálmirigy, az emésztőrendszeri stromadaganatok (GIST), hashártya daganatok, kezelése és szakápolása
- Emlődaganatok, kezelése és szakápolása
- Mellkasi szervek daganata és szakápolástana
- Ivarszervek daganatai és szakápolástana
- Kisklinikumi daganatok és szakápolástana
- Központi idegrendszeri- és mozgásszervi daganatok, valamint ezek szakápolástana
- Gyermekkori daganatok- és haematológiai daganatok, valamint ezek szakápolástan
- Daganatos beteg ápolási specialitásai, ápolási tervek
- Daganatos betegek gondozása
- Onkológiai szakbizottságok (onkoteam) szerepe, feladatai

9 *Speciális onkológiai szakápolástan*

- Citosztatikus keverékinfúzió készítésének tárgyi feltételei (helyiség, berendezések, eszközök, felszerelések,)
- Citosztatikus keverékinfúzió készítésének személyi feltételei (citosztatikus keverékinfúzió készítő aszeptikus egység személyzete, létszáma, alkalmassági orvosi vizsgálat) Citosztatikus keverékinfúzió szállítása,

- Citosztatikus keverékinfúzió tárolása,
- Citosztatikus keverékinfúzió beadása, dokumentálása.
- Dekontamináció, módjai,
- Dekontaminálás eszközei, lépései, dokumentációja
- Paravazáció/extravazáció típusai
- Paravazáció/extravazáció leggyakoribb okai
- Port a Cath kanül, gyógyszer bejuttatása
- Port a Cath kanül ápolása, gondozása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

10 Onko-hematológia- immunrendszer sajátosságai csecsemő –és gyermekkorban

- Onko-hematológiai- immunrendszer anatómiai és élettani sajátosságok, jellemzők
- A leggyakoribb onko –hematológiai betegségek
- Vérzéssel járó rendellenességek
- Véralvadási rendellenességek
- Veleszületett immunhiányos állapotok
- Szisztémás autóimmun betegségek
- Őssejt-transzplantáció
- Hospice ellátás csecsemő és gyermekkorban
- Sajátos etikai, jogi szempontok az ellátás, gondozás során
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

11 Bevezetés az onkopszichológiába

- Bevezetés az onkopszichológiába Onkopszichológia fogalma, története.
- Pszichoszomatikus betegségek,
- Biopszichoszociális modell,
- Betegközpontú és holisztikus betegellátás, gyógyítás elméletei

3.10.14 Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás tantárgy 85/82 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Elsajátítják a gyógyíthatatlan gyermek és felnőtt beteg, valamint családja szükségleteinek holisztikus megközelítésben történő felmérését, ennek alapján a multidiszciplináris team tagjaként az egyénre szabott ápolási gondozási tervet végrehajtani ill. végrehajtását koordinálni, amenynyiben szükséges más ellátási területről szakembereket bevonni az ellátásba az elérhető legmagasabb életminőséget biztosítva ezzel a betegnek és családjának. Megismerik a hospice-palliatív ellátási igényű betegek kínzó tüneteinek enyhítési/megszüntetési módjait, megtanulják a nem gyógyszeres terápiás eljárásokat. Megismerik az élet végéhez kapcsolódó jogi szabályokat, melynek alapján támaszt tudnak nyújtani a családnak az életvégi jogi kérdések körében, valamint a gyász időszakában is.

Képessé válnak arra, hogy nyíltan kommunikáljanak a beteggel és családtagjaival; ápolási, pszichológiai, tanatológiai ismereteiket alkalmazva bevonják a családtagokat a beteg ellátásába, támogassák a beteget és családját a haldoklás különböző szakaszaiban, felkészítsék a családtagokat, hogy mindvégig a beteg mellett tudjanak lenni. Felkészülnek az önálló, felelős munkavégzésre és annak szakszerű és pontos dokumentálásra.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év hospice területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Anatómia, élettan, kórélettan, Biokémia, Biofizika, Sejtbiológia, Mikrobiológia, Elsősegélynyújtás-elsőellátás, Egészségügyi terminológia II., Gyógyszertan- alkalmazott gyógyszertan, Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika, Belgyógyászat és szakápolástana, Sebészet és szakápolástana, Pszichiátria és szakápolástana, Neurológia és szakápolástana, Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll, Kisklinikumi ismeretek és szakápolástana, Gyermekgyógyászat és szakápolástana, Közegészségtan-járványtan

Egészségügyi etikai esettanulmányok, Egészségügyi jogi esettanulmányok, Egészségügyi Informatika, Egészségpszichológia, Szülészet-nőgyógyászat és szakápolástana, Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana, Gerontológia és szakápolástana

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Felméri a beteg performansz státuszát, a beteg és családja szükségleteit, felismeri a prioritásokat, ápolási tervet készít, értékeli az eredményeket, elvégzi a szükséges módosításokat	Ismeri a vitális és önellátási képességi paraméterek élettani és kóros értékeit. Ismeri az ápolási folyamatot. Ismeri a fájdalom felmérésének módszereit. Ismeri a decubitus rizikófelmérésére szolgáló skálákat	Teljesen önállóan	Feladatait a beteg és családja szükségleteinek holisztikus megközelítésben történő felmérése alapján a hospice/ palliatív ellátás különböző területein a team tagjaival együttműködve etikusan, empatikusan, határozott pontossággal végzi. A beteg állapotát megfigyeli, értékeli, precízen, kellő részletességgel dokumentál a szakmai kifejezések használatával. Törekszik a pontos és precíz munkavégzésre. Segítőkész, munkájára és önmagára igényes	Informatikai eszközöket felhasználói szinten kezel, elektronikus ápolási dokumentációt vezet
Multidiszciplináris team tagjaként a beteg ellátásába a team többi tagját ill. más ellátási területről szakembereket bevon	Ismeri a hospice-palliatív team tevékenységét, hatáskörét, az ellátás különböző formáit és igénybevételének lehetőségeit.	Teljesen önállóan		Informatikai és telekommunikációs eszközöket felhasználói szinten kezel. Alkalmazza a hazai ellátói adatbázisokat
Megtanítja a családtagokat a beteg aktuális állapotának megfelelő alap és szakápolási műveletekre	Ismeri az ápolási elveket, ajánlásokat, szakmai kommunikációt és pedagógiai ismereteit alkalmazza	Teljesen önállóan		Informatikai és telekommunikációs eszközöket felhasználói szinten kezel. Alkalmazza a hazai ellátói adatbázisokat
Enyhíti/megszünteti a gyógyíthatatlan beteg fájdalmát, kínzó testi és egyéb tüneteit	Átfogóan ismeri a fájdalom mechanizmusának kialakulását. Ismeri a daganatos beteg fájdalmának csillapítására irányuló gyógyszeres, nem gyógyszeres és alternatív lehetőségeket. Ismeri a fájdalomcsillapítás szintjeit és a fájdalomcsillapítók formáit,	Instrukció alapján részben önállóan		PCA és subcutan pumpát kezel, terápiás eszközöket felhasználói szinten ismer és alkalmaz, az aktuális hazai és nemzetközi irányelveket keresi és alkalmazza. Elektronikus ápolási dokumentációt vezet

	hatásait. Ismeri a palliatív és supportív terápia orvosi és ápolói lehetőségeit			
Megelőzi/enyhíti a gyógyszer-mellékhatás következtében kialakuló, életminőséget rontó tüneteket. Felkészíti a családtagokat a várható mellékhatásokra	Ismeri a fájdalomcsillapítók mellékhatásai	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet. Az aktuális hazai és nemzetközi irányelveket, evidenciákat keresi és alkalmazza
Megelőzi a nyomási fekély kialakulását, a családtagoknak megtanítja a megelőzés lehetőségeit, a kialakult decubitust kezeli. Műtéti és tumoros sebeket, krónikus sebeket sipolyokat ellát és megtanítja a családtagokat a sebellátásra.	Ismeri a decubitus kialakulására hajlamosító tényezőket, a nyomási fekély stádiumait és a különböző stádiumban lévő sebek ellátásának módszereit. Ismeri a sebellátás korszerű elveit, a modern kötszereket, a felírhatóság lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet. Az aktuális hazai és nemzetközi irányelveket, evidenciákat keresi és alkalmazza
Felismeri a közelgő halál jeleit, biztosítja a haldokló beteg szükségleteinek megfelelő ápolást	Tisztában van a közelgő halál jeleivel, ismeri a haldokló beteg charta- ját	Teljesen önállóan		
Kegyeletteli halottellátást végez	Ismeri a szakmai ajánlásokat, kulturális vonatkozásokat	Teljesen önállóan		
Felismeri a gyásztámogatás mód-szereit, felismeri a patológiás gyászreakciókat	Ismeri és alkalmazza a szakmai kommunikáció alapelveit, a jogi, etikai, szociológiai és pszichológiai ismereteket	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *A hospice-palliatív ellátás szellemisége, alapelvei a hospice mozgalom története*

- Hazai és nemzetközi epidemiológiai adatok
- Palliatív ellátás, hospice ellátás fogalma
- Előrehaladott állapot, terminális állapot, életminőség
- A hospice/palliatív ellátás alapelvei
  - St Christopher's Hospice
  - WHO 2002
- Fehér könyv az európai hospice és palliatív ellátás standardjairól és normáiról
- A nemzetközi hospice mozgalom története
- A magyarországi hospice mozgalom kialakulása és fejlődése

2 *A Mo.-i hospice-palliatív ellátórendszer felépítése, törvényi és finanszírozási háttere, ellátási formák sajátosságai*

- A magyarországi hospice - palliatív ellátás felépítése, működése Törvényi és finanszírozási háttér:
- A palliatív ellátás elvi alapjai az egészségügyi ellátásban A Magyarországon jelenleg hatályos jogszabályok: – 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 99.§
  - Betegjogok
  - A palliatív ellátás jogi hátterére vonatkozó jogszabályok:
  - Hatályos rendelet a szakmai minimumfeltételekről
  - Emberi Erőforrások Minisztériuma szakmai irányelve a daganatos betegek ellátásáról
  - Hatályos finanszírozási rendelet – Betegjogok
  - Dokumentációs rendszerek
- A hospice-palliatív ellátás szervezeti és ellátási formái A palliatív ellátás szintjei a progresszív betegellátás elvei szerint: gyermek /felnőtt hospice ház, intézeti hospice-palliatív osztály, hospice-palliatív járóbeteg ellátás, otthoni gyermek és felnőtt hospice-palliatív gondozás, egyéb ellátási formák - mobil team, nappali szanatórium

3 *Multidiszciplináris team tagjai, feladatai, jelentősége*

- A palliatív ellátás személyi feltételei és eszközigénye
- Multidiszciplinaritás fogalma, együttműködés a team tagjai között, csoportnormák
- A team tagjainak feladatai, céljai, kompetenciái
  - palliatív jártasságú szakorvos
  - ápoló, koordinátor
  - gyógytornász, fizioterapaeuta
  - pszichológus, pszichiáter, mentálhigiénés szakember
  - dietetikus
  - szociális munkás
  - képzett önkéntes segítő
  - foglalkoztató terapeuta
  - lelkész, pap

4 *Speciális klinikai és ápolási ismeretek*

- A daganatos megbetegedések előfordulása Magyarországon - morbiditás, mortalitás, Nemzeti Rákregiszter/ EU
- Az onkológiai hálózat
- Diagnosztikai eljárások, vizsgálatok: – képalkotó diagnosztika

  - laboratóriumi diagnosztika – endoscopia – nukleáris medicina
- Az onkológiai sebészet fő célkitűzései, a rekonstrukciós műtétek fontossága, a több ülésben végzett műtétek jelentősége
- Onkológiai sebészeti beavatkozáson átesett beteg ápolása
  - a beteg előkészítése műtétre
  - a műtéten átesett beteg ápolása - sebellátás, kötözés, szövődmények, drének, speciális gyomor-bélszonda levezetése, mellkas megnyitáson átesett betegekkel kapcsolatos teendők inhalációs terápia sztómaterápia (ileo-colosztóma, tracheosztóma)
  - tartósan behelyezett szondák, katéterek használatával kapcsolatos ápolási feladatok – mesterséges enterális és parenterális táplálás
- Kemo-, hormon-, immunterápia mellékhatásai, a terápián átesett betegek ápolása - dermatológiai tünetek, gastrointestinális tünetek, idegrendszeri tünetek stb. a testkép megváltozása A sugárterápia és mellékhatásai, a sugárterápián átesett beteg ápolása - bőr-, nyálkahártyakezelés, megfelelő diéta
- A daganatos beteg rehabilitációjának eszközei, gyógyászati segédeszközök A rehabilitációs terv/program összeállításának elve – mobilitás
  - oxigenizáció segítése
  - dietetika
- Orvosi, szociális és lelki rehabilitáció a diagnózis közlésétől a beteg gyógyulásáig, illetve haláláig
- Gyermekkorból adódó specialitások

A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

5 *A palliatív és szupportív terápia orvosi és ápolói vonatkozásai*

- Az anamnézis és státusfelvétel folyamata, specializációi, fizikális vizsgálat, állapotfelmérő skálák
- Speciális műszeres és laborvizsgálatok
- A tünetek gyógyszeres kezelése, palliatív terápia
- A fájdalomcsillapítás alapelvei, terápiás módszerei
- Dermatológiai tünetek - bőrt infiltráló tumorok, nyomás okozta tünetek - decubitus, sztómák és fisztulák, perifériás ödémák, lymphoedema, viszketés
- Emésztőrendszeri elváltozások - halitosis, száraz száj szindróma, stomatitis, oralis candidiasis, ízérzés zavarok, étvágytalanság, nehezített nyelés, csuklás, hányás, hányinger, székrekedés, hasmenés, bélelzáródás, ascites
- Vizeletürítési zavarok - vizelet inkontinencia és vizeletretenció, haematuria
- Idegrendszeri tünetek - agyi metastasisok, epilepsziás és epileptiform rohamok terminális állapotban, gerincvelői kompresszió, zavartság Folyadék-, elektrolit zavarok
- Láz, infekciók
- Légzőrendszeri elváltozások, nehézlégzés
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

6 *A fájdalomcsillapítás speciális vonatkozásai*

- A fájdalom kialakulásának okai, típusa - nociceptív, neuropátiás, pszichogén; áttöréses fájdalom
- A fájdalom felmérése - fájdalomfelmérő skálák, a fájdalom jellege, életminőséget befolyásoló jellemzői
- A fájdalomcsillapítás módszerei

- Gyógyszeres fájdalomcsillapítás lehetőségei
- A fájdalomcsillapítás alapelvei, lépcsői - WHO ajánlás
- Gyógyszerek helyi alkalmazása- idegblokádok, epidural kanül
- A major ópiátokkal kapcsolatos rendelkezések
    - gyógyszerfelírás/rendelés
    - tárolás
    - dokumentálás
    - felhasználásra nem kerülő gyógyszer
- A fájdalomcsillapítók mellékhatásai és a megelőzés lehetőségei - gastrointestinális tünetek, idegrendszeri tünetek
- A fájdalomcsillapítás adjuváns gyógyszerei
- Nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás - akupunktúra, relaxáció, masszázs, radioterápia
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

7 *Utolsó órák ellátása, halottellátás*

- A közelgő halál tünetei, figyelmeztető jelei - élettani és lelki változások
- Progresszív krónikus betegségek lefolyási szakaszai
- Az élet utolsó óráiban elhagyható gyógyszerek
- A haldokló beteg charta-ja
- A haldokló beteg szükségletei, ápolói feladatok- haldokló beteg konfúziójának, delíriumának kezelése
- Halott körüli teendők orvosi és ápolói vonatkozásai
- A halottellátás gyakorlatának különbségei aktív osztályon és hospice/palliatív osztályon
- Család pszichés támogatása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

8 *Gyász, gyásztámogatás*

- A halál, halállal kapcsolatos érzések, halálfélelem
- A diagnózis közlésének pszichológiai problémái
- A pszichés stádiumok jellemzői
    - elutasítás
    - düh
    - alku
    - depresszió
    - belenyugvás
- Haldokló beteg charta-ja
- Film: Iván Iljics halála,72'
- A haldokló beteg és családtagjai pszichés támogatása. A halálhoz kötődő rítusok
- A gyász szakaszai és a gyászfázisok jellemzői, a gyászév
    - anticipációs gyász – sokk
    - kontrolláltság
    - tudatosulás
    - elfogadás
    - adaptáció
- A normál és a szövődményes gyász- krónikus gyász, bagatellizáció, hipertrófikus gyász, torzult gyász
- A gyermekek halálképe
- A haldokló és a gyászoló gyermek

- A veszteség-feldolgozás segítése
- A gyászolók gondozása - család, barát, lelkész, önsegítő csoportok, egyéni pszichoterápiás módszerek
- Pasztorálpszichológia
- A témakör 50%-a klinikumi ismeret, 50%-a szakápolástani ismeret

9 *Életvégi ellátással kapcsolatos jogi, etikai vonatkozások A betegek tájékoztatása és a tájékoztatáson alapuló beleegyezés elvei.*

- A gyógyíthatatlan beteg felvilágosításának dilemmái.
- A gyógyíthatatlan betegek ellátásának etikai kérdései.
- Az élet végével kapcsolatos etikai döntések. Eutanázia. (Halál saját kérésre c. film bemutatása) A kezelés visszautasításának joga.
- Élő végrendelet.
- Az eutanázia és a hospice ellátás különbségei. Esetelemzések
- A szervátültetés etikai és jogi elvei.
- Az agyhalál fogalma.
- Az Egészségügyi Törvény a haldoklók gondozásáról és a hospice-ról, hospice vonatkozású miniszteri rendeletek, hospice szakmai irányelvek
- Cselekvőképesség, korlátozott cselekvőképesség, cselekvőképtelenség esetei, a hozzájuk fűződő jogkövetkezmények.
- Öröklési jog alapelemei, törvényes és végintézkedésen alapuló öröklés, végrendeletek a betegeket az egészségügyi ellátások igénybevétele kapcsán megillető jogosultságok rendszere

10 *Szakmai gyakorlat*

- A szakmai gyakorlat a tantárgy témaköreihez kapcsolódó gyakorlati tevékenységeket tartalmazza

3.10.15 Kritikus állapotú beteg ellátása tantárgy 93/93 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a kritikus állapotú betegek ellátásának hazai színtereit, azok diagnosztikus, terápiás és ápolási specialitásait. Legyen képes a kritikus állapotok korai felismerésre, kompetencia szintű elsődleges állapotfelmérésre és a szükséges beavatkozások haladéktalan elvégzésére Legyen képes irányítással részt venni és segédkezni, az emelt szintű ellátásban. Kompetenciájának megfelelően végezze a kritikus állapotú / intenzív ellátást igénylő betegek ápolási folyamatának feladatait. Ismerje meg a különböző anesztezológiai beavatkozásokat és a hozzájuk tartozó perioperatív ápolói feladatokat. A kialakított sürgősségi szemlélettel képes legyen az ellátás valamennyi területén túl, az intézeten kívüli szituációkban is a hirtelen kialakult kritikus állapotok menedzselésére, első ellátására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A klinikumra vonatkozóan: Oxiológus / Intenzív terápiás szakorvos / Aneszteziológus szakorvos / Általános orvos 1 év szakirányú gyakorlattal. A tantárgy egészére vonatkozóan: BSc ápoló/egészségügyi szakoktató (ápolói előképzettséggel): ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sürgősségi/intenzív területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi legalább 40 óra klinikai adott területen eltöltött gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, Fizika, Kémia, Biofizika és biokémia, Anatómia, Élettan, Gyógyszertan, Diagnosztikus és terápiás ismeretek, Ápolástan, Klinikumi ismeretek

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Kritikus állapotokat felismer, riaszt	Sürgősségi ellátást igénylő kórállapotok tünettana	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, jó megfigyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása	Riasztási eszközök alkalmazása
Elsődleges állapotfelmérés algoritmusának alkalmazza	ABCDE algoritmus azonnali beavatkozást igénylő állapotai	Teljesen önállóan		
Légútbiztosítást végez SGAD eszközökkel	Sürgősségi beavatkozások	Teljesen önállóan		
Emeltszintű ellátásban vesz részt	Emelt szintű sürgősségi ellátások protokolljai	Irányítással		
Kritikus állapotú beteget ápol	Intenzív betegápolás	Instrukció alapján részben önállóan		
Kiterjesztett monitorozást végez	A monitorozás elmélete és gyakorlata	Instrukció alapján részben önállóan		Monitorrendszerek alkalmazása
Perioperatív ellátásban vesz részt	Aneszteziológiai ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		
Fájdalomcsillapítást végez	Aneszteziológiai ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		PCA pumpák alkalmazása
Speciális gyógyszerbejuttatást végez	Alkalmazott gyógyszertan	Instrukció alapján részben önállóan		

Parenterális táplálást végez	Táplálásterápiai ismeretek	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *Prehospitális sürgősségi ellátás*

- A prehospitális sürgősségi ellátás rendszerének jellemzői, színterei, feladatkörei
- A mentőszolgálat működése, a mentésirányítás feladatrendszere
- Szakmai kommunikáció elemei az ellátókkal
- A sürgősségi ellátás jogi, etikai specialitásai
- Diagnosztikus és terápiás algoritmusok a prehospitális gyakorlatban
- A sérült, súlyos sérült ellátási algoritmus
- A mentésben alkalmazott mentéstechnikai eszközök és alkalmazási algoritmusai
- Szekunder transzportok szervezési, betegátadási szempontjai

2 *Intrahospitalis sürgősségi ellátás Az intrahospitális sürgősségi ellátás színterei, jellemzői*

- A betegfogadás, osztályozás rendszere, szabályai
- Az ABCDE algoritmus és azonnali beavatkozások intrahospitális specialitásai
- Légútbiztosítás ápolói kompetenciái (SGAD- OPA, NPA, LMA)
- Emeltszintű légútbiztosítás ápolói feladatai (ET intubáció, sebészi légút)
- Az oxigén és inhalációs terápia sürgősségi specialitásai
- Emelt szintű újraélesztés algoritmusa, reverzibilis okok és ellátásuk
- A légzési elégtelenség és ellátási stratégiái
- Hemodinamikai instabilitást okozó ritmuszavarok és ellátásuk, elektromos terápiák
- Shock folyamatok csoportosítása, jellemzői, ellátási stratégiák
- A mellkasi fájdalom sürgősségi vonatkozásai
- Az akut hasi fájdalom sürgősségi vonatkozásai A masszív vérző beteg ellátási stratégiái
- Sürgősségi ellátást igénylő neurológiai állapotok
- Alsó végtagi fájdalom sürgősségi vonatkozása
- Sürgősségi ellátást igénylő sérülések, súlyos sérült ellátási algoritmusok
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3 *Intenzív betegellátás Az intenzív ellátás szintjei, jellemzői,*

- Intenzív ellátást igénylő állapotok,
- Az intenzív ellátás pszichés vonatkozásai
- A homeosztázis zavarai, azok követésének módszerei
- A kiterjesztett betegmegfigyelés specialitásai, invazív monitorozás
- Postresuscitációs ellátás és ápolás specialitásai
- Tartós gépilélegeztetett beteg monitorozása, ápolása, a leszoktatás ápolói feladata
- A sedáció vezetése, altatott, sedált beteg megfigyelési és ápolási specialitásai
- Septicus beteg ellátásának, ápolásának specialitásai
- Speciális gyógyszer bejuttatások az intenzív ellátásban
- Klinikai táplálás specialitásai- parenterális táplálás
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

4 *Aneszteziológia beavatkozások*

- Az aneszteziológia fogalma, célja, feladatköre,
- Az aneszteziológiai kivizsgálás és rizikó becslés

- Az aneszteziológiai beavatkozások formái, jellemzői
- Az aneszteziológi fázisai
- Az egyes aneszteziológiai beavatkozások perioperatív ápolási vonatkozásai
- Postoperatív megfigyelés, ellátás és ápolás,
- Fájdalom menedzsment, postoperatív fájdalomcsillapítás

5 *Kritikus állapotú betegek ápolási gyakorlata*

- A klinikai területi gyakorlat során a tanuló ismerje meg:
- A sürgősségi osztály működésének jellemzőit, a betegfogadás és osztályozás rendszerét, annak fontosabb lépéseit
- Figyelje meg az elsődleges állapotfelmérés algoritmus gyakorlatban történő alkalmazását
- Figyelje meg az egyes sürgősségi állapotok differenciáldiagnosztikai vizsgálatát
- Irányítással vegyen részt a betegek/sérültek vizsgálatában és ellátásában
- Ismerje meg a sürgősségi laboratóriumi és képalkotó vizsgálatok ápolói kompetenciájú tevékenységeit
- Az intenzív osztályos gyakorló területen figyelje meg az intenzív osztály működésének jellemzőit, a beteg felvétel rendjét.
- Ismerje meg a kiterjesztett monitorozás, invazív monitorozás rendszerét, irányítással vegyen részt a betegek monitorozásában
- Ismerje meg és irányítással vegyen részt a lélegeztetett betegek ellátásában, ápolásában
- Vegyen részt az intenzív ápolást igénylő betegek ápolási folyamatában
- Ismerje meg a kritikus állapotú betegek intézeten belüli transzportjának szervezési és kivitelezési ápolói feladatait

3.10.16 Klinikai gyakorlat II tantárgy 100/100 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló az elméleti ismeretei mellett megfelelő területi gyakorlatot szerezzen, illetve részletesebben megismerhesse az érdeklődésének megfelelő ápolási területet.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Az adott területen jelenleg munkaviszonyban tevékenykedő BSc ápoló egészségügyi gyakorlatvezető végzettséggel és legalább 3 éves gyakorlattal

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Általános ápolástan II; Belgyógyászat és szakápolástana; Sebészet és határterületeinek ápolástana; Pszichiátriai betegek ápolása; Neurológia és szakápolástana; Infektológia és szakápolástana, infekciókontroll; Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan; Gyermekbelgyógyászati alapok és ápolási sajátosságok csecsemő és gyermekkorban; Csecsemő és gyermekápolási ismeretek; Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana; Speciális ápolói feladatok a gyermekellátásban; Szülészet-nőgyógyászati betegek ápolása; Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana; Gerontológia és szakápolástana; Onkológia és szakápolástana; Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás; Kritikus állapotú beteg ellátása

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.)

kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Elhelyezi a beteget az osztályon, a gyógykezelést követően részt vesz az elbocsátás feladataiban	Ismeri a betegfelvétel, betegelhelyezés, betegátadás, elbocsátás feladatait, dokumentációját	Teljesen önállóan	Segítőkész, türelmes és empatikus a beteg irányában. Fontosnak tartja a beteg megfelelő tájékoztatását. Etikus viselkedés jellemzi. Tájékoztatást ad a betegnek és a hozzátartozóknak az ápoló és/vagy orvos utasítása alapján. Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi	
Laboratóriumi mintát vesz a betegtől. Egyszerű, betegágy mellett végezhető labordiagnosztikai módszereket alkalmaz.	Ismeri a vénás vérvétel, a testváladékok mintavételének módját, szabályait, eszközeit, a minták tárolásának, szállításának szabályait. Ismeri az ágy melletti vércukormérés, vizeletvizsgálat módját, eszközeit, dokumentálását.	Teljesen önállóan		

Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat végez.	Ismeri a fizikális vizsgálat ápolói vonatkozásait. Tudja a testmagasság, testtömeg, testarányok, testkörfogat, BMI és a vitális paraméterek mérésének módját, eszközeit. Ismeri az EKG vizsgálat kivitelezését, eszközeit.	Teljesen önállóan	szabályok betartásával végzi. Tevékenységét az orvos utasításának megfelelően, önállóan végzi. Az eredményeket pontosan dokumentálja. A tanulókkal türelmes, segítő-	

Részt vesz az osztályon tartózkodó tanuló ápolók gyakorlati oktatásában.	Ismeri a szakmai gyakorlatokra vonatkozó fontosabb szabályokat, az oktatási módszerek fajtáit.	Teljesen önállóan	kész, etikus magatartást tanúsít. Felelősséget érez az utánpótlás nevelésében és betartatja a biztonságos munkavégzés szabályait. Felelősséget érez a fertőzések kialakulásának és terjedésének megelőzésében. Betartja és betartatja a higiénés, betegbiztonsági és munkavédelmi szabályokat. Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve,	
Részt vesz az infekciókontroll feladataiban. Izolált beteget ápol.	Ismeri a kórokozó mikroorganizmusokat, a fertőzés létrejöttét. Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, kialakulását, a leggyakoribb nosocomiális infekciókat, Ismeri az infekciókontroll feladatát, tevékenységeit, a fertőző beteg elkülönítését és ápolását.	Teljesen önállóan		

Asszisztál invazív beavatkozásoknál.	Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit. (perifériás és centrális vénakanülök, artéria punkció, artéria kanülálás, EDA kanül, Port-a-cath, gyógyszerek bejuttatásának eszközei, használatuk (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék), vizeletkatéterek és behelyezésük, hólyag-kondícionálás, betegmegfigyelő monitor invazív mérési lehetőségei, eszközös légútbiztosítás, dialízis, punkciók, biopsiák). Tisztában van az invazív beavatkozások jogi és etikai szabályaival. Ismeri az egyes beavatkozások eszközeit, ápolói feladatait, a lehetséges szövődményeket.	Teljesen önállóan	vagy utasítás alapján önállóan (perifériás vénakanülök, vizeletkatéter, egyszerű eszközös légútbiztosítás kivitelezése, betegmegfigyelő monitor, gyógyszerbejuttatás eszközeinek használata) együttműködve az ápolóval és/vagy az orvossal vesz részt az invazív beavatkozások kivitelezésében. Felelős a beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért. Betartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályokat. Orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve vesz részt a hatóanyagot tartalmazó infúzió beadásánál. A hatóanyag nélküli infúziót orvosi utasításra önállóan beadja.	

Invazív beavatkozásokat végez (vénakanül behelyezés, véna punkció, hólyag katéter bevezetése, női és férfi páciensnek).	Ismeri a perifériás véna kanül behelyezésének protokollját, a vénapunctió menetét, a transzurethrális katéter bevezetésének protokollját. Ismeri a beavatkozás indikációit, kontraindikációit, és a lehetséges szövődményeket. Ismeri a beavatkozás dokumentálásának menetét, és ápolói vonatkozásait.	Instrukció alapján részben önállóan	Megfelelő indikáció esetén önállóan végez fájdalomcsillapítást non-szteroid gyulladáscsökkentő, vagy minor analgetikum adásával. Megfelelő indikáció esetén önállóan végez lázcsillapítást. Gyógyszerelő tevékenységét pontosan dokumentálja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz, és	
Hatóanyag nélküli infúziót előkészít, bead. Előkészít, és segédkezik a hatóanyagot tartalmazó infúziós oldat beadásánál.	Ismeri a krisztalloid oldatok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásokat. Részletesen ismeri a gyógyszeres és hatóanyag nélküli infúzió előkészítésével, beadásával kapcsolatos ápolói feladatokat, az infúzió beadásának eszközeit, a lehetséges szövődményeket, teendőket szövődmény esetén, a dokumentálás szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan	egészségvédelmi szabályokat.	

Láz- és fájdalomcsillapítást végez per os, rectalis, vagy intramusculáris injekció formájában, tevékenységét dokumentálja. Felméri a beteg fájdalmát, közreműködik speciális fájdalomcsillapító eljárásokban (EDA, PCA).	Ismeri a nonszteroidok, minor analgetikumok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, lehetséges mellékhatásokat. Ismeri a speciális fájdalomcsillapító eljárásokat (EDA, PCA) Ismeri a lázcsillapítók jellemzőit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásaikat.	Instrukció alapján részben önállóan		
Az ápolási folyamat alkalmazásával megtervezi és a terv alapján megvalósítja az életkorok szerinti beteg ápolását. Tevékenységeit és a betegmegfigyelés eredményeit dokumentálja.	Ismeri a főbb ápolási modelleket. Ismeri az ápolási folyamat szakaszait, az ápolási terv elkészítésének szempontjait. Ápolástani, kórtani, klinikumi ismereteinek segítségével felismeri a felmérés során kapott adatok összefüggéseit az ápolási diagnózisok pontos megfogalmazása érdekében. Ismeri az elektronikus és papír alapú egészségügyi és	Teljesen önállóan		

	ápolási dokumentáció részeit, EESZT-t, a dokumentálás szabályait.			

A tantárgy témakörei

1 Irányított gyakorlat

- A gyakorlatot úgy szükséges megszervezni, hogy a tanulónak legyen lehetősége az alábbi feladatokat elvégezni:
- Vitális paraméterek megfigyelése
- Betegmegfigyelő monitorok alkalmazása
- Üvegampullából történő gyógyszerfelszívás
- Gumidugós ampullából történő gyógyszerfelszívás
- Két ampulla tartalmának összekeverése egy fecskendőben
- Porampulla oldása, mulageon
- Perfuzor használata
- Beöntés
- Tisztítóbeöntés kivitelezése mulageon
- Az oxigén adagolás eszközei (reduktor, párásító tartály, flow-meter, áramlás szabályozó) Az oxigén bejuttatás eszköze (orrkanül, egyszerű arcmaszk, reservoáros arcmaszk Venturi maszk, aeroszol maszk, T-szár, Hi-flow rendszerek), az egyes bejuttatási eszközök alkalmazásának javallatai, ellenjavallata Az oxigénterápia gyakorlata, algoritmusa
- Az perifériás vénakanülálás és az infúziós terápia kivitelezésének algoritmusa, gyakorlata Enterális gyógyszerelés
- Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, életkori sajátosságai
- A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai A nasalis adagolás alkalmazásának javallatai, eszköze (MAD), a bejuttatás algoritmusa, szabályai
- A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai
- Injekciózás előkészítés; injekció felszívása; injekciózás kivitelezése mulageon
- Vérvétel

- Perifériás kanül felvezetése, mulageon
- Szárnyas tű felvezetése
- Perifériás és centrális vénakanülök gondozása, artéria punkció ápolói feladatai, artéria kanüláláshoz asszisztálás, EDA kanül, Port-a-cath
- Skybalum eltávolítás - Előkészítés és kivitelezés szimulátoron
- Nasogastrikus szonda levezetése - Előkészítés és kivitelezés mulageon
- Gyomormosás - Előkészítés és kivitelezés mulageon
- Ágymelletti vércsoportmeghatározás Serafol teszttel - Előkészítés infúziós terápiához és kivitelezés mulageon (infúzor, perfúzor, volumetrikus pumpa, PCA pumpa, túlnyomásos szerelék).
- Dialízis, punctiók, biopsiák ápolói feladatai
- Ápolási diagnózisok felállítása
- Katéterezés
- Sebkezelés
- Sztómagondozás
- Életkoroknak megfelelő ápolási beavatkozások kivitelezése klinikai környezetben Vizitekre történő kórtermi előkészítés, hulladékkezelés

2 *Orientációs gyakorlat A tanuló érdeklődésének és az infrastruktúrális lehetőségeknek megfelelő gyakorlat.*

EGYEBEK

A 10. évfolyamot követő nyári gyakorlaton belül 40 óra pályaorientációs gyakorlatot szükséges megszervezni, mely során minden szakma szakmairányába bepillantást nyerhetnek a tanulók.

4. KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK ÁLTALÁNOS ÁPOLÓ SZAKMA
5 0913 03 01

4.1 A szakma alapadatai

- Az ágazat megnevezése: Egészségügy
- A szakma megnevezése: Általános ápoló
- A szakma azonosító száma: 5 0913 03 01
- A szakma szakmairányai: –
- A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- Ágazati alapoktatás megnevezése: Egészségügy
- Kapcsolódó részszakmák megnevezése: –
- Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül):
- Tanulói jogviszonyban: 6 éves technikumi oktatásban legalább 3200 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), 3 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 3200 óra megtartott foglalkozás.
- Felnőttképzési jogviszonyban: az 4.1.9.1 pont alapján az adott iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/6-a kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.

- Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: –, Technikumi oktatásban: 600 óra, Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 320 óra
- A szakmai oktatás teljes időtartama tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az 4.1.9 és 4.1.10 pontok alatti oktatási idők összege.

4.2 A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Az általános ápoló munkáját hivatásként az etikai normák betartásával gyakorolja, átfogó anatómiai, élettani és klinikumi ismeretekkel rendelkezik. Előkészít és segédkezik diagnosztikus és terápiás eljárásoknál. Sürgős és fenyegető esetet észlel, beavatkozik, asszisztál, fájdalmat felismer, mér és beavatkozik az utasításnak megfelelően. Megfelelően kommunikál a beteggel, a hozzátartozókkal, valamint az ellátó team tagjaival. Részt vesz a betegoktatásban és a leendő munkatársak gyakorlati oktatásában. Az általános ápoló részt vesz az egészségügyi ellátás során a megelőző, gyógyító-, gondozó-, és rehabilitációs folyamatokban. Tevékenységét a biztonságos és minőségi betegellátás szempontjainak figyelembevételével, a jogi szabályozások betartásával végzi. Papír alapú és elektronikus egészségügyi dokumentációt vezet a jogszabályi előírásoknak megfelelően. Folyamatosan bővíti tudását szakmai képzéseken, továbbképzéseken. Önállóan, vagy team munkában minőségi, holisztikus szemléletű ellátást biztosít. Munkája során részt vesz az ápolási folyamat megvalósításában, a beteg szükségleteinek megfelelő, egyénre szabott ápolási terv alapján alapápolást és szakápolási feladatokat végez. Megfigyeli a beteg állapotát, állapotváltozásait. Pszichés támogatást nyújt a betegnek és családjának. Képes felnőtt-, csecsemő- és gyermekápolási feladatokat ellátni, valamint háziorvosi praxisban és az alapellátás más színterein, otthonápolásban, geriátriai és hospice ellátásban, onkológiai ellátásban ápolóként tevékenykedni. Tevékenysége során betartja és betartatja a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályokat, előírásokat.

4.3 A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Általános ápoló	3311	Ápoló, szakápoló

4.4 A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség:

6 éves képzés esetén alapfokú iskolai végzettség

3 éves képzés esetén érettségi végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Az egészségügyi tevékenység végzéséhez szükséges egészségi alkalmasság vizsgálatáról és minősítéséről szóló 40/2004. (IV.26.) ESZCSM rendeletben foglaltak szerint az egészségügyi tevékenységre való alkalmasságot kizáró korlátozások figyelembevételével történik.

A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 4. §. (3) a pontjában meghatározott szakmai alkalmassági vizsgálat.

Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt: nem szükséges

4.5 A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Az oktatás megszervezéséhez szükséges eszközök, anyagok mennyiségét a tanulói létszám figyelembevételével kell biztosítani.

Eszközjegyzék ágazati alapoktatáshoz

- Elméleti oktatótermek, demonstrációs termek/gyakorlóterem
- Oktatástechnikai eszközök, számítógépek perifériákkal, internet
- Műszer- és eszköztároló szekrények
- Elsősegélynyújtás eszközei: sürgősségi táska/kocsi BLS és PBLS végzéséhez felszerelve, oktató félautomata defibrillátor, egyszerű légútbiztosításhoz használt supraglottikus eszközök (oropharyngealis tubus, nasopharyngealis tubus, laryngealis maszk) különböző méretekben, lélegeztető ballon, maszk, csecsemő-, kisgyermek-, felnőtt újraélesztő fantom, légúti idegentest eltávolítás fantom vagy mellény, sebimitációs készlet, sérülések (sebek) ellátásához szükséges eszközök.
- Csecsemőgondozás eszközei: pólyázó, kiságy, csecsemőkád, csecsemőmérleg, testhosszmérés eszközei, csecsemőruházat, etetéshez, pelenkázáshoz, fürdetéshez szükséges eszközök, anyagok, gyermekjáték
- Betegazonosításhoz szükséges eszközök és dokumentáció
- A beteg mozgását segítő eszközök (járóbot, mankó, járókeret, rollátor, kerekesszék, kapaszkodó)
- Gyógyászati segédeszközök (kommunikációt és tájékozódást, személyi gondoskodást segítő eszközök)
- A betegmozgatás eszközei: betegemelő, fordítókorong, betegcsúsztató
- Az intézményen belüli betegszállítás eszközei (betegszállító kocsi, kerekesszék)
- Felszerelt ágyazó kocsi, szennyes ledobó kocsi, paraván, oktató termenként egy gurulós kötöző/műszerelő kocsi
- Ágynemű és egyéb fehérnemű (matracvédők, párnák, takarók, plédek, ágyneműhuzatok, lepedők, műanyag/gumilepedők, hálóingek, pizsamák, törölközők, köntösök, mosdókesztyűk, borogatások)
- Gyakorlótermenként legalább 3 betegágy tartozékaival, éjjeliszekrény, ágyasztal, karosszék
- Kötszerek (vatta, papírvatta, törlők, különböző méretű mullpólyák, mull-lapok, rugalmas pólyák, rögzítő anyagok)
- A táplálkozási szükséglet kielégítéséhez szükséges alapápolási eszközök
- A nyomási fekély megelőzését szolgáló statikus eszközök (különböző matracok) és a beteg kényelmét szolgáló egyéb eszközök, a nyomási fekély felmérésének, kezelésének és megelőzésének eszközei, decubitus imitációs készlet
- A testi higiéné és a személyes gondoskodás biztosításához szükséges eszközök, anyagok, fürdető szék/ágy
- Váladékok felfogására szolgáló eszközök (egyszer használatos változatban is), váladékok gyűjtésére szolgálóeszközök, szoba WC
- Laboratóriumi minták vizsgálatra küldéséhez szükséges eszközök

- Egyéni védőeszközök (orr-szájmaszk, sapka, védőszemüveg, gumikesztyű, ujjvédő, köpeny, lábzsák)
- Kézmosáshoz, kéz-, felület- és műszerfertőtlenítéshez szükséges eszközök, fertőtlenítőszerek (bőr-, nyálkahártya-, kézfertőtlenítők, felület-, műszer-, eszközfertőtlenítők), fali adagolók, ágyvégi adagolók, kézfertőtlenítés hatékonyságát ellenőrző UV-boksz
- Izolálás eszközei
- Betegvizsgálathoz, vizithez használatos eszközök
- Sztómaellátás eszközei (tracheostoma és gégekanül, colostoma, ileostoma, urostoma ápolásának, gondozásának eszközei)
- A veszélyes és kommunális hulladékok gyűjtéséhez szükséges eszközök
- A betegellátás részét képező dokumentumok, nyomtatványok - Medikai rendszerek
- Egyszerű eszközös vizsgálatokhoz, vitális paraméterek méréséhez szükséges eszközök: vérnyomásmérők, fonendoszkópok, pulzoximéter, vércukorszintmérő, hőmérők, testsúly, testmagasság, testkörfogat mérésének eszközei
- Enteralis és parenteralis gyógyszerformák, gyógyszerelés és injekciózás eszközei a bejuttatási mód szerint
- Ápolási beavatkozások gyakorlására alkalmas felnőtt, csecsemő és gyermek betegápolási fantomok (injekciózás, sztómagondozás)
- Terhességi, öregségi modellek
- Anatómiai szemléltető ábrák és modellek
- Egészségfejlesztés témájú szemléltető ábrák, kiadványok, digitális ismeretterjesztő anyagok
- Digitális tananyagok

Eszközjegyzék a szakirányú oktatáshoz a 11-12. évfolyamon:

Az ágazati alapoktatás eszközei mellett az alábbiak:

- Az ápolói beavatkozások eszközei: gyógyszereléshez, vérvételhez szükséges eszközök (biztonsági rendszerrel ellátott tűk, tűharang is), gyógyszerelő kocsi/gyógyszerszekrény, gyógyszerek, injekciózás gyakoroltatására alkalmas fantomok, vérvételi kar
- Csapolások, biopsziák eszközei
- TENS-készülék, hideg - meleg borogatások, zselék
- Fájdalomfelmérő skálák
- Infúzió adásához szükséges eszközök (szerelékek, infúziós készítmények, infúziós állvány, fecskendős és volumetrikus infúziós pumpa, bejuttatás eszközei)
- Infúziómelegítés eszközei
- Betegmegfigyelő monitor és tartozékai, a monitorhoz EKG- és paraméter szimulációs jelgenerátor
- Oxigénterápia eszközei (oxigénpalack tartóval, reduktorral, flow meter, oxigénszonda, oxigénmaszkok, párásító készülékek)
- Inhalációs terápia, porlasztók, nebulizátorok, spirométer, légzési fizioterápia eszközei
- Mulázsok és imitációs készletek (szubkután és intramuszkuláris, intraosszeális, intravénás, gége és légcső, mellkas, sebimitációs)
- Laboratóriumi vizsgálatokhoz szükséges mintavételi eszközök (csecsemő, gyermek és felnőtt beteg esetén)
- 12 elvezetéses EKG-készülék
- A sürgősségi állapotok ellátásának oktatási eszközei: gyakorló fantom, öntelődő lélegeztető ballon-maszk rezervoárral (felnőtt, gyermek és csecsemő), légúti leszívás eszköze, leszívó katéterek, lélegeztetőgép, idegentest-fogó. Tourniquet, intraossealis gyakorló fúró torzóval, sürgősségi táska legalább 2 darab, sürgősségi műszerelő/gyógyszerelő kocsi, hordágy.
- A sérülések rögzítésének eszközei (nyakrögzítő, lapáthordágy, fejrögzítő, medenceöv, húzó-sín, vákuum-sín)
- A betegellátás során alkalmazott dokumentációk

Általános ápoló szakma eszközjegyzék (az 5.1; és az 5.2. pontokban felsorolt eszközök mellett):

- Az ápolói beavatkozások eszközei: beöntéshez, katéterezéshez, gyomorszonda-levezetéshez, gyomormosáshoz, klinikai enteralis táplálláshoz szükséges eszközök
- Parenteralis táplálás eszközei
- Vércsoport meghatározásához, transzfúziós terápiához szükséges eszközök
- Sebkezelés, kötözés eszközei: a krónikus sebellátás eszközei, speciális kötszerek, krónikus seb torzó
- Sztómaterápia és gondozás eszközei (gastrostoma, PEG, PEJ, tápszerek, etetőzsák) gyakorló torzóval

- Oxigénterápia eszközei (magasáramlású rendszerek, oxigénpalack tartóval, reduktorral, flowmeter, oxigénszonda, oxigénmaszkok)
- Vénabiztosítás eszközei: perifériás vénabiztosítás eszközei (aktív, vagy passzív biztonsági rendszerrel ellátott) gyakorló torzóval, a centrális vénagondozás és kanülgondozás eszközei gyakorló torzóval
- Linton-szonda, Sengstaken-Blakemore-szonda
- A mellkasdrenázs eszközei és mellkasi szívótartály
- EDA-kanülálás és gyógyszerbejuttatás eszközei
- PCA-pumpa

- Punkciók eszközei, szettjei (lumbal, has, mellkas, sternum, crista, pericardium, ízület, tályog)
- A betegellátás során alkalmazott dokumentációk

4.6 Kimeneti követelmények

Ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása:

Alapápolási feladatokat lát el. Segíti a beteget az alapvető szükségletek (alvás, pihenés, mozgás, higiénés, táplálkozás, normál légzés, testhőmérséklet, ürítés, biztonság) kielégítésében. Szakszerűen alkalmazza az ápolási eszközöket és a gyógyászati segédeszközöket. Betegmegfigyelési tevékenységet végez, a beteg állapotában bekövetkezett változásokat azonnal jelzi az ápolónak, az orvosnak. Szükség esetén elsősegélyt nyújt, megkezdi az alapszintű újraélesztést. Közreműködik a gondozási és egészségfejlesztési tevékenységekben. Feladatait irányítás és felügyelet mellett végzi. Munkája során betartja a munka-, a tűz-, baleset-, környezet- és egészségvédelmi, a higiénés és ápolásszakmai szabályokat, előírásokat. Etikus magatartást tanúsít a betegellátás során, valamint munkatársi kapcsolataiban.

4.7 Ágazati alapoktatás szakmai alapkövetelményei:

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Az egyén életkorának (születéstől a halálig) és élethelyzetének megfelelő gondozási feladatokat végez.	Ismeri az egészséges ember pszichés és szomatikus fejlődésének jellemzőit, az adott életkorban és élethelyzetben megjelenő gondozási feladatokat.	Empátiával viszonyul a gondozást igénylő emberekhez, segítőkész.	A gondozási feladatokat az ápoló irányítása és ellenőrzése mellett, szakszerűen látja el.

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
2.	Részt vesz az egészség fejlesztését célzó rendezvények, szűrőprogramok lebonyolításában.	Ismeri az egészségkultúra elemeit, az egészséges életmód, életvitel jellemzőit. Tisztában van a környezetszennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formáival, a megelőzés lehetőségeivel. Ismeri a prevenció szintjeit, a mentálhigiéné és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit.	Munkahelyén és magánéletében is egészségtudatos magatartást tanúsít. A rendezvények előkészítése és lebonyolítása során szem előtt tartja a környezetvédelmi szempontokat.	Az egészségfejlesztésre irányuló tevékenységeket az ápoló irányítása és ellenőrzése mellett végzi.
3.	Eligazodik az egészségügyi ellátórendszerben.	Ismeri az egészségügyi ellátórendszer struktúráját, működését. Ismeri a team-munka alapjait, az együttműködés és problémamegoldás lehetőségeit	Igénye van a folyamatos szakmai fejlődésre. Folyamatosan együttműködik a munkatársaival. A munkatársakkal konstruktív együttműködésre és a problémák hatékony megoldására törekszik.	Felelős a tudásának folyamatos fejlesztéséért.
4.	Tevékenységéhez kapcsolódóan azonosítja a beteget.	Ismeri a betegazonosítás lényegét, szabályait, módszereit, a kapcsolódó dokumentációt.	A beteg jogait szem előtt tartva alkalmazza a betegazonosítás szabályait.	Önállóan azonosítja a beteget.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
5.	Az ápolási munka során előforduló ápolásetikai és be-tegjogi problémákat jelzi.	Tudja az egészség-ügyi szakdolgozó tevékenységével kapcsolatos etikai normákat, magatar-tási elvárásokat. Ismeri az egészség-ügyi törvénynek az ápolói munkával összefüggő főbb előírásait, különös tekintettel a bete-gek jogaira. Ismeri a betegjogok érvé-nyesítésének lehe-tőségeit. Érti a be-teglátogatással kap-csolatos általános elvárásokat.	Magára nézve kö-telezőnek érzi az etikai és jogi nor-mák betartását. Fontos-nak tartja a hivatásához méltó megjele-nést, magatartást. Munkáját a beteg jogainak érvénye-sítésével végzi.	Betartja a munkájá-val kapcsolatos eti-kai és jogi követel-ményeket.
6.	Méréseit, megfigye-léseit lázlapon, be-tegmegfigyelő lapon dokumentálja.	Ismeri az egészség-ügyi dokumentáció típusait, formáit (papír alapú, elekt-ronikus), az adatvé-delemmel kapcsola-tos szabályokat. Is-meri a lázlap, be-tegmegfigyelő lap vezetésének szabá-lyait.	Tiszteletben tartja az adatvédelmi szabályokat. Mé-rési eredményeit, megfigyeléseit pontosan doku-mentálja.	Illetéktelen sze-mélynek nem szol-gáltat ki betegekkel kapcsolatos infor-mációt, adatot és dokumentumot. Egy-szerű vizsgáló eljárások eredmé-nyeit az ápoló ellen-őrzése mellett doku-mentálja.
7.	Előkészíti az eszkö-zöket, anyagokat a megfelelő sterilizá-lási eljáráshoz. A ste-ril anyagokat a sza-bályoknak megfele-lően kezeli, tárolja.	Tisztában van az aszepszis, anti-szepszis lényegével. Ismeri a sterilizálás lehetséges formáit, az eszközök steriliz-álásra történő elő-készítésének folya-matát. Tudja a steril anya-gok kezelésének,	Magára nézve kö-telezőnek érzi a higiénés szabá-lyok betartását és betartatását. Be-látja az aszepszis jelentőségét, meg-sértésének lehet-séges következ-ményeit. Belátja a	Felelős a kórházhi-giénés rendszabá-lyok betartásáért és a nosocomialis fer-tőzések kialakulásá-nak megelőzéséért munkája során. Ön-állóan és felelősen alkalmazza a steril

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
		szállításának, tárolásának szabályait.	nosocomialis fertőzések megelőzésének fontosságát. Munkahelyén és magánéletében is környezettudatos magatartást tanúsít.	anyagok kezelésének, tárolásának szabályait.
		Tisztában van a fertőzések létrejöttének mechanizmusaival, a nosocomialis fertőzések jelentőségével, a megelőzést szolgáló rendszabályokkal. Ismeri a fertőtlenítőszerek típusait és a fertőtlenítő eljárások módozatait. Ismeri az egyes ellátási területek higiénés rendjét.		
8.	Biztosítja a kórterem/vizsgáló-helyiség rendjét, biztonságos, nyugodt környezetet alakít ki a beteg számára. Fertőtleníti a beteggel közvetlenül, vagy közvetve érintkező tárgya-kat, eszközöket, felületeket. A tiszta és használt textíliákat a szabályoknak megfelelően kezeli és tárolja.	Ismeri a kórterem és a vizsgáló felszerelését, az alkalmazott eszközök, berendezések fertőtlenítési lehetőségeit. Ismeri az előírt koncentrációjú fertőtlenítő oldatok elkészítésének előírásait. Ismeri a szennyes és tiszta textília kezelésének szabályait.		A kórterem, vizsgálóhelyiség rendjét következetesen, önállóan biztosítja.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
9.	Részt vesz a fertőző beteg elkülönítésé-ben, a fertőző beteg alapápolását végzi.	Ismeri a fertőző be-tegek elkülöníté-sére és ápolására vonatkozó előírá-sokat, higiénés és munkavédelmi sza-bályokat. Tudja az alapápolási műve-letek szabályait, kivi-telezését.	Magára nézve kö-telezőnek érzi azoknak a rend-szabályoknak a betartását, ame-lyek a fertőzések átvitelének meg-előzését szolgál-ják. Megérti az el-különített beteget, empátiával végzi ápolását. Ügyel arra, hogy a fer-tőző beteg elkülö-nítése során érvé-nyesüljenek a fenntarthatóság szempontjai, mind az eszközök, mód-szerek kiválaszta-sában, mind a ke-letkező hulladék kezelésében.	Az ápoló irányítása mellett végzi a fer-tőző beteg el-látását, betartja és betar-tatja a munka-, kör-nye-zetvédelmi és higiénés szabályo-kat.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
10.	Elvégzi a beteg álta-lános megtekintését, felméri a beteg fizi-kális állapotát. Részt vesz a beteg teljes körű megfigyelésé-ben.	Alapvető ismere-tekkel rendelkezik az emberi szervezet felépítéséről, műkö-déséről. Is-meri az emberi test részei-nek és működésé-nek magyar és or-vosi latin nyelvű megnevezéseit. Is-meri a testalkat, testtájékok, járás, a bőr és bőrfüggelé-kek megfigyelésé-nek szempontjait, ezekkel kapcsola-tos fontosabb szak-kifejezéseket. Felis-meri a normális-tól eltérő állapotokat. Ismeri a fájdalomra utaló jeleket, tüne-teket, a jellegzetes fájdalmakat és az ahhoz kap-csolódó fontosabb szakkife-jezéseket. Ismeri a tudat, a magatartás kóros elváltozásait és a kapcsolódó szakkifejezéseket.	Belátja a megfi-gyelés során nyert információk je-lentő-ségét a be-teg ellátásában. A megfi-gyelés so-rán szakszerűen, pontosan, empáti-ával végzi felada-tát.	A kóros elváltozáso-kat, állapot-változá-sokat jelzi az orvos, vagy ápoló felé.
11.	Vizithez, konzílium-hoz előkészít.	Ismeri a vizit és a konzílium fogalmát. Tudja a vizit előké-szítésével és meg-valósításával kap-csolatos ápolói fel-adatokat.	Tisztában van a vizit és a konzí-lium céljával, sze-repével, emiatt fe-lelősen viszonyul az előkészítésé-hez.	A team tagjaként részt vesz a vizite-ken, az ápoló utasí-tása és ellen-őrzése mellett felkészíti a betegeket, előkészíti a kórtermet és a szükséges eszközö-ket.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
12.	A beteget vizsgálatra kíséri, szállítja, meg-felelően alkalmazza a be-tegszállítás esz-közeit.	Ismeri az intézmé-nyen belül használt betegszállító eszkö-zök alkalmazását. Ismeri a betegszállí-tás módozatait. Is-meri az akadályo-zott ember szük-ségleteit, segítési módjait.	A beteghez tole-ránsan, empatiku-san viszonyul. A meg-felelő óvin-tézkedés mellett kíséri/szállítja a beteget.	A beteg kísérését, szállítását az ápoló irányítása mellett végzi, közben foko-zot-tan ügyel a be-teg biztonságára és a betegdokumentá-cióra, adatvéde-lemre.
13.	Egyszerű eszközös vizsgálatokat végez, vitális paraméterek megfigyelését végzi, és az eredményeket dokumentálja.	Ismeri a testtömeg, testmagasság, test-körfogat mé-résének eszközeit, kivi-telezésének, doku-mentálásának elő-írásait. Ismeri a vi-tális paraméterek fogalmát, élettani alapjait, jellemzőit, főbb eltéréseit és megfigyelésének szempontjait. Tudja a kardinális tünetek non-invazív méré-sének szabályait, is-meri a használható eszközöket. Ismeri és használja a kap-csolódó legfonto-sabb szakkifejezé-seket.	Mérési feladatait pontosan végzi. Felismeri a megfi-gyelés során nyert információk jelen-tőségét. A rábízott feladatokat szak-szerűen, az utasí-tásoknak megfele-lően végzi.	Egyszerű vizsgáló eljárásokat szakszе-rűen, a higiénés sza-bályok betartásával, az ápoló utasítása alapján, az ápoló el-lenőrzése mel-lett végzi és dokumen-tálja. A vitális para-méterek megfigye-lése során észlelt kóros eltéréseket azonnal jelzi az ápoló, vagy az orvos felé.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
14.	Felfogja és szükség esetén gyűjti a beteg testváladékait, jelzi a váladékok kóros el-téréseit.	Ismeri a testváladé-kok élettani jellem-zőit, normálistól való eltéréseit és megfigyelésének szempontjait. Is-meri a kapcsolódó alapvető szakkifeje-zéseket. Tisztában van a váladékfel-fogó eszközök típu-saival, használatuk-kal, a tisztításuk és fertőtlenítésük sza-bályaival.	Belátja a megfi-gyelés során nyert információk je-lentő-ségét a be-teg ellátásában. Fontosnak tartja a fertőtlenítőszerek környezetre gya-korolt hatásának a minimalizálását.	Megfigyeléseit do-kumentálja, a test-váladékok kóros el-téréseit jelzi az ápoló felé. Önállóan, a szakmai, higiénés és munkavédelmi szabályok betartá-sával kezeli a beteg testváladékait.
15.	Méri és dokumen-tálja a beteg által be-vitt és ürített folya-dék mennyiségét.	Tisztában van a fo-lyadékháztartással kapcsolatos leg-alapvetőbb ismere-tekkel. Ismeri a víz-felvétel és vízleadás formáit, élettani mennyiségét. Is-meri a bevitt és üríí-tett folyadék doku-mentálásának sza-bályait.	A bevitt-ürített fo-lyadék mérése és dokumentálása során gondosan és pontosan jár el.	A bevitt-ürített fo-lyadék vezetését szakszerűen, az ápoló ellenőr-zése mellett végzi el és dokumentálja.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
16.	Segítséget nyújt és intimitást biztosít az alapvető szükségle-tek (táplálkozás, hi-giéné, alvás, pihenés, mozgás, ürítés, biz-tonság, normál lég-zés, testhőmérsék-let) kielégítéséhez, biztosítja a beteg komfortját. Segítsé-get nyújt a külön-böző akadályozott-sággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielé-gítésében.	Ismeri az egészsé-ges és beteg ember szükségleteit, vala-mint a szükségle-tek kielégítésének, illetve a beteg se-gí-tésének lehetősé-geit. Ismeri az in-kontinens beteg ápolását. Ismeri az akadályozottság formáit, az akadá-lyok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszkö-zeit.	Szem előtt tartja a beteg állapotát. Megfelelő toleran-ciával és empátiá-val rendelkezik a betegek irányá-ban, feladatellá-tása során végig tekintettel van szeméremérze-tükre, tiszteletben tartja emberi mél-tóságukat. Elkö-telezett a betegek ápolásával kap-csolatban.	A szükségletek ki-elégítésének segíté-sét az ápoló utasí-tása alapján, az ápoló ellenőrzése mellett végzi. Be-tartja a munka-, egész-ségvédelmi, higiénés szabályo-kat, valamint a be-tegbiztonság szem-pontjait a beteg ápolása, gondozása során. A tőle elvár-ható támogatást nyújtja az akadályo-zott beteg számára, ezt meghaladó ese-tekben segítséget kér az ápolótól.
17.	Sztómák minden-napi gondozási fel-adatait végzi szto-mával élő betegnél, a beteg önellátó ké-pességének csökke-nése esetén.	Tisztában van a kü-lönféle sztómák mindennapos gon-dozási feladataival.	Szem előtt tartja a beteg állapotát, tiszteletben tartja a szeméremérze-tét, empatikusan segédkezik a be-avatkozás során.	A sztóma gondozá-sában az ápoló uta-sításának megfele-lően segédkezik.
18.	A nyomási fekély ki-alakulását megelőző eszközöket és ápo-lási techni-kákat al-kalmazza a tartósan fekvő beteg ápolása során.	Ismeri a nyomási fekély fogalmát, ri-zikótényezőit, stá-diumait, megelőzé-sének lehetőségeit, valamint a megelő-zésben használt eszközöket.	Elkötelezett az ápolási feladatok szakmai szabá-lyoknak megfelelő végzése tekintetében. Felismeri a nyomási fekély meg-előzésének fontosságát.	A prevenciós tevé-kenységet az ápoló utasítása alapján és ellenőrzése mellett végzi.
19.	Decubitus jeleit fel-ismeri és jelzi.	Ismeri a decubitus kialakulásának etiológiáját.	Szakmai ismere-teit fejleszti, kö-rültekintően végzi a munkáját.	Önálló megfigyelést végez. A nyomási fe-kély megjelenését jelzi orvos vagy ápoló felé.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
20.	Gyógyászati segéd-eszközöket (moz-gást, kommuniká-ciót és tájékozódást, személyi gondoskodást segítő eszkö-zök, műfogsor), kényelmi eszközöket alkalmaz a betegnél, vagy segíti a beteget annak használatában.	Ismeri a test közeli és test távoli gyógyászati segéd-eszközök csoport-jait. Ismeri a moz-gást, kommuniká-ciót és tájékozó-dást segítő eszkö-zöket, a személyi gondoskodás esz-közeit. Ismeri a kényelmi eszközök fajtáit, jellemzőit, használatuk szem-pontjait.	A beteget a szük-séges mértékben támogatja, segíti az eszközök hasz-nálatában. Tájé-kozódik a beteg komfortérzetéről.	Betartja az or-vos/ápoló utasítá-sait, az előírt gyógyászati segéd-eszközöket szabály-szerűen alkalmazza. A kényelmi esz-közö-ket az ápoló ellenőrzése mellett, szabályszerűen al-kalmazza.
21.	Munkája során kul-turált kommuniká-ciót folytat a bete-gekkel, családtag-ja-ikkal, munkatársak-kal. Hatékonyan kommunikál látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel.	Ismeri a kommuni-káció jellemzőit, a hiteles kommuni-káció feltételeit, a kommunikációs za-varokat. Tisztában van a beteggel, csa-ládtagokkal, mun-katársakkal történő kommuni-káció szempontjaival. Is-meri a kommuniká-ció módját látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel.	Fontosnak tartja a betegek, családta-gok, kollégák meghallgatását.	Tájékoztatást ad a betegnek és a hoz-zátartozóknak a be-teg állapotá-val, gyógykezelésével kapcsolatban az ápoló és/vagy az or-vos utasításának megfelelően.
22.	Alapszintű elsőse-gélyt nyújt.	Tisztában van az el-sősegélynyújtási kötelezettséggel. Tudja az elsőse-gélynyújtó teendőit a beteg állapotának felmérése, beteg-vizsgálat, eszmélet-lenség, BLS, + AED esetén. Ismeri a kü-lönböző sérülések, belgyó-	Elkötelezett az irányban, hogy el-sősegélynyújtást igénylő esetekben megfelelő segítsé-get nyújtson. Az ellátás során mindvégig a beteg érdekeit szem előtt tartva, em-patikusan nyújt segítséget.	Önállóan felméri a helyszín biztonsá-gát, tájékozódó be-tegvizsgálatot vé-gez, mentőt/orvost hív, a segítség érke-zéséig megkezdi az elsősegélynyújtást.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
		gyászati balesetek, termikus traumák, mérgezések, rosz-szullétek első ellá-tását. Ismeri a teen-dőket tömeges bal-esetek, katasztró-fák esetén.		
23.	A betegek ápolása, gondozása során biztonságos környe-zetet és munkakö-rülményeket alakít ki.	Ismeri munkaköré-vel kapcsolatos munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályokat. Tiszt-ában van a biztonsá-gos munkavégzés feltételeivel.	Elfogadja és köte-lezőnek érzi a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok betar-tását.	Felelős a munka-, tűz- és egészségvé-delmi szabályok maradéktalan be-tartásáért.
24.	Előírásoknak megfe-lelően használja az egyéni védőeszköz-öket.	Tisztában van az egyéni védőeszkö-zök fogalmával, faj-táival, használatuk szabályaival.	Belátja az egyéni védőeszközök használatának je-lentőségét a be-tegápolás során.	Munkáját a munka-védelmi szabályok betartásával végzi.
25.	A munkája során ke-letkezett kommunál-is és veszélyes hul-ladékot az előírások-nak megfelelően ke-zeli, tárolja.	Ismeri az egészség-ügyi intézmények-ben keletkezett hul-ladékok fajtáit, ke-zelésük szabályait.	A hulladékok ke-zelése során fon-tosnak tartja a munkavédelmi és környezetvédelmi szempontok be-tartását a saját, a munkatársak és a betegek érdeké-ben.	Önállóan kezeli a munkája során ke-letkező, külön-böző típusú hulladéko-kat.
26.	A vizsgálati mintát a laboratóriumba el-juttatja.	Tisztában van a vizsgálati anyagok tárolásának és szál-lításának higiénés és munkavédelmi szabályaival.	Belátja a vizsgá-lati minta kezelés-ével kapcsolatos előírások jelentő-ségét.	A vizsgálati mintát az ápoló utasítása-nak megfelelően szállítja. Betartja a vizsgálati minta megfelelő tárolása-nak és szállításának szabályait.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
27.	Enteralis gyógyszere-reket, előre csoma-golt formában ada-golt készítményeket elrendelés alapján bead.	Ismeri a gyógyszere-relés szabályait, a gyógyszertárolás és kezelés szabályait, illetve a gyógyszer-formákat.	Munkájára igé-nyes és precízen hajtja végre a gyógyszerelő te-vékenységet.	Előírásnak megfele-lően felettesi utasí-tásra a kliens rend-szeresen szedett, kliens/hozzá-tar-tozó által beadható enteralis gyógyszere-reit, illetve akut esetben elrendelt enteralis gyógyszere-reket bead.
28.	Előre töltött adag-ban elérhető készít-mény esetében sub-cutan, illetve intra-muscularis injekciót (deltaizomba) bead, az injekciózás eset-leges szövődmé-nyeit felismeri.	Ismeri az injekció-zás eszközrendszer-ét és szabályait, is-meri a gyógyszere-lés szabályait, és az emberi test felépí-tését, injekció-zási módokat, protokol-lokat.	A legnagyobb szakmai körülte-kintés mellett végzi a beavatko-zást. Munkája so-rán szem előtt tartja a fel nem használt gyógy-szerek környe-zetre gyakorolt hatásait.	Előírás alapján uta-sításra a hozzátar-tozó/beteg által is beadható készítmé-nyek beadását önál-lóan végzi el.
29.	Vércukorszintet mér, vizeletvizsgála-tot végez gyors-teszttel. Egyszerű, betegágy mellett vé-gezhető labordiag-nosztikai módszere-ket alkalmaz.	Ismeri az ágy mel-letti vércukorszint-mérés, vizeletvizs-gálat módját, esz-közeit, dokumentá-lását.	A legnagyobb szakmai körülte-kintés mellett végzi a beavatko-zást.	Elrendelés alapján utasításra önál-lóan elvégzi a beavatko-zást.

4.8 Szakirányú oktatás szakmai követelményei (11-12. évfolyam):

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Betegmegfigyelést végez, felismeri és jelzi a beteg állapotában bekövetkező változásokat. Megfigyeléseit dokumentálja.	Ismeri a betegmegfigyelés szempontjait, az általános megtekintés, a testalkat, táplálтság, mozgás, járás, bőr és bőrfüggelékek, érzékszervek, alvás, magatartás, tudat, fájdalom, vitális paraméterek, testváladékok normális jellemzőit, normálistól való eltéréseit. Ismeri a megfigyelés módszereit, eszközeit. Tudja a dokumentálás módját, szabályait.	Határozott, megfigyeléseiben és a dokumentálási feladatokban pontosságra törekszik.	A beteg állapotában bekövetkező változásokat jelzi a felettes felé. Szükség esetén, a segítség érkezéséig kötelesmegkezdeni az elsősegélynyújtást.
2.	Laboratóriumi mintát vesz a betegtől.	Ismeri a vénás vérvétel, a testváladékok mintavételének módját, szabályait, eszközeit, a minták tárolásának, szállításának szabályait.	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi. Laboratóriumi minták kezelése során törekszik a minimális környezeti terhelés elérésére.	A mintavétel előtt azonosítja a beteget. A mintavételt a felettes utasítása szerint, felügyelettel végzi, tevékenységét dokumentálja

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
3.	Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat végez.	Ismeri a fizikális vizsgálat ápolói vonatkozásait. Tudja a testmagasság, testtömeg, testarányok, testkörfogat, BMI és a vitális paraméterek mérésének módját, eszközeit. Ismeri az EKG-vizsgálat kivitelezését, eszközeit.	Munkáját körül-tekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.	Tevékenységét a felettes utasításának megfelelően, felügyelettel végzi. Az eredményeket pontosan dokumentálja.
4.	Betegmegfigyelő monitorokat alkalmaz.	Ismeri a monitorozás eszközeit, formáit, jellemzőit. Ismeri az EKG-monitorozás ápolói/aszszisztensi feladatait.		A beteg monitorozását felettes utasítása szerint végzi.
5.	Előkészíti a beteget diagnosztikai/terápiás beavatkozásokra, eljárásokra, elvégzi a vizsgálatok alatti és utáni ápolói/asszisztensi feladatokat.	Ismeri a fizika és a biofizika alapvető törvényszerűségeit és a leggyakoribb képalkotó eljárásokat. Ismeri a csapolások, biopsziák, képi diagnosztikai módszerek, spirometria lényegét, menetét, a vizsgálatokkal, beavatkozások-kal kapcsolatos ápolói/asszisztensi feladatokat.	Munkáját körül-tekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi. A beteget pszichésen támogatja.	A betegek előkészítését felettes utasítása alapján, felügyelettel végzi. A beavatkozások során az egészségügyi teammel együttműködik, aszszisztál.
6.	A beteg és hozzátartozói számára pszichés támogatást nyújt.	Ismeri munkájának ápolás-lélektani vonatkozásait, a segítő kapcsolat jellemzőit, a meghallgatás, segítő beszélgetés sza-bályait. Tisztában van a munkáját érintő jogi és etikai követelményekkel	Empátiával és türelemmel fordul a beteghez, figyelmes, fontosnak érzi a beteg meghallgatását. Hiteles kommunikációt folytat. Önmagára nézve kötelező-nek érzi a betegjogok	Megelőzi a szororigén pszichikus ártalmak kialakulását felettese irányításával.

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
			tisztelet-ben tartását. Etikus viselkedés jellemzi.	
7.	Egyénre szabott betegoktatást és egészségfejlesztő tevékenységet végez.	Ismeri a betegoktatáshoz szükséges pszichológiai és pedagógiai alapokat, az oktatás, az egészségnevelés, egészségfejlesztés színtereit, módszereit, eszközeit, ezek megválasztásának és alkalmazásának szempontjait. Ismeri az egészséges életmód elemeit, az egészségkárosító tényezőket, a magyar lakosság egészségi állapotának jellemzőit.	A beteghez elfogadóan viszonyul, együttműködő, türelmes. Figyelembe veszi a beteg személyiségét, előzetes ismereteit, igényeit.	Felettes utasításának megfelelően, felügyelettel végzi a betegoktatást, meggyőződik arról, hogy a beteg a szükséges tudást megszerezte.
8.	Részt vesz a korlátozó intézkedések végrehajtásában.	Ismeri a jogszerű kémiai és fizikai korlátozás kivitelezésének szabályait, a kapcsolódó ápolói feladatokat.	Betartja a jogi és etikai normákat.	A fizikai korlátozásra vonatkozó intézkedéseket felügyelet-tel utasításra végrehajtja.
9.	Terminális állapotú beteg ápolását végzi. Ellátja a halott körüli teendőket.	Ismeri a haldoklás szakaszait, a haldokló beteg ápolásának, a halott ellátásának és a család támogatásának szempontjait.	Etikus magatartást tanúsít. Tiszteletben tartja az emberi méltóságot, részvéttel fordul az elhunyt ember hozzátartozói felé.	Betartja az orvosi utasításokat. Enyhíti a beteg szenvedését.

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek		Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
10.	Gyógyszer nélküli fájdalomcsillapító eljárásokat alkalmaz.	Ismeri a fájdalom kórélettani alapjait, jellemzőit, a fájdalom felmérését és a felméréshez kapcsolódó dokumentációs rendszert. Tisztában van a fájdalomcsillapítás lehetőségeivel. Átfogóan ismeri a nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás módjait.		Fontosnak tartja a beteg szenve-désének enyhítését.	Felelős a beteg fájdalmának megfigyeléséért, állapotának követéséért. Tevékenységét felügyelettel dokumentálja.
11.	Enteralis és parenteralis gyógyszerelési feladatokat végez, inhalációs és oxigénterápiát alkalmaz. Közreműködik a gyógyszerelésben, segédkezik az infúziós terápia alkalmazásában, (infúziós palackot cserél; az infúzió cseppszámát orvosi utasításra megváltoztatja; kötéscserét végez a perifériás vénakanül helyén; CVK-ból vért vesz; midline katétert és iv. kanült orvosi utasításra eltávolít.	Alapvető gyógyszertani ismeretekkel rendelkezik. Ismeri a gyógyszerformákat, gyógyszer bejuttatási módokat, eszközöket. Ismeri a gyógyszerelés, gyógyszertárolás szabályait. Tisztában van a gyógyszerelés dokumentálási szabályaival.	A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés, betegbiztonsági szempontok, a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok betartását. Ügyel arra, hogy a gyógyszereléssel kapcsolatos tevékenysége ne legyen káros hatással az élő környezetre.	Felettes utasítására közreműködik a feladatokban, de nem indíthat új terápiát.	

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek		Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
12.	Részt vesz az infekciókontroll feladatai-ban. Izolált fertőző beteget ápol.	Ismeri a kórokozó mikroorganizmusokat, a fertőzés létrejöttét. Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, kialakulását elősegítő tényezőket, a leggyakrabban előforduló nosocomialis infekciókat. Ismeri az infekciókontroll feladatát, tevékenységeit, leggyakoribb izolációs formákat, a fertőző, beteg elkülönítésére és ápolására vonatkozó előírásokat.	Felelősséget érez a fertőzések kialakulásának és terjedésének megelőzésében. Környezettudatosságra törekszik a nosocomialis fertőzések elleni küzdelemben.	Betartja és betartatja a higiénés, betegbiztonsági a munka- és környezetvédelmi szabályokat.	
13.	Az egészségügyi ellátás során keletkező hulladékot az előírásoknak megfelelően kezeli.	Ismeri az egészségügyben keletkezett hulladékok fajtáit, kezelésük szabályait.	Elkötelezett a munka- és egészségvédelmi szabályok betartásában. Környezettudatos magatartást tanúsít.	A munkája során keletkezett hulladékokat önállóan kezeli, felelős a szabályos hulladékkezelésért.	

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
14.	Általános ápolási feladatokat végez. Segédkezik a betegek vizsgálatá-nál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolási feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében.	Ismeri a kórképekhez kapcsolódó főbb ápolási feladatokat.	Megfelelő empátiával fordul a beteghez. Együttműködés, etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Fontos-nak tartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	A felettes utasítása alapján, a teammel együttműködve, vagy felügyelettel részt vesz a diagnosztikai és terápiás eljárásokban. Felettes ápoló irányításával végrehajtja a beteg ápolását. Felelős az orvosi utasítások, ápolási tevékenységek szakszerű végrehajtásáért, a szabályszerű dokumentálásért.
15.	Asszisztál invazív beavatkozásoknál.	Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit, (perifériás és centrális vénakanülök, gyógyszerek bejuttatásának lehetőségei, vénás injekció, vizelet-katéterek és behelyezésük, hólyagkondicionálás, betegmegfigyelő monitor mérési lehetőségei, légúti váladékleszívás). Tisztában van az invazív beavatkozások jogi és etikai szabályaival. Ismeri az egyes beavatkozások eszközeit, ápolói feladatait, a lehetséges szövődményeket.	Empátiával fordul a beteghez, segítőkész. Fontosak számára a beteg igényei, tudásának folyamatos fejlesztése a legújabb technikai eszközök és eljárások vonatko-zásában. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törek-szik. Betartja és betartatja a munka-, környezetvé-	Az orvos utasítása alapján, az orvossal és/vagy az ápolóval együttműködve részt vesz (perifériás vénakanülök, vizeletkatéter, egyszerű eszközös légútbiztosítás kivitelezése, betegmegfigyelő monitor, gyógyszerbejuttatás eszközeinek használata) az invazív beavatkozások kivitelezésé-ben. Felelős a beteg és a bevezetett esz-

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
			delmi, és betegbiztonsági szabályokat.	köz megfigyeléséért, gondozásáért.
16.	Láz- és fájdalomcsillapítást végez per os, rectalis, vagy intramuscularis (deltaizom) injekció formájában, tevékenysé-gét dokumentálja. Felméri a beteg fájdalmát.	Ismeri a non-szteroidok, minor analgetikumok jellemzőit, indikációit, kontra-indikációit, adagolásukat, lehetséges mellékhatásaikat.	A beteggel empatikus, segítőkész. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik.	Megfelelő indikáció esetén felügyelet mellett részt vesz a fájdalomcsillapításban, non-szteroid gyulladáscsökkentő, vagy minor analgetikum adásában. Megfelelő indikáció esetén felügyelettel végez lázcsillapítást. Gyógyszerelő tevékenységét pontosan dokumentálja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz- és

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
				egészségvédelmi szabályokat.
17.	Allergiaellenes gyógyszereket utasítás szerint alkalmaz a betegnél (per os, sc., im.). Részt vesz a gyógyszeralkalmazásban reanimáció során.	Ismeri az allergiák típusait, kezelési lehetőségeit. Tisztában van a reanimáció során alkalmazott gyógyszerekkel. Ismeri az alkalmazott gyógyszerek jellemzőit, indikációit, hatásukat, mellékhatásaikat. Ismeri a gyógyszerek dokumentálásának szabályait.	A munkavégzés során együttműködő, határozott, körültekintő, pontos.	Felettes utasítása szerint vesz részt a gyógyszerelésben. Figyelembe veszi a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, betartja a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályokat.
18.	Beadja az elrendelt gyógyszereket (fájdalomcsillapítót, hányás-csillapítót, antikoagulánst, diuretikumot, kortikoszteroidot, fiziológiás oldatot, heparinos fiziológiás oldatot és 14 éves kor felett glükózt)	Ismeri a gyógyszertani alapokat, a gyógyszerelést, a főbb gyógyszercsoportokat, és lehetséges mellékhatásukat.	Munkáját precízen és körültekintően végzi.	Utasítás alapján felügyelettel elvégzi beavatkozást.
19.	Részt vesz a beteg műtéti előkészítésében, a beteg-dokumentáció vezetésében, és a műtét utáni kötések cseréjében.	Ismeri a beteg műtéti előkészítését, a betegdokumentáció vezetésének szabályait, és a műtét utáni kötések cseréjének módját. Ismeri a dréngondozás menetét.	Munkáját precízen és körültekintően végzi, a szakmai protokollok betartásával.	

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
20.	Mindennapi kommunikációjában használja a szakmai kifejezéseket.	Tudja az orvosi latin nyelvet, az anatómiai megnevezéseket, a kommunikáció formáit. Pszichológiai, etikai ismeretekkel rendelkezik.	Értékként tekint a helyes szaknyelvi kommunikációra.	Felelősséggel használja a szakmai nyelvet.

4.9 Általános ápoló szakma szakmai követelményei:

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Betegfelvételt követően elhelyezi a beteget az osztályon, a gyógykezelést követően részt vesz az elbocsátás feladataiban.	Ismeri a betegfelvétel, betegelhelyezés, betegátadás, elbocsátás feladatait, dokumentációját.	Segítőkész, türelmes és empatikus a beteg irányában. Fontosnak tartja a beteg megfelelő tájékoztatását. Etikus viselkedés jellemzi.	Önállóan ad tájékoztatást a betegnek és a hozzátartozóknak saját hatáskörén és kompetencia határán belül.
2.	Felméri a beteg szükségleteit, ápolási igényeit, a szükségleteknek megfelelő ápolást végez. Értelmezi a beteg megváltozott szükségleteit.	Ismeri az alapvető szükségletek jellemzőit (higiéné, táplálkozás és folyadékbevitel, mozgás, megfelelő testhelyzet, ürítés, normális légzés, testhőmérséklet alvás, pihenés, biztonság), kielégítésük lehetőségeit, eszközeit és azok használatát. Ismeri az egészséges ember testi-lelki-szociális sajátosságaitól való eltéréseket a különböző életkorokban, illetve akadályozottságok esetén. Ismeri az akadályozottsággal élők önel-	Az ápolás tervezésekor figyelembe veszi a szükségleteket módosító tényezőket, a beteg szociokulturális jellemzőit, fennálló akadályozottságát. Tevékenységét individuálisan, a szükségletekhez, igényekhez igazítva végzi. Munkavégzése során betartja a munka-, tűz-, környezet- és egészségvédelmi, higiénés és betegbiz-	A szükségletek kielégítésének segítését önállóan, az ellátó teammel együttműködve végzi. Az invazív ápolási eljárásokat igénylő esetekben orvos utasítása szerint önállóan cselekszik.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
		látási és együttműkö-dési zavarainak okát és következményeit.	tonsági szabályo-kat. A beteg sze-méremérzetét fi-gyelembe veszi.	
3.	Teljeskörű beteg-megfigyelést végez, a megfigyelés ered-ményeit értelmezi. Felis-	Ismeri az életkoroknak megfelelő betegmegfi-gyelés szempontjait, az általános megtekintés, a testalkat, tápláltság, mozgás, járás, bőr és	Határozott, megfi-gyeléseiben és a dokumentálási feladatokban pon-tosságra törek-szik.	Felelős a beteg ál-lapotváltozásának felisme-réséért. A beteg állapotában bekövetkező vál-tozásokat jelzi az orvos felé. Szükség esetén, a
	meri és jelzi a fel-nőtt beteg/beteg gyermek állapotá-ban bekövetkező változásokat.	bőrfüggelékek, érzék-szervek, alvás, ma-gatar-tás, tudat, fájdalom, vi-tális paraméterek, testvá-ladékok jellemzőit, nor-málistól való eltéréseit. Ismeri a megfigyelés módszereit, eszközeit.		segítség érkezéséig megkezdi az első-segélynyújtást.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
		Tudja a dokumentálás módját, szabályait.		
4.	Laboratóriumi mintát vesz a be-tegtől, a vizsgálati anyagot laboratóri-umba juttatja, a vizsgálat eredmé-nyeit dokumen-tálja. Felismeri és jelzi a betegnél ész-lelt állapot- és/vagy paramé-terváltozást.	Ismeri a vénás vérvétel, a testváladékok minta-vételének módját, szabá-lyait, eszközeit, a min-ták tárolásának, szállí-tásának szabályait.	Munkáját körülte-kintően, a beteg-biztonsági, munka- és egész-ségvédelmi szabá-lyok betartásával végzi.	A mintavétel előtt azonosítja a bete-get. A mintavételt a kezelőorvos utasí-tása szerint, önál-lóan végzi, tevé-kenységét doku-mentálja.
5.	Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat vé-gez.	Ismeri a fizikális vizs-gálat ápolói vonatkozá-sait. Tudja a testmagasság, testtömeg, testarányok, testkörfogat, BMI és a vitális paraméterek mérésének módját, esz-közeit. Ismeri az EKG- vizsgálat kivitelezését, eszközeit.	Munkáját körülte-kintően, a beteg-biztonsági, munka- és egész-ségvédelmi szabá-lyok betartásával végzi.	Tevékenységét a kezelőorvos utasí-tásának megfele-lően, önállóan végzi. Az eredmé-nye-ket pontosan dokumentálja.
6.	Betegmegfigyelő monitorokat alkal-maz.	Ismeri a monitorozás eszközeit, formáit, jel-lemzőit. Ismeri az EKG monitorozás ápolói fel-adatait.	Munkáját körülte-kintően, a beteg-biztonsági, munka- és egész-ségvédelmi szabá-lyok betartásával végzi.	A beteg monitoro-zását az orvos uta-sítása szerint végzi.

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
7.	Előkészíti a gyermek vagy felnőtt beteget diagnosztikai eljárásokra, elvégzi a vizsgálatok alatti és utáni ápolói feladatokat.	Ismeri az életkorok szerinti csapolások, biopsziák, képi diagnosztikai módszerek, spirometria lényegét, menetét, a vizsgálatokkal, beavatkozásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat.	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi. A beteget pszichésen támogatja.	A betegek előkészítését orvos utasítása alapján, önállóan végzi. A beavatkozások során a kezelőorvossal együttműködik, asszisztál.
8.	A beteg és hozzátartozói számára pszichés támogatást nyújt.	Ismeri munkájának ápo- láslélektani vonatkozásait, a segítő kapcsolat jellemzőit, a meghallgatás, segítő beszélgetés szabályait. Tisztában van a munkáját érintő jogi és etikai követelményekkel.	Empátiával és türelemmel fordul a beteghez, figyelmes, fontosnak érzi a beteg meghallgatását. Hiteles kommunikációt folytat. Önmagára nézve kötelezőnek érzi a betegjogok tiszteletben tartását. Etikus viselkedés jellemzi.	Megelőzi a szorongás pszichikus ártalmak kialakulását.
9.	A beteg életkorának és szükségleteinek megfelelő betegoktatást és egészségfejlesztő tevékenységet végez.	Ismeri az életkorok szerinti betegoktatáshoz szükséges pszichológiai és pedagógiai alapokat, az oktatás, az egészségnevelés, egészségfejlesztés színtereit, módszereit, eszközeit, ezek megválasztásának és alkalmazásának szempontjait.	A beteghez elfogadóan viszonyul, együttműködő, türelmes. Figyelembe veszi a beteg személyiségét, előzetes ismereteit, igényeit.	Kezelőorvos utasításának megfelelően, önállóan végzi a betegoktatást, meggyőződik arról, hogy a beteg a szükséges tudást megszerezte.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
10.	Részt vesz az osztá-lyon tartózkodó ta-nuló ápolók gyakorlati oktatá-sában.	Ismeri a szakmai gya-korlatokra vonatkozó fontosabb szabályokat, az oktatási módszerek fajtáit.	A tanulókkal tü-relmes, segítő-kész, etikus magatar-tást tanúsít. Fele-lősséget érez az utánpótlás nevelé-séért.	A tanulókkal való foglalkozás során következetesen be-tartatja a biztonsá-gos munkavégzés szabályait.
11.	Szükség esetén ta-nácsot ad a beteg-nek szociális segít-ségnyújtás igény-bevételéhez.	Ismeri a szociológia, egészségszociológia és a szociálpolitika alapjait, a szociális ellátások for-máit, jogi alapjait.	A beteggel szem ben empatikus, etikus és segítő-kész magatartást tanúsít.	A tanácsadást önál-lóan a kezelőorvos utasítása alapján végzi.
12.	Részt vesz a korlá-tozó intézkedések végrehajtásában.	Ismeri a jogszerű ké-miai és fizikai korlátо-zás ki-vitelezésének szabá-lyait, a kapcsolódó ápo-lói feladatokat.	Betartja a jogi és etikai normákat.	A fizikai korlátо-zásra vonatkozó in-tézkedéseket önál-lóan és/vagy a be-teg ápolásáért fele-lős ápolóval együtt-működve végre-hajtja.
13.	Terminális állapotú gyermek vagy felnőtt beteg ápolását végzi. Ellátja a halott kö-rüli teendőket.	Ismeri a haldoklás sza-kaszait, a haldokló be-teg ápolásának, a halott ellátásának és a család támogatásának szem-pontjait életkoronként.	Etikus magatar-tást tanúsít. Tisz-teletben tartja az emberi méltósá-got, részvéttel for-dul az elhunyt em-ber hozzátartozói felé.	Betartja az orvosi utasításokat. Eny-híti a beteg szenve-dését.
14.	Gyógyszer nélküli fájdalomcsillapító eljárásokat alkal-maz.	Ismeri a fájdalom kór-élettani alapjait, jel-lemzőit, a fájdalom fel-méré- sét és a felméréshez kapcsolódó doku-mentációs rendszert. Tisztában van a fájdalomcsillapí-tás lehetőségeivel. Is-	Fontosnak tartja a beteg szenvedésé-nek enyhítését.	Felelős a beteg fáj-dalmának megfi-gyelésé-ért, állapotának kö-vetéséért. Tevé-kenységét önállóan dokumentálja.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
		meri a nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás módjait.		
15.	Enteralis gyógyszerelési feladatokat végez, inhalációs és oxigénterápiát alkalmaz.	Alapvető gyógyszertani ismeretekkel rendelkezik. Ismeri a gyógyszerformákat, a bejuttatás módjait, eszközeit az életkor függvényében. Ismeri a gyógyszerelés, gyógyszertárolás szabályait. Tisztában van a gyógyszerelés dokumentálási szabályaival.	A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés, betegbiztonsági szempontok, a munka-, tűzés egészségvédelmi szabályok betartását.	Orvos utasítása alapján, önállóan végzi a gyógyszerelési tevékenységet.
16.	Közreműködik transzfúziós terápiánál. Felismeri az esetleges szövődményeket.	Ismeri a transzfúzió javallatait, a vércsoportmeghatározás és a transzfúziós terápia előkészítésének, kivitelezésének eszközeit, ápolói feladatait. Ismeri a vérkészítményeket, tárolásuk és felhasználásuk szabályait, a transzfú-ziós terápia lehetséges szövődményeit, ápolói teendőit.	A munkavégzés során együttműködő, határozott, körültekintő. Fontosnak tartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	Orvos utasítása alapján előkészít transzfúziós terápiához. Elvégzi a transzfúzió alatti és utáni ápolói feladatokat.
17.	A beteg állapotának megfelelő diétát és táplálási módot alkalmaz.	Alapvető táplálkozási ismeretekkel rendelkezik. Ismeri a diéták formáit, a táplálás módjait.	Érti a diéta fontosságát, szerepét a beteg gyógykezelésében.	A diéta és a táplálási mód megválasztásánál az orvos utasítása szerint jár el.

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
18.	Megvalósítja az infekciókontroll célkitűzéseit. Izolált beteg szakápolását végzi.	Ismeri a nosocomialis fertőzések és ártalmak megelőzését célzó gyakorlat alapelveit, előírásait, eszközeit és eljárásait.	Felelősséget érez a fertőzések kialakulásának és terjedésének megelőzésében. Elhivatott az betegellátás minőségének fejlesztésében.	Betartja/betartatja a higiénés rend vonatkozó előírásait. Együttműködik az ellátás résztvevőivel az ellátási standardoknak való megfelelés érdekében.
19.	Biztosítja az egészségügyi ellátás során keletkező hulladékok előírásoknak megfelelő gyűjtését, tárolását.	hulladékok, illetve a különleges kezelést igénylő (fertőző) hulladékok csoportjait, gyűjtésük/tárolásuk/átadásuk és szállításuk rendjét.	Gondoskodik arról, hogy az egészségügyi ellátással összefüggésben keletkező hulladékok gyűjtése, tárolása elkülönítve, a környezet szennyezését vagy károsítását kizáró módon történjen. A munka- és egészségvédelmi, valamint a környezetvédelmi szabályokat maradéktalanul betartja, betartatja.	A munkája során keletkezett hulladékokat önállóan kezeli, felelős a szabályos hulladékkezelésért.
20.	Alap- és szakápolási feladatokat végez. Segédkezik a betegek vizsgálatánál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében.	Ismeri a kórképekhez kapcsolódó főbb alapápolási és szakápolási feladatokat.	Megfelelő empátiával fordul a beteghez. Együttműködés, etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Fontosnak	Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve, vagy önállóan részt vesz a diagnosztikai és terápiás eljárásokban. Felelős az orvosi utasítások, ápolási tevékenységek szak-

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
			tartja a munkavé-delmi, környezetvé-delmi, betegbiz-tonsági szabályok betartá-sát.	szerű végrehajtásá-ért, a szabályszerű dokumentálásért.
21.	Közösségi ápolást, otthoni szakápo-lást, otthoni hospice szakellá-tást végez.	Ismeri az alapellátás, a közösségi ápolás, az otthoni szakápolás és otthoni hospice ellátás filozófiáját, jogi kere-teit, működésének sze-mélyi és tárgyi fel-tételeit, alapvető jel-lemzőit, a közösségi ápolás és a beteg otthoná-ban nyújtható szakápolói feladatok kö-rét.	Megfelelő empáti-ával fordul a be-teghez. Együttmű-ködés, etikus vi-selkedés jellemzi. Az ellátást igénybe vevő sze-mély testi, lelki ápolását, gon-dozá-sát, életminőségé-nek javítását, szenvedéseinek enyhítését és em-beri méltóságának haláláig való meg-őrzését tartja mindvégig szem előtt.	Az orvos utasítása alapján, részt vesz a beteg gyógykeze-lésében. Önállóan megtervezi és vég-rehajtja a beteg szakápolását.
22.	Invazív beavatko-zásoknál asszisz-tál.	Ismeri az invazív be-avatkozások fogalmát, formáit, alkalmazásuk	Szem előtt tartja a beteg igényeit. A	Az orvos utasítása alapján (az orvos-sal és/vagy az el-látó team

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
		indikációit, kontraindi-kációit. Átfogóan ismeri a perifériás és centrális vénakanülök, artéria punkció, artéria kanül-álás és EDA-kanül/ Port-a-cath beültetés-hez kapcsolódó ápolói feladatokat. Tisztában van a betegmegfigyelő monitor invazív mérési lehetőségeivel. Részle-tesen ismeri a punk-ciók/biopsziák kivitele-zésének módozatait és asszisztálási feladatait; az eszközös légútbiztos-ítás, a hemodialízis/a peritonealis dialízis ke-zelés módozatait, esz-közeit, ápolói felada-tait, lehetséges szövőd-ményeit. Tisztában van az invazív beavatkozá-sok jogi /etikai szabá-lyaival.	jogi és etikai nor-mák betartásával, empátiával fordul a beteghez, segítő-kész. Fontos szá-mára tudásának folyamatos fej-lesztése, a leg-újabb technikai eszközök, eljárá-sok, és protokol-lok vonatkozásá-ban. A munkavég-zés során aszeptik-kus technikát al-kalmaz, határo-zott, körültekintő, pontosságra tö-rekszik. Betartja a munkavédelmi, környezetvé-delmi, betegbiztonsági szabályokat.	tagjaival együttmű-ködve, vagy önál-lóan vesz részt az invazív beavatko-zások kivitelezésé-ben. Felelős a beteg és a beveze-tett eszköz megfigyelé-séért, gondozásá-ért.
23.	Invazív beavatko-zásokat végez (vénakanült behe-lyez, vénapunk-ciót végez, női és férfi beteget hó-lyagkatéterez).	Részletesen ismeri a perifériás vénakanül behe-lyezésének, a véna-punkció kivitelezésé-nek és a transurethralis katéter bevezetésének proto-kollját. Ismeri a beavat-kozások indikációit, kontra-indikációit, és a lehetséges szövődmé-nyeket. Ismeri a be-avatkozások ápolási vonat-		A beavatkozásokat felettes utasítására, vagy a szervezeti egység protokollja alapján ön-állóan végzi, önálló felelősséggel.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
		kozásait és dokumentá-lási követelményeit.		
24.	A gyógyszer bejut-tatás eszközeit (in-fuzor, perfuzor) ke-zeli.	Ismeri a gyógyszer be-juttatás eszközeit, hasz-nálatát (infuzor, per-fuzor, volumetrikus-, il-letve PCA-pumpa, és túlnyomásos szerelék).		
25.	Hatóanyag nélküli infúziót előkészít, bead. Előkészít, és segédkezik a	Ismeri a krisztalloid ol-datok jellemzőit, indi-kációit, kontraindikáci-óit, adagolásukat, a lehet-séges mellékhatásokat.	A beteggel empa-tikus, segítőkész. A munkavégzés során határozott,	Orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve vesz részt a hatóanyagot tartal-mazó infúzió be-adásánál. A
	hatóanyagot tar-talmazó infúziós ol-dat beadásánál.	Részletesen ismeri a gyógyszeres és ható-anyag nélküli infúzió előkészítésével, beadá-sával kapcsolatos ápo-lói feladatokat, az infú-zió beadásának eszközeit, a lehetséges szövődmé-nyeket, teendőket szö-vődmény esetén, a do-kumentálás szabályait.	körültekintő, pon-tosságra törek-szik.	hatóanyag nélküli infúziót orvosi uta-sításra önállóan be-adja. Be-tartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
26.	Láz- és fájdalomcsillapítást végez per os, rectalis úton, vagy intramuscularis injekció formájában, tevékenységét dokumentálja. Felméri a beteg fájdalmát, közreműködik speciális fájdalomcsillapító eljárásokban (EDA-kanül, PCA-pumpa).	Ismeri a non- szteroidok, minor analgetikumok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, lehetséges mellékhatásokat. Ismeri a speciális fájdalomcsillapító eljárásokat (EDA, PCA) Ismeri a lázcsillapítók jellemzőit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, a lehetséges mellékhatásaikat.	A beteggel empatikus, segítőkész. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik.	Megfelelő indikáció esetén önállóan végez fájdalomcsillapítást non-szteroid gyulladáscsökkentő, vagy minor analgetikum adásával. Megfelelő indikáció esetén önállóan végez lázcsillapítást. Gyógyszerelő tevékenységét pontosan dokumentálja. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz, és egészségvédelmi szabályokat.
27.	Allergiaellenes gyógyszereket utasítás szerint alkalmaz a betegnél. Részt vesz a gyógyszeralkalmazásban reanimáció során.	Ismeri az allergiák típusait, kezelési lehetőségeit. Tisztában van a reanimáció során alkalmazott gyógyszerekkel. Ismeri az alkalmazott gyógyszerek jellemzőit, indikációit, hatásukat, mellékhatásaikat. Ismeri a gyógyszerek dokumentálásának szabályait.	A munkavégzés során együttműködő, határozott, körültekintő, pontos.	Orvos utasítása szerint vesz részt a gyógyszerelésben. Betartja a higiénés és betegbiztonsági előírásokat, a munka, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
28.	Krónikus sebbel rendelkező betegek ápolását végzi. Sebfelmérést készít, tevékenysé-gét dokumentálja.	Ismeri a krónikus se-bek típusait, a kialaku-lásukban szerepet ját-szó té-nyezőket, jellemzőiket. Ismeri a krónikus se-bek felmérésének, ke-zelésének szempont-jait, a felmérés doku-mentációs rendszerét a megelő-zés-hez/ kezeléshez hasz-nált eszközöket, anya-gokat.	A beteggel empa-tikus. Tudásának folyamatos fej-lesztésére törek-szik.	Orvos utasítása alapján végzi a krónikus sebek ápolá-sát. Betartja a higi-énés és betegbiz-tonsági szempon-tokat, a munka-, tűz-, és egészségvédelmi szabályokat.
29.	Inkontinens beteg ápolását végzi.	Ismeri az inkontinencia formáit, kezelési lehe-tőségeit, az inkontinen-cia ellátás invazív és no-ninvazív eszközeit	A beteggel empa-tikus, segítőkész, a beteg igényeit szem előtt tartja. A munkavégzés so-rán határozott, kö-rültekintő.	Az inkontinens be-teg ápolását orvos utasítá-sának megfelelően, ön-állóan végzi. Be-tartja a higiénés és betegbiz-tonsági szempon-tokat, valamint a munkavédelmi sza-bályokat.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
30.	Megtervezi és a terv alapján meg-valósítja a felnőtt, vagy gyermek be-teg ápolását. Te-vékenységeit és a betegmegfigyelés eredményeit doku-mentálja.	Ismeri a főbb ápolási modelleket. Ismeri az ápolási folyamat szaka-szait, az ápolási terv el-készítésének szem-pont-jait. Ápolástani, kórtani, klinikumi ismereteinek segítségével felismeri a felmérés során kapott adatok összefüggéseit az ápolási diagnózisok megfogalmazása érde-kében. Ismeri az elekt-roni-kus és papír alapú egész-ségügyi és ápolási do-kumentáció részeit, EESZT-t, a dokumentá-lás szabályait.	Az ápolási anam-nézis felvételénél körültekintő. A beteggel érthe-tően, kommuni-kál, tü-relmesen meg-hallgatja. A doku-mentálási felada-toknál pontosságra tö-rekszik.	A tervezést önál-lóan végzi. Felelős az ál-tala elvégzett tevé-kenységek szabá-lyos dokumentálá-sáért.
31.	Gyomorszondán keresztüli táplálást végez.	Ismeri a malnutritio tü-neteit, a mesterséges táplálás indikációs kö-rét. Ismeri a gyomorszon-dán keresztüli táplálás stan-dardjait, menetét, és eszközrendszerét	Etikusan végzi a munkáját.	Utasítás alapján el-végzi a beavatko-zást.
32.	Beöntést ad, szto-mazsák ürítését, cseréjét végzi.	Ismeri a beöntés és a sztómazsák-csere indi-kációit, kontraindikáci-óit, kivitelezésének módját, lehetséges szö-vődményeket.	A beteg jogait szem előtt tartva végzi a beavatko-zást.	Utasítás alapján fel-ügyelettel elvégzi a beavatkozást.
33.	Húgyhólyagot irri-gál.	Ismeri az emberi test felépítését, a vizeletka-	A beteg jogait szem előtt tartva	Utasítás alapján el-végzi a beavatko-zást.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
		téter típusát és behe-lyezést követő gondo-zását.	végzi a beavatko-zást.	
34.	Gyógyszert juttat parenteralisan a szervezetbe (fizio-lógiás infúziós oldatot, heparinos fiziológiás oldatot és 14 éves kor felett glukózt bead).	Ismeri a gyógyszertani alapokat, a gyógyszere-lést, a főbb gyógyszer-csoportokat, és lehetsé-ges mellékhatásukat.	Munkáját precí-zen, körültekin-tően és az érvé-nyes szakmai pro-tokolloknak meg-felelően végzi.	Utasítás alapján el-végzi a beavatko-zást
35.	Műtéti előkészítést végez, a műtéti se-bek kötés-cseréjénél asszisz-tál, tevékenységeit dokumentálja.	Ismeri az általános mű-téti előkészítés jelentő-ségét, feladatait, a beteg-dokumentáció vezetés-ének szabályait, és a kö-tések cseréjének mód-ját.	Munkáját precí-zen és körültekin-tően végzi, a szak-mai protokollok betar-tásával.	Utasítás alapján el-végzi a beavatko-zást.
36.	Felismeri a nyo-más fekély kiala-kulásának jeleit. A kialakult nyomási fekély sú-lyosságát felméri, stádiumát megálla-pítja.	Ismeri a nyomási fekély kialakulásának etiológiáját és a stádiumait.	Munkáját a tőle el-várható módon végzi.	Önállóan megfi-gyeli a beteget.
37.	Alkalmazza a szak-mai idegen nyelvet szóban és írásban.	Ismeri az egészségügyi ellátás alapvető szókin-csét orvosi latin nyel-ven. Ismeri a kommuni-káció formáit. Pszicho-lógiai, etikai ismeretekkel rendelkezik.	Értékként tekint a helyes szaknyelvi kommunikációra. Jól használja a munkájához szük-séges orvosi latin nyelvet.	Felelősséggel hasz-nálja a szakmai nyelvet.

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
38.	Ellátja a praxis/ praxisközösség ügyviteli teendőit (betegek ki- és bejelentkezése, heti, havi, éves praxisjelentések, betegregiszterek vezetése, ápolási dokumentáció, egészségügyi dokumentáció). Betegirányítást támogató eszközt használ.	Ismeri a praxis működtetéséhez szükséges dokumentáció vezetés szabályait, az ügyviteli feladatokat. Felhasználói szinten ismeri az akkreditált háziorvosi szoftvereket, betegirányító rendszereket.	Törekszik a munkavégzés elemi szabályainak betartására. Szem előtt tartja a jogszabályi előírásokat. A határidőket precízen betartja.	Útmutatás alapján önállóan végzi el az ügyviteli feladatait. Betartja az adatvédelemre és a dokumentációra vonatkozó előírásokat.
39.	Figyeli a praxis közegészségügyi-, járványügyi viszonyait, felméri a hiányosságokat.	Ismeri a praxis közegészségügyi-járványügyi feladatait. Felsorolja a fertőző betegekkel kapcsolatos tevékenységeket, a járványügyi érdekből végzett szűrővizsgálatokat és laboratóriumi vizsgálatokat. Ismeri a járványveszély, vagy járvány esetére vonatkozó rendelkezéseket. Ismeri a fertőző betegek be- és kijelentését az OSZIR rendszerbe.	Szem előtt tartja a jogszabályi előírásokat. Betartja a dokumentáció vezetésének szabályait.	Adminisztrációs és szakápolási tevékenységét orvosi utasításra önállóan végzi. Felelősséget vállal az általa vezetett dokumentáció tartalmáért.
40.	Részt vesz a gondozási tevékenységekben. Ellenőrzi a gondozási naplót, egyes betegcsoportok gondozását protokoll alapján végzi.	Ismeri a leggyakrabban előforduló krónikus betegségek (szív- és érrendszeri, diabéteszes, gasztroenterológiai, légzőszervi, nefrológiai, urológiai, neurológiai, pszichiátriai és onkológiai) kóroktanát, ellátá-	Törekszik a dokumentáció pontos, szabályszerű vezetésére, elkötelezett a szabályok, protokollok betartására.	Önállóan végzi egyes, alacsony kockázatú betegek gondozását. Az orvossal együttműködve végzi a magas kockázatú betegek gondozását. A doku-

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
		suknak, gondozásuk-nak a szabályait, proto-kolljaikat, népegész-ségügyi vonatkozásaikat és pre-venciós lehetőségeiket.		mentációt önállóan vezeti.
41.	Közreműködik a praxis hatáskö-rébe tartozó orvos-szakértői és keresőképtelen-séggel összefüggő feladatok elvégzé-sében, dokumen-tálja azokat és ve-zeti a nyilvántar-tást.	Ismeri a háziorvosi el-látáshoz tartozó orvos-szakértői feladatokat, úgymint a halál megál-lapítása, látlelet felvé-tele, gépjárművezetői, belvízi hajózási szolgá-lati és belvízi kedvtelési célú vízi járművezetői alkalmassági vizsgálat, kézi lőfegyverek, lőszе-rek, gáz-, és riasztó-fegyverek megszerzé-sének és tartásának egészségi alkalmassági vizsgálata. Ismeri az orvosszakértői felada-tok dokumentációjának szabályát. Ismeri a ke-resőképtelenség for-máit, és az ezzel össze-függő ügyviteli felada-tokat.	Elkötelezett a szakmája, szakte-rülete iránt.	Az orvossal együtt-működve végzi a gondo-zási, az orvosszak-értői és keresőkép-telenséggel össze-függő admi-nisztrációs felada-tokat. A dokumen-tációt önállóan ve-zeti. Betartja az adatkezelésre, adatvé-delemre vonatkozó előírásokat.
42.	Részt vesz a pre-venció különböző szintjein zajló munkában, beteg-klubok, színtér programok szerve-zésében, vala- mint az önszerveződő csoportok szakmai segítésé-	Ismeri a prevenció kü-lönböző szintjeit, szín-tereit és célcsoportjait. Ismeri a szűrővizsgála-tok célját, módszerét, etikai és jogszabályi hátterét. Ismeri a kötelező, az életkorhoz kötött és ajánlott szűrővizsgála-tokat. Ismeri az egész-ségfejlesztési progra-mok	Elkötelezett a la-kosság egészségé-nek javításában.	Folyamatosan, belső indíttatásból szervezi az egészségfejlesz-tési programokat, élet-vite-lével példát mutat. Betartja a szűrő-vizsgálatokra vo-natkozó etikai és

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
	ben. Kommunikációs stratégiákat alkalmaz	szervezésének módját. Ismeri a prevenciós többletszolgáltatások igénybevételének.		jogszabályi előírásokat.
43.	Elvégzi a védőoltások beszerzésével, tárolásával, nyilvántartásával és felhasználásával kapcsolatos feladatokat.	Ismeri a védőoltások beszerzésével, tárolásával, nyilvántartásával és felhasználásával kapcsolatos jogszabályi, hatósági és belső szervezeti előírásokat. Felsorolja az életkorhoz kötötten kötelező, a megbetegedési veszély elhárítása esetén kötelező, az önkéntesen igénybe vehető, a munkakörökhöz kapcsolódó védőoltásokat. Ismeri a térítésmentes influenza elleni oltásban részesülők körét.	Törekszik a szakmai szabályok szerint végzett tevékenységre.	Betartja a védőoltások beszerzésével, tárolásával, nyilvántartásával és felhasználásával kapcsolatos jogszabályi, hatósági és belső szervezeti előírásokat.

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
44.	Eligazodik az idős- és a krónikus ellátás rendszerében. Feltárja a beteg szempontjából kulcsfontosságú potenciális kockázatokat, azonosítja a szükséges beavatkozási területeket.	Ismeri a gerontológia és a geriátria definícióit, típusait, történetét, fejlődését, alapfogalmait. Felidézi a hazai és külföldi demográfiai, epidemiológiai, társadalmi, gazdasági mutatókat, elemzéseket, tanulmányokat. Átlátja a demográfiai, epidemiológiai, társadalmi-gazdasági összefüggéseket, a geriátriai ellátás rendszerét, annak szervezeti struktúráját, kapcsolódási pontjait.	Elfogadja és tiszteli az idős embereket, érdeklődő és segítőkész személyiség, aki elhivatott a szakterületen belül az idős és a krónikus betegellátás- ismereteinek elsajátítása iránt, nyitott a speciális szakmai tudás befogadására.	Tevékenységét önállóan végzi.
45.	Felvilágosítást ad az öregedés folyamatáról. Elemzi és értékeli az öregedés folyamatát befolyásoló tényezőket, az egyén szintjén.	Ismeri az öregedés folyamatának biológiai és élettani vonatkozásait, kockázatait. Felidézi az öregedés elméleteket, érti azok csoportosítását, lényegét. Ismeri az öregedést befolyásoló tényezőket és az idősellátás jogi-, etikai vonatkozásait	Empatikus, ráhangolódik a gondjaira bízott páciensek helyzetébe, érzéseibe és ennek alapján motivált az egyéni segítségnyújtásra.	Felelős az idős, illetve krónikus betegek holisztikus ellátásáért, gondozásáért, ápolásáért. Betartja a kompetenciahatárait a beteg, illetve hozzátartozók tájékoztatásakor, felvilágosításakor. Tevékenységét önállóan, illetve másokkal együttműködve, továbbá vezetői irányítással, utasítás alapján végzi.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
46.	Elemzi az idős és krónikus betegek társaskapcsolatai-nak jellemzőit és feltárja a pszicholó-giai, illetve szociális zavarokat. Részt vesz a demens és Alzhei-mer-kórban szen-vedő betegek ellá-tásában, illetve ezen betegek szak-ápolását végzi.	Ismeri az életkori saját-tosságokat, a szakterü-letre jellemző klini-kumi vonatkozásokat, az idős ember pszicho-lógiáját, társas kapcsolatait, azok jellemzőit. Felis-meri és azonosítja a pszichológiai és a szoci-ális zavarokat. Ismeri a demencia és az Alzhei-mer kór kongitív és nem kognitív tüneteit, jellemzőit, a betegségek lefolyását, szakaszait, kockázati tényezőit, ke-zelési lehetőségeit, ezen betegek ellátásá-val kapcsolatos szak-mai és társadalmi prob-lémákat, az ellátással kapcsolatos szakápolói teendőket.	Türelmes az idős, krónikus beteg pá-ciensekkel, gyako-rolja a feltétel nél-küli elfogadás módszerét, kerüli a stigmatizációt. Szakápolói tevé-kenységét a páci-ens állapotának, az életkori saját-tossá-gainak, a pszicho-lógiai jellemzői-nek figyelembevé-telével, az elsajátí-tott geriátriai kli-nikumi ismereteit alkalmazva végzi.	

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
47.	Menedzseli az idős emberek és a krónikus betegek ellátását. Érthető, szakszerű tájékoztatást nyújt az igénybe vehető szociális ellátási formákról. Közreműködik az egészségügyi és a szociális ellátások megszervezésében. Adatokat és dokumentumokat karbantart, továbbít, ment és archivál.	Ismeri az idős- és krónikus ellátás rendszerét, szervezeti struktúráját, kapcsolódási pontjait, ismeri a szakápolói tevékenységet szabályzó szakmai és jogszabályi környezetet. Ismeri az egészségügyi és a szociális ellátás helyét és szerepét a geriátriai és a krónikus beteg ellátásban. Tudja a betegmenedzselés elemeit, lépéseit, az ellátáson belül, illetve az egészségügyi és szociális ellátás közti határterületeket, koordinációs lehetőségeket, a kapcsolattartás formáit. Ismeri a kommunikációs és konfliktuskezelési módszereket. Beazonosítja a különböző ellátási igényt jelző, kezdeményező dokumentációs feladatokat.	Betegmenedzselési és koordinációs feladatainak ellátása közben ügyel a kommunikációjára, a kompetencia-határainak betartására, tisztelettudóan, de határozottan fellép a beteg érdekében. Empatikus, segítőkész és törekszik arra, hogy valamennyi intézkedése a beteg érdekeit szolgálja. Ügyel arra, hogy az ellátás folyamatos és szakszerű maradjon.	Önállóan, illetve másokkal együttműködve közreműködik a betegutak menedzselésében, a rehabilitációban, a közösségi-, és az otthoni szakápolásban, illetve a hospice szakellátásban. Önállóan végzi az adatok betáplálását, feldolgozását, átvitelét, fogadását és elemzését. Önállóan végzi az információforrások és információk felkutatását és beszerzését digitális hálózatokból, illetve az információk kiértékelését.
48.	Részt vesz és segédkezik a beteg egyéni foglalkozásain, illetve részt vesz a munkaterápiás, foglalkoztató terápiás és gyógyfoglalkoztató csoportok munkájában.	Ismeri a viselkedés mintákat, kulturális sémákat a geriátriában. Tisztában van a csoportszerep és csoportdinamika jelentésével. Felismeri a szerepek, szerepfeszültségek típusait, azok pszicho- és szociohigiénés következményeit. Ismeri az idősek önértékelési és	Viselkedését, kommunikációját kontrollálja. Hatékony módszerekkel meggyőzi mind az egyént, mind a csoporttagokat az új perspektívák megismerésére, új dol-	Önállóan, illetve a megfelelő szakmai tudással rendelkező szakember irányítása mellett vesz részt a terápiás ellátásban, illetve a csoportfoglalkozások munkájában.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
		érzelmi kondicionálási módszereit, az idősellá-tásban alkalmazható szocioterápiás módsze-reket.	gok, új módszerek elsajátítására, megtanulására.	
49.	Tájékoztatja a bete-get és a hozzá-tartozót a rákszű-rés lehetőségeiről, a szűrőprogramo-kat propagálja. Közreműködik a rákbetegségek fel-derítésében.	Tisztában van a daga-natos betegségek etio-lógiával, epidemiológi-ával diagnosztikus lehetősé-geivel. Tudja a dagana-tok csoportosításának egységes rendszerét. Azonosítja a daganat-keltő ágenseket, a ve-szé-lyeztetett rizikócsopor-tokat. Ismeri az egyes kórképekhez kötődő szűrővizsgálati lehető-ségeket, szűrési prog-ramo-kat. Érti a betegség ko-rai felismerésének je-lentőségét. Tisztában van a gyógyult betegek relap-szus kialakulásának ve-szélyeivel.	Belátja a szekun-der prevenció je-lentőségét a daga-natok korai szűré-sében. Elhivatott a rákbetegségek fel-derítésében. Tö-rekszik a gyógyult betegekben a me-tasztázisok kiala-kulásának meg-előzésére. Vállalja és hitelesen képvi-seli szakmája társa-dalmi szerepét. Következetesen alkalmazza a szű-rési elveket, tech-nikákat.	Önállóan, illetve másokkal együtt-működve végzi az egészség megőrzésére és fej-leszté-sére irányuló felvi-lágosító, tájékoz-tató tevékenysége-ket.
50.	Kompetenciájának megfelelően tájékoztatja a be-teget és felkészíti (pszichésen, szo-matikusan) kemo-, biológiai-, sugár-, hormon-, immun- és génterá-	Eligazodik az onkoló-giai ellátás intézmény-rend-szerében. Érti az onko-lógiai beavatkozások (kemo-, biológiai-, su-gár-, hormon-, immun- és génterápia) célját, menetét, esetleges szö-	Empatikusan, eti-kusan, segítőké-szen, a beteg érde-keit és szükségle-teit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban, munkájára és ön-magára igényes.	Orvosi utasításra, részben önállóan végzi munkáját.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
	pia kezelésekre. A daganatos betegek	vődményeket, a mel-lék-hatások kivédésének le hetőségeit. komplex kezelésében közreműködik.		
51.	Citosztatikus keve-rékinfúziót, gyógyszereket, vérkészítményt juttat be a beteg számára Port-a-Cath kanülön vagy érkatéteren (cent-rális, perifériás) in-fuzoron/ perfuzoron át. A ka-tétert, kanült ápolja, gondozza.	Magabiztosan ismeri a Port-a-Cath kanül és ér-katéterek (centrális, perifériás) perfuzor, in-fuzor fajtáit, működé-sük, alkalmazásuk kü-lönbözőségeit és az egyes kanülök ápolási vonatkozásait.	Törekszik a ci-tosztatikum érpá-lyán kívülre kerü-lésének kivédé-sére, ezzel a sú-lyos szöveti káro-sodás megelőzé-sére. Magára nézve kötelezőnek érzi a kézhigiénés és aszepszis sza-bályok betartását.	Instrukció alapján részben önállóan végzi a beavatkozást. Be-tartja és betartatja az extra-vazáció megelőzé-sére, a steril anya-gok kezelésére, tá-rolására vo-natkozó eljárásren-dek-, protokollok előírásait, szabá-lyait.
52.	Figyelemmel kíséri az onkológiai ellá-tásban alkal-mazott kezelések betegekre gyako-rolt hatását. A ci-tosztatikus-, su-gár-, illetve hor-monkezelés akut és szubakut mellékha-tásait felismeri, el-látja.	Felismeri a különböző szervi lokalizációjú szö-vődményeket. Felis-meri a kemo-, sugár-, hor-monterápia akut és szubakut mellékhatá-sait. Felsorolja a szup-portív ke-zelés elveit, a dagana-tos betegség, vagy a keze-lés által okozott tünetek, panaszok csökkentését,	Felelősséggel, em-patikusan, etiku-san, segítőkészen, a beteg érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva végzi feladatait a szup-portív kezelésben.	Orvosi utasításra részben önállóan végzi munkáját. Ápolói tevékenységet kez-demé-nyez az onkológiai te-rápia mellékhatá-sainak kezelésére.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
		megszüntetését célzó módszereit.		
53.	Terminális állapotú daganatos gyermek és fel-nőtt beteg szak-ápolását, gondozá-sát végzi. Tá-mogatja a dagana-tos beteget és csa-ládját a haldoklás különböző szaka-szaiban. Ellátja a halott körüli teen-dőket.	Megnevezi a haldokló beteg charta-ját, az életvégi döntésekhez kap-csolódó jogi szabályo-kat, etikai kódex vonat-kozó részeit. Felismeri a haldoklás pszicholó-giai stádiumait, a hal-doklás szakaszainak jellem-zőit, a haldokló és ter-minális állapotban lévő beteg ápolását, a hospice filo-zófiáját és palliatív me-dicina jellemzőit.	Tiszteletben tartja a súlyosan beteg ember jogait élete végéig, a titoktar-tás követelmé-nyeit. Mélységes humánummal, empátiával fordul a haldokló beteg és családja felé. Kész az együttműkö-désre a beteggel, családtagjaival és a team tagokkal. Etikus, jogkövető magatartást tanú-sít. Tiszteletben tartja és elfogadja a beteg döntéseit.	A haldokló ápolá-sát, részben önál-lóan, a szakmai szabályok maradéktalan be-tartásával végzi.
54.	Daganatos fekélye-ket, burjánzó	Behatóan ismeri a sebel-	Szem előtt tartja a	Önállóan végzi a sebel-

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
	tumorokat, műtéti sebeket szakszerűen kezel, sebellátással kapcsolatos edukációt végez.	látás korszerű elveit. Ismeri a modern kötszereket, ismeri a kötszerek és más gyógyászati segédeszközök rendelésére vonatkozó szabályokat.	szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét.	látást és a sebellátáshoz kapcsolódó edukálást.
55.	Tájékoztatást nyú az igénybe vehet gyásztámogató egyéni és csoporto lehető-ségekről. Kapcsola tot tart az el-hunyt családjáva Támogatja az e hunyt családját gyász időszakában.	Ismeri a halálhoz kötőd rítusokat. Ismeri a gyás fázisait és azok jellem-zőit. Felismeri a szövőc ményes gyászt. Ismeri az önsegítő csoportok te vékenységét, elérhetőse gét.	Kész együttmű ködni az elhunyt családjával. Tiszte letben tartja a család gyászreakc óit.	Kompetenciájának megfelelően kommu nikál. Javaslatot tesz mentálhigiénés szak ember bevonására.
56.	Megfigyeli az újszü lött és kora-szülött életjelen-ségeit. Apgar-érté ket számol.	Ismeri a koraszülött és a egészséges újszülött anatómiai és élettani je lemzőit, a vitális parame terek korspecifikus normál értékeit. Részle tesen ismeri a kora- és a újszülött állapotfelméré sének módjait, az újszülöttkor fiziológiá elváltozásait, valamint az esetleges adaptációs zavarokat. Komplexitásá ban ismeri az Apgar rendszert.	Szem előtt tartja szakápolási fel-adatok specialitá sait. Minőségorien táltan végzi tevé kenységét. Kell empátiával fordul kora- és újszülöttekhez é szüleikhez/törvé-nyes képviselőihez	Önállóan végzi az új szülött és koraszülöt megfigyelését, esetle-ges állapotváltozá esetén a kezelőorvos utasítások szerin együttműködve já el.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
57.	Kora- és újszülöt-tet ápol, ellátásá-ban részt vesz.	Részletesen ismeri a kora- és az újszülött ál-lapotfelmérésének módjait, az újszülöttkor fizi-ológiás elváltozásait, valamint az esetleges adaptációs zavarokat. Ismeri a koraszülött szülés utáni, valamint további speciális ellátási igé-nyeit (PIC) ellátását. Is-meri a leggyakrabban előfor-duló veleszületett fejlő-dési rendellenessége-ket és szülési sérülése-ket, valamint az egyéb új-szülöttkori betegsége-ket.	Szem előtt tartja a szakápolási fel-adatok specialitá-sait. Minőségorientál tan végzi tevé-kenységét. Kellő empátiával fordul a kora- és újszülöttekhez és szüleikhez/törvé-nyes képviselőik-hez.	A kora- és újszülött ápolást önállóan végzi, a gyógykeze-lésben az kezelőorvosi utasí-tások szerint, együttműködve jár el.
58.	Koraszülöttet, új-szülöttet táplál.	Ismeri a kora- és újszü-lött táplálásának fogal-mát, módjait, eszközeit.	Szem előtt tartja a táplálás és a diéta fontosságát, sze-repét a beteg gyógykezelésé-ben.	A táplálási mód megválasztásánál a kezelőorvos utasí-tása szerint jár el.
59.	A beteg csecsemő vagy gyermek álla-potának megfe-lelő diéta és tápla-lási mód alkalma-zásában részt vesz.	Rendelkezik az alap-vető táplálkozási isme-retek-kel. Ismeri a diéták for-máit, a táplálás módjait.		
60.	Sajátos nevelési igényű gyermeket ápol, ellátását se-gíti.	Ismeri a sajátos neve-lési igényű gyermek fogal-mát, diagnosztikáját, el-látásának ápolói felada-tait.	Körültekintő pon-tossággal figyeli meg a gyermeket és környezetét, amely ott körül	Orvosi utasítás sze-rint önállóan végzi az ápolást. Az ellá-tásban együttmű-ködik.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
61.	Felismeri és jelzi a gyermekbántal-mazást, a gyer-mekelhanyago-lást.	Ismeri a gyermekbán-talmazás és gyermek-elha-nyagolás fogalmát, cso-portosítását, fajtáit. Tudja azok alarmírozó jeleit. Ismeri az erre vo-natkozó jogszabályo-kat.	veszi. Empatikus, precíz.	Önállóan végzi a megfigyelést, az esetleges alarmí-rozó jeleket az orvosnak rögtön jelzi. Pontosan doku-mentál.
62.	Gyermekkori fer-tőző betegségek-ben szenvedő gyermeket ápol, segédkezik az ellá-tásban.	Ismeri a gyermekkori fertőzőbetegségek okait, tüneteit, sajátos-ságait. Részletesen ismeri a fertőzőbetegek ápolá-sának specialitásait.	Szem előtt tartja a szakápolási fel-adatok specialitá-sait. Minőségori-entáltan végzi te-vékenységét.	Az ápolást önállóan végzi, a gyógykeze-lésben az orvosi utasítá-sok szerint, együtt-működve jár el.
63.	Gyermeksebészeti perioperatív ápo-lási feladatokat lát el.	Ismeri a főbb gyermek-sebészeti betegségeket, az azokhoz kapcsolódó ápolási feladatokat, di-agnosztikai és terápiás eljárásokat és azok ápo-lói vonatkozásait. Is-meri a műtét körüli teendő-ket, szervcsoportok szerint a műtétek fajtá-inak alap-jait.	Szem előtt tartja a szakápolási fel-adatok specialitá-sait. Minőségori-entáltan végzi te-vékenységét	Az ápolást önállóan végzi, a perioperatív gyógykezelésben az orvosi utasítá-sok szerint, együtt-működve jár el.

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
64.	Traumatológiai gyermekbetegeket ápol, sérüléseket szakma szabályai szerint lát el.	Ismeri a főbb gyermek-traumatológiai be-tegsé-geket és azok ápolói fel-adatait, diagnosztikai és terápiás eljárásokat és azok ápolói vonatko-zásait. Ismeri a sérülések faj-táit, lehetséges korai szövődményeit, elsőd-leges ellátását és azok ápolói teendőit. Tudja az artériás nyomópon-tokat.	Szem előtt tartja a szakápolási fel-adatok specialitá-sait. Minőségori-entáltan végzi te-vékenységét	Az ápolást önállóan végzi, a sebek ellá-tásában, valamint a gyógy-kezelésben az or-vosi utasítások sze-rint, együttmű-ködve jár el.
65.	Palliatív és hal-dokló gyermeket ápol, a szülőt/tör-vényes képviselőt segíti a gyászfolya-matokban.	Ismeri a palliatív és hal-dokló gyermek ellátá-sának szabályait. Is-meri a haldoklás szaka-szait, a gyászfolyamatokat, va-lamint a halott gyermek ellátásának ápolói fel-adatait.	Etikus, empatikus magatartást tanú-sít. Emberi méltó-sággal végzi az ápolást. Tiszelet-ben tartja a hal-dokló beteg char-tájában és a szak-mai etikai kódex-ben foglaltakat.	Orvosi utasítás sze-rint, önállóan és részben önállóan végzi.
66.	A fájdalom tüneteit felismeri korspeci-fikusan, a beteg gyermek fájdalmát monito-rozza. Nem gyógyszeres fáj-dalomcsillapítást végez.	Ismeri a fájdalom kór-tanának alapjait, vitális paraméterekben jelent-kező változásait. A fáj-dalom objektivizálásá-nak skáláit. Tudja a fáj-dalomcsillapítás lehe-tőségeit, esetleges ko-rai szövődményeit, vala-mint a saját kompeten-ciáját a fájdalomcsilla-pításban.	Empatikus, odafi-gyelő módon végzi a fájdalom felmérését, nagy figyelmet fordít a beteg gyermek fáj-dalmainak enyhí-tésére.	Önállóan végzi a fájdalom felmére-sét. A nem gyógy-szeres fájdalom-csillapítást orvosi utasítás szerint ön-állóan végzi el.

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
67.	Életkorának megfelelően kommunikál a beteg gyermekkel, szüleivel/ törvényes képviselőjével, valamint az ellátó team tagjaival.	Ismeri a gyermekgyógyászat specifikumait a szakmai kommunikáció terén.	Empatikus, türelmes. Figyelmes és fontosnak érzi a betegre való odafigyelést és a kongruens kommunikációt. Etikus, a betegjogokat tiszteletben tartja.	Kompetenciájához mérten önállóan végzi. Betartja a betegjogokat, az etikai követelményeket.
68.	A beteg gyermek és szülei/törvényes képviselői számára pszichés támogatást nyújt. Közreműködik a szororigén pszichikus ártalmak kialakulásának megelőzésében.	Ismeri a segítő kapcsolatok pszichológiájának alapszabályait és munkájának ápoláslélektani vonatkozásait. Tisztában van a munkáját érintő jogi és etikai követelményekkel.		
69.	Egészségnevelést, betegedukációt végez a beteg gyermek és szülei/törvényes képviselői részére.	Ismeri az egészségnevelés, egészségfejlesztés, betegoktatás színtereit, eszközeit és módszereit.	Szem előtt tartja a beteg gyermek szükségleteit, a szülő, vagy törvényes képviselő igényeit. Elkötelezett az egészségtudatos magatartás iránt.	Orvos utasítása alapján, önállóan végzi tevékenységét, önálló javaslatokat fogalmaz meg.
70.	Látásélesség vizsgálatot/ színlátás vizsgálatot/ szűrő audiometriás vizsgálatot/ Doppler-vizsgálatot/ légzésfunkciós vizsgálatot végez.	Ismeri a főbb diagnosztikai módszerek indikációit, kontraindikációit, kivitelezésének módját.	Elkötelezett a magas szintű ellátás megvalósításában. Minőségi ellátást végez a szakmai irányelveknek megfelelően. Érdeklődik a munkakörnyezetében elérhető diagnosztikus módszerek iránt.	Önállóan alkalmazza szakterületén a szakmai irányelvekben rögzített tevékenységeket, módszereket hatás- és feladatkörében folyamatos önellenőrzés mellett. A vizsgálatokat önállóan

Sor-szám	Készségek, képes-ségek	Ismeretek	Elvárt viselke-désmódok, atti-tűdök	Önállóság és fele-lősség mértéke
				végzi. Frissíti a di-agnosztikával kap-csolatos szak-mai ismereteit, kö-veti a változásokat.

4.10 Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsátható.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Egészségügyi alapismeretek

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása

30 feladatból álló tesztfeladatsor megoldása papír alapon vagy elektronikus formában, mely az alább felsorolt ismeretanyagból kerül összeállításra:

- Emberi test működése, az emberi test részei, magyar és latin nyelvű megnevezésük.
- Betegmegfigyelés és vitális paraméterek: egyszerű eszközös vizsgálatok, vitális paraméterek normál értékei, mérésük szabályai, eszközök és tisztántartásukra vonatkozó szabályok, betegmegfigyelés alapjai, testváladékok megfigyelése.
- Gyógyszerelési ismeretek: gyógyszerbejuttatási módok, szabályok, gyógyászati segédeszközök.
- Ápolástani ismeretek: beteggondozás alapjai, betegmozgatás, pozícionálás, kórtermi környezet, szükségletek szerinti alapápolási feladatok, akadályozottság, asszisztensi feladatok, szállítási módok, inaktivitás.
- Társadalomtudományi ismeretek: etikai, jogi, munkavédelmi szabályok, balesetvédelem, betegbiztonság, higiéné, kommunikáció elemei, dokumentáció és adatvédelem.
- Elsősegélynyújtás: elsősegélynyújtás alapjai, a beteg állapotának felmérése, betegvizsgálat, eszméletlenség, újraélesztés, sérülések és ellátásuk, belgyógyászati esetek, mérgezések, mentőhívás, tömeges balesetek, katasztrófák.

Az elméleti ismeretanyag az alábbi súlyozással kerül a teszt feladatsorába:

- Emberi test működése és részei 20%
- Betegmegfigyelés és vitális paraméterek 20%
- Gyógyszerelési ismeretek 10%
- Ápolástani ismeretek 30%
- Társadalomtudományi ismeretek 10%
- Elsősegélynyújtás: 10%

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 45 perc
A vizsgatevékenység aránya a teljes vizsgán belül: 50%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

- A tevékenység ellátásához szükséges alapozó természettudományos és szakmai ismeretek megfelelő szintű elsajátításának mérése
- Az értékelés az írásbeli feladatsor javítási-értékelési útmutatója alapján történik.
- Az értékelés százalékos formában történik.
- A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51%- át elérte.

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Egészségügyi alapismeretek a gyakorlatban

A vizsgatevékenység leírása

A vizsgatevékenység három részből áll:

- feladat: Vitális paraméterek mérése imitátor segítségével és dokumentálása.
- feladat: BLS +AED végrehajtása újraélesztő fantomon.
- feladat: Szituációs feladat végrehajtása az alapápolási-gondozási, elsősegélynyújtási, gyógyszerelési, munkavédelem és higiéné tevékenységek köréből:

Gondozási feladatok: újszülött-, csecsemő-, kisgyermek gondozási feladatai, idős ember gondozása, akadályozott ember segítése.

Ápolási alapfeladatok: ágyazások, pihenés, mozgás, táplálkozási, higiénés, ürítési szükséglettel kapcsolatos feladatok, mindennapi sztómagondozás, inkontinens beteg ápolása, fizikális lázcsillapítás, tudat, magatartás, fájdalom, fekvés megfigyelése, egyszerű, eszközös vizsgálatok (testtömeg, testmagasság, testkörfogat mérése), eszközismeret (mozgást segítő eszközök, kényelmi eszközök, antidecubitus eszközök, betegmozgatást segítő eszközök és használatuk). Az ellátás során keletkező hulladékok szabályos kezelése, hulladékgyűjtő eszközök és használatuk, dokumentálás.

Gyógyszerelési feladatok: gyógyszerek kezelésére vonatkozó előírások betartása, enterális gyógyszerelés lázlap alapján.

Elsősegélynyújtás: tájékozódás, teendők a helyszínen, orvos/mentőhívás, kimentés, ABCDE szemléletű állapotfelmérés, eszméletlen beteg ellátása, sérültek állapotfelmérése, ellátása.

Munkavédelem és higiénés feladatok: egyéni védőeszközök használata, fertőtlenítő eljárások alkalmazása, eszközök előkészítése sterilizálásra, steril anyagok kezelése.

A vizsgaszervező köteles megszervezni, minden tevékenységi körből legalább 1-1 szituációs feladat végrehajtását. A szituációs feladatot gyakorlóteremben, imitátor és gyakorlófantomok, valamint a feladathoz szükséges szakmai eszközök, anyagok igénybevételével kell lebonyolítani.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc 4.7.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 50%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A tevékenység ellátásához szükséges alapozó természettudományos és szakmai ismeretek megfelelő szintű elsajátításának mérése:

feladat: értékelési aránya a gyakorlati vizsgatevékenységen belül: 30%

Értékelési szempontok:

- Eszközismeret, eszközök és munkaterület előkészítése
- Kommunikáció a pácienssel/munkatárssal
- A feladat kivitelezésének és a mért értékek pontossága
- A munkavégzés ütemezése, határozottság
- Helyzetfelismerés/problémamegoldás
- A dokumentálás formai és tartalmi megfelelősége
- Higiénés, munkavédelmi és betegbiztonsági szabályok betartása
- feladat: értékelési aránya a gyakorlati vizsgatevékenységen belül: 30% Értékelési szempontok:
- Biztonságos környezet megítélése
- Reakcióképesség vizsgálat kivitelezése
- Helyszíni segítségkérés megvalósítása
- Átjárható légutak biztosítása
- Légzésvizsgálat kivitelezése
- Segítségkérés, mentőhívás
- Mellkaskompresszió kivitelezése
- AED használata
- feladat: értékelési aránya gyakorlati vizsgatevékenységen belül: 40% Értékelési szempontok:
- A feladat megértése
- Eszközismeret, eszközök és munkaterület előkészítése
- Kommunikáció megfelelősége a pácienssel/munkatárssal
- A feladat kivitelezésének pontossága, szabályossága, szükség szerint dokumentálása
- A munkavégzés ütemezése, határozottság
- Helyzetfelismerés/problémamegoldás
- Higiénés, munkavédelmi és betegbiztonsági szabályok betartása

A tanulónak mindegyik feladat esetében legalább 51%-ot el kell érnie.

Az értékelés százalékos formában történik. Amennyiben a vizsgatevékenységhez tartozó valamely vizsgarész sikertelen, akkor a tanulónak az egész vizsgatevékenységet meg kell ismételnie.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51%-át elérte, és minden vizsgarészt sikeresen teljesített. Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával betölthető munkakör(ök), tevékenysé- gek

Egészségügy	5222	Segédápoló, műtős-segéd	Segédápoló

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: –

4.11 A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Általános ápoló

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

Valamennyi előírt képzési évfolyam, az egybefüggő és évközi szakmai gyakorlat sikeres és igazolt teljesítése.

Szakmához kötődő további sajátos követelmények: –

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Általános ápoló szakmai ismeret

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

vizsgatevékenység során számítógép által generált, 45 kérdésből álló vizsgafeladatsort kell megoldani, amely különböző típusú (egyszeres feleletválasztó, többszörös feleletválasztó, sorrendbe helyezés, ábrafelismerés, igaz-hamis állítások, párosítás, csoportosítás, hozzárendelés, összehasonlítás, egyszerű számítás) feladatokat tartalmaz. Mindegyik feladattípus esetében az interaktív vizsgarendszer által előre megadott válaszlehetőségek közül kell kiválasztani a megfelelő válasz(oka)t.

A vizsgafeladat az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

- Szakirányú oktatás szakmai követelményei 10%
- Anatómia-élettan-kórélettan 20%
- Klinikumi ismeretek és diagnosztika 25%
- Gyógyszertani ismeretek 10%
- Szakápolástani ismeretek 25%
- Társadalomtudományi ismeretek 10%

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 30%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az értékelés a központi interaktív vizsga összeállított javítási-értékelési útmutatója alapján történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Általános ápoló projektfeladat

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása A projektfeladat két vizsgarészből áll:
A vizsgarész: Gyakorlati vizsgamunka munkahelyi vagy szimulációs körülmények között
B vizsgarész: Az A) vizsgarészhez kapcsolódó szakmai beszélgetés

A) vizsgarész: Gyakorlati vizsgamunka munkahelyi vagy szimulációs körülmények között

A feladatsor a szakmai követelményeket tartalmazó táblázat készségeinek, képességeinek mérésére és értékelésére irányul.

Munkahelyi körülmények között zajló vizsga esetén (a gyakorlati vizsgamunka értékelése során súlyaránya 100%, időtartama 25 perc):

A vizsgaközpont által összeállított feladatsorból, tételhúzással választott komplex ápolási tevékenység végzése valós munkahelyi környezetben (felnőttbeteg-ellátó osztályon). A kihúzott esetleíráshoz/betegesethez kapcsolódó alapápolási, gondozási tevékenység végzése; diagnosztikus, terápiás, vagy egyéb invazív ápolási beavatkozások kivitelezése és ápolási-, gondozási-, vagy betegedukációs terv elkészítése előre összeállított betegdokumentáció alapján.

Szimulációs körülmények között zajló vizsga esetén (a gyakorlati vizsgamunka értékelése során súlyaránya 100%, időtartama maximum 25 perc):

A vizsgaközpont által összeállított feladatsorból, tételhúzással választott komplex ápolási tevékenység végzése demonstrációs teremben/skill laborban. A kihúzott esetleíráshoz/betegesethez kapcsolódó alapápolási, gondozási tevékenység bemutatása imitátor bevonásával; diagnosztikus, terápiás, vagy egyéb invazív ápolási beavatkozások elvégzése fantomok, mulázsok, vagy szimulációs eszközök használatával és ápolási-, gondozási-, vagy betegedukációs terv elkészítése előre összeállított betegdokumentáció alapján.

A gyakorlati vizsgamunka értékelése a vizsgaközpont által összeállított szempontsor alapján történik.

B) vizsgarész: Az A) vizsgarészhez kapcsolódó szakmai beszélgetés

A vizsgázó a vizsgabizottság által megfogalmazott kérdésekre válaszol, a vizsgabizottság tagjaival szakmai megbeszélést folytat. (Időtartama maximum 10 perc)

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 35 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 70%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 60%

B vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 40%

Értékelési szempontok:

A) vizsgarész:

- Eszközismeret az eszközök és a munkaterület előkészítése 30%
- A feladat pontos kivitelezése, protokollok alkalmazása az eszközök szakszerű használata 30%
- A munkavégzés ütemezése, határozottság 5%
- Helyzetfelismerés/problémamegoldás 5%
- Kommunikáció 10%
- A dokumentálás formai és tartalmi megfelelősége 10%
- Higiénés-, munka-, környezetvédelmi és betegbiztonsági szabályok betartása 10% A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a vizsgarészenként megszerezhető pontszámok tekintetében külön-külön, és a megszerezhető összes pontszám súlyozott átlagát tekintve legalább 40%-át elérte.

Amennyiben a vizsgatevékenységhez tartozó valamely vizsgarész sikertelen, akkor a vizsgázónak az egész vizsgatevékenységet meg kell ismételnie.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A központi interaktív vizsgán informatikus, rendszergazda vagy oktatástechnikus jelenléte javasolt a vizsga informatikai eszközeinek zavar- és akadálymentes használatához.

Munkahelyi körülmények között zajló vizsga esetén a technikai feltételek biztosításáért felelős személy és munkahelyi gyakorlatvezető, vagy szakirányú végzettséggel rendelkező szakember. A gyakorlati vizsga helyszínén a (beleegyező nyilatkozattal rendelkező) beteg/páciens/hozzátartozó, vagy azt helyettesítő imitátor jelenléte szükséges.

A szimulációs körülmények között zajló vizsga esetén a technikai feltételek biztosításáért felelős személy mellett a feladattól függően imitátor bevonása szükséges.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Interaktív vizsgatevékenységhez a vizsgacsoport létszámának megfelelő gépszám, internetelérés. Projektfeladathoz az 5. pont alatt felsorolt eszközök, valamint az eszközök, gépek használati leirata.

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga eredményébe:

- az ágazati alapvizsgát 10% súlyaránnyal,
- a szakmai vizsgát 90% súlyaránnyal kell beszámítani.

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: A központi interaktív vizsgán segédanyag nem használható. Projektfeladatnál használható: a GDPR-nak megfelelően előkészített betegdokumentáció, beleegyező nyilatkozatok. Az eszközök, gépek használati leirata.

4.12 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

Jelen képzési és kimeneti követelmény alkalmazása a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 11.§ (4) bekezdése alapján a közzététel napjától kötelező.

PROGRAMTANTERV CSECSEMŐ- ÉS GYERMEKÁPOLÓ 5 0913 03 13

A 03. EGÉSZSÉGÜGY ágazathoz tartozó
5 0913 03 13 Csecsemő- és gyermekápoló SZAKMÁHOZ

1. A Szakma alapadatai

- Az ágazat megnevezése: Egészségügy
- A szakma megnevezése: Csecsemő- és gyermekápoló
- A szakma azonosító száma: 5 0913 03 04
- A szakma szakmairányai: —
- A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
- Ágazati alapoktatás megnevezése: Egészségügyi ágazati alapozó ismeretek
- Kapcsolódó részszakmák megnevezése: —

2. A képzés szerkezete és tartalma

- A programtantervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra sza- badon felhasználható időkeretet (szabad sáv).
- A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.
- Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.
- A programtantervben meghatározott tantárgyak, témakörök és a benne foglalt meghatározások (oktatók, elmélet/klinikai szimulációs gyakorlat/klinikai gyakorlat, óraszámok) kötelező érvényűek.
- A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantár- gyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

2.1. A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
Munkavállalói ismere- tek	Munkavállalói is-meretek	0	18	0	0	0	18	18	0	18
	Álláskeresés		5				5	5		5
	Munkajogi alapis-meretek		5				5	5		5
	Munkaviszony létesítése		5				5	5		5
	Munkanélküliség		3				3	3		3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	Munkavállalói ide-gen nyelv	0	0	0	72	0	72	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, ál-láshirdetések				13		13		11	11
	Önéletrajz és mo-tivációs levél				23		23		20	20
	„Small talk” – általá-nos társalgás				13		13		11	11
	Állásinterjú				23		23		20	20
Egészségügyi ágazati alapozó is-meretek	Egészségügyi etikai és betegjogi alapis-meretek	18	0	0	0	0	18	9	0	9
	Etika és meg-bízhatóság	4					4	2		2
	Betegjogok	7					7	4		4
	Az egészségügyi dol-gozó alapvető jogai és kötelezettségei	4					4	2		2
	Az egészségügyi tör-vény alapvető szabá-lyozási területei	3					3	1		1
	Kommunikáció alapjai	9	0	0	0	0	9	9	0	9
	Kommunikáció	3					3	3		3

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	Szociokulturális faktorok	3					3	3		3
	Egészségügyi kommunikáció	3					3	3		3
	Az emberi test felépítése	18	0	0	0	0	18	18	0	18
	A mozgásrendszer alapjai	5					5	5		5
	A keringés és légzés alapjai	4					4	4		4
	Az emésztés, kiválasztás, szaporodás alap- jai	5					5	5		5
	Az idegrendszer, endokrin rendszer és az érzékszervek alapjai	4					4	4		4
	Elsősegélynyújtási alapismeretek	36	0	0	0	0	36	18	0	18
	Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai	2					2	1		1
	Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái	4					4	2		2
	ABCDE szemléletű állapotfelmérés és el- látás	4					4	2		2
	Újraélesztés	10					10	5		5
	Sérültek állapotfelmérése, ellátása	8					8	4		4
	Rosszullétek, mérgezések	4					4	2		2
	Tömeges balesetek, katasztrófák	2					2	1		1
	Egészségügyi intézményben kialakult kri- tikus állapotok ellátása (IHBLS)	2					2	1		1

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	Munka-balesetvédelem, betegbiztonság	36	0	0	0	0	36	27	0	27
	A munkavédelem alapjai	4					4	4		4
	A munkahelyek kialakítása	4					4	3		3
	A munkaeszközök biztonsága	4					4	3		3
	Balesetvédelem	4					4	4		4
	Betegbiztonság	5					5	4		4
	Fertőtlenítés	5					5	3		3
	Sterilizálás	5					5	3		3
	Infekciókontroll	5					5	3		3
	Alapápolás-gondozás	36	72	0	0	0	108	72	0	72
	A betegmegfigyelés alapjai	18					18	18		18
	Non-invazív mérések és dokumentáció	18					18	14		14
	A beteggondozás alapjai		15				15	6		6
	Betegápolási eljárások		15				15	5		5
	Asszisztensi feladatok		20				20	11		11
	Inaktivitási tünetcsoport		4				4	2		2
	Az akadályozottság/korlátozottság alapfogalmai		5				5	3		3
	Szállítási módok, betegszállítási alapok		6				6	6		6

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	Betegfektetési és más pozicionálási tech- nikái, beteg-mozgatás		7				7	7		7
	Irányított gyógy-szerelés	0	36	0	0	0	36	36	0	36
	A gyógyszerelés alapjai		14				14	14		14
	Gyógyszerbejut-tatási módok		19				19	19		19
	Gyógyászati segédeszközök		3				3	3		3
	Komplex klinikai szimulációs gya-korlat	0	63	0	0	0	63	52	0	52
	Betegbiztonság szimulációs gya-korlat		6				6	5		5
	Betegfektetési és más pozicionálási tech- nikák szimulációs gya-korlat		6				6	5		5
	Betegmozgatás szimulációs gya-korlat		6				6	5		5
	Non-invazív mé-rések és dokumentá-ció szimulációs gya-korlat		8				8	7		7
	Beteggondozás alapjai szimulációs gya- korlat		8				8	7		7
	Betegápolási el-járások szimulációs gya- korlat		9				9	7		7
	Asszisztensi feladat-tok szimulációs gya-korlat		9				9	7		7

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	Gyógyszerbejuttatási módok szimulációs gyakorlat		6				6	5		5
	Gyógyászati segédeszközök szimulációs gyakorlat		5				5	4		4
	Vitális paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat	0	35	0	0	0	35	21	0	21
	Non-invazív mérések és dokumentáció klinikai gyakorlat		22				22	7		7
	Gyógyszerbejuttatási módok klinikai gya- korlat		13				13	14		14
	Tanulási terület összóraszáma	153	206	0	0	0	359	262	0	262
Alaptudományok	Szakmai kémiai és biokémiai alapok	0	36	0	36	0	72	51	0	51
	Kémiai alapfogalmak, az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer		12				12	5		5
	A molekulák szerkezete, kémiai kötések és kémiai reakciók		12				12	5		5
	Halmazállapotok, oldatok és kolloidok		12				12	5		5
	A víz és a vizes oldatok (elektrolitok, savak, bázisok), kémiai egyensúlyok				5		5	5		5
	Alkálifémek, alkáliföldfémek, szerepük a biológiai rendszerekben				5		5	5		5

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	Átmenetifémek, fémkomplexek, földfémek				5		5	5		5
	Nemfémes elemek				8		8	8		8
	Halogén elemek biológiai jelentősége				4		4	4		4
	Kémiai termodinamika és Reakciókinetika				5		5	5		5
	Az elektrokémia alapjai				4		4	4		4
	Szakmai fizikai és biofizikai alapok	36	0	0	0	0	36	36	0	36
	Sugárfizika alapjai	10					10	10		10
	Röntgen képalkotó berendezések	10					10	10		10
	Ultrahang fizikai alapjai	10					10	10		10
	Fénytan alapjai, fényvisszaverődés, -elnyelés, -törés	6					6	6		6
	Egészségügyi informatika	9	0	0	0	0	9	9	0	9
	Egészségügyi informatikai alapok	3					3	3		3
	Adatvédelem	3					3	3		3
	Informatika az egészségügyben	3					3	3		3
	Egészségügyi terminológia	18	0	0	0	0	18	18	0	18
	Az orvosi latin nyelv alapjai	3					3	3		3
	Az emberi test részei, síkok, irányok	2					2	2		2
	Szervek, szervrendszerek	8					8	8		8

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	Kórtani és klinikumi elnevezések	3					3	3		3
	Gyógyítással kapcsolatos kifejezések	2					2	2		2
	Egészségügyi jog és etika alapjai	0	0	18	0	0	18	18	0	18
	Alapfogalmak			2			2	2		2
	Az egészségügyi etika alapelvei			2			2	2		2
	Szakmai etikai alapkövetelmények			3			3	3		3
	Egészségügyi etikett			2			2	2		2
	Az egészségügyről szóló törvény			2			2	2		2
	A betegek jogai és kötelezettségei			4			4	4		4
	Az egészségügyi dolgozók jogai és kötele- zettségei			3			3	3		3
	Sejtbiológia	0	0	0	36	0	36	36	0	36
	A sejt felépítése (prokarióta, eukarióta)				1		1	1		1
	A növényi és az állati (humán) sejt összehasonlítása				1		1	1		1
	A sejtmembrán szerkezete, transzportfo- lyamatok				2		2	2		2
	A sejtalkotók és szerepük a sejt életében				1		1	1		1
	A riboszómák szerkezete és				2		2	2		2

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	működése, a génkifejeződés									
	A sejtciklus és a sejtosztódás (mitózis, meiózis)				7		7	7		7
	A sejtpusztulás				1		1	1		1
	Mivel és hogyan vizsgálhatóak a sejtek				3		3	3		3
	Évközi gyakorlat (sejtvizsgáló módszerek) szövettani laboratóriumban				18		18	18		18
	Tanulási terület összóraszáma	63	36	18	72	0	189	168	0	168
Egészségügyi alapozó ismeretek	Emberi test és működése	0	64	0	0	0	64	36	0	36
	Általános ismeretek		6				6	6		6
	Szervrendszerenkénti felépítési és működési ismeretek		58				58	30		30
	Alapvető higiénés rendszabályok	18	0	0	0	0	18	18	0	18
	Infekció - nosocomiális infekció	9					9	9		9
	Egyéni védőeszközök használata	3					3	3		3
	Fertőtlenítés, sterilizálás alapjai, steril anyagok kezelése	5					5	5		5
	Hulladékkezelés	1					1	1		1
	Általános ápolástan és gondozástan	0	0	90	0	0	90	90	0	90
	Diagnosztikai alapismeretek			10			10	10		10

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	A gondozás fogalma, célja és formái			5			5	5		5
	A betegellátó osztály és működése			5			5	5		5
	A betegmegfigyelés alapjai			15			15	15		15
	Testváladékok megfigyelése és kezelése			15			15	15		15
	Általános ápolási beavatkozások			30			30	30		30
	Haldoklás, halál, gyász			10			10	10		10
	Gyógyszertani alapismeretek	0	0	18	0	0	18	18	0	18
	Gyógyszertani alapfogalmak			3			3	3		3
	Gyógyszerbejuttatási módok			8			8	8		8
	Gyógyszerinterakciók és ellátásuk			3			3	3		3
	A gyógyszerelés szabályai			3			3	3		3
	Gyógyszerelő rendszerek			1			1	1		1
	Kommunikáció	18	0	0	0	0	18	18	0	18
	Kommunikációs zavarok	3					3	3		3
	Egészségügyi szakmai kommunikáció	3					3	3		3
	Speciális kommunikáció	8					8	8		8
	Konfliktuskezelés	4					4	4		4
	Általános laboratóriumi alapismeretek	0	0	0	36	0	36	36	0	36
	A laboratóriumi				1		1	1		1

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	munka eszközei									
	Tömeg- és térfogatmérés a laboratórium- ban				1		1	1		1
	Matematikai számítások a laboratórium- ban				3		3	3		3
	Oldatkészítés, oldatkoncentráció				5		5	5		5
	Laboratóriumi alapműveletek: anyagok tisztítása és szétválasztása				1		1	1		1
	Laboratóriumi vegyszerek és tárolásuk				1		1	1		1
	Biztonságtechnika a laboratóriumban				1		1	1		1
	Évközi orientációs gyakorlat szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai labora- tóriumban				18		18	18		18
	Informatika a laboratóriumban				2		2	2		2
	Minőségbiztosítás a laboratóriumban				3		3	3		3
	Rehabilitációs alapismeretek és fiziote- rápia	0	0	0	54	0	54	54	0	54
	A rehabilitáció alapfogalmai				4		4	4		4
	Az akadályozott ember sajátos ellátási igényei, szükségletei				20		20	20		20
	Komplex, átfogó akadálymentesítés				5		5	5		5
	A komplex (átfogó) rehabilitáció rendszere				5		5	5		5
	A rehabilitációt				5		5	5		5

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	támogató eszközök									
	Akadályozottságok az orvosi rehabil-itáci- óban				3		3	3		3
	Fizioterápiáról ál-talában				2		2	2		2
	Fizioterápiás alapok				10		10	10		10
	Tanulási terület összóraszáma	36	64	108	90	0	298	270	0	270
Társadalomtudományi ismeretek	Szociológia alapjai	0	0	18	0	0	18	18	0	18
	A szociológia alapjai			5			5	5		5
	Egészségszociológia			8			8	8		8
	Családszociológia			5			5	5		5
	Pszichológia alapjai	0	0	36	0	0	36	18	0	18
	Általános lélektan			8			8	5		5
	Személyiséglélektan			5			5	2		2
	Fejlődéslélektan			10			10	4		4
	Szociálpszichológia			4			4	2		2
	Beteg ember lélektana			9			9	5		5
	Népegészségtan, egészségfejlesztés	0	0	18	0	0	18	18	0	18
	Az egészség, egészségkultu-ráltság			1			1	1		1
	Az egészségi állapot mérési módszerei			2			2	2		2
	Prevenció és egészségmegőrzés			2			2	2		2
	Népegészségügyi programok			1			1	1		1
	Életmód – egészségmagatartás			2			2	2		2

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	Szexuálhigiéné			2			2	2		2
	Mentálhigiéné			3			3	3		3
	Egészségkárosító tényezők			2			2	2		2
	Egészségfejlesztés			3			3	3		3
	Pedagógiai - betegoktatási alapismere- tek	0	0	18	0	0	18	18	0	18
	Általános pedagógia alapismeretek			7			7	7		7
	Andragógia			3			3	3		3
	Betegoktatás			5			5	5		5
	Egészségügyi szakdolgozók oktatása			3			3	3		3
	Tanulási terület összóraszáma	0	0	90	0	0	90	72	0	72
Klinikumi alapismeretek	Belgyógyászat és ápolástana	0	0	54	0	0	54	47	0	47
	Szív-és érrendszeri megbetegedések			5			5	5		5
	Vérképzőrendszeri megbetegedések			5			5	5		5
	Légzőrendszeri megbetegedések			5			5	5		5
	Emésztőrendszeri megbetegedések			5			5	5		5
	Kiválasztórendszeri megbetegedések			5			5	5		5
	Endokrinrendszeri megbetegedései			5			5	5		5
	Daganatos megbetegedések			5			5	5		5
	Fertőző betegek, infektológia			5			5	5		5
	Belgyógyászati ápolási beavatkozások			14			14	7		7

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	Sebészet és ápolástana	0	0	54	0	0	54	36	0	36
	Általános sebészeti alapismeretek			15			15	7		7
	Részletes sebészet			15			15	10		10
	Traumatológiai, ortopédiai betegek ápo- lása			10			10	5		5
	Sebészeti ápolási beavatkozások			14			14	14		14
	Kisklinikumi is-meretek és ápolásta-nuk	0	0	0	36	0	36	31	0	31
	Fül-orr-gégészeti be-tegek ápolása				6		6	6		6
	Szemészeti betegek ápolása				6		6	6		6
	Bőrgyógyászati be-tegek ápolása				6		6	6		6
	Urológiai betegek ápolása				6		6	6		6
	Ápolási beavat-kozások				12		12	7		7
	Szülészet-nőgyógyászat klin-ikuma	0	0	0	18	0	18	18	0	18
	Nőgyógyászati vizsgáló eljárások				3		3	3		3
	Várandós gondozás				3		3	3		3
	Szövődményes/pato lógiás terhesség				3		3	3		3
	Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenessége				3		3	3		3
	Szoptatástámogatás, gyerekbarát újszülött ellátás,				3		3	3		3

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	gyermekágy									
	Nőgyógyászati betegségek				3		3	3		3
	Neurológia klinikuma	0	0	0	18	0	18	18	0	18
	Általános és speciális vizsgálatok				1		1	1		1
	Tudatállapot változások				2		2	2		2
	A koponyaűri nyomásváltozással járó álla- pot változások				1		1	1		1
	Idegsebészeti beavatkozások				1		1	1		1
	Fejfájás, epilepszia				2		2	2		2
	Agyi érbetegségek				3		3	3		3
	Neurotraumán átesett betegek				1		1	1		1
	Neuroinfektológiai betegségek				2		2	2		2
	Autoimmun betegségek				2		2	2		2
	Onkológiai és degeneratív neurológiai be- tegségek				3		3	3		3
	Pszichiátria klinikuma	0	0	0	18	0	18	18	0	18
	A pszichiátriai története, előítéletek, stig- mák				2		2	2		2
	Szorongásos zavarok				2		2	2		2
	Hangulatzavarok				2		2	2		2
	Pszichoaktív szerek használatával				3		3	3		3

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	kapcso- latos és egyéb addiktív zava-rok									
	Szkizofrénia spek-trum és egyéb pszichoti- kus zava-rok, agresszió és konfliktus keze- lés				3		3	3		3
	Személyiség zavarok				2		2	2		2
	Táplálkozási maga-tartás zavarai				2		2	2		2
	Organikus pszicho-szindrómák				2		2	2		2
	Geriátria klinikuma	0	0	0	18	0	18	18	0	18
	Bevezetés a geriátriába				2		2	2		2
	Az idős kor jellegzet-ességei				2		2	2		2
	Az öregedés bio-lógiai folyamatát be-folyá- soló tényezők, az időskorra vonat-kozó ál- talános jellegzetességek				3		3	3		3
	Veszélyeztető tényezők idős korban				2		2	2		2
	Szervek, szervrend-szerek és a homeosztázis válto-zásai idős korban, leg- gyakrabban előforduló be-tegségek				2		2	2		2
	Egészséggondozás idős korban				2		2	2		2
	Idős betegek speciális ápolása				5		5	5		5

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	Klinikai gyakorlat	0	0	112	77	0	189	168	0	168
	Belgyógyászat gyakorlat			56			56	56		56
	Sebészet gyakorlat			56			56	56		56
	Kisklinikum gyakorlat				56		56	35		35
	Egyéb klinikai gyakorlat				21		21	21		21
	Tanulási terület összóraszáma	0	0	220	185	0	405	354	0	354
Speciális szakápolói feladatok csecsemő- és gyermekápolók számára	Klinikumi és szakápolástani ismeretek a gyermekgyógyászatban	0	0	0	0	542	542	0	568	568
	Neonatológia					48	48		52	52
	Szív- és érrendszer betegségei és ápolástana					16	16		16	16
	Légzőrendszer betegségei és ápolástana					32	32		32	32
	Emésztőrendszer betegségei és ápolástana					18	18		18	18
	Idegrendszer betegségei és ápolástana					20	20		20	20
	Vizelekiválasztó rendszer betegségei és ápolástana					16	16		18	18
	Endokrin rendszer betegségei és ápolástana					20	20		24	24
	Onko- haematológiai - immunrendszer betegségei és ápolástana					38	38		38	38
	Mozgásrendszeri					16	16		18	18

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	megbetegedések és szakápolástana									
	Kisklinikumi (bőrgyógyászat, szemészet, fül-orr-gégészet) betegségek és szakápolástana					18	18		18	18
	Fertőző betegségek és szakápolástana					12	12		18	18
	Pszichiátriai betegségek és ápolástana					16	16		16	16
	Gyakorlat					272	272		280	280
	Gyermeksebészet és szakápolástana	0	0	0	0	102	102	0	102	102
	Általános sebészet és ápolástana					24	24		24	24
	Traumatológia és ápolástana					24	24		24	24
	Mozgásrendszer sebészeti jellegű elváltozásai és ápolástana					6	6		6	6
	Gyakorlat					48	48		48	48
	Sürgősségi ellátás gyermekkorban és szakápolástana	0	0	0	0	110	110	0	118	118
	Sürgősségi állapotfelmérés, kritikus állapotú gyermek ellátása					36	36		36	36
	Sürgősségi állapotok gyermekkorban					18	18		18	18
	Gyakorlat					56	56		64	64
	Speciális szakápolási feladatok a gyermekellátásban	0	0	0	0	195	195	0	212	212

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óraszáma	1/13	2/14	A képzés összes óraszáma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	949	2380	1144	1000	2144
	Invazív beavatkozások					36	36		36	36
	Fájdalomterápia					13	13		15	15
	Katéterezés és sztómaellátás					10	10		13	13
	Táplálásterápia					18	18		18	18
	Sebkezelés					16	16		16	16
	Haldokló gyermek ápolása					6	6		10	10
	Gyakorlat					96	96		104	104
	Tanulási terület összóraszáma	0	0	0	0	949	949	0	1000	1000
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	140	140	160			160		

3. A Tanulási Területek Részletes Szakmai Tartalma

3.1. Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 18/18 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezete munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

3.1.1. Munkavállalói ismeretek tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

—

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait.	Teljesen önállóan	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalmazására. Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott. Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére.	
Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri, megnevezi és leírja az álláskeresés módszereit.	Ismeri a formális és informális álláskeresési technikákat.	Teljesen önállóan		Internetes álláskeresési portálokon információkat keres, rendszerez.

A tantárgy témakörei

1. *Álláskeresés*
   - Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete, mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága
2. *Munkajogi alapismeretek*
   - Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony
   - A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége
   - Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idénymunka és alkalmi munka)
   - Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka
3. *Munkaviszony létesítése*
   - Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai
   - A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.
   - A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő

- A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei
- A munkaszerződés módosítása
- Munkaviszony megszűnése, megszüntetése
- Munkaidő és pihenőidő
- A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

4. *Munkanélküliség*
   - Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel Az álláskeresési ellátások fajtái
   - Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások)
   - Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)
   - Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES)

3.2. Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület (technikus szakmák esetén)

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 72/62 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

- Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során hatékony idegen nyelvű kommunikáció.

3.2.1. Munkavállalói idegen nyelv tantárgy 72/62 óra

A tantárgy tanításának fő célja

- A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.
- Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően megfogalmazni, megértsék egy munkaszerződés alapvető idegen nyelvi fordulatait, kifejezéseit.
- Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan kérdéseket, véleményt tudjanak formálni.
- A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteikre, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókincset is alkalmazva gyakorolja.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvek

képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Internetes álláskereső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskereséshez használja a kapcsolati tőkéjét.	Ismeri az álláskeresést segítő fórumokat, álláshirdetéseket tartalmazó forrásokat, állásokat hirdető vagy álláskeresésben segítő szervezeteket, munkaközvetítő ügynökségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, íráskészség, valamint beszédprodukció). Szakmája iránt elkötelezett. Megjelenése visszafogott, helyzethez illő. Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfelelni.	Hatékonyan tudja álláskereséshez használni az internetes böngészőket és álláskereső portálokat, és ezek segítségével képes szakmájának, végzettségének, képességeinek megfelelően álláshirdetéseket kiválasztani.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletrajzot fogalmaz.	Ismeri az önéletrajz típusait, azok tartalmi és formai követelményeit.	Teljesen önállóan		Ki tud tölteni önéletrajzsablonokat, pl. Europass CVsablon, vagy szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni az adott önéletrajztípusoknak megfelelő dokumentumot.
A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivációs levelet ír, melyet a megpályázandó állás sajátosságaihoz igazít.	Ismeri a motivációs levél tartalmi és formai követelményét, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyelven.	Teljesen önállóan		Szövegszerkesztő program segítségével meg tud írni egy önéletrajzot, figyelembe véve a formai szabályokat.

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Kitölti és a munkaadóhoz eljuttatja a szükséges nyomtatványokat és dokumentumokat az álláskeresés folyamatának figyelembevételével.	Ismeri az álláskeresés folyamatát.	Teljesen önállóan		Digitális formanyomtatványok kitöltése, szövegek formai követelményeknek megfelelő létrehozása, e-mailek küldése és fogadása, csatolmányok letöltése és hozzáadása.
Felkészül az állásinterjúra a megpályázni kívánt állásnak megfelelően, a céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.	Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szókinccsel és nyelvtani tudással rendelkezik.	Teljesen önállóan		A megpályázni kívánt állással kapcsolatban képes az internetről információt szerezni.
Az állásinterjún, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad.	Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókincsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetés során vagy az állásinterjúra megérkezéskor felmerülhetnek.	Teljesen önállóan		
Az állásinterjúhoz kapcsolódóan telefonbeszélgetést folytat, időpontot egyeztet, tényeket tisztáz.	Tisztában van a telefonbeszélgetés szabályaival és általános nyelvi fordulataival.	Teljesen önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A munkaszerződések, munkaköri leírások szókincsét munkájára vonatkozóan alapvetően megérti.	Ismeri a munkaszerződés főbb elemeit, leggyakoribb idegen nyelvű kifejezéseit. A munkaszerződések, munkaköri leírások szókincsét értelmezni tudja.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *Az álláskeresés lépései, álláshirdetések*
   - A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szókincset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.). Képessé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.
   - Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (íráskészség).
2. *Önéletrajz és motivációs levél*
   - A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képessé válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát.
   - Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartami és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.
3. *„Small talk" – általános társalgás*
   - A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúnak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait. Az állásinterjút megelőzően gyakran telefonos egyeztetésre is sor kerül, ezért a tanulónak fontos a telefonbeszélgetések szabályait és fordulatait is megismernie, elsajátítania.

- A témakör során elsősorban a tanulók produktív kompetenciája fejlődik (beszédkészség), de a témához kapcsolódó internetes videók és egyéb hanganyagok hallgatása során receptív készségeik is fejlődnek (hallás utáni értés).

4. *Állásinterjú*
   - A témakör végére a tanuló képes viszonylagos folyékonysággal, hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan.
   - A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.
   - A témakör tanítása során az állásinterjú lefolytatásán kívül fontos, hogy a tanuló ismerje a munkaszerződés azon szakkifejezéseit, részeit is, amelyek szakmájához kötődhetnek.
   - A munkaszerződések kulcskifejezéseinek elsajátítása és fordítása révén alkalmas lesz arra, hogy a leendő saját munkaszerződését, illetve munkaköri leírását lefordítsa és értelmezze. A témakör során elsősorban a tanuló produktív kompetenciája fejlődik (beszédkészség), de a témához kapcsolódó videók és egyéb hanganyagok hallgatása során a receptív készségek is fejlődnek (hallás utáni értés), valamint a munkaszerződés-minták szövegének olvasása során az olvasott szövegértés is fejleszthető.

3.3 Egészségügyi ágazati alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 359/262 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Az ágazati alapozó ismeretek tartalmazza mindazon ismereteket, melyek elengedhetetlenek egy egészségügyi ellátó intézményben történő képzett segédápolói munkakör betöltéséhez. A tananyag elsajátításával a tanulók képessé válnak megérteni a betegellátás alap pilléreit, etikusan empatikusan és a betegjogok, munkavédelmi alapok betartásával végezni kompetencia szintű beavatkozásaikat, megismerik az emberi test felépítését, a kórházi aszepszist, az alapvető ápolási-gondozási beavatkozásokat, és azok kivitelezését, illetve gyakorolják ezeket szimulációs és klinikai környezetben.

3.3.1. Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek tantárgy 18/9 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja az egészségügyi etikába és a betegjogokba történő betekintés nyújtása, illetve képessé tenni a tanulót ezen ismeretek figyelembevétele mellett ellátni mindennapi feladataikat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Alkalmazza az alapvető etikai normákat.	Ismeri az alapvető etikai normákat, ismeri a normáktól való eltérés következményeit.	Teljesen önállóan	A tanuló folyamatosan aktualizálja tudását, a megfelelő ismereteit bővíti.	
Betartja a betegjogokat.	Ismeri az ellátottakra vonatkozó jogokat.	Teljesen önállóan		
Érvényesíti a jogait. Betartja a kötelességeit.	Ismeri az egészségügyi/egészség-ügyben dolgozók jogait és alapvető kötelességeit.	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a rá vonatkozó egészségügyi törvényi szabályozást.	Ismeri az egészségügyi törvény főbb rendelkezéseit.	Teljesen önállóan		Elektronikus adatforrásokat használ a jogi szabályozás nyomonkövetésére
Érvényesíti a betegjogokat, és a beteglátogatás szabályait.	Ismeri a beteg-jogokat.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *Etika és megbízhatóság*
   - Alapvető etikai fogalmak. Az egészségügyi személyzettől elvárható etikus viselkedés, alapvető etikai szabályok. Etikai vétség és következményei.
2. *Betegjogok*
   - A betegek törvény által előírt jogai és azok alkalmazása a gyakorlatban. Esetismertetés.
3. *Az egészségügyi dolgozó alapvető jogai és kötelezettségei*
   - Az egészségügyi és egészségügyben dolgozók alapvető jogai, és azok érvényesítése a gyakorlatban, esettanulmányokkal szemléltetve. Érdekvédelmi szervezet.
4. *Az egészségügyi törvény alapvető szabályozási területei*

- A magyar egészségügyi törvény főbb szabályozási körei, ezek vonatkozásai a munkavállalók kapcsán.

3.3.2. Kommunikáció alapjai tantárgy 9/9 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló megismeri a tantárgy kapcsán a kollégákkal és a kliensekkel történő kommunikáció főbb alapvetéseit, mely segíti a későbbi beilleszkedését, a feladatok megértését, az ápolási dokumentáció értelmezését.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógia tanár / Pszichológus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szak-tanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Magyar nyelv és irodalom

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Munkája során kulturált kommunikációt folytat a betegekkel, családtagjaikkal, munkatársakkal. Hatékonyan kommunikál látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel.	Ismeri a speciális kommunikációs technikákat.	Teljesen önállóan	A munkájához etikusan áll, tudását folyamatosan fejleszti.	
Hiteles kommunikációt folytat betegekkel, hozzátartozókkal, munkatársakkal.	Ismeri az ellátó csapat tagjait és az azokkal történő kommunikáció alapjait.	Teljesen önállóan		Hiteles digitális kommunikációt folytat

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Alkalmazza a különböző kultúrkörből érkező betegekkel történő megfelelő kommunikációs szabályokat.	Ismeri a különböző kultúrkörből érkező betegekkel történő kommunikáció alapjait.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *Kommunikáció*
   - A kommunikáció fogalma, a kommunikáció általános elméleti modellje
   - A kommunikációs folyamat dinamikai alapelvei
   - A kommunikáció csatornái: verbális, nonverbális csatornák A kulturális szignálok jelentősége a kommunikációban
   - Kongruens kommunikáció az ellátók és kliensek között.
2. *Szociokulturális faktorok*
   - A kliensekkel történő kommunikáció sajátosságai a különböző kultúrkörből érkező betegek körében. Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén Infokommunikációs akadálymentesítés A segítő beszélgetés.
3. *Egészségügyi kommunikáció*
   - Kompetencia körbe tartozó munkafolyamatokkal kapcsolatos kommunikáció, kliensek és hozzátartozóik tájékoztatásának módjai, és hatáskörök. A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai
   - Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái
   - Kommunikáció hozzátartozóval
   - Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs nehézségek.

3.3.3. Az emberi test felépítése tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók megismerik az emberi test és a szervrendszerek főbb részeit, elkülönítik az egészséges és a kóros állapotokat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Meg tudja határozni az egyes testrészek, szervek elhelyezkedését, egymáshoz való viszonyát.	Ismeri az emberi szerveket, és elhelyezkedésüket.	Teljesen önállóan	Tudása szempontjából fejlesztő szemléletű, a megszerzett információkat integrálja a munkája során.	Digitális segédanyagokat és atlaszokat használ
Csoportosítja a törzs, végtagok, koponya csontjait, izmait.	Ismeri a mozgásrendszer alapjait.	Teljesen önállóan		
Bemutatja a szív felépítését. Értelmezi a vérköröket az érrendszert, és a nyirokrendszert.	Ismeri a szív felépítését, a vérköröket és az érrendszert. Ismeri a nyirokrendszert. Ismeri a vér alkotóelemeit, a véralvadás alapjait és a vércsoportokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a légzőrendszer részeit, a mellhártyát, a tüdő szerkezetét és érrendszerét.	Ismeri a légzőrendszer részeit, a mellhártyát, a tüdő szerkezetét és az érrendszerét.	Teljesen önállóan		
Bemutatja az emésztőrendszer részeit, illetve a főbb tápanyagokat.	Ismeri az emésztőrendszer részeit, továbbá a májat, hasnyálmirigyet, hashártyát.	Teljesen önállóan		
Meghatározza a normál vizeletet.	Ismeri a vese szerkezetét, és az általa előállított normál vizelet mennyiségi	Instrukció alapján részben önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
	és minőségi jellemzőit.			
Meghatározza a férfi és női nemiszerveket, másodlagos jellegeket.	Ismeri a női és férfi nemiszerveket és másodlagos nemi jellegeket.	Teljesen önállóan		
Értelmezi az idegrendszer felépítését és részeit.	Ismeri az idegrendszer felépítését és részeit, a reflexeket, a központi, környéki és vegetatív idegrendszert.	Teljesen önállóan		
Értelmezi az endokrin rendszer főbb részeit.	Felismeri az endokrin rendszer főbb részeit.	Teljesen önállóan		
Bemutatja az érzékszerveket, és a hőszabályozást.	Tisztába van az érzékszervekkel és a hőszabályozással.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1. *A mozgásrendszer alapjai*
   - Az emberi csontváz főbb részei, az ízületek és mozgásuk, az izomzat, illetve ezek magyar nyelvű megnevezése.
2. *A keringés és légzés alapjai*
   - Szív felépítése, vérerek, vérkörök, vér alkotóelemei, véralvadás alapjai, vércsoportok, nyirokrendszer. Légzőrendszer felépítése, tüdő szerkezete, érrendszere, mellhártya.
3. *Az emésztés, kiválasztás, szaporodás alapjai*
   - Emésztőrendszer szakaszai, máj, hasnyálmirigy, hashártya. Vese főbb szerkezete, normál vizelet mennyiségi és eszköz nélkül meghatározható minőségi jellemzői. Női nemi szervek, férfi nemi szervek, másodlagos nemi jellegek. Magyar nyelvű megnevezések.
4. *Az idegrendszer, endokrin rendszer és az érzékszervek alapjai*
   - Idegrendszer felosztása, gerincvelői reflexek. Agyvelő lebenyei és az agykamrák megnevezése. Érzékszervek megnevezése. Hőszabályozás.

3.3.4. Elsősegélynyújtási alapismeretek tantárgy 36/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanuló legyen képes a környezetében bekövetkező balesetek, hirtelen egészségkárosodások korai felismerésére, a környezet, beteg/sérült állapotának szakszerű felmérésére, pontos, tárgyilagos segítségkérésre, mentőhívásra, a szükséges elsősegélynyújtási beavatkozások szabályos elvégzésére, és az ellátásban résztvevő laikusok irányítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Mentőtiszt Bsc / kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló (sürgősségi/intenzív/aneszteziológiai specializációval) / Általános orvos / Mentőorvos / Oxyológia és sürgősségi orvostan szakorvos.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Az emberi test felépítése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Felismeri az elsősegélynyújtás szükségét.	Ismeri az életveszélyes állapotokra utaló jeleket, tüneteket.	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, gyors döntéshozatal, magabiztosság, jó kommunikáció, irányító képesség.	Applikációk alkalmazásával vagy digitális eszközök segítségével mentőt hív.
Felismeri és elhárítja a veszélyforrásokat.	Ismeri a veszélyforrásokat és azok elhárításának elemeit.	Teljesen önállóan		
Elsődleges állapotfelmérést követően a szükséges beavatkozásokat elvégzi.	ABCDE algoritmus és az azonnali beavatkozások ismerete.	Teljesen önállóan		
Felnőtt és gyermek újraélesztést végez.	BLS, PBLS, AED algoritmus ismerete.	Teljesen önállóan		Újraélesztést oktató eszközök és szoftverek használata.
Sebellátást végez.	Ismeri a sebek típusait, jellemzőit.	Teljesen önállóan		
Vérzést csillapít.	Ismeri a vérzések ellátási stratégiáit.	Teljesen önállóan		

Sérültet ellát.	Ismeri a sérültellátási algoritmust.	Teljesen önállóan		
Rosszullétet, mérgezést felismeri.	Ismeri a hirtelen rosszullétek ellátási stratégiáit, a mérgezésre utaló tüneteket, jeleket.	Teljesen önállóan		
Tömeges baleseti ellátásban részt vesz.	Ismeri a tömeges ellátás szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		
HBLS-ben részt vesz.	Ismeri a riasztási kritériumokat és a kompetencia szintű eszközök alkalmazását.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai*

- Az elsősegélynyújtás jellemzői a különböző történelmi korokban
- A nemzetközi és hazai elsősegélynyújtás és mentés fejlődésének fontosabb állomásai Mária Terézia Mentési rendelete
- Flór Ferenc, Kresz Géza munkássága
- A Nemzetközi Vöröskereszt, Magyar Vöröskereszt elsősegélynyújtói tevékenysége
- A Mentőszolgálat kialakulás (BŐME, VVOME, OMSZ)
- Az elsősegélynyújtás társadalmi jelentősége, szerepe napjainkban
- Az elsősegélynyújtás fogalma, célja, színterei, helye a mentési láncban
- Az elsősegélynyújtás jogi, etikai vonatkozásai
- Az elsősegélynyújtó személyisége, kompetenciái

2 *Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái*

- Az elsősegélynyújtás helyszínei, baleseti helyszín és jellemzői
- A helyszín biztonsága, veszélyei
- Veszélyforrások felmérése, elhárítása
- Kimentés során alkalmazható műfogások
- Veszélyzóna, biztonsági zóna fogalma, jellemzői
- A mentőhívás szabályai, a mentésirányító támogató tevékenysége
- Speciális vészhelyzetek, események jelentési specialitásai
- Kommunikáció a beteggel/sérülttel, hozzátartozóval, ellátókkal
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3 *ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás*

- Az ABCDE algoritmus alkalmazásának szabályai
- A légutak átjárhatóságának megítélése, átjárhatóság biztosítása eszköz nélkül
- A légzés vizsgálata hármas érzékeléssel, légzési nehezítettség jeleinek felismerése, ellátása
- A keringés jeleinek vizsgálata, a sokk jeleinek felismerése, ellátása

- Az eszmélet és tudat megítélése, eszméletlen ellátása
- Az egész test vizsgálata, sérülések, kihűlés védelem
- Leggyakoribb pozícionálások
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

4 *Újraélesztés*

- A hirtelen halál, hirtelen szívhalál fogalma, jellemzői, kórélettani alapjai
- Pre-arrest jelek, tünetek
- Az újraélesztés fogalma, célja, szintjei
- A felnőtt BLS érvényes algoritmusa
- Az AED alkalmazásának jelentősége, szabályai
- A csecsemő és kisgyermek újraélesztés (PBLS) algoritmusa
- A légúti idegentest eltávolítás felnőtt, gyermek algoritmusa
- Eszméletlen beteg ellátása, pozícionálása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

5 *Sérültek állapotfelmérése, ellátása*

- Baleseti mechanizmusok és lehetséges sérülések
- A sebek típusai, jellemzői, ellátásuk
- Vérzések ellátása
- Amputált végtag, amputátum ellátása
- Rándulás, ficam, törés ellátása
- Koponya, gerinc, mellkas, has, medence és végtag sérülések ellátása, pozícionálása
- Termikus sérülése ellátása
- Elektromos balesetek ellátása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

6 *Rosszullétek, mérgezések*

- Hirtelen fellépő fájdalmak (fejfájás, mellkasi fájdalom, hasi fájdalom, végtag fájdalom) és ellátásuk
- Görcsrohammal járó állapotok és ellátásuk
- Életveszélyes allergiás reakciók és ellátásuk
- A mérgezés fogalma, formái, jellemzői, behatolási kapuk, mérgezésre utaló jelek, tünetek
- Leggyakoribb mérgezések (gáz, gyógyszer, drog, alkohol, marószer, vegyi anyag, gomba, étel) és ellátási stratégiájuk
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

7 *Tömeges balesetek, katasztrófák*

- A tömeges balesetek fogalma, jellemzői
- A helyszín és a sérültek felmérésének szabályai, a sérült osztályozás szempontjai
- A tömeges baleseti ellátás főbb szabályai
- A katasztrófa fogalma, formái, főbb jellemzői
- Együttműködés a társszervekkel

8 *Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLS)*

- Az egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok jellemzői, ellátási rendszere (MET)
- A sürgősségi ellátók riasztásának kritériumai
- Az IHBLS algoritmusa és kompetenciái
- Egyszerű, eszközös légútbiztosítás (OPA, NPA) alkalmazása

- Maszkos-ballonos lélegeztetés alkalmazása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.3.5 Munka-balesetvédelem, betegbiztonság tantárgy 36/27 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló sajátítsa el az egészséges és biztonságos munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, megfelelő viselkedésével segítse elő a balesetek megelőzését, és képes legyen balesetek esetén az előírásoknak megfelelően eljárni, ismerje meg és alkalmazza a betegbiztonságot szolgáló eszközöket, technikákat és viselkedésmódot. A tanulók szerezzenek ismereteket a fertőtlenítés, sterilizálás és infekciókontroll kapcsán. Megszerzett ismereteiket eredményesen tudják alkalmazni mindennapi munkájuk során a nosocomiális infekciók megelőzése érdekében.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel) / Munkavédelmi-balesetvédelmi előadó.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Alapápolás-gondozás

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Munkatevékenysége során biztonságos környezetet és munkakörülményeket alakít ki.	Ismeri munkakörével kapcsolatos munka-, tűz- és balesetvédelmi szabályokat, a biztonságos munkavégzés feltételeit.	Teljesen önállóan	Magára nézve kötelezőnek érzi a munka-, tűz-, balesetvédelmi és betegbiztonsági szabályok betartását.	Munkavédelemmel kapcsolatos szakmai tájékoztatók, jogszabályok keresése az interneten.
Munkája során az előírásoknak megfelelően alkalmazza az egyéni védőeszközöket.	Tisztában van az egyéni védőeszközök fogalmával, fajtáival, használatuk szabályaival.	Teljesen önállóan		
A betegellátás során gondoskodik a beteg, az ellátó személyzet és a környezet biztonságáról, megakadályozza a sérülések kialakulását.	Ismeri a betegbiztonság formáit, a betegkorlátozás módjait, jogi szabályozását.	Teljesen önállóan		
Megfelelő viselkedésével és eszközök használatával megelőzi a balesetek kialakulását.	Ismeri a balesetvédelmi, a betegbiztonsági előírásokat, és azok alkalmazását.	Teljesen önállóan		
Megfelelően alkalmazza a higiénés protokollokat.	Tisztában van a nosocomialis fertőzések fogalmával, kialakulásának megelőzésével. Ismeri a fertőtlenítő szereket és eljárásokat.	Teljesen önállóan	Felelősséget érez a beteg és a saját biztonsága iránt. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés szabályok betartását.	

Az eszközöket előkészíti sterilizálásra, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását.	Teljesen önállóan		
Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a nosocomiális infekciók megelőzésének szabályait.	Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, jelentőségét, a leggyakrabban előforduló nosocomialis infekciókat. Tisztában van az infekciókontroll fogalmával, alapelemeivel, a fertőzések megelőzésének ápolói feladataival.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *A munkavédelem alapjai*

- A munkahelyi biztonság és egészség megtartásának jelentősége
- A munkavédelem jogi szabályozása
- A munkavédelem területei, fogalomrendszere
- A munkavédelem intézményrendszere

2 *A munkahelyek kialakítása*

- A munkavégzés személyi feltételei: jogszerű foglalkoztatás, munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata, foglalkoztatási tilalmak, szakmai ismeretek, munkavédelmi ismeretek. A munkavégzés alapvető szervezési feltételei: egyedül végzett munka tilalma, irányítás szükségessége. Egyéni védőeszközök juttatásának szabályai.

3 *A munkaeszközök biztonsága*

- Munkaeszközök üzemeltetésének, használatának feltételei
- A munkaeszközök dokumentációi
- A munkaeszközök veszélyessége, veszélyes munkaeszközök használata

4 *Balesetvédelem*

- Veszélyek és veszélyforrások a munkahelyeken
- Fizikai, biológiai, kémiai veszélyforrások az egészségügyi munkavégzés során Pszichés igénybevétel, a stressz
- Kockázatfelmérés és kezelés

- Balesetvédelmi előírások az egészségügyben
- Balesetek és foglalkozási megbetegedések
- Teendők munkabaleset esetén

5 *Betegbiztonság*

- Biztonságos betegmozgatás eszközei, és módszerei. Biztonságos környezet és kialakítása, egészségvédelmi szempontok betegmozgatás betegszállítás esetén.

6 *Fertőtlenítés*

- Asepsis, antisepsis fogalma
- A fertőtlenítés fogalma, a fertőtlenítő eljárások hatékonyságát befolyásoló tényezők A fertőtlenítő eljárások hatáserősségének fokozatai
- A fertőtlenítés módjai, fizikai, kémiai, kombinált és speciális fertőtlenítő eljárás
- A leggyakrabban alkalmazott fertőtlenítő eljárások: higiénés kézfertőtlenítés, műtéti kézfertőtlenítés, bőrfelület fertőtlenítése beavatkozások előtt, váladékfertőtlenítés, váladékfel-fogó eszközök fertőtlenítése, felületfertőtlenítés, fertőtlenítő mosás, mosogatás, takarítás, műszer- és eszközfertőtlenítés
- A fertőtlenítés végrehajtásának formái: Folyamatos és záró fertőtlenítés, szigorított folyamatos és záró fertőtlenítés

7 *Sterilizálás*

- A sterilizálás fogalma
- Eszközök, műszerek, anyagok sterilizálhatósága
- Főbb sterilizáló módszerek
- A sterilizálandó eszközök előkészítése, csomagolása
- A steril anyagok utókezelése
- Steril anyagok szállítása, tárolása

8 *Infekciókontroll*

- A nosocomiális infekció fogalma, jelentősége
- A nosocomiális fertőzések epidemiológiai sajátosságai
- A nosocomiális infekció kialakulását elősegítő tényezők, a fertőzés terjedésének leggyakoribb módjai
- Az infekció kontroll fogalma, feladata
- Az infekció kontroll tevékenységi elemei
- A nosocomiális surweillance. Kockázati tényezők meghatározása, a kockázatok kivédésére vonatkozó szabályozás és a végrehajtás ellenőrzése. Megelőző tevékenység Izolációs szabályok a betegellátás során, környezeti infekciókontroll, fertőtlenítés, sterilizálás, egészségügyi kártevők elleni védekezés. Antibiotikum politika. Az egészségügyi dolgozók nosocomiális fertőzéseinek megelőzése. Képzés, továbbképzés.
- A leggyakoribb nosocomiális infekciók: húgyúti infekciók, pneumoniák, műtéti sebfertőzés, bőr és lágyrész, véráram fertőzés okai, hajlamosító tényezői, jellemzői, az infekciók megelőzésének lehetőségei, ápolói feladatai
- Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai

3.3.6 Alapápolás-gondozás tantárgy 108/72 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Képessé tenni a tanulót az alapvető szükséglet alapú alapápolási-gondozási feladatok elvégzésére, valamint egyes ápolói beavatkozások elvégzésére. Képessé tenni a tanulót a betegmegfigyelésre különböző non-invazív vitális paraméterek mérésére szolgáló eszközök segítségével, és alkalmassá tenni arra, hogy a mért értéket szükség esetén jelezze felettese számára, illetve az elvégzett feladatokat szakszerűen dokumentálja. Felkészíteni a tanulót a rehabilitáció kapcsán a megfelelő gondozási feladatok elvégzésére. Támogató szemléletet biztosítani a család számára. A tanuló sajátítsa el a betegszállítás lehetőségeket, az intézményen belül, és intézményen kívül, szükség esetén alkalmazza a megszerzett ismereteit. Képessé váljon a szakszerű betegmozgatás kivitelezésére, a beteg pozícionálására és kényelmének biztosítására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló/Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel)/ Egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás-mozgatás-pozícionálás

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Elvégzi a kliens szükségleteinek megfelelő, alapvető gondozási feladatokat. Felismeri a decubitus jeleit.	Ismeri az alapvető emberi szükségleteket, és azok ellátására vonatkozó szabályokat, a kivitelezés menetét, és eszközeit. Ismeri a decubitus kialakulását elősegítő tényezőket, annak előjeleit, és a kialakult decubitust felismeri.	Teljesen önállóan	A kliensekhez, empatikusan segítőkészen áll, a munkáját tudásának megfelelő legmagasabb szinten végzi el, minden körülmények között szem előtt tartja a beteg jogait, és személyének védelmét. Munkájára pontos, precíz, a vele	

Alkalmazza a gyorsteszteket vizelet, széklet és ujjbegyből történő vér mintavétellel. Az ápolói beavatkozások kapcsán aszszisztál.	Ismeri a beavatkozás eszközrendszerét, és kivitelezésének protokollját, a beavatkozás dokumentálásának módját. Ismeri a beavatkozások eszközrendszerét, előkészítésének eszközös és kliensoldali vetületét, a környezet előkészítését a betegjogok vonatkozásában.	Instrukció alapján részben önállóan	szemben támasztható elvárásoknak megfelelően végzi a beavatkozásokat. Empatikusan, fejlesztő szemlélettel végzi munkáját.	Elektronikus dokumentációt kompetenciaszintjének megfelelően vezeti.
Nem steril kötéseket, fedőkötéseket helyez fel. Elvégzi a beavatkozások kapcsán keletkező hulladékok és az újrahasznosítható eszközök kezelését.	Ismeri a nem steril szigetkötszereket, és azok felhelyezésének menetét. Ismeri a fedőkötés elkészítését. Ismeri az újrahasznosítás menetét, az eszközök tisztítására, vonatkozó előírásokat, és az egészségügyi hulladékkezelés szabályait, eszközeit.	Teljesen önállóan		
Alapvető ápolói szempontból jelentős betegmegfigyelést végez.	Ismeri a betegmegfigyelés jelentőségét, kivitelezésének főbb lépéseit.	Irányítással		

Non-invazív méréseket végez el. Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében. Segít az ápolónak az egészség fejlesztését célzó rendezvények, szűrőprogramok lebonyolításában.	Ismeri a szükséges eszközparkot, és a beavatkozások protokolljait. Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit. Ismeri az egészségkultúra elemeit, az egészséges életmód, életvitel jellemzőit. Tisztában van a környezet-szennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formáival, a megelőzés lehetőségeivel. Ismeri a prevenció szintjeit, a mentálhigiéné és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Elvégzi a beavatkozások kapcsán felmerülő dokumentációs feladatokat.	Ismeri az ápolási és orvosi dokumentációt, illetve a vezetésükre vonatkozó szabályokat.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.
Megérti az inaktivitás káros hatásait az emberi szervezetre	Felsorolászerűen ismeri az inaktivitás negatív hatásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Alkalmazza a betegmozgatási technikákat és eszközöket.	Ismeri a megfelelő mozgatási technikát és eszközparkot.	Instrukció alapján részben önállóan		

Meghatározza a betegszállítás módját, megrendeli a betegszállítást. Diagnosztikus és terápiás beavatkozásokat követően pozícionálja a beteget.	Felismeri a betegszállítás megrendelő dokumentációt, ismeri a kitöltésére vonatkozó szabályokat. Ismeri a betegpozícionálási lehetőségeket.	Irányítással		Elektronikus dokumentáció esetén is képes elvégezni a szállítás megrendelését.
Biztosítja a beteg kényelmét és a megfelelő kényelmi eszközöket alkalmazza. A nyomási fekély kialakulását megelőző eszközöket és ápolási technikákat alkalmazza a tartósan fekvő beteg ápolása során.	Ismeri a betegpozícionálás lehetőségeit, és a kényelmi eszközöket. Ismeri a nyomási fekély fogalmát, rizikótényezőit, stádiumait, megelőzésének lehetőségeit, valamint a megelőzésben használt eszközöket.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 A betegmegfigyelés alapjai

- Alapfogalmak: panasz, tünet, szindróma, kardinális tünetek
- A beteg általános megtekintése, a testalkat, járás, arckifejezés, beszéd megfigyelése
- Testtájak megfigyelése: fej, nyak, mellkas, has, végtagok
- A bőr és bőrfüggelékek megfigyelése
- Érzékszervek megfigyelése: a látás, hallás megfigyelése
- A fekvés megfigyelése
- A fájdalomra utaló jelek, jellegzetes fájdalmak felismerése A tudat, a magatartás megfigyelése Testváladékok és megfigyelésük.

2 Non-invazív mérések és dokumentáció

- Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálása
- Testkörfogat mérése és dokumentálása
- Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálása:
- A pulzus jellemzői, megfigyelésének szempontjai, a pulzusvizsgálat módja
- A légzés megfigyelése: a légzés megfigyelésének szempontjai, a megfigyelés módja
- A vérnyomás jellemzői, a vérnyomásmérés
- A testhőmérséklet élettani értékei, eltérések az élettani értéktől A láz fogalma, jellemzői, tünetei, a testhőmérséklet mérése Egészségügyi dokumentáció vezetése, típusai, formái.

3 A beteggondozás alapjai

- Beteg szükségletei, és szükségletek kielégítése. Beteggondozás az életkorok függvényében. Fürdetés, speciális gyógyfürdetés (kiütéses, elvékonyodott/száraz bőrű beteg fürdetése, fertőtlenítő fürdetés fertőző beteg esetén, fürdető kendős fürdetés kivitelezése).

Hajápolás, gyógysamponok, körömgondozás, borotválás, genitáliák tisztán tartása. Ürítési szükséglet biztosítása, eszközök. Ágyazás, kórtermi környezet, vizsgáló helyiség kialakítása, vizitek előtti teendők, textília kezelés. Öltöztetés. Táplálkozási szükséglet kielégítése, szájápolás, protézisgondozás.

4 *Betegápolási eljárások*

- Decubitus/bőrelváltozások jeleinek felismerése. Mintagyűjtés módjai, széklet, vizelet, vér (ujjbegyből) és gyorsteszttel történő vizsgálatuk, minta laborba juttatása, fedőkötések felhelyezése, nem steril kötések felhelyezése. Sztómazsák csere, bőrápolás. Bevitt-ürített folyadék egyensúly monitorizálása.

5 *Asszisztensi feladatok*

- Alapvető ápolási beavatkozások eszközei, és előkészítésük, egyszer és többször használatos eszközök kezelése, hulladékok kezelése az egészségügyben. Ápolási beavatkozásokban történő asszisztálás/részvétel: perifériás és midline kanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxygénterápia, bőrteszt kivitelezés. Az egészségfejlesztés alapjai. Az egészségkultúra elemei, az egészséges életmód, életvitel jellemzői. A környezet szennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formái, a megelőzés lehetőségei. A prevenció szintjei, a mentálhigiéné és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit.

6 *Inaktivitási tünetcsoport*

- A főbb szervrendszerek kapcsán kialakuló negatív hatások az inaktivitás kapcsán és azok megelőzési lehetősége, beteg mozgatási ismeretek kontextusba hozása az inaktivitás kapcsán.

7 *Az akadályozottság/korlátozottság alapfogalmai*

- Bevezetés az akadályozottság/korlátozottság témakörébe, alapfogalmak (integráció, szegregáció, előítélet, diszkrimináció, stigmatizáció, esélyegyenlőség)
- Mozgásképességükben akadályozott személyek
- Látássérült személyek
- Hallássérült személyek
- Értelmileg akadályozott személyek
- Akadálymentesség meghatározása
- Az akadályok főbb formái
- Egyetemes tervezés filozófiája

8 *Szállítási módok, betegszállítási alapok*

- Intézményen belüli és intézményen kívüli szállítási módok lehetőségek, szabályok. Beteg vizsgálatra kísérésének szabályai, oxigénpalack kezelése a szállítás alkalmával. Elérhető szállítási eszközök.
- Betegszállítás megrendelése, ülő, fekvő szállítás feltételei, speciális betegszállítás megrendelése (oxigén igényes beteg szállítása).

9 *Betegfektetési és más pozicionálási technikák, betegmozgatás*

- Kényelmi eszközök és alkalmazásuk, nyomási fekély prevenciós eszközök és használatuk. Betegpozícionálási lehetőségek az ápolói beavatkozások alatt (fürdetés oldalra fordítható/felültethető beteg esetén, fektetés beöntés, sztómaellátás, EKG készítés, enterális gyógyszerelés, ágy melletti és egyszerű eszközös vizsgálatok kivitelezése közben, pozícionálás I.V. perifériás kanülök behelyezése, vérvétel, injekciózás, infúziós terápia és oxygén terápia során. Betegmozgatás kivitelezésének helyes technikái, különböző önel-

látási képességekkel rendelkező vagy akadályozott ember ágyban történő mozgatása, felültetése, kiültetése, felállásban, mozgásban történő segítése emberi erővel és betegemelő eszközök és mozgatást segítő eszközök használatával.

3.3.7 Irányított gyógyszerelés tantárgy 36/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulót felkészíteni az előre csomagolt enterális gyógyszerek előírásszerű bejuttatására, segédkezik különböző gyógyszerek bejuttatása kapcsán. Megismertetni a gyógyászati segédeszközöket és használatukat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos, Gyógyszerész, Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló, Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel).

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Matematika, Munka-balesetvédelem, Betegbiztonság.

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Elvégzi az előre csomagolt enterális készítmények beadását, előírásnak megfelelően.	Ismeri a gyógyszerelés alapszabályait, a beadás menetét.	Instrukció alapján részben önállóan	Precízen, szakmai tudásának legmagasabb szintjén végzi a gyógyszerelő tevékenységét, együttműködik a team tagjaival, empatikus a kliensekkel szemben.	
Elvégzi a subcutan, intracutan és intramusculári (deltaizom) injekciózást, előre töltött fecskendők esetén. Szövődményeket felismer.	Ismeri a beavatkozás eszközeit, használatukra vonatkozó protokollokat, ismeri az esetleges szövődményeket, és megfigyeli azok jeleit, ismeri a dokumentáció vezetésére vonatkozó előírásokat.	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus dokumentációt kompetenciaszintjének megfelelően vezet.

Segédkezik a különböző gyógyszerbejuttatások kapcsán.	Ismeri a hüvely, fülorr-szem, rectalis és transzdermális gyógyszerbejuttatás lehetőségeit, a megfelelő gyógyszerformákat, képes az eszközöket, a klienst a kórtermet és a gyógyszereket megfelelően előkészíteni, és asszisztálni a beavatkozás kapcsán.	Irányítással		
Megfelelően tárolja a gyógyszereket.	Ismeri a gyógyszerek tárolására vonatkozó előírásokat.	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a gyógyászati segédeszközöket	Ismeri a gyógyászati segédeszközök használatának indikációit és alkalmazási körét	Irányítással		

A tantárgy témakörei

1 *A gyógyszerelés alapjai*

- Szilárd-, lágy-, folyékony gyógyszerformák, törzskönyvezett gyári készítmény, kémiai-, generikus-, gyári név fogalma, rövidítések, gyógyszeradagok és számításuk, gyógyszerelés eszközei, használatuk, gyógyszerelés szabályai, gyógyszertárolás szabályai, higiénés szabályok.

2 *Gyógyszerbejuttatási módok*

- A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati,
- Per os adagolható gyógyszerformák,
- Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata,
- Az injekciózás fogalma, formái,
- Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusa, szabályai,
- Az injekciós szövődmények és megelőzésük
- Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai
- Az inzulin beadás szabályai
- Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája
- Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezés intravénás injekciózásnál)

- Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, életkori sajátosságai
- A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3 Gyógyászati segédeszközök

- Gyógyászati segédeszközök fajtái. A betegmozgatást, betegfürdetést segítő eszközök használata. Gyógyászati segédeszközökkel szemben támasztott követelménye.

3.3.8 Komplex klinikai szimulációs gyakorlat tantárgy 63/52 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulási terület tantárgyai kapcsán megszerzett ismeretek készség szintű gyakorlati elsajátítása szimulációs környezetben.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló/Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel)/egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás-mozgatás-pozícionálás, alapápolás-gondozás, irányított gyógyszerelés,

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.)

kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Készség szinten alkalmazza a biztonságos betegmozgatást és eszközeit, használja az egyéni védő felszereléseket.	Széles körű betegbiztonsági ismeretekkel rendelkezik.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkájára, környezetére és önmagára precíz, a szakma elvárásainak megfelelő viselkedést tanúsít a szimulációs körülmények között.	
Készség szinten alkalmazza a kényelmi eszközöket, és pozícionálja a beteget.	Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a kényelmi eszközök és betegpozícionálás terén.	Instrukció alapján részben önállóan		

Készség szinten alkalmazza a betegbiztonsági és munkavédelmi szabályokat.	Ismeri a munka-baleset és tűzvédelmi előírásokat és a betegbiztonságra vonatkozó szabályokat.	Teljesen önállóan		
Készség szinten non-invazív eszközök segítségével vitális paramétereket mér és egyszerű eszközös vizsgálatokat végez	Ismeri a beavatkozások protokollját, eszközeit és azok használatának szabályait.	Teljesen önállóan		
Készség szinten alkalmazza a szükségletek szerinti alapápolási-gondozási feladatokat és a betegápolási eljárásokat.	Ismeri a beavatkozások jogi és etikai hátterét, a beavatkozások kivitelezésének módját és eszközeit.	Teljesen önállóan		
Készség szinten asszisztál az ápolási beavatkozások (perifériás és midlinekanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxigénterápia, bőrteszt kivitelezés kapcsán.	Ismeri az ápolási beavatkozások eszközparkját, eszközös, környezeti és kliens előkészítésekre vonatkozó szabályokat. A hulladékgazdálkodást, és az újrahasznosítható eszközök kezelését.	Instrukció alapján részben önállóan		
Alkalmas a gyógyszerbejuttatásokban történő segédkezés kivitelezésére, és az enterális gyógyszerbejuttatás megvalósítására.	Ismeri a gyógyszerelés szabályait, a gyógyszertárolás szabályait, a gyógyszer formákat, és a gyógyszerbejuttatás módjait, valamint az asszisztálás menetét egyes beavatkozások kapcsán.	Instrukció alapján részben önállóan		
Készség szinten alkalmazza a gyógyászati segédeszközöket.	Ismeri a gyógyászati segédeszközökkel kapcsolatos elvárásokat, és használatukat.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Betegbiztonság szimulációs gyakorlat

- Egészségügyi védőfelszerelések használata. Biztonságos környezet és kialakítása, egészségvédelmi szempontok betegmozgatás betegszállítás esetén. A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

2 *Betegfektetési és más pozicionálási technikák szimulációs gyakorlat*

- Kényelmi eszközök és alkalmazásuk, nyomási fekély prevenciós eszközök és használatuk. Betegpozícionálási lehetőségek az ápolói beavatkozások alatt (fürdetés oldalra fordítható/felültethető beteg esetén, fektetés beöntés, sztómaellátás, EKG készítés, enterális gyógyszerelés, ágy melletti és egyszerű eszközös vizsgálatok kivitelezése közben, pozícionálás I.V. perifériás kanülök behelyezése, vérvétel, injekciózás, infúziós terápia és oxigén terápia során A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3 *Betegmozgatás szimulációs gyakorlat*

- Betegmozgatás kivitelezésének helyes technikája és eszközei.
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

4 *Non-invazív mérések és dokumentáció szimulációs gyakorlat*

- Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálása
- Testkörfogat mérése és dokumentálása
- Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálása:
- A pulzusvizsgálat módja
- A légzés megfigyelése, a megfigyelés módjai
- A vérnyomásmérés kivitelezése
- A testhőmérséklet mérése, mérésének módjai, eszközei.
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

5 *Beteggondozás alapjai szimulációs gyakorlat*

- Beteg szükségletei, és szükségletek kielégítése. Beteggondozás az életkorok függvényében. Fürdetés, speciális gyógyfürdetés (kiütéses, elvékonyodott/száraz bőrű beteg fürdetése, fertőtlenítő fürdetés fertőző beteg esetén, fürdető kendős fürdetés kivitelezése). Hajápolás, gyógysamponok, körömgondozás, borotválás, genitáliák tisztán tartása. Ürítési szükséglet biztosítása, eszközök. Ágyazás, kórtermi környezet, vizsgáló helyiség kialakítása, vizitek előtti teendők, textília kezelés. Öltöztetés. Táplálkozási szükséglet kielégítése, szájápolás, protézisgondozás.
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

6 *Betegápolási eljárások szimulációs gyakorlat*

- Decubitus/bőrelváltozások jeleinek felismerése. Mintagyűjtés módjai, széklet, vizelet, vér (ujjbegyből) és gyorsteszttel történő vizsgálatuk, minta laborba juttatása, fedőkötések felhelyezése, nem steril kötések felhelyezése. Sztómazsák csere, bőrápolás. Bevitt-ürített folyadék egyensúly monitorizálása. A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

7 *Asszisztensi feladatok szimulációs gyakorlat*

- Alapvető ápolási beavatkozások eszközei, és előkészítésük, egyszer és többször használatos eszközök kezelése, hulladékgazdálkodás az egészségügyben. Ápolási beavatkozásokban történő asszisztálás/részvétel: perifériás és midline kanül behelyezés/eltávolítás, katéterezés, beöntés, NG szonda behelyezés, i.v. injekciózás, infúziós és oxigénterápia, sztóma gondozás, bőrteszt kivitelezés. A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

8 *Gyógyszerbejuttatási módok szimulációs gyakorlat*

- A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati,
- Per os adagolható gyógyszerformák,
- Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata,
- Az injekciózás fogalma, formái,
- Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusa, szabályai,
- Az injekciós szövődmények és megelőzésük
- Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai
- Az inzulin beadás szabályai
- Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája
- Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezés intravénás injekciózásnál)
- Rectális, vaginális (kúp, hüvelygolyó, oldat) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, életkori sajátosságai
- A fül-orr-szem cseppek alkalmazásának javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai A transzdermális (kenőcs, krém, gél, paszta, oldat, tapasz) gyógyszer bejuttatás célja, javallatai, a bejuttatás algoritmusa, higiénés szabályai
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

9 *Gyógyászati segédeszközök szimulációs gyakorlat*

- Leggyakoribb gyógyászati segédeszközök használatuk indikációs köre és alkalmazásuk. A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.3.9 Vitális paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat tantárgy 35/21 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A készség szintű ismeretek klinikai körülmények között történő alkalmazásának elsajátítása, megismerkedés a klinikai környezettel és a team munkával.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló/Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel)/egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően) legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság, Betegszállítás mozgatás-pozícionálás, alapápolás-gondozás, irányított gyógyszerelés, Komplex klinikai szimulációs gyakorlat tantárgy

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.)

kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Elvégzi a klinikai környezetben a vitális paraméterek mérését,kivitelezését, a megfelelő dokumentáció vezetésével.	Ismeri a beavatkozások kivitelezésének módját.	Instrukció alapján részben önállóan	Kliensközpontúan áll a munkájához, a beavatkozásokat precízen végzi. A szakma elvárásainak megfelelő viselkedést tanúsít a klinikai körülmények között.	Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.
Elvégzi klinikai körülmények között az injekciós terápia kivitelezését, s.c.; i.m. (deltai-tom) injekciózás esetén előre töltött fecskendővel.	Ismeri az injekciózás és gyógyszerelés szabályait, annak ápolói vonatkozásait, illetve az esetleges szövődmények kialakulásának lehetséges tüneteit.	Instrukció alapján részben önállóan		Elektronikus ápolási dokumentációt vezet.

A tantárgy témakörei

1 *Non-invazív mérések és dokumentáció klinikai gyakorlat*

- Testtömeg, testmagasság mérése és dokumentálásának kivitelezése
- Testkörfogat mérése és dokumentálásának kivitelezése
- Alapvető életjelek megfigyelése és dokumentálásának kivitelezése
- A pulzus vizsgálat kivitelezése
- A légzés megfigyelés kivitelezése
- A vérnyomásmérés kivitelezése
- A testhőmérséklet mérésének kivitelezése
- A testhőmérséklet mérésének kivitelezése.

2 *Gyógyszerbejuttatási módok klinikai gyakorlat*

- Az injekciózások bejuttatásának helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusa, szabályai, az injekciós szövődmények és megelőzésük. Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai a gyakorlatban.

3.4 Alaptudományok megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 189/168 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanuló elmélyíti tudását az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkedik az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével, valamint ezek biokémiai, biofizikai alapjaival. A tanulási terület a mikrobiológia-járványtan és általános kórtan, higiéné tantárgy segítségével bevezeti a tanulót a kóros folyamatokba és a fertőzések, járványok megelőzésével kapcsolatos feladatokba is.

3.4.1 Szakmai kémiai és biokémiai alapok tantárgy 72/51 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sajátítsák el a laboratóriumi munkához, a laboratóriumban használt berendezések működéséhez kapcsolódó fizikai-kémiai elméleti alapokat. A tanulók sajátítsák el az általános kémiai ismereteket. Ismerjék meg a kémia elemek élettani hatásait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Biokémikus / Kémikus / Kémia szakos tanár / Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus Bsc.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Komplex természettudományos tárgy, biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti a termodinamika és reakciókinetika törvényszerűségeit, folyamatait.	Termodinamika és reakciókinetika elmélete.	Teljesen önállóan	Törekszik a szakmai szabályok betartására, szaknyelv pontos és szakszerű használatára, pontos, logikusan gondolkozik. A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja. A hulladékokat szakszerűen kezeli. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy	Felhasználói szintű számítógépkezelés, Szövegszerkesztő és táblázatkezelő szoftver használata.
Ismerteti az elektromos vezetők csoportjait, az elektródfolyamatokat és az elektrolízis folyamatát.	Elektrokémiai alapismeretek.	Teljesen önállóan		Laboratóriumi eszközöket használja.
Ismerteti az atomok és molekulák felépítését.	Ismeri az általános kémia alapjait, a molekulák jellemzőit.	Teljesen önállóan		Az adatokat digitálisan is dokumentálja, prezentálja.
Ismerteti a halmazállapotokat és azok változásait.	Ismeri a halmazállapotok jellemzőit.	Teljesen önállóan		

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti az oldatok tulajdonságait, a kolloidoldatok jellemzőit.	Elsajátította az oldatokkal kapcsolatos kémiai ismereteket.	Teljesen önállóan	csoportfeladat esetén.	
Ismerteti a vizes oldatok jellemzőit.	Elsajátította a vízzel és a vizes oldatokkal kapcsolatos ismereteket.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a periódusos rendszer főcsoportjaira jellemző tulajdonságokat, egyes elemek élettani hatását.	Ismeri a periodikus rendszer elemeinek fizikai, kémiai és élettani hatását.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *Kémiai alapfogalmak, az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer Tudománytörténet*

- Mennyiségek, mértékegységek
- Az atomok felépítése, az elemi részecskék
- Az elektronszerkezet. Az atomok gerjesztett állapota
- Az elemek periódusos rendszere
- Az anyagmennyiség
- Kémiai képlet, kémiai egyenlet

2 *A molekulák szerkezete, kémiai kötések és kémiai reakciók*

- Elsőrendű kémiai kötéstípusok
- Másodrendű kémiai kötéstípusok Molekulák képződése
- Kölcsönhatás a molekulák között
- Kristályrács
- Molekulapolaritás

3 *Halmazállapotok, oldatok és kolloidok*

- Az anyagok halmazállapotai, az egyes halmazállapotok jellemzői
- Halmazállapot változások
- Elegyek és oldatok
- Oldatok összetevői
- Oldódás folyamata, az oldhatóság
- Az oldódást kísérő energiaváltozások
- A kolloid rendszer fogalma, legfontosabb általános tulajdonságai

4 *A víz és a vizes oldatok (elektrolitok, savak, bázisok), kémiai egyensúlyok*

- A víz tulajdonságai

- Elektrolitok
- Savak és bázisok
- Vizes oldatok kémhatásának meghatározása
- Elektrolitok, elektrolitos disszociáció
- Kémiai egyensúlyi állapotok

5 *Alkálifémek, alkáliföldfémek, szerepük a biológiai rendszerekben*

- Elhelyezkedésük a periódusos rendszerben
- Alkálifémek általános jellemzői
- Alkálifémek legfontosabb vegyületei és azok mindennapi felhasználása, élettani szerepük Alkáliföldfémek általános jellemzői
- Alkáliföldfémek legfontosabb vegyületei és azok mindennapi felhasználása, élettani szerepük

6 *Átmenetifémek, fémkomplexek, földfémek*

- Fémes anyagok jellemzői
- Átmeneti fémek általános tulajdonságai
- Átmeneti fémek felhasználása a hétköznapokban
- Komplexképzés
- Fémkomplexek a mindennapokban
- A földfémek általános jellemzői
- A bór és az alumínium szerepe, felhasználási területei a hétköznapokban
- A félfémek általános tulajdonságai
- A félfémek gyakorlati hasznosítása

7 *Nemfémes elemek*

- Nitrogén legfontosabb vegyületei és ezek felhasználása a gyakorlatban
- A foszfor fizikai és kémiai tulajdonságai
- A foszfor allotróp módosulatai és tulajdonságaik
- A foszfor előfordulása a természetben
- A foszfor legjelentősebb vegyületei
- A foszfor élettani jelentősége
- Az oxigén molekulaszerkezete, fizikai és kémiai jellemzői
- Az oxigén előfordulása, felhasználása Oxigén és ózon élettani szerepe
- Szabad oxigéngyökök és jelentőségük
- Kén fizikai és kémiai tulajdonságai
- Kén előfordulása és felhasználása
- Kén legfontosabb vegyületei
- A kén élettani hatásai

8 *Halogén elemek biológiai jelentősége*

- Halogénelemek fizikai és kémiai tulajdonságai
- A fluor, a klór, a bróm és a jód felhasználása a hétköznapokban
- A fluor, a klór, a bróm és a jód élettani hatása

9 *Kémiai termodinamika és Reakciókinetika*

- A termodinamika 3 főtétele
- A kémiai reakciók iránya, egyensúlyi állapot kialakulása Termodinamikai rendszerek típusai (izolált, zárt, nyitott)
- Reakcióhő fogalma

- Termodinamika és az ember - Hogyan fogyjunk le (termodinamikai magyarázat)
- A reakciók feltételei
- A reakció sebességét befolyásoló tényezők
- Megfordítható kémiai reakciók
- A reakciósebességet befolyásoló tényezők változásának hatása Katalizátor hatása
- Kémiai reakciók csoportosítása a reakcióban részt vevő anyagok szerint (egyesülés, bomlás, cserebomlás, helyettesítés)
- Kémiai reakciók csoportosítása a lejátszódó kémia folyamat szerint – redoxi és sav-bázis reakciók
- Kémiai reakciók csoportosítása a reakció termodinamikai jellege szerint

10 Az elektrokémia alapjai

- Az elektrokémia fogalma
- Mi az elektromos áram
- Első- és másodfajú vezetők
- Elektródok, elektródfolyamatok
- Elektrolízis
- Az elektrolízis gyakorlati alkalmazása

3.4.2 Szakmai fizikai és biofizikai alapok tantárgy 36/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók tisztában legyenek a képalkotó berendezések működésével, annak felépítésével. Ismerje a sugárvédelmi szabályokat, hogy azokat betartsa és betartassa.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Fizikus / Biofizikus / Fizika szakos tanár / Orvosi diagnosztikai analitikus Bsc

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Komplex természettudományos tárgy, biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Bemutatja az atomok szerkezetét, az elektromágnesesség alapjait.	Ismeri a főbb atomszerkezeti részeket, az izotópok fogalmát, az elektromágneses képi diagnosztika alapjait.	Instrukció alapján részben önállóan	Önmagára és környezetére figyelmes, szem előtt tartja a sugárvédelmi szempontokat.	

Ismerteti a röntgensugárzással működő készülékeket, és bemutatja a sugárvédelmi előírásokat.	Ismeri a röntgen képalkotás eszközeit, és a sugárvédelmi eszközöket, szabályokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti az ultrahang-diagnosztika fizikai alapjait.	Ismeri az ultrahangdiagnosztika fizikai alapjait.	Teljesen önállóan		
Ismerteti és jellemzi a fény tulajdonságait, elektromágneses jellemzőit.	Fénytani alapismeretek.	Teljesen önállóan		Adatok digitális rendszerekben történő dokumentálása, prezentációkészítő programok használata.

A tantárgy témakörei

1 Sugárfizika alapjai

- Az atom szerkezete
- Atommag
- Elektronhéj
- Az atommag szerkezete
- Nukleonok
- Izotóp
- A mag energiaállapota, stabilitás
- Természetes és mesterséges radioaktivitás
- Magsugárzások
- Bomlási törvény, felezési idő
- Az elektromágneses sugárzások
- Keletkezés
- Hullámhossz A röntgensugár fizikai tulajdonságai, kölcsönhatása az élő és élettelen anyaggal.

2 Röntgen képalkotó berendezések

- Röntgensugárzás alkalmazása a gyógyászatban
- Röntgensugárzást használó készülékek, és alkalmazásuk főbb indikációi Sugárvédelmi szabályok és alkalmazásuk, eszközrendszerek.

3 Ultrahang fizikai alapjai

- Ultrahang vizsgálatok feltételei:
- Ultrahang vizsgáló helység, ultrahang készülék
- Ultrahangdiagnosztikai alapok, az ultrahang kép keletkezése: Ultrahang fizikai jellemzői (frekvencia, terjedési sebesség, hullámhossz, intenzitás).

4 Fénytan alapjai, fényvisszaverődés, -elnyelés, -törés

- A fény jellemző tulajdonságai, a látható fény
- A fény, mint elektromágneses sugárzás – fénytörés
- A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényfelbontás

- A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényvisszaverődés A fény, mint elektromágneses sugárzás – fényelnyelés.

3.4.3 Egészségügyi informatika tantárgy 9/9 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók szerezzenek ismereteket és tapasztalatokat az egészségügyi dokumentáció kezelésével, az egészségügyi szoftverek alkalmazásával kapcsolatban.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások. Informatikus / Informatika tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Az egészségügyi dokumentációt az adatvédelmi szabályok betartásával kezeli.	Ismeri az egészségügyi dokumentáció részeit, a dokumentálás és adatvédelem szabályait.	Irányítással	Munkájára igényes, precíz, figyelmes.	Digitális források használata.
Munkája során medikai rendszerek alkalmazásában közreműködik.	Ismeri az egészségügyi informatikának a felhasználó szempontjából lényeges alapjait, a szakmai szoftverek típusait.	Irányítással		Medikai rendszerek használata.

A tantárgy témakörei

1 Egészségügyi informatikai alapok

- Az egészségügyi informatika tárgya
- Elektronikus egészségügyi dokumentáció részei

2 Adatvédelem

- Adatvédelem, adattovábbítás
- Az elektronikus levél küldésének szabályai

3 Informatika az egészségügyben

- Egészségügyi kódrendszerek
- Szoftverek az egészségügyben (orvosi, gazdasági, pénzügyi, személyügyi rendszerek)
- Egészségügyi Elektronikus Szolgáltatási Tér (EESZT) fogalma, moduljai E-recept
- Medikai rendszerek típusai
- Tetszőlegesen kiválasztott medikai rendszer alkalmazása

3.4.4 Egészségügyi terminológia tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Az alapvető orvosi latin nyelvi ismereteinek megszerzése, valamint a szakkifejezések helyes használata.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Ápoló Bsc / Mentőtiszt Bsc / Latin szakos tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Az emberi test felépítése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Megérti és ismerteti a latin szakkifejezéseket az emberi test részeinek megnevezésére, és egyes klinikumi, ápolástani szakkifejezéseket megért.	Ismeri a főbb anatómiai, ápolástani és klinikumi latin kifejezéseket.	Teljesen önállóan	Megfelelő minőségű szakmai kommunikációra törekszik a csapat tagjaival szemben.	
Szakmai tevékenysége során megfelelően alkalmazza a latin szakkifejezéseket.	Ismeri az orvosi latin szakkifejezéseket, a latin nyelv alapvető nyelvtani szabályait.	Teljesen önállóan		Digitális tananyagok használata.

A tantárgy témakörei

1 Az orvosi latin nyelv alapjai

- Az orvosi latin nyelv kialakulása és fejlődése
- A latin szavak írása és olvasása Írásjelek és helyesírás
- A kiejtés és hangsúly.

2 *Az emberi test részei, síkok, irányok*

- Az emberi test főbb részeinek latin megnevezése
- Anatómiai gyűjtőnevek
- Az emberi test fő síkjai és irányai
- A főnevek szótári alakja és neme
- A főnevek declinatiói Birtokos jelzős szerkezetek
- Minőségjelzős szerkezetek.

3 *Szervek, szervrendszerek*

- A mozgásrendszer anatómiai szakkifejezései
- A keringési rendszer anatómiai szakkifejezései
- A légzőrendszer anatómiai szakkifejezései
- Az emésztőrendszer anatómiai szakkifejezései
- A vizeletkiválasztó és elvezető rendszer anatómiai szakkifejezései
- A nemi szervek anatómiai szakkifejezései
- Az endokrin rendszer anatómiai szakkifejezései
- Az idegrendszer anatómiai szakkifejezései
- Az érzékszervek anatómiai szakkifejezései
- Melléknevek képzése főnevekből
- Az igék szótári alakja, főnevek képzése igékből.

4 *Kórtani és klinikumi elnevezések*

- A betegség, a betegség lefolyásának szakaszai - latin elnevezései
- A mozgásrendszer, keringési rendszer, légzőrendszer, emésztőrendszer, vizeleti rendszer betegségeinek gyakrabban előforduló szakkifejezései.

5 *Gyógyítással kapcsolatos kifejezések*

- Alapvető szakkifejezések: kórelőzmény, fizikális vizsgálat, tünet, tünetegyüttes, jelen állapot, kórisme, diagnózis, gyógykezelés A latin számnevek.

3.4.5 Egészségügyi jog és etika alapjai tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségügyi etika vonatkozásainak ismertetése a tanulókkal. A tantárgy felkészíti a tanulókat az alapvető egészségügyi jogszabályok megismerésére és betartására.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Betegjogi képviselő / Ápoló BSc / Ápoló MSc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek tantárgy

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Ismerteti az etikai alapfogalmakat, és alapelveket.	Ismeri az etika alapfogalmakat és alapelveket.	Teljesen önállóan	Munkája során a lehető legmagasabb	
Munkáját az etikai normák és az egészségügyi dolgozóktól elvárt viselkedési szabályok betartásával végzi.	Ismeri az egészségügyi szakdolgozó tevékenységével kapcsolatos etikai normákat, magatartási és kommunikációs szabályokat. Érti a beteglátogatásra vonatkozó általános elvárásokat.	Teljesen önállóan	etikai ismereteit használja fel.	Ápolók etikai kódexének keresése interneten.
Szakmai munkáját az alapvető jogi normák betartásával végzi.	Ismeri az egészségügyi örvény betegjogokkal, valamint az egészségügyi dolgozók jogaival kapcsolatos előírásait. Ismeri a betegjogok érvényesítésének lehetőségeit.	Teljesen önállóan	A munkáját mindig a jogi normák szem előtt tartásával végzi.	Digitális jogtár használata.
Érvényesíti a saját és a beteg jogait.	Ismeri a saját és a betegjogok érvényesítésének módját.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Alapfogalmak

- Erkölcs
- Moralitás
- Érték
- Norma
- Etika
- Bioetika

- Ápolásetika

2 *Az egészségügyi etika alapelvei Autonómia tisztelete "Ne árts" elve*

- Jótékonyság elve
- Igazságosság elve

3 *Szakmai etikai alapkövetelmények*

- Előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimitás, esélyegyenlőség biztosítása
- Az orvos - szakdolgozó - beteg közötti munkakapcsolat etikai normái A team munka alapjai, együttműködés az egészségügyi dolgozók között
- Személyiségi jogok, titoktartás, adatvédelem
- Tájékozott beleegyezés, az egészségügyi szakdolgozó kompetenciája a betegtájékoztatásban

4 *Egészségügyi etikett*

- Az egészségügyi dolgozó megjelenése, az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartás, viselkedés
- A beteglátogatás viselkedési szabályai
- Etikai kódex

5. Az egészségügyről szóló törvény
   - Céljai
   - Alapelvei
   - Szerkezete
6. A betegek jogai és kötelezettségei
   - A betegjogok és érvényesítése, betegjogi képviselő, szakmai szervezetek. A betegek kötelezettségei
7. Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei Az egészségügyi dolgozókra vonatkozó jogszabályok, és azok érvényesítése

3.4.6 Sejtbiológia tantárgy 36/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg a sejtnek, mint az élő szervezet alapegységének felépítését működését, az alapvető biológiai folyamatok alapjait. Ismerkedjen meg a sejtek vizsgálatára szolgáló eljárásokkal.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Általános orvos / Biológia szakos tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia, szerves és biokémia

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

Jellemzi a növényi és állati (humán) sejteket.	Ismeri a növényi és állati (humán) sejtek felépítése közötti azonosságokat, különbségeket.	Teljesen önállóan	Törekszik a szakmai szabályok betartására, szaknyelv pontos és szakszerű használatára, pontos, logikusan gondolkozik A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja. A hulladékokat szakszerűen kezeli.	
Felsorolja a sejtalkotókat, azok működését.	Ismeri a sejt organellumokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a sejt alapvető biológiai funkcióit.	Ismeri a sejtosztódás és a sejtpusztulás folyamatát.	Teljesen önállóan		Adatok digitális rendszerekben történő dokumentálása, prezentációkészítő programok használata.
Ismerteti a sejt különböző vizsgálómódszereit.	Ismeri, hogy milyen főbb módszerekkel lehet sejteket vizsgálni.	Teljesen önállóan	Érti a munkavédelmi szabályok jelentőségét. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportfeladat esetén.	

A tantárgy témakörei

1 *A sejt felépítése (prokarióta, eukarióta)*
- A prokarióta sejt felépítése, jellemzői
- Az eukarióta sejt felépítése jellemzői

2 *A növényi és az állati (humán) sejt összehasonlítása*
- Különbözőségek és azonosságok a növényi és állati (humán) sejtfelépítésében, működésében

3 *A sejtmembrán szerkezete, transzportfolyamatok*
- A foszfolipid kettősréteg felépítése
- A membránfehérjék
- A sejtmembrán fluiditása
- Transzportfolyamatok

4 *A sejtalkotók és szerepük a sejt életében*
- A citoplazmában elhelyezkedő sejtorganellumok és azok funkciója
- A sejtváz szerkezete

5 *A riboszómák szerkezete és működése, a génkifejeződés*
- A génexpresszió fogalma
- A génátíródás (transzkripció) folyamata, az mRNS szerepe
- A riboszómák szerkezete, a transzláció lépései

6 *A sejtciklus és a sejtosztódás (mitózis, meiózis)*
- A sejtciklus fogalma, fázisai

- A meiózis
- A mitózis

7. *A necrosis, A sejtpusztulás, Az apotozis*
8. *Mivel és hogyan vizsgálhatóak a sejtek*
   - A sejtalkotók centrifugális ülepítéssel történő elkülönítése (sejtfrakcionálás)
   - Fénymikroszkópia
   - Fáziskontraszt mikroszkópia
   - Elektronmikroszkópia
   - Citokémiai módszerek alapjai
9 *Évközi gyakorlat (sejtvizsgáló módszerek) szövettani laboratóriumban Szövettani laboratóriumban megismerkednek a tanulók:*
   - A centrifugákkal, a centrifugálással
   - A különböző mikroszkópokkal
   - Betekintést nyernek a citokémiai módszerekbe

3.5 Egészségügyi alapozó ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 298/270 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási területen belül a tanulók elmélyítik tudásukat az egészséges életvitel jellemzőivel, az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatban. Megismerkednek az egészséges emberi szervezet felépítésével és működésével. A tanulási terület megismerése során alapismereteket adunk át a laboratóriumi és az ápolói munka gyakorlati megvalósításához. Az ápolás történetén keresztül eljutunk a ma alkalmazott ápolási folyamatokhoz. A tanulók elsajátítják a betegmegfigyelés, állapotkövetés alapjait, képesek lesznek a szükségletek felmérésére, azok kielégítésére.

3.5.1 Emberi test és működése tantárgy 64/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az egészséges ember testi működésének alapjait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Biológus / Biológia szakos tanár / Általános orvos / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Bsc ápolói végzettség.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Komplex természettudományos tantárgy, biológia, emberi test felépítése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Bemutatja az emberi szervezet struktúráját, ismerteti az életműködések lényegét. Ez irányú tudását az alapozó tárgyak során alkalmazza.	Ismeri az emberi test felépítésének és működésének alapjait.	Teljesen önállóan	Tudását fejleszti, elhivatott munkája iránt.	Anatómiai oktatóprogramok, elektronikus tananyagok használata.
Felsorolja az emberi szervezet főbb részeit, és azok főbb funkcióit	Ismeri az emberi test felépítését és az egyes szervek főbb feladatait.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *Általános ismeretek*
- Szervek, szervrendszerek fogalma, felépítése

2 *Szervrendszerenkénti felépítési és működési ismeretek*
- A mozgásrendszer felépítésének alapjai
- A keringési rendszer feladata, felépítésének, működésének alapjai A légzőrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai
- Az emésztőrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai
- A vizeleti rendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai
- A nemi szervek feladata, felépítése
- Az idegrendszer feladata, felépítésének és működésének alapjai
- A belső elválasztású mirigyek

3.5.2 Alapvető higiénés rendszabályok tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók szerezzenek ismereteket a nosocomialis infekciók kialakulásáról, az infekciókontroll ápolói feladatairól.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kórházhigiénikus / Bsc ápoló / Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel) / egészségügyi szakoktató (ápolói alapvégzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészséges ember és környezete, Az ápolás és gondozás alapjai.

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Munkája során az előírásoknak megfelelően alkalmazza az egyéni védőeszközöket.	Tisztában van az egyéni védőeszközök fogalmával, fajtáival, használatuk szabályaival.	Teljesen önállóan	Magára nézve kötelezőnek érzi a munka-, tűz-, bal-	
Megfelelően alkalmazza a higiénés protokollokat.	Ismeri a mikroorganizmusok típusait, a fertőzések, járványok létrejöttének alapjait. Tisztában van a nosocomialis fertőzések fogalmával, kialakulásának megelőzésével. Ismeri a fertőtlenítő szereket és eljárásokat.	Teljesen önállóan	esetvédelmi és higiénés szabályok betartását.	Szakmai oldalak felkeresése, oktatóvideók alkalmazása a fertőtlenítés, higiénés kézfertőtlenítés témakörében.
Az eszközöket előkészíti sterilizálásra, a steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Ismeri a sterilizálás fogalmát, formáit, az eszközök előkészítését sterilizálásra, valamint a steril anyagok kezelését, tárolását.	Teljesen önállóan		Sterilizáló berendezések használatának megtekintése.
Részt vesz a fertőző betegek elkülönítésében.	Ismeri a fertőző betegek elkülönítésére és ápolására vonatkozó alapvető előírásokat, higiénés és munkavédelmi szabályokat.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

1 *Infekció - nosocomiális infekció*

- A kórokozók csoportosítása, főbb jellemzői
- A fertőzés fogalma
- A járványfolyamat mozgató erői
- A fertőzés terjedési módjai gyakoriság és kiterjedés szerint
- A fertőző betegség és szakaszai
- A fertőző betegségek előfordulási módjai
- Járványügyi teendők
- Bejelentési kötelezettség
- A fertőző betegek elkülönítése
- A fertőző betegségek megelőzése
- Nosocomialis infekció fogalma, leggyakoribb formái
- Infekciókontroll

2 *Egyéni védőeszközök használata Munkaruha, védőruha*

- Egyéni védőeszköz fogalma, használatának jellemzői
- Az egészségügyben használt egyéni védőeszközök típusai, jellemzői
- Egyéni védőeszközök használatának gyakorlása

3 *Fertőtlenítés, sterilizálás alapjai, steril anyagok kezelése*

- A fertőtlenítés fogalma
- A fertőtlenítő eljárások hatékonyságát befolyásoló tényezők Fizikai, kémiai fertőtlenítő eljárások, fertőtlenítés gázzal
- A gyakoribb fertőtlenítőszer hatóanyagok és készítmények
- A fertőtlenítőszerek alkalmazása
- Kombinált fertőtlenítő eljárások: fertőtlenítő mosás, mosogatás, takarítás
- Higiénés kézfertőtlenítés, fertőtlenítő kézmosás
- Fertőző beteg elkülönítésének és ápolásának alapvető szabályai
- Folyamatos és záró fertőtlenítés
- A sterilizálás alapfogalmai
- A sterilizálás gyakorlata: előkészítés, fertőtlenítés, tisztítás, eszközök átvizsgálása, karbantartása, csomagolás
- A sterilizáló eljárások alapjai
- Steril anyagok szállítása, tártolása
- A sterilitás ellenőrzése

4 *Hulladékkezelés*

- A hulladék fogalma, a hulladékok csoportosítása (a keletkezés forrása szerint, halmazállapot szerint, környezetre gyakorolt hatás szerint)
- A hulladékok környezeti hatásai
- A települési hulladékok gyűjtése, elszállítása, ártalmatlanítása
- A szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás
- Az egészségügyben keletkező hulladékok fajtái

3.5.3 Általános ápolástan és gondozástan tantárgy 90/90 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók szerezzék meg az egészséges és a beteg ember gondozásához, ápolásához szükséges elméleti és gyakorlati alapokat. Fejlődjön problémaérzékenységük, felelősségérzetük, empátiás készségük, törekedjenek a precíz munkavégzésre. Sajátítsák el az intramusculáris injekciózást, kanülbehelyezést, bólus gyógyszerbejuttatást (fájdalomcsillapítók, hányáscsillapítók, antikoagulánsok, diuretikumok, kortikoszteroidok, fiziológiás oldatok, heparinos fiziológiás oldatok és 14 éves kor felett glukóz).

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló/Egészségügyi szaktanár/tanár (Bsc ápolói előképzettséggel)/Egészségügyi szakoktató (ápolói alapképzettséget követően): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test működésének alapjai, ágazati alapozó képzés

A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Segédkezik a betegek vizsgálatánál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolói feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében.	Ismeri a kórképekhez kapcsolódó főbb alapápolási feladatokat.	Teljesen önállóan	Nyitott, az egészséges, a beteg ember életét befolyásoló tényezők megfelelő módon való befolyásolására. Támogatja az előítélet mentes viselkedést munkatársai és a gondozottak körében	Digitális mérőeszközöket használ a munkája során.
Biztosítja az egyén komfortját különböző életszakaszokban, élethelyzetekben.	Ismeri az egyén komfortját biztosító tényezőket.	Instrukció alapján részben önállóan		

Elvégzi a perifériás rövid kanül behelyezését, gondozását, eltávolítását, valamint intramusculáris injekciót ad. Elvégzi a gyógyszer beadást, az előírásoknak megfelelően. (fájdalomcsillapító, hányáscsillapító, antikoaguláns, diuretikumo, kortikoszteroid, fiziológiás oldat, heparinos fiziológiás oldat és 14 éves kor felett glukóz esetén).	Ismeri a perifériás vénakanül, az injekciózás, a gyógyszerelési beavatkozások eszközeit, azok használatát, előkészítésük menetét, és a beavatkozást követő ápolói teendőket.	Instrukció alapján részben önállóan		
Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében.	Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit.	Teljesen önállóan		
Biztosítja a kórterem rendjét, biztonságos, nyugodt környezetet alakít ki.	Ismeri a betegosztály felépítését és működését. Ismeri a kórterem és a vizsgáló felszerelését, a berendezések fertőtlenítését, a szennyes és tiszta textília kezelését.	Teljesen önállóan		Prezentáció készítése.
Segédkezik a vizitek előkészítésében, és diagnosztikus eljárások kapcsán.	Ismeri a vizit és konzílium fogalmát, a vizit előkészítésével kapcsolatos ápolói feladatokat. Ismeri a diagnosztikus beavatkozások során az asszisztensi feladatokat.	Irányítással		Előkészíti az elektronikus dokumentáció áttekintéséhez szükséges eszközöket a vizit során, kinyomtatja a szükséges tartalmakat

A beteg általános megtekintése során felismeri a főbb kóros eltéréseket, észleli a beteg magatartásának, tudatállapotának változásait, a jellegzetes fájdalmakat.	Ismeri a testalkat, testtájékok, járás, a kültakaró, a tudat, a magatartás és a fájdalom megfigyelésének szempontjait, a kóros eltéréseket, a kóros eltérések szakkifejezéseit.	Instrukció alapján részben önállóan		
Felsorolja a testváladékok típusait, és a mintavételek általános szabályait, részt vesz a minták laboratóriumba juttatásában.	Ismeri a testváladék mintavételének általános alapjait, és a CVK-ból történő vérvétel kivitelezésének protokollját. Tisztában van a váladékfelfogó eszközök használatával, tisztításuk és fertőtlenítésük módjával. Ismeri a vizsgálati minta tárolásának, szállításának szabályait.	Teljesen önállóan		
Részt vesz a terminális állapotú beteg alapápolásában, a halott körüli teendők ellátásában.	Ismeri a haldoklás szakaszait, a haldokló és terminális állapotban lévő beteg ápolását. Ismeri a halott körüli teendőket, a család támogatásának szempontjait.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

1 Diagnosztikai alapismeretek

- Diagnosztikai alapfogalmak: Anamnézis, auto-, hetero anamnézis, az anamnézis főbb elemei, objektív tünet, szubjektív panasz, tünet, tünet együttes
- Labordiagnosztikai ismeretek: A beteg előkészítés szempontjai különböző laborvizsgálatoknál. Vérvétel gyakorlata zárt vérvételi rendszer alkalmazásával, aktív-, passzív biztonsági rendszerek. Hiba lehetőségek és azok megelőzése vérvételnél. Testváladékok mintavételi technikái, szabályai. Point Of Care Testing (betegágy melletti labordiagnosztika) fogalma, célja, módszerei, jelentősége a betegellátásban. Betegágy melletti vércukor és vizelet meghatározás kivitelezése

- Radiológiai diagnosztikai ismeretek: A Rtg, CT, MR, PET, SPECT, Doppler UH, UH vizsgáló modalitások jellemzői, indikációi, kontraindikációi, biztonsági specialitásai, A beteg előkészítésének és vizsgálat utáni megfigyelésének szempontjai

2 *A gondozás fogalma, célja és formái*

- Az ember és környezete
- Az ember, mint biopszicho-szociális lény
- Az egészség fogalma, értelmezése (WHO
- Az egészséges életmód, életvitel összetevői
- A prevenció fogalma, szintjei
- A gondozás fogalma, célja és formái, a gondozó jellemzői
- A gondozás és nevelés egysége
- Gondozói hálózat
- Gondozás, fejlődés életkoronként
- Akadályozott ember gondozása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3 *A betegellátó osztály és működése*

- A kórterem felszerelése
- A vizsgáló, kezelő felszerelése
- Higiénés követelmények a betegosztályon: takarítás, fertőtlenítés, tiszta és szennyes textília kezelése, hulladékkezelés
- A beteg távozása, áthelyezés más osztályra
- A kórházi házirend
- Látogatás szabályai
- Vizit, konzílium ápolói feladatai
- A betegosztályok munkarendje

4 *A betegmegfigyelés alapjai*

- Alapfogalmak: panasz, tünet, szindróma, kardinális tünetek
- A beteg általános megtekintése, a testalkat, járás, arckifejezés, beszéd megfigyelése
- Testtájak megfigyelése: fej, nyak, mellkas, has, végtagok A bőr és bőrfüggelékek megfigyelése
- Érzékszervek megfigyelése: a látás, hallás megfigyelése
- A fekvés megfigyelése
- A fájdalomra utaló jelek, jellegzetes fájdalmak felismerése
- A tudat, a magatartás megfigyelése betegmegfigyelő monitor mérési lehetőségei
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

5 *Testváladékok megfigyelése és kezelése*

- Vérvétel elméleti alapjai és kivitelezése
- Vérvétel CVK-ból
- A testváladék mintavétel általános alapjai, minta típusok (széklet vizelet, hányadék, köpet, sebtorok-orr-fül-szemváladék)
- A laboratóriumi minták kezelésének, tárolásának, szállításának szabályai
- Asszisztálás punkciók, biopsziák, spirometria során A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

6 *Általános ápolási beavatkozások Alapápolási feladatok szükségletek szerint*

- Perifériás rövid kanül behelyezése, gondozása, eltávolítása

- Intramusculáris injekció kivitelezése
- Beteg előkészítés
- Beadás kivitelezése ventrogluteális régióba, vastus lateralisba és rectus femorisba.
- Inkontinens beteg ellátása, ennek non-invazív eszközei és alkalmazásuk (váladék felfogó eszközök).
- Hólyagkondícionálás
- Gyógyszerelés eszközei, előkészítése és kivitelezése, beavatkozás dokumentálása
- Asszisztálási feladatok diagnosztikus beavatkozások során (képalkotó diagnosztika, labordiagnosztika)
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

7 *Haldoklás, halál, gyász*

- A haldoklási folyamat szakaszai
- A terminális állapot fogalma
- A haldokló beteg ápolási igényei
- A halál klinikai és biológiai jelei
- A halott körüli teendők
- A család támogatása, a gyász

3.5.4 Gyógyszertani alapismeretek tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg a különböző gyógyszerformák és bejuttatási módok fontosabb jellemzőit, azok esetleges indikációit, kontraindikációit. Képessé váljanak szabályos és felelősségteljes kompetencia szintű gyógyszerelés kivitelezésére, az esetleges interakciók, szövődmények megelőzésére, felismerésére. Ismerjék meg az infúziós oldatokat és azok típusait, az oxigén és inhalációs terápia elméleti alapjait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos / Gyógyszerész / Kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Matematika, biokémia, biofizika, egészségügyi jog, Anatómia, élettan, ápolástan

A képzés órakeretének legalább 40%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Enterális és parenterális gyógyszerelést végez	Ismeri a gyógyszerelés szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan	Precizitás, pontosság, felelősségtudat,	Medikai gyógyszerelő programokat használ.

Oxigén és inhalációs terápiát végez alacsony áramlású rendszerekkel	Ismeri az oxigén és inhalációs terápia gyakorlatát, és az alacsony nyomású rendszereket.	Instrukció alapján részben önállóan	logikus gondolkodás, megfigyelőképesség, felismerő képesség, szabálykövetés.	
Előkészít infúziós terápiához, segédkezik a kivitelezésben, és infúziós palackot cserél.	Ismeri az infúziók típusait és adagolásuk szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		Infúzió adagoláshoz kapcsolódó számításokat végez digitális eszközökön.
Gyógyszer interakciókat felismer és jelent.	Ismeri a leggyakoribb gyógyszer interakciók tünetet, azok ellátásának kompetenciáit.	Teljesen önállóan		
Felismeri az invazív beavatkozások szövődményeit.	Ismeri az invazív beavatkozások helyi és általános szövődményeit.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Gyógyszertani alapfogalmak

- A farmakológia, tárgya, célja, tudomány ágai, főbb területei
- Farmakodinámia fogalma, jellemzői
- Farmakokinetika fogalma, fázisa és az egyes fázisok jellemzői
- Felezési idő, biológiai hasznosulás, terápiás dózis, toxicus dózis
- A gyógyszerabúzus fogalma, leggyakoribb formái, jellemzői, megelőzési lehetőségek Törzskönyvezett gyári készítmény, kémiai-, generikus-, gyári név fogalma
- ATC rendszer fogalma, lényege
- Magisztrális készítmény, Fo-No készítmény fogalma A beteg gyógyszerszedési compliance lényege és jelentősége

2 Gyógyszerbejuttatási módok

- Gyógyszerformák áttekintő ismétlése
- A per os gyógyszerelés fogalma, javallatai, ellenjavallati Per os gyógyszerelés (kiadagolás, beadás) gyakorlata
- A parenterális gyógyszer bejuttatás formái, előnyei, javallatai
- Az inhalációs terápia formái, előnyei, javallatai
- Az oxigén terápia célja, javallatai, kompetenciái
- Oxigénvételi formák (palack, központi oxigén rendszer, oxigén fejlesztő)
- Az oxigén adagolás eszközei (reduktor)

- Az oxigén bejuttatás eszköze (orrkanül, egyszerű arcmaszk, reservoáros arcmaszk, Venturi maszk, aeroszol maszk, T-szár, Hi-flow rendszerek), az egyes bejuttatási eszközök alkalmazásának javallatai, ellenjavallata
- Az oxigénterápia gyakorlata, algoritmusa
- Az oxigénterápia hatékonyságának követése
- Az inhalációs terápia fogalma, célja, az inhalációs terápia főbb gyógyszercsoportjai
- Az inhalációs terápiás eszközök (kézi adagolók -MDI, DPI, nebulizátorok, köd porlasztók, UH porlasztók, JET porlasztók) főbb jellemzői, alkalmazásának javallatai, ellenjavallatai
- Az inhalációs terápia algoritmusa, gyakorlata, hatékonyságának követése
- Az oxigén- és inhalációs biztonsági és higiénés szabályai
- Az injekciózás fogalma, formái
- Az injekciós készítmények felszívása, injekciós oldatok elkészítése
- Az egyes bejuttatások helyei, kimérési technikái, a bejuttatás algoritmusa, szabályai
- Az injekciós terápia biztonsági és higiénés szabályai
- Az injekciós szövődmények és megelőzésük
- Az inzulin beadás szabályai, inzulin adagok kiszámítása
- Alacsony molekulatömegű heparin készítmények beadásának szabályai, előre kiszerelt készítmények beadási technikája, adagok kiszámítása nagydózisú kiszerelés esetén
- Az injekciózás gyakorlata (subcutan és intramusculáris injekciózás, segédkezés intravénás injekciózásnál)
- Az infúziós terápia fogalma, formái, lehetséges bejuttatási módok, azok jellemzői,
- Az infúziós szerelékek jellemzői (mikro-, makro cseppes szerelék, cseppszám faktor fogalma) Az infúziós terápia során alkalmazható egyéb eszközök és jellemzőik (intravascularis kanülök, összekötők, tűmentes csatlakozók, csatlakozók, infúzióadagoló készülékek)
- Az infúziós oldatok adagolásának számítási képletei
- Perifériás rövid kanülök jellemzői (nyitott, zárt kanül, aktív-passzív biztonsági rendszerű kanül, biokompatibilitás)
- A kanülök alkalmazásának indikációi, kontraindikációi, a behelyezés algoritmusa
- Az intravasalis érkatéterek kezelésének, gondozásának és gyógyszer bejuttatásának szabályai, kanülök bemosásának, lezárásának szabályai
- Az infúziós terápia követése, megfigyelési szempontok, vizuális infúziós phlebitis score alkalmazása
- Az infúziós terápia szövődményei és azok megelőzésének szempontjai, teendők szövődmények esetén
- Az infúzió összeállításának algoritmusa, gyakorlata
- Az perifériás vénakanülálás és az infúziós terápia kivitelezésének algoritmusa, gyakorlata A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3 *Gyógyszerinterakciók és ellátásuk*

- Főbb gyógyszercsoportok (fájdalomcsillapító, hányáscsillapító, antikoaguláns, diuretikum, kortikoszteroid) és lehetséges legjellemzőbb mellékhatásaik és megfigyelése
- A gyógyszerelés tényezői
- A gyógyszer interakció fogalma, lényege, elősegítő tényezői A szervezet és a gyógyszerek kölcsönhatásai:
    - receptor-elmélet, dózis hatás, fogalma, lényege – szinergizmus, antagonizmus fogalma, jellemzői
    - antagonisták, kompetitiv antagonisták fogalma

- A gyógyszer mellékhatás kialakulása, jellemzői, mellékhatásra utaló tünetek
- Az allergiás reakciók fogalma, formái, azok jellemzői
- Allergiás reakcióra utaló tünetek
- Teendők gyógyszer allergia esetén

4 *A gyógyszerelés szabályai*

- A gyógyszer rendelés jogi, minőségirányítási szabályai, kompetenciái
- A gyógyszer elrendelésének formái (azonnali, egyszeri, folyamatos, szükség szerinti) Gyógyszerelés elrendelésének szabályai speciális esetekben (szóban vagy telefonon történt elrendelés)
- A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata az alap és járóbeteg ellátásban
- A gyógyszerrendelés szabályai, gyakorlata a fekvőbeteg ellátásban
- A gyógyszerek tárolásának szabályai, specialitásai
- A kábítószerekkel való gyógyszerelés szabályai
- A gyógyszerelés 3-as, 5-ös, 9-es szabályai
- A gyógyszer helyettesítés szabályai
- Lejárt gyógyszerekkel történő feladatok szabályai
- A gyógyszerelés dokumentálásának szabályai
- A gyógyszer interakciók, gyógyszer tévesztés esetén követendő szabályok
- A gyógyszereléshez kapcsolódó betegoktatás szempontjai, szabályai

5 *Gyógyszerelő rendszerek*

- A gyógyszerrendelés és vényírás gyakorlata
- A vényírás nyelvezete, az egyes kifejezések értelmezése
- Gyógyszerelrendelő, vényíró rendszerek az alapellátásban
- Az EESZT funkciói a gyógyszer felírásban, kiváltásban és követésben
- A gyógyszer elrendelés szabályai a fekvőbeteg ellátásban
- Gyógyszerelrendelő rendszerek a fekvőbeteg ellátás medikai programjaiban
- Kórházi gyógyszerelő rendszerek (Unit dose) alkalmazásának lényege, hatékonysága, gyógyszerelés biztonsági tényezői.

3.5.5 Kommunikáció tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Az egészségügyi szakmák gyakorlásához szükséges kommunikációs képességek fejlesztése

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pedagógia tanár / Pszichológus (kommunikáció, konfliktuskezelés) / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló Msc / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Magyar nyelv

Történelem

Az emberi test és működése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Hiteles kommunikációt folytat betegekkel, hozzátartozókkal, munkatársakkal.	Ismeri a kommunikáció jellemzőit, a hiteles kommunikáció feltételeit, a kommunikációs zavarokat. Tisztában van a beteggel, családtagokkal, munkatársakkal történő kommunikáció szempontjaival.	Teljesen önállóan	Fontosnak érzi a beteg meghallgatását. A betegekkel, hozzátartozókkal történő kommunikáció során nem lépi túl a hatáskörét.	
Speciális kommunikációt folytat, segítő kommunikációs technikákat alkalmaz.	Ismeri a kommunikáció módját látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel. Ismeri a segítő beszélgetés alapjait.	Teljesen önállóan		Digitális kommunikációs lehetőségek hallás-, látássérültek esetében. A kommunikáció sajátosságait bemutató videók.
Hatékony konfliktuskezelési technikákat alkalmaz.	Ismeri a konfliktusok típusait, a konfliktuskezelés módjait.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Kommunikációs zavarok

- Kóros kommunikáció
- A nyelvi szocializáció hiányosságai
- Szégyenlősség, gátlásosság
- Kommunikációs gátak és közléssorompók

2 Egészségügyi szakmai kommunikáció

- Az egészségügyi dolgozók közötti kommunikáció
- Az egészségügyi dolgozó és a beteg közötti kommunikáció
- A kapcsolatfelvétel, bemutatkozás jelentősége, általános szabályai
- Kapcsolatteremtés és fenntartás egészséges és beteg gyermekkel, a gyermekek sajátos kommunikációs formái

- Kommunikáció hozzátartozóval
- Kommunikáció idős beteggel, az idős kor kommunikációs jellemzői, kommunikációs nehézségek
- Kommunikáció eltérő kultúrából érkező beteg esetén
- Kommunikáció zaklatott beteggel, indulatos beteggel
- A telefonos kommunikáció szabályai az egészségügyben

3 Speciális kommunikáció

- Speciális kommunikáció beszéd-, hallás-, látássérültekkel
- Kommunikációs korlátok leküzdése autizmus spektrumzavar esetén
- Infokommunikációs akadálymentesítés
- A segítő beszélgetés
- Esettanulmányok

4 Konfliktuskezelés

- Konfliktus fogalma Konfliktusok típusai
- Konfliktuskezelési stratégiák: elkerülő, versengő, együttműködő, kompromisszumkereső, alkalmazkodó
- A konfliktushelyzetek megelőzése és feloldása hatékony kommunikáció segítségével

3.5.6 Általános laboratóriumi alapismeretek tantárgy 36/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az alapvető laboratóriumi munkafolyamatokat, Tevékenységük során az elsajátított elméleti ismereteiket képesek legyenek a laboratóriumi gyakorlatban hasznosítani. Tanulják meg milyen minőségbiztosítási feladatokat és munkavédelmi szabályokat kell a laboratóriumokban alkalmazni. Legyenek tisztában a környezetvédelmi előírásokkal.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus / egészségügyi szakoktató szakirányú végzettséggel / szövettani szakasszisztens minimálisan 5 év gyakorlattal / klinikai kémiai laboratóriumi szakasszisztens minimálisan 5 év gyakorlattal

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test felépítése, kórházi aszepszis, Munka-balesetvédelem, betegbiztonság

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Tömeget és térfogatot mér a labora-	Ismeri a laboratóriumi tömeg- és térfogatmérő eszközöket.	Instrukció alapján részben önállóan	Törekszik a szakmai szabályok betartására, pontos,	Az adatok feldolgozását és megjelenítését digitálisan is elvégzi.

tóriumban használt mérőeszközökkel.			logikusan gondolkozik, szabályokat betartja.	
Oldatokat készít.	Elsajátította a kapcsolódó matematikai és kémiai ismereteket.	Instrukció alapján részben önállóan	Feladatait pontosan, precízen, az utasításoknak megfelelően, fegyelmezetten látja el	Digitális laboratóriumi eszközök használata.
Elvégzi az alapvető anyagtisztítási és anyagszétválasztási műveleteket.	Ismeri az anyagok szétválasztására és szűrésére használt eszközöket.	Irányítással		Internetes információforrások keresése és használata.
Munka- és környezetvédelmi előírásokat, szabályokat alkalmaz.	Ismeri a biztonságtechnikai előírásokat.	Instrukció alapján részben önállóan	A használt eszközöket, berendezéseket és a munkaterületet tisztán és rendezetten tartja. A hulladékokat szakszerűen kezeli. Érti a munkavédelmi szabályok jelentőségét. Felelős és igényes munkát végez egyéni, páros vagy csoportfeladat esetén.	

A tantárgy témakörei

1 A laboratóriumi munka eszközei

- A laboratóriumokban használt üveg fém és műanyag eszközök

2 Tömeg- és térfogatmérés a laboratóriumban

- Tömegmérés eszközei - a mérlegek típusai, jellemzői
- Folyadékok térfogatmérésére használt eszközök típusai, tulajdonságai.
- Használatuk szabályai

3 Matematikai számítások a laboratóriumban

- Elegyek és oldatok százalékos összetételével kapcsolatos számítások
- Oldatok koncentrációjával kapcsolatos számítások
- Normál oldat számítása

4 Oldatkészítés, oldatkoncentráció

- Az oldódás folyamata
- Az oldatkészítés alapvető szabályai
- Százalékos összetétel és típusai
- Oldatkoncentráció és típusai
- Normál oldat
- Hígítás, töményítése

5 *Laboratóriumi alapműveletek: anyagok tisztítása és szétválasztása*
- Szűrés
- Bepárlás
- Ülepítés
- Extrakció (kioldás)
- Centrifugálás
- Dekantálás (szilárd anyagok oldódási különbségén alapuló szétválasztása)
- Többfázisú elegyek szétválasztása
- Egyszerű és frakcionált desztillálás

6 *Laboratóriumi vegyszerek és tárolásuk*
- Laboratóriumban használt szervetlen vegyszerek
- Laboratóriumban használt szerves vegyszerek
- A vegyszerek szabályszerű tárolása

7 *Biztonságtechnika a laboratóriumban*
- Az emberre és környezetre veszélyes anyagok kezelése tárolása
- Használt veszélyes anyagok kezelése
- Munka a biológia anyagokkal

8 *Évközi orientációs gyakorlat szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumban*
- Látogatás szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumokba.
- Tájékozódás a munkakörnyezetről, az egyes területeken zajló munkáról, munkafolyamatokról

9 *Informatika a laboratóriumban*
- A szövettani és klinikai kémiai laboratóriumban használatos informatikai eszközök alkalmazási területe.

10 *Minőségbiztosítás a laboratóriumban*
- Minőség fogalma
- Minőségbiztosítás fogalma
- Minőségbiztosítás módszerei (minőségellenőrzés, minőségirányítás)
- Minőségbiztosítási szabványok

3.5.7 Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia tantárgy 54/54 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló ismerje meg az akadályozott ember gondozásával kapcsolatos alapvető fogalmakat és gondozási feladatokat. A tantárgy során a tanulók megismerkednek a re/habilitációt érintő legfontosabb fogalmakkal, meghatározásokkal. Továbbá elsajátítják a fizioterápia alapjait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Bsc ápoló / Gyógytornász Bsc / Gyógypedagógus

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi terminológia, Szakmai kémiai és biokémiai alapok, Szakmai fizikai és biofizikai alapok, Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Pszichológia alapjai, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana.

A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
A rehabilitációs alapfogalmakat helyesen értelmezi, és ennek megfelelően cselekszik	Ismeri a rehabilitáció alapfogalmait.	Teljesen önállóan	Mindennapi élete és munkája során empatikusan és diszkrimináció mentesen cselekszik, erre ösztönzi környezetét. Elkötelezett a morális akadálymentesítés és az integráció eszméjével, - munkája során önkritikus önmagával szemben.	A betegségek és fogyatékosságok nemzetközi osztályozásának rendszerét az informatikai rendszeren keresztül tanulmányozza.
A komplex rehabilitáció rendszerében az akadályozott emberek fejlesztését végzi.	Ismeri az átfogó rehabilitációs rendszer működését.	Instrukció alapján részben önállóan		Internet alapú szakmai anyagokat olvas.
Kiválasztja a megfelelő segédeszközöket.	Áttekintéssel rendelkezik a segédeszközök alkalmazására és beszerzésére vonatkozólag.	Instrukció alapján részben önállóan		Internet segítségével segédeszköz forgalmazó cégeket keres.
A különböző típusú akadályozottságokkal élő kliensekkel megfelelően kommunikál.	Ismeri a sajátos ellátású igényű kliensek segítésének, kommunikációjának technikáit.	Teljesen önállóan		Tájékoztató, oktató jellegű filmeket keres az internet segítségével.
Feladatokat végez az akadályozott emberek sajátos szükségleteinek kielégítésénél.	Tisztában van a különböző akadályozottságok jellegzetes megjelenési formáival.	Instrukció alapján részben önállóan		Oktatófilmek keresése az interneten.
Alkalmazza az akadálymentes környezet lehetőségei gondozási tevékenysége folyamatában.	Ismeri az akadálymentes környezet kialakításának főbb szempontjait.	Instrukció alapján részben önállóan		Akadálymentes környezet kialakításával kapcsolatos filmek keresése az interneten.
A fizioterápia területén tanult fogalmakat helyesen értelmezi.	Ismeri a fizioterápia alapfogalmait.	Teljesen önállóan		

Felsorolja a fizioterápiás eljárások főbb csoportjait, és azok legfőbb alkalmazási köreit.	Ismeri a fizioterápiás eljárások főbb csoportjait és azok alkalmazási köreit.	Teljesen önállóan		
Gyógyszer nélküli fájdalomcsillapító eljárásokat alkalmaz.	Ismeri a fájdalom alapjait, jellemzőit, a fájdalom felmérését és a felméréshez kapcsolódó dokumentációs rendszert Tisztában van a fájdalomcsillapítás lehetőségeivel. Ismeri a nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás módjait.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 A rehabilitáció alapfogalmai

- A re/habilitációs tevékenység fogalma, tartalma
- A betegségek és fogyatékosságok nemzetközi osztályozása (BNO) A tevékenység akadályozottsága, a részvétel korlátozottsága, az FNO kódrendszer gyakorlati jelentősége
- Az akadályozottságok formái, tipológiák (orvosi rehabilitáció, gyógypedagógia)
- Különböző akadályozottságok, és rehabilitációjuk főbb sarokpontjai
- A re/habilitációs team és szerepe
- A rehabilitációs szakemberek főbb tevékenységei, kompetenciái, képzési sajátosságaik
- A rehabilitációt akadályozó és támogató tényezők
- Támogató tényezők: empátia, önrehabilitációs akarat, együttműködés, érdekvédelem, ismeretterjesztés, felvilágosítás, jó szociális körülmények
- Akadályozó tényezők: az izoláció, a vikitmizáció, stigmatizáció, álrehabilitáció, rossz életkörülmények, az önrehabilitációs akarat hiánya

2 Az akadályozott ember sajátos ellátási igényei, szükségletei

- Az akadályozottság lelki vonatkozásai
- A felnőttkori akadályozottságok lelki vonatkozásai (betegség, akadályozottság elfogadásának folyamata,)
- Sérülésspecifikus pszichológiai következmények:
- Kommunikációjukban (hang-, beszéd- és nyelvi zavarban) akadályozott személyek
- Mozgásképességükben akadályozott személyek
- Látássérült személyek
- Hallássérült személyek
- Értelmileg akadályozott személyek

3 Komplex, átfogó akadálymentesítés

- Akadálymentesség meghatározása Az akadályok főbb formái
- Egyetemes tervezés filozófiája

4 A komplex (átfogó) rehabilitáció rendszere

- A rehabilitáció komplexitása, - jellemzői meghatározói
- A rehabilitáció intézményrendszere, főbb feladataik
- Az orvosi rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, és módszerei
- A pszichológiai rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, és módszerei
- Az oktatási, nevelési rehabilitáció célja, feladata, és eszközrendszere, módszerei
- A foglalkozási rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, módszerei
- A szociális rehabilitáció célja, feladata, eszközrendszere, módszerei
- A lakóközösségi rehabilitáció elmélete, hazai vonatkozásai
- Az Önálló Életvitel Mozgalmak és az új paradigmák
- Az életminőség jelentősége
- A civil szervezetek szerepe a rehabilitációban, az akadályozott emberek érdekvédelmi szervezetei
- Aktivizáló/rehabilitációs szemléletű gondozási feladatok

5 *A rehabilitációt támogató eszközök*

- Test távoli és test közeli segédeszközök
- A mobilitás segédeszközei
- Az önellátás segédeszközei
- A kommunikáció és az információ eszközei
- Kényelmi eszközök

6 *Akadályozottságok az orvosi rehabilitációban Az orvosi rehabilitáció tipológiája szerint felosztás területei:*

- Speciális funkciózavarok (pl.: spaszticitás, inkontinencia)
- Pszichológiai problémák (pl.: viselkedés zavarok)
- Tartós akadályozottságot okozó állapotok (pl.: stroke)
- Az életkorral összefüggő akadályozottságok (pl.: cerebral paresis)

7 *Fizioterápiáról általában*

- A fizioterápia fogalma és felosztása a bevitt energia szerint, feladata. A fájdalomcsillapítás nem gyógyszeres formáinak, jellemzői, indikációi-kontraindikációi, alkalmazásának algoritmusai (pozíciós terápia, felszíni kezelés, hideg-meleg terápiás alkalmazások, masszázs, fizioterápia, hydroterápia, TENS, alternatív medicina módszerei).

8 *Fizioterápiás alapok*

- Hidroterápia, Balneoterápia, Mechanoterápia, Klímaterápia
- Inhalációs kezelések
- Mágneses és elektroterápia, Fototerápia, Termoterápia fogalma
- Legfőbb alkalmazási területeik

3.6 Társadalomtudományi ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 90/72 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület összefogja azokat a pszichológiai, pedagógiai, szociológiai ismereteket, amelyek nélkülözhetetlenek a segítő hivatást választók számára. Az itt tanult tantárgyak azokra a témákra helyezik a hangsúlyt, amelyek az egészségügyi szakdolgozó munkájára közvetlenül, vagy közvetett módon hatással vannak. A pszichológiai, pedagógiai ismeretek megalapozzák be-

tegvezetés, a betegoktatás, egészségfejlesztés tevékenységét, a szociológiai, közigazgatási, valamint szociális joggal foglalkozó témák a szociális segítségnyújtás lehetőségeibe vezetik be a tanulókat.

3.6.1 Szociológia alapjai tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Olyan szakemberek képzése, akik nyitottak a szociális különbözőségek felismerésére, megfelelő ismerettel rendelkeznek ezen egyenlőtlenségek kezelésére, ismerik a szociológia alapjait, a családot, mint a társadalom legkisebb egységét, védik a társadalmi értékeket és képesek összefoglalni a magyar társadalomra jellemző egészségszociológiai ismereteiket.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Szociológus Bsc / Szociális Munkás Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár / Egészségügyi szakoktató.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

—

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Felsorolja a szociológia alapfogalmait, és jellemzi azokat.	Ismeri a szociológia, a társadalmi rétegződés és szocializáció, deviancia fogalmát és tárgykörüket röviden jellemzi.	Teljesen önállóan	Munkája során figyelembe veszi a kulturális különbözőségeket, biztosítja az ellátás során az esélyegyenlőséget, segítő magatartást tanúsít a kollégáival és a kliensekkel egyaránt.	
Használja a mortalitást, morbiditást, meghatározza a szociális intézményrendszereket, és azok működésének főbb szempontjait.	Ismeri az alapfogalmakat, a szociális intézményeket és rendszerüket.	Teljesen önállóan		Elektronikus adatbáziskat kezel, elektronikus formában tartja a kapcsolatot egyes kliensekkel.

Munkája során alkalmazza az egészségszociológiai ismereteit.	Ismeri a társadalmi rétegződést, az egészséget, mint értéket, az egészségi állapotot az életmódot és a betegek/fogyatékkal élők társadalmi helyzetét.	Teljesen önállóan		
Jellemzi a családot, mint a társadalom legkisebb egységét és megítéli a családban bekövetkező szerepkonfliktusokat.	Ismeri a család egységét és a szerepkonfliktusokat.	Teljesen önállóan		
Ismerteti a családmodelleket, és a házasság intézményét szociológiai szempontból.	Ismeri a családmodelleket, és a házasság intézményét.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *A szociológia alapjai*

- A szociológia lényege, tárgya, jelentősége. Társadalmi rétegződés és mobilitás. Társadalmi egyenlőtlenségek és a szegénység. A szocializáció fogalma és elméletei; szinterei, intézményei. Deviáns magatartás fogalma, formái.

2 *Egészségszociológia*

- Mortalitás, Morbiditás, Társadalmi rétegződés és az egészség kapcsolata, az egészség, mint érték, az életkor és az egészségi állapot, életmód a különböző társadalmi rétegekben, betegek, fogyatékkal élők társadalmi helyzete. Biomedikális szemlélet.

3 *Családszociológia*

- Családszociológia. Család intézménye. Családon belüli szerepek és szerepkonfliktusok, a család funkciói. Házasság intézménye. Családmodellek: Klasszikus, egyszülős, mátrix családok szociológiai jelentősége.

3.6.2 Pszichológia alapjai tantárgy 36/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók ismerjék meg az ember pszichikus működésének, pszichikus fejlődésének alapjait, a személyiség jellemzőit. Pszichológiai ismereteik járuljanak hozzá a betegekkel, munkatársakkal való együttműködési képesség fejlődéséhez. Fejlődjön empátiás készségük, a beteg ember lélektanával kapcsolatos ismereteik segítsék őket a megfelelő beteg-szakdolgozó kapcsolat kialakításában, a betegvezetés és a betegek lelki támogatása során.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Pszichológus / Mentálhigiénés szakember / Pedagógia tanár

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Általános ápolástan és gondozástan, Kommunikáció

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Általános lélektannal kapcsolatos ismereteit felhasználja a betegekkel való kapcsolat kialakítása, a betegoktatás és egészségnevelés során.	Ismeri a megismerő folyamatok működésének alapjait.	Teljesen önállóan	Megértő, empatikus magatartást tanúsít a betegekkel szemben. Korrekt munkahelyi kapcsolatokra törekszik.	Online pszichológiai tesztek keresése, kitöltése.
Felismeri a személyiségtípusokat.	Ismeri a legalapvetőbb személyiségelméletek lényegét.	Teljesen önállóan		
Munkáját az életkori sajátosságok figyelembevételével végzi.	Ismeri a pszichikus fejlődés törvényszerűségeit, a pszichikus fejlődés főbb mozzanatait.	Teljesen önállóan		Fejlődéslélektannal kapcsolatos videók keresése és megtekintése a világhálón.
Megfelel a munkahelyi szerepelvárásoknak, hatékonyan együttműködik az egészségügyi team tagjaként.	Ismeretekkel rendelkezik a szerepekről, szereptanulásról. Ismeri a formális kiscsoportok jellemzőit, a csoportok alakulásának folyamatát.	Teljesen önállóan		
Felismeri a betegnek a betegségre adott reakcióját, a megfelelő segítséget, pszichés támogatást nyújtja ezzel kapcsolatban.	Ismeri a beteg ember lélektani folyamatait. Ismeri a szororigén pszichikus ártalmakat.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 Általános lélektan

- A megismerő folyamatok rendszere
- Az érzékelés és észlelés
- A figyelem Alvás, álom
- Emlékezés, tanulás
- Képzelet

- Gondolkodás, intelligencia és kreativitás
- Motiváció és érzelmek

2 *Személyiséglélektan*

- A személyiség fogalmának ismétlése. A személyiségelméletek csoportjai. Típuselméletek ismétlése
- Pszichoanalitikus elméletek: Sigmund Freud, Carl Gustav Jung személyiségelmélete
- Humanisztikus elméletek: Rogers, Maslow elmélete
- A jellem. Az érett személyiség jellemzői

3 *Fejlődéslélektan*

- A fejlődéslélektan fogalma. Pszichikus fejlődéstörvények. Életkori periodicitás
- A szenzomotoros fejlődés. A mozgásfejlődés főbb jellemzői. Az érzékszervi-mozgásos értelmi fejlődés periódusai
- A beszéd és nonverbális kommunikáció fejlődése
- Gyermeki világkép és gondolkodás
- Az énkép és éntudat fejlődése Az érzelmek és az akarat fejlődése
- A játék, a rajz és a mese szerepe
- A korai anya-gyermek kapcsolat jelentősége. Az apa szerepe A szocializáció fogalma, színterei. Utánzás, azonosulás, identifikáció

4 *Szociálpszichológia*

- A szociálpszichológia tárgya. A személyészlelés ismétlése
- Szerepek, szereptanulás, szerepkonfliktus
- Az emberi kollektívák. A csoport fogalma, csoporttípusok. A formális kiscsoport rétegződése. A csoportnormák, csoportszerepek. A formális kiscsoport fejlődése.

5 *Beteg ember lélektana*

- A gyógyítók személyisége. Nővértípusok. A gyógyítók közössége
- A beteggel való kommunikáció. Empátia és tolerancia
- A betegség hatása a személyiségre. Betegségélmény és magatartás. A fájdalom. A krónikus betegség hatása a személyiségre. A haldoklás, halál és gyász Az egészségügyi szakdolgozók feladatai a betegvezetés során
- Az egészségügyi dolgozó mindennapos feladatai elvégzésével kapcsolatos lélektani vonatkozások
- Szororigén pszichikus ártalmak

3.6.3 Népegészségtan, egészségfejlesztés tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanulása egészítse ki és mélyítse el a tanulók egészséges életmóddal, életvitellel kapcsolatos ismereteit, járuljon hozzá az egészségtudatos magatartás formálásához.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Népegészségügyi ellenőr Bsc / Ápoló Bsc / Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Biológia, Általános ápolástan és gondozástan, Emberi test és működése

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Felismeri az egészséget hátrányosan befolyásoló tényezőket.	Ismeri az egészség, és az egészségkultúra fogalmát, elemeit.	Teljesen önállóan	Belátja az egészséges életmód, életvitel jelentőségét. Életvitelében törekszik ennek betartására, és a környezetével való kiegyensúlyozott kapcsolatra.	
Értelmezi a lakosság egészségi állapotát leíró mutatókat, statisztikai adatokat, diagramokat.	Ismeri az egészségi állapot mérési módszereinek lényegét, a főbb mutatókat.	Teljesen önállóan		A lakosság egészségi állapotával kapcsolatos adatok keresése digitális adatbázisokban.
Felismeri az egyén magatartásában az egészséget veszélyeztető tényezőket, rizikófaktorokat.	Ismeri a prevenció fogalmát, szintjeit, eszközeit, az egészségmegőrzési programokat.	Teljesen önállóan		
Egészséges életmóddal, szexuálhigiénével, káros szenvedélyekkel kapcsolatos ismereteit alkalmazza az egészségfejlesztő tevékenység során.	Tisztában van az egészséges életmód elemivel, a modern nemzedék egészség magatartásával, a szexuálhigiénével. Ismeri a káros szenvedélyek formáit, jellemzőit.	Teljesen önállóan		Internetes kutatómunka, prezentációkészítés egészséges életmód, vagy káros szenvedélyek témában.
Megelőzi a kiégés kialakulását.	Ismeri a stressz és a konfliktusok lelki egészségre gyakorolt hatását, a lelki egyensúly fenntartásának, helyreállításának lehetőségeit.	Teljesen önállóan		

Munkájához kapcsolódó egészségfejlesztési tevékenységet folytat.	Ismeri az egészségfejlesztés módszereit, eszközeit, színtereit.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *Az egészség, egészségkulturáltság Az egészségkultúra fogalma, összetevői, helye a kultúrában*

- Az egészség fogalmának értelmezése
- Az egészséget meghatározó tényezők: életmód, környezet (társadalmi, természeti), egészségügyi ellátórendszer, egyéni sajátosságok A népegészségtan fogalma, feladatai

2 *Az egészségi állapot mérési módszerei*

- A magyar lakosság egészségi állapotának jellemzői
- Az egészségi állapot mérésének módszerei
- Statisztikai módszerek: statisztikai adat, adatgyűjtés, csoportosítás, statisztikai sorok Szociológiai módszerek
- Demográfiai módszerek: a demográfia fogalma, demográfiai adatgyűjtés, a strukturális demográfia, népmozgás, a természetes népmozgás mutatói (születési, halálozási mutatók)
- Epidemiológiai módszerek: morbiditás, morbiditási adatok forrásai

3 *Prevenció és egészségmegőrzés*

- A prevenció fogalma, szintjei
- A primer, secunder és tercier prevenció célja, lényege és eszközei
- Védőoltások típusai, életkorhoz kötött védőoltások
- Szűrővizsgálatok célja, fajtái
- A szív- és érrendszeri, emésztőszervi, légzőszervi megbetegedések kialakulásának okai és kockázati tényezői
- Daganatos betegségek megelőzése

4 *Népegészségügyi programok*

- Az egészségfejlesztés alapdokumentumai (Alma-Ata, Ottawai Charta, Dzsakartai Nyilatkozat) Hazai népegészségügyi programok

5 *Életmód - egészségmagatartás*

- Az életmód fogalma, objektív és szubjektív meghatározói
- Az egészségmagatartás. Preventív magatartás, kockázati magatartás
- Egészségtudatos magatartás fogalma, jellemzői. Az életminőség
- A modern nemzedék egészség-magatartása. A digitális nemzedék jellemzői. A számítógép használatának egészségügyi vonatkozásai, az egészségügyi problémák megelőzése. Elhúzódó serdülőkor. Modern kori evés- és testképzavarok.

6 *Szexuálhigiéné*

- A szexuális identitás
- A pubertás élettani változásai Intim higiéné. Menstruációs higiéné
- Az emlő és a here önvizsgálata
- Partnerkapcsolatok
- Családtervezés. A fogamzásgátlás módszerei
- Felkészülés a nőgyógyászati vizsgálatra
- Szexuális úton terjedő betegségek és megelőzésük

7 *Mentálhigiéné*
- A mentálhigiéné fogalma
- Az egészséges lelki egyensúly fenntartása
- A stressz. Megküzdési stratégiák, énvédő technikák
- Konfliktushelyzetek és kezelésük
- A burn-out szindróma. A kiégés megelőzése

8 *Egészségkárosító tényezők*
- A környezetszennyezés egészségre gyakorolt hatásainak ismétlése
- Addikció fogalma. A függőségek fajtái. Hajlamosító tényezők
- Kémiai függőségek: nikotin, alkohol, pszichoaktív szerek
- Viselkedéses függőségek

9 *Egészségfejlesztés Az egészségfejlesztés fogalma, célja, feladata*
- Az egészségfejlesztés módszerei, eszközei
- Az egészségfejlesztés színterei, szervezeti formái
- Egészségfejlesztő foglalkozások tervezése

3.6.4 Pedagógiai – betegoktatási alapismeretek tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulók sajátítsák el a betegek és hozzátartozók oktatásához szükséges alapvető pedagógiai ismereteket. Lássák át a területükön gyakorlatot teljesítő tanulókkal kapcsolatos alapvető feladatokat, értsék meg a szakmai gyakorlat pályaszocializációban betöltött szerepét, jelentőségét.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Egészségügyi szaktanár/tanár (egészségügyi előképzettséggel) / Ápoló MSc / kiterjesztett hatáskörű Msc ápoló / Pedagógia tanár (általános pedagógia, andragógia) / Egészségügyi szakoktató (egészségügyi előképzettséggel): legalább 3 év ápolói gyakorlattal, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítésével.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Pszichológiai ismeretek, Általános ápolástan és gondozástan, Kommunikáció

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
A nevelés és oktatás alapelveit, módszereit alkalmazza a betegek oktatása során.	Ismeri a nevelés fogalmát, alapelveit, módszereit, a nevelői attitűdöket. Ismeri az oktatás alapelveit, főbb	Irányítással	A betegekkel és a hozzátartozókkal empatikus, toleráns. Figyelembe veszi egyéni tanulási igényeiket és	Prezentációkészítés, oktatástechnikai eszköz használata.

	módszereit, munkaformáit.		szükségletüket. Fontos számára a szakmai utánpótlás nevelésében való szerepvállalás.	
A felnőtt beteg oktatásánál figyelembe veszi a felnőttekre jellemző sajátos igényeket.	Ismeri az andragógia alapfogalmait, a felnőttek tanulásának jellegzetességeit.	Irányítással		Felnőttképzési, felnőttoktatási lehetőségek keresése az interneten.
Részt vesz a betegek oktatásában, a beteg otthonában önállóan végezhető egyszerűbb műveletek tekintetében.	Ismeri a betegek oktatásának főbb elveit, módszereit.	Irányítással		
Részt vesz a területre érkező tanulóval való foglalkozásban.	Tisztában van a gyakorlatot teljesítő tanulók gyakorlati foglalkoztatásának alapvető szabályaival.	Irányítással		

A tantárgy témakörei

1 *Általános pedagógiai alapismeretek*

- A pedagógia tárgya, tudományterületei
- A nevelés fogalma, célja, alapelvei A nevelés főbb módszerei
- A módszerek megválasztásának elvei
- A nevelői attitűdök
- A didaktika fogalma, alapelvei. A tanulási-tanítási folyamat
- Az oktatás leggyakoribb módszerei (előadás, magyarázat, megbeszélés, vita, szemléltetés, munkáltatás), megválasztásuk elvei. Az oktatás szervezeti formái Oktatástechnikai eszközök

2 *Andragógia*

- Az andragógia fogalma, területei (felnőttoktatás, felnőttképzés)
- A lifelonglearning elve. A távoktatás és e-learning jellemzői
- A tanulás típusai: formális, informális, nonformális
- A felnőtt tanulók és a felnőttkori tanulás főbb jellemzői
- A felnőttoktató szerepe

3 *Betegoktatás*

- A betegoktatás célja
- Beteg és hozzátartozójának oktatása során alkalmazott módszerek
- Krónikus betegek oktatása (diabétesz, onkológiai, nefrológiai, pulmonológiai)
- A betegnapló vezetésének megtanítása
- Gyógyászati segédeszközök alkalmazásának megtanítása

4 *Egészségügyi szakdolgozók oktatása*

- A szakmai gyakorlatok célja, feladatai
- A szakmai gyakorlatok etikai és jogszabályi előírásai (felelősségbiztosítás, szerződések, a tanuló gyakorlati foglalkoztatásának szabályai)
- Az egészségügyi intézményben folytatott gyakorlatok személyi és tárgyi feltételei, adminisztrációs feladatai (foglalkozási napló, jelenléti ív)
- Az intézményi gyakorlatok sajátos módszerei: előmegbeszélés, gyakorlás, utómegbeszélés, esetbemutatás

3.7 Klinikumi alapismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 405/354 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület tárgyainak oktatása során a tanuló megismeri belgyógyászat-, sebészet és határterületeinek, valamint a gyermekgyógyászatban leggyakrabban előforduló kórképeket.

3.7.1 Belgyógyászat és ápolástana tantárgy 54/47 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanítása során a tanulók megismerik a leggyakoribb belgyógyászati betegségek mortalitási és morbiditási mutatóin túl azok kórélettani és patofiziológiai alapjait, a szükséges diagnosztikai, valamint terápiás specialitásait. Képessé válnak az oxygénterápia, a húgyhólyag irrigálás, az infúziós terápia, az EKG kivitelezésére és a széklet, vizelet, hányadék felfogására, mintavételére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év belgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák

Részt vesz a szív-, és érrendszeri betegek ellátásában.	Ismeri keringési rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelőképesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség.	Kórházi informatikai rendszerek használata.
Részt vesz a vérképző rendszeri betegek ellátásában.	Ismeri vérképző rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a légző rendszeri betegek ellátásában	Ismeri légző rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz az emésztőrendszeri betegek ellátásában.	Ismeri az emésztőrendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a kiválasztó rendszeri betegek ellátásában.	Ismeri a kiválasztó rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz az endokrin rendszeri betegek ellátásában.	Ismeri az endokrin rendszer klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a daganatos betegek ellátásában.	Ismeri a daganatos megbetegedések klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Részt vesz a fertőző betegek ellátásában.	Ismeri a fertőző betegségek klinikumi specialitásait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Belgyógyászati ápolási beavatkozásokat végez (EKG készítés, részvétel az infúziós terápiában: palack csere, cseppszám szabályozás, húgyhólyag öblítés, széklet vizelet hányadék mintavétel,	Ismeri a beavatkozások elméleti és gyakorlati kivitelezésének menetét, az esetleges szövődményeket megfigyeli.	Instrukció alapján részben önállóan		

felfogása, oxygén-terápia alacsony nyomású rend-szerekkel).				

A tantárgy témakörei

1 *Szív- és érrendszeri megbetegedések*

- A leggyakoribb szívérrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnozisa, terápiája
- Koszorúér-betegségek (Atherosclerosis, ISZB, akut coronária szindróma /angina, infarctus), Koronarográfia
- A pericardium betegségei (pericarditis, pericardiális tamponád, pericardiocentesis)
- A myocardium betegségei (myocarditis, cardiomyopathia)
- Az endocardium betegségei (endocarditis, rheumás láz)
- Szívhibák/vitiumok (veleszületett vitiumok, shunt nélkül, jobb-bal, bal-jobb shunttel, szerzett vitiumok stenosis, insuffitientia)
- Az ingerképzés, ingerületvezetés zavarai, csoportosítása (bradycardiával, tachycardiával járó ritmuszavarok
- A szívelégtelenség okai, kialakulásának folyamata, tünettana, teráoiuája, stádium beosztása
- A hypertónia betegség (primer, secunder, hypertoniás sürgősségi állapotok)
- Az érrendszeri betegségek (az artériás és vénás rendszer betegségei, rizikó tényezői, Virchow triász, thrombo-emboliás állapotok, mélyvénás thrombozis, thrombophlebitis, varicositas, artériás embolizáció)
- Anticoaguláns terápiák (thrombolysis, thrombocita aggregációgátló-, anticoaguláns- és profilaktikus terápiák és jellemzőik
- A szív-érrendszeri betegek educatiójának specialitásai
- Szív-érrendszeri betegségek időskori vonatkozásai

2 *Vérképzőrendszeri megbetegedések*

- A vérképzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- A vérképzőrendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb vérképzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózisa, terápiája
- A vörösvértestek betegségei – anaemiák (vashiányos, megaloblastos, hemolyticus, corpuscularis, renalis, aplasticus)
- A fehérvérsejtek betegségei – leukaemiák, malignus lymphomák
- Heamorrhagiás diathesisek (coagulopathiák, haemophilia, DIC, thrombocytopéniák, thrombocytopathiák)
- A vérképzőrendszeri betegek edukációjának specialitásai

3 *Légzőrendszeri megbetegedések*

- A légzőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- A légzőrendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb légzőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, terápiája A felsőlégutak lázzal és láz nélkül járó betegségei
- Obstructiv tüdőbetegségek – COPD (asthma bronchiale, krónikus bronchtis, emphysema)
- Restrictiv tüdőbetegségek (pneumóniák, tbc, fibrosis, tumorook)
- A tüdő keringési zavarai (pulmonális hypertonia, cor pulmonale)
- A pleura betegségei (pleuritis, tumor, pleurális folyadékgyűlem)
- A légzőrendszeri betegek educatiojának fontosabb elemei (steroid, bronchodilatátor és profilaktikus terápiák, a légzésfunkció önellenőrzése, a köpet kezelése)

4 *Emésztőrendszeri megbetegedések*

- Az emésztőrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- Az emésztőrendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb emésztőrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, terápiája A nyelőcső betegségei (gyulladás, diverticulum, achalasia, reflux, szűkület, tumor, hiatus hernia) A gyomor betegségei (gastritisek, ulcus ventriculi, stenosis, tumor)
- A belek betegségei (IBD, ulcus duodeni, colitis ulcerosa, M. Chron, diverticulosis,
- diverticulitis, polyposis, tumor)
- Emésztőrendszeri vérzések (occult vérzés, oesophagus varix ruptura, haematemezis, melaena, haematokézia
- A székletürítés zavarai (hasmenés, székrekedés, bélférgesség, fertőző betegségek)
- A hasnyálmirigy betegségei (acut és krónikus pancreatitis, tumor)
- A májelégtelenséghez vezető kompenzált és dekompenzált állapotok (cirrhosis, portális hypertonia, hepaticus encephalopathia, coma hepaticum) Az epeutak betegségei (epekövesség, cholecystitis, cholangitis)
- Az emésztőrendszeri betegek educátiójának specialitásai

5 *Kiválasztórendszeri megbetegedések*

- A kiválasztórendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- A kiválasztórendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb kiválasztórendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnózisa, terápiája
- A vese gyulladásos betegségei (glomerulonephritis, pyelonephritis)
- Nephrosis syndroma
- Vesekövesség
- Vese cysta, polycistás vese, vese daganatok
- Acut veseelégtelenség prerenális, renális és postrenális formái
- Krónikus veseelégtelenség, uraemia
- Vesepótlókezelés (haemodialízis, peritoneális dialízis, CAPD)
- A dializált betegek educatiojának specialitásai
- A vizeletkiválasztó rendszeri betegségek időskori vonatkozásai

6 *Endokrinrendszeri megbetegedései*

- Az endokrinrendszeri betegségek morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői
- Az endokrinrendszeri betegségek diagnosztikája
- A leggyakoribb endokrinrendszeri betegségek kialakulásának jellemzői, tünettana, diagnozisa, terápiája

- A diabetes mellitus (formái, diagnosztika, terápia, szövődmény, crisis állapotok) A diabetes terápiáinak csoportosítása, jellemzői
- A diabetes szövődményei, azok megelőzésének feladatai, diabeteses beteg educatioja A pajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, strumák, Basedow-kór, gyulladások, daganatok, crisis állapotok)
- A mellékpajzsmirigy betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, tetánia)
- A mellékvesekéreg betegségei (hypo-és hyperfunkciós kórképek, Cushing syndroma,
- Phaecromocytoma, Addison kór, crisis állapotok)
- A hypothalamus és hypophysis endokrin zavarai (nanizmus, gigantizmus, acromegália, diabetes insipidus
- Az endokrinrendszeri betegek educatiojának specialitásai

7 *Daganatos megbetegedések*

- A daganatos betegségek epidemiológiája (morbiditási és mortalitási mutatói, rizikó tényezői) Daganatos betegségek diagnosztikája
- Daganatos betegségek szűrővizsgálata (formái, jelentősége, a szűrési programokkal kapcsolatos követelmények,)
- Daganatok nevezéktana és stádium beosztása
- A daganatos betegségek jelei, tünetei (általános tünetek, szervspecifikus tünetek, áttétek tünetei, paraneoplasiás jelenségek)
- Daganatos betegségek kezelésének módszerei (sebészeti kezelés, sugárterápia, kemoterápia, hormonkezelés, daganatok célzott kezelése: biológiai kezelés, immunterápia, génterápia, gyógyszeres kezeléssel)
- Terápiás mellékhatások és kezelésük (hányinger, hányás, hasmenés, nyálkahártya elváltozások, bőrtünetek) Fájdalomcsillapítás
- Táplálás terápia az onkológiai betegségben szenvedőknél
- Daganatos betegek lelki gondozása (daganatos betegségek pszichoszociális jellemzői, haldokló betegek pszichoszociális ellátása)

8 *Fertőző betegek, infektológia A fertőző betegségek epidemiológiai vonatkozásai*

- A fertőző betegségek kialakulásának tényezői, lefolyásának jellemzői
- A fertőző betegségeket megelőző közegészségügyi – járványügyi tevékenységek
- A védőoltások elméleti alapjai (aktív, passzív immunizálás, életkorhoz kötött és felnőttkori védőoltások)
- Fertőzésre utaló tünetek
- Kiütéssel járó fertőző betegségek
- Hasmenéssel, hányással járó fertőzések
- Élősködők, kullancsok által terjesztett megbetegedések
- Bakteriális meningitis klinikai specialitásai
- Influenza klinikai specialitásai
- A fertőző betegek ellátásának jogi és etikai aspektusai
- Fertőzőbeteg, fertőző forrás elkülönítése, az izoláció A kórházi infekciók, járványok megelőzésére irányuló intézkedések.

9 *Belgyógyászati ápolási beavatkozások*

- Oxygénterápia eszközei, használatuk
- Húgyhólyaöblítés eszközei használata, előkészítés és asszisztálás
- EKG készítés eszközei, használatuk
- Betegedukácio a vizsgálat alatt, eszközök kezelése.

- Széklet, vizelet, hányadék felfogása
- Mintavétel eszközei és azok alkalmazása
- A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.7.2 Sebészet és ápolástana tantárgy 54/36 óra

A tantárgy tanításának fő célja

Megismertetni a tanulókat a sebészeti osztályon történő gyógyító tevékenységekkel, a sebészeti területek sajátosságaival. Megtanítani a legfőbb kórképek klinikai jellemzőit terápiás vonatkozásait. Betekintést nyújtani a műtét alatti folyamatokba és azok hatásaival emberi szervezetre. Elsajátítja a tanuló a sebkezelés, a stómaterápia alapjait, a beöntés adás módját, a gyomorszonda levezetését, a sebváladékok megfigyelését, a decubitus jeleit és súlyosságát, a műtéti előkészítés ápolási vonatkozásait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év sebészeti területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

A képzés órakeretének legalább 25%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Megfigyeli és felméri a beteg állapotát és szükségleteit a perioperatív időszakban.	Állapot felmérés szabályai, módszerei, a perioperatív és a posztoperatív ellátás főbb szempontjai.	Teljesen önállóan	Empatikusan, etikusan, segítő-készen a kliens érdekeit és szükségleteit szem előtt tartva vesz részt az ellátásban, munkájára és önmagára igényes, tiszta, ápolt megjelenésű,	Egészségügyi dokumentációt vezet, felhasználói szintű számítógépes ismeretei vannak.
Műtét előtti betegtájékoztatást végez.	A kliensek műtét előtti és utáni sajátos igényei.	Instrukció alapján részben önállóan		

Segédkezik a műtét utáni seb-kötözésben, sebek megfigyelésében.	Az akut sebek jellemzőit, a szövetegyesítő eljárásokat, a sebgyógyulási zavarokat, sebváladék minta-vétel menete, a vérzési rendellenességek, a sebek típusai, varratszedés típusai.	Irányítással	tudását folyamatosan bővíti, fogékony az innovatív eljárásokra és alkalmazásukra.	
Részt vesz a hasi sebészeti betegek terápiájában.	Hasi műtét típusok és eljárások, a fektetési módok, a kliens műtét utáni szükségletei, a mobilizációs lehetőségek, megnevezi a dietetikai meg-szorítások.	Instrukció alapján részben önállóan		Egészségügyi informatikai rendszereket használ.
Részt vesz a mellkasi-, szívsebészeti betegek terápiájában.	A mellkasi-szívsebészeti műtét típusok és a műtét utáni teendők, ismeri a kliens szükségletei, mellkas punctió/csapolás asszisztálásának módjai, a mellkasi szívás típusai, alkalmazása. Átlátja a mellkasi fizioterápiás lehetőségek.	Instrukció alapján részben önállóan		Egészségügyi informatikai rendszereket használ.
Részt vesz a mozgásrendszeri betegek ellátásában.	Ismeri a mozgásrendszer klinikumi specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan		
Akut és műtéti sebkezelést, kötéscserét végez, sebváladékból mintát vesz.	Ismeri a beavatkozások protokollját, ismeri a sebekre vonat-	Instrukció alapján részben önállóan		

Decubitust megfigyel, súlyosságát felméri.	kozó alapvető ismereteket, és a decubitus felmérésének lehetőségeit.			
Ápolási beavatkozásokat végez, nazogasztrikus szondán keresztül táplál, sztómazsákot cserél, gondoz, beöntést ad, műtéti előkészítést végez.	Ismeri az ápolási beavatkozások kivitelezésének protokolljait, eszköz igényét.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *Általános sebészeti alapismeretek*

- A sebek klinikuma, a sebgyógyulás folyamata
- A sebek fajtái
- A sebgyógyulás zavarai, gyulladásos sebek kezelése
- Sebészeti fertőzések (anaerob, vírus, gombás)
- Hőhatás okozta sérülések és ellátásuk (égés, fagyás)
- Vegyi hatások, sugárhatások és elektromos áram okozta sérülések
- Műtéti érzéstelenítés formái
- Műtét előtti kivizsgálás, anamnézis felvétele
- Posztoperatív betegfogadás, megfigyelés
- Műtét utáni szövődmények

2 *Részletes sebészet*

- A fej sebészete (fejlődési rendellenességek, daganatok, agy sebészeti betegségei)
- A nyak sebészete (pajzsmirigy, mellékpajzsmirigy)
- Az emlő sebészete (gyulladásos megbetegedések, jó- és rosszindulatú daganatok)
- Gyomor és nyombél fekélybetegsége, kezelése
- Gyomor daganatos betegségei
- Vékonybél sebészi betegségei (fejlődési rendellenességek, Crohn-betegség, féregnyúlvány gyulladás)
- Vastagbél sebészi betegségei (colitis ulcerosa, jó- és rosszindulatú daganatok, FAP szindróma)
- Anorectum sebészi betegségei (nodus heamorrhoidalis, fistulák, fissurák)
- A máj sebészete (sérülés, tályogok, ciszták, daganatok)
- Epehólyag, epeutak sebészete (epekövesség, carcinoma)
- Hasnyálmirigy sebészete (pancreatitis, carcinoma)
- Lép sebészete
- Sérvek sebészete (hasfali sérvek, lágyék-, femoralis sérvek)
- Akut hasi katrasztrófák sebészete (bélelzáródás, peritonitis, gastrointestinalis vérzések)
- A mellkas sebészete (mellkasfal, mellhártya, mediastinum) A tüdő sebészete

- Szívsebészeti betegségek (fejlődési rendellenességek, zárt és nyitott szívműtétek, coronaria elváltozások)
- Érsebészet (arteriás rendszer betegségei, vénás rendszer betegségei)

3 *Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolása*

- Csonttörés típusok, rögzítési lehetőségük, konzervatív módszerek (gipszrögzítés, húzatásos módszer) külső csontrögzítő eszközök ápolása
- Leggyakoribb törési típusok csecsemő- és gyermekkorban
- Ortopédiai műtétet igénylő kórképek, ízületek betegségei és ápolásuk
- Protézisek fajtái, ortézisek és használatuk
- Politraumatizált beteg ellátásának specifikumai
- Végtag amputált beteg ápolása
- Sebészeti ellátást igénylő mozgásrendszeri fejlődési rendellenességek műtét utáni ápolása
- Gerinc és mellkas deformitásai
- Termikus sérülések és ellátásuk

4 *Sebészeti ápolási beavatkozások*

- Akut és műtéti sebek ellátása, fedőkötés felhelyezése, asszisztálás drain gondozás, sebkötözés, PTX, HTX ellátásának ápolói vonatkozásai, mellkas szívás, csapolás; biopsiák asszisztálási feladatai Kötéscsere
- Enterosztóma gondozás, zsák csere, beöntések típusai, kivitelezésük eszközei, menete
- Gyomor szonda levezetésének eszközei, menete
- Sebváladék mintavétel eszközei, menete
- Decubitus jelei és súlyosságának meghatározása
- Kliens műtéti előkészítésének menete
- Nazogasztrikus szondán keresztüli táplálás menete, és eszközrendszere A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni

3.7.3 Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk tantárgy 36/31 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tanulót képessé tenni a kisklinikumi tárgyak tekintetében az ápolási-asszisztensi feladatok elvégzésére, bőrteszt, testváladék mintavételek, gyógyszerelés kivitelezésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év kisklinikumi területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan

A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Szemészeti és FOG kliensek ápolásában részt vesz.	Ismeri az anatómiai élettani alapfogalmakat, a szemöblítés formáit, a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, fülcsepp alkalmazásának szabályait, speciális kötözési lehetőségeket, gégekanül tisztításának lépéseit.	Instrukció alapján részben önállóan	Empatikusan, előítéletektől mentesen áll a beteghez, munkájára precíz, az etikai vonatkozásokat szem előtt tartja.	E-ápolási dokumentációt vezet
Közreműködik Bőrgyógyászati és Urológiai kliensek ápolásában.	Felismeri a bőrgyógyászati műtétet követő kliens ápolási szükségleteit, felsorolja a vizeletvizsgálat lehetőségeit, ismerteti a vizelet mintavétel szabályait, ismeri a noninvazív vizeletfelfogó eszközöket, és alkalmazásukat, urosztómák ápolói teendőit.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Bőrtesztet végez (Prick-teszt, tuberculin próba).	Ismeri a bőrtesztek kivitelezésének eszközeit és módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet

Testváladékot felfog, mintát vesz (köpet, torok, szem, orr, fül váladék).	Ismeri a testváladékok felfogásának módját és a mintavételek kivitelezésének protokollját.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet

A tantárgy témakörei

1 *Fül-orr-gégészeti betegek ápolása A műtétet igénylő kórképek klinikumi és ápolási vonatkozási*
- Fülmosás, gége kanül tisztítása, orrszívás, kötözés típusok

2 *Szemészeti betegek ápolása*
- Műtétet igénylő szemészeti kórképek klinikumi és ápolói vonatkozási
- Szemöblítés, szemcsepp, szemkenőcs, kötözések alkalmazása
- Szemészeti műtétek perioperatív ápolása

3 *Bőrgyógyászati betegek ápolása*
- Műtétet igénylő bőrelváltozások klinikumi és ápolói vonatkozási
- Bőrelváltozások ápolása
- Plasztikai sebészet specifikumai
- Bőrtranszplantáció

4 *Urológiai betegek ápolása*
- Műtétet igénylő urológiai betegségek klinikumi és ápolási vonatkozásai
- Urostoma
- Non-invazív eszközök Vizeletmintavétel/gyűjtés
- Vizeletvizsgálatok kivitelezése
- Vesebiopsia asszisztálási feladatai

5 *Ápolási beavatkozások*
- Bőrteszt kivitelezésének indikációi, menete, eszközei,
- A szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, orrkenőcs, fülcsepp alkalmazása Köpet, torok-szem-orr-fül váladék mintavétel eszközei, előkészítés és kivitelezés A témakört demonstrációs teremben, csoportbontásban szükséges oktatni.

3.7.4 Szülészet-nőgyógyászat klinikuma tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy megismertessük a tanulókkal a nőgyógyászati intézmények munkáját, a nőgyógyászat eszközrendszerét, valamint meg tudják különböztetni az élettani várandósságot/szülést a patológiástól. Cél továbbá, hogy megismertessük a tanulókat a reprodukciós szervrendszer kóros működésével, a diagnosztika, terápia lehetőségeiről.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos, szülésznő Bsc (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év szülészet-nőgyógyászati területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Biológia, emberi test és működése, Klinikai gyakorlat

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a női reprodukciós szervekről és működésükről.	Ismeri a női reprodukciós szerveket és működésüket, eszközparkot, kliens pozícionálásának lehetőségeit.	Teljesen önállóan	Munkája során, valamint a mindennapi életében empatikusan segíti a fiziológiás és a patoló-	Internet használat az adott témában, tájékoztató-oktatási segédleteket használata.
Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a fogamzás és a magzat fejlődéséről.	Érti a fogamzás feltételeit, a fiziológiás várandósságot, diagnosztikáját, szűrővizsgálatok menetét, magzat fejlődését, anyai szervezet változásait.	Teljesen önállóan	giás várandós ember életét, különös tekintettel a sajátos ellátási igényű emberekre.	
Tevékenysége során tájékoztatást nyújt a várandóság leggyakoribb szövődményeiről.	Ismeri a várandósság alatti leggyakoribb szövődményeket és a mesterséges megtermékenyítés okait.	Teljesen önállóan		
Akadályozott/korlátozott pacienseket tájékoztat a szülés szakaszairól.	Ismeri a szülés szakaszait, az aranyóra jelentőségét hormonális és pszichés szempontból.	Teljesen önállóan		

Tájékoztatja a sajátos ellátási igényű pácienseket az érett újszülött paramétereiről, az alapvető gondozási feladatokról.	Ismeri az érett újszülött jellemzőit, ismeri az újszülött ellátás menetét. Ismeri a női mell anatómiáját és élettanát, a szoptatás jelentőségét, a tejtermelődés folyamatát, tejtermelést segítő tényezőket, mennyiségét, az újszülött fiziológiás változásait. Ismeri az újszülött kori szűrővizsgálatok kivitelezésének módját.	Teljesen önállóan		
Tevékenysége során a várandós páciensek állapot változásait észleli, és jelenti az orvosnak.	Ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati betegségeket (fertőzés, PCOS, endometriózis), az életkori fiziológiás változásokat, a vérzési rendellenességeket, ismeri a leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségeket a petesejt tárolás lehetőségeit.	Teljesen önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *Nőgyógyászati vizsgáló eljárások*

- Nőgyógyászati anamnézis felvétel lépései, elemei
- Külső, belső női nemi szervek megtekintésének lépései, fiziológiás kinézete, vizsgáló eszközök felsorolása
- Hüvely kenet mintavétel menete
- Tapintásos vizsgálat menete, diagnosztikai jelentősége
- Nőgyógyászati vizsgáló eszközök

2 *Várandós gondozás*

- Élettani fogamzás
- Várandósság jelei, otthoni és klinikai diagnosztikája
- Fiziológiás anyai változások a várandósság egyes szakaszaiban
- Várandósság alatti kötelező szűrővizsgálatok és ápolói vonatkozásaik
- Magzat fejlődésének mérföldkövei a várandósság során

3 *Szövődményes/patológiás terhesség*

- Patológiás terhesség fogalma, diagnosztikája
- Veszélyeztetett terhesség meghatározása
- Várandósság alatt fellépő leggyakoribb szövődmények és ápolói vonatkozásaik Vetélés típusai

4 *Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenessége*

- Háborítatlan szülés fogalma, menete, szülés szakaszai, kísérése. Vertikális szülési módok, szülőszoba felszereltsége. Szülés alatti vizsgáló eljárások, lehetséges szövődmények, beavatkozások és ápolói vonatkozásaik. Anyai-magzati sérülések a szülés alatt.

5 *Szoptatástámogatás, gyerekbarát újszülött ellátás, gyermekágy*

- Érett újszülött jellemzői, Apgar, aranyóra és hormonális-pszichés jelentősége, újszülött ellátása, szűrővizsgálatai, fiziológiás sárgaság, súlyvesztés
- Női mell anatómiája és élettana, tejtermelés folyamata, ingerei
- Szoptatás elősegítése (bőrkontaktus, rooming-in, pszichés támogatás).
- Gyermekágyas anya fiziológiás változásai

6 *Nőgyógyászati betegségek*

- Reprodukciós és hormonrendszer életkori fiziológiás változásai
- Vérzési rendellenességek
- A leggyakoribb nőgyógyászati fertőzések, gyulladásos kórképek, PCOS, endometriózis, HPV klinikumi vonatkozása
- Leggyakoribb nőgyógyászati daganatos betegségek klinikai vonatkozásai

3.7.5 Neurológia klinikuma tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatása képessé teszi az asszisztenseket, hogy alapvetően megértsék, és elsajátítsák a neuroanatómiai, neurofiziológiai és neurodiagnosztikai eljárások miben létét, a betegek felkészítését a beavatkozásokra. Képessé válnak a neurológiai problémák azonosítására, a betegek idegrendszeri funkcióinak és egészségügyi állapotának folyamatos értékelésére. Az ellátó team többi tagjával együttműködve, kompetencia szintjének megfelelő alapvető ellátást nyújtson.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló, egészségügyi szakoktató/ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év neurológiai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Szakmai kémiai és biokémiai alapok, Szakmai fizikai és biofizikai alapok, Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Pszichológia alapjai, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem

stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Az alapvető kóros tünetek azonosítani tudja.	Betegmegfigyelés, állapotkövetés.	Instrukció alapján részben önállóan	Határozottság, empátia, jó meg-figyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása.	e-ápolási dokumentációt vezet
Asszisztál a diagnosztikai vizsgálatoknál.	Ismeri diagnosztikai beavatkozások előkészítésére, kivitelezésére vonatkozó feladatokat.	Instrukció alapján részben önállóan		
Felismeri az életveszélyes állapotokat, és közreműködik annak elhárításában kompetenciájának megfelelően.	Ismeri az életveszélyes állapot tüneteit.	Instrukció alapján részben önállóan		

A tantárgy témakörei

1 *Általános és speciális vizsgálatok*
- Az egészségi állapot felmérés, a fizikális vizsgálatok neurológiai sajátosságai
- Neurológiai diagnosztikai vizsgáló módszerek, berendezések Betegek előkészítésének specialitásai diagnosztikus vizsgálatokra

2 *Tudatállapot változások*
- A beteg tudat éberségének megfigyelése
- Neurológia állapot felmérő skálák használatának megismerése, a kapott eredmények értékelése A beszédzavarok típusainak felismerése

3 *A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások*
- Koponyaűri nyomásváltozással járó kórképek
- Diagnosztikus lehetőségek
- Koponyaűri nyomásemelkedésben szenvedő beteg megfigyelése

4 *Idegsebészeti beavatkozások*
- Idegsebészeti beavatkozást igénylő kórképek
- Idegsebészeti beavatkozások típusai
- Koponyanyitás tájanatómiája

5 *Fejfájás, epilepszia*
- Fejfájás típusai
- Különböző roham típusok

- Epilepszia betegség
- Status epilepticus

6 *Agyi érbetegségek*

- Az agyi vérellátás zavarai
- Ischaemiás stroke típusai, vizsgálatok, ellátás lehetőségei
- Koponyaűri vérzés típusai

7 *Neurotraumán átesett betegek*

- Koponyasérülések
- Az agy traumás sérülései
- Gerincvelő traumás sérülései

8 *Neuroinfektológiai betegségek*

- Vírusfertőzések
- Bakteriális fertőzések
- Gombás fertőzések
- Egyéb kórokozók által indukált agyi fertőzések

9 *Autoimmun betegségek*

- Sclerosis multiplex Myasthaenia gravis
- Gullien-Barré syndróma

10 *Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek*

- Primer agydaganatok típusai
- Más helyen keletkezett tumorok agyi áttéti
- Gerincvelői tumorok
- Parkinson betegség
- Amyotropic latheral sclerosis
- Alzheimer betegség

3.7.6 Pszichiátria klinikuma tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megismerje a pszichiátriai betegek ellátásának hazai színtereit, azok diagnosztikus és terápiás specialitásait. Legyen képes a felismerni a pszichiátriai tüneteket és kórképeket a különböző életkorokban, képes legyen a mentális zavarokkal küzdő betegek megfigyelésre és felismerje a pszichiátriai sürgősségi ellátást igénylő állapotokat. Ismerje meg a komplex pszichiátriai eljárásokat, mely a beteg/kliens intézeti felvételétől hazabocsátásáig tart.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év pszichiátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfejlesztés, Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Felismeri és felettesének jelenti a krízis és veszélyeztető magatartást.	Önkárosító magatartásformák, presuicidális szindróma, NSS.	Teljesen önállóan	Határozottság, empátia, jó meg-figyelőképesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, etikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, együttműködési készség, higiénés szabályok betartása.	Elektronikus dokumentációt alkalmaz.
Felismeri a pszichiátriai gyógyszerek hatásait, mellékhatásait, azt dokumentálja.	A pszichiátriai ellátásban alkalmazott gyógyszerek hatásai, mellékhatása.	Teljesen önállóan		A gyógyszerekkel kapcsolatos elektronikus információkat értelmezi.
Felismeri a pszichotikus tüneteket és kompetenciájának megfelelően kezeli azokat.	Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok.	Teljesen önállóan		Elektronikus szakirodalmat olvas.

A tantárgy témakörei

1 *Pszichiátriai története, előítéletek, stigmák*

- A magyar pszichiátriai gondozás történeti áttekintése
- A pszichiátriai gondozás főbb színterei
- Előítéletek a pszichiátriával kapcsolatban, stigmák
- A pszichiátria és a jog, cselekvőképesség, a pszichiátriai betegek jogai, korlátozó intézkedések Sürgősségi és kötelező intézeti gyógykezelés

2 *Szorongásos zavarok*

- A szorongás jellemzői, etiológiája, neurobiológiája, epidemiológiája
- Gyermekeknél jelentkező szorongásos zavarok: szeparációs szorongás, szelektív mutizmus Genaralizált szorongásos zavar
- Pánikzavar
- Fóbiák: szociális szorongásos zavar (szociális fóbia), Agorafóbia, Specifikus fóbiák, kevert szorongásos és depressziós zavar
- Kényszeres és kapcsolódó zavarok: OCD-obszesszív-kompulzív zavar etiológia, epidemiológia, diagnosztika/tünettan, komorbiditás, differenciáldiagnosztika, terápia

3 *Hangulatzavarok*

- Epidemiológia, etiológia (genetikai tényezők, pszichoszociális tényezők), patogenezis, komorbiditás, diagnosztika, differenciáldiagnosztika
- Depresszió, Bipoláris zavar: Depressziós epizódok, Mániás epizódok, Kevert epizódok
- Diszruptív hangulatszabályozási zavar (DMDD), Disztímia, ciklotímia
- A kórképek terápiája: biológiai terápiák, pszichoterápiák

- Öngyilkosság (suicidum): öngyilkos magatartás, epidemiológia, az öngyilkosság rizikó- és védőfaktorai, presuicidális szindróma felismerése – Ringel triász

4 *Pszichoaktívszerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok Addikció fogalma, neurobiológiája, a kémiai hozzászokás ismérve*

- Alkohol, koffein, kannabisz, fenciklidin (és rokon vegyületei), hallucinogének, inhalánsok, opiátok, nyugtató-, altató és szorongásoldószerek, stimulánsok és nikotin használatával összefüggő zavarok
- A zavarok etiológiája, epidemiológiája, diagnosztikája és tünettana, differenciáldiagnosztikája és terápiája

5 *Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktuskezelés*

- A pszichotikus állapotok meghatározása, epidemiológia, etiológia, tünetek, diagnosztika, a pszichotikus zavarok osztályozása a DSM-V alapján: Téveszmés zavar, Rövid pszichotikus zavar, Szkizofreniform zavar, Szkizofrénia, Szkizoaffektív zavar, Differenciáldiagnózis A szkizofrénia lefolyása, kezelés: gyógyszeres kezelés, pszicho és szocioterápiák, ECT, agreszszió

6 *Személyiség zavarok*

- Történeti vonatkozások
- Klasszifikáció
- Kóreredet (genetikai, biológiai, pszichológiai faktorok)
- Terápiás lehetőségek
- A személyiségzavarok típusai:
  - A csoport: Paranoid, szkizoid, szkizotípiás személyiségzavar
  - B csoport: antiszociális, borderline, hisztrionikus, nárcisztikus személyiségzavar
  - C csoport: elkerülő, dependens, kényszeres személyiségzavar
- Nem meghatározott, egyéb személyiségzavar
- NSSI: nem szuicidális önsértések

7 *Táplálkozási magatartás zavarai*

- A gyermekkori evészavarok diagnosztikájának nehézségei, gyermekkori és serdülőkori kezdetű Anorexia nervosa, Bulimia nervosa, Pica, Ételelutasítással járó érzelemzavar, Szelektív evés, Fóbiás típusú evészavar, Falászavar, Izomdiszmorfia, Orthorexia nervosa. A tanulók megismerik a kórképek epidemiológiáját, etiológiáját, klinikai tüneteiket, a kórlefolyást, prognózist az alkalmazott terápiákat.

8 *Organikus pszichoszindrómák*

- A betegvizsgálat sajátosságai
- Demenciák, a demenciák osztályozása, felosztása (tünetek, kóreredet, életkor és gyógykezelhetőség alapján)
- A demenciák differenciáldiagnózisa
- A demenciákhoz társuló pszichológiai és magatartási zavarok
- Alzheimer demencia, vaszkuláris demenciák, frontális demenciák, Lewy-testes demencia A delírium-szindróma, delíriumok okai, terápia
- Egyéb organikus mentális zavarok (organikus hallucinózis, organikus (deluzív) paranoid zavar) Intellektuális képesség zavarok, okai, súlyosság

3.7.7 Geriátria klinikuma tantárgy 18/18 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy a tanuló tisztában legyen az öregedési folyamatok tudományos vizsgálatának szakterületeivel, ezen belül az idősgyógyászat típusaival, a témával kapcsolatos fogalmak definícióival. Ismerje meg az idősödő társadalmakra jellemző demográfiai helyzet mutatóit. Ismerje meg az idősek helyzetét a mai társadalomban, az öregedő társadalmak kihívásait, problémáit, az erre adható társadalmi, szociális egészségügyi válaszokat és segítségnyújtási lehetőségeket. Ismerje az idős kor jellegzetességeit, az öregedés biológiai folyamatát, az érzékszervek, szervrendszerek, a viselkedés és az emberi kapcsolatok idősödéssel járó változásait. Ismerje fel az idős kor veszélyeztető tényezőit. Legyen képes részt venni az egészséges idősek egészséggondozásában, illetve sajátítsa el az idős betegek megfigyelésének, speciális ápolásának, gondozásának alapjait.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Általános orvos (kizárólag a klinikum) vagy BSc ápoló/egészségügyi szakoktató, ha megfelel az alábbi feltételeknek: legalább 3 év geriátriai területen eltöltött gyakorlat, az adott klinikum teljesítése, valamint évi 40 óra klinikai gyakorlat teljesítése.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfejlesztés, Pedagógiai-betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana, Pszichiátria klinikuma

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Bemutatja a geriátriát és elhelyezi a gerontológián belül, Ismerteti az egyes országok, illetve Magyarország demográfiai jellemzőit.	A gerontológia és a geriátria története. Gerontológiai ismeretek, a gerontológia definíciója, típusai, rendszerszemlélete. Az idősödés folyamata a világ országaiban, Európában és Magyarországon, Népegészségügyi ismeretek.	Teljesen önállóan	Jó megfigyelő készség, képesség, logikus gondolkodás, kritikus szemlélet, kritikus, jogkövető magatartás, jó kommunikációs készség, képesség,	Informatikai ismeretek, informatikai eszközök alkalmazása, kereső funkciók, programok alkalmazása.

Felismeri az idős kor testi-, szellemi és működésbeli változásainak jellegzetességeit és elkülöníti egyes betegségektől, kórképektől.	Biofizika, biokémia. Anatómia- élettan, kórélettan. A test külső jegyeinek, jellegzetességeinek változása, érzékszervi változások, testtömeg-, izomzat, csontrendszer-, immunrendszer változása. Mozgás és reflexek idős korban. Időskori akklimatizáció sajátosságai, közérzet-, figyelem-, hangulatváltozások, alvás és életritmus változásai, társas kapcsolatok, elszigetelődés. Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek.	Teljesen önállóan	együttműködési készség, képesség, határozottság, türelem, empátia, feltétel nélküli elfogadás képessége.	Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.

Felméri és felismeri az időseket veszélyeztető tényezőket, egyénre szabott prevenciós tervet összeállít és kivitelez.	A biztonság szükségletének változása idős korban. Az idősek testi, lelki épségét veszélyeztető tényezők. Az időskori balesetek okai, formái. A balesetek megelőzésének lehetőségei. Baleseti veszélyforrások. Az időskorúakra irányuló agresszió okai, megjelenési formái. Az időseket érin-tő családon belüli erőszak. Az idős ember védekező, elhárító magatartásának jellemzői. Az ápoló szerepe az önveszélyeztető, illetve az idősek elleni agresszió felismerésében és Megszüntetésében. Az abúzus fogalma. Az időskori szenvedélybetegségek kialakulásának okai, lelki háttere, megjelenési formái. Öngyilkosság okai idős korban. Az idős emberek érdek-, és jogvédelme.	Teljesen önállóan		Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.
Ismerteti az időskori gyógyszerfelszívódási zavarokat, interakciókat.	A gyógyszerek hatásai, mellékhatásai idős korban, idősek gyógyszerelésnek sajátosságai. A gyógyszereléshez kapcsolódó dokumentációs feladatok.	Teljesen önállóan		Informatikai ismeretek, informatikai eszközök, rendszerek alkalmazása, egészségügyi állapotfelmérő szoftverek használa-

				lata, elektronikus egészségügyi dokumentáció vezetése.

A tantárgy témakörei

1 *Bevezetés a geriátriába*

- Magyarország jellemző demográfiai adatai
- A korfa fogalma, típusai, Magyarország korfájának jellemzői, nemzetközi összehasonlítás
- A magyar társadalom életkor szerinti megoszlása, sajátosságai
- Az időskorúak számarányának alakulása Magyarország népességén belül
- A nemek arányának alakulása az időskorúak körében
- A népesség elöregedésének okai
- A kettős öregedés értelmezése
- Európai és világ trendek az időskorúak számarányában
- Az elöregedés és a népességfogyás társadalmi és gazdasági következményei
- Az időskor felosztása, az egyes szakaszok sajátosságai
- Az idősek helyzete a mai társadalomban
- Időseket ellátó hazai intézményrendszere
- A gerontológia definíciója, típusai, rendszerszemlélete
- A geriátria fogalma, kapcsolata a gerontológiával
- Klinikai geriátria
- Geriátriai ápolás

2 *Az idős kor jellegzetességei*

- Szerepváltozások, magatartások, hiedelmek, veszteségek, krízisek, a gazdasági tényezők hatása, a jövedelmi viszonyok változása, nyugdíjazás, az életmód változás hatása, az életminőség, társas kapcsolatok, munkavégzés idős korban.

3 *Az öregedés biológiai folyamatát befolyásoló tényezők, az időskorra vonatkozó általános jellegzetességek*

- A test külső jegyeinek, jellegzetességeinek változása, érzékszervi változások, testtömeg-, izomzat-, csontrendszer változása, mozgás, reflexek idős korban, időskori akklimatizáció sajátosságai, szervek- szervrendszerek, immunrendszer működésének változásai, érdeklődés, közérzet, figyelem, érzelmek/ hangulat-, alvás-, életritmus változása, elszigetelődés.

4 *Veszélyeztető tényezők idős korban*

- A biztonság szükségletének változása idős korban
- Az idősek testi, lelki épségét veszélyeztető tényezők
- Az időskori balesetek okai, formái
- Baleseti veszélyforrások
- A balesetek megelőzésének lehetőségei
- Az időskorúakra irányuló agresszió okai, megjelenési formái
- Az időseket érintő családon belüli erőszak
- Az idős ember védekező, elhárító magatartásának jellemzői
- Az ápoló szerepe az önveszélyeztető, illetve az idősek elleni agresszió felismerésében és megszüntetésében Az abúzus fogalma

- Az időskori szenvedélybetegségek kialakulásának okai, lelki háttere, megjelenési formái
- Öngyilkosság okai idős korban
- Az idős emberek érdek-, és jogvédelme

5 Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek Keringés rendszere Idegrendszer

- Érzékszervek rendszere
- Mozgás-, csontok, izomzat szervrendszere
- Zsigeri rendszer: emésztő rendszer
- Légzőrendszer
- Vizeletkiválasztó rendszer
- Nemi szervek rendszere
- Endokrin rendszer

6 Egészséggondozás idős korban

- Az egészség definíciói
- Ember és környezet
- Az egészségi állapotot befolyásoló tényezők
- Az egészséges életvitel kialakításának lehetőségei idős korban
- Az egészség fenntartása
- A betegségek kialakulása, rizikótényezői
- Egészséges életmód összetevői
- Egészségkárosító tényezők
- Népegészségügyi mutatók
- Egészségtudatos magatartás
- A testtartás és a rendszeres mozgás jelentősége a mindennapi életben
- Az életmód keringési szervekre és a légzőrendszerre gyakorolt hatása
- A táplálkozás, az életmód és az emésztőrendszer közti összefüggések
- A túlzott tápanyagbevitel következményei
- Az egészséges étrend, napirend összeállítása
- Segítségnyújtás az idős emberek szükségleteinek kielégítésében, ápolási feladatok

7 Idős betegek speciális ápolása

- Segítségnyújtás az idős emberek szükségleteinek kielégítésében Demenciában, Alzheimer kórban szenvedő betegek speciális ápolása
- Neurológiai kórképek fennállása esetén nyújtott egyénre szabott ápolás
- Emésztőrendszeri kórképek speciális ápolása
- Akut és krónikus sebek ellátása ápolása
- Esések megelőzése, kezelése
- Megváltozott ürítési szükséglet és megváltozott ürítés ellátása
- Decubitus prevenciója, ellátása
- Segédeszközök, ápolási eszközök alkalmazása az idősellátásban
- Segélyhívó eszközök alkalmazása az idősellátásban

3.7.8 Klinikai gyakorlat tantárgy 189/168 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy célja, hogy szintézisbe hozza az elsajátított ismereteket, ápolási és asszisztensi ismereteket gyakorlati készségekké kovácsolja össze. Továbbá betekintést enged a tanulóknak a munkahelyi környezetben történő betegellátásba és a kliensekkel történő interakcióba.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Ápoló Bsc 2 év klinikai adott osztályon eltöltött klinikai gyakorlattal / felsőfokú végzettséggel, szakirányú középfokú szakképzettséggel és legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Egészségügyi etika alapjai, Egészségügyi jog alapjai, Emberi test és működése, Alapvető higiénés rendszabályok, Általános ápolástan és gondozástan, Gyógyszertani alapismeretek, Kommunikáció, Szociológia alapjai, Pszichológia alapjai, Népegészségtan, egészségfejlesztés, Pedagógiai - betegoktatási alapismeretek, Belgyógyászat és ápolástana, Sebészet és ápolástana, Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.)

kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Készség szintű belgyógyászati ápolási beavatkozásokat végez (EKG készítés, részvétel az infúziós terápiában: palack csere, cseppszám szabályozás, húgyhólyag irrigálás, széklet vizelet hányadék mintavétel, felfogása, oxigén terápia alacsony nyomású rendszerekkel).	Ismeri a beavatkozások elméleti és gyakorlati kivitelezésének menetét, az esetleges szövődményeket megfigyeli.	Instrukció alapján részben önállóan	Munkájára és önmagára precíz, szem előtt tartja az etikai normákat és jogi követelményeket, empatikusan előítéletektől mentesen viszonyul a kliensekhez és a team tagjaihoz.	Betegmegfigyelő monitorral EKG-t készít, kinyomtatja a szükséges anyagokat.

Készség szintű ápolási beavatkozásokat végez, nasogasztrikus szondán keresztül táplál, sztómazsákot cserél, gondoz, beöntést ad, műtéti előkészítést végez.	Ismeri az ápolási beavatkozások kivitelezésének protokolljait, eszköz igényét.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Készség szinten bőrtesztet végez.	Ismeri a bőrtesztek kivitelezésének eszközeit és módjait.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Készség szinten testváladékot felfog, mintát vesz (köpet, torok, szem, orr, fül váladék).	Ismeri a testváladékok felfogásának módját és a mintavételek kivitelezésének protokollját.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet
Részt vesz az osztályok, szakrendelők mindennapjaiban, a klienssel történő interakciókban.	Ismeri az egészségügyi ellátórendszer működésének alapját, a helyét és szerepét az ellátásban.	Instrukció alapján részben önállóan		E-ápolási dokumentációt vezet

A tantárgy témakörei

1 *Belgyógyászat gyakorlat*

- A tanuló betekintést nyer az alábbi osztályok működésébe: Kardiológia, pulmonológia, nefrológia, és elsajátítja az oxigénterápia, infúziós terápia, húgyhólyag irrigálás, EKG készítés, széklet, vizelet és hányadék mintavételeket, és laborba juttatásukat. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciózások kivitelezését (s.c., i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.
- Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

2 *Sebészet gyakorlat*

- A tanuló betekintést nyer a sebészeti, ortopédiai és traumatológiai osztályok mindennapjaiba, elsajátítja az akut és műtéti sebkezelést, decubitus felmérést, sztómagondozást, beöntés adását, gyomorszondán keresztüli táplálást, sebváladék mintavételt és a beteg műtéti előkészítését. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciózások kivitelezését (s.c., i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.
- Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

3 *Kisklinikumi gyakorlat*

- A tanuló betekintést nyer a szemészeti, urológiai, orr-fül-gégészeti, bőrgyógyászati ellátás menetébe, gyakorolja a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, orrkenőcs, fülcsepp beadását, a bőrtesztek kivitelezését, valamint köpetet, torok-szem-orr-fül váladékot vesz, és laborba juttat.
- Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

4 *Egyéb klinikai gyakorlat*

- A tanuló betekintést nyer az alábbi osztályok működésébe: Pszichiátria, neurológia, geriátria, szülészet-nőgyógyászat.
- Melynek legfeljebb 50%-át klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

3.8 Speciális szakápolói feladatok csecsemő- és gyermekápolók számára megnevezésű

tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszáma: 949/1000 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület tantárgyainak oktatása során a tanuló megismeri a gyermekgyógyászatban leggyakrabban előforduló kórképeket, képessé válik az egyes betegségek, kórállapotok jellemzésére, így a hozzájuk tartozó diagnosztikai és terápiás beavatkozások, valamint ápolási tevékenységek kompetencia szintű elvégzésére is.

3.8.1 Klinikumi és ápolástani ismeretek a gyermekgyógyászatban tantárgy 542/568 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A csecsemő- és gyermekápoló szakképesítéshez tartozó kompetenciák elsajátítása. Ennek érdekében evidenciákon alapuló széleskörű elméleti klinikai és szakápolástani ismeretek átadása, amelyek képessé teszik a csecsemő- és gyermekápolót arra, hogy az ellátást a koraszülött, újszülött, a csecsemő vagy a gyermek és családja, illetve a közösség testi, lelki, szociokulturális jellemzők figyelembevételével végezze.

Váljon képessé a mindehhez kapcsolódó ápolási feladatok életkorspecifikus, szabályos és felelősségteljes kompetencia-szintű kivitelezésére, esetleges szövődmények megelőzésére, felismerésére és az ellátás során a megfelelő, szakmai együttműködésre. Legyen képes a betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos, MSc ápoló, BSc ápoló, Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi szaktanár, igazolt 3 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal, csecsemő- és gyermekápoló, legalább 5 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test működésének alapjai, Ápolás és gondozás alapjai, Elsősegélynyújtás – első ellátás, Szakmai kommunikáció - orvosi latin, Anatómia-élettan, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Dietetika, Belgyógyászat és határterületeinek betegápolása, Szülészetnőgyógyászati betegek ápolása, Neurológiai betegek ápolása, Pszichiátriai betegek ápolása, Gyermekgyógyászati betegek ápolása, Gyermekgyógyászati ápolási gyakorlat

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Neonatológiai betegségben szenvedő újszülöttet, koraszülöttet ápol	Ismeri a neonatológia klinikumi és ápolási specialitásait	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelő-képesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Kórházi medikai rendszerek használata
Szív- és érrendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a keringési rendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Légzőrendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a légzőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Emésztőrendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri az emésztőrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Idegrendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri az idegrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Vizeletkiválasztórendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a vizeletkiválasztó rendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Endokrin rendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri az endokrinrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Onko-hematológiai- immunrendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri az onko-hematológiai- immunrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			
Mozgásrendszeri betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a mozgásrendszer klinikumi és ápolási specialitásait			

Kisklinikumi (bőrgyógyászat, szemészet, fül-orr-gégészet) betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a bőrgyógyászati, szemészeti, fül-orr-gégészeti betegségek klinikumi és ápolási specialitásait			
Fertőző betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a fertőző betegségek klinikumi és ápolási specialitásait			
Pszichiátriai betegségben szenvedő gyermekeket ápol	Ismeri a pszichiátria klinikumi és ápolási specialitásait			

A tantárgy témakörei

1 Neonatológia

- Az egészséges újszülött anatómiai és élettani jellemzői
- Az újszülött első ellátása, megfigyelése, állapotfelmérése
- Az újszülött adaptációja, adaptációs zavarok
- A veleszületett fejlődési rendellenességek és szülési sérülések felismerése
- Újszülöttkor fiziológiás elváltozások (icterus, élettani súlyesés)
- Újszülöttkori szűrővizsgálatok
- Az újszülött táplálása
- Újszülött, koraszülött élesztés
- A koraszülés fogalma, okai
- A koraszülött anatómiai, élettani jellemzői
- A koraszülött ellátása a szülés után
- Leggyakrabban előforduló betegségek: Idiopathiás Respiratoricus Distress Syndroma (IRDS), necrotisalo enterocolitis (NEC), nyitott ductus arteriosus (PDA), agykamrai vérzés (IVH) kialakulásának okai, felismerése, ápolói feladatok A koraszülöttek speciális ellátási igényei.
- A Perinatális Intenzív Centrumok szerepe a koraszülött ellátásban
- A koraszülöttek táplálása
- A koraszülöttszállítás alapelvei, ápolói teendők

2 Szív- és érrendszer betegségei és szakápolástana

- Veleszületett szívbetegségek és ápolási vonatkozásai (bal-jobb shunttel járó szívbetegségek, jobb-bal shunttel járó szívbetegségek, szűkülettel járó szívbetegségek, teljes nagyér transzpozíció)
- Gyermekkori hypertonia
- Szívritmuszavarok (arrhytmia, alacsony pulzusszám, magas pulzusszám, ájulás, syncope, hirtelen szívhalál)
- Keringési elégtelenség, keringési elégtelenségben szenvedő gyermek ápolása
- Gyulladásos betegségek (pericarditis, myocarditis, endocarditis, reumás láz, Kawasaki-betegség)

- Pulmonalis artériás hypertonia
- Cardiomyopathiák
- A szív- és érrendszeri betegségek szakápolástana

3 *Légzőrendszer betegségei és szakápolástana*

- Kóros légzéstípusok, légzési elégtelenség
- Normális és kóros légzésminták csecsemő és gyermekkorban
- Felső légúti megbetegedések Alsó légúti megbetegedések
- Pneumonia Allergiás kórképek
- Gyermekkori asztma
- Cystás fibrosis, és szűrésének lehetőségei
- Idegentest aspiráció
- Légzésfunkciós vizsgálatok
- A légzőrendszeri megbetegedésben szenvedő betegek szakápolástana

4 *Emésztőrendszer betegségei és szakápolástana*

- Emésztőcsatorna betegségei
- Gyulladásos bélbetegségek
- Gyermekkori májbetegségek (hepatitis, biliaris atresia, cirrhosis, akut májelégtelenség) Motilitás zavarai (hasmenés, székrekedés)
- Bélférgesség
- A táplálkozás és az anyagcsere zavarai
- Malnutrició kialakulása, veszélyei, következményei
- Táplálékallergia, -intolerancia Felszívódási zavarok
- Tápanyagok, az energia, tápláltsági állapot felmérésének módszerei, az energia és tápanyagszükséglet meghatározása csecsemő és gyermekkorban
- Az emésztőrendszer daganatos megbetegedései gyermekkorban
- Az emésztőrendszeri megbetegedésben szenvedő betegek szakápolástana

5 *Idegrendszer betegségei és szakápolástana*

- Fejlődési rendellenességek
- Gyermekneurológiai kórképek (fejfájás, neuroinfekciók)
- Idegrendszeri sérülések (koponya-agysérült, hypoxiás-ischaemiás sérülés, gerincsérülés) Strukturális idegrendszeri betegségek (hydrocephalus, velőcsőzáródási rendellenességek)
- Térszűkítő folyamatok
- Gyermekkori epilepszia, egyéb görcsös állapotok
- Tudatzavarok, eszméletlen gyermek
- Az idegrendszeri megbetegedésben szenvedő betegek szakápolástana

6 *Vizeletkiválasztó rendszer betegségei és szakápolástana*

- Glomeruláris betegségek (nephrosis szindróma, akut glomerulonephritis)
- Gyulladásos betegségek
- Haemolyticus uraemiás szindróma
- Kőképződéssel járó állapotok
- Gyermekkori akut vesekárosodás
- Krónikus veseelégtelenség, vesetranszpantáció
- A vizeletkiválasztó rendszer sérülései
- Dialízis fogalma, fajtái (HD, PD), szakápolói teendői

- A vizeletkiválasztó rendszer megbetegedéseiben szenvedő betegek szakápolástana

7 *Endokrin rendszer betegségei és szakápolástana*

- Hypophysis betegségei, működészavarai
- Hipotalamusz betegségei, működészavarai
- Pajzsmirigy betegségei, működészavarai
- Mellékpajzsmirigy betegségei, működészavarai Mellékvese betegségei, működészavarai
- Diabetes mellitus
- Obesitas
- Anyagcsere-betegségek és működészavarok
- Az endokrin rendszer megbetegedéseiben szenvedő betegek szakápolástana

8 *Onko-hematológiai- immunrendszer betegségei és szakápolástana*

- Gyermekkori daganatos betegségek, kezelési módszerei, terápiás mellékhatások és kezelése
- Leukémiák, lymphomák
- Szolid tumorok gyermekkorban
- Lágyrésztumorok
- Daganatos betegségek kezelési módszerei
- Terápiás mellékhatások és kezelése
- Etikai, jogi szempontok az ellátás, gondozás során
- Anaemiák
- Vérzéssel járó rendellenességek
- Véralvadási rendellenességek
- Veleszületett immunhiányos állapotok
- Szisztémás autóimmun betegségek
- Őssejt-transzplantáció
- Az onko-hematológiai- immunrendszer megbetegedéseiben szenvedő betegek szakápolástana

9 *Mozgásrendszeri megbetegedések és szakápolástana*

- Csontok betegségei
- Ízületek gyulladásos betegségei
- Izmok betegségei
- A mozgásrendszer megbetegedéseiben szenvedő betegek szakápolástana

10 *Kisklinikumi (bőrgyógyászat, szemészet, fül-orr-gégészet) betegségek és* szakápolástan *Bőrgyógyászat:*

- Mikroorganizmusok okozta bőrgyógyászati betegségek
- Allergiás megbetegedések
- Genetikai eredetű megbetegedések (ekcéma, psoriasis)
- Parazitás fertőzések, betegségek
- Fokozott faggyúmirigy termelés okozta betegségek
- Bőrgyógyászati daganatos betegségek
- Bőrgyógyászati megbetegedésben szenvedő betegek szakápolástana Fül-orr-gégészet:
- Fejlődési rendellenességek
- Gyulladásos eredetű kórképek
- Sérülések
- Sürgősségi ellátást igénylő kórképek

- Daganatok
- Fül-orr-gégészeti betegségekben szenvedő betegek szakápolástana Szemészet:
- Gyulladásos eredetű betegségek
- Kancsalság
- Sérülések
- Daganatok
- Szövődményes szemészeti elváltozások
- Szemészeti betegségekben szenvedő betegek szakápolástana

11 Fertőző betegségek és szakápolástana

- Gyermekkori fertőző betegségek klinikuma
- Szepszis
- Toxikus sokk szindróma
- Baktériumok által okozott fertőzések
- Vírusok által okozott fertőzések
- Gyermekkori tuberculosis sajátosságai
- Gyermekkori AIDS
- Járványügyi alapismeretek, ápolási feladatai, védőfelszerelések használata
- A fertőző betegségekben szenvedő betegek szakápolástana

12 Pszichiátriai betegségek és szakápolástana

- Idegrendszer fejlődési zavarai (értelmi fejlődés zavara, tanulási zavarok, kommunikációs zavarok, autizmus spektrum zavara, ADHD, Tic zavarok, Tourette-szindróma) és ápolói vonatkozásai
- Viselkedészavar (nyílt oppozíciós zavar)
- Agresszió, ingerlékenység
- Szorongásos zavarok (szeparációs szorongászavar, szelektív mutizmus, specifikus fóbia, szociális szorongászavar, generalizált szorongászavar)
- Kényszerbetegség
- Depresszió, bipoláris zavar
- Táplálkozási magatartászavarok (táplálási zavarok, evésmagatartás zavarai (Ruminációs, Pica, szelektív evés, fóbiás, Bulimia nervosa, Anorexia nervosa, falászavar)
- Ürítési zavarok (nem organikus enuresis, encopresis)
- Pszichoaktív szerhasználat
- Gyermekek bántalmazása, elhanyagolása (abúzus - fizikai, érzelmi, szexuális, Münchausen-szindróma - elhanyagolás)
- Speciális Nevelési Igényű gyermekek
- A pszichiátriai betegségekben szenvedő betegek szakápolástana

Klinikai gyakorlat

Melynek legfeljebb 50%-a klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

1. Neonatológia

A tanuló betekintést nyer a neonatológia és a koraszülött intenzív osztályok működésébe. Elsajátítja a kora- és újszülöttek ellátásának, megfigyelésének, állapotfelmérésének gyakorlatát, a szülőszobai ellátást. Megismeri a kora- és újszülöttek ápolásának speciális igényeit, az újszülött-koraszülött újraélesztést.

Gyakorlati helyszín: Szülészet, Neonatológia, Koraszülött osztály, Perinatális Intenzív Centrum

2. Szív- és érrendszer betegségei és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek kardiológia

3. Légzőrendszer betegségei és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek pulmonológia

4. Emésztőrendszer betegségei és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek gasztroenterológia

5. Idegrendszer betegségei és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek neurológia

6. Vizeletkiválasztó rendszer betegségei és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek nephrológia

7. Endokrin rendszer betegségei és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek endokrinológia

8. Onko-haematológiai-immunrendszer betegségei és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek onkológia, haematológia
A tanuló betekintést nyer az alábbi osztályok működésébe: Kardiológia, pulmonológia, gasztroenterológia, neurológia, nefrológia, endokrinológia, onko-haematológia. Megismeri az ápolási specialitásokat, az ápolási folyamat jellemzőit a csecsemő és gyermekgyógyászati ellátásban, a betegek vizsgálati algoritmusait, a diagnosztikus és terápiás beavatkozások előkészítését, a beavatkozások elvégzését, bennük való asszisztálási feladatokat. Elmélyíti a perifériás rövidkanül behelyezés, gondozás és eltávolítás menetét, az injekciózások kivitelezését (s.c., i.c., i.m.), a gyógyszerelés kivitelezését, az aeroszol terápiát.

9. Mozgásrendszeri megbetegedések és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Gyermeksebészet/Traumatológia, Orthopedia

10. Kisklinikumi (bőrgyógyászat, szemészet, fül-orr-gégészet) betegségek és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Bőrgyógyászat, Szemészet, FülOrr-Gégészet
A tanuló betekintést nyer a szemészeti, urológiai, orr-fül-gégészeti, bőrgyógyászati ellátás menetébe, gyakorolja a szemcsepp, szemkenőcs, orrcsepp, orrspray, orrkenőcs, fülcsepp beadását, a bőrtesztek kivitelezését, valamint köpetet, torok-szem-orr-fül váladékot vesz, és laborba juttat.

11. Fertőző betegségek és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Infektológia

12. Pszichiátriai betegségek és szakápolástana

Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály/Gyermek pszichiátria

3.8.2 Gyermeksebészet és ápolástana tantárgy 102/102 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a gyermeksebészet klinikai és ápolástani ismereteit. Ismerje a műtét körüli ápolói teendőket és azokat a szakma szabályai szerint tudja alkalmazni. Ismerje a gyermeksebészeti kórképek és a transzplantációval kapcsolatos klinikai ismeretek alapjait, és a hozzájuk társuló ápolási feladatokat.

Ismerje a lényegesebb traumatológiai sérülések és a mozgásszervi rendellenességek betegségeinek alapjait, továbbá ellátásuknak specifikumait.

Váljon képessé a mindehhez kapcsolódó ápolási feladatok életkorspecifikus, szabályos és felelősségteljes kompetencia-szintű kivitelezésére, esetleges szövődmények megelőzésére, felismerésére és az ellátás során a megfelelő, szakmai együttműködésre. Legyen képes a betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos, Gyermeksebész, MSc ápoló, BSc ápoló, Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi szaktanár, igazolt 3 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal, csecsemő- és gyermekápoló, legalább 5 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal.

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test működésének alapjai, Ápolás és gondozás alapjai, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Szakmai kommunikáció - orvosi latin, Anatómia-élettan, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Sebészet és határterületeinek ápolástana, Gyermekgyógyászati betegek ápolása, Gyermekgyógyászati ápolási gyakorlat

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait	Teljesen önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelő-képesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Elektronikus betegmegfigyelő rendszerek ismerete és alkalmazása
Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét.	Teljesen önállóan		

Perioperatív ápolási feladatokat ellát.	Ismeri az általános sebészeti és műtéti klinikum alapjait és ápolástani vonatkozásait.	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelő-képesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Kórházi medikai rendszerek használata
Traumatológiai gyermekbeteget ápol, sérüléseket szakma szabályai szerint lát el.	Ismeri a traumatológiai megbetegedések gyermekkori sajátosságait és ápolását	Instrukció alapján részben önállóan		
Mozgásrendszer sebészeti jellegű elváltozásaiban szenvedő gyermekeket ápol.	Ismeri a mozgásrendszer sebészeti jellegű elváltozásait, azok gyermekkori sajátosságait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet.	Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségét.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése.

A tantárgy témakörei

1 *Általános sebészet és szakápolástana*

- Leggyakoribb gyermeksebészeti kórképek
- Akut sebészeti ellátást igénylő kórképek csecsemő- és gyermekkorban
- Sebészeti ellátást igénylő újszülöttköri kórképek, fejlődési rendellenességek
- Fej, nyak, gerinc sebészete csecsemő- és gyermekkorban, hasadéksebészet
- Gyermekkori mellkassebészeti kórképek
- Gyermekkori hasi sebészet, heveny hasi katasztrófák
- Urogenitális rendszer sebészei betegségei csecsemő- és gyermekkorban
- Helyreállító sebészet
- Egynapos gyermeksebészet
- Minimális invazív sebészet alapelvei (laparoszkópia, retroperitoneoszkópia, torakoszkópia) Szervátültetés
- Perioperatív ápolói teendők
- A sebészeti ellátást igénylő betegek szakápolástana

2 *Traumatológia és szakápolástana*

- Leggyakoribb sérülések újszülött-, csecsemő- és gyermekkorban és azok ápolástani ismeretei Leggyakoribb töréstípusok újszülött-, csecsemő- és gyermekkorban és azok ápolástani ismeretei
- Fejsérülések
- Végtagok sérülései
- Gerinc- és medencesérülések
- Mellkasi, hasi sérülések
- Idegsérülések
- Égési, fagyási sérülések, elektromos seb

- Sürgősségi traumatológia
- Polytraumatizált gyermek és szakellátása
- Traumatológia betegségben szenvedő betegek szakápolástana

3 Mozgásrendszer sebészeti jellegű elváltozásai és szakápolástana

- Veleszületett mozgásszervi rendellenességek (dongaláb, csípőficam és dysplasia, kézfejlődési rendellenességek)
- Gerinc- és mellkasdeformitások
- Gyermekkori csontbetegségek, törések fajtái, ellátásuk
- Protézisek, ortézisek fajtái, alkalmazásuk és ápolói feladatok az ellátás során Gyermeksérülések
- A mozgásrendszer sebészeti jellegű betegségeiben szenvedő betegek szakápolástana

Klinikai gyakorlat

Gyakorlati helyszín: Gyermeksebészet/Traumatológia, Ortopédia

A tanuló betekintést nyer a sebészeti, ortopédiai és traumatológiai osztályok mindennapjaiba, elsajátítja az akut és műtéti sebkezelést, a traumás eredetű sérülések, az égésbetegség, a mozgásszervi megbetegedések ápolásának gyakorlatát.

Melynek legfeljebb 50%-a klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

3.8.3 Sürgősségi ellátás gyermekkorban és ápolástana tantárgy 110/118 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló ismerje meg a gyermeksürgősségi ellátás klinikai és ápolástani ismereteit. Ismerje a különböző sürgősségi ellátásban előforduló kórképek és állapotok klinikai alapjait, az állapotfelmérés korspecifikus algoritmusát, a megfigyelés fő szempontjait és tudja azokat a szakma szabályai szerint alkalmazni a betegellátás során. Legyen képes felismerni az életet veszélyeztető állapotokat a különböző életkorokban.

Megfelelően, az aktuális protokollok szerint tudja alkalmazni a maszkos-ballonos lélegeztetést, valamint az alapszintű és az alapszintű eszközös újraélesztést.

Váljon képessé a mindehhez kapcsolódó ápolási feladatok életkorspecifikus, szabályos és felelősségteljes kompetencia-szintű kivitelezésére, esetleges szövődmények megelőzésére, felismerésére és az ellátás során a megfelelő, szakmai együttműködésre. Legyen képes a betegmegfigyelés, monitorozás szakszerű alkalmazásával a beteg állapotkövetésére és állapotváltozások korai felismerésére

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos, Sürgősségi szakorvos igazolt 3 éves gyermekgyógyászat gyakorlattal, MSc ápoló, BSc ápoló végzettség 3 éves sürgősségi szakmai és oktatói gyakorlattal , Egészségügyi szakoktató, Egészségügyi szaktanár, igazolt 3 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal, Mentőtiszt végzettség 3 éves kivonuló szakmai és oktatói gyakorlattal; BLS instruktor

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test működésének alapjai, Ápolás és gondozás alapjai, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Szakmai kommunikáció - orvosi latin, Anatómia-élettan, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Kritikus állapotú betegek ellátása, Gyermekgyógyászati betegek ápolása, Gyermekgyógyászati ápolási gyakorlat

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait	Teljesen önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelő-képesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	Elektronikus betegmegfigyelő rendszerek ismerete és alkalmazása
Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét.	Teljesen önállóan		
Gyermekkori sürgősségi állapotokat felismer	Ismeri a gyermekkori sürgősségi állapotokat.	Instrukció alapján részben önállóan		
Kritikus állapotú gyermeket ellát	Ismeri a kritikus állapotú gyermek klinikum alapjait és ápolástani vonatkozásait.	Instrukció alapján részben önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelő-képesség, önálló munkavégzés, higiénés szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	
Szakma szabályai szerint tudja alkalmazni az alapszintű és eszközös alapszintű újraélesztést.	Ismeri a BLS és xBLS protokollját.	Teljesen önállóan		
Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet.	Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségét.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése.

A tantárgy témakörei

1 Sürgősségi állapotfelmérés, kritikus állapotú gyermek ellátása

- Állapotfelmérés algoritmusa (ABCDE vizsgálat) Triage (CTAS)
- Vitális paraméterek korcsoportok szerinti ismerete
- Felkészülés súlyos beteg fogadására
- Életet veszélyeztető állapotok felismerése, ápolói teendői
- Sokk felismerése, ápolói teendők
- Szepszis, szeptikus sokk

- Anafilaxia
- Bradycardia, tachycardia
- Akut has
- Diabeteses ketoacidosis
- Akut légzési elégtelenség
- Légúti idegen test eltávolítása (korspecifikus)
- Maszkos ballonos lélegeztetés BLS, xBLS
- Postresuscitatiós ellátás
- Intraosszeális technika alkalmazása, helye, szerepe a sürgősségi ellátásban

2 *Sürgősségi állapotok gyermekkorban*

- Légzési nehezítettség, stridor, köhögés, hyperventilatio Bronchiolitis, Krupp-szindróma, akut asztmás roham
- Szívzörej, mellkasi fájdalom, palpitáció, cianózis
- Eszméletvesztés, tudatzavar
- Idegrendszeri görcs, központi idegrendszeri infekciók (meningitis, encephalitis) Fejfájás
- Kiütések
- Fül- és torokfájdalom
- Hányás, hasmenés
- Lázas gyermek, lázgörcs
- Epilepszia, status epilepticus
- Hypovolaemia, dehidráció sürgősségi ellátása
- Hypoglycaemia
- Vigasztalhatatlan síró csecsemő
- Orrvérzés
- Szemsérülés, szemgyulladás
- Mérgezések
- Pszichés zavarok, viselkedésproblémák
- Sürgősségi ellátást igénylő csecsemő és gyermek ellátásának szakápolástana

3. *Klinikai gyakorlat*

- Gyakorlat helyszíne: Gyermek sürgősségi/Sürgősségi osztály
- A tanuló betekintést nyer a sürgősségi osztály munkájába. Megismeri a Triage-rendszert. Elsajátítja a csecsemő- és gyermeksürgősségi állapotok vizsgálati algoritmusait. Felismeri a kritikus állapotú beteget.
- Melynek legfeljebb 50%-a klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

3.8.4 Speciális ápolási feladatok a gyermekellátásban tantárgy 195/212 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló megismerje és a szakma szabályai szerint alkalmazni tudja a különböző invazív beavatkozásokat. Ismerje és tudja a különböző vérvételi és vénabiztosítási eszközöket, azok kompetenciahatárokon belüli alkalmazását, kivitelezését, specifikumait csecsemő- és gyermekkorban, valamint ezeknek az eszközöknek szakszerű további megfigyelé-

sét és ápolását. Legyen képes elvégezni a megfelelő ismeretek birtokában az intravénás gyógyszerek és folyadékok elkészítését, tárolását, ismerni az ápolói vonatkozásait a gyermekgyógyászatban.

Ismerje a fájdalomterápia gyermekkori sajátosságait, felmérő módszereit és a fájdalomtünetek életkor szerinti megjelenését, azok megfigyelésének általános szempontjait, valamint képes legyen a fájdalomcsillapító terápiát szakma szabályai szerint alkalmazni, az esetleges állapotváltozásokat korán felismerni és monitorozni, szükség esetén adekvátan, a kompetenciahatárokat betartóan beavatkozni.

Ismerje a katéterezés és a sztómaellátás alapjait és ápolói teendőit csecsemő- és gyermekkorban. Ismerje a gyermekgyógyászatban követendő szakmai irányelveket a palliatív és a haldokló gyermek ellátása során, képes legyen ezek legfontosabb ápolási szempontjait betartva részt venni az ellátásban

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos, MSc ápoló, BSc ápoló, Egészségügyi tanár, igazolt 3 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal, csecsemő- és gyermekápoló, legalább 5 éves gyermekgyógyászatban eltöltött gyakorlattal

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Az emberi test működésének alapjai, Ápolás és gondozás alapjai, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Szakmai kommunikáció - orvosi latin, Anatómia-élettan, Elsősegélynyújtás - első ellátás, Mikrobiológia, járványtan, általános kórtan, Ápolástudomány, Betegmegfigyelés, állapotkövetés, Betegápolás alapjai, Alapápolási gyakorlat, Diagnosztika alapismeretek, Gyógyszertani és terápiás alapismeretek, Hospice-palliatív alapismeretek, Gyermekgyógyászati betegek ápolása, Gyermekgyógyászati ápolási gyakorlat

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

A tantárgy oktatása során fejlesztendő kompetenciák

Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Önállóság és felelősség mértéke**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák**
Betegvizsgálatot, betegmegfigyelést végez.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait	Teljesen önállóan	Pontosság, magabiztosság, határozott fellépés, jogkövető magatartás, etikus és empatikus magatartás, megfigyelő-képesség, önálló munkavégzés, higiénés	Elektronikus betegmegfigyelő rendszerek ismerete és alkalmazása
Felismeri a beteg állapotváltozásait, állapotváltozás esetén jelzi azt.	Ismeri a gyermekbetegségek sajátosságait, valamint az állapotváltozások kritérium- és riasztási rendszerét.	Teljesen önállóan		

Invazív beavatkozásokat kivitelez.	Ismeri az invazív beavatkozások fajtáit és azok szakma szabályai szerinti kivitelezését.	Instrukció alapján részben önállóan	szemlélet, preventív szemlélet, kommunikációs készség	
Fájdalom korspecifikus felmérése, csillapítása a kompetenciák megfelelő betartásával.	Ismeri a fájdalomskálákat, megítélésének gyermekkori sajátosságait, a fájdalomcsillapítás ápolói kompetenciáit.			
Katéterezés és sztóma ellátás a szakma szabályai szerint	Ismeri a katéterezés és sztóma ellátás sajátosságait.			
Enteralis és parenteralis táplálást kivitelez	Ismeri az enteralis és parenteralis táplálás sajátosságait és azok szakma szabályai szerinti kivitelezését.			
Sebellátást, sebkezelést kivitelez	Ismeri a sebellátás, sebkezelés sajátosságait és azok szakma szabályai szerinti kivitelezését.			
Haldokló gyermeket ápol	Ismeri a haldokló gyermekkel kapcsolatos sajátosságokat.			
Ápolási és megfigyelési dokumentációt vezet.	Ismeri az ápolási dokumentáció vezetésének szabályait, jogi jelentőségét.	Teljesen önállóan		Elektronikus ápolási dokumentáció ismerete és vezetése.

A tantárgy témakörei

1 Invazív beavatkozások

- Vénás vérvétel, eszközei, kivitelezése és azok speciális szempontjai csecsemő- és gyermekkorban
- Perifériás vénabiztosítás, eszközei, kivitelezése és azok speciális szempontjai csecsemő- és gyermekkorban Köldökvéna-kanülálás
- Artériapunkció és -kanülálás
- Centrális vénakanül fogalma, fajtái, környékének ápolása, trombózis profilaxis

- Intraossealis kanülálás és ápolói vonatkozásai
- Intravénás gyógyszer és/vagy folyadékbevitel előkészítése, tárolása, eszközei, ápolói kompetenciái
- Folyadékterápia lehetőségei, csoportosítása, ápolói kompetenciái
- Eszközös légútbiztosítás korspecifikus sajátosságai, eszközei és jellemzői
- Transzfúzió jogi szabályozása, újszülöttek, koraszülöttek transzfúziója, kivitelezése, lehetséges reakciók, szövődmények, ápolói feladatok transzfúzió előtt, alatt és után a gyermekgyógyászatban

2 *Fájdalomterápia*

- Gyermekkori sajátosságok
- Fájdalomcsillapítás általános szempontjai az ápolói kompetenciák fényében
- Ápolói megfigyelések a különböző fájdalomcsillapítások alkalmazása során (hatások, mellékhatások megfigyelései, megfigyelések szempontjai) Fájdalom pszichológiája csecsemő- és gyermekkorban
- Fájdalomtünetek életkor szerinti megjelenése
- Fájdalom megítélése korspecifikusan (fájdalomskálák)
- Fájdalomcsillapítás szempontjai
- Nem gyógyszeres, gyógyszeres fájdalomcsillapítás

3 *Katéterezés és sztómaellátás*

- Húgyúti katéterezéssel kapcsolatos ápolói teendők (előkészítés, szükséges eszközök, kivitelezés (nemek szerint), kompetenciák, megfigyelések, lehetséges szövődmények)
- Katétergondozás ápolási teendői
- Hólyagtréning, kondicionálás
- Katétereltávolítás mechanizmusa, ápolói teendői csecsemő- és gyermekkorban
- Sztómák (tracheo-, gastro-, vékony-, vastagbélstomák, urostoma), azok ápolói feladatai
- Széklet inkontinencia ellátásának gyakorlata
- Irrigálás, beöntés

4 *Táplálásterápia*

- Táplálásterápia fogalma
- A szervezet folyadék- és energia igénye
- Malnutrició kialakulása, veszélyei, következményei
- Tápanyagok
- Tápláltsági állapot felmérésének módszerei, energia- és tápanyagszükséglet meghatározása csecsemő és gyermekkorban
- Táplálási terv felépítése
- Enteralis táplálás fogalma, fajtái
- Enteralis tápszerek
- Enteralis táplálás eszközei és ezek gondozása
- Parenteralis táplálás fogalma, fajtái
- Parenteralis táplálást indokló állapotok
- Parenteralis táplálás javallatai, ellenjavallatai
- Parenteralisan alkalmazható tápoldatok
- Parenteralis táplálás eszközei és ezek gondozása

5 *Sebkezelés Sejtek működése, a bőr szerkezete*

- Seb fogalma, fajtái

- Sebgyógyulás és az azt befolyásoló tényezők
- Sebgyógyulás zavarai
- Akut sebek és ellátásuk
- Krónikus sebek és megelőzésük
- Nyomási fekély fogalma, stádiumai, kezelése
- Fájdalommenedzsment, váladékkontroll sebkezelés során
- Sebkezelés gyakorlata
- Szövetegyesítő eljárások
- Sebkezelés során alkalmazott gyógyászati segédeszközök rendelése

6 *Haldokló gyermek ellátása*

- Gyermek halálképének fejlődése, jellemzői
- Palliatív ellátás a gyermekgyógyászatban (definíciója, szerepe, fontos elemei, betegcsoportok, hazai és nemzetközi gyermekhospice)
- Haldokló gyermek ápolása (ellátási lehetőségek Magyarországon (intézeti, otthon, hospiceház), ellátási formák (életvégi, mentesítő, tranzit, nappali ellátás))
- Haldokló gyermek tünetei szervrendszerek szerint, ápolási szempontok, legfontosabb ápolási problémák
- Szülő/törvényes képviselő edukációja
- Gyermek elvesztésének hatása az ápolóra

7 *Klinikai gyakorlat*

- Gyakorlati helyszín: Belgyógyászati profilú gyermekosztály, Gyermeksebészeti/Traumatológiai osztály, Gyermek- és koraszülött intenzív osztály
- A tanuló betekintést nyer: Belgyógyászati profilú gyermekosztály, Gyermeksebészeti/Traumatológiai osztály, Gyermek- és koraszülött intenzív osztály működésébe. Elsajátítja a perifériás és centrális vénás kapu, intravénás gyógyszerelés, folyadékterápia, fájdalomterápia, az inkontinencia és a sztóma ellátás, a táplálásterápia és a sebkezelés gyakorlatát, ápolási vonatkozásait. Megismeri a haldokló gyermek ápolásának szakmai irányelveit, a gyermek palliatív és hospice ellátás lehetőségeit.
- Melynek legfeljebb 50%-a klinikai szimulációs gyakorlatként is megszervezhető, amennyiben rendelkezésre áll megfelelő tárgyi és személyi feltétel.

EGYEBEK

A 10. évfolyamot követő nyári gyakorlaton belül 40 óra pályaorientációs gyakorlatot szükséges megszervezni, mely során minden szakma szakmairányába bepillantást nyerhetnek a tanulók.

4. KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK
5 0913 03 13 CSECSEMŐ- ÉS GYERMEKÁPOLÓ SZAKMA

4.1 A szakma alapadatai

1.1. Az ágazat megnevezése: Egészségügy

1.2. A szakma megnevezése: Csecsemő- és gyermekápoló

1.3. A szakma azonosító száma: 5 0913 03 13

1.4. A szakma szakmairányai: -

1.5. A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

1.6. A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5

1.7. Ágazati alapoktatás megnevezése: Egészségügy

1.8. Kapcsolódó részszakmák megnevezése: -

1.9. Szakmai oktatás (ágazati alapoktatás és szakirányú oktatás együttes) foglalkozásainak száma (egybefüggő szakmai gyakorlat nélkül):

1.9.1. Tanulói jogviszonyban: 5 éves technikumi oktatásban legalább 2100 óra megtartott foglalkozás (közismereti tartalom nélkül), 2 éves kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben legalább 2100 óra megtartott foglalkozás.

1.9.2. Felnőttképzési jogviszonyban: az 1.9.1 pont alapján az adott iskola szakmai programjában felnőttképzési jogviszonyban folyó oktatásra meghatározott foglalkozásszám, amelynek 1/4-e kötelezően ágazati alapoktatásra fordítandó.

1.10. Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: Szakképző iskolai oktatásban: -, Technikumi oktatásban: 440 óra, Kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben: 160 óra

A szakmai oktatás teljes időtartama tanulói és felnőttképzési jogviszonyban egyaránt az 1.9 és 1.10 pontok alatti oktatási idők összege.

4.2 A szakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A csecsemő- és gyermekápoló munkáját hivatásként, az etikai normák betartásával gyakorolja, átfogó anatómiai-, élettani-, és klinikumi ismeretekkel rendelkezik. Előkészít és segédkezik diagnosztikus és terápiás eljárásoknál. Önállóan, vagy team munkában minőségi, holisztikus szemléletű ellátást biztosít. Családcentrikus, átfogó és biztonságos gyermekápolást nyújt a gyermekgyógyászat különböző területein. Az ápolási folyamatok alkalmazásával a beteg gyermek szükségleteinek megfelelő alap-, és szakápolási feladatokat végez, megfigyeli a beteg állapotát, állapotváltozásait. Sürgős és fenyegető esetet észlel, beavatkozik, asszisztál, fájdalmat felismer, mér, jelez és beavatkozik az orvos utasításának megfelelően. Részt vesz az egészségügyi ellátás során a megelőző, gyógyító-, gondozó, és rehabilitációs folyamatokban. Felismeri és jelzi a gyermekbántalmazást, a gyermekelhanyagolást. Pszichés támogatással segíti a beteget és hozzátartozóit. Sajátos nevelési igényű gyermeket ápol és ellátását segíti. Tevékenységét a biztonságos és minőségi betegellátás szempontjainak figyelembevételével, a jogi és etikai normák betartásával végzi. Papír alapú és elektronikus egészségügyi dokumentációt vezet a jogszabályi előírásoknak megfelelően. Megfelelően kommunikál a beteggel, a hozzátartozókkal, valamint az ellátó team tagjaival. Egészségnevelést, betegedukációt végez, részt vesz a leendő munkatársai gyakorlati oktatásában. Tudását folyamatosan bővíti szakmai képzéseken, továbbképzéseken. Tevékenységei során betartja és betartatja a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi szabályokat, előírásokat.

4.3 A szakmához rendelt legjellemzőbb FEOR szám

Szakma megnevezése	FEORszám	FEOR megnevezése
Csecsemő- és gyermekápoló	3311	Ápoló, szakápoló

4.4 A szakképzésbe történő belépés feltételei

4.4.1. Iskolai előképzettség:

5 éves képzés esetén alapfokú iskolai végzettség

2 éves képzés esetén érettségi végzettség

4.4.2. Alkalmassági követelmények

4.4.3. Foglalkozásegészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Az egészségügyi tevékenység végzéséhez szükséges egészségi alkalmasság vizsgálatáról és minősítéséről szóló 40/2004. (IV.26.) ESZCSM rendeletben foglaltak szerint az egészségügyi tevékenységre való alkalmasságot kizáró korlátozások figyelembevételével történik.

A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 4. §. (3) a pontjában meghatározott szakmai alkalmassági vizsgálat.

4.4.4. Pályaalkalmassági vizsgálat a szakirányú oktatás megkezdése előtt: nem szükséges

5 A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Az oktatás megszervezéséhez szükséges eszközök, anyagok mennyiségét a tanulói létszám figyelembevételével kell biztosítani.

5.1 Eszközjegyzék ágazati alapoktatáshoz

- Elméleti oktatótermek, demonstrációs termek/gyakorlóterem
- Oktatástechnikai eszközök, számítógépek perifériákkal, internet
- Műszer- és eszköztároló szekrények
- Elsősegélynyújtás eszközei: sürgősségi táska/kocsi BLS és PBLS végzéséhez felszerelve, oktató félautomata defibrillátor, egyszerű légútbiztosításhoz használt supraglottikus eszközök (oropharyngealis tubus, nasopharyngealis tubus, laryngealis maszk) különböző méretekben, lélegeztető ballon, maszk, csecsemő-, kisgyermek-, felnőtt újraélesztő fantom, légúti idegentest eltávolítás fantom vagy mellény, sebimitációs készlet, sérülések (sebek) ellátásához szükséges eszközök
- Csecsemőgondozás eszközei: pólyázó, kiságy, csecsemőkád, csecsemőmérleg, testhosszmérés eszközei, csecsemőruházat, etetéshez, pelenkázáshoz, fürdetéshez szükséges eszközök, anyagok, gyermekjáték
- Betegazonosításhoz szükséges eszközök és dokumentáció
- A beteg mozgását segítő eszközök (járóbot, mankó, járókeret, rollátor, kerekesszék, kapaszkodó)
- Gyógyászati segédeszközök (kommunikációt és tájékozódást, személyi gondoskodást segítő eszközök)
- A betegmozgatás eszközei: betegemelő, fordítókorong, betegcsúsztató
- Az intézményen belüli betegszállítás eszközei (betegszállító kocsi, kerekesszék)

- Felszerelt ágyazó kocsi, szennyes ledobó kocsi, paraván, oktató termenként egy gurulós kötöző/műszerelő kocsi
- Ágynemű és egyéb fehérnemű (matracvédők, párnák, takarók, plédek, ágyneműhuzatok, lepedők, műanyag/gumilepedők, hálóingek, pizsamák, törölközők, köntösök, mosdókesztyűk, borogatások)
- Gyakorlótermenként legalább 3 betegágy tartozékaival, éjjeliszekrény, ágyasztal, karosszék
- Kötszerek (vatta, papírvatta, törlők, különböző méretű mullpólyák, mull-lapok, rugalmas pólyák, rögzítő anyagok)
- A táplálkozási szükséglet kielégítéséhez szükséges alapápolási eszközök
- A nyomási fekély megelőzését szolgáló statikus eszközök (különböző matracok) és a beteg kényelmét szolgáló egyéb eszközök, a nyomási fekély felmérésének, kezelésének és megelőzésének eszközei, decubitus imitációs készlet
- A testi higiéné és a személyes gondoskodás biztosításához szükséges eszközök, anyagok, fürdető szék/ágy
- Váladékok felfogására szolgáló eszközök (egyszer használatos változatban is), váladékok gyűjtésére szolgáló eszközök, szoba WC
- Laboratóriumi minták vizsgálatra küldéséhez szükséges eszközök
- Egyéni védőeszközök (orr-szájmaszk, sapka, védőszemüveg, gumikesztyű, ujjvédő, köpeny, lábzsák)
- Kézmosáshoz, kéz-, felület- és műszerfertőtlenítéshez szükséges eszközök, fertőtlenítőszerek (bőr-, nyálkahártya-, kézfertőtlenítők, felület-, műszer-, eszközfertőtlenítők), fali adagolók, ágyvégi adagolók, kézfertőtlenítés hatékonyságát ellenőrző UV-boksz
- Izolálás eszközei
- Betegvizsgálathoz, vizithez használatos eszközök
- Sztómaellátás eszközei (tracheostoma és gégekanül, colostoma, ileostoma, urostoma ápolásának, gondozásának eszközei)
- A veszélyes és kommunális hulladékok gyűjtéséhez szükséges eszközök
- A betegellátás részét képező dokumentumok, nyomtatványok - Medikai rendszerek - Egyszerű eszközös vizsgálatokhoz, vitális paraméterek méréséhez szükséges eszközök: vérnyomásmérők, fonendoszkópok, pulzoximéter, vércukorszintmérő, hőmérők, testsúly, testmagasság, testkörfogat mérésének eszközei
- Enteralis és parenteralis gyógyszerformák, gyógyszerelés és injekciózás eszközei a bejuttatási mód szerint
- Ápolási beavatkozások gyakorlására alkalmas felnőtt, csecsemő és gyermek betegápolási fantomok (injekciózás, sztómagondozás)
- Terhességi, öregségi modellek
- Anatómiai szemléltető ábrák és modellek
- Egészségfejlesztés témájú szemléltető ábrák, kiadványok, digitális ismeretterjesztő anyagok
- Digitális tananyagok

5.2. Eszközjegyzék szakirányú oktatáshoz, a 11-12. évfolyamon:

Az ágazati alapoktatás eszközei mellett az alábbiak:

- Az ápolási beavatkozások eszközei: gyógyszereléshez, vérvételhez szükséges eszközök (biztonsági rendszerrel ellátott tűk, tűharang is), gyógyszerelő kocsi/gyógyszerszekrény, gyógyszerek, injekciózás gyakoroltatására alkalmas fantomok, vérvételi kar
- Csapolások, biopsziák eszközei
- TENS-készülék, hideg - meleg borogatások, zselék
- Fájdalomfelmérő skálák
- Infúzió adásához szükséges eszközök (szerelékek, infúziós készítmények, infúziós állvány, fecskendős és volumetrikus infúziós pumpa, bejuttatás eszközei)
- Infúziómelegítés eszközei
- Betegmegfigyelő monitor és tartozékai, a monitorhoz EKG- és paraméter szimulációs jelgenerátor
- Oxigénterápia eszközei (oxigénpalack tartóval, reduktorral, flow meter, oxigénszonda, oxigénmaszkok, párásító készülékek)
- Inhalációs terápia, porlasztók, nebulizátorok, spirométer, légzési fizioterápia eszközei
- Mulázsok és imitációs készletek (szubkután és intramuszkuláris, intraosszeális, intravénás, gége és légcső, mellkas, sebimitációs)
- Laboratóriumi vizsgálatokhoz szükséges mintavételi eszközök (csecsemő, gyermek és felnőtt beteg esetén)
- 12 elvezetéses EKG-készülék
- A sürgősségi állapotok ellátásának oktatási eszközei: gyakorló fantom, öntelődő lélegeztető ballon-maszk rezervoárral (felnőtt, gyermek és csecsemő), légúti leszívás eszközei, leszívó katéterek, lélegeztetőgép, idegentest-fogó. Tourniquet, intraosszeális gyakorló fúró torzóval, sürgősségi táska legalább 2 darab, sürgősségi műszerelő/gyógyszerelő kocsi, hordágy
- A sérülések rögzítésének eszközei (nyakrögzítő, lapáthordágy, fejrögzítő, medenceöv, húzó-sín, vákuum-sín)
- A betegellátás során alkalmazott dokumentációk

5.3. Csecsemő- és gyermekápoló eszközjegyzék (az 5.1; és az 5.2. pontokban felsorolt eszközök mellett):

- Az ápolói beavatkozások eszközei: beöntéshez, katéterezéshez, gyomorszonda- levezetéshez, gyomormosáshoz, klinikai enteralis táplálláshoz szükséges eszközök
- Parenteralis táplálás eszközei
- Vércsoport meghatározásához, transzfúziós terápiához szükséges eszközök
- Gyermekspecifikus eszközök a vitális paraméterek mérésében: analóg vérnyomásmérő rendszer, fonendoszkóp, gyermek mandzsetták minden méretben, termokristályos hőmérő, speciális pulzoximéter érzékelő monitorhoz

- Sebkezelés, kötözés eszközei: a krónikus sebellátás eszközei, speciális kötszerek, krónikus seb torzó
- Sztómaterápia és gondozás eszközei (gastrostoma, PEG, PEJ, tápszerek, etetőzsák) gyakorló torzóval
- Oxigénterápia eszközei (magas áramlású rendszerek, oxigénpalack tartóval, reduktorral, flowmeter, oxigénszonda, 50-es, 100-as oxigénmaszkok)
- Vénabiztosítás eszközei: perifériás vénabiztosítás eszközei (aktív, vagy passzív biztonsági rendszerrel ellátott) gyakorló torzóval, a centrális vénagondozás és kanülgondozás eszközei gyakorló torzóval
- Linton-szonda, Sengstaken-Blakemore-szonda
- A mellkasdrenázs eszközei és mellkasi szívótartály
- Artériás és EDA kanülálás, valamint gyógyszerbejuttatás eszközei
- PCA-pumpa
- Punkciók eszközei, szettjei (lumbal, has, mellkas, sternum, crista, pericardium, ízület, tályog)
- Betegmegfigyelő monitor invazív mérésre alkalmas csatlakozókkal
- Gyermekgyógyászatban használt: perifériás rövid vénás kanülök és rögzítőelemek, légútbiztosítás eszközei, légúti váladék eltávolítás eszközei, vizeletkatéterek, vérvételi rendszerek, vérgázanalízis mintavétel eszközei, újszülöttkori vizsgálatok elvégzésének eszközei, újszülött ellátásának eszközei, szoptatáshoz és koraszülött/újszülött táplálásához szükséges eszközök, szondatáplálás és rögzítés eszközei, gyermekek sürgősségi ellátásának eszközei, fájdalomfelmérő skála
- A csecsemő- és gyermekellátás részét képező dokumentumok, nyomtatványok

6 Kimeneti követelmények

6.1. Ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása:

Alapápolási feladatokat lát el. Segíti a beteget az alapvető szükségletek (alvás, pihenés, mozgás, higiénés, táplálkozás, normál légzés, testhőmérséklet, ürítés, biztonság) kielégítésében. Szakszerűen alkalmazza az ápolási eszközöket és a gyógyászati segédeszközöket. Betegmegfigyelési tevékenységet végez, a beteg állapotában bekövetkezett változásokat azonnal jelzi az ápolónak, az orvosnak. Szükség esetén elsősegélyt nyújt, megkezdi az alapszintű újraélesztést. Közreműködik a gondozási és egészségfejlesztési tevékenységekben. Feladatait irányítás és felügyelet mellett végzi. Munkája során betartja a munka-, a tűz-, baleset-, környezet- és egészségvédelmi, a higiénés és ápolásszakmai szabályokat, előírásokat. Etikus magatartást tanúsít a betegellátás során, valamint munkatársi kapcsolataiban.

6.2. Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke

1.	Az egyén életkorának (születéstől a halálig) és élethelyzetének megfelelő gondozási feladatokat végez.	Ismeri az egészséges ember pszichés és szomatikus fejlődésének jellemzőit, az adott életkorban és élethelyzetben megjelenő gondozási feladatokat.	Empátiával viszonyul a gondozást igénylő emberekhez, segítőkész.	A gondozási feladatokat az ápoló irányítása és ellenőrzése mellett, szakszerűen látja el.
2.	Részt vesz az egészség fejlesztését célzó rendezvények, szűrőprogramok lebonyolításában.	Ismeri az egészségkultúra elemeit, az egészséges életmód, életvitel jellemzőit. Tisztában van a környezetszennyezés és az egyéb egészségkárosító tényezők formáival, a megelőzés lehetőségeivel. Ismeri a prevenció szintjeit, a mentálhigiéné és az egészségfejlesztés alapvető lehetőségeit.	Munkahelyén és magánéletében is egészségtudatos magatartást tanúsít. A rendezvények előkészítése és lebonyolítása során szem előtt tartja a környezetvédelmi szempontokat.	Az egészségfejlesztésre irányuló tevékenységeket az ápoló irányítása és ellenőrzése mellett végzi.
3.	Eligazodik az egészségügyi ellátórendszerben.	Ismeri az egészségügyi ellátórendszer struktúráját, működését. Ismeri a team munka alapjait, az együttműködés és problémamegoldás lehetőségeit.	Igénye van a folyamatos szakmai fejlődésre. Folyamatosan együttműködik a munkatársaival. A munkatársakkal konstruktív együttműködésre	Felelős a tudásának folyamatos fejlesztéséért.

			és a problémák hatékony megoldására törekszik.	
4.	Tevékenységéhez kapcsolódóan azonosítja a beteget.	Ismeri a betegazonosítás lényegét, szabályait, módszereit, a kapcsolódó dokumentációt.	A beteg jogait szem előtt tartva alkalmazza a betegazonosítás szabályait.	Önállóan azonosítja a beteget.
5.	Az ápolási munka során előforduló ápolásetikai és betegjogi problémákat jelzi.	Tudja az egészségügyi szakdolgozó tevékenységével kapcsolatos etikai normákat, magatartási elvárásokat. Ismeri az egészségügyi törvénynek az ápolói munkával összefüggő főbb előírásait, különös tekintettel a betegek jogaira. Ismeri a betegjogok érvényesítésének lehetőségeit. Érti a beteglátogatással kapcsolatos általános elvárásokat.	Magára nézve kötelezőnek érzi az etikai és jogi normák betartását. Fontosnak tartja a hivatásához méltó megjelenést, magatartást. Munkáját a beteg jogainak érvényesítésével végzi.	Betartja a munkájával kapcsolatos etikai és jogi követelményeket.

6.	Méréseit, megfigyeléseit lázlapon, betegmegfigyelő lapon dokumentálja.	Ismeri az egészségügyi dokumentáció típusait, formáit (papír alapú, elektronikus), az adatvédelemmel	Tiszteletben tartja az adatvédelmi szabályokat. Mérési eredményeit, megfigyeléseit pontosan dokumentálja.	Illetéktelen személynek nem szolgáltat ki betegekkel kapcsolatos információt,
		kapcsolatos szabályokat. Ismeri a lázlap, betegmegfigyelő lap vezetésének szabályait.		adatot és dokumentumot. Egyszerű vizsgáló eljárások eredményeit az ápoló ellenőrzése mellett dokumentálja.
7.	Előkészíti az eszközöket, anyagokat a megfelelő sterilizálási eljáráshoz. A steril anyagokat a szabályoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Tisztában van az aszepszis, antiszepszis lényegével. Ismeri a sterilizálás lehetséges formáit, az eszközök sterilizálásra történő előkészítésének folyamatát. Tudja a steril anyagok kezelésének, szállításának, tárolásának szabályait. Tisztában van a fertőzések létrejöttének mechanizmusaival, a nosocomialis fertőzések jelentőségével, a megelőzést szolgáló rendszabályokkal. Ismeri a fertőtlenítőszerek típusait és a fertőtlenítő eljárások	Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés szabályok betartását és betartatását. Belátja az aszepszis jelentőségét, megsértésének lehetséges következményeit. Belátja a nosocomialis fertőzések megelőzésének fontosságát. Munkahelyén és magánéletében is környezettudatos magatartást tanúsít.	Felelős a kórházhigiénés rendszabályok betartásáért és a nosocomialis fertőzések kialakulásának megelőzéséért munkája során. Önállóan és felelősen alkalmazza a steril anyagok kezelésének, tárolásának szabályait.

		módozatait. Ismeri az egyes ellátási területek higiénés rendjét.		
8.	Biztosítja a kórterem/vizsgálóhelyiség rendjét, biztonságos, nyugodt környezetet alakít ki a beteg számára. Fertőtleníti a beteggel közvetlenül, vagy közvetve érintkező tárgyakat, eszközöket, felületeket.	Ismeri a kórterem és a vizsgáló felszerelését, az alkalmazott eszközök, berendezések fertőtlenítési lehetőségeit. Ismeri az előírt koncentrációjú fertőtlenítő oldatok elkészítésének előírásait. Ismeri a szennyes és		A kórterem, vizsgálóhelyiség rendjét következetesen, önállóan biztosítja.

	A tiszta és használt			
	textíliákat a szabályoknak megfelelően kezeli és tárolja.	tiszta textília kezelésének szabályait.		
9.	Részt vesz a fertőző beteg elkülönítésében, a fertőző beteg alapápolását végzi.	Ismeri a fertőző betegek elkülönítésére és ápolására vonatkozó előírásokat, higiénés és munkavédelmi szabályokat. Tudja az alapápolási műveletek szabályait, kivitelezését.	Magára nézve kötelezőnek érzi azoknak a rendszabályoknak a betartását, amelyek a fertőzések átvitelének megelőzését szolgálják. Megérti az elkülönített beteget, empátiával végzi ápolását. Ügyel arra, hogy a fertőző beteg elkülönítése során érvényesüljenek a fenntarthatóság szempontjai, mind az eszközök, módszerek kiválasztásában, mind a keletkező	Az ápoló irányítása mellett végzi a fertőző beteg ellátását, betartja és betartatja a munka-, környezetvédelmi és higiénés szabályokat.

			hulladék kezelésében.	
10.	Elvégzi a beteg általános megtekintését, felméri a beteg fizikális állapotát. Részt vesz a beteg teljes körű megfigyelésében.	Alapvető ismeretekkel rendelkezik az emberi szervezet felépítéséről, működéséről. Ismeri az emberi test részeinek és működésének magyar és orvosi latin nyelvű megnevezéseit. Ismeri a testalkat, testtájékok, járás, a bőr és bőrfüggelékek megfigyelésének szempontjait, ezekkel kapcsolatos fontosabb szakkifejezéseket. Felismeri a normálistól eltérő állapotokat. Ismeri a fájdalomra utaló jeleket, tüneteket, a	Belátja a megfigyelés során nyert információk jelentőségét a beteg ellátásában. A megfigyelés során szakszerűen, pontosan, empátiával végzi feladatát.	A kóros elváltozásokat, állapotváltozásokat jelzi az orvos vagy ápoló felé.
		jellegzetes fájdalmakat és az ahhoz kapcsolódó fontosabb szakkifejezéseket. Ismeri a tudat, a magatartás kóros elváltozásait és a kapcsolódó szakkifejezéseket.		

11.	Vizithez, konzíliumhoz előkészít.	Ismeri a vizit és a konzílium fogalmát. Tudja a vizit előkészítésével és megvalósításával kapcsolatos ápolói feladatokat.	Tisztában van a vizit és a konzílium céljával, szerepével, emiatt felelősen viszonyul az előkészítéséhez.	A team tagjaként részt vesz a viziteken, az ápoló utasítása és ellenőrzése mellett felkészíti a betegeket, előkészíti a kórtermet és a szükséges eszközöket.
12.	A beteget vizsgálatra kíséri, szállítja, megfelelően alkalmazza a betegszállítás eszközeit.	Ismeri az intézményen belül használt betegszállító eszközök alkalmazását. Ismeri a betegszállítás módozatait. Ismeri az akadályozott ember szükségleteit, segítési módjait.	A beteghez toleránsan, empatikusan viszonyul. A megfelelő óvintézkedés mellett kíséri/szállítja a beteget.	A beteg kísérését, szállítását az ápoló irányítása mellett végzi, közben fokozottan ügyel a beteg biztonságára és a betegdokumentációra, adatvédelemre.
13.	Egyszerű eszközös vizsgálatokat végez, vitális paraméterek megfigyelését végzi, és az eredményeket dokumentálja.	Ismeri a testtömeg, testmagasság, testkörfogat mérésének eszközeit, kivitelezésének, dokumentálásának előírásait. Ismeri a vitális paraméterek fogalmát, élettani alapjait, jellemzőit, főbb eltéréseit és megfigyelésének szempontjait. Tudja a kardinális tünetek noninvazív mérésének szabályait, ismeri	Mérési feladatait pontosan végzi. Felismeri a megfigyelés során nyert információk jelentőségét. A rábízott feladatokat szakszerűen, az utasításoknak megfelelőn végzi.	Egyszerű vizsgáló eljárásokat szakszerűen, a higiénés szabályok betartásával, az ápoló utasítása alapján, az ápoló ellenőrzése mellett végzi és dokumentálja. A vitális paraméterek megfigyelése során észlelt kóros eltéréseket azonnal jelzi az ápoló, vagy az orvos felé.

		a használható eszközöket. Ismeri és használja a kapcsolódó legfontosabb szakkifejezéseket.		
14.	Felfogja és szükség esetén gyűjti a beteg testváladékait, jelzi a váladékok kóros eltéréseit.	Ismeri a testváladékok élettani jellemzőit, normálistól való eltéréseit és megfigyelésének szempontjait. Ismeri a kapcsolódó alapvető szakkifejezéseket. Tisztában van a váladékfelfogó eszközök típusaival, használatukkal, a tisztításuk és fertőtlenítésük szabályaival.	Belátja a megfigyelés során nyert információk jelentőségét a beteg ellátásában. Fontosnak tartja a fertőtlenítőszerek környezetre gyakorolt hatásának a minimalizálását.	Megfigyeléseit dokumentálja, a testváladékok kóros eltéréseit jelzi az ápoló felé. Önállóan, a szakmai, higiénés és munkavédelmi szabályok betartásával kezeli a beteg testváladékait.
15.	Méri és dokumentálja a beteg által bevitt és ürített folyadék mennyiségét.	Tisztában van a folyadékháztartással kapcsolatos legalapvetőbb ismeretekkel. Ismeri a vízfelvétel és vízleadás formáit, élettani mennyiségét. Ismeri a bevitt és ürített folyadék dokumentálásának szabályait.	A bevitt-ürített folyadék mérése és dokumentálása során gondosan és pontosan jár el.	A bevitt-ürített folyadék vezetését szakszerűen, az ápoló ellenőrzése mellett végzi el és dokumentálja.

16.	Segítséget nyújt és intimitást biztosít az alapvető szükségletek (táplálkozás, higiéné, alvás, pihenés, mozgás, ürítés, biztonság, normál légzés, testhőmérséklet) kielégítéséhez, biztosítja a beteg komfortját. Segítséget nyújt a különböző akadályozottsággal élő emberek számára a speciális szükségleteik kielégítésében.	Ismeri az egészséges és beteg ember szükségleteit, valamint a szükségletek kielégítésének, illetve a beteg segítésének lehetőségeit. Ismeri az inkontinens beteg ápolását. Ismeri az akadályozottság formáit, az akadályok típusait és az akadálymentesítés lehetőségeit, eszközeit.	Szem előtt tartja a beteg állapotát. Megfelelő toleranciával és empátiával rendelkezik a betegek irányában, feladatellátása során végig tekintettel van szemérem-érzetükre, tiszteletben tartja emberi méltóságukat. Elkötelezett a betegek ápolásával kapcsolatban.	A szükségletek kielégítésének segítését az ápoló utasítása alapján, az ápoló ellenőrzése mellett végzi. Betartja a munka-, egészségvédelmi, higiénés szabályokat, valamint a betegbiztonság szempontjait a beteg ápolása, gondozása során. A tőle elvárható támogatást nyújtja az akadályozott beteg számára, ezt meghaladó esetekben segítséget kér az ápolótól.
17.	Sztómák mindennapi gondozási feladatait végzi sztómával élő betegnél, a beteg önellátó képességének csökkenése esetén.	Tisztában van a különféle sztómák mindennapos gondozási feladataival.	Szem előtt tartja a beteg állapotát, tiszteletben tartja a szemérem-érzetét, empatikusan segédkezik a beavatkozás során.	A sztóma gondozásában az ápoló utasításának megfelelően segédkezik.
18.	A nyomási fekély kialakulását megelőző eszközöket és ápolási technikákat alkalmazza a tartósan fekvő beteg ápolása során.	Ismeri a nyomási fekély fogalmát, rizikótényezőit, stádiumait, megelőzésének lehetőségeit, valamint a megelőzésben használt eszközöket.	Elkötelezett az ápolási feladatok szakmai szabályoknak megfelelő végzése tekintetében. Felismeri a nyomási fekély megelőzésének fontosságát.	A prevenciós tevékenységet az ápoló utasítása alapján és ellenőrzése mellett végzi.

19.	Decubitus jeleit felismeri és jelzi.	Ismeri a decubitus kialakulásának etiológiáját.	Szakmai ismereteit fejleszti, körültekintően végzi a munkáját.	Önálló megfigyelést végez. A nyomási fekély megjelenését jelzi orvos vagy ápoló felé.
20.	Gyógyászati segédeszközöket (mozgást, kommunikációt és tájékozódást, személyi gondoskodást segítő eszközök, műfogsor), kényelmi eszközöket alkalmaz a betegnél, vagy segíti a beteget annak használatában.	Ismeri a test közeli és test távoli gyógyászati segédeszközök csoportjait. Ismeri a mozgást, kommunikációt és tájékozódást segítő eszközöket, a személyi gondoskodás eszközeit. Ismeri a kényelmi eszközök fajtáit, jellemzőit, használatuk szempontjait.	A beteget a szükséges mértékben támogatja, segíti az eszközök használatában. Tájékozódik a beteg komfortérzetéről.	Betartja az orvos/ápoló utasításait, az előírt gyógyászati segédeszközöket szabályszerűen alkalmazza. A kényelmi eszközöket az ápoló ellenőrzése mellett, szabályszerűen alkalmazza.
21.	Munkája során kulturált kommunikációt folytat a betegekkel, családtagjaikkal, munkatársakkal. Hatékonyan kommunikál látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel.	Ismeri a kommunikáció jellemzőit, a hiteles kommunikáció feltételeit, a kommunikációs zavarokat. Tisztában van a beteggel, családtagokkal, munkatársakkal történő kommunikáció szempontjaival. Ismeri a kommunikáció módját látás-, hallás-, beszéd- és értelmi fogyatékos emberrel.	Fontosnak tartja a betegek, családtagok, kollégák meghallgatását.	Tájékoztatást ad a betegnek és a hozzátartozóknak a beteg állapotával, gyógykezelésével kapcsolatban az ápoló és/vagy az orvos utasításának megfelelően.

22.	Alapszintű elsősegélyt nyújt.	Tisztában van az elsősegélynyújtási kötelezettséggel. Tudja az elsősegélynyújtó teendőit a beteg állapotának felmérése, betegvizsgálat, eszméletlenség, BLS, + AED esetén. Ismeri a különböző sérülések, belgyógyászati balesetek, termikus traumák, mérgezések, rosszullétek első ellátását. Ismeri a teendőket tömeges balesetek, katasztrófák esetén.	Elkötelezett az irányban, hogy elsősegélynyújtást igénylő esetekben megfelelő segítséget nyújtson. Az ellátás során mindvégig a beteg érdekeit szem előtt tartva, empatikusan nyújt segítséget.	Önállóan felméri a helyszín biztonságát, tájékozódó betegvizsgálatot végez, mentőt/orvost hív, a segítség érkezéséig megkezdi az elsősegélynyújtást.
23.	A betegek ápolása, gondozása során biztonságos környezetet és munkakörülményeket alakít ki.	Ismeri a munkakörével kapcsolatos munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályokat. Tisztában van a biztonságos munkavégzés feltételeivel.	Elfogadja és kötelezőnek érzi a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok betartását.	Felelős a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok maradéktalan betartásáért.
24.	Előírásoknak megfelelően használja az egyéni védőeszközöket.	Tisztában van az egyéni védőeszközök fogalmával, fajtáival, használatuk szabályaival.	Belátja az egyéni védőeszközök használatának jelentőségét a betegápolás során.	Munkáját a munkavédelmi szabályok betartásával végzi.

25.	A munkája során keletkezett kommunális és veszélyes hulladékot az előírásoknak megfelelően kezeli, tárolja.	Ismeri az egészségügyi intézményekben keletkezett hulladékok fajtáit, kezelésük szabályait.	A hulladékok kezelése során fontosnak tartja a munkavédelmi és környezetvédelmi szempontok betartását a saját, a munkatársak és a betegek érdekében.	Önállóan kezeli a munkája során keletkező, különböző típusú hulladékokat.
26.	A vizsgálati mintát a laboratóriumba eljuttatja.	Tisztában van a vizsgálati anyagok tárolásának és szállításának higiénés és munkavédelmi szabályaival.	Belátja a vizsgálati minta kezelésével kapcsolatos előírások jelentőségét.	A vizsgálati mintát az ápoló utasításának megfelelően szállítja. Betartja a vizsgálati minta megfelelő tárolásának és szállításának szabályait.
27.	Enteralis gyógyszereket, előre csomagolt formában adagolt készítményeket elrendelés alapján bead.	Ismeri a gyógyszerelés szabályait, a gyógyszertárolás és kezelés szabályait, illetve a gyógyszerformákat.	Munkájára igényes és precízen hajtja végre a gyógyszerelő tevékenységet.	Előírásnak megfelelően felettesi utasításra a kliens rendszeresen szedett, kliens/hozzátartozó által beadható enteralis gyógyszereit, illetve akut esetben elrendelt enteralis gyógyszereket bead.
28.	Előre töltött adagban elérhető készítmény esetében subcutan, illetve intramuscularis injekciót (deltaizomba) bead, az injekciózás esetleges szövődményeit felismeri.	Ismeri az injekciózás eszközrendszerét és szabályait, ismeri a gyógyszerelés szabályait, és az emberi test felépítését, injekciózási módokat, protokollokat.	A legnagyobb szakmai körültekintés mellett végzi a beavatkozást. Munkája során szem előtt tartja a fel nem használt gyógyszerek kör-	Előírás alapján utasításra a hozzátartozó/beteg által is beadható készítmények beadását önállóan végzi el.

			nyezetre gyakorolt hatásait.	
29.	Vércukorszintet mér, vizeletvizsgálatot végez gyorsteszttel. Egyszerű, betegágy mellett végezhető laboratóriumi diagnosztikai módszereket alkalmaz.	Ismeri az ágy melletti vércukorszintmérés, vizeletvizsgálat módját, eszközeit, dokumentálását.	A legnagyobb szakmai körültekintés mellett végzi a beavatkozást.	Elrendelés alapján utasításra önállóan elvégzi a beavatkozást.

6.3. Szakirányú oktatás szakmai követelményei (11.-12. évfolyam):

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Betegmegfigyelést végez, felismeri és jelzi a beteg állapotában bekövetkező	Ismeri a betegmegfigyelés szempontjait, az általános megtekintés, a testalkat, tápláltság, mozgás,	Határozott, megfigyeléseiben és a dokumentálási feladatokban pontosságra törekszik.	A beteg állapotában bekövetkező változásokat jelzi a felettes felé. Szükség esetén, a

	változásokat. Megfigyeléseit dokumentálja.	járás, bőr és bőrfüggelékek, érzékszervek, alvás, magatartás, tudat, fájdalom, vitális paraméterek, testváladékok normális jellemzőit, normálistól való eltéréseit. Ismeri a megfigyelés módszereit, eszközeit. Tudja a dokumentálás módját, szabályait.		segítség érkezéséig köteles megkezdeni az elsősegélynyújtást.
2.	Laboratóriumi mintát vesz a betegtől.	Ismeri a vénás vérvétel, a testváladékok mintavételének módját, szabályait, eszközeit, a minták tárolásának, szállításának szabályait.	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi. Laboratóriumi minták kezelése során törekszik a minimális környezeti terhelés elérésére.	A mintavétel előtt azonosítja a beteget. A mintavételt a felettes utasítása szerint, felügyelettel végzi, tevékenységét dokumentálja.
3.	Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat végez.	Ismeri a fizikális vizsgálat ápolói vonatkozásait. Tudja a testmagasság, testtömeg, testarányok, testkörfogat, BMI és a vitális paraméterek mérésének módját, eszközeit. Ismeri az EKG-vizsgálat kivitelezését, eszközeit.	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi.	Tevékenységét a felettes utasításának megfelelően, felügyelettel végzi. Az eredményeket pontosan dokumentálja.

4.	Betegmegfigyelő monitorokat alkalmaz.	Ismeri a monitorozás eszközeit, formáit, jellemzőit. Ismeri az EKG-monitorozás ápolói/asszisztensi feladatait.		A beteg monitorozását felettes utasítása szerint végzi.
5.	Előkészíti a beteget diagnosztikai/terápiás beavatkozásokra, eljárásokra, elvégzi a vizsgálatok alatti és	Ismeri a fizika és a biofizika alapvető törvényszerűségeit és a leggyakoribb képalkotó eljárásokat. Ismeri a csapolások, biopsziák, képi diagnosztikai	Munkáját körültekintően, a betegbiztonsági, munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával végzi. A beteget pszichésen támogatja.	A betegek előkészítését felettes utasítása alapján, felügyelettel végzi. A beavatkozások során az egészségügyi
	utáni ápolói/aszszisztensi feladatokat.	módszerek, spirometria lényegét, menetét, a vizsgálatokkal, beavatkozásokkal kapcsolatos ápolói/asszisztensi feladatokat.		teammel együttműködik, aszszisztál.
6.	A beteg és hozzátartozói számára pszichés támogatást nyújt.	Ismeri munkájának ápoláslélektani vonatkozásait, a segítő kapcsolat jellemzőit, a meghallgatás, segítő beszélgetés szabályait. Tisztában van a munkáját érintő jogi és etikai követelményekkel.	Empátiával és türelemmel fordul a beteghez, figyelmes, fontosnak érzi a beteg meghallgatását. Hiteles kommunikációt folytat. Önmagára nézve kötelezőnek érzi a betegjogok tiszteletben tartását. Etikus viselkedés jellemzi.	Megelőzi a szororigén pszichikus ártalmak kialakulását felettese irányításával.

7.	Egyénre szabott betegoktatást és egészségfejlesztő tevékenységet végez.	Ismeri a betegoktatáshoz szükséges pszichológiai és pedagógiai alapokat, az oktatás, az egészségnevelés, egészségfejlesztés színtereit, módszereit, eszközeit, ezek megválasztásának és alkalmazásának szempontjait. Ismeri az egészséges életmód elemeit, az egészségkárosító tényezőket, a magyar lakosság egészségi állapotának jellemzőit.	A beteghez elfogadóan viszonyul, együttműködő, türelmes. Figyelembe veszi a beteg személyiségét, előzetes ismereteit, igényeit.	Felettes utasításának megfelelően, felügyelettel végzi a betegoktatást, meggyőződik arról, hogy a beteg a szükséges tudást megszerezte.
8.	Részt vesz a korlátozó intézkedések végrehajtásában.	Ismeri a jogszerű kémiai és fizikai korlátozás kivitelezésének szabályait, a kapcsolódó ápolói feladatokat.	Betartja a jogi és etikai normákat.	A fizikai korlátozásra vonatkozó intézkedéseket felügyelettel utasításra végrehajtja.
9.	Terminális állapotú beteg ápolását végzi. Ellátja a halott körüli teendőket.	Ismeri a haldoklás szakaszait, a haldokló beteg ápolásának, a halott ellátásának és a család támogatásának szempontjait.	Etikus magatartást tanúsít. Tisztelettben tartja az emberi méltóságot, részvéttel fordul az elhunyt ember hozzátartozói felé.	Betartja az orvosi utasításokat. Enyhíti a beteg szenvedését.

10.	Gyógyszer nélküli fájdalomcsillapító eljárásokat alkalmaz.	Ismeri a fájdalom kórélettani alapjait, jellemzőit, a fájdalom felmérését és a felméréshez kapcsolódó dokumentációs rendszert. Tisztában van a fájdalomcsillapítás lehetőségeivel. Átfogóan ismeri a nem gyógyszeres fájdalomcsillapítás módjait.	Fontosnak tartja a beteg szenvedésének enyhítését.	Felelős a beteg fájdalmának megfigyeléséért, állapotának követéséért. Tevékenységét felügyelettel dokumentálja.
11.	Enteralis és parenteralis gyógyszerelési feladatokat végez, inhalációs és oxigénterápiát alkalmaz. Közreműködik a gyógy-szerelésben, segédkezik az infúziós terápia alkalmazásában, (infúziós palackot cserél; az infúzió cseppszámát orvosi utasításra megváltoztatja; kötéscserét végez a perifériás vénakanül helyén; CVK-ból vért vesz; midline katétert és iv. kanült orvosi utasításra eltávolít).	Alapvető gyógyszertani ismeretekkel rendelkezik. Ismeri a gyógyszerformákat, gyógyszer bejuttatási módokat, eszközöket. Ismeri a gyógyszerelés, gyógyszertárolás szabályait. Tisztában van a gyógyszerelés dokumentálási szabályaival.	A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés, betegbiztonsági szempontok, a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok betartását. Ügyel arra, hogy a gyógyszereléssel kapcsolatos tevékenysége ne legyen káros hatással az élő környezetre.	Felettes utasítására közreműködik a feladatokban, de nem indíthat új terápiát.

12.	Részt vesz az infekciókontroll feladataiban. Izolált fertőző beteget ápol.	Ismeri a kórokozó mikroorganizmusokat, a fertőzés létrejöttét. Ismeri a nosocomialis infekció fogalmát, kialakulását elősegítő tényezőket, a leggyakrabban előforduló nosocomialis infekciókat. Ismeri	Felelősséget érez a fertőzések kialakulásának és terjedésének megelőzésében. Környezettudatosságra törekszik a nosocomialis fertőzések elleni küzdelemben.	Betartja és betartatja a higiénés, betegbiztonsági a munka- és környezetvédelmi szabályokat.
		az infekciókontroll feladatát, tevékenységeit, a leggyakoribb izolációs formákat, a fertőző beteg elkülönítésére és ápolására vonatkozó előírásokat.		
13.	Az egészségügyi ellátás során keletkező hulladékot az előírásoknak megfelelően kezeli.	Ismeri az egészségügyben keletkezett hulladékok fajtáit, kezelésük szabályait.	Elkötelezett a munka- és egészségvédelmi szabályok betartásában. Környezettudatos magatartást tanúsít.	A munkája során keletkezett hulladékokat önállóan kezeli, felelős a szabályos hulladékkezelésért.

14.	Általános ápolási feladatokat végez. Segédkezik a betegek vizsgálatánál, diagnosztikai eljárásokkal kapcsolatos ápolási feladatokat lát el. Részt vesz a betegek gyógykezelésében.	Ismeri a kórképekhez kapcsolódó főbb ápolási feladatokat.	Megfelelő empátiával fordul a beteghez. Együttműködés, etikus viselkedés jellemzi. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Fontosnak tartja a munkavédelmi, környezetvédelmi, betegbiztonsági szabályok betartását.	A felettes utasítása alapján, a teammel együttműködve, vagy felügyelettel részt vesz a diagnosztikai és terápiás eljárásokban. Felelős az orvosi utasítások, ápolási tevékenységek szakszerű végrehajtásáért, a szabályszerű dokumentálásért.
15.	Asszisztál invazív beavatkozásoknál.	Ismeri az invazív beavatkozások fogalmát, formáit (perifériás és centrális vénakanülök, gyógyszerek bejuttatásának lehetőségei, vénás injekció, vizeletkatéterek és behelyezésük, hólyagkondicionálás, betegmegfigyelő monitor mérési lehetőségei, légúti váladékleszívás). Tisztában van az invazív beavatkozások jogi és etikai szabályaival. Ismeri az	Empátiával fordul a beteghez, segítőkész. Fontosak számára a beteg igényei, tudásának folyamatos fejlesztése a legújabb technikai eszközök és eljárások vonatkozásában. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Betartja és betartatja a munka-, környezetvédelmi, és betegbiztonsági szabályokat.	Az orvos utasítása alapján, az orvossal és/vagy az ápolóval együttműködve részt vesz (perifériás vénakanülök, vizeletkatéter, egyszerű eszközös légútbiztosítás kivitelezése, betegmegfigyelő monitor, gyógyszerbejuttatás eszközei-

				nek használata) az invazív beavatkozások kivitelezésében. Felelős a
		egyes beavatkozások eszközeit, ápolói feladatait, a lehetséges szövődményeket.		beteg és a bevezetett eszköz megfigyeléséért, gondozásáért.
16.	Láz- és fájdalomcsillapítást végez per os, rectalis, vagy intramuscularis (deltaizom) injekció formájában, tevékenységét dokumentálja. Felméri a beteg fájdalmát.	Ismeri a non-szteroidok, minor analgetikumok jellemzőit, indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, lehetséges mellékhatásaikat.	A beteggel empatikus, segítőkész. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik.	Megfelelő indikáció esetén felügyelet mellett részt vesz a fájdalomcsillapításban, non-szteroid gyulladáscsökkentő, vagy minor analgetikum adásában. Megfelelő indikáció esetén felügyelettel végez lázcsillapítást. Gyógyszerelő tevékenységét pontosan dokumentálja. Betartja a higiénés és beteg-biztonsági szempontokat, a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályokat.

17.	Allergiaellenes gyógyszereket utasítás szerint alkalmaz a betegnél (per os, sc., im.). Részt vesz a gyógyszeralkalmazásban reanimáció során.	Ismeri az allergiák típusait, kezelési lehetőségeit. Tisztában van a reanimáció során alkalmazott gyógyszerekkel. Ismeri az alkalmazott gyógyszerek jellemzőit, indikációit, hatásukat, mellékhatásaikat. Ismeri a gyógyszerek dokumentálásának szabályait.	A munkavégzés során együttműködő, határozott, körültekintő, pontos.	Felettes utasítása szerint vesz részt a gyógyszerelésben. Figyelembe veszi a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, betartja a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályokat.
18.	Beadja az elrendelt gyógyszereket (fájdalomcsillapítót, hányáscsillapítót, antikoagulánst, diuretikumot, kortikoszteroidot, fiziológiás oldatot, heparinos fiziológiás oldatot és 14 éves kor felett glükózt)	Ismeri a gyógyszertani alapokat, a gyógyszerelést, a főbb gyógyszercsoportokat, és lehetséges mellékhatásukat.	Munkáját precízen és körültekintően végzi.	Utasítás alapján felügyelettel elvégzi a beavatkozást.
19.	Részt vesz a beteg műtéti előkészítésében, a betegdokumentáció vezetésében, és a műtét utáni kötések cseréjében.	Ismeri a beteg műtéti előkészítését, a betegdokumentáció vezetésének szabályait, és a műtét utáni kötések cseréjének módját. Ismeri a drén gondozás menetét.	Munkáját precízen és körültekintően végzi, a szakmai protokollok betartásával.	

20.	Mindennapi kommunikációjában használja a szakmai kifejezéseket.	Tudja az orvosi latin nyelvet, az anatómiai megnevezéseket, a kommunikáció formáit. Pszichológiai, etikai ismeretekkel rendelkezik.	Értékként tekint a helyes szaknyelvi kommunikációra.	Felelősséggel használja a szakmai nyelvet.

6.4. Csecsemő- és gyermekápoló szakma szakmai követelményei:

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Ápolói munkája során figyelembe veszi a gyermekek életkori sajátosságait, az egyéni fejlődési ütemük differenciáltságát.	Komplexitásában ismeri a gyermekek fejlődésének szomatikus és lélektani folyamatait.	Kooperatív a gyermek problémáinak megoldásában.	Felelősséget érez a gyermek egészséges mentális-, szomatikus és szociális fejlődéséért.
2.	Elhelyezi a beteget az osztályon, a gyógykezelést követően részt vesz az elbocsátás feladataiban.	Ismeri a betegfelvétel, betegelhelyezés, betegátadás, elbocsátás feladatait, dokumentációját.	Segítőkész, türelmes és empatikus a beteggel. Fontosnak tartja a beteg megfelelő tájékoztatását. Etikus viselkedés jellemzi.	Tájékoztatást ad a betegnek és a hozzátartozóknak az orvos utasítása alapján.

3.	Az ápolási folyamatok alkalmazásával a beteg csecsemő és gyermek szükségleteinek megfelelő alap- és szakápolási feladatokat végez, megfigyeli a beteg gyermek állapotát, állapotváltozásait, azokat értékeli, a szükséges beavatkozásokat elvégzi, illetve a szükséges intézkedéseket megteszi.	Részletesen ismeri az ápolási folyamat szakaszait, az ápolási terv elkészítésének és megvalósításának szempontjait. Ismeri a beteg csecsemő és gyermek szükségleteit. Ismeri a betegmegfigyelés szempontjait, a megfigyeléssel kapcsolatos ápolói teendőket. Ismeri az e-dokumentációs rögzítési lehetőségeket.	Törekszik az ápolási folyamatokat körültekintően, precízen rögzíteni, azoknak megfelelően a beteget legjobb tudása szerint ápolni. A beteggel empatikus, segítőkész. A munkavégzés során határozott, körültekintő, pontosságra törekszik. Magára nézve kötelezőnek érzi a higiénés, a betegbiztonsági előírásokat, a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályok betartását.	Önállóan végzi a szükségletek felmérését, a betegmegfigyelést, esetleges állapotváltozás esetén az orvosi utasításoknak szerint, együttműködve jár el. Felelősséget vállal a pontos, szabályos dokumentálásért.
4.	Vitális paramétereket mér csecsemő- és gyermekkorú betegeken, az adatokat dokumentálja. Észleli a kóros elváltozásokat és jelzi az orvosnak. Betegmegfigyelő monitorokat használ.	Ismeri a vitális paraméterek (hőmérséklet, láztípusok, légzésszám, -minta, -típusok, pulzusszám, -qualitás, pulzusdeficit, vérnyomás) korspecifikus értékeit és a mérési módszereket. Tudja a dokumentálására vonatkozó szabályokat. Ismeri a monitorizálás eszközeit, formáit és ápolói feladatait.		

5.	Előkészít, segédkezik a csecsemő- és gyermekspecifikus diagnoszti-kai és terápiás eljárásoknál, invazív beavatkozásnál. Elvégzi a szükséges ápolói feladatokat.	Behatóan ismeri a csecsemő- és gyermek-specifikus diagnosztikus és terápiás eljárá-sokat, indikációikat és kivitelezésük menetét. Ismeri az invazív beavatkozások (perifériás és centrális vénakanülök, artériás kanül, EDA kanül, gyógyszerbejuttatási módok, eszközök, vizeletkatéter, beteg-megfigyelő monitor invazív mérési lehetőségei, eszközös légútbiztosítás, dialízis, punkciók) fogalmát, formáit, azok jogi és etikai szabályait. Is-meri a különböző be-avatkozások eszközeit, a beavatkozások lehetséges szövődményeit, ápolói feladatait.	Törekszik a különböző csecsemő- és gyermekspecifikus diagnosztikai, terápiás és invazív beavatkozások szakszerű kivitelezésére.	A beavatkozás előtt felelősen azonosítja a beteget. Az orvos utasítása alapján, az orvossal együttműködve, vagy részben önállóan vesz részt a különböző diagnosztikai, terápiás és invazív beavatkozásokban.
6.	Laboratóriumi mintát vesz és kezel, betegágy mellett végezhető labordiagnosztikai módszereket al-	Részletesen ismeri a vérvételek, a különböző testváladékok mintavételének mód-	Törekszik a precíz, szabályos munkavégzésre. Munkáját körültekintően, empatikusan, és	A mintavétel előtt felelősen azonosítja a beteget. Az orvos utasítása alapján,

	kalmaz (vércukorszintmérés, protrombinidő-mérés, vérgázanalízis). Elvégzett tevékenységét dokumentálja.	ját, szabályait, eszközeit, a minták tárolásának és szállításának szabályait. Ismeri az ágy melletti vizsgálatok módjait, szabályait, eszközeit, ápolási feladatait. Tudja az ehhez kapcsolódó megfelelő dokumentálás szabályait.	környezettudatosan végzi a munka- és egészségvédelmi szabályok betartásával, előtérbe helyezve a betegbiztonsági szempontokat.	önállóan végzi a mintavételt és a dokumentálást.
7.	Egyszerű eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat végez a csecsemő- és gyermek betegeknél.	Ismeri a fizikális vizsgálat korspecifikus ápolói vonatkozásait. Tudja a testarányok mérési módját, azok eszközeit. Ismeri a 12 elvezetéses EKG-vizsgálat kivitelezésének módját, eszközeit, gyermekspecifikus vonatkozásait.		Az orvos utasítása alapján, önállóan végzi az eszközös és eszköz nélküli vizsgálatokat. Betartja a munka-, egészségvédelmi és betegbiztonságra vonatkozó szabályokat.

8.	Személyre szabottan (korspecifikusan) enteralis és parenteralis gyógyszerelési feladatokat végez, inhalációs- és oxigénterápiát alkalmaz.	Rendelkezik alapvető gyógyszertani ismeretekkel, ismeri a gyógyszerformákat, a gyógyszerbejuttatási módokat, valamint a gyógyszertárolás szabályait. Tisztában van a gyógyszereléssel kapcsolatos dokumentáció vezetésének szabályrendszerével.		Az orvos utasítása alapján, önállóan végzi a gyógyszerelési tevékenységet. Felelősséget vállal a beavatkozások és gyógyszerelési tevékenység pontos és szabályos elvégzéséért, valamint dokumentálásáért.
9.	Hatóanyag nélküli infúziót összeállít, beköt a beteg gyermeknek, szükség esetén infúziós palackot/zsákot cserél.	Átfogóan ismeri az infúziós oldatok csoportjait, azok jellemzőit, indikációit és kontraindikációit, adagolásukat és a lehetséges mellékhatásokat. Tudja az infúzió előkészítését, beadásának feladatait, az eszközöket, a lehetséges szövődményeket, és azok esetén a szükséges teendőket.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét.	Orvos utasítása szerint, önállóan végzi az infúzió összeállításával, bekötésével, kapcsolatos feladatokat. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szabályokat.
10.	Előkészíti a hatóanyagot tartalmazó infúziós oldatot.	Tudja a gyógyszeres infúzió előkészítését, beadásának feladatait, az eszközöket, a lehet-	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét.	Orvos utasítása alapján önállóan végzi az infúziós oldat előkészítését, az infúzió bekötésekor orvossal együttmű-

		séges szövődményeket és azok esetén a szükséges teendőket.		ködve végzi az ápolói feladatokat.
11.	Közreműködik transzfúziós terápiánál, a beteg gyermek állapotváltozását észleli, értékeli, a változásokat jelzi és a szükséges intézkedéseket megteszi.	Ismeri a vérkészítmények fajtáit, tárolási és felhasználási szabálylyait. Ismeri a transzfúziós alapelveket, a vércsoport meghatározás menetét és szabálylyait. Tudja a transzfúzió során tapasztalható korai szövődményeket és azok elsődleges teendőit.		Orvosi utasítás szerint önállóan készít elő a transzfúziós terápiához és végzi el a terápiához kapcsolódó ápolói teendőket, különös tekintettel a szoros obszervációra.
12.	Megfigyeli az újszülött és koraszülött életjelenségeit. Apgar-értéket számol.	Ismeri a koraszülött és az egészséges újszülött anatómiai és élettani jellemzőit, a vitális paraméterek korspecifikus normál értékeit. Részletesen ismeri a kora- és az újszülött állapotfelmérésének módjait, az újszülöttkor fiziológiás elváltozásait, valamint az esetleges adaptációs zavarokat. Behatóan ismeri az Apgar-rendszert.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét. Kellő empátiával fordul a kora- és újszülöttekhez és szüleikhez/ törvényes képviselőihez.	Önállóan végzi az újszülött és koraszülött megfigyelését, esetleges állapotváltozás esetén az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.

13.	Kora- és újszülöttet ápol, ellátásában részt vesz. Az újszülöttkori szűrések kivitelezésében részt vesz.	Részletesen ismeri a kora- és az újszülött állapotfelmérésének módjait, a szűrések lehetőségeit, az újszülöttkor fiziológiás elváltozásait, valamint az esetleges adaptációs zavarokat. Ismeri a koraszülött szülés utáni, valamint további speciális ellátási igényeit (PIC) ellátását. Ismeri a leggyakrabban előforduló veleszületett fejlődési rendellenességeket és szülési sérüléseket, valamint az egyéb újszülöttkori betegségeket.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét. Kellő empátiával fordul a kora- és újszülöttekhez és szüleikhez/ törvényes képviselőihez.	A kora- és újszülött ápolását önállóan végzi, a gyógykezelésben az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.
14.	Koraszülöttet, újszülöttet táplál.	Ismeri a kora- és újszülött táplálásának fogalmát, módjait, eszközeit.	Szem előtt tartja a táplálás és a diéta fontosságát, szerepét	A táplálási mód megválasztásánál az
15.	A beteg csecsemő vagy gyermek állapotának megfelelő diéta és táplálási mód alkalmazásában részt vesz.	Rendelkezik az alapvető táplálkozási ismeretekkel. Ismeri a diéták formáit, a táplálás módjait.	a beteg gyógykezelésében.	orvos utasítása szerint jár el.

16.	Gyermekkori fertőző betegségekben szenvedő gyermeket ápol, segédkezik az ellátásban.	Ismeri a gyermekkori fertőző betegségek okait, tüneteit, sajátosságait. Részletesen ismeri a fertőző betegek ápolásának specialitásait.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Minőségorientáltan végzi tevékenységét. Betartja a munka-, környezetvédelmi és betegbiztonsági szabályokat.	A fertőző betegségben szenvedő gyermek ápolását önállóan végzi, a gyógykezelésben az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.
17.	Gyermeksebészeti perioperatív ápolási feladatokat lát el.	Ismeri a főbb gyermeksebészeti betegségeket, az azokhoz kapcsolódó ápolási feladatokat, diagnosztikai és terápiás eljárásokat és azok ápolói vonatkozásait. Ismeri a műtét körüli teendőket, szervcsoportok szerint a műtétek fajtáinak alapjait.		A perioperatív ápolási feladatokat önállóan végzi, a gyógykezelésben az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.
18.	Traumatológiai gyermekbetegeket ápol, sérüléseket lát el. Égési sérült beteget lát el és ápol.	Ismeri a főbb gyermek-traumatológiai betegségeket és azok ápolói feladatait, diagnosztikai és terápiás eljárásokat és azok ápolói vonatkozásait. Ismeri a sérülések fajtáit, lehetséges korai		A traumatológiai és égési sérült gyermekbetegek ápolását önállóan végzi, a sebek ellátásában, valamint a gyógykezelésben az orvosi utasítások szerint, együttműködve jár el.

		szövődményeit, elsődleges ellátását és azok ápolói teendőit. Tudja az artériás nyomópontokat.		
19.	Palliatív ellátásban közreműködik, haldokló gyermeket ápol, szülőt/törvényes	Ismeri a palliatív ellátás és a haldokló gyermek ellátásának specifikumait, szabályait.	Etikus, empatikus magatartást tanúsít. Emberi méltósággal végzi az ápolást. Tiszteletben tartja a	Orvosi utasítás szerint, önállóan és részben önállóan
	képviselőt segít a gyászfolyamatban.	Ismeri a haldoklás szakaszait, a gyászfolyamatokat, valamint a halott gyermek ellátásának ápolói feladatait.	haldokló beteg chartájában és a szakmai etikai kódexben foglaltakat.	végzi a palliatív ellátásban való közreműködést és haldokló gyermek ápolását.
20.	Gyermekkori sürgősségi állapotokat felismer, kritikus állapotú gyermeket lát el.	Ismeri a leggyakoribb sürgősségi és intenzív ellátást igénylő kórképeket, azok gyermekgyógyászati specifikumait és azok ápolói vonatkozásait. Tudja és érti az ABCDE szemléletű vizsgálat csecsemő- és gyermek specifikumait.	Tiszteli az emberi életet és mindent megtesz tudásához és lehetőségeihez mérten, hogy a lehető legjobb ellátást biztosítsa. Törekszik az együttműködésre a csapatmunka során.	Orvos utasítására, az orvossal együttműködve részt vesz a fenyegető, vagy kritikus állapotú gyermek ellátásában. Önállóan felismeri a veszélyeztetett állapotokat.

21.	Légúti idegentest eltávolítását korspecifikusan végzi, szükség esetén elsősegélyt nyújt, alapszintű újraélesztést korspecifikusan alkalmaz, emelt szintű újraélesztésben részt vesz, gyógyszeralkalmazásban segédkezik.	Ismeri a légúti idegentest eltávolításának korspecifikus módját, ellátását, az esetleges szövődményeket. Tudja az alapszintű elsősegélynyújtás szakmai ismereteit és azok gyakorlati alkalmazását. Felismeri az életjelenségek hiányát, az alapszintű újraélesztés friss protokollját ismeri, tudja annak kivitelezési módját. Ismeri az emelt szintű újraélesztés szakmai protokollját, gyógyszerelésének módjait.		Légúti idegen test eltávolítását, elsősegélyt, alapszintű újraélesztést önállóan képes elkezdeni és végezni. Orvosi utasítás szerint részt vesz emelt szintű újraélesztésben, gyógyszeralkalmazásban segédkezik.
22.	Részt vesz az inkontinens beteg ápolásában.	Ismeri az inkontinencia formáit, kezelési lehetőségeit, az inkontinencia ellátás invazív és non-invazív eszközeit.	A beteggel empatikus, segítőkész, a beteg igényeit szem előtt tartja. A munkavégzés során határozott, körültekintő.	Az inkontinens beteg ápolását felettes utasításának megfelelően, felügyelettel végzi. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, valamint a munkavédelmi szabályokat.

23.	Beöntést ad, sztómazsák ürítését, cseréjét végzi.	Ismeri a beöntés és a sztómazsák-csere indikációit, kontraindikációit, kivitelezésének módját, a lehetséges szövődményeket.	A beteg jogait szem előtt tartva végzi a beavatkozást.	Utasítás alapján felügyelettel elvégzi beavatkozást.
24.	Részt vesz a gyomorszondán keresztüli táplálásban.	Ismeri a gyomorszondán keresztüli táplálás menetét, és eszközrendszerét.	Etikusan végzi a munkáját.	
25.	Részt vesz a húgyhólyag irrigálásában.	Ismeri az emberi test felépítését, a vizeletkatéter típusát és behelyezést követő gondozását.	A beteg jogait szem előtt tartva végzi a beavatkozást.	
26.	Krónikus sebbel rendelkező betegek ápolását végzi. Sebfelmérést készít, tevékenységét dokumentálja.	Ismeri a krónikus sebek típusait, a kialakulásukban szerepet játszó tényezőket, jellemzőiket. Ismeri a krónikus sebek felmérésének, kezelésének szempontjait, a felmérés dokumentációs rendszerét, a megelőzéshez/ kezeléshez használt eszközöket, anyagokat.	Tudását folyamatosan fejleszti.	Orvos utasítása alapján végzi a krónikus sebek ápolását. Betartja a higiénés és betegbiztonsági szempontokat, a munka-, tűz- és egészségvédelmi szabályokat.
27.	Sztómaterápiában és gondozásban vesz részt.	Tudja a sztómaellátás ápolói teendőit csecsemő- és gyermekkorban (tracheo-,	Szem előtt tartja a beteg állapotát, tiszteletben tartja a szeméremérzetét, empatikusan segédkezik a beavatkozás során.	A sztóma gondozásában az orvos utasításának megfelelően részt vesz.

		gastro-, vékony-, vastagbélstomák, urostoma).		
28.	Enteralis és parenteralis táplálást kivitelez.	Ismeri a táplálтsági állapot felmérésének módszereit, az energia- és tápanyagszükséglet meghatározását csecsemő és gyermekkorban. Ismeri az enteralis és parenteralis táplálás sajátosságait és azok szakma szabályai szerinti kivitelezését. Ismeri a parenteralisan alkalmazható tápoldatokat, a táplálás eszközeit és azok gondozásának szabályait.	Szem előtt tartja a szakápolási feladatok specialitásait. Betartja a munka-, környezetvédelmi és betegbiztonsági szabályokat.	Orvos utasítása alapján végzi a táplálást.
29.	Sajátos nevelési igényű gyermeket ápol, ellátását segíti.	Ismeri a sajátos nevelési igényű gyermek fogalmát, diagnosztikáját, ellátásának ápolói feladatait.	Körültekintő pontossággal figyeli meg a gyermeket és környezetét, amely ott körül veszi. Empatikus, precíz.	A sajátos nevelési igényű gyermek ápolását orvosi utasítás szerint önállóan végzi. Az ellátásban együttműködik.

30.	Felismeri és jelzi a gyermekbántalmazást, a gyermek elhanyagolást.	Ismeri a gyermekbántalmazás és gyermek elhanyagolás fogalmát, csoportosítását, fajtáit. Tudja azok alarmírozó jeleit. Ismeri az erre vonatkozó jogszabályokat.		Önállóan végzi a bántalmazott és elhanyagolt gyermek megfigyelését.
31.	A fájdalom tüneteit felismeri korspecifikusan, a beteg gyermek fájdalmát monitorozza. Nem gyógyszeres fájdalomcsillapítást végez. Felméri a beteg fájdalmát, közreműködik a speciális fájdalomcsillapító eljárásokban (EDA, PCA).	Komplexitásában ismeri a fájdalom kórtanának alapjait, vitális paraméterekben jelentkező változásait, a fájdalom objektivizálásának skáláit. Tudja a fájdalomcsillapítás lehetőségeit, esetleges korai szövődményeit, valamint a saját kompetenciáját a fájdalomcsillapításban. Ismeri a speciális fájdalomcsillapító eljárásokat (EDA, PCA). Ismeri a lázcsillapítók jellemzőit, alkalmazásuk indikációit, kontraindikációit, adagolásukat, lehetséges mellékhatásaikat.	Empatikus, odafigyelő módon végzi a fájdalom felmérését, nagy figyelmet fordít a beteg gyermek fájdalmainak enyhítésére.	Önállóan végzi a fájdalom felmérését. A nem gyógyszeres fájdalomcsillapítást orvosi utasítás szerint önállóan végzi. A speciális fájdalomcsillapító eljárásokban az orvosi utasítás szerint közreműködik.

32.	Életkornak megfelelően kommunikál a beteg gyermekkel, hatékony kommunikációt folytat a beteg	Ismeri a gyermekgyógyászat specifikumait a szakmai kommunikáció terén.	Empatikus, türelmes. Figyelmes és fontosnak érzi a betegre való odafigyelést és a kongruens	Önállóan és adekvátan alkalmazza a kommunikáció formáit és eszközeit.
	hozzátartozójával és a betegellátás résztvevőivel.		kommunikációt. Etikus, a betegjogokat tiszteletben tartja.	
33.	A beteg gyermek és szülei/ törvényes képviselői számára pszichés támogatást nyújt. Közreműködik a szororigén pszichikus ártalmak kialakulásának megelőzésében.	Ismeri a segítő kapcsolatok pszichológiájának alapszabályait és munkájának ápoláslélektani vonatkozásait. Tisztában van a munkáját érintő jogi és etikai követelményekkel.		Önállóan alkalmazza ápoláslélektani ismereteit.
34.	A kisgyermekekkel életkoruknak megfelelően foglalkozik (játék, mese, ének-zene, közös alkotás, tanulás).	Tisztában van a játéktevékenység gyermeki fejlődésben betöltött meghatározó szerepével. Ismeri a játék fogalmát, funkcióit, jellemzőit, a játéktevékenység típusait. A gyermekek életkorához és fejlettségi szintjéhez megfelelő eszközöket és foglalkozásokat biztosít.	Személyiségét előítélet-mentesség, tolerancia, szociális érzékenység, segítő attitűd jellemzi.	Hatáskörében felelősséget vállal a gyermekek individuális fejlődését segítő foglalkozások megszervezéséért.

35.	Papír alapú és elektronikus egészségügyi dokumentációt vezet.	Részletesen ismeri a dokumentálás módjait és szabályait. Alkalmazói szinten ismeri a tevékenységéhez szükséges informatikai, infokommunikációs rendszereket.	A dokumentáció vezetése során törekszik a jogszabályi előírások betartására.	Felelősséggel, önállóan végzi a dokumentációk vezetését.
36.	Egészségnevelést, betegedukációt végez a beteg gyermek és szülei/törvényes képviselői részére.	Ismeri az egészségnevelés, egészségfejlesztés, betegoktatás színtereit, eszközeit és módszereit.	Szem előtt tartja a beteg gyermek szükségleteit, a szülő/törvényes képviselő igényeit. Elkötelezett az egészségtudatos magatartás iránt.	Orvos utasítása alapján, önállóan végzi az egészségnevelést és a betegedukációt, önálló javaslatokat fogalmaz meg.
37.	Folyamatosan bővíti tudását, szakmai képzéseken, továbbképzéseken vesz részt.	Ismeri a kötelező továbbképzés előírásait, követelményeit.	Nyitott szakterületének új eredményei, kutatásai, fejlesztései iránt, törekszik azok megismerésére.	Szakmai fejlődésének tudatos irányítója.

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy ágazati alapvizsgára az ágazati alapoktatásban való részvétele alapján bocsátható.

6.5. Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Egészségügyi alapismeretek

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

30 feladatból álló teszt feladatsor megoldása papír alapon vagy elektronikus formában, mely az alább felsorolt ismeretanyagból kerül összeállításra:

- Emberi test működése, az emberi test részei, magyar és latin nyelvű megnevezésük.
- Betegmegfigyelés és vitális paraméterek: egyszerű eszközös vizsgálatok, vitális paraméterek normál értékei, mérésük szabályai, eszközök és tisztántartásukra vonatkozó szabályok, betegmegfigyelés alapjai, testváladékok megfigyelése.

- Gyógyszerelési ismeretek: gyógyszerbejuttatási módok, szabályok, gyógyászati segédeszközök.
- Ápolástani ismeretek: beteggondozás alapjai, betegmozgatás, pozícionálás, kórtermi környezet, szükségletek szerinti alapápolási feladatok, akadályozottság, asszisztensi feladatok, szállítási módok, inaktivitás.
- Társadalomtudományi ismeretek: etikai, jogi, munkavédelmi szabályok, balesetvédelem, betegbiztonság, higiéné, kommunikáció elemei, dokumentáció és adatvédelem.
- Elsősegélynyújtás: elsősegélynyújtás alapjai, a beteg állapotának felmérése, betegvizsgálat, eszméletlenség, újraélesztés, sérülések és ellátásuk, belgyógyászati esetek, mérgezések, mentőhívás, tömeges balesetek, katasztrófák.

Az elméleti ismeretanyag az alábbi súlyozással kerül a teszt feladatsorába:

- Emberi test működése és részei 20%
- Betegmegfigyelés és vitális paraméterek 20%
- Gyógyszerelési ismeretek 10%
- Ápolástani ismeretek 30%
- Társadalomtudományi ismeretek 10%
- Elsősegélynyújtás 10%

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 45 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 50%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A tevékenység ellátásához szükséges alapozó természettudományos és szakmai ismeretek megfelelő szintű elsajátításának mérése.

Az értékelés az írásbeli feladatsor javítási-értékelési útmutatója alapján történik.

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51%- át elérte.

6.6. Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Egészségügyi alapismeretek a gyakorlatban

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A vizsgatevékenység három részből áll:

- feladat: Vitális paraméterek mérése imitátor segítségével és dokumentálása.
- feladat: BLS +AED végrehajtása újraélesztő fantomon.
- feladat: Szituációs feladat végrehajtása az alapápolási-gondozási, elsősegélynyújtási, gyógyszerelési, munkavédelem és higiéné tevékenységek köréből:
  - Gondozási feladatok: újszülött-, csecsemő-, kisgyermek gondozási feladatai, idős ember gondozása, akadályozott ember segítése.
  - Ápolási alapfeladatok: ágyazások, pihenés, mozgás, táplálkozási, higiénés, ürítési szükséglettel kapcsolatos feladatok, mindennapi sztómagondozás, inkontinens beteg ápolása, fizikális lázcsillapítás, tudat, magatartás, fájdalom, fekvés megfigyelése, egyszerű, eszközös vizsgálatok (testtömeg, testmagasság, testkörfogat mérése), eszközismeret (mozgást segítő eszközök, kényelmi eszközök, antidecubitus

eszközök, betegmozgatást segítő eszközök és használatuk,). Az ellátás során keletkező hulladékok szabályos kezelése, hulladékgyűjtő eszközök és használatuk, dokumentálás.

- Gyógyszerelési feladatok: gyógyszerek kezelésére vonatkozó előírások betartása, enteralis gyógyszerelés lázlap alapján.
- Elsősegélynyújtás: tájékozódás, teendők a helyszínen, orvos/mentőhívás, kimentés, ABCDE szemléletű állapotfelmérés, eszméletlen beteg ellátása, sérültek állapotfelmérése, ellátása.
- Munkavédelem és higiénés feladatok: egyéni védőeszközök használata, fertőtlenítő eljárások alkalmazása, eszközök előkészítése sterilezésre, steril anyagok kezelése. A vizsgaszervező köteles megszervezni, minden tevékenységi körből legalább 1-1 szituációs feladat végrehajtását. A szituációs feladatot gyakorlóteremben, imitátor és gyakorlófantomok, valamint a feladathoz szükséges szakmai eszközök, anyagok igénybevételével kell lebonyolítani.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc 7.3.4. A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 50%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A tevékenység ellátásához szükséges alapozó természettudományos és szakmai ismeretek megfelelő szintű elsajátításának mérése:

A) feladat: értékelési aránya a gyakorlati vizsgatevékenységen belül: 30% Értékelési szempontok:

– Eszközismeret, eszközök és munkaterület előkészítése

– Kommunikáció a pácienssel/munkatárssal

– A feladat kivitelezésének és a mért értékek pontossága

– A munkavégzés ütemezése, határozottság

– Helyzetfelismerés/problémamegoldás

– A dokumentálás formai és tartalmi megfelelősége

– Higiénés, munkavédelmi és betegbiztonsági szabályok betartása

B) feladat: értékelési aránya a gyakorlati vizsgatevékenységen belül: 30% Értékelési szempontok:

- Biztonságos környezet megítélése (10%)
- Reakcióképesség vizsgálata (10%)
- Segítségkérés (10%)
- Átjárható légutak biztosítása (10%)
- Légzés vizsgálat (10%)
- Segítségkérés (10%)
- Mellkaskompresszió (20%)

- AED használat (20%)

C) feladat: értékelési aránya gyakorlati vizsgatevékenységen belül: 40% Értékelési szempontok:

- A feladat megértése
- Eszközismeret, eszközök és munkaterület előkészítése
- Kommunikáció a pácienssel/munkatárssal
- A feladat kivitelezésének pontossága, szabályossága, szükség szerint dokumentálása
- A munkavégzés ütemezése, határozottság
- Helyzetfelismerés/problémamegoldás
- Higiénés, munkavédelmi és betegbiztonsági szabályok betartása

A tanulónak mindegyik feladat esetében legalább 51%-ot el kell érnie.
Az értékelés százalékos formában történik.
A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 51%-át elérte, és minden vizsgarészt sikeresen teljesített.
Amennyiben a vizsgatevékenységhez tartozó valamely vizsgarész sikertelen, akkor a tanulónak az egész vizsgatevékenységet meg kell ismételnie.

7 Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával betölthető munkakör(ök), tevékenységek
Egészségügy	5222	Segédápoló, műtőssegéd	Segédápoló

7.1. A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

8. A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai Csecsemő- és gyermekápoló

8.1. Szakma megnevezése: Csecsemő- és gyermekápoló

8.2. Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

8.2.1. Valamennyi előírt képzési évfolyam, az egybefüggő és évközi szakmai gyakorlat sikeres és igazolt teljesítése.

8.2.2. Szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

8.3. Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Csecsemő- és gyermekápoló szakmai ismeret
A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: A vizsgatevékenység során számítógép által generált, 45 kérdésből álló vizsgafeladatsort kell megoldani, amely különböző típusú (egyszeres

feleletválasztó, többszörös feleletválasztó, sorrendbe helyezés, ábrafelismerés, igaz-hamis állítások, párosítás, csoportosítás, hozzárendelés, összehasonlítás, egyszerű számítás) feladatokat tartalmaz. Mindegyik feladattípus esetében az interaktív vizsgarendszer által előre megadott válaszlehetőségek közül kell kiválasztani a megfelelő válasz(oka)t.

A vizsgafeladat az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

- Szakirányú oktatás szakmai követelményei (11.-12. évfolyam) 10%
- Klinikumi és szakápolástani ismeretek a gyermekgyógyászatban 40%
- Gyermeksebészet és szakápolástana 15%
- Sürgősségi ellátás gyermekkorban és szakápolástana 15%
- Speciális szakápolási feladatok a gyermekellátásban 20%

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 30%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Az értékelés a központi interaktív vizsga összeállított javítási-értékelési útmutatója alapján történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.4. Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Csecsemő- és gyermekápoló projektfeladat

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: A projektfeladat két vizsgarészből áll:

A vizsgarész: Gyakorlati vizsgamunka munkahelyi vagy szimulációs körülmények között

B vizsgarész: Az A) vizsgarészhez kapcsolódó szakmai beszélgetés

A) vizsgarész: Gyakorlati vizsgamunka munkahelyi vagy szimulációs körülmények között

A feladatsor a szakmai követelményeket tartalmazó táblázat készségeinek, képességeinek mérésére és értékelésére irányul.

Munkahelyi körülmények között zajló vizsga esetén (a gyakorlati vizsgamunka értékelése során súlyaránya 100%, időtartama maximum 25 perc):

Valós munkahelyi környezetben (csecsemő és gyermek betegellátó osztályon) a vizsgaközpont által összeállított feladatsorból, tételhúzással választott szakápolási feladatok elvégzése. A kihúzott gyakorlati vizsgatevékenységhez kapcsolódó diagnosztikus, terápiás, illetve az invazív tevékenységek bemutatása és ápolási terv készítése, maximum 5 ápolási diagnózis felállításával.

Szimulációs körülmények között zajló vizsga esetén (a gyakorlati vizsgamunka értékelése során súlyaránya 100%, időtartama maximum 25 perc):

A vizsgaközpont által összeállított feladatsorból, tételhúzással választott szakápolási feladatok elvégzése. A kihúzott gyakorlati vizsgatevékenységhez kapcsolódó diagnosztikus, terápiás, illetve az invazív tevékenységek bemutatása fantomok, mulázsok, vagy szimulációs eszközök használatával, szükség esetén imitátorok bevonásával és ápolási terv készítése, maximum 5 ápolási diagnózis felállításával.

A gyakorlati vizsgamunka értékelése a vizsgaközpont által összeállított szempontsor alapján történik.

B) vizsgarész: Az A) vizsgarészhez kapcsolódó szakmai beszélgetés

A vizsgázó az A) vizsgarésszel kapcsolatosan a vizsgabizottság által megfogalmazott kérdésekre válaszol, a vizsgabizottság tagjaival szakmai megbeszélést folytat. (Időtartama maximum 10 perc.)

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 35 perc
A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 70%
A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:
A vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 60%
B vizsgarész értékelési súlyaránya a projektfeladatban: 40%
Értékelési szempontok:
A) vizsgarész:

- Eszközismeret az eszközök és a munkaterület előkészítése 30%
- A feladat pontos kivitelezése, protokollok alkalmazása, az eszközök szakszerű használata 30%
- A munkavégzés ütemezése, szervezése 5%
- Helyzetfelismerés/problémamegoldás 5%
- Kommunikáció 10%
- A dokumentálás formai és tartalmi megfelelősége 10%
- Higiénés-, munka-, környezetvédelmi és betegbiztonsági szabályok betartása 10%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a vizsgarészenként megszerezhető pontszámok tekintetében külön-külön, és a megszerezhető összes pontszám súlyozott átlagát tekintve legalább 40%-át elérte.
Amennyiben a vizsgatevékenységhez tartozó valamely vizsgarész sikertelen, akkor a vizsgázónak az egész vizsgatevékenységet meg kell ismételnie.

8.5. A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

A központi interaktív vizsgán informatikus, rendszergazda vagy oktatástechnikus jelenléte javasolt a vizsga informatikai eszközeinek zavar- és akadálymentes használatához. Munkahelyi körülmények között zajló vizsga esetén a technikai feltételek biztosításáért felelős személy és munkahelyi gyakorlatvezető, vagy szakirányú végzettséggel rendelkező szakember jelenléte szükséges. A gyakorlati vizsga helyszínén (beleegyező nyilatkozattal rendelkező) beteg/páciens/hozzátartozó, vagy azt helyettesítő imitátor jelenléte szükséges. A szimulációs körülmények között zajló vizsga esetén a technikai feltételek biztosításáért felelős személy mellett a feladattól függően imitátor jelenléte szükséges.

8.6. A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Interaktív vizsgatevékenységhez a vizsgacsoport létszámának megfelelő gépszám, internetelérés.
Projektfeladathoz az 5. pont alatt felsorolt eszközök, valamint az eszközök, gépek használati leirata.

8.7. A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

-

8.8. A szakmai vizsga eredményébe:

- az ágazati alapvizsgát 10% súlyaránnyal,
- a szakmai vizsgát 90% súlyaránnyal kell beszámítani.

8.9. A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

A központi interaktív vizsgán segédanyag nem használható. Projektfeladatnál használható: A GDPR-nak megfelelően előkészített betegdokumentáció, beleegyező nyilatkozatok. Az eszközök, gépek használati leirata.

A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

Jelen képzési és kimeneti követelmény alkalmazása a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 11.§ (4) bekezdése figyelembe vételével 2024. július 1. napjától kötelező.

PROGRAMTANTERV GYAKORLÓ ÁPOLÓ 5 0913 03 04

03. EGÉSZSÉGÜGY ágazathoz tartozó
5 0913 03 04 GYAKORLÓ ÁPOLÓ
SZAKMÁHOZ

1 A SZAKMA ALAPADATAI

Az ágazat megnevezése: Egészségügy
A szakma megnevezése: Gyakorló ápoló
A szakma azonosító száma: 5 0913 03 04
A szakma szakmairányai: —
A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 5
Ágazati alapoktatás megnevezése: Egészségügy ágazati alapoktatás
Kapcsolódó részszakmák megnevezése: —

2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtantervvel kitöltött időkeret - a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően - tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.

A programtantervben meghatározott tantárgyak, témakörök és a benne foglalt meghatározások (oktatók, elmélet/klinikai szimulációs gyakorlat/klinikai gyakorlat, óraszámok) kötelező érvényűek..

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területek részletes szakmai tartalma Innovatív Képzéstámogató Központ hivatalos oldalán olvasható.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
Munkavállalói ismere-tek	Munkavállalói ismeretek	0	18	0	0	0	18	18	0	18
	Álláskeresés		5				5	5		5
	Munkajogi alapismeretek		5				5	5		5
	Munkaviszony létesítése		5				5	5		5
	Munkanélküliség		3				3	3		3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szak-mák esetén)	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	72	0	72	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshir-detések				13		13		11	11
	Önéletrajz és motivációs levél				23		23		20	20
	„Small talk” - általános társalgás				13		13		11	11
	Állásinterjú				23		23		20	20
Egészség-ügy ága-zati alap-oktatás	Egészségügyi etikai és betegjogi alapismeretek	18	0	0	0	0	18	9	0	9
	Etika és megbízhatóság	4					4	2		2

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Betegjogok	7					7	4		4
	Az egészségügyi dolgozó alapvető jogai és kötelezettségei	4					4	2		2
	Az egészségügyi törvény alapvető szabályozási területei	3					3	1		1
	Kommunikáció alapjai	9	0	0	0	0	9	9	0	9
	Kommunikáció	3					3	3		3
	Szociokulturális faktorok	3					3	3		3
	Egészségügyi kommunikáció	3					3	3		3
	Az emberi test felépítése	18	0	0	0	0	18	18	0	18
	A mozgásrendszer alapjai	5					5	5		5
	A keringés és légzés alapjai	4					4	4		4
	Az emésztés, kiválasztás, szaporo-dás alapjai	5					5	5		5

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Az idegrendszer, endokrin rendszer és az érzékszervek alapjai	4					4	4		4
	Elsősegélynyújtási alapismeretek	36	0	0	0	0	36	18	0	18
	Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai	2					2	1		1
	Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái	4					4	2		2
	ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás	4					4	2		2
	Újraélesztés	10					10	5		5
	Sérültek állapotfelmérése, ellátása	8					8	4		4
	Rosszullétek, mérgezések	4					4	2		2
	Tömeges balesetek, katasztrófák	2					2	1		1
	Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLS)	2					2	1		1

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Munka-balesetvédelem, betegbiz-tonság	36	0	0	0	0	36	27	0	27
	A munkavédelem alapjai	4					4	4		4
	A munkahelyek kialakítása	4					4	3		3
	A munkaeszközök biztonsága	4					4	3		3
	Balesetvédelem	4					4	4		4
	Betegbiztonság	5					5	4		4
	Fertőtlenítés	5					5	3		3
	Sterilizálás	5					5	3		3
	Infekciókontroll	5					5	3		3
	Alapápolás-gondozás	36	72	0	0	0	108	72	0	72
	A betegmegfigyelés alapjai	18					18	18		18
	Non-invazív mérések és doku-mentáció	18					18	14		14

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	A beteggondozás alapjai		15				15	6		6
	Betegápolási eljárások		15				15	5		5
	Asszisztensi feladatok		20				20	11		11
	Inaktivitási tünetcsoport		4				4	2		2
	Az akadályozottság/korlátozott-ság alapfogalmai		5				5	3		3
	Szállítási módok, betegszállítási alapok		6				6	6		6
	Betegfektetési és más pozicionálási technikái, betegmozgatás		7				7	7		7
	Irányított gyógyszerelés	0	36	0	0	0	36	36	0	36
	A gyógyszerelés alapjai		14				14	14		14
	Gyógyszerbejuttatási módok		19				19	19		19
	Gyógyászati segédeszközök		3				3	3		3

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Komplex klinikai szimulációs gyakorlat	0	63	0	0	0	63	52	0	52
	Betegbiztonság szimulációs gyakorlat		6				6	5		5
	Betegfektetési és más pozicionálási technikák szimulációs gyakorlat		6				6	5		5
	Betegmozgatás szimulációs gyakorlat		6				6	5		5
	Non-invazív mérések és dokumentáció szimulációs gyakorlat		8				8	7		7
	Beteggondozás alapjai szimulációs gyakorlat		8				8	7		7
	Betegápolási eljárások szimulációs gyakorlat		9				9	7		7
	Asszisztensi feladatok szimulációs gyakorlat		9				9	7		7

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Gyógyszerbejuttatási módok szimulációs gyakorlat		6				6	5		5
	Gyógyászati segédeszközök szimulációs gyakorlat		5				5	4		4
	Vitális paraméterek és injekciózás rendelőintézeti gyakorlat	0	35	0	0	0	35	21	0	21
	Non-invazív mérések és dokumentáció klinikai gyakorlat		22				22	7		7
	Gyógyszerbejuttatási módok klinikai gyakorlat		13				13	14		14
	Tanulási terület összóraszáma	153	206	0	0	0	359	262	0	262
Alaptudományok	Szakmai kémiai és biokémiai alapok	0	36	0	36	0	72	51	0	51
	Kémiai alapfogalmak, az atomok elektronszerkezete és a periódusos rendszer		12				12	5		5

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma	252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
A molekulák szerkezete, kémiai kötések és kémiai reakciók		12				12	5		5
Halmazállapotok, oldatok és kolloidok		12				12	5		5
A víz és a vizes oldatok (elektrolitok, savak, bázisok), kémiai egyensúlyok				5		5	5		5
Alkálifémek, alkáliföldfémek, szerepük a biológiai rendszerekben				5		5	5		5
Átmenetifémek, fémkomplexek, földfémek				5		5	5		5
Nemfémes elemek				8		8	8		8
Halogén elemek biológiai jelentősége				4		4	4		4
Kémiai termodinamika és Reakciókinetika				5		5	5		5
Az elektrokémia alapjai				4		4	4		4

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Szakmai fizikai és biofizikai alapok	36	0	0	0	0	36	36	0	36
	Sugárfizika alapjai	10					10	10		10
	Röntgen képalkotó berendezések	10					10	10		10
	Ultrahang fizikai alapjai	10					10	10		10
	Fénytan alapjai, fényvisszaverődés, -elnyelés, -törés	6					6	6		6
	Egészségügyi informatika	9	0	0	0	0	9	9	0	9
	Egészségügyi informatikai alapok	3					3	3		3
	Adatvédelem	3					3	3		3
	Informatika az egészségügyben	3					3	3		3
	Egészségügyi terminológia	18	0	0	0	0	18	18	0	18
	Az orvosi latin nyelv alapjai	3					3	3		3
	Az emberi test részei, síkok, irányok	2					2	2		2

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma	252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
Szervek, szervrendszerek	8					8	8		8
Kórtani és klinikumi elnevezések	3					3	3		3
Gyógyítással kapcsolatos kifejezé-sek	2					2	2		2
Egészségügyi jog és etika alapjai	0	0	18	0	0	18	18	0	18
Alapfogalmak			2			2	2		2
Az egészségügyi etika alapelvei			2			2	2		2
Szakmai etikai alapkövetelmé-nyek			3			3	3		3
Egészségügyi etikett			2			2	2		2
Az egészségügyről szóló törvény			2			2	2		2
A betegek jogai és kötelezettségei			4			4	4		4
Az egészségügyi dolgozók jogai és kötelezettségei			3			3	3		3
Sejtbiológia	0	0	0	36	0	36	36	0	36

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	A sejt felépítése (prokarióta, eukarióta)				1		1	1		1
	A növényi és az állati (humán) sejt összehasonlítása				1		1	1		1
	A sejtmembrán szerkezete, transzportfolyamatok				2		2	2		2
	A sejtalkotók és szerepük a sejt életében				1		1	1		1
	A riboszómák szerkezete és működése, a génkifejeződés				2		2	2		2
	A sejtciklus és a sejtosztódás (mitózis, meiózis)				7		7	7		7
	A sejtpusztulás				1		1	1		1
	Mivel és hogyan vizsgálhatóak a sejtek				3		3	3		3

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Évközi gyakorlat (sejtvizsgáló módszerek) szövettani laboratóri-umban				18		18	18		18
	Tanulási terület összóraszáma	63	36	18	72	0	189	168	0	168
Egészségügyi alapozó ismeretek	Emberi test és működése	0	64	0	0	0	64	36	0	36
	Általános ismeretek		6				6	6		6
	Szervrendszerenkénti felépítési és működési ismeretek		58				58	30		30
	Alapvető higiénés rendszabályok	18	0	0	0	0	18	18	0	18
	Infekció - nosocomiális infekció	9					9	9		9
	Egyéni védőeszközök használata	3					3	3		3
	Fertőtlenítés, sterilizálás alapjai, steril anyagok kezelése	5					5	5		5
	Hulladékkezelés	1					1	1		1
	Általános ápolástan és gondozás-tan	0	0	90	0	0	90	90	0	90

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Diagnosztikai alapismeretek			10			10	10		10
	A gondozás fogalma, célja és formái			5			5	5		5
	A betegellátó osztály és működése			5			5	5		5
	A betegmegfigyelés alapjai			15			15	15		15
	Testváladékok megfigyelése és kezelése			15			15	15		15
	Általános ápolási beavatkozások			30			30	30		30
	Haldoklás, halál, gyász			10			10	10		10
	Gyógyszertani alapismeretek	0	0	18	0	0	18	18	0	18
	Gyógyszertani alapfogalmak			3			3	3		3
	Gyógyszerbejuttatási módok			8			8	8		8
	Gyógyszerinterakciók és ellátásuk			3			3	3		3
	A gyógyszerelés szabályai			3			3	3		3

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma	252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
Gyógyszerelő rendszerek			1			1	1		1
Kommunikáció	18	0	0	0	0	18	18	0	18
Kommunikációs zavarok	3					3	3		3
Egészségügyi szakmai kommuni-káció	3					3	3		3
Speciális kommunikáció	8					8	8		8
Konfliktuskezelés	4					4	4		4
Általános laboratóriumi alapisme-retek	0	0	0	36	0	36	36	0	36
A laboratóriumi munka eszközei				1		1	1		1
Tömeg- és térfogatmérés a labo-ratóriumban				1		1	1		1
Matematikai számítások a labora-tóriumban				3		3	3		3
Oldatkészítés, oldatkoncentráció				5		5	5		5

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Laboratóriumi alapműveletek: anyagok tisztítása és szétválasztása				1		1	1		1
	Laboratóriumi vegyszerek és tárolásuk				1		1	1		1
	Biztonságtechnika a laboratóriumban				1		1	1		1
	Évközi orientációs gyakorlat szövettani, klinikai kémiai és mikrobiológiai laboratóriumban				18		18	18		18
	Informatika a laboratóriumban				2		2	2		2
	Minőségbiztosítás a laboratóriumban				3		3	3		3
	Rehabilitációs alapismeretek és fizioterápia	0	0	0	54	0	54	54	0	54
	A rehabilitáció alapfogalmai				4		4	4		4

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Az akadályozott ember sajátos ellátási igényei, szükségletei				20		20	20		20
	Komplex, átfogó akadálymentesítés				5		5	5		5
	A komplex (átfogó) rehabilitáció rendszere				5		5	5		5
	A rehabilitációt támogató eszközök				5		5	5		5
	Akadályozottságok az orvosi rehabilitációban				3		3	3		3
	Fizioterápiáról általában				2		2	2		2
	Fizioterápiás alapok				10		10	10		10
	Tanulási terület összóraszáma	36	64	108	90	0	298	270	0	270
Társadalomtudományi ismeretek	Szociológia alapjai	0	0	18	0	0	18	18	0	18
	A szociológia alapjai			5			5	5		5
	Egészségszociológia			8			8	8		8

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma	252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
Családszociológia			5			5	5		5
Pszichológia alapjai	0	0	36	0	0	36	18	0	18
Általános lélektan			8			8	5		5
Személyiséglélektan			5			5	2		2
Fejlődéslélektan			10			10	4		4
Szociálpszichológia			4			4	2		2
Beteg ember lélektana			9			9	5		5
Népegészségtan, egészségfejlesz-tés	0	0	18	0	0	18	18	0	18
Az egészség, egészségkulturáltság			1			1	1		1
Az egészségi állapot mérési mód-szerei			2			2	2		2
Prevenció és egészségmegőrzés			2			2	2		2
Népegészségügyi programok			1			1	1		1

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Életmód - egészségmagatartás			2			2	2		2
	Szexuálhigiéné			2			2	2		2
	Mentálhigiéné			3			3	3		3
	Egészségkárosító tényezők			2			2	2		2
	Egészségfejlesztés			3			3	3		3
	Pedagógiai - betegoktatási alapis-meretek	0	0	18	0	0	18	18	0	18
	Általános pedagógia alapismere-tek			7			7	7		7
	Andragógia			3			3	3		3
	Betegoktatás			5			5	5		5
	Egészségügyi szakdolgozók okta-tása			3			3	3		3
	Tanulási terület összóraszáma	0	0	90	0	0	90	72	0	72
Kli ni- ku mi ala pis	Belgyógyászat és ápolástana	0	0	54	0	0	54	47	0	47

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma	252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
Szív-és érrendszeri megbetegedé-sek			5			5	5		5
Vérképzőrendszeri megbetegedé-sek			5			5	5		5
Légzőrendszeri megbetegedések			5			5	5		5
Emésztőrendszeri megbetegedé-sek			5			5	5		5
Kiválasztórendszeri megbetege-dések			5			5	5		5
Endokrinrendszeri megbetegedé-sei			5			5	5		5
Daganatos megbetegedések			5			5	5		5
Fertőző betegek, infektológia			5			5	5		5
Belgyógyászati ápolási beavatko-zások			14			14	7		7
Sebészet és ápolástana	0	0	54	0	0	54	36	0	36

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma	252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
Általános sebészeti alapismeretek			15			15	7		7
Részletes sebészet			15			15	10		10
Traumatológiai, ortopédiai betegek ápolá sa			10			10	5		5
Sebészeti ápolási beavatkozások			14			14	14		14
Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk	0	0	0	36	0	36	31	0	31
Fül-orr-gégészeti betegek ápolása				6		6	6		6
Szemészeti betegek ápolása				6		6	6		6
Bőrgyógyászati betegek ápolása				6		6	6		6
Urológiai betegek ápolása				6		6	6		6
Ápolási beavatkozások				12		12	7		7
Szülészet-nőgyógyászat klinikuma	0	0	0	18	0	18	18	0	18

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma	252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
Nőgyógyászati vizsgáló eljárások				3		3	3		3
Várandós gondozás				3		3	3		3
Szövődményes/patológiás terhes-ség				3		3	3		3
Háborítatlan szülés folyamata, szülési rendellenessége				3		3	3		3
Szoptatástámogatás, gyerekbarát újszülött ellátás, gyermekágy				3		3	3		3
Nőgyógyászati betegségek				3		3	3		3
Neurológia klinikuma	0	0	0	18	0	18	18	0	18
Általános és speciális vizsgálatok				1		1	1		1
Tudatállapot változások				2		2	2		2
A koponyaűri nyomásváltozással járó állapot változások				1		1	1		1
Idegsebészeti beavatkozások				1		1	1		1

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Fejfájás, epilepszia				2		2	2		2
	Agyi érbetegségek				3		3	3		3
	Neurotraumán átesett betegek				1		1	1		1
	Neuroinfektológiai betegségek				2		2	2		2
	Autoimmun betegségek				2		2	2		2
	Onkológiai és degeneratív neurológiai betegségek				3		3	3		3
	Pszichiátria klinikuma	0	0	0	18	0	18	18	0	18
	A pszichiátriai története, előítéletek, stigmák				2		2	2		2
	Szorongásos zavarok				2		2	2		2
	Hangulatzavarok				2		2	2		2
	Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok				3		3	3		3

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichoti- kus zavarok, agresszió és konfliktus kezelés				3		3	3		3
	Személyiség zavarok				2		2	2		2
	Táplálkozási magatartás zavarai				2		2	2		2
	Organikus pszichoszindrómák				2		2	2		2
	Geriátria klinikuma	0	0	0	18	0	18	18	0	18
	Bevezetés a geriátriába				2		2	2		2
	Az idős kor jellegzetességei				2		2	2		2
	Az öregedés biológiai folyamatát befolyásoló tényezők, az idős-korra vonatkozó általános jelleg-zetességek				3		3	3		3
	Veszélyeztető tényezők idős kor-ban				2		2	2		2

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Szervek, szervrendszerek és a homeosztá- zis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek				2		2	2		2
	Egészséggondozás idős korban				2		2	2		2
	Idős betegek speciális ápolása				5		5	5		5
	Klinikai gyakorlat	0	0	112	77	0	189	168	0	168
	Belgyógyászat gyakorlat			56			56	56		56
	Sebészet gyakorlat			56			56	56		56
	Kisklinikum gyakorlat				56		56	35		35
	Egyéb klinikai gyakorlat				21		21	21		21
	Tanulási terület összóraszáma	0	0	220	185	0	405	354	0	354
Gyakorló ápolói is-meretek	Szakmai klinikai gyakorlat	0	0	0	0	945	945	0	945	945
	Belgyógyászat és ápolástana gya-korlat					224	224		224	224

Évfolyam		9.	10.	11.	12.	13.	A képzés összes óra-száma	1/13.	2/14.	A képzés összes óra-száma
Évfolyam összes óraszáma		252	324	436	419	945	2376	1144	1007	2151
	Sebészet, ortopédia és traumato-lógia és ápolástana gyakorlat					224	224		224	224
	Kisklinikum ápolástana gyakorlat					70	70		70	70
	Pszichiátria és ápolástana					70	70		70	70
	Neurológia és ápolástana					70	70		70	70
	Geriátria és ápolástana					210	210		210	210
	Szülészet-nőgyógyászat és ápolás-tana					77	77		77	77
	Tanulási terület összóraszáma	0	0	0	0	945	945	0	945	945
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	140	140	160			160		

Programtanterv alapján készült óraterv, tananyag tartalom

2024. szeptember 02-től felmenő rendszerben (Általános ápoló, Csecsemő- és gyermekápoló

	9.	10.	11.	12.
Egészségügyi jogi és etikai ismeretek	36			
A norma fogalma: társadalmi, erkölcsi, jogi, A jog kialakulása,definíciója, jogjogrend				
Az Alaptörvényben meghatározott alapvető jogok és kötelezettségek				
Az állmi szervek rendszere, egymáshoz való viszonyuk.				
Az egészségügyi igazgatás rendszere, intézményei.				
Az egészségügyi törvény, a betegek törvényben meghatározott jogai, érdekvédelmi lehetőségei.				
Az egészségügyi dolgozó alapvető jogai és kötelezettségei				
Az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartás, viselkedés				
Információbiztonság, adatvédelem				
Esélyegyenlőség biztosítása				
Az etika fogalma, az egészségügyi etika kialakulása, alapelvei, alapvető szabályai				
Előítélet mentesség, másság elfogadása, tolerancia, humanitás, empátia, karitativitás, intimitás				

Szakmai kommunikáció	36			
A kommunikáció fogalma, elemei				
Dinamikai törvényszerűségek				
A kommunikáció csatornái: verbális, nonverbális csatornák				
A verbális, nonverbális közlés viszonya. Kongruens, inkongruens kommunikáció.				
Kulturális szignálok jelentősége a kommunikációban				

Nyelvi szocializációs szintek				

Anatómia-élettan		144		
Emberi test felépítése, fő részei, sikjai, irányai. Sejt, szövet, élettani sajátosságok, Szervek, szervrendszerek.				
Csontvázrendszer jellemzése. Izomrendszer jellemzése, Izomműködés élettana, energiaforgalom, biofizikai változások				
Szív felépítése, működése. Szívizom működés biofizikai és biokémiai jellemzői				
Vérerek típusai, jellemzői, vérkörök, magzati vérkeringés, perifériás vérkeringés élettana				
Vér alkotóelemei, élettani sajátosságai, Véralvadás, Vércsoport rendszerek				
Nyirokrendszer				
Légző rendszer felépítése. Tüdő szerkezete, érrendszere. Légzés élettana, szabályozása. Mellhártya				
Emésztőrendszer szakaszai, Máj, hasnyálmirigy, hashártya. Tápanyagok, építőanyagok, enzimek. Emésztés mechanizmusa. Anyagcsere, energiaforgalom.				
Vese szerkezete, élettana. Vizeletelvezető és tárolórendszer, Vizeletürítés mechanizmusa. Normál vizelet. Homeosztázis				
Női nemiszervek, menstruációs ciklus. Férfi nemi szervek. Érzékszervek				
Idegrendszer felosztása. Gerincvelő szerkezete, pályarendszerei, gerincvelői szelvény és reflexek,				
Agyvelő felosztása, agykérgi központok, agykamrák. Központi idegrendszer élettana, burkai, erei. Agyvíz				
Környéki idegrendszer, Vegetatív idegrendszer, Endokrin rendszer				
Sejtbiológia alapjai				
Elsősegélynyújtás, első-ellátás (18 elm + 36 gyak)	54			
Az elsősegélynyújtás története, alapfogalmai				
Veszélyhelyzetek ellátási stratégiái				
ABCDE szemléletű állapotfelmérés és ellátás				
Újraélesztés				
Sérültek állapotfelmérése, ellátása				

Rosszullétek, mérgezések				
Tömeges balesetek, katasztrófák				
Egészségügyi intézményben kialakult kritikus állapotok ellátása (IHBLS)				
Beteg- és dolgozóibiztonság (18 ó elm + 18 ó gyak)	36			
Dolgozói biztonság, munka- és balesetvédelem				
Személyivédőeszközök alkalmazása				
Az infekciókontroll rendszere				
A fertőtlenítés és sterilizálás				
Betegbiztonság, betegmozgatás				
Beteg szükséglete: étkezés, folyadék-fogyasztás,mozgás, mobilizálás, pihenés, a beteg ágya, ágyazás, ágyhuzatcsere				
Higiénés szükségletek, mosdatás, hajápolás, szájápolás				
Bőr és képleteinek ápolása				

Alapápolástan-gondozástan (36 elm + 54 gyak)	90			
Gondozás fogalma, területei, életkorok gondozási feladatai,				
Csecsemőgondozás				
Betegápolás alapjai alapvető szükségketek				
Ápolás történet, egészség betegség,betegállító osztály felépítése				
Pedagógia – betegoktatáős				
Betegmegfigyelés (18 elm + 18 gyak)		36		
Alapfogalmak tünet, tüneteggyüttes				
A beteg általános megtekintése: testalkat, testtömeg, testkörfogat, beszéd, mozgás, járás, fekvés				
Testtájak megfigyelése:arc bőr, fej, nyak, végtagok, mellkas, has, érzékszervek				
Tudat magatartás megfigyelése, alvás				
Kardinális tünetek				
Váladékok megfigyelése, fájdalom megfigyelése, lázlapvezetés				

Ápolási beavatkozások (18 elm + 54 gyak)		72		
Ápolási folyamat és dokumentációja				
Mintavételi eljárások, betegágy melletti és labordiagnosztika				
Vércukor vizsgálat, vénás vérvétel, széklet, vizelet mintavétel				
Beöntés adása				
Nyomási fekély kialakulása, megelőzése, ellátása				
Rugalmas pólya fehelyezése				
Alacsonyáramlású oxigén terápia				
Subcután injekció beadása, EKG				
Szondatáplálás				
Gyógyszertani alapismeretek (18 elm + 18 elm)		36		
Gyógyszertani alapfogalmak				
Gyógyszerformák				
Gyógyszerbejuttatási módok				
A gyógyszerelés általános szabályai				
Szakmai latin		36		
Latin nyelv kialakulása és fejlődése. Helyesírási és kiejtési szabályok				
Az emberi test fő részei, síkok, irányok. Szervek szervrendszerek felépítésére, egészséges és kóros működésre utaló kifejezések				
Mozgásrendszer latin szakkifejezései				
Keringési és légző rendszer latin szakkifejezései				
Emésztőrendszer latin szakkifejezései				
Vizeletkiválasztórendszer és nemi szervek latin szakkifejezései				
Idegrendszer és belsőelválasztású mirigyek latin szakkifejezései				
Görög-latin párhuzamok, prae-, subfixumok				
Kórtani és klinikumi elnevezések. Műtéti és vizsgálóeljárások elnevezései				

Gyógyítással, ápolással kapcsolatos kifejezések				
ÁGAZATI ALAPOKTATÁS + SZAKMAI OKTATÁS 9-10. évfolyam	252 7	324 9		

Jogi és etikai esettanulmányok				18
Klinikai gyakorlat tapasztalatai, példák, esdetelemzése, eset-megbeszélése				

Kórtan			36	
A kórtan tárgya és kapcsolatrendszere				
A betegségek keletkezése, kóroktan				
A betegségek lefolyása, kórlefolyás				
A szervezet reakciói, kompenzációs mechanizmusai				
A szövetek kóros elváltozásai				
Ápolási beavatkozások II. (36 elm + 36 demons)			72	
Inframusculáris injekciózás, infúziós terápia, transzfúziós terápia ápolói feladatai				
Csapolások, biopsziák				
Hólyagkatéterezés (női és férfi), asszisztálás, hólyagkatéte-res beteg gondozása, megfigyelése				
Diagnosztikai ismeretek, labordiagnosztika betegágy melletti vizsgálatokPoint Of Care Testing Point Of Care Testing vérvétel és azok speciális esetei testváladékok vizsgálatra küldése				
Eszközös vizsgálatok:EKG, légzésfunkció, non-invazív moni-torozás				
Radiológiai diagnosztika Rtg, UH, Endoszkópia CT, MRI, in-vazív radiológiai vizsgálatok, nukleáris medicína				
Terminális állapotú beteg ápolása, haldolkló beteg ellátása, halott ellátás				
Alkalmazott gyógyszertan			36	

Elrendelt gyógyszeres terápiák ápolási vonatkozásai: vérnyomáscsökkentők, értágítók, frekvenciára ható szerek, vízhajtók, véralvadásra ható szerek, hörgtágítók, nyákoldók, steroid terápia, antibiotikus terápia, sav-szekrécióra és nyálkahártyára ható szerek, a bél motilitásra ható szerek, láz és fájdalomcsillapítók, helyi érzéstelenítők, altatók, nyugtatók, görcs-készség csökkentők, immunszupresszív és kemoterápia terápia				
Elrendelt folyadékterápia: folyadékterápia elmélete, az infúziós oldatok csoportosítása, jellemzői				
Gyógyszer-interakciók és ellátásuk: A gyógyszer interakció fogalma, lényege, elősegítő tényezői A szervezet és a gyógyszerek kölcsönhatásai A gyógyszer mellékhatás kialakulása, jellemzői, mellékhatásra utaló tünetek A gyógyszer interakciók, gyógyszer tévesztés esetén követendő szabályok				

Járványtan				36
A fertőzés, fertőző betegség fogalma, a járványtan tárgya, feladatai				
A fertőző betegség létrejöttének feltételei: kórokozók száma, virulencia, behatolás helye, szervezet ellenállása				
A fertőző betegségek előfordulási módjai: sporadikus, endémiás előfordulás, epidémia, pandémia, szezonalitás, ciklicitás				
A fertőzésekről általában, járványtan felosztása. Járványfolyamat elsődleges és másodlagos mozgatóerői. A fertőző betegségek és járványok megelőzése, járványügyi intézkedések				
A fertőző forrás A fertőzés terjedésének lehetséges módjai				
Másodlagos mozgató erők: természeti, társadalmi, egyéni tényezők, A fogékony emberi szervezet				
A fertőző betegségek megelőzése, járványügyi teendők fertőző betegségek előfordulásakor - teendők a beteggel és a beteg környezetében, A fertőző beteg bejelentése				
Az izoláció, annak szakmai és jogi vonatkozásai. A fertőzőbetegségek megelőzése, immunizálás, oltások és azok formái, jellemzői, oltási naptár.				

Fertőző beteg elkülönítése, izolált beteg ápolásának specialitásai.				
Beteg gyermek és ápolása (36 elm + 36 gyak)				72
Neonatológia				
Szív- és érrendszer betegségei				
Légzőrendszer betegségei				
Emésztőrendszer betegségei				
Idegrendszer betegségei				
Vizeletkiválasztó rendszer betegségei				
Endokrin rendszer betegségei				
Onko- haematológiai - immunrendszer betegségei				
Kisklinikumi betegségek				
Fertőző betegségek				
Pszichiátriai betegségek				
Sebészeti betegségek				
Rehabilitációs alapismeretek				36
Re/habilitáció, BNO, FNO, rehabilitációs team tagjai, célja, feladata támogató és akadályozó tényezők				
Az akadályozottság lelki vonatkozásai, a betegség/testi állapot elfogadása Kommunikáció nehézségei (látássérültek-, hallássérültek) Mozgásképességükben akadályozott személyek, mobilitás, immobilitás Felmérő skálák: Bartel-skála, izomerő felmérő skála és jelentőségük				
Akadálymentesség meghatározása, az akadályok föbb formai				
A rehabilitáció intézményrendszere és feladata, színtrerei, Az orvosi rehabilitáció -, pszichológiai rehabilitáció-, foglalkozási rrehabilitáció és szociális rehabilitáció célja, feladata, eszközei és módszerei				
Gyógyászati segédeszközök: testtávoli és test közli segédeszközök A mobilitás segédeszközei Az önellátás segédeszközei				

A kommunikáció és az információ eszközei Kényelmi eszközök				
Az orvosi rehabilitáció tipológiája szerinti felosztása, terápiája, kezelés lehetőségei Speciális funkciózavarok: spasztikus-, petyhüdt izom, inkontinencia Tartós akadályozottságot okozó állapotok: stroke,SM, inf. myocardii, amputáció, trauma Életkorral összefüggő akadályozottságok: cerebral sclerosis, art. sclerosis univ., Fizioterápiás eljárások indikációja és kontraindikciója. (fájdalomcsillapítás, hideg-meleg terápiás lehetőségek, TENS, balneoterápia, elektroterápia, mechanoterápia, klímaterápia, inhalációs terápia, fototerápia és ezek alkalmazási területei)				

Társadalomtudományi alapismeretek			27	
A szociológia lényege, tárgya, jelentősége				
Deviáns magatartás fogalma, formái.				
Társadalmi rétegződés és az egészség kapcsolata				
Az egészségi állapot, életmód a különböző társadalmi rétegekben				
Pszichológiai alapismeretek			27	
Pszichoanalitikus elméletek: Sigmund Freud, Carl Gustav Jung személyiségelmélete				
Humanisztikus elméletek: Rogers, Maslow elmélete				
A jellem. Az érett személyiség jellemzői				
Ápoláslélektan				
Az egészség fogalmának értelmezése				
Az egészséget meghatározó tényezők				
A magyar lakosság egészségi állapotának jellemzői				
Demográfiai, epidemiológiai módszerek				
A prevenció fogalma, szintjei				

Egészségtudatos magatartás fogalma, jellemzői				
A modern nemzedék egészség-magatartása				

Belgyógyászat és ápolástana (90 elm + 18 gyak)			108	
Szív és érrendszeri megbetegedések, Iscaemiás kórképek, szív gyulladásos betegségei, szív inger képzési-vezetési zavarai, cardiális decompenzáció artériák betegségei, vénák betegségei és az abban szenvedők ápolása, gondozása				
Légzőrendszeri megbetegedések: felső légutak gyulladásai, allergiás kórképek, restriktív betegségek, obstruktív betegségek, a tüdő vérellátási zavarai, mellhártya betegségei, daganatos megbetegedések, és az abban szenvedők ápolása, gondozása				
Vérképzőrendszeri megbetegedések: anaemiák, leukémiák, heamorrhagiás diathesise és az abban szenvedők ápolása, gondozása				
Emésztőrendszeri megbetegedések nyelőcső betegségei, gyomorbetegségei, belek betegségei, máj-és epebetegségek, hasnyálmirigy betegségei, daganatos kórképek, és az abban szenvedők ápolása, gondozása				
Kiválasztórendszer megbetegedései fertőzéses vesebetegségek, aotuimmun betegségek vesekő, veseelégtelenség és az abban szenvedők ápolása, gondozása				
Endocrinrendszer megbetegedései diabetes mellitus, pajzsmirigy- mellékpajzsmirigy betegségei, mellékvese betegségei, hypothalamus és a hypophysis betegségei, és az abban szenvedők ápolása, gondozása				
Mozgásrendszer megbetegedései a csontanyagcsere zavarai, autoimmunológiai kórképek szeronegatív spondarthritisek, köszvény, arthrózisok				
Terápiás betegoktatás				

Sebészet és ápolástana (54 elm + 18 gyak)			72	
Sebek, sebgyógyulás folyamata, sebgyógyulás zavarai				
Sebészeti fertőzések (anaerob, vírus, gombás)				

Műtéti érzéstelenítés formái Műtét előtti kivizsgálás, anamnézis felvétele, műtéti előkészítés				
Posztoperatív betegfogadás, megfigyelés Műtét utáni szövődmények				
Fej, nyak sebészete				
Az emlő sebészete				
A gyomor- és a bélrendszer sebészete				
Máj, epe, hasnyálmirigy sebészete				
Sérvek, akut hasi katasztrófák				
Mellkas, tüdő sebészete				
Szívsebészeti betegségek, érsebészet				
Műtéti sebek ellátása, sebkötözés				
Asszisztálás drain gondozásnál				
Enterosztóma gondozás, zsák csere, betegoktatási feladatok				
Mellkasi drenázs, tartós szívás				
Krónikus sebek ellátása, betegoktatás				
Sebváladék mintavétel eszközei, menete				
Terápiás betegoktatás				

Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk (54 elm + 18 gyak)				72

Fül-orr-gégészeti betegek ápolása: Orr-fül-gége anatómiája és működése, A felsőléguti betegségek vizsgáló eszközei, vizsgálat menete, ápolói teendőkFül betegségei: külső, középső és belső fül fejlődési rendellenességei, sérülései, idegen test, A fül gyulladásos betegségei, ellátásuk és szövődményei A belső fül betegségei: Meniére- betegség, presbyacusis, foglalkozási, nagyothallás, süketnémaság A külsőorr alaki rendellenességei, orrcsonttörés, orrvérzés, idegen test Az orr gyulladásos megbetegedései és ellátásuk Az orrüreg fejlődési rendellenességei, orrsövényferdülés Az orr- és orrmelléküreg elváltozásai és ellátásuk (nyelv, nyálkahártya, nyálmirigyek) A szájüreg gyulladásos betegségei és ellátásuk A garat gyulladásos betegségei, elátásuk szövődményei (tonsillitis, lymphatikus garatgyűrű) A gége betegségei: hangszalagbénulás, gyulladások, daganatok vizsgálata és ellátása Mintavétel eszközei, előkészítés, kivitelezés (köpete, torok-szem-orr-fül váladék) Ápolási beavatkozás előkészítése, kompetencián belül a kivitelezés: fülmosás, orrcsepp alkalmazása, gége kanül tisztitása, orrszívés, kötözések Műtétet igénylő kórképek klinikuma és ápolási vonatkozásai				
Szemészeti betegek ápolása: A szem anatómiája és működése A szem fénytörési hibák és ellátásuk A szembetegek vizsgálata, vizsgáló eszközök, a mintavétel eszközei, előkészítés és kivitelezés A szembetegségek ellátása: szemöblítés, szemcsepp, szemkenőcs, kötözések alkalmazása A szem betegségei (glaucoma, cataracta, retina betegségei) A szem gyulladásos betegségei és ellátásuk Műtétet igénylő kórképek klinikuma és ápolási vonatkozásai Szemészeti műtétek perioperatív ápolása Ápolói feladatok szemészeti ellátásban				

Bőrgyógyászati betegek ápolása: A bőr feléptése, feladata és bőrápolás, A bőr elemi jelenségei: elsődeges, másodlagos, A bőrbetegek vizsgálata, speciális vizsgálati eszközök , A mintavétel módszerei, eszközei. A mintavélet előkészítése és kivitelezése A bőrbetegek kezelésének és ápolásának alapelvei, A bőrbetegségek és ellátása: allergia, gyulladás, fekély, daganat Fertőző bőrbetegségek és ellátásuk Műtétet igénylő kórképek klinikuma és ápolási vonatkozásai (Bőrtranszplantáció)				
Urológiai betegek ápolása: Urológiai vizsgáló, vizsgálatra és kezelésre szolgáló eszközök non-invazív eszközök, vizeletmintavétel/gyűjtés, vizelet-vizsgálatok kivitelezése, katéterezés, kötözés,urostoma Vizeletürítési zavarok Vese és húgyutak képalkotó diagnosztikai eljátrások és ápolói feladatok Vesebiopsia asszisztálási feladatai Műtétet igénylő kórképek klinikuma és ápolási vonatkozásai				

Szülészet-nőgyógyászat klinikuma és ápolástana				36
Nőgyógyászati vizsgáló eljárások				
Várandós gondozás				
Szövődményes/patológiás terhesség				
Élettani szülés folyamata, lefolyása				
Rooming-in rendszer a szülészeti osztályokon, gyermekágyas ápolása				
Leggyakoribb nőgyógyászati betegségek				
Neurológia klinikuma és ápolástana				36
Tudatállapot változások				
Agyi érkatasztrófák:ischaemiás, vérzéses stroke				
Neuroinfektológiai betegségek, meningitis, encephaltitis és azok speciális esetei, myelitisek				
Koponyaűri nyomásváltozással járó állapotok				
Autoimmun betegségek Scelrosis multiplex Myasthenia gravis, Gullien-Barré syndróma				
Fájdalomszindrómák, fejfájások				
Neurotraumás sérülések, idegsebészeti beavatkozások				

Daganatos megbetegedések agy és gereincvelői tumorok				
Degeneratív elváltozások, Parkinson betegség, Amyotropic latheral sclerosis, Alzheimer betegség				
Görcsrohamok lázas eklampszia, láztalan görcsrohamok-epilepsziák, tetánia				
Pszichiátria klinikuma és ápolástana				18
A pszichiátriai története, előítéletek, stigmák				
Szorongásos zavarok, gyermekkori szorongás, generalizált szorongás, pánikzavar, fóbiák, kényszeres és kapcsolódó zavarok				
Hangulatzavarok, depresszió, bipoláris zavarok, öngyilkosság				
Pszichoaktív szerek használatával kapcsolatos és egyéb addiktív zavarok				
Szkizofrénia spektrum és egyéb pszichotikus zavarok, agresszió és konfliktus kezelés				
Személyiség zavarok				
Táplálkozási magatartás zavarai Anorexia nervosa, Bulimia nervosa, Pica, Ételelutasítással járó érzelemzavar, Szelektív evés, Fóbiás típusú evészavar, Falászavar, Izomdiszmorfia, Orthorexia nervosa				
Organikus pszichoszindrómák				
Geriátria klinikuma és ápolástana				18
Bevezetés a geriátriába				
Az idős kor jellegzetességei				
Az öregedés biológiai folyamatát befolyásoló tényezők, az időskor általános jellegzetességei				
Veszélyeztető tényezők idős korban				
Szervek, szervrendszerek és a homeosztázis változásai idős korban, leggyakrabban előforduló betegségek				
Egészséggondozás idős korban				
Idős betegek speciális ápolása				
Munkavállalói ismeretek				18
Álláskeresés				
Munkajogi alapismeretek				
Munkaviszony létesítése				
Munkanélküliség				
Klinikai gyakorlat			126	144

Bel Seb 11. évf.				
Kisklin (szakambulancia). Szül. Gyer Neur. 12. évf.				

SZAKMAI OKTATÁS 11-12. évf.	504 / 504 14 / 14

1/13. Általános ápoló esti		
Tantárgyak	heti óraszám	Elmélet
Egészségügyi jogi és etikai ismeretek Áav.	0,33	12
Szakmai kommunikáció Áav.	0,33	12
Elsősegénynyújtás,első ellátás Áav.	0,27	10
Beteg és dolgozói biztonság Áav.	0,33	12
Alapápolástan -gondozástan Áav.	0,55	20
Anatómia -élettan Áav.	1,36	49
Betegmegfigyelés Áav.	0,55	20
Ápolási beavatkozások Áav.	0,27	10
Gyógyszertani alapismeretek Áav.	0,27	10
Szakmai latin	0,55	20
Kórtan	0,22	8
Ápolási beavatkozások II.	0.22	8
Alkalmazott gyógyszertan	0,16	6
Társadalomtudományok Áav.	0,27	10
Belgyógyászat és ápolástana	0,55	20
Sebészet és ápolástana	0,27	10

Jogi és etikai esettanulmányok	0,16	6
Járványtan	0.22	8
Beteg gyermek és ápolása	0,19	7
Rehabilitációs alapismeretek	0,27	10
Kisklinikumi ismeretek és ápolástanuk	0,50	18
Szülészet-nőgyógyászat klinikuma és ápolástana	0,27	10
Neurológia klinikuma és ápolástana	0,27	10
Pszichiátria klinikuma és ápolástana	0,16	6
Geriátria klinikuma és ápolástana	0,16	6
Munkavállalói ismeretek	0,11	4
Klinikai gyakorlat (évközi)		88
Egybefüggő nyári gyakorlat		64
Áav. - Ágazati alapvizsga tárgy		

2/14 Általános ápoló esti			
Tantárgyak	Éves óra-szám	heti óra-szám el-mélet	Éves óraszám külső gyakorlat
Közegészségtan-járványtan	16	0,44	
Egészségügyi etikai esettanulányok	8,00	0,22	
Egészségügyi jogi esettanulányok	8,00	0,22	
Egészségügyi informatika	8,00	0,22	
Egészségpszichológia	16,00	0,44	
Anatómia-élettan-kórélettan	24,00	0,66	
Elsősegélynyújtás-első ellátás elmélet	16,00	0,44	
Elsősegélynyújtás-első ellátás gyakorlat (demons teremben)	16,00	0,44	
Egészségügyi terminlógia II.	16,00	0,44	
Gyógyszertan-alkalmatott gyógyszertan	16,00	0,44	
Ápolói kompetenciájú propedeutika és diagnosztika	16,00	0,44	
Általános ápolástan II.	16,00	0,44	24
Belgyógyászat és szakápolástana	16,00	0,44	32
Sebészet és határterületeinek ápolástana	16,00	0,44	32
Pszichiátriai betegek ápolása	16	0,44	8
Sürgősségi ellátás gyemekkorban és ápolástana	16,00	0,44	16
Neurológia és szakápolástan	16,00	0,44	8

Infektológia és szakápolástana	16,00	0,44	16
Kisklinikumi ismeretek és szakápolástan	16,00	0,44	16
Gyermekgyógyászati alapok ápolástani sajátosságok csecsemő és gyermekkorban	16	0,44	16
Csecsemő és gyermekápolási ismeretek	16,00	0,44	16
	Elmélet összesen: 320 óra		Külső gyak. évközi összesen: 184 óra
			Egybefüggő szakmai gyakorlat 64 óra

3/15. Általános ápoló esti			
	heti óraszám		
Tantárgyak	elmélet	gyakorlat	éves óraszám
Népegészségtan	0,19		6,0
Egészségügyi kommunikáció – konfliktuskezelés – krízis menedzsment			8,0
		0,25	
Egészségnevelés - egészségfejlesztés	0,25		8,0
Egészségszociológia	0,19		6,0
Sztóma ellátás és sebkezelés		1,61	50,0
Klinikai táplálás	0,32		10,0
Pedagógia	0,19		6,0
Szülészet -nőgyógyászati betegek ápolása (elm.)	0,27		10,0
		0,27	8,0
Közösségi ellátás és színtereinek szakápolástana(elm.)	0,38		12,0
		0,90	28,0
Gerontológia és szakápolástana(elm.)	0,61		19,0
		1,37	42,0
Onkológia és szakápolástana (elm.)	0,52		16,0
		1,22	38,0
Hospice ellátás és szakápolástana, otthonápolás(elm.)	0,41		13,0
		0,64	20,0
Kritikus állapotú beteg ellátása (elm.)	0,48		15,00
		0,80	24,00
Klinikai gyakorlat II tantárgy	0,00	1,29	65
Szakmai kompetenciák fejlesztése	0,96		30
összesen:	4,77	8,10	434,00
összes heti óraszám:	12,87		
összes külső gyakorlat:			275 óra
